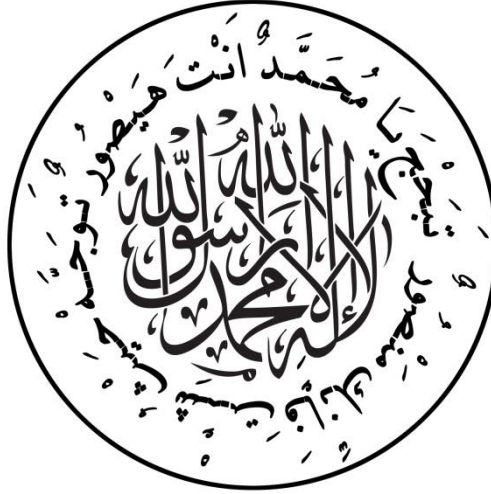

YAZILAR

55

"Allah'ım gönlümdekini hakkıma hayırlı eyle,
hakkımdakini gönlüme razı eyle"

Hz. Aliyy kerremallâhü
vech eh ve radiya'llâhu anh

2016

İhramcızâde
Hacı İsmail Hakkı
ALTUNTAŞ

İSBN:

ihramcizadeismailhakki@gmail.com

<http://ismailhakkialtuntas.com>

Dizgi : **H. İsmail Hakkı Altuntaş**

Kapak :

Baskı- Cilt :

2017

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسولنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم اجمعين

İnternetteki sitemiz <http://ismailhakkialtuntas.com/> da 2016 yıllarında okuyucularımızla paylaştığım yazılardan bir kısmıdır.

Yazılarda sıra gözetilmedi. Değişik konular peş peşe yazıldı. Bu şekilde okuyan açısından fazla sıkıntı oluşturmayacağı düşünüldü.

Tevfik ve inayet Allah Teâlâ'dandır.

İhramcızâde
İsmail Hakkı ALTUNTAŞ
Esenler /İstanbul

Başlangıç: 30. 04. 2017

Bitiş :

4 Yazılar

Öznelliğim ve Tanrı, bir beyin için ikisi çok fazla.

**

Gate Gate paragate parasamgate bodhi svaha
Gitti gitti öteye gitti tümüyle öteye gitti yaşasın uyandı!

--

Gitmeden uyananlar arıyorum, var

**

"Tekamül hayatın yasasıdır.
Sayı evrenin yasasıdır.
Birlik'te Tanrı'nın yasasıdır."
Pythagoras'a addedilen bir söz

**

"Her parıltılı nesne altın değildir" İngiliz atasözü

**

"Aşağılanmış bir kadının öfkesi cehennem ateşlerinden kızgındır"

**

"Kötülük düşüncenin ve kalbin isteği ile yapılır." Dion

**

Kaynak ne kadar yakınsa su o kadar temizdir. İlk ilkeleri keşfetmek için pınarın başına gitmeliyiz.

**

Bombasıyla kendini havaya uçuran doğaötesel yalnız terörist figürü on dokuzuncu yüzyıl sonunda Rusya'da ortaya çıktı... El Kaide şiddetinin gerçek kaynağının Kuran'a özgü şehitlik anlayışından çok Batı'ya özgü birey geleneğiyle ve ele geçirilmesi olanaksız ideal bir dünya uğruna karamsar bir başkaldırıyla ilgisi vardır.

Olivier Roy

**

Sınırsız özgürlükten çıkarak sınırsız despotluğa vardım.
Dostoyevski'nin Cinler adlı romanından Şigalyev'in sözleri

**

Kaliteli ipekten bir giysi, saklamaya birebirdir
İçinde gizlenen kendini beğenmiş eşiği.
Anlayabilmek için sadece Tanrı'nın bildiği gerçeği
Kumaşların zarafetinden öteye bakmak,
Derinin bile altına sızıp orada aramak,
Engelleri aşıp, içeride ne olduğunu keşfetmek gerekir.
Pırlı ve şaşaaya aldanma sen,
Gerçek, gözün gördüğünün ötesinde bir yerdedir.
Sor bir yol, 'Hak nedir? Doğru nedir? Gerçek nedir?'
Sadece domuzlar hiç soru sormadan pislikle beslenir

Equal of the Sun/ ANITA AMIRREZVANI

**

Ey kullarını ezen zorba,
Bu daha ne kadar böyle sürer ki?
Sen ki, otoriteden anladığın bu;
insanları ezmendense, ölmen çok daha iyi.
Sâdi Şirazî

**

“insan hayatının başkentidir karnı.
Korkacak bir şey yoktur zira boşalıyorsa
Ama açılmamak üzere kapanıyorsa
Pekâlâ, yürek yaşadığına kahredecek,
Ve kapanmamak üzere açık kalıyorsa
Dünya ahvalinden el etek çektirecektir. ”

Sâdi Şirazî

**

Şu gerçeği kanıtlamıştır ki, hassas derisi saydam görünse de dışında
içini saran onulmaz öfkeye dair en ufak bir ipucu vermez dışına.
Nice kalem efendileri genelde şiirlerde ustalaşıp yükseldiğinden,
O, en büyük kubbeleri aşan yüksek mertebelere layıktır.
Bu bir erkek midir? Kadın mı yoksa? İkisi de midir biraz acaba?
Üçüncü bir cinsten öğrenecek çok şeyimiz var kanımca.
Bugünden ebediyete kadar bir isimde olacak anahtar:
Bu isim de, Payam Cevahir-i Şiraz olacak, payidar. ”

Equal of the Sun/ ANITA AMIRREZVANI

**

“Benim soylu efendilerim, daha önce hiç görülmedi
Bugün haçımızda olan kadar korkunç bir kral,
Fakirlerden çaldıklarını har vurup harman savuran,
Hükümdarlığı katliam, kargaşa, matem ve savaş olan.
Herhangi bir geçmiş hükümdarlık dönemi duyulmamıştır
Bu kadar kötücül ve bunca acıya vesile olan.
Böyle birinin tohumunu tahtta görmek istemeyiz
Ve sonra, yüzümüzü yalnızca Tanrıya döneriz.
"Şehname'den"

**

“Matem salyasıyla örme örümcekler gibi ağlarını,
Attığın düğüm ve çekmeler hep heder olur.
Bu matemî sana bahçeden Tanrı'ya yolla ağıtlarını
Ve bir daha da hiç bahsetme ondan, ne olur.
Zira, sessiz kaldığında Tanrı'nın kelamı senin sözün,
Ağları örmekten vazgeçtiğinde de örücün O olur. ”
"Mevlâna Rumî"

**

“Nice yürekten şiirler yazılmıştır kim bilir,
Anneler, babalar, kız evlatlar ve oğullar işin.
Ailesinde böyle hâzinelere sahip olanlar bilir
Hayat boyu mutlulukla kutsananlardır onlar her daim
Lâkin hayatta başka hediyeler de aynı kıymette olabilir.
Tıpkı senin ve Cevahir'in arasındaki dostluk gibi,
Bazen kişisel bağlar kan bağından bile öte gelişir,
Gözümüzün ferî kadar kıymetli hale gelir.
Söyle bana: Şendeki sevginin bu bitimsiz membaı nereden gelir?
Öğrendiğin bir şey midir, yoksa Tanrı katından sana bir hediye midir?
Ne bir melek senden daha itinalı ve gerçek,
Ne de bir yoldaş senin kadar yürekten sevilmiştir. ”
Güneş Gibiydi-Equal of the Sun/ ANITA AMIRREZVANI

**

6 Yazılar

“İyileşme ve şifalanma inanç ve nasip işidir”

**

“Biz onlara zulmetmeyiz. Onlar kendi kendilerine zulmederler” Ku’ran-ı Kerim

**

Biz unuttuk ama, Toprak; Anabilgisayardır. Bir müşkülünüz varsa, o’na gidin. O halleder

**

O halde durum böyle iken hastalıklarımızın enerjilerini niçin toprağa sağaltmıyoruz. Toprağa yüzükoyun yatarız. Avuç içi ve parmaklarımızı toprağa koyarız. Başımızı yan çevirip şöyle söylemeliyiz. “ Şimdi üzerimde bulunan ve bana ait olmayan, hastalık yapan tüm parazit enerjiler toprağa aksın gitsin. Hamdolsun Allah’ım.” Bu olumlama cümlesiyle birlikte ilk beş dakika içinde ellerimizden nabız atışına benzeyen bir atış toprağa doğru hissedilmeye başlar. Yaklaşık 20 dakika bekledikten sonra sırtüstü döner ve yine aynı olumlama cümlesini söyleriz. Sonra sağ tarafımızı, sonra sol tarafımızı. Nasıl rahatladığınıza siz de şaşıracaksınız.

**

Eski uygarlıkların kalıntılarında madde bedenler ölmüştür. Ancak; orada yaşanan olaylar ve yaşayan insanların niyetleri, düşünce replikleri halen o bölgenin taşına toprağına sirayet edip, siklonlanmışlardır. Onlar, o kayıtlar canlıdırlar. Orada, düşünce ve enerji boyutunda bulunmakta ve yaşamaktadırlar. Bizim iyi ayarlanmış bir düşünce Frekansı ile onları yakalayıp, kriptot etmemiz, hatta onlardan da öte başka boyut ve frekanslara ulaşabilmemiz mümkündür. Böyle yerlerde yapılan her meditasyon ve dip çalışması bir yerleşik anıyı ya da yaşanmış olay ve düşünceleri uyandırıp, onu aktif hale getirebilir.

**

Tanrı, kendilerine yardım eden insanlara yardım eder.

Euripides

Havarîler: Biz Allah yolunun yardımcılarıyız, Allah'a inandık, şahit ol ki bizler Müslümanlarız cevabını verdiler." (Âl-i İmrân, 3/52)

**

"insan yeni okyanusları keşfedemez, ta ki kıyıyı gözden kaçırmayı göze alıncaya kadar.

-ANONİM-

**

"içinizdeki güçle ne kadar çok ilişki kurarsanız hayatınızın her alanında o kadar özgür olursunuz."

-LOUISE L. HAY

** Hazreti Osman der ki; "Allah gerçekleştirmeyeceği hayali kurdurtmaz. "

Siz mesela ne yapmak isterdiniz?

**

'insanı sadece en yakınındaki yok eder.

**

Ruh hep aynı yaştadır, dünya hayatında yaşlanan ya da eskiyen bedendir. Nasıl bir arabayı kullanırsın ya da bir eşyayı zamanla eskir, beden de onun gibidir. Beden ruhun kullandığı eşyadır. Ama bu eşya Allah tarafından verilen çok güzel ve çok kutsal bir eşyadır. Kullanırken dikkat etmek gerekir.

**

"İnsanı sadece en yakınındaki yok eder... Ali Aşıroğlu

1971 - 2017"

Tayfun Şahin-Mehdi

**

«Geri peri ola, ger melek, ger ins
Kendü cinsine meyleder her cins»
ibn Kemal-Tevârih-i Âl-i Osman

**

«Bir şeyin tabu olması için anlaşılması değil, anlaşılmaması şarttır».

Kemal Tahir-Yorgun Savaşçı

**

“Kabe’nin içinde Kible aranmaz”

“Okuyun kendi kitabınızı..”

**

(Bahr-ı Harabe’nin bazı söz ve yazıları, Ertan TÜRKMEN tarafından bu kitapta toplanmıştır)

A’raf vadisinde safi bir gönül gördü gözlerim

Arama ey harabi gönlüm, sendedir hislerim,

Yanmak, sönmek ve kül olmakmış cevherim,

Gel gör ey Gönül.. Vurulduğum bir Türkmen’e...

Bahr-ı Harabe

**

“There is ‘we’ in laughter, ‘you’ and ‘I’ in tears”

Metin Üstündağ

**

Kahkahada 'biz' var,

'Sen' ve 'ben' gözyaşları içinde

**

Aydınlığı bulmanız dileğiyle...

Bir sabah gözünü açarsın, bir bakarsın ki hiç bir şey eskisi gibi değildir.

Yaşadığın onca yıldan geriye hiç bir şey kalmamış, hayatın başka yollara girmiş, değer verdiklerin değerini yitirmiş, dost olan, dost görünen, arkandan konuşan, dolu atıp boş tutan, kuru sıkı belli

etmiştir kendini...

Yeniden doğuşu yaşayan benliğinde kararlar beyninde uçuşup hedefi bulduğunda, geriye sadece sen

kalmış, aydınlanmanın dibine vurmuşundur...

Ne yaşadığın şehir kalmıştır geride, ne harcanan yıllar...

İçine yani kürkçü dükkânına dönme vaktidir.

Daha bir umutlu, daha bir ayakta, daha bir mutlu.

Keşkeleri, belkileri, değersizleri geride bırakıp hayatın getirisine eyvallah ederek bakarsın geleceğe

umutla, yine yeni yeniden diyerek bir cümleye sığınırsın.

Hayal ettiğin kadardır her şey...

Bekir İŞİLCA

“Kur’an’ın tamamı tek bir sûre, hatta tek bir âyettir”

Fahreddin er-Râzî (ö. 606/1209)

**

“Hz. Muhammed sallâ’llâhu aleyhi ve sellem, maharetli bir doktor gibi, Kur’an da terkibi ile hasta kalpleri tedavi eden ilaçların toplamından ibarettir.” Râzî, c. XVII, s. 121

**

“Teenni Allah’tan, acele şeytandandır”

el-Beyhakî, el-Câmi’u li Şu’abi’l-Îmân, bölüm 33, hadis no: 4058, c. VI, s. 211

**

8 Yazılar

Henüz dünyada belli bir son bildiren hiçbir şey olmadığı gibi, dünyanın en son sözü de, dünya üzerine en son söz de henüz söylenmiş değildir; dünya açık uçlu, bütünüyle de özgürdür, her şey hala gelecekte yatıyor, hep de gelecekte yatacak.

Dostoyevski

**

“Sahip oldukların sana bir tuzaktır”

Rock kültürü

**

“Okurlarımın beni merak etmesinin okurlarıma da bana da yararı yok. Sanatta önemli olan işin kendisidir, işçi değil. Ayrıca kendimi tarif etmem pek mümkün değil. Mezar taşında bir yazarlar yeterli olabilir, yani doğum ve ölüm yılı beni tarif için kafidir, çünkü aradaki tire kadarım.”

Hakan Günday

**

«Halk şeytanın farkına varmaz, hatta yakasına yapışsa bile.»

Goethe

**

Ney-i bezm-i gamem ey mah ne bulsan yele ver;
Oda yanmış kuru cismimde hevedan gayrı

Ben bu gam meclisinde Ey ay yüzlü, ey sevgili,
bu ateşlerde yanmış kuru bedenimde
aşktan başka ne bulursan yele ver gitsin...
Bir üfleyiş ile yok olacak benliğinden
Son üfleyişten evvel sıyrılabilene aşk olsun...

Sen’de Hakkın

Ben de Hakkın

O’da Hakkın

Bu da Hakkın...

Ne ki Hakkın değil!

Hakk’da olmayan bâtil ise o da Hakkın!

Bunları düşüneyemeyen gafil ise gafil de Hakk’ın!

İmdi Gel Ya Hak diyelim,

Hakk bizde, biz Hakk’ta olalım...

Derviş olan sâdık olur,

sâdık olan aşkı bulur,

aşık olan maşuku bulur.

Mâşuk Hak olduğuna göre

Aşk demek Hakk demektir,

Hakk demek aşk demektir.

Hakk bir aşk da birdir.

Ey davasız davalılar!

Davamız Hakk,

Aşkımız Hakk,

meşkimiz Hakk,
Ya Hakk
Ya Hakk
Ya Hakk
Huu medet Allah eyvallah

<http://semazen-doc.com/mestmp3/288-varidat.mp3? =1>

**

"Dünya'da büyük bir olayın büyük bir planın yapıldığını ve
bizim de bu planda sadık bir uşak olarak hizmet edebildiğimizi
görmeyen kördür.

Churchill

** Siz, beni hor gören büyük adamlar!
Nerden beslendi politikanız,
Dünyayı yönettiğiniz sürece?
Hançer yaralarından ve cinayetlerden!

Charles de Coster, Ulenspiegel

**

Kutsal sözcüklerin tohumunu ektim yeryüzüne.
Çok geçmeden kötülükler silinecek
Savaşçılar ölecek
Taşlar toprak olacak;
Çok geçmeden anlı şanlı krallar
Kuru güz yaprakları gibi savrulacak:
Her tufanda, binlerce Nuh gemisi
şu sözlerimi yankılayacak:
Ekilen tohumlar
Ürün verecek.

"Dinle Küçük Adam" Kitabından

**

Baktıkça bakıyorsunuz kendinize
Yetişir! Bu da hiç konuşmayan adam yapıyor sizi

Edip Cansever, Amerikan Bilardosuyla Penguen

<https://youtu.be/WE1H2zw8Wjc>

**

Kerbela'dan yıllar sonra bir Kufe'li İmam Cafer'e gelir ve sorar:
Ey İmam! İhramlı iken bir sineği ezersem, onun kanı Haccı bozar mı?
İmam sesini yükselterek :
Be utanmaz! Hüseyin'in kanını dökerken çekinmediniz de çıkmış benden sineğin kanının hükmünü
mü soruyorsun.
Yıkıl karşımdan!

**

No man is an island, entire of itself; every man is a piece of the continent, a part of the main. ..

JOHNDONNE

Hiç kim se bir ada değildir, kendi başına; herkes bir parçasıdır anakaranın, asıl olanın bir parçası

**

Aşk Bir Günah Olabilir mi?

**

“I’m Right, You’re Wrong, Go To Hell”
“Ben Doğruyum, Sen Yanlıssın, Haydi Doğru Cehenneme”
Prof. Dr. Bernard Lewis

**

Aynaların içi insanlarla dolu.
Görünmez insanlar bizi görürler.

**

Her işe, Fazullah-ı Hurufi'nin şu rubaisi ile başlamayı uğur sayarlardı :

iyilerdir aşk mutfağında kesilenler
kötülerden zayıflardan... kesmezler
aşık... sadık isen bil...ölümden kaçmış
kesilmeyen herkes murdardır.

Fazlullah

**

**"YA RABBÎ! BİZE SİĞİNACAK BİR MAĞARA DAHİ BIRAKMADILAR"

Biz neye ve kime sığınalım?

“(İçlerinden biri şöyle demişti:)“Mademki siz, onlardan ve Allah'tan başka taptıkları putlardan ayrıldınız, o halde mağaraya sığınun ki, Rabbiniz sizin için rahmetini yaysın ve işinizi rast getirip kolaylaştırsın.” (18, Kehf/16)

“Kâfirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez.” (12,Yusuf/87)

**

“Sizden hiç biriniz Allah'a karşı hüsnü zan beslemeksizin ölmesin.” (Müslim, Ebu Davud)
Allah sizlerin intikamını alacaktır.

**

Hz. Mevlâna

“Birleşikti, benim ruhumla seninkisi başlangıçta, senin görünüşün ve sırrın, benim görünüşüm ve sırrımdı onlar. "Benimki ve seninki" demek boşunadır artık, Çünkü ne ben vardır, ne sen, benimle sen arasında”

Kaynak: Eva de Vitray –Meyerovitch, İslâm'ın Gülüryüzü, çev: Cemal Aydın, VII. baskı, İstanbul 2003, 72.

**

Şimdiye kadar söylediğim sözlerden vazgeçtim. Çünkü kalpte parlayan ince manaları anlatmaya yeteri kadar söz bulmak mümkün olmadığı gibi, o maksatla söylenen sözlerde de mânâ yoktur.

Hakim Senai

**

Gerçek bir düşte değil, birçok düştendir.
PIER PAOLO PASOLINI/Binbir Gece Masalları

**

Hiç bir şey bilmeyen, biç bir şeyi sevemez.
Hiç bir şey yapamayan, hiç bir şey anlamaz,
Hiç bir şey anlamayan, değersizdir»

Oysa anlayan kişi aym zamanda sever farkına varır, görür...

Bir şeyin aslında, ne kadar bilgi varsa daha fazla sevgi vardır...

Tüm yemişlerin böğürtlenlerle aym zamanda olgunlaştığını düşleyen kişi, üzümlere ilişkin bir şey bilmiyor demektir.

PARACELSUS

**

Gözlerin işi bitti, şimdi gidip yürek – gücünle hallet içinde hapsolmuş imajları; azdıran sensin onları:
ama hâlâ ne olduklarını bilmiyorsun.

Rainer Maria RILKE, "Wendung" çev. Nurçay Türkoğlu

**

"Nasıl ki tiryak. engerek yılanından elde ediliyorsa, derdimin panzehi rini de hastalığımın
köklerinden çıkarmak isterim." ROBER BURTON, 1621

**

Hipokondri: kişinin sürekli, kendi sağlığı konusunda kaygılanması ve iyileşmezliği yolunda düştüğü
saplantılı ruh halini anlatır.

**

"Aşktan başka hiçbir yerde sığınak bulamazsın"

**

gelecekte bir zaman birileri bizi anımsayacak
7. yy. Yunan şairi Sappho

**

Uyumak kendine dönmektir.

Eski Çin Atasözü

**

nota bene: iyice dikkat et

**

Yüksekler maymunlara olsun.
Maymun tırmandıkça da, mabadi görünür.

**

Dr. Önal: Evlilikte saadetin bestesi

"O.,benim sultanım!..

Ben onun kulu!..

Ben onun Şahı!.. O bana bende!..

Ne şah var...Ne bir bende!..

Biz iki can yaşıyoruz...Bir tende!.."

**

Hiçlik noktasından, Shakespeare basit bir karıncadan ne daha büyük, ne daha kalıcıdır.

**

Her şeyin hiçliği, her şeyden onun öcünü alır.

**

Gökler sonsuz güzelliklerini gözlerinin önüne sermek için seni çağırıyor ve çevrende
dönüyor. Öyleyken senin gözün hâlâ yere bakıyor.

-DANTE

**

Fransız Dauphin'i Lewis, İspanyol sevgilisi Blanche şunları söylüyor

İtiraf etmeliyim ki onun gözünün bebeğinde

Kendi aksimi bulduğum bugüne kadar

Sevgi nedir anlayamadım

**

O'nu Bilmedikleri Halde Tanrı'ya Ulaşmış Olmaları Büyük Bir Mucizeydi.

**

Beni okuyan, ...münhasıran sûfilerin tasavvufunu da okumalıdır.

12 Yazılar

Arthur Schopenhauer

**

“Namuslu olmak, ne zor şeymiş meğer? Bir gün Almanların pabucunu yalayan, ertesi gün İngilizlere takla atan, daha ertesi gün de Amerika'ya kavuk sallayan soysuzlar gibi olmak istemedik. Yalnız ve yalnız bir tek milletin önünde secdeye vardık. O da kendi cefakeş milletimizdir.

Meğer ne büyük günah işlemişiz! Kanunlu, kanunsuz baskılar altında ezile ezile pestile döndük. Bugünün itibarlı kişileri gibi kese doldurmadık, makam peşinde koşmadık. İç ve dış bankalara para yatırmadık, han apartman sahibi olmak, sağdan soldan vurmak ve milleti kasıp kavurmak emellerine kapılmadık. Bütün kavgamızda kendimiz için hiçbir şey istemedik. Yalnız ve yalnız, bu yurdun bütün yükünü omuzlarında taşıyan milyonlarca insanın derdine derman olacak yolları araştırmak istedik.

Bu ne affedilmez suçmuş meğer! Neredeyse, yoldan geçerken mide uşakları arkamızdan bağıracaklar: “Görüyor musun şu haini! İlle de namuslu kalmak istiyor ve ahengimizi bozuyor...”

Çalmadan, çırpmadan bize ekmeğimizi verenleri aç, bizi giydirenleri donsuz bırakmadan yaşamak istemek bu kadar güç, bu kadar mihnetli, hatta bu kadar tehlikeli mi olmalı idi?”

Sabahattin Ali

**

Halka gerçeği sunarsan işleri karıştırırsın.
Çünkü onu tartışmak isteyeceklerdir.
Halk tartışmaya başladığında problemlerle karşılaşırırsın.
Gerçeği vermek yerine hayali yeterli olacaktır

**

Bir Erkeğe Muhtaç Olmadığını İdrak Eden Bir Kadından Daha Şahane Bir Şey Var mıdır?

Bir erkeğe muhtaç olmadığını idrak eden bir kadından daha şahane bir şey yoktur. Bütün evrende, kurtuluşunun bir erkek kanalı ile olmayacağını keşfeden bir kadından daha muhteşem bir şey yoktur. Amacım, bu sözlerle erkekleri aşağılamak değil, daha çok hepinizi, sizi tereddüde düşüren her ne ise açıkça söylemeniz için teşvik etmek istiyorum. "Artık mazeretim yok. Ben kendi kişiliğimin sahibiyim. Bunu yapacağım" deyin.

Tiranların Son Valsi kitabından

**

Bir şeyden şikayetimiz, Tanrı'dan şikayetimiz demektir. Çünkü var olan her şey Tanrı'dadır

**

"Türkler, içlerinden çok akıllı biri çıktığı zaman, bizden çok Tanrı'ya yaraşır diyerek, tutup asıyorlar..."

Bir Arap Gezini

**

“Göğün her yerde mavi olduğunu anlamak için dünyayı dolaşmanız gerekmez.”

Goethe

**

Bir kez geçer, bir insan bir karşı'ya,
Ondan sonra artık her-şey karşı'dır.

**

Silver Birch şöyle diyor:

"Nerede olursanız olun, bilgiyi sunun... Bazen bilgi reddedilecektir; sizlerle alay edecekler, güleceklerdir. Bunlara önem vermeyin ve sakın alınmayın. Henüz hazır olmayanlar, ister istemez bunları kabul etmezler. Ama siz yine de görevinizi yapmış olursunuz'

**

“Ey yumuşamaz taş!
Daha ne zamana kadar demiri bileyeceksin; ama kendin keskin olmayacaksınız?”
İmam Gazzâli
**

Newton’un Westminster Manastırındaki mezarına Wordsworth’ün şu mısraları kazınmıştır:
«Düşüncenin yabancı denizlerinde seyahat etti. Tek başına!»
Büyük düşüncelerin özelliğidir bu : daima yalnızdırlar.

Einstein da demişti ki:
«Eğitime inanmıyorum. Kendi modelin yine kendin olmalısın : İşte bu dehşet vericidir.»
**

İnsanlara... günahları vardı dediler

hayvanlara... hayvandır dediler

Sıra bitkiler de... ne diyorlar

...

sessizlerin tek sahibi Allah'sa
susuyor mu, seyrediyor mu
bekliyor mu...

bitkiler kadar masum olan
canlı var mı...

"Allah zalimlerden intikamını elbet alacaktır."
"Zeytine ve incire yemin olsun"
Tin'den
**

«Herşey olasıdır, ölümsüzlük bile.
Gün gelecek insanlar, atalarının, ölümün kaçınılmaz olduğu görüşünün dehşet verici gölgesi ardında
ve kendilerinin haberi olmadan binlerce nesil boyunca yaşadığını öğrenecekler.»
Raymond Abellio «Le Courier d’Immortalite»
**

«Ölülerin uyanacağı saat yaklaşıyor, bunlara kendilerini yaşıyor sananlar da dahildir.»
Bir Nazi Marşı
**

Bir maymunun bizi hayal edememesi gibi biz de insanüstü yaratıkları ve ölümsüzleri hayalimizde
canlandırmıyoruz.
**

Einstein kendisine yapılan bütün suçlama ve hakaretlerden sonra son günlerinde :
«Eğer dünyaya yeniden gelseydim bir muslukçu olurum ve hiç kimsenin beni teşhis etmesine izin
vermezdim» demişti.

Acaba dışardan gelip aramızda muslukçuluk yapan kaç ziyaretçi var acaba?
**

Adso: Arınmışlıkta sizi korkutan nedir?

William : Acele.”

Umberto Eco; “Gülün Adı”
**

HANGİ ORUÇ

14 Yazılar

Meryem Ana'nın yaşadığı toplumda ORUÇ, (BAÇAG) yalnızca gün boyu yemekten içmekten kesilerek değil, gün boyu hiç kimse ile konuşmamak biçiminde tutuluyordu. Oruçlu kişi dilini yok sayıyordu. Deyim yerindeyse, 'dilini yutuyor'du. Meryemoğlu İsa da: "Kişiyi kirlüten ağızdan girenler değil, ağızdan çıkanlardır," demiş. Bu da onun ağızdan çıkan sözlerle, dile verdiği önemi gösteriyor. Ağızdan çıkan sözcükler, kişinin kirlenmesine neden olabiliyor

**

"Ol Bağırsak Tangrı'nın Adıyla!.."
'Yaratgan, türütgen, bağırsak Tangrı"
"Bismillahirrahmanirrahim"

**

"Ey büyüğü küçülten, küçüğü büyüten
Allahım! Bu bendekini küçült!"

**

"Ölümden korkmak anlamsızdır, çünkü yaşadığımız sürece ölüm yoktur,
ölüm geldiğinde ise artık biz yokuz."

Epikür

***

"Ölümden korkmak anlamlıdır, çünkü yaşadığımız sürece ölüm vardır,
ölüm geldiğinde ise artık biz varız."

***

DELİLİĞE ÖVGÜ*, YENİDEN VE HEP

"Gerçek bilgelik, deliliktir." Erasmus

"Deli" olabilmek öyle pek kolay olmasa gerek. Çünkü "deli" dediğin, maddi-manevi zarara uğramayı göze alarak, hatta umursamayarak, otosansür uygulamadan doğru bildiğini alenen söyleyen, görüşlerini açıkça

savunan, bunları yazan, çizen, türküleştirilen ya da fiziki eyleme döken, inandığı doğruların kavgası veren kişidir. İçinde bulunduğu toplumun ve çağın baskın normlarının dışında, hatta ötesinde normları savunan ve bu bağlamda dizgenin bekası için bir tehdit unsuru olan, bu yüzden de dizge tarafından, işsizlik, sessizlik suikastı, mikro ve makro boyutta sosyal yalıtılma, hapis, sürgün, manevi veya fiziki linç ile cezalandırılıp edilginleştirilmek istenen kişidir "deli". Tabi buraya kadar ki "deli" tanımlamasında, doğuştan zeka engeli olan ya da sonradan psikiyatrik rahatsızlık nedeniyle bilinci, mantıksal çözümleme yetisinden yoksun kalmış insanların kast edilmediğinin altını çizmek isterim.

"Deli" diyorduk, evet, örneğin Che Guevara: Akıllı işi midir, mis gibi doktorluk mesleğini ve memleketini bırakıp Küba'da ve diğer ülkelerde devrim örgütlemek, Küba'daki devrim sonrası bakan olmuşken, makamı falan bırakıp başka bir ülkede devrimi örgütlemeye çalıştığı sırada vurulup ölmek. İşte size bir zır deli.

Bugün de, Che'nin benzeri bir başka zır deli dolanıyor yeryüzünde, Güney Meksika dağlarından dünyanın kalbine sarkarak, "silahımız" diye tanımladığı sözcükleri insan onuruna örgütleyerek, kocaman kalbiyle: Subcomandante Marcos. O da Che gibi doktorluğu bırakıp dağlara çıkmış devrim yapacağım, hatta dünyadaki tüm ezilen, sömürülen, horlanan ve yok sayılanların, yani tüm ötekilerin dili olacağım diye. Buyurun size çağımızın en tipik zır delisi.

Bir başka örnek de Nazım Hikmet: Mis gibi, Falik Rıfkı Atay'ın elçiliğinde, Mustafa Kemal'in teklifi üzerine, CHP'ye çağırılmışken ve pek çok şair! gibi milletvekili, hatta kültür bakanı olma yolu açılmışken, sen git komünist şair olmaya devam et, hapislerde çürü, pisi pisine 13 sene

içerde yat, sonra ülkeden kaçmak zorunda kal ve gurbette memleket
hasretiyle kavrula kavrula öl. Alın size dünyaca ünlü deli bir başka deli...
Bu isimlere daha pek çokları eklenebilir dünya tarihine alınının akıyla
geçmiş.

Yani demem o ki, "deli" gibi zor ve onurlu bir sıfatı yüklenmek için bunun
hakkını verebilmek gerek, hatta yerine göre canınızı dahi bu yolda.
"Bizi gören sanır deli/ Usludan yeğdir delimiz" Muhyi
Serkan Engin
Aralık 2010
**

ANU > HAN-SÜMER

HAN –AN’U da başka bir olgu daha gözlüyoruz. Bir zamanlar yöneticiler için kullanılan bu kelime
aslında özünü korumuş olarak kadınlar için kullanılıyor ve ses tanım olarak eski kadın yöneticiler için
kullanılmış olduğu da açıkça ortaya çıkıyor da diyebiliriz.... Bugün herhangi bir kadına Ayşe – Fatma
Hanım derken, Ya da karımıza Hanım diye seslenirken güncel lisanda anlamını yitirmiş şekilde ama
eski özüyle tanrıçam diye hitap ediyoruz bilincimiz farkında olmayıp sadece kelimeyi o çok
eskilerden beri taşıyarak. Tabii bir de artık "a" sesini uzatmadan söyler hale gelmişiz. Oysa öz
telaffuzu Hân’ım şeklinde. İran’da hâlâ öyle söyleniyor. Bizim eski Osmanlıcada da olduğu gibi. Aynı
bilinçsizliği de bugün güncel lisanda Hanımım diye kadınıımızı, eşimizi takdim ederken yapıyor ve
farkında olmadan iki kere benim benim diyoruz ...ımım derken...

**
SAAT
Bir bakacaksın üç
Bir bakacaksın hiç
.....Özdemir Asaf

Seni bulmaktan önce aramak isterim
Seni sevmekten önce anlamak isterim
Seni bir yaşam bitirmek değil de,
Sana hep hep yeniden başlamak isterim
..... Özdemir Asaf

**
aşk bile dolduramaz bazı aşıkların yerini
diye övgü, diye sana, diye haziran

heves uykuduysa ruh çıplak gezer
gazel bundan, keder bundan, sır bundan

Haydar Ergülen

**

"Sessiz Savaşlar İçin Sessiz Silahlar"
Sessiz savaş, uluslararası elitler [BILDERBERG GRUBU] tarafından 1954 yılında yapılan
toplantılarında sessizce ilan edildi.

**

"Bana, bir ulusun parası üzerinde kontrol yetkisi verilirse, o ulusun yasa yapıcıları hiç önemli değil."
Mayer Amschel Rothschild 1743-1812

**

Roshaniyalılar kendileri için Mezhep de derler.
Yeni üyeler yeminle başlayarak Mezhep’e sadakatlerini ilan ederler ve şöyle derler:
"Daima sessizliğimi koruyacağım, sadakatim sarsılmayacak ve Mezhep’e itaat edeceğim. Bizim gizli

16 Yazılar

işaretimizle kendisini tanımlamayan bütün insanları avlamak caizdir."

**

Ey Özgürlük! Henüz değil, gözlerini huzurla kapatma
Düşmanın asla uyumadığını aklından çıkartma!

Bryant

**

"Şeytanın zaferi için gereken tek şey, iyi insanların hiçbir şey yapmamasıdır."
Edmund Burke, 1729-1797

**

"gerçekler bazen öldürücüdür!.."

**

Ahmet Süreyya Emin buyurdu: "Can yakma hanuman söndürme, maneviyat oyuncak değildir ha"

**

Hız.Mevlana Celâleddini Rumî Mesnevi:

Azızanı Hakk'tan gayrı diye bakıp bilenler bu bakış ve biliş kendilerinde İblisten kalma bir mirastır.

**

Hız.Mevlana Celâlettini Rumi buyurur,

"Senin eline Hız. Ali'nin zülfikarı düşerse ne yapabilirsin,
onu kullanacak Hız.Ali kerremallâhü vecheh ve radiya'llâhu anhnin bileği nerede?

Hız. Nuhun gemisi eline geçerse ne yaparsın?

Hız. Nuh gibi bir gemici nerede?

Evliyanın ilmi eline geçerse ne yaparsın?

Onların ilâhî ahlak ve sıfatı nerede?

Bir sözle ucûb ve kibrinden geç ey kış kişi."

**

Hız.Süreyya Divanı: "Vücud-u mukaddesin mabudu yoktur."

Bunun izahı şudur : Ruh-u İzafiye yani Muhit-i Nur-u Muhammede, "Vücudu Mukaddes" veya "Vücudu Akdesü'l Mukaddes" denir, ki biküllî Cenab-ı Hakk'ta mahvıdır. Vücudu, sıfatı ve efali feyizleri (kemâlât mertebelerinde) biküllî Cenab-ı Hakk'a muzaftır.

**

Abdulkadiri Geylani Hazretleri, Cenâb-ı Muhammed için , "Habibî ve imamî" yani "habibim ve imamım." buyurur. Cümle enbiya ve evliyanın imamı, Hız. Muhammed Mustafa Sultanıdır, aynıyeti ilâhiyeye sahihtir.

Bunun izahı şudur : Ruh-u İzafiye yani Muhit-i Nur-u Muhammede, "Vücudu Mukaddes" veya "Vücudu Akdesü'l Mukaddes" denir, ki biküllî Cenab-ı Hakk'ta mahvıdır. Vücudu, sıfatı ve efali feyizleri (kemâlât mertebelerinde) biküllî Cenab-ı Hakk'a muzaftır.

**

"Allah verdiği geri almaz; o büyüklüğe yakışmaz.
İlâhî tearüfte kuldân görünen kemâl hakikatta Hakk'ındır.

**

Bir kere de Hız.Süreyya mürşitleri için şu bilgiyi vermisti: "Bekrül Cezbi'ye intisabımın ilk senesi idi, kendisine dedim, Şeyhim, Allahın tuhaf işlerine hayret ederim, mesela hasta bir adamı senelerce yatakta biçare bırakır; kendisi ve bakanları nice elem ve zahmet çekerler ve sonra o hastayı öldürür; hemen öldürse de bu eziyetler olmasa ne olurdu?"

Hız.Mürşidi, "Neden böyle yapıyorsun? Allah'a sor. Bakalım ne cevap verecek" der.

Hız.Süreyya mürşidine, "nasıl sorayım?" diye sual edince, Hız.Bekr, "Gözünü yum, dediğini Allah'a içinden sor" der.

Hız.Süreyya gözünü yumup sorunca sadrında şu beyanı duyar, "İcraatımı beğenmiyorsan mülkümden dışarı çık."

Gülerek gözünü açar ve duyduğunu şeyhine söyler. Şeyhi de, "Elbette Allahın mülkünden dışarı çıkamayız, O bizi sarmıştır" der.

**

"Hakk, bir açıdan halktır.
İbret alınız!
Diğer bir açıdan ise halk değildir.
Düşününüz!

Benim dediğim şeyi anlayan kimsenin basîreti, yanılmaz.
Benim dediğimi ancak başarı olan kimse bilebilir.
İster birleştir (cem' et), ister ayır (fark et).
Hakikat (ayn), tektir ve o çoktur. O, terk etmez ve bırakmaz"
İbnü'l-Arabî, Fusûsu'l-Hikem

**

Mevlânâ ile aynı semâ meclisinde bulunan Irakî onun övgüsüne mazhar olmuşsun Nitekim Irâkî'de onun hakkında "Hiç kimse Mevlânâ'yı gereği gibi anlayamadı. O, bu dünyaya garip olarak geldi, garip olarak gitti." demiştir.
Dünyaya geldi, bize bir iki gün yüzünü gösterdi
Fakat öyle çabuk gitti ki kim olduğunu bile bilemedim
Ahmed Eflâkî, Ariflerin Menkıbeleri (çev. Tahsin Yazıcı), İstanbul: Kabalcı, 2006, s. 332.

**

**Hayat ve ölüm dilin elindedir.
Onunla dost olan meyvesini yer.**

**

Allah, rızık konusunda kiminizi kiminizden üstün kıldı.
Rızık bakımından üstün kılınanlar (kendilerine bol rızık verilenler) ellerinin altında bulunanlara kendi rızıklarından (kendileriyle eşit seviyeye gelecek derecede) vermezler.
Hâlbuki bunda hepsi eşittir (ellerinin altında bulunanların rızkı sadece onlara emanet edilmiştir).
Yoksa Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar?

Nahl; 71

***

kader bizi cammuşız gibi kırıyor,
ve parçalarımız bir daha hiç birleşmiyor."
Eğer ölüp gidenlere hükmüm yetseydi ve insanları değiştirebilseydim,
Bazı erkeklere kadın, bazı kadınlara erkek derdim.
ebu'l-a'la el-ma'arri

**

Kadir gecesi aydınlık bir gecedir: Sıcak değildir, soğuk değildir, bulutsuz ve yağmursuzdur. O gece rüzgâr da olmaz. O gecede (şeytanlar) yıldızla kovalanmaz. Güneşin şuasız doğması o günün barız belirlilerindendir!

**

Hız. Rasûlu'llâh salla'llâhu aleyhi ve sellem öfkelenindiklerinde, Ali'den başkası yanına yaklaşamazdı.

**

Aranızda dolaşmak için giyiniyorum, hem de iyi giyiniyorum.
İyi giyinene iyi değer verdiğiniz için.
İçgüdülerimi hiçbir işte uygulamama izin vermediğiniz için.
Hiçbir çaba harcamadan bunları yapabiliyorum, bir şey yapıldı sanıyorsunuz."
TEZER ÖZLÜ

**

"Oturur bir gece yarısı, bir adamın bir kadına yazdığı şiir olursun...
O şiir öyle güzel olmuştur ki içinde ruh bulursun.
Ahh o adamlar iyi ki âşık olmuşlar.

Ahh o kadınlar aşk'a ne çok yakışmışlar..."

Cemal Süreya

**

Bir kökü Doğu'da biri Batı'da
Kader öyle çizmiş o tam ortada
O şimdi bir dünyanın eşiğindedir
Bütün ilimlerin beşiğindedir.
Kul Ozan mısırana sığar mı Meriç?
Kemal-i Cemil'dir ya heptir ya hiç.
(Fırat Kızıltuğ'dan aktaran Yazan
1998: 142-43)

**

KİMBİLİR KAÇ KİŞİ SENİ SEVDİ

Kimbilir kaç kişi senin zarif hallerini sevdi
Kaç kişi güzelliğini sevdi
Belki gerçek aşkla; belki değil
Ama bir tek kişi seni sevdi.
Bir tek kişi değişen yüzündeki hüznü sevdi.

William Butler Yeats

**

Prof. Hans-Peter Dürr: "Madde her ne ise, maddeden yapılmamıştır."

**

Kulaklar her zaman "ruha giriş kapısı" olarak görülmüştür.

** Tout cherche tout, sansbut, sans trêve, sans repos — Her şey her şeyi arıyor, amaçsız, sonu
olmadan, durmaksızın.

Hugo

**

"Sadece gözlerle değil ruhla görmeyi öğreneceğiz." "Bedenimizden çıkıp ruhumuzla cana geleceğiz."

**

Gözü görmez, kulağı işitmez canı, anadan yeni doğmuş boynu bağlı bir kurbanlık kuzu gibi dara
çekeceğiz.

**

"Eline, beline, diline sağlam olacak mısın?",

"Gelme, gelme! Dönme, dönme! Gelenin malı, dönenin canı."

**

Sev, seni sevdim diyem can-ı azizi can ile
Hem sevmek, hem sevilmeektir veren ruha gıda. . .

**

"Sevmek, daima sevmek!

Karşımızdakinden hiçbir şey beklemeksizin, daima kendimizden vermek, esef etmemek, pişman
olmamak, sevmek, daima sevmek!"

**

Ger, ben ben isem, nesin sen ey yar..
Ver, sen sen isen, neyim ben-i zar..

FUZULİ

**

Kimi aşka vermiş değer
Kimisi boynunu eğer

Kimisi atlas libas giyer
Şükür bize aba düştü
(Kul Yusuf)

**

Yok ise kalbinde muhabbet sevi
Yıkıktır kalbinde Allah'ın evi
Özünden haberi olmayan devi
Salıver yabana yorulsun gitsin
(Budala)

**

Gel gönül mülküne bir nazar eyle
Muhabbet arzeder hallerimiz var
Ayn-i cemde bugün aşk-ı yâr ile
Hakka doğru gider yollarımız var
(Derun Abdal)

**

Kadılar müftüler fetva yazarsa
İşte kement işte boynum asarsa
İşte hançer işte kellem keserse
Dönen dönsün ben dönmezem pirimden
(Pir Sultan Abdal)

**

Bu dünyada sen çok yaşlar yaşarsın
Bilip dört kitabın dersin açarsın
Her harfine binbir mana verirsin
Yine bir mürşide varmadan olmaz
(Pir Sultan Abdal)

**

Atatürk'ün çok az bilinen henüz 23 yaşında iken 1905 yılında Türklük adına kendisinin yazdığı siir

"Gafil, hangi üç asır, hangi on asır
Tuna ezelden Türk diyarıdır.
Bilinen tarihler söylememiş bunu
Kalkıyor örtüler, örtülen doğacak,
Dinleyin sesini doğan tarihin,
Aydınlıkta karaltı, karaltıda şafak
Yalan tarihi gömüp, doğru tarihe gidin.
Asya'nın ortasında Oğuz oğulları,
Avrupa'nın Alpleri'nde Oğuz torunları
Doğudan çıkan biz
Nerde olsa, ne olsa kendimizi biliriz
Türk sadece bir milletin adı değil,
Türk bütün adamların birliğidir.
Ey birbirine diş bileyen yığınlar,
Ey yığın yığın insan gafletleri
Yırtılsın gözlerdeki gafletten perde,
Hakikat nerede?"

**

"Eskiden, yelkenli gemiler okyanuslarda sefer yaparken zor durumda kaldıklarını bildirmek için
şişeye mesaj koyup denize atarlarmış, sonunda birisi bulup yardım çağırır umuduyla. Sanatın bu rolü
üstlenmesi isteniyor. Pek çok sanatçı birbiriyle güç, para ve itibar için mücadele ediyor - ama son

20 Yazılar

tahlilde her şey dönüp dolaşıp şuna geliyor: Denize bir şişe atacaksınız, birisi de onu bulacak." Iannis

Xenakis

**

YERÇEKİMLİ KARANFİL

Biliyor musun az az yaşıyorsun içimde
Oysaki seninle güzel olmak var
Örneğin rakı içiyoruz, içimize bir karanfil düşüyor gibi
Bir ağaç işliyor tıkır tıkır yanımızda
Midemdi aklımdı şu kadarcık kalıyor.
Sen o karanfile eğilimlisin, alıp sana veriyorum işte
Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel
O başkası yok mu bir yanındakine veriyor
Derken karanfil elden ele.
Görüyorsun ya bir sevdayı büyütüyoruz seninle
Sana değiniyorum, sana ısınıyorum, bu o değil
Bak nasıl, beyaza keser gibisine yedi renk
Birleşiyoruz sessizce.

Edip CANSEVER

**

Ya Âli! Allah'ı Ben ve Sen Bildik
Ya Âli! Beni Allah ve Sen bildi
Ya Âli! Seni Allah ve Ben bildik
Anı daimde bizde buna itikat ettik ve bildik.

**

içindeyim nasılsa
içimdesin nasılsa

içindeyim nasılsa.
yine...

içindeyim nasılsa
içimdesin nasılsa

içindeyim nasılsa
yine...

bu aşk...
bu aşk...

sonu yokmuş nasılsa
ölüm de yok nasılsa
içindeyim nasılsa
yine...

sonu yokmuş nasılsa
ölüm de yok nasılsa
içindeyim nasılsa
yine...

bu aşk...
bu aşk...
'This Is Love'

After all in your soul
After all in my heart
After all in your soul
Again

There is no end after all
There is no death after all
After all in your soul
Again

This is love
**

9 İhtimal

Düşündüğünüz,
Söylemek istediğiniz,
Söylediğinizi sandığınızı,
Söylediğiniz,
Karşınızdakinin duymak istediği,
Duyduğu,
Anlamak istediği,
Anladığını sandığı,
Anladığı..

arasında farklar vardır
Dolayısıyla insanların birbirini yanlış anlaması için en az 9 ihtimal var.

Sylviane Herpin
**

Birdenbire kapın açılır gibi sevdalanmak birilerine ansızın oysa beni seviyorsun ama bunun farkında
değilsin.

Nazım Hikmet
**

YOK

Bu nasıl memleket bu nasıl dünya
Gamı defetmeye meyhaneler yok
Bu nasıl yaşamak bu nasıl hülya
Sakiler elinden peymâneler yok
*

Kanarya terketmiş boştur kafesi
Bülbülün goncadan geçmiş hevesi
Kesilmiş gelmiyor baykuşun sesi
Gidip eğlenecek viraneler yok
*

Yetti Zülal artık etme ah u zar
Bulamazsın bir münasip şivekar

Bari Sahralarla olsam kafadar
Hani Mecnun gibi divaneler yok..

•
Âşık Zülâli

**

'Ben sizden de değilim, diğerlerinden de.'
Ben, ölüme dair yemin etmeyenlerden, tehdit savurmayanlardan, dinini ve ırkını aklının yerine
koymayanlardanım. 'Ben hâlâ şiir okuyanlardanım.'
'Ben ölürken vatanımı yahut dinini değil, sevgiliyi düşünecek olanlardanım.

Masum Çetin

**

Birbirine dolanan hayaller yumağıdır hayatımız kim karar verebilir birbirine dokunan taş ve su
hakkında, kimin kimi ayakta tuttuğuna, ve günün aslında kumdan, tuzdan ve ışıktan oluşmadığına?
Boşlukları doldurduğumuzda belirecek hayatın anlamı, taşı ve suyu doğru yorumladığımızda, bir
yarı öbür yarıyı anlayacak: olgunluk bize yaban meyvesi gibidir; gevşek ağızlarımıza dokunan zehir!
Kim sana verdiklerimi, senden aldıklarımı çözebilir? Birbirine dolanan hayaller yumağıdır hayatımız,
hayalleri dik tutmak gerekir.

...

Birhan Keskin, Kim Bağışlayacak Beni s.63 'Olgunluk'
Fotoğraf: Mary Ellen Mark, Gypsy Camp, Barcelona 1987.

Ben hangi kelimeye açsam ağzımı
Ben hangi kelimeyi nereye koysam
Bir sonbahar konaklar sesimde.

Birhan Keskin, Kim Bağışlayacak Beni s.168
'Hüzünlü Gezinti Güvertesi'

**

Dilin, sözün, kelâmın temelleri ya
«hazf»tır, yani ölümdür, ya da «sükûn»dur.
İbn-i Arabî, El-Fütûhatül-Mekkiye.

**

"The time is out of joint"
"Çığrından çıkmış bir zaman bu"

William Shakespeare

**

Fransız Yönetmen Laurence Attali'nin, Senegal'de geçen ve üç öyküden oluşan "Love Trilogy" (Aşk
Üçlemesi) filminden.

"Biz hepimiz zamanın duvarcılarıyız, gölgeleri kovar ve yağmuru göbeğimizde toplarız; herkes kendi
evini saatlerle inşa eder, herkes kovanını zamanla kurar ve balını zamanla toplar, ateşi canlandırmak
için zamanı sidik torbalarında getiririz".

Milorad Pavic

**

Kalbi Aliyy olan kaç kişi kaldı
Kahramanlık ve sevgide aşkına sadık
Kaç kişi kaldı Ehl-i Beyt'e kurban olan

**

Şimdi hani dediğim bey erenler

Dünya benim diyenler
Ecel aldı yer gizledi
Fâni dünya kime kaldı
Gelimli gidimli dünya
Ahir son ucu ölümlü dünya

Dede Korkut

**

Felsefemdir kitab-ı imanım ;
Taparım kendi ruhumun sesine;
Secde eder hakikatim her an.
Kalbimin kutsal ateşine!

Neyzen

**

"Bazı insanlar, bazı insanlara şifadır."
"Biri gelir seni sen eder, biri gelir seni senden eder."

**

Ne zaman dilsiz bir hüznün kaplasa içimizi..
Ne zaman en uzak olsa, en yakınımız..
Şarkı söyler yüreğimiz.. Kederli bir şarkı.

Portekizli besteci Francisco Lacerda (1869-1934)'dan Canção Triste-
Kederli Şarkı..

Soprana Lia Altovila seslendiriyor..

**

Kime arz-ı hâl edem sen var iken ey serv-i nâz
Çâresiz derd-i dile sensin tabîb-i çâre-sâz

Pâdişâhım bâb-ı ihsânından isterim atâ
Nâ-ümîd-i lutfun olmam eylerim her dem niyâz

Dostluğun devlet yeter bana iki âlemde ger
Cümle âlem olsalar düşmânım etmem ihtirâz

Eşiğin Kâ'bem hem kıblem cemâlindir senin
Secde-gâhımdır kaşın mihrâbı eylerim namâz

Bu Hulûsî âsitânında zelîl bir bendedir
Bendene ihsânını ister çok eyle ister az

**

Herkesi herşeyi seviyorum
Her zerremden akıyor sevginin ateşi
Ancak sizi bir başka seviyorum
Mansur un Hakkı gibi can veriyorum

***

Hiz. Ali kerremallâhü vecheh ve radiya'llâhu anh
"Ben Allah'ı her istediğimi vermemesinden tanıdım"

**

Birisi Hiz. Ali'ye geldi ve "O kadar dertliyim ki sıkıntıdan ölüyorum." dedi. Hiz. Ali; "İki soru soracağım, cevabını verip dermanını bulacaksın. dedi. Adam; "Sor Ya Ali dedi. Hiz. Ali; "Dünyaya geldiğin zaman bu dert seninle birlikte mi dünyaya geldi?" Adam; "Hayır." Hiz. Ali; "Dünyadan

24 Yazılar

giderken bu dert seninle birlikte olacak mı? Adam; "Hayır" dedi. Hz. Ali son olarak şöyle buyurdu;
"Seninle birlikte gelmeyen ve giderken de seninle birlikte olmayacak olan bir dert, senin bu kadar zamanını almamalı. Sabırlı ol. Yer yüzündekilere çok ümit bağlamaktansa yüzünü Âlemlerin Rabbine çevir."

**

Ah! şu gönlüm. Bir sevebilmeyi öğrense. Aynaya bakarcasına, Sebebsizce. Başka bir şey istemem,
Herşeyin içinde olduğu, sırra erince.

s.gul

**

Sır da biziz ayna da bakan da bakılan da biziz
mantık almıyor, hz.Cebrail misal daha fazla aklımız gidemiyor ama umalım bu sırrı gönlümüz kabul
buyursun ve mutmain olsun
"fal"

**

Geldik gidiyoruz
bildiğimiz bilmediğimiz
erenler kapısında
ol öl ile beraberdir

"İ"

**

Mutluluk veren zaman! Biz oturuyorken sen ve ben
Bir ruh ve iki şekille, sen ve ben
Her şeyi hızlandırır parfüm, kuşların şarkısı,
Biz bahçeye girerken sen ve ben
Acele eder göğün bütün yıldızları bizi görmeye
Ve biz gösteririz onlara kendi ayımızı sen ve ben
Sözler olmadan sen ve ben, olmadan biz sen ve ben
Sevinçte bitişigiz, sen ve ben
Şeker çiğner cennetin papağanları o yerde
Biz otururken, tatlı tatlı gülerken, sen ve ben
Sen ve ben gariptir birlikte
Bu kuytu köşede, ayırdırlar binlerce mil ötede
Birbirini görmeye, sen ve ben
Bir şekil bu tozun içinde, diğeri o ülkede
Orada hiç bitmeyen tatlı cennette, sen ve ben
Saadet zamanı; avluya oturmuşuz, sen ve ben
Endamımız çift, ruhumuz tek, sen ve ben
Bulandıran palavralardan âzâde, gamsız bir keyif, sen ve ben
Sen ve ben, ne sen varsın, ne de ben, bir olmuşuz aşk elinden...

Mevlana'nın Dîvân-ı Kebîr eserinden...

**

Noktanın çizgiye kavuştuğu yerde
Küçük bir karınca kalemin kağıt üstüne birşey yazdığını gördü.
Gitti ,bu sırrı öbür karıncalara söyledi,O kalem kağıda şaşılacak şeyler yazdı.

Feslegen gibi ,susam gibi ,gül gibi acayip şeyler yaptı dedi.Karınca'nın biri O sanatı yapan parmaklarıdır..Bu kalem iş görmekte esas değil fer dir.Üçüncü karınca İş ne parmaktan ne de kalemenden geliyor dedi.İş asıl koldan geliyor,çünkü zayıf parmaklar onun zorlaması ile kalemi tutuyor ve yazdırıyor ,bu konuşmalar uzadı gitti karınca beyine kadar ulaştı.onun biraz anlayışı var ve zeki idi.

Dedi ki, Bu hüneri suretten ,görünüştten bilmeyin .Çünkü uyuyan yahut ölen bir kişinin böyle şeylerden haberi yoktur.
Suret,görünüş elbiseye ,asaya benzer.Cansızdır ,akılsızdır,oynamaz ,hareket etmez.Allahın lütfu ve ihsanı olmayınca bu aklın bu gönlün cansız kalacaklarından karınca beyinin haberi yoktu Allah bir An için olsun ,akıldan yardımını kesecek olsa her şeye eren akıl, aptallıklar etmeye başlar.

**

Sevdiğin yerlerde anıların kalır,
Ettiğin sözlerin evrende yankıları...
Güvendiğin kişilerde umutların kalır,
Aldanış ve aldatışlarda saf çocukluk yıllarının hasreti...
Vicdan azabının omuzlarında yükü kalır,
Duaların ise ruhunda engin huzuru, hafifliği...
Bazen AŞK çok büyüktür, İnsan aciz kalır,
Yol'un meşakkati, kendini bulması ardından suskunluğun çılgılığı...
Herbir Ruh aynı Öz'ü ama farkındalığı kadar ışığını taşır,
yolumuz kısa ama bir o kadar uzun farkındalığın farkında olabilmek
s.gul

**

Ve bilir misin?
Ne acıdır insanın bildiğini anlatamaması..
"Ben", deyip susması...
"Sen". deyip ağlamaklı olması...

*Mevlânâ Celaleddîn-i Rûmî

**

Senin aşkına düşeli gözlerimden çok kan damladı.
Canım tenimde çok inledi.
Ey Cihanın canı sen halâ anlamadın mı halimden?
Çarh seni bahane ederek bana ne kadar sürtündü?

Mevlana –rubai/1543/

Çarh: Felek

**

Matilde'ye
Seni sevdiğimi göreceksin sevmediğim zaman,
çünkü iki yüzüyle karşına çıkar hayat.
Bir sözcük sessizliğin kanadı olur bakarsın,
ateş de pay alır kendine soğuktan.

Seni sevmeye başlamak için seviyorum seni,
sana olan sevgimi sonsuzlaştıracak
bir yolculuğa yeniden başlamak için:
bu yüzden şimdilik sevmiyorum seni.

Sanki ellerindeymiş gibi mutluluğun
ve hüznün dolu belirsiz bir yarının anahtarları
hem seviyorum, hem de sevmiyorum seni.

Sevgimin iki canı var seni sevmeye.
Bu yüzden sevmezken seviyorum seni
ve bu yüzden severken seviyorum seni.

Pablo NERUDA (1904 – 1973)

Matilda'ye Sone

**

söylemesenizde
ne yapayım desenizde
üzülmeyin
biz hayatıma razıyız
ne yapacaksın
böyle olması gerekiyor denen
ne çok şeyimiz var
bizi bize bırakmayan
yine ruhumuzda özgürüz.
Orayı Rahman ikimize bıraktı
çocuklar gibi oyun oynar
aşıklar gibi severiz birbirimizi
Günah bizim kime ne
biz bizi kırmayız
kimseyede sızdırmayız

“gizli defterden”

**

“ Her planı bozan en büyük plan yapan ErRahman var”

İÇİNDEKİLER

Pazarımı Arıyorum	33
Amerikan Güzeli (1999)-American Beauty	34
"Amerikan Güzeli" Neden Hala İzlenebiliyor?	37
American Beauty Hakkında Mutlaka Bilinmesi Gereken 15 Detay!	39
American Beauty (1999): Oyun Oynamayı Bırakan İnsan	39
Film Analizi: American Beauty	39
Makedonya'daki Tarikatler, Silsileleri, Maneviyat Büyüklerinin Hayatları Ve Hizmetleri	53
Kadın Ve Dışarı	61
El Hombre De Las Mil Caras (2016)	64
Brimstone /Cehennem (2016)/ Amaldiçoada	70
Assassin's Creed (2016) Suikastçı İnancı	75
A Dark Song (2016)	95
King Arthur: Legend Of The Sword/ Kral Arthur: Kılıç Efsanesi (2017)	117
John Wick: Chapter 2	119
Unutmabeni Çiçeği M	121
Alive Inside (2014)	123
O Şiirler	128
Kilise Babalarından	129
Anlar	131
Mutlu Olmak İçin Değil, Mutlu İnsanların Arasında Yaşamak İçin Mücadele Edin	132
Cola Sırrını Mı Açıklayacak Mı?	134
Sohbetin Kazası Olmaz	136
Namazın Kazası Olur-Huzurun Kazası Olmaz	136
Atatürk'ün Türkiye'ye Getirdiği Musevi Bilim Adamları...	138
Maskeli Boyacı Mervî Hâkim	143
Yontu Odası	147
Platonik Aşk Kalbin Dostu	149
Hangisi Rıza	151
İnsanların Kanalizasyonu	154
Tasavvufi Ders Tarifesi	155
Aşkına Şehid Olanlar- 1	157
(Şair Seyrediyor...)	160

28 Yazılar

Etrafınızda Olduğu Halde Gözümüzden Kaçan Önemli Bir Husus	163
“Bir Yanım Öbür Yanıma Düşman...”*	163
Hangi	169
Hayvanların Çoğu Çok Zekidir.	171
Kınayan Da Kınanacaksa -İncel Ama Koparma	174
Morgan: A Suitable Case For Treatment (1966) [Tedavi İçin-Uygun Bir Durum]	176
Ben Her Şeyi Biliyorum -Slavoj Zizek	189
Derek Jarman'ın Sadece Mavi Ekrandan Oluşan Mavi Adlı Bir Film Var Da... ..	192
Gagauz Atasözleri Ve Deyimleri	201
Rüyaların Dili	233
Problem Çözücü Rüyalar.....	233
İnsanın Gizli Güçlerini Ortaya Çıkarıcı Rüyalar	233
Haberci Rüyalar	233
Sağlık Koruyucu Rüyalar.....	233
İnsanı Üst Benliğine Yükselten Rüyalar	233
İnsana Serüvenler Sunan Rüyalar	233
Geçmiş Yaşamları Gösteren Rüyalar.....	233
Eğitici Rüyalar	233
Günlük Endişelerden, Korkulardan Kaynaklanan Rüyalar.....	234
İhtiyaçları Gösteren Rüyalar	234
Öte Alemle İlişki Rüyalar	234
Anlamsız Rüyalar	234
Rüyaların Da Yasaları Vardır	234
Rüya Yorum Yasaları	234
Rüya Türleri.....	235
Geçmişten Günümüze Rüyalar.....	235
Sigmund Freud	237
Carl Gustav Jung.....	238
Erich Fromm.....	238
Yorumlar	238
Hoşlanma, Sevgi Ve Âşk Arasındaki Farklar	244
Âşk Nedir?	244
Aşkın Ömrü	245
Aşkın Disiplini	245
‘Ben Doğru İnsan Mıyım?’	246
Aşktaki Başarı.....	246

Aşkta Kadın Erkek Farkı.....	247
Nitelikli Aşkın Özellikleri.....	247
Gerçek Âşk.....	247
Aşkın Kimyası	247
İyi Âşıklar.....	248
Aşkın Yaşı	248
Âşk Ve Cinsellik.....	249
Âşk Ve Güzellik	249
Aşkın Tek Doğru Sonu, Evlilik Ya Da Hüsran Mıdır?.....	249
Aşkın Coğrafyası.....	249
Aşkın Matematiği	250
Aşkın Tuzakları.....	250
Aşksız Yaşamak	250
Aşkın Önüne Takılan Engeller.....	251
Aşka Zarar Veren Şeyler	251
Sevginin Genetik Yönü	252
Sevme Kapasitesi	253
Sevginin Ölçüsü	253
Sevginin İfadesi	253
Erişim: Http://Www.Nevzattarhan.Com/Hoslanma-Sevgi-Ve-Ask-Arasindaki-Farklar.Html	254
Abd'de Bir Askeri Okulda Ders Olarak Anlatılan Horoz Ve Tilki Hikâyesi!	255
O Wheel Why Do You Wail?	258
Dolap Niçin İnilersin	258
O Poet I Have A Word For You	259
(Aşık Sana Bir Sözüm Var).....	260
Austerity İs İn The Head	261
(Dervişlik Baştaadır)	261
Güneşin Kalbine Göre Yapın Ayarlamaları	262
Şerde Ki Hayır	263
İçinde Çık... İçine Bak	265
Son Diktatör: Reklam!	268
Eski Beyne Satış Yapmak!	269
Beynin Yapısı Ve Optik Algılama	269
Satış Olasılığı = Sıkıntı X İddia X Kazanç X (Eski Beyin) ³	271
Bilinçaltı (Sublîminal) Reklam Uygulamaları	272
Bilinçaltı Mesajların Kullanıldığı Mecralar.....	273

30 Yazılar

İllüzyonlar Ve Visüel Yeterlilik	273
Kör Nokta / Olanı Görmemek, Olmayanı Görmek	274
Bilinç Ve Bilinçaltı	275
Bilinçaltı Müzik Uygulamaları - Backmasking	276
Sonuç.....	277
Kaynaklar.....	277
Baudrillard, Jean (1997). Tüketim Toplumu. Ayrıntı Yayınları, İstanbul.....	277
Baudrillard, Jean (1998). Simulakrlar Ve Simulasyon. Doğubatı Yayınları, İstanbul.	277
Kaç Yüzümüz Var	280
Vaveyla / Çıgık- Namık Kemal	282
Hikmetlerden	285
İnsanlar Kadir Gecesini Arıyorlar	286
Ben Bir Kuş Olsam Uçsam	287
Sembolik Sayılar	288
Hayırsız Ada Ve Kurbanları	292
İstanbul Köpekleri Hayırsız Ada'ya Niçin Gönderildi ?	292
Ömer Aymalı/ Tarih Dosyası/ Dünya Bülteni	292
Gözyaşlarınıza Hakim Olamayacağınız Gerçek Bir Sürgün: 18 Maddede Hayırsız Ada Katliamı	295
Fitre (Fıtır Sadakası) Üzerindeki Sinsi Oyun	298
Haber	300
Ek Okuma.....	300
Öfkeyle Dans	303
Öfkeyi Yenmedeki Püf Nokta.....	305
Gelecek İçin Önsezi	307
Boşluğa Gelmeden	309
Ramtha- Tiranların Son Valsi Adlı Kitabından Alıntılar	310
Örtünmek, Soyunmak, Giyinmek	317
İşfe' Lenâ Yevmel-Arasâtı Vel-Mizân	320
Uyku İmparatorluğu	321
Gittiğimiz Yolun Sonu Şimdiden Görünüyor	331
Işık Tutacak Metinler	334
Daniel Aleyhisselâmın Kehanetleri	334
Peygamber Diline Dair	337
Hayata Az Bir Değişiklik Vermede Latte Etikisi	341
Bilinçli Rüyalar Ve Rüya Yoga'sı	343
Acı Ama Bir Gerçeği Var	359

Kaderden Anlayana	360
Amerikan Yerlisinin Duası	360
Native American Prayer.....	361
Bütün Kardeşlerime Seslenen Çılgın Bir Şiir.....	362
Ters Giden Bir Şey Yoktur Olması Gereken Vardır.....	363
Derdi Olan.....	364
Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Mağaralar	365
Murphy'nin Kanunları (Murphy's Laws)	376
Murphy Kanunları	377
Murphy İyimser Bir İnsandı.....!	378
Murphy'nin İş Kanunları	379
Murphy'nin Savaş Kanunları	379
Murphy' Nin Evlilik Yasaları	381
Genel Kurallar	382
Savaş	385
Aşk.....	385
Rüyadan	388
Ne Gülün Rengini Sevdim Ne De Bülbül Sesini	389
Aynı Şeyi Söylüyorlar	390
Dylan Thomas	392
Derman Arardım Derdime	400
Özdemir Erdoğan - Gurbet	400
Urfanın Etrafı Dumanlı Dağlar Bir Şarkısın Sen Muhammed Şahin Korkmaz	400
Semiramis Pekkan - Bana Yalan Söylediler	401
Ayla Dikmen – Anlamazdın	401
Tanju Okan Hasret	401
Sevmedi İstanbul İkimizi	402
Nil Burak - Yalnızım Ben	403
The Science Of Interstellar (2014) Belgesel	405
Geçmişi Mi, Geleceği Mi Değiştirmeli	415
Alâeddin Mescidi Ve Tekkesi	417
İstanbullu Salih Nazım Efendi	420
İstanbullu Salih Nazım Efendi Iı. Bilgi	420
Hayrullah Taceddin Efendi	421
Tahsili	422
Postnişinliği	422

32 Yazılar

Mûsikîşinâslığı	422
Hakka Yürüyüşü.....	423
Şahsiyeti Ve Husûsiyetleri.....	423
Bestelenen Nutuklarından Seçmeler	425
Besteleri	426
Erzurumlu Kemani Haydar Telhüner'in Hayatı Ve Eserleri	427
Eserleri.....	430
Hable Con Ella/ Konuş Onunla (2002)	437
Özet.....	437
Filmden	439
Cern'den Şok Bulgu; Aslında Evren Yok!	444
Gerçek Ol Madığımızın Kanıtları	444
Batı Yahudileri Hala Kullanıyor Mu?	447
2. Dünya Savaşını Hitler Çıkarmadı.....	447
2. Dünya Savaşı Gerçekleri	448
Yahudi Meselesi Bu Savaş Oyunu İçinde Önemli Bir Meseledir	449
Hız. Ömer'in Adaleti Basra Valisi'nden Daha Üstündür... ..	452
Şâir-İ Mâder-Zâd İsmail Safa	453
Bir Sabî Lisânından Mürebbîsine Hitaben Rubâî:	465
Anarım İsmi, Ağlar Yanarım, Sızlanırım	467
Rızık Sırrı	468
Kabul Olan Duanın Öncesi Okunacak Dua	470
Konets Vechnosti (1987) Sonsuzluğun Sonu	472
Hazreti İsa Aleyhisselâma Açık Mektup	493
Önsöz.....	493
Hazret-İ İsa'ya Açık Mektup	493
Hazret-İ İsa'nın Yanıtı	495
Zorunlu Bir Yanıt.....	497

PAZARIMI ARIYORUM

Ali İmran Suresi 92. ayet şerhi

**"Sevdiğiniz şeylerden harcamadıkça, gerçek iyiliğe asla erişemezsiniz.
Her ne harcarsanız Allah onu hakkıyla bilir. "**

Yukarıda okumuş olduğumuz satırlar Al—i İmran suresi 92. ayetinin mealı,

Merhum Elmalılı bu satırlarla çevirmiş Allah Teâlâ 'nın sözlerini...

Şimdi gelin ayetin dehlizlerinde kısa bir gezintiye çıkalım... ama bazen bu bir saat bir sene gibi gelir... farklı boyutlarda, interstellar 'da bunu görmemiş miydik...

Neyse bu başka bir bahsin konusu.

Öncelikle ilk satıra bakalım...

"Sevdiğiniz şeylerden harcamadıkça"

Sevdiğimiz şeyleri söyle bir düşünelim... hiç tereddütsüz ilk akla gelen, sizin de zihinlerinizde gezinen kelimeler madde ve maddenin yansıttıkları... ilk bakışta zahiren görülen budur.

Elbet avamın/normal insanın gördüğü.

Gelin biz biraz nefes alalım ve derinlere inmeye cesaret edelim...

unutulmamalı ki inciler derinlerde olur!

Cevabini aradığımız soru, **"insanın ilk olarak sevdiği şey nedir?"**

Tam da bu noktada imdadımıza İmam Gazali yetişiyor.

" İnsanın ilk olarak sevdiği şey kendisidir " diyor, İmam Gazali

Tekrar tekrar okudunuz değil mi?

Gazali 'nin sözlerini, nasıl okumayalım bedenlerine tapan bizleri, nasıl irkiltmesin bu sözler!

"İnsanın ilk olarak sevdiği şey kendisidir."

Ne demişti bize güzelliği sonsuz olan

"sevdiğiniz şeylerden harcamadıkça gerçek iyiliğe asla erişemezsiniz "

*daha ne bekliyorsun ey meczup...
soyun , çıkar libasını kirli ve solgun
soyun ki ışıldayasın
al ayaklarının altına yokmuş gibi
harca kendini ey meczup
üç kuruşluk pul gibi pazarda sat kendini...*

Yazan: M. A. Çoşkun

<https://youtu.be/X8kmLce9gzg>

34 Yazılar

AMERİKAN GÜZELİ (1999)-American Beauty

Süre: 122 dk

Yönetmen:Sam Mendes

Senaryo: Alan Ball

Ülke: ABD

Tür: Dram, Romantik

Vizyon Tarihi:18 Şubat 2000 (Türkiye)

Dil: İngilizce

Müzik: Thomas Newman

Web Sitesi:DreamWorks

Kelimeler: karasevdaya tutulma, dostluk, fast food restoran,

Nam-ı Diğer: American Beauty

Oyuncular: Kevin Spacey, Annette Bening, Thora Birch, Wes Bentley, Mena Suvari,

Hakkında

AMERICAN BEAUTY (Amerikan Güzeli)

Prof. Dr. Cengiz TUĞLU

*Popüler psikiyatri dergisi'nde yayınlanmıştır.

Dünyada yaşanan karışıklıklar düşünüldüğünde Amerikan sözcüğü ilk etapta hiçte olumlu çağrışımlar akla getirmiyor. Ancak yine de bu kültüre ait oldukça iyi ürünlerle karşılaşmak insanı hem şaşırtıyor hem de memnun ediyor. Amerikan Güzeli de bunlardan biri. Film Amerikan ailesini içeriden ele alırken modern çekirdek aile yapısına da güçlü eleştiriler getiriyor. Filmin önemli bir önyargı doğurabilecek bir diğer yönü beş Oscarlı bir film oluşu! Oscar ödül dağıtımının planlama ve politikası nedeniyle oluşabilecek olumsuz düşünceler filmi izlemeye devam ettikçe hızla dağılıyor.

Filmin Konusu

Büyük, güzel bahçeli bir evde karısı ve kızı ile birlikte yaşayan Lester Burnham 'ın (K. Spacey) başı derttedir. Uzun yıllardan beri çalıştığı işyerinde patronu onu işten çıkarmaya çalışmaktadır. Bu yetmezmiş gibi yüksek beklentilerini karşılamadığını düşünen karısı onunla hiç ilgilenmemekte, ergenlik döneminin ortasında olan kızı ise ondan nefret etmektedir. Hırslı bir emlak satıcısı olan karısı Carolyn (A. Benning) kendi kurduğu mükemmeliyetçi bir dünyada yaşamaktadır. Kızı Jane (T. Birch) ise apatetik her ergen gibi yeterince desteklenmediğini, anlaşılmadığını düşünmekte ve ailesinden nefret etmekte, öte yandan pekte bir kusuru olmamasına rağmen nasıl estetik operasyon yaptırabileceğinin planlarını kurmaktadır. Kızının da üyesi olduğu okul kız amigo takımının gösterisini izlemeye gittiğinde Lester'ın sıkıntılı yaşamında önemli bir değişim başlar. Bu gösteride karşılaştığı kızının da arkadaşı olan Angela Hayes'e (M. Suvari) duyduğu ilgi pek çok şeyin başlangıcı olur. Spor yapmaya başlar. Patronunun yıllardır çalıştığı işinden onu çıkarmaya çalıştığı noktada biraz da şantajı kullanarak yüklü bir tazminatla ayrılıp daha hafif bir iş bulur ve gençliğinden beri hep hayalini kurduğu o kırmızı spor arabayı alır. Bu arada

yaşadıkları bölgeye yeni bir komşu taşınır. Aşırı homofobik ve rijid albay, depresif karısı ve meraklı, sürekli çevreyi kamerayla kayıt eden oğulları Ricky Fitts'in "(W. Bentley) üyelerini oluşturduğu bu ailenin de katılması ile olayların akışı giderek hızlanır.

Filmin Yapım Öyküsü

Filmin senaristi Alan Ball bir poşetin rüzgarda sanki yüzermişçesine yaptığı akıştan (danstan?) etkilenecek bu filmi kaleme aldığını belirtmektedir. Filmde de kendine yer bulmuş bu etkileyici sahne birazda savrulan yaşamlara bir gönderme gibi. Yönetmen Sam Mendes ise aslında tiyatro kökenli bir isim. Aynı zamanda ilk sinema filmi olan bu filmi çekmesi için Steven Spielberg tarafından desteklenmiş, iyide olmuş. Mendes ilk filminin orijinal senaryosunun başlangıç ve bitiş sahneleri de dahil olmak üzere bazı sahnelerini değiştirmekten geri durmamış, örneğin senaryonun ilk halinde filmin başında ve sonunda Ricky ve Jane'i Lester cinayeti ile suçlanmaları nedeniyle hapisanede görüntülenmesi sonradan filmin kurgusuna hiç yansıtılmamış. Daha sonra bir soundtrack albüm olarak piyasaya çıkan müzikler ise Thomas Newman tarafından hazırlanmış ve filmin dinamik yapısına çok şey katıyor.

Gülün Adı

Filmin adı Amerikan Güzeli. Ama bu isim neden verilmiş, yada "Başka bir anlamı var mı?" diye sorulacak olursa bunun yanıtı evet. Aslında "Amerikan Güzeli" bir gül çeşidi. Bolca arzı endam eden güller ve gül yaprağı sağanakları filmin adıyla bir bütünlük oluşturuyor. Öte yandan filmin adını "Amerikan Güzeli" diye olduğu gibi çevirip bırakmak biraz yön saptırmıyor da değil. Çünkü amerikanvari yaşamın aksayan yönlerine, saçma taraflarına, dışarıda çok güzel görünürken içeride farklı olana gönderme yapan ironik bir seçim aslında "Amerikan Güzeli".

Orta yaş krizi

Orta yaşları kapsayan evrede benliğin en önemli işlevi üretme, yaratıcılık ve ortaya çıkan ürünlere sevgiyle bağlanabilmedir. Buradaki üretim sadece çocuklar değildir kuşkusuz. Sanatsal, bilimsel olan her üretim, toplumsal alana kalıcı katkılar gibi pek çok şey buna dahil olabilir. İstedikleri doğrultusunda yaşamını sürdürmek ve gerçekleştirmekte önemli bir yaşam amacı olsa gerek. Kişide bunların olmadığı, olamayacağı bir durağanlık ortamında debelendiği hissi gelişmeye başlarsa kriz var demektir. Lester'da bunları fark etmeye başladığı anda gençliğini geri ister, yaşamın güzelliklerine yeniden odaklanmaya başlar ve yaşamını istedikleri doğrultusunda yaşama çabasına girer.

Psikopatolojiye beş kala ve psikopatolojiyi beş geç

Filmde de anahtar konulardan birini homofobi oluşturuyor. Yani, eşcinsellerden ve herhangi bir şekilde eşcinsel sanılmaktan, bunun sonuçlarından bir hayli korkma hali denebilecek bir durum. Öte yandan filmde oldukça kısa bir süre görünen eşcinsel çiftin aynı zamanda filmde neredeyse tek mutlu aile özelliği göstermesi de dikkat çekiyor.

Lester'in kızı Jane ise fırtınalı bir dönem yaşamaktadır. Ergenliğin nöronal budanma süreçlerinin ortalarında yol almaya çalışan Jane hem kendi bedenini algılayışı hem de kişiler arası ilişkilerde ciddi savrulmalar yaşamaktadır. Bozulmuş beden algısı nedeniyle fırsatını bulsa gözünü kırpmadan estetik operasyon geçirme kararlılığı olan Jane, "Sıradan olmaktansa ölmeyi seçen", sürekli yalanlarla ilgi odağı olmaya çalışan Angela, uyuşturucu kullanan Ricky'nin içindeki şiddeti ve karmaşık duygularını kontrol edemeyen babası,

36 Yazılar

olasılıkla içinde olduğu depresyon nedeniyle girdiği katatonik hal nedeniyle ortalarda öylece duran annesi psikopatoloji sınırlarının her iki tarafına salınan örneklerin ilk akla gelenlerini oluşturuyor.

Bugün geriye kalan yaşamınızın ilk (ve belki son) günü... ne yapardınız?

Film Amerikan aile yaşamı örneğinden hareketle modern aile yapısına, ondaki iletişim eksikliğine, hoşgörüsüzlüğe ve tüm içi boşaltılmış yaşamlara ciddi bir eleştiri getiriyor. Televizyon karşısında sohbetsiz geçen saatler, bir araya gelmenin aracı akşam yemeklerinde daha da yoğunlaşan yalnızlık duygusu hepsi aslında dışarıya karşı durumu kurtaran ancak içerideki fırtına öncesi sessizliğin alametleri olarak filmde yer bulmuş sahneler. Sistemin parçası olmayı, hatta devamını sağlayan bu durumların farkına varıldığında ne yapmalı? Çözümlerin bireyler tarafından istekleri ve değerleri doğrultusunda üretilmesi yani bizzat kendileri tarafından üretilmesi vurgulanmayı hak eden bir yön sanırım. Lester ise statü çemberinden çıkmayı önemser ve sahip olduğu işi bırakarak bir hamburgercide yarım günlük bir iş bulur. Böylece kendine daha fazla zaman ayıracak , bugüne kadar ertelediği istekleri ve arzuları (vücut geliştirme, spor araba alma, cinsel yaşamına yeni heyecanlar katma vs) doğrultusunda yaşayacaktır. Bedel ödeme göze alındığında pek çok şey yapılabilir. Soru neyin ne kadar istenildiği ve hangi sonuçların göze alındığı ile ilgilidir.

Alternatif okumalar

Olması gerektiği için değil de istedikleri doğrultusunda yaşamına yön verebilmek çok önemli bir yaşam ideali. Peki ama sisteme, sorgulanmamış gelenekselliğe ve çürümeye başkaldırı bu mudur? Lester patronuna şantaj yapıyor, aldığı yüklü tazminatla çok istediği spor otomobile kavuşuyor, vücut geliştirme ile ilgilenerek kızının arkadaşına kendini beğendirmek istiyor. O güzel otomobile sahip olmak, toplumdaki fiziksel açıdan nasıl olunması gerektiğine ilişkin değerler (adaleli, sportif bir erkek olma yada kadınlar için ideal ölçüler) ayrıksı yada sıra dışı olmaktan çok genel geçer bir perspektifi yansıtmıyor mu? Uyuşturucu kullanmak, kızı Jane'in hem kullanıcı hem de satıcı gençle kaçma planları yapması hepsi aslında sistemin ve belki çemberin içinde oluşa işaret etmiyor mu? Öte yandan pek çok haklı gerekçe ortaya sunulabilir gibi görünse de tüm bunların aslında sistemi destekleyen yabancılaştırmalar olduğu gerçeği değişmiyor.

Ya alternatif okumalardan bir başkası olarak "Başından beri küçük bir kızı arzulayan, kendi kızını bir yönüyle ihmal eden, uyuşturucu kullanan, sorumluluklarından kaçan adam aslında diğer film karakterlerine göre en ahlaklı, merhametli ve iyi birisidir" e karşı ne demeli? Herhalde alternatif okumanın sonu yok da iyi bir yanıt.

Son söz

Soru basit aslında: "Ne istiyorum?"

" yada tersinden sorularsa "İstemediğim ne?"

". Soru basitte yanıtlar hiçte o kadar kolay değil. Ancak soru belli ise yanıt aramak ve bu yanıtı hayata geçirmek için uğraşmak görece daha kolay, en azından kuramsal olarak. Bir yönüyle buna mecburuz da. Çünkü meşhur "Bugün geriye kalan yaşamınızın ilk günü" repliği bizi uyarıyor, fırsatlar ve yukarıdaki soruya verdiğimiz yanıtlar doğrultusunda. İstediklerimiz nedir ve bunun için neler yapıyoruz?

Burada ve şimdinin ne kadar hakkını veriyoruz?

Uğruna pek çok fedakarlık yaptığımız değerler gerçekten bizim değerlerimiz mi?

Eğer değilse belki şimdi, belki sonra ama mutlaka öncelikle kendimize vermemiz gereken bir hesap var. Bu yanıtları aramak ve bulduğumuz yanıtları hayata geçirmeye çalışmak, kendimizi ait hissettiğimiz çevre ile yada daha önemlisi kendimizle barışık olabilme, “Benlik bütünlüğüne ulaşabilme” serüveninde bu tek çıkar yol.

*****

"AMERİKAN GÜZELİ" NEDEN HALA İZLENEBİLİYOR?

Yazan: ULAŞ BAŞAR GEZGİN

‘Amerikan Güzeli’ (‘American Beauty’) filmi, 1999 yapımı olmasına karşın, bugün hâlâ ilgiyle izlenebiliyor (IMDB’de ilk 60 film arasında). Peki neden? Filmin kalıcılığını sağlayan biçimsel özellikler ve diğer öğeler neler? Bu yazıda, bu soruya yanıt vermeye çalışacağız.

Öncelikle, ‘Amerikan Güzeli’, bir kancayla açılıyor. Kanca, bir anlatıda, dikkat çekmek üzere yer alan açılışlara karşılık geliyor. Açılışlar için, anlatıcıların elinde birkaç seçenek var. Bunlardan biri, klasik romanlarda olduğu gibi, betimlemeyle başlamak.

Şunun gibi: “Yılın ilk karı düşmüştü toprağa. Çatılar beyaza bürünürken, karda süreğen ayak izleri dikkat çekiyordu. Bacalar, artık, eskisi gibi tütme de, beklenmedik bir olaya gebe gibiydi hava.”

Buna benzer açılışlar, Hollywood sinemasında pek fazla kullanılsa da, yine de, kimi vurdulu kırdılı filmlerde, açılış, böyle yumuşak ve sıkıcı olabiliyor. Olabiliyor, çünkü izleyici, oyunculara göre, az sonra tansiyonun yükseleceğini tahmin edebiliyor.

Filmde, Jean Claude Van Damme varsa, illa ki dövüşür. Filmlerin ilk andan başlayarak dorukta olması, nadirdir; ancak, anlatı, dikkat çekmek için, olay ortasında başlatılabilir. Bir eşkonuşma ile de başlayabilir anlatı. Böylece, bizde merak uyandırır; “neler oluyor” dedirtir, kendini izletir.

‘Amerikan Güzeli’nde ‘öldür onu’ konuşması, bir kancadır. Bize, “şimdi ne olacak?” dedirtiyor. Yalnızca, kanca işlevi görmekle kalmıyor; aynı zamanda, filmin olay örgüsünü tek cümleyle özetlemiş oluyor: Orta yaşlı adamın genç kızlara olan tutkusu, başına ne işler açacaktır; belki de öldürülecektir. Böylece, filmin dramatik çatışması, ta başından belli. Kancanın görüntü kalitesi düşük bir kameradan verilmesi, geçmişteki bir cinayete dayanan bir gerilim filmi havası vermiyor değil. Ayrıca, anlatıcı, başkahramanı öldürmeyerek, izleyiciyi ters köşeye yatırıyor.

Filmde, başkahramanın ağzından felsefi yorumlar çıktığında, panoramik bakışın kullanıldığını görüyoruz. İnsansız bir biçimde mahalleyi görüyoruz. Film, bu anlarda, adeta başka bir işle uğraşmayıp yalnızca söylenenlere odaklanmamızı istiyor. Bu tarzın, filmin çoğunun iki evde geçmesi ve bu açıdan bir mahalle filmi olmasıyla ilgili olduğu belli. Filmde, herşeyi (öleceğini bile) bilen 1. tekil anlatıdan, herşeyi bilmeyen 1. tekile ve 3. tekile başarılı geçişler var. 3 aile görüyoruz: Ana aile, albayın ailesi ve eşcinsel aile. İlk iki aile, bir hayli sorunlu iken; eşcinsel aile, sorunsuz olarak gösteriliyor. İlk iki ailede, çocuk yetiştirme türleri açısından, iki farklı öge görüyoruz: Ana ailede, umarsamaz anne-babalık sözkonusu. Çocuk, örnek bir baba istiyor; daha fazla disiplin istiyor. Albayın ailesinde ise, yetkeci bir

38 Yazılar

anlayış sözkonusu. Albayın çocuğu da, daha fazla özgürlük istiyor. İki çocuğun da özlediği, kendilerine ilgi gösteren ama sınırlara da saygı gösteren bir aile.

Film, psikanaliz açısından da, genel psikoloji açısından da, yorumlamaya açık noktalarla dolu. Albayın oğlunun iki yıl akıl hastanesinde tutulması ve ortalama sarışının gözünden, sorunlu, hatta sapık olarak görülmesi, bir psikiyatri eleştirisi olarak değerlendirilebilir. Kurumsal otoriterlik, aile-okul-akıl hastanesi-hapishane vb. çemberinde, gençleri boğuyor. Onlara tek kalan, bu kurumlardan kaçıp kendi hayatını kurma düşü. Bu normları temsil eden ortalama sarışının sıradan olmama takıntısı, aslında narsisist bir çaba olarak okunabilir.

Ana ailedeki kadının emlakçı olması, bir raslantı olmasa gerek. Bu kadın, disiplinciliği açısından, albayla benzerlikler taşıyor. Kanepe takıntısı ve özellikle de akşam yemeğindeki tekdüze düzeni, onun kontrolcü kişiliğini ele veriyor.

Anakahraman da, umarsamazlık açısından, albayın eşiyle benzeşiyor. Albayın oğlunun sürekli film çekmesi, belki de, kendisine odaklanamamasının bir gerekçesi olabilir; çünkü o, çıkıp gidene dek, ikili bir kişilik sergiliyor: Kamusal benliğiyle, bir yandan, yetkeci babasını aynalarken; özel benliğinde, özgürlük için yanıp tutuşuyor.

Filmde, neredeyse hiç bir kadının olumlu olarak betimlenmemesi, feminist bir bakışla eleştirilebilir. Öte yandan, film, ortalama erkek izleyicinin başkahramanla özdeşlik kurması üzerinden ilgi görüyor. Başkahraman, kötü durumunu olumluya çevirirken; özdeşlik kurulabilecek iyi insan modeli, yavaş yavaş albayın oğluna kayıyor.

Filmin sonu, sürprizli; bir yandan da, kendini gerçekleştirmiş anakahramanın öldürülmesi, karamsar bir iletiye sahip: Kendini aşmaya çalışırsan, öldürülürsün. Bari ağır yaralanıp sonradan iyileşseydi...

Öte yandan, katilin eşcinsel bir albay olması, yetkeciliğin bir eleştirisi olarak değerlendirilebilir. Bu film, bir Türk filmi olsaydı, belki de, militarizm adına protesto edilecekti. Sonra ne olmuş olabilir bu filmde? Katil albay, intihar mı eder, hapse mi girer yoksa kaçır mı, bilemeyiz. Fakat albay, filmin açık arayla en kötü kahramanı. Film üzerinde çokça psikanalitik yorum yapılabilirse de (özellikle savunma mekanizmaları), ana aksının otorite karşıtlığı olduğu söylenebilir. Böylece, film, 'Dövüş Klübü', 'Matrix' ve 'Otomatik Portakal' gibi bir kült film olma yolunda önemli bir engeli kaldırmış oluyor. İşte sorumuzun yanıtı: 'Amerikan Güzeli', tam da bu nedenlerle hâlâ izlenebiliyor.

<http://m.bianet.org/biamag/diger/151764-amerikan-guzeli-neden-hala-izlenebiliyor>

Yorumlar

- Orta sınıf Amerikan ailesinin çöküşünü ele alırken, sosyolojik bir dolu da tespitte bulunuyor. Aslında Amerikan Güzeli 21 yy. genel ahlak kuralları, tüketimin yarattığı sahte imajlar, çekirdek ailenin temel imkansız nosyonu üzerine, ince keyifli ele alınmış çok hoş bir film.

**

- Bir Amerika aile yapısından ziyade günümüz dünyasına ve aile yapısına dair iyi bir film. Oyuncu performansları şahaneydi bu yüzden sadece Kevin Spacey`i övmem yanlış olur. Replikler ise bambaşka. Son diyeceğim ise vay işte Amerikalılar böyle,

ahlaksızlar vs. diyenler kafalarını bir nebze de olsa kumdan çıkarsınlar şöyle bir sağa sola baksınlar.

**

- Mutsuzluk temalı ve mutsuzluğu aynı evin içinde yaşayan insanların; zaman içinde birbirlerini birer eşya gibi görmesi, diyalog kurmanın empatinin yok olması, aynı evin içinde birbirinden kopmalar ve sonunda mutluluğu dışarda arama çabası.. Ve bir babanın kendi evladına ailesine kurduğu saçma disiplin ve ceza uygulamalarıyla asla veremediği sevgisi.. Aileler içinde ki yaşanan mutsuzluğa ayna tutan , başarılı iyi bir film

**

- Amerikan Güzeli, sadece bir aile dramı değil ayrıca o ailenin nasıl parçalandığını tüm yönüyle aktarabilen bir film. Aldığı ödülleri hak ediyor, oyunculara zaten diyecek bir laf yok. Genel bakımda bir kaç yerde sıkılabiliyorsunuz fakat geri kalan kısımların nasıl geçtiğini anlamazsınız. Bana değişik geliyor bu film, bu filme benzer çok film bulamazsınız. O farklılığı tüm izleyenlerin anladığını sanıyorum, ve izleyecekler de memnun kalıcaklardır.

EK OKUMALAR

AMERİCAN BEAUTY HAKKINDA MUTLAKA BİLİNMESİ GEREKEN 15 DETAY!

AMERİCAN BEAUTY (1999): OYUN OYNAMAYI BIRAKAN İNSAN

FİLM ANALİZİ: AMERİCAN BEAUTY

Filmden

Örnek bir babaya ihtiyacım var.

Eve ne zaman kız arkadaş getirsem külotuna boşalan bir abazaya değil.

Tam bir zavallı.

Biri sefaletine son vermeli.

Onu öldüreyim mi?

Evet.

**

Adım Lester Burnham.

Burası benim mahallem.

Benim sokağım.

Benim hayatım.

42 yaşımdayım.

Bir yıldan kısa bir sürede ölmüş olacağım.

Elbette, bunu daha bilmiyorum.

Bir bakıma, zaten ölüyüm.

40 Yazılar

Bana bakın.

Duşta kendimi tatmin ediyorum.

Günümün en keyifli anı olacak.

Sonrası hep yokuş aşağı.

**

Kızım Jane.

Tek çocuğumuz.

Göğüs Büyütme Janie tipik bir yeni yetme.

Öfkeli, güvensiz, huzursuz.

Keşke, hepsi geçecek diyebilseydim.

Ama yalan söylemek istemiyorum.

Tatlım, amacın itici görünmek mi?

Evet.

**

Karım ve kızımın gözünde her zaman kaybetmeye mahkum biriyim.

Ve haklılar.

Bir şey kaybettim.

Ne olduğundan tam emin değilim ama kendimi hep böyle uyuşmuş hissetmediğimi biliyorum.

Ama farkında mısınız?

Tekrardan kazanmak için asla geç değildir.

**

Giderleri azaltma gereğimizi anladığından eminim.

Elbette.

Sıkışık bir dönem.

Nakit kurtarmaya bakmalısınız.

Kazanmak için harcamak şart.

Kesinlikle.

Flournoy'un şirketin kredi kartını o fahişeye kullanıp, kadının üç ay lüks otelde kalışı gibi.

– şu kanıtlanmamış dedikodu.

–50 bin dolar.

Bir yıllık maaş.

Birileri kovulacak.

Sırf Craig kadınlara para yedirdiği için.

Sakin ol!

Daha kimse kovulmuyor.

Bu yüzden herkesten işe katkılarını açıklayan iş tanımlarını istiyoruz.

Böylece yönetim kimin değerli

– Kimin gidici olduğuna bakacak.

İş hayatı böyle.

Bu dergiye 14 yıldır yazıyorum.

Sen geleli bir ay oldu mu?

Ben iyi adamlardan biriyim.

Sana karşı dürüst olmaya çalışıyorum.

İşini kurtarmak için tek şansın bu.

Başka çaren yok.

Yaz.

Sence garip ve faşistçe değil mi?

Belki, ama işsiz kalmak istemezsin herhalde.

Ruhumuzu şeytana satıp onun için çalışalım,

**

Anne, hep bu asansör müziğini dinlemek zorunda mıyız?

Değiliz.

Benim gibi besleyici ve lezzetli yemekler hazırladığında ne istersen dinleyebilirsin.

Okul nasıldı?

İyi idi.

Sadece iyi mi?

Hayır baba.

Muhteşemdi.

Bugün işimde olanları bilmek ister misin?

Bir verim uzmanı aldılar.

Brad adında, dost canlısı biri.

Ne mükemmel değil mi?

Birini kovmak istediklerinde, haklı bir bahane bulmakla görevli çünkü açıkça söyleyemiyorlar.

Bu fazla dürüst olurdu.

42 Yazılar

Şimdi bizden

**

– Umurunda değil ha?

Ne bekliyordun?

Günün kötü geçti diye birdenbire en iyi arkadaşım olamazsın.

Yani gerçeği gör.

Aylardır benimle doğru dürüst konuşmadın bile.

Ne?

Sen yılın annesi misin?

Ona bir işçiymiş gibi davranıyorsun.

Ne?

**

Biliyorsun, her zaman sana gelmemi beklemen gerekmiyor.

Harika.

Yani şimdi suç benim mi?

Öyle demedim.

Kimsenin suçu değil.

Janie, ne oldu?

Eskiden dosttuk.

**

Bu akşam ailem geliyor.

Bana ilgi göstermeye çalışıyorlar.

İğrenç.

Bundan nefret ederim.

Pislikler.

Neden kendi hayatları ile uğraşmıyorlar ki?

Bizi istediği ne belli?

Söyledi mi?

Elbette hayır.

Onun için önemini bilmemizi istemez.

Çok çalıştı.

Eminim bozulacak.

Ve TV 'de James Bond filmlerini kaçıyorum.

Bu önemli.

Jane'le aranızda büyük bir uzaklaşma seziyorum.

Uzaklaşma mı?

Benden nefret ediyor.

Sadece dik kafalı.

Senden de nefret ediyor.

**

Babamın bu akşamki garip davranışı için üzgünüm.

Sorun değil.

Erkeklerin beni arzulamasına alışkınım.

Daha 12 yaşımda başladı.

Ailemle yemeğe giderdim.

Her Perşembe akşamı, Red Lobster'a.

Bütün erkekler bana bakardı.

Ne düşündüklerini bilirdim.

Okulda oğlanların mastürbasyon yaparken beni düşündüğü gibi.

İğrenç.

Hoşuma giderdi.

Hala da gidiyor.

Tanımadığım insanlar bana bakıp, becermek istiyorlarsa gerçekten manken olma şansım var demek ve bu harika.

Çünkü hayatta en berbat şey, sıradan biri olmaktır.

Bence başaracaksın.

Biliyorum.

Çünkü olması gereken her şey, er ya da geç, oluyor.

Kesinlikle.

**

Dünyada ne yenilikler var baba?

Ülke dosdoğru cehenneme gidiyor.

**

Tekerleklerin, ne mal olduklarını hep gözünüze sokmaları şart mı?

Nasıl bu kadar utanmaz olabilirler?

Konu bu zaten.

44 Yazılar

Utanılacak bir şey olduğunu düşünmüyorlar.

Ama utanılacak bir şey.

Evet, haklısın.

Annenmişim gibi yatıştırma beni.

Açık konuşmamı bağışlayın efendim.

Ama üstlerine kusmak istiyorum.

Ben de öyle evlat.

Evet, ben de öyle.

**

Pantolonunu indirip gösterdi.

"Bay Mutlu'ya merhaba" der gibi.

İğrenç.

İğrenç değildi.

Hatta şirindi.

Yani onunla yaptın mı?

Tabii yaptım.

Ünlü bir fotoğrafçı.

Elle için devamlı çekim yapıyor.

Onu reddetmem aptallık olurdu.

Tam bir fahişesin.

Gerçek hayat böyle.

Sen bilemezsin çünkü nazlı bir zengin kızıydın.

Sen de öylesin.

Bir kez 17'de resmin çıktı ve çok şişmandın.

Lanet Christy Turlington gibi davranmaktan vazgeç.

Sürtük! Güvensizliklerinin acısını benden çıkartmalarından bıktım.

Tanrım.

**

Dün gece beni videoya kaydeden sapık bu.

O'mu?

Olamaz.

Tam çatlaktır.

Tanıyor musun?

9. sınıfta aynı yemek vardiyasındaydık.

Hep garip laflar ederdi.

Ve bir gün aniden gitti, ortalıktan kayboldu.

Sonra Connie Cardullo, onu akıl hastanesine yatırdıklarını söyledi.

Neden?

Ne yapmış?

Ne demek istiyorsun?

Yani garip şeyler söylüyor diye insanı oraya kapatmazlar.

Seni pis yosma.

Ona aşıksın.

Ne?

Lütfen.

Onu koruyorsun.

Seviyorsun.

Ondan 10 bin bebek yapmak istiyorsun.

Kapa çeneni.

Adim Ricky.

Yan eve taşındım.

Biliyorum.

Dün gece beni filme çektiğin, çok rahatsız edici anı hatırlıyorum.

Korkutmak istemedim.

Senin ilginç biri olduğunu düşündüm.

Sağol.

Şu sıra bir sapığın takıntısı olmaya ihtiyacım yok.

Takıntılı değilim.

Sadece meraklıyım.

Acayip biri.

Hem neden bir İncil satıcısı gibi giyiniyor?

Kendine çok güveniyor gibi

Gerçek olamaz.

Ona inanamıyorum.

Yani dönüp bana bir kez bile bakmadı.

**

46 Yazılar

Efendim?

Uçar mısınız?

Kafam biraz iyi olmasa bunu asla söylemezdim ama sana hayranım.

Şirketin yerel emlakçıların Rolls-Royce'u ve kişisel satış rekorun insanın gözünü korkutuyor.

Seninle oturup beynini incelemek çok hoşuma giderdi.

Eğer sen de isteseydin.

Biliyor musun?

Teknik olarak rakiplerinden biri sayılırım ama seninle aynı ligde olduğumu söyleyerek boşuna övünmem.

değilim.

Çok isterim.

– Gerçekten mi?

– Kesinlikle.

Sekreterimi ara ve bir öğle yemeği ayarlamasını söyle.

Bunu yapacağım.

Sağol.

**

Sanırım kahramanım oldun.

İşini böyle bırakıvermek seni hiç rahatsız etmiyor mu?

Ama sanırım bu yaşta 16 mı?

On sekiz.

Bu sadece göstermelik.

Başka gelir kaynaklarım var.

Ama saygın bir işi olan örnek genç sanırsa, babam daha az karışıyor.

**

– Aman tanrım.

– Nedir o?

Yan evdeki sapık.

Jane, ya sana tutulduysa?

Duvarları senin resimlerinle kaplıysa ve çevresinde kuru kafalar varsa?

Kahretsin.

Eminim kayıt yapıyor.

Gerçekten mi?

**

"Görevim temelde nefretimi maskelemekten ibaret yetkili pisliklere olan nefretimi.

Ve günde en az bir kez tuvalete kapanıp mastürbasyon yaparak cehenneme bu kadar yakın olmayan bir hayatın fantezilerini kurmak.

" Anlaşılan kendini kurtarmak gibi bir çaban yok.

Brad, 14 yıl boyunca reklam endüstrisinin fahişeliğini yaptım.

Tek kurtuluş yolum şirkete saldırmak.

Neyse, yönetim bugün ayrılmanı istiyor.

Yönetim benim için ne tür bir tazminat düşünüyor?

Hele baş editörün şirket parasıyla kadın satın alma olayı varken?

Sanırım maliyenin ilgisini çeker.

Çünkü teknik olarak sahtekarlık.

Eminim bazı müşteri ve rakiplerimiz de öğrenmek ister.

Craig'in karısını saymak gereksiz.

Ne istiyorsun?

Bir yıllık maaş ve sigorta.

Bu asla olmayacak.

Bir de cinsel taciz şikayeti eklememe ne dersin?

Kime karşı?

Sana karşı.

İşimi kurtarabilmem için beni yalamana izin vermemi istemediğini kanıtlayabilir misin?

Sen sapık bir pisliksin.

Hayır.

Sadece kaybedecek bir şeyi kalmayan, sıradan bir adamım.

**

Yeni evini sevdin mi?

Evet.

Eski sahipleri sokak kedilerini beslerdi.

Kediler hep ayak altındaydı ve bu annemi deli ediyordu.

Kızdı, ağaçlarını kesti.

Bu bir cenaze mi?

Hiç tanıdığın biri öldü mü?

48 Yazılar

hayır.

Ya senin?

hayır.

Ama donarak ölen evsiz bir kadın görmüştüm.

Kaldırımında öylece yatıyordu.

Çok üzgün görünüyordu.

O evsiz kadını kasete çektim.

Bunu neden yaptın?

Çünkü inanılmaz bir şeydi.

İnanılmaz olan ne?

Öyle bir şey gördüğünde sanki Tanrı sana bakar.

Bir an için.

Dikkatliysen, sen de bakabilirsin.

Ve ne görürsün?

Güzellik.

**

Çektiğim en güzel şeyi görmek ister misin?

Kar yağışına dakikalar kalan günlerden biriydi.

Hava elektrik yüklüydü.

Neredeyse duyabiliyordun.

Tamam mı?

Ve bu torba oradaydı.

Benimle dans ediyordu oynamam için yalvaran küçük bir çocuk gibi.

15 dakika için.

İşte o gün fark ettim her şeyin ardında hayat vardı ve iyilik dolu, inanılmaz bir güç.

Korkmak için hiç bir neden olmadığına inanmamı istiyordu.

Hem de hiç.

Video, zavallı bir bahane, biliyorum.

Ama hatırlamama yardım ediyor.

Hatırlamaya ihtiyacım var.

Bazen öyle çok güzellik var ki dünyada.

Dayanamayacağımı hissediyorum.

Ve kalbim içine kapanacak.

**

Birayı kanepeye dökceksin.

Ne olur?

Sadece bir kanepc.

İtalyan ipeği kaplı 4000 dolarlık bir mobilya.

Sadece bir kanepc değil! Sadece bir kanepc.

Hayatımız değil.

Sadece eşya.

Ve senin için yaşamaktan önemli oluyor.

Tatlım, bu çılgınlık.

Sana yardım etmeye çalışıyorum.

Yapma.

**

Kendimi seyretmek garip.

Görünüşümden hoşlanmıyorum.

Güzelliğini bilmemen inanılmaz.

Oturup bu boku dinlemeyeceğim.

Bu nasıl bir duygu?

Güzel.

Kendini çıplak hissetmiyor musun?

Çıplağım.

Ne demek istediğimi biliyorsun.

Bana hastaneden bahset.

15 yaşındayken babam beni esrar içerken yakaladı.

Kafayı yedi ve askeri okula göndermeye karar verdi.

Sana onun düzen ve disiplin saplantısından bahsetmiştim.

Tabii kovuldum.

Babamla müthiş bir kavga ettik.

Bana vurdu.

Ertesi gün okulda bir çocuk saç tıraşımla dalga geçti.

Birden kendimi kaybettim.

Onu öldürmek istedim.

Öldürürdüm de elimden almasalardı.

50 Yazılar

Babam o zaman hastaneye yatırdı.

Beni ilaçlarla uyuşturup, iki yıl orada bıraktılar.

Ondan gerçekten nefret ediyor olmalısın.

Kötü bir adam değil.

Babam yapsa nefret ederdim.

Dur biraz.

Babamdan zaten nefret ediyorum.

Neden?

Tam pislik.

Arkadaşım Angela'ya tutkun ve bu iğrenç bir şey.

Sana mı tutkun olsaydı?

İğrenç.

hayır.

Ama bana onun yarısı kadar değer verseydi hiç fena olmazdı.

Biliyorum, babamı zararsız sanıyorsun ama yanılıyorsun.

Bende psikolojik hasar yaratıyor.

Nasıl?

Benim de düzene ihtiyacım var.

Biraz lanet disipline.

Çok ciddiylim.

Bana nasıl zarar vermez ki?

Örnek bir babaya ihtiyacım var.

Eve ne zaman kız arkadaş getirsem külotuna boşalan bir abazaya değil.

Tam bir zavallı.

Biri sefaletine son vermeli.

Onu öldürmemi ister misin?

Evet.

Yapar mısın?

Sana pahalıya patlar.

10 yaşımdan beri çocuk bakıyorum.

Neredeyse 3000 dolarım var.

Göğüslerimi büyötmek için saklıyordum.

Ama Biliyorsun bu güzel bir şey değil.

Babanı öldürmesi için birini kiralamak.

Sanırım pek iyi bir kız değilim, değil mi?

Ciddi olmadığımı biliyorsun tabii.

Elbette.

Birbirimizi bulduğumuz için ne kadar şanslıyız, farkında mısın?

**

Hani şu posterler vardır: "Bugün hayatınızın geri kalanının ilk günü" diye yazar.

Her gün için doğru bu.

Biri hariç: Öldüğünüz gün.

**

Hayır, kesinlikle anlıyorum.

Başarılı olmak için insan sürekli başarılı bir imaj sergilemeli.

**

Senin için her şeyin daha iyi olmasını isterdim.

Babama iyi bak.

Sorunları bulup bizi korkutma güçlerini yok etmek.

"Ben-Merkezci Hayat"ın sırrı bu.

Yaptıklarınızın sorumluluğunu kabullenip, çözümleri bularak sürekli kurban olma kısır döngüsünden kurtulursunuz.

Kurban olmayı seçmişseniz kurbandsınızdır.

Bence artık arkadaş kalamayız.

Seks konusunda fazla katısın.

Babamla yatma, tamam mı?

**

Kendini iyi hissetmek için kullandığın biri.

Git kendini becer, sapık! Kes sesini kaltak! O bir manyak! Ben de öyleyim! Hep manyak kalacağız ve kimseye benzemeyeceğiz! Ve sen asla manyak olamayacaksın çünkü fazla kusursuzsun! En azından çirkin değilim.

Evet, çirkinsin.

Ve sıkıcısın.

Ve tamamen sıradansın.

Ve bunu biliyorsun.

**

Sen nasılsın?

52 Yazılar

Biri bunu bana sormayalı o kadar uzun zaman oldu ki.

Harikayım.

**

Aman tanrım.

Ölmeden önceki son saniyede tüm hayatın gözünün önünden geçermiş.

Her şeyden önce o bir saniye, saniye falan değil.

Bir zaman okyanusu gibi, sonsuza dek uzayıp gidiyor.

Benim için, izci kampında sırt üstü uzanıp kayan yıldızları seyretmekti sokağımızdaki ağaçların sarı yapraklarıydı büyükannemin elleri ve parşömene benzeyen derisiydi ve kuzenim Tony'nin gıcır gıcır Firebird'ünü ilk görüşümdü.

Ve Janie.

Ve Janie.

Ve Carolyn.

Sanırım başıma gelen şey için fena halde kızabilirdim ama dünyada bunca güzellik varken kızgın kalmak oldukça zor.

Bazen hepsini bir anda görüyormuşum gibi geliyor ve bu çok fazla.

Kalbim, patlamaya hazır bir balon gibi doluyor.

Sonra sakinleşmeyi hatırlıyorum tutunmaya çalışmaktan vazgeçmeyi.

O zaman yağmur gibi üstümden akıp geçiyor.

Ve sonsuz bir minnet duyuyorum küçük, aptal hayatımın her bir anı için.

Eminim neden bahsettiğim hakkında hiçbir fikriniz yok.

Ama merak etmeyin.

Bir gün anlayacaksınız.

**

MAKEDONYA'DAKİ TARİKATLER, SİLSİLELERİ, MANEVİYAT BÜYÜKLERİNİN HAYATLARI VE HİZMETLERİ

Eyüp Salih, Özel Dosyalar

Osmanlılar Balkanlara yerleşmeden önce İslam adına gönülleri feth eden tasavvuf erbabı onlarla birlikte de bu topraklara gelerek yol kavşaklarında kurdukları tekke ve zaviyelerde yaptıkları faaliyetlerle insanların sevgisini kazanmışlardır. Osmanlı döneminde, Balkanlarda farklı tarikatlara mensup olan tekkelerin kuruluşuyla tasavvufi düşünce ve yaşayış kendine yer bulmuştur. Zamanında çok sayıda var olan tekke ve zaviyelerden bugün Makedonya' da ayakta kalanların sayısı azdır.

Evliya Çelebi Balkan seyahati esnasında Üsküp' ten söz ederken yirmi tekkenin var olduğunu yazmaktadır. Bunlar arasında önceden bir paşanın konağı olan bir ev Melek Ahmet Paşa tarafından Mevlevi tekkesi olarak kullanılmıştır. Ondokuzuncu yüzyılın başlarında Konya'da Mevlevi asitanesinde türbedar olan Hüseyin Dede Üsküp Mevlevihanesine postnişin olarak gönderilmiştir. Vefatından sonra yerine yine Konya'dan Mustafa Dede ile Abdülbaki Dede de aynı görev için gönderilmişlerdir. 1850 - 51 yılında tekkenin postnişini olan Abdülfettah Efendi'nin ölümünden sonra tekke'de İlbasanlı Niyazi Efendi kırk yıl şeyhlik yapmıştır. Ölümünden sonra 1890 yılında oğlu Ali Efendi bu görevi yerine getirmiştir. Tekke'nin son Şeyhi Hakkı Efendi'nin İstanbul'a göç etmesiyle 1955 yılında bu tekke yıktırılmıştır.

Makedonya'da Üsküp'ten başka Manastır, İştıp, Köprülü ve Eğri Palanka da Mevlevi zaviyelerinin var olduğu bilinmektedir.

Onbeşinci yüzyılın sonu ve onaltıncı yüzyılın başlarında Lütfullah Üsküp'lünün Üsküp'ün Vodno dağında tekkesini kurarak Nakşibendî tarikatını Makedonya'ya yaymıştır. Manevi yolculuğa Molla İlahi'de başlayan daha sonra Emir Buhari'nin yanında tamamlayarak irşat faaliyetlerini sürdürmüştür.

54 Yazılar

Onsekizinci yüzyılın ikinci yarısında Makedonya'nın doğusunda bulunan Koçine (Koçani) şehrinde Şeyh Mehmet Efendi tarafından bir Nakşibendî tekkesi kurulmuştur. Şeyh Mehmet'ten sonra yerine büyük ağabeyinin oğlu Şeyh Hüsam (ö.1835) göreve devam etmiştir. Babadan oğula devam eden şeyhlik makamında son şeyh olan Şeyh Hasan'ın 1933 yılında Türkiye'ye göç etmesi ile bu şehirde Nakşibendîlik de son bulmuştur.

İştîp'te ise Aziz Baba tarafından bir Nakşibendî tekkesi kurulmuştur. Aslında 1826 yılında Bektaşî tekkelerinin kapatılmasından sonra Aziz Baba Bektaşîlikten Nakşibendîliğe geçmiş ve onun ailesinden gelen şeyhler tarafından yönetilmiştir. 1945 yılında kapatılan tekke 1974 yılında vekil Niyazi Ahmetov tarafından yeniden açılmış ve faaliyetine devam etmiştir.

Kalkandelen de de ondokuzuncu yüzyılda bir Bektaşî tekkesi Nakşibendî Tekkesine dönüştürülmüştür. Şeyh Mustafa (ö.1885) tarafından kurulan bu tekke 1920 yılına kadar faaliyet göstermişse de bu tekkeden eser kalmamıştır.

Köprülü (Veles) şehrinde 1880 yılında Yahya Baba tarafında bir Nakşibendi Tekkesi kurulmuştur. Tekke Balkan savaşlarında yıkılmış fakat Yahya Baba'nın medfun olduğu türbe halen ziyaret edilmektedir.

Kadiri Tarikatına mensub tekkelere bir göz attığımızda onsekizinci yüzyılda Şeyh Acemzade Ahmet Efendi'nin önderliğinde Üsküp'te bir Kadiri Tekkesinin var olduğu bilinmektedir. Aslında Sinani Tarikatına mensup Kara Mustafa veya halk arasında Dükancık Tekkesi Kadiri Tekkesi olarak kullanılmıştır. Bu tekke'de Şeyh Kasım, Şeyh İlyas, Şeyh Said ve Şeyh Mesud Kadiriliğin devamını sağlamışlardır. Tekke 1954 yılında yıkılmıştır.

Üsküp'te ikinci bir Kadiri tekkesi Hacı Kazım Emin tekkesi olarak bilinmektedir. 1940 yılına kadar çalışan tekkede Şeyh Selim Kadiri zikrini icra etmiştir.

Kumanova'ya yakın Sopot köyünde bir Kadiri Tekkesi de varmış. Bugün tekkeden bir kalıntı olmasa da bu tekkede şeyhlik yapan Şeyh Daut, Şeyh Kadri ve Şeyh Numan'a ait bir türbe

bulunmaktadır. Üsküp ülema meclisinin 1939 yılındaki raporuna dayanarak Ohri'de bir Kadiri tekkesinden söz edilse de, bu tekkeden bir kalıntı bulunmamaktadır.

Debre şehrinde 1874 – 1880 yıllarında Şeyh Hamza tarafından bir Kadiri Tekkesi inşa edilmiştir. Ondan sonra posta Şeyh Nuri, Şeyh Kadri, Şeyh Kerim, Şeyh Hüseyin ve Şeyh Şaban oturmuştur. Bugün bu tekke bulunmamaktadır.

Ondokuzuncu yüzyılda Rifai Tekkelerinin varlığı Üsküp, Köprülü, Manastır, Valandova ve Koçani de görülmektedir. Bunlardan en önemlisi ve en çok faaliyette olan 1817 yılında Şeyh Mehmet b. İsmail tarafından Üsküp'te kurulan Rifai Tekkesidir. Üsküp'e gelen Şeyh Seyyid Hacı Hatifi ile tanıştıktan sonra Rifai tarikatına giren Mehmet Efendi şeyhlik icazetnamesini de almıştır. Kalkandelen'e bağlı Grupçin köyünde dünyaya gelmiş olan Mehmet Efendi küçük yaşta Üsküp'e gelmiş ve orada medrese eğitimini de tamamlamıştır. 1822 yılında vefatından sonra yerine oğlu Şeyh Sadeddin gelmiştir. Şair ve âlim bir kişiliğe sahip olan Şeyh Sadeddin 1852 yılında vefat edince yerine oğlu Mehmet Bakir postnişin olmuştur. Mehmet Bakir'in 1896 yılında vefat etmesiyle Şeyh Sadeddin Sırrı bu görevi devam ettirmiştir. 1936 yılında Türkiye'ye göç ederek yerine Şeyh İbrahim Mürteza'yı bırakmıştır. Şeyh'in 1929 yılında vefat etmesiyle Şeyh Ahmet, ondan sonra da Şeyh Mustafa Fazıl tekkeyi yönetmişlerdir. 1954 yılında İstanbul'a göç eden Şeyh Mustafa Fazıl, yerine dervishi Necip Ağa'yı bırakmıştır. O da 1957 yılında Türkiye'ye göç edince Şeyh İbrahim Mürteza'nın oğlu şeyh Haydar Efendi tekke'yi 1987 yılına kadar yani vefatına kadar yönetmiştir. Ondan sonra yerine oğlu şeyh Erol geçmiştir. Onun vefatiyle oğlu Şeyh Mürteza Efendi tekkede hizmet etmektedir.

Manastır'da ondokuzuncu yüzyılda üç Rifai tekkesi açılmıştır. Mısırlı Şeyh Abdullah tarafından 1789 –1805 yılları arasında kurulan Lokanta Tekkesinin var olduğu bilinmektedir. Şeyh Abdullah'tan sonra Şeyh Mehmet, Şeyh Eşref ve Şeyh Ahmet posta oturmuşlardır. Manastır'ın taşrasında Şeyh Nazmi Efendi tarafından 1859 yılında bir Rifai Tekkesinin kurulduğu bilinmektedir. Daha doğrusu arkadaşı Şeyh Sırrı ile birlikte bu tekkeyi kurmuşlardır. Şeyh Sırrı İstanbul'a döndüğü için görevi Şeyh Nazmi Efendi yürütmüştür. Onun vefatından sonra Şeyh Mehmet, Şeyh Âdem, Şeyh Mehmet, Şeyh Hacı Bedreddin, Şeyh Ali Riza ve Şeyh Yahya Efendi vazife görmüşlerdir.

Üsküp Rifai tekkesini kuran Şeyh Mehmet'in torunu, yani Şeyh Sadeddin'in oğlu olan Şeyh Bedreddin, ağabeyi Şeyh Mehmet Bakir'den hilafet aldıktan sonra Manastır'da üçüncü Rifai Tekkesini kurmuştur. Şeyh Bedreddin'den sonra tekkede Şeyh Vefki, Şeyh Ahmet ve Şeyh Yahya postnişinlik yapmışlardır.

Bazı araştırmacıların yazılarında Rifai tarikatına ait Debre'de Şeyh Nureddin Tekkesinden, Valandova'ya bağlı Yürükhane köyünde ve Köprülü'ye ait Karaslar köyünde Rifai tekkelerinden, İştîp'te Gani Baba ve Hasan Babaların kurdukları tekkelerden söz edilmektedir.

Sa'di'lerin ise yalnız Üsküp'te ondokuzuncu yılda muhacir olarak Kosova'dan gelen Vefa Baba'nın kurduğu bir tekke vardır. Vefa Baba'dan sonra posta Şeyh Mehmed Ali, Şeyh Muharrem, Şeyh Şaban, Şeyh Rifat ve Şeyh Ali Riza oturmuşlardır.

Makedonya'da ondokuzuncu yüzyılın yarısında Seyyid Muhammed Nur'ul Arabî'nin şahsında üçüncü devre Melamiliği yayılmıştır. Aslen Mısırlı olan ve derin islam ve tasavvuf kültürüne sahip Nur'ul Arabî 1813 yılında doğmuştur.

56 Yazılar

Seyyid Muhammed Nur üstadı Hasan el Kuveysni'nin emriyle 1829 yılında Rumeliye doğru yola çıkar. Sereze (Yunanistan) gelerek medresede bir süre müderrislik yapar. 1833 yılında da Koçana (Makedonya) medresesinde müderrisliğe devam eder. Belli dönemlerde Koçana ve Üsküp'te kaldıktan sonra Manastır'da da ikamet etmiştir. 1843 yılında hacca gittikten sonra 1849 yılında İstanbul'a gider. 1850 yılında Prizren'de bulunduğu dönemde Melamiliği açıklar. Birkaç kez İstanbul'a ve hacca giden Muhammed Nur, 1885 yılında son hac dönüşünden sonra Ustrumca'da kalır. 12 Mart 1887 yılında vefat etmiştir.

Ustrumca'da Seyyid Muhammed Nur'ul Arabî'nin oturduğu ev tekke olarak kullanılmıştır. Vefatından sonra da orada defnedilerek türbe inşa edilmiştir. Yerine halifesi Hacı Faik Bey şeyhlik makamına gelmiştir.

Muhammed Nur'un evlad edindiği Hacı Valde, Hacı Faik Beyin vefatından sonra görevi devralmıştır. Belli bir süre faaliyetler sürdürdükten sonra şimdi Ramiz Efendi tarafından Melamilik devam etmektedir.

İkinci tekkede de Seyyidin oğlu Şerif Efendi şeyhlik yapmıştır. Onun vefatından sonra Hacı Abiş Efendi şeyh olmuş fakat onun zamanında bu tekke kapatılmıştır.

Ustrumcada ki iki tekkeden başka Doyran'da, Dedeli köyünde, Köprülü'de, Vranofça'da, Kavadar'da, İştip'te ve Manastır'da da Melami tekkeleri varlığını sürdürmüştür.

Üsküp'te Melami tekkesini Seyyid Muhammed Nur'un damadı ve halifesi Abdürrahim Fedai Efendi kurmuş ve ilk şeyhi olmuştur. Ondan sonra oğlu Hacı Kamil Efendi posta geçmiştir. Onun yerine de oğlu Hakkı Efendi şeyh olmuştur.

1952 yılında tekkenin yıkımından sonra dervişler Hacı Müzaffer tarafında Melamiliği devam etmişlerdir.

Bektaşilik diğer Balkan ülkelerinde olduğu gibi Makedonya'da da onyedinci yüzyılın ikinci yarısından sonra tekkelerin kurulmasıyla yayılmağa başlamıştır. Bektaşi tekkeleri arasında en etkili ve yapı olarak en görkemli olanı Kalkandelen'de bulunan Harabati Baba tekkesidir.

Bu tekkeyi Sersem Ali Dede (ö.h. 977) inşa etmiştir. Ondokuz yıl posnişinlik yaptıktan sonra Bektaşiliği yaymak için gelen Harabati Baba (ö.h.1027) onun yerine oturmuştur. Bu sebeple tekke iki isimle anılmaktadır. Harabati Baba ve Sersem Ali Dede Tekkesi. Harabati Baba'dan sonra postnişinliğe Malatyalı Mehmet Baba tayin edilmiştir. Hicri 1199 yılında vefatından sonra Sivaslı Hüseyin Baba posta oturmuştur. Hicri 1200 yılında vefatından sonra ise sırasıyla Kalkandelenli Hacı Hasan Baba (ö.h.1204), Kalkandelenli Sadık Baba (ö.h.1205), Peroylu Mahremi Baba (ö.h. 1237), Debreli Ali Baba (ö.h.1248), Kalkandelen'li Muharrem Baba (ö.h.1249), Köprülü'lü Ali Can Baba (ö.h.1250), Sünetçizade Köprülü'lü Emin Baba (ö.h. 1298), Servi'li İbrahim Mehmet Meyli Baba (ö.h.1300), El Hacc Melek Ahmed Baba (ö.h.1304), Debreli Hamit Baba (ö.h.1328), Kalkandelenli Hacı Hamza Baba (ö.m.1947), Kazim Bakali Baba (ö.1983), Kalkandelenli Tayyar Baba (ö.m.1984), Kalkandelen'li Tahir Emin Baba. Bugün Edmond Tahir Baba hizmet etmektedir.

Kalkandelende'ki Harabati Baba Tekkesinden başka Kalkandelen'e yakın Poroy köyünde Yaver Baba ve Şipkovitsa köyünde Koyun Baba Tekkeleri faaliyet göstermiştir.

Üsküp'te Mustafa Baba ve Süleyman Baba Bektaşi Tekkeleri de kurulmuştur. Manastır'da Hüseyin Baba, İştip'te Hamza Baba, Köprülü'de Hacı Baba, Kırçova'da Muharrem Baba,

Makedonski Brod'ta Hıdır Baba, Debre'de Ali Paşa Tekkeleri çalışmıştır. Pirlepe'nin Kanatlar köyünde Dikmen Baba Tekkesi Bektaşiliği ayakta tutmaktadır.

Ondördüncü yüzyılda kurulan Halvetiye tarikatı en çok kol ve şubeye sahip olan tarikattır.

Makedonya'da Halvetilik Sinani, Karabaş ve Hayati kolları olarak faaliyet gösterdiği bilinmektedir. Halvetiliğin Sinanilik kolunu incelediğimizde Üsküpte iki tekke'nin varlığı tespit edilmektedir. Ümmi Sinan veya diğer ismiyle Veliyüddin Vardar Sinani Tekkesi, Vardar nehri kıyısında onaltıncı yüzyılın sonlarında İbrahim Ümmi Sinan müridlerinden Abdülhadi el Vardari tarafından kurulmuştur. Ondan sonra Veli Dede posta oturmuştur. 1806 yılında tekkenin şeyhliğine Şeyh Abdülfettah gelmiştir. 1833 yılında Muhyiddin Halife ve ondan sonra Abdülgafur Halife Şeyh olmuştur. Tekkenin son Şeyhi Hafız Ömer Mehmet Efendi 1912 yılına kadar şeyhlik yapmıştır ve ondan sonra Türkiye'ye göç ederek 1954 yılında vefat etmiştir.

Üsküp'te ikinci Sinani Tekkesi İplikçi Hasan Efendi tekkesidir. İplikçi Hasan Efendi de İbrahim Ümmi Sinan'ın halifelerinden Nasuh Efendi'nin ve Veli Dede'nin mürididir. Onyedinci yüzyılın başlarında kurulan tekkede İplikçi Hasan Efendi'den sonra posta şu şeyhler oturmuştur: Şeyh Derviş Efendi, Şeyh Şit Efendi, Şeyh Terzili Ali Efendi, Şeyh İbrahim Bukagili, Hacı Abbas Baba, Şeyh İbrahim, Şeyh Bahaeddin, Şeyh Halid, Şeyh İbrahim, Şeyh Abbas ve Şeyh Kadri Efendi.

Halveti Karabaşı Tekkesi, Üsküp'te Şeyh Salih Baba tarafından kurulmuştur. Prizren Saraçhane Halveti Tekkesinden icazetli olan Şeyh Salih Baba onsekizinci yüzyılda Üsküp'te Vardar nehrinin sağ kıyısında tekkesini kurmuştur. Şeyh Salih bir dönem İstanbul'da kaldıktan sonra var olan tekkeyi genişletmiştir. Şeyh Salih'in vefatından sonra posta Şeyh Behlül, Şeyh Arif, Şeyh Daut, Şeyh Süleyman, Şeyh Süleyman, Şeyh İbrahim, Şeyh Haydar posta oturmuşlardır (Şeyh İbrahim ve Şeyh Haydar Halveti tarikatı icazetinin dışında Rifai tarikatından da icazetliydi).

İkinci Karabaş Tekkesi, Zincirli Tekke olarak anılmaktadır. Şeyh Âdem Baba'nın kurduğu bu tekkede onun vefatından sonra Şeyh Süleyman, Şeyh Ebu Bekir, Şeyh Osman, Şeyh Ali, Şeyh Mustafa Kenzi ve Şeyh Mehmet Ferit tarafından hizmet edilmiştir.

Köprülü'de Şeyh Mehmet baba tarafından Derbent Dergâhı kurulmuştur. Demir kapı yakınında bulunan Koşarka köyünde yaşadıkları zaman Halveti Şeyhi Şeyh Mustafa babadan hilafet almıştır. Şeyh Mustafa baba ise Leskovsa'lı Aziz Şeyh Hüseyin babanın halifesidir.

Şeyh Mehmet babanın 1754 yılında vefatından sonra posta oğlu Şeyh Osman baba oturmuştur. O da Koşarkalı Şeyh Mustafa babadan hilafet almıştır. Şeyh Osman babanın 1804 yılında vefatından sonra, Şeyh Mustafa babanın oğlu Şeyh Mahmut babadan hilafet olarak oğlu Şeyh İbrahim baba 1844 yılına kadar posta oturmuştur. Şeyh İbrahim babadan sonra 1856 yılına kadar büyük oğlu Şeyh Nureddin baba, ondan sonra da küçük oğlu Şeyh Süleyman baba 1862 yılına kadar pota oturmuştur. Şeyh Süleyman baba hilafeti Prizren'in Saraçhane Halveti Şeyhi Cemali babadan almıştır. Şeyh Süleyman babanın vefatında oğlu şehzade İsmail sekiz yaşındaymış. Prizrene gönderilerek onsekiz yaşına kadar ders alarak hizmet ettikten sonra Şeyh Abidin babadan hilafet alır ve Derbent dergâhında 1912 yılına kadar 40 yıl posta oturmuştur. Şeyh İsmail babanın Hakk'ın rahmetine kavuşmasından sonra Prizren Halveti dergahı potnişini Şeyh Ali Alaeddin babadan hilafet alarak oğlu Şeyh Ahmet baba 1950 yılına kadar posnişinlik yapmıştır. Onun yerine ise oğlu Şeyh Ali Alâeddin

58 Yazılar

Saraçhane dergâhı Şeyhi Hasan babadan hilafet alarak posta oturmuştur. 1957 yılında Türkiye'ye göç ederek 1996 yılında hakkın rahmetine kavuşmuştur.

NOT: Prizrende ki Saraçhane Halveti tekkesini kuran Pir Osman baba Serezli Pir Eşşeyh Hüseyin effendi'den icazet almıştır. Tekkede var olan secereye göre ve silsileye göre Ramazaniye koluna dolayısıyla Ahmediyye şubesine dayanmaktadır. Şimdiye kadar yazılan ve yayınlanan eserlerde ise Halveti Karabaşı olarak gösterilmektedir. Bu vesileyle Makedonyadaki bazı Halveti tekkelerin posnişinleri Prizren tekkesinden hilafet almakla Karabaşıyye olduklarını kabul etmektedirler. Acizane yaptığım araştırmalara göre ise Halvetiyyenin Cemaliyye kolundan Şabani Veli hz. tarafından Şabaniyye kolu ve ondan da Karabaşı Veliden Karabaşıyye kolu ve ondan da Nasuhiyye, Bekriyye, Arifiyye ve Hüseyniyye kolları kurulmuştur.

Halvetilerde ikinci Pir kabul edilen Seyyid Yahya Şirvaniden sonra Halveti tarikatı dört ana şubeye ayrılmıştır. Ruşeniyye, Cemaliyye, Ahmediyye ve Şemsiye. Şeyh Ahmed Şemseddin tarafından kurulan Ahmediyye'den ise dört kol ortaya çıkmıştır. Diğerleri arası Şeyh Ramazan Mahfi efendi'ye nisbet edilen Ramazaniyye kolundan da Hayatiyye kolu açılmıştır.

Hayatiyye kolunun kurucusu Pir Mehmet Hayati Hazretleri Buhara'da doğmuştur. Eğitimini Buhara'da başlatıp Edirne'de devam etmiş ve Sereze varmıştır. Orada Pir Hüseyin Efendi'de manevi eğitimini tamamlamış ve icazetini almıştır. Serez'den ayrılan Pir Mehmet Hayati önce Kırçova'ya uğramış ve son durağı Ohri olmuştur. Ohri'de pek hoş karşılanmayan Hayati Hazretleri İstanbul'dan aldığı müsaddeyle, merkezde bulunan Zeynel Abedin Paşa camisinin bitişiğinde tekkesini de kurmuştur. İlk günlerde Pir Hayati'ye garip baksalar da yavaş yavaş onun etrafında intisap edenlerin sayısı artmaya başlamıştır. Gönüllerinde ki tevhid inancını zikrullahla kuvvetlendirmek için telkin etmesi sonucunda zikir halkasının genişletmesini sağlamıştır. Ona gönül verenlere salatüselamı, istigfarı ve zikrullahı dillerinden eksik etmemelerini tavsiye etmiştir. Zamanın müftüsü olan Ali Efendi'nin oğlu Osman'ı bir kızıyla evlendirerek damat edinmiştir. Diğer kızı ise genç yaşta vefat etmiştir.

Ohri Hayati Halveti Tekkesi Ramazanilik şubesinin Hayatiyye kolunun asitanesi olmuştur. Bir tasavvufi merkezi olmanın yanı sıra Ohri'nin ve etrafta ki şehirlerin sosyal ve kültürel hayatında da oldukça etkili olmuştur. Pir Mehmet Hayati'nin Ohri'ye gelişine dair kesin tarih bilinmese de, vefat yılı hicri 1180, miladi 1766-67 olduğu bilinmektedir. Vefatından sonra asitane postuna damadı ve halifesi Şeyh Osman Efendi oturmuştur. Hac yolculuğunda bulunurken Küstendil'e yakın bir yerde pusudan açılan ateş sonucunda şehit edilmiştir. Şeyh Osman Efendi'den sonra görevi Şeyh Abdülkerim Efendi almıştır ve posta sırasıyla Şeyh Abdülhadi Efendi, Şeyh Mehmet Efendi, Şeyh İsmail Hakkı Efendi, Şeyh Zekerriyya Efendi, Şeyh Tahir Efendi, Şeyh Mustafa Efendi, Şeyh Yahya Efendi, Şeyh Abdülkadri Efendi oturmuştur. Ohri Hayati Halveti Tekkesi, Pir Hayati Hazretlerinin bıraktığı usul ve erkân dâhilinde Şeyh Osman Efendi önderliğinde hizmet vermeğe devam etmektedir.

NOT: Şeyh Abdülkerim Efendinin dört oğlu vardır. Şeyh Mürteza Efendi, Şeyh Abdülhadi Efendi, Şeyh Abdüsselam Efendi ve Şeyh Mustafa Efendi. Dört oğlu hilafet almıştır ancak yalnız Şeyh Abdülhadi Efendi postnişin olmuştur

Pir Mehmet Hayati hazretlerinin seceresi şöyledir :

Hz. Muhammed Mustafa sallâ'llâhu aleyhi ve sellem., Hz. Ali kerremallâhü vecheh ve radiya'llâhu anh., Hasani Basri, Habibi Acemi, Davudi Tai, Marufi Kerhi, Sirri Sekati, Cüneydi

Bagdadi, Mümşad Dineveri, Muhammed Dineveri, Kadi Vecihuddin, Ebu Necib Sühreverdi, Kutbeddin Ebheri, Rukneddin Sincani, Şehabeddin Tebrizi, Cemaleddin Testeri, İbrahim Zahid Geylani, Ahi Muhammed Halveti, Pir Ömer Halveti, Ahi Mirim Halveti, İzeddin Halveti, Sadreddin el Hiyavi, Seyyid Yahya Şirvani, Pir Muhammed Erzincani, İbrahim Kamil Kayseri, Alaeddin Uşaki, Ahmed Efendi Yiğit Başı, Hacı Karamani Efendi, Kasım Efendi, Muhyi Efendi Karahisari, Ramadan Efendi Karahisari, Ali Efendi Rumi, İbrahim Efendi ibni Ali Rumi, Ali Efendi Rumi, Fadil Ali Efendi Rumi, Pir Eşşeyh Hüseyin Efendi , El Hacc Mehmed Pir Hayati efendi Rumi.

Serez'den yola çıkan Pir Mehmet Hayati ilk önce Kırçova'ya uğramıştır. Burada çok güzel karşılanan Pir Hayati kısa bir zaman kaldıktan sonra Ohri'ye gelmiştir. Kırçova'da iken kaldığı İshak Bey Camii, hilafet verdiği Şeyh Ahmet Fitos Efendi tarafından Hayati Baba tekkesi olarak Hayatiliğin usul ve erkânına uygun hizmet vermeye başlamıştır. Şeyhin vefatından sonra Şeyh Ahmet Katana Efendi, Şeyh Ömer Efendi, Şeyh Ali Efendi, Şeyh Mahmud Efendi, Şeyh Bayram Efendi, Şeyh Musatafa Efendi, Şeyh Mehmet Abedin Efendi, Şeyh Halim Emru Efendi, Şeyh Yusuf Efendi, Şeyh Mustafa Efendi, Şeyh Ali Efendi, Şeyh Mustafa Efendi, Şeyh İbrahim Efendi postnişinlik yapmışlardır. Şimdi de bu görevi Şeyh Ali Fuat Efendi yürütmektedir.

Kırçova'da Hayati Halveti koluna bağlı ikinci tekke de Çullı Baba tarafından kurulan ve onun ismiyle anılan Çullı Baba Tekkesidir. Çullı Baba zengin birisi olmasına rağmen her şeyden vazgeçip tasavvuf yoluna girmiş ve Pir Mehmet Hayati Kırçova'ya gelerek ona hilafet vermiştir. Hiç kimseden yardım almadan kendi varidatıyla tekkeyi inşa eden Çullı Baba'nın vefatından sonra tekke 70 yıl şeyhsiz kalmıştır. Bu dönemden sonra Şeyh Mustafa Efendi, Şeyh Muhyiddin Efendi, Şeyh Mustafa Efendi, Şeyh Mahmut Hayreddin Efendi, Şeyh Adem Sefauddin Efendi son zamanlara kadar tekkede hizmet görmüşlerdir. Şu anda ise tekkede bütün ibadet ve zikirler gerçekleşirken posta kimse oturmamaktadır, yani tekkede Şeyhlik görevinde kimse yoktur.

Kırçova'da Hayati Halveti koluna ait üçüncü tekke Pir Mehmet Hayati'nin Halifesi ve damadı olan Şeyh Osman Efendi zamanında Şeyh Selim tarafından kurulmuştur ve tekke Şeyh Selim Tekkesi olarak anılmaktadır. Şeyh Selim'den sonra şeyhlik görevini Şeyh Abdülkerim Efendi, Şeyh Mehmet Efendi, Şeyh Ahmet Efendi, Şeyh Osman Efendi, Şeyh Selim Efendi, Şeyh İbrahim Efendi, Şeyh Necip Efendi devam etmişlerdir. Şeyh Necip'in Türkiye'ye göç etmesiyle tekkede bir dönem durgunluk yaşanmıştır. Son zamanlarda tekkenin yeniden inşaatıyla tekke yine canlanmıştır. Şu anda hizmet Vekil (Yarım Halife) Ruşit Kolça Efendi tarafından yürütülmektedir.

Kırçova'da bulunan bu tekkelerden başka bir Hayati Halveti Tekkesi de Kırçova'ya yakın Zayas köyünde bulunmaktadır. Şeyh Selim tarafından kurulan bu tekkede vefatından sonra Şeyh Mustafa ve Şeyh Ali Şeyhlik yapmışlardır. 1912 yılında Şeyh Ali nin vefatıyla tekkede Hayati koluna ait tasavvufi hizmet de durmuştur.

Usturga da Asitane Şeyhi Şeyh Osman Efendinin izni ile Derviş Hasan bin Feyzullah Hasan Baba 1770 yılında tekkesini kurmuştur. Vefatından sonra Şeyh olmayan Şeyhzade olarak Kadri Efendi görev yapmıştır. Ondan sonra Şeyh Arif Efendi, Şeyh Rifat Efendi, vekil (Yarım Halife) Mustafa Efendi, Vekil (Yarım Halife)Kemal Efendi, Şeyh Arif Efendi posta

60 Yazılar

oturmuşlardır. Bugün Hasan Baba Tekkesinde posta oturan Şeyh Arif Efendi Hayati kolunu devam ettirmektedir.

İştipte Yukarı Tekke Ohri'de Asitane Şeyhi Şeyh Osman Efendinin Abdi Babaya Hilafet vermekle kurulmuştur. Şeyh Abdi Babadan sonra torunu Şeyh Mustafa Efendi posta oturmuştur. Vefatından sonra sırasıyla Şeyh Hüseyin Efendi, Şeyh Mehmet Efendi ve Şeyh İbrahim Efendi Hayati Halveti Tekkesinde hizmet etmişlerdir. İştip'in Yukarı Tekkesinde otuzdokuz yıl şeyhlik yapan Şeyh İbrahim Efendi 1959 yılında göç ederek İzmirde yerleşmiştir. Orada da göreve devam ederek 45 yıl posnişinlikten sonra 1967 yılında vefat etmiştir.

Ohri, Kırçova, Usturga ve İştipten başka Manastır, Ergiri, İlbasan, Tirana, Bilişte gibi şehirlerde de Hayati koluna ait tekkeler açılmıştır.

EYÜP SALİH, Ohri– Makedonya

Araştırmacı Gazeteci, 30 Nisan 2010

Erişim: <http://www.balturk.org.tr/makedonyadaki-tarikatler-silsileleri-maneviyat-buyuklerinin-hayatlari-ve-hizmetleri/>

KADIN VE DIŞARISI

Batı toplumu, Yahudi-Hristiyan geleneğinin ürünüdür. Eskiçağdan beri, kadının ait olduğu yer konusunda verilen mesaj açıktır:

"Erkek, karısının pazar yerine gitmesini engelleyerek ona sahip çıkmalıdır, çünkü pazar yerine çıkan her kadının başına eninde sonunda felaket gelir."

Mısırlı Philo (İÖ 20 İS 70), Yahudi kadınlara ortalıkta görünmemeleri için getirelen kısıtlamaları şöyle anlatır:

"Kadınlar eve kapatılmışlardır, dış kapılara yaklaşmaları bile yasaktır. İffetlerini koruma uğruna en yakın erkek akrabalarının bakışlarından bile kaçan genç kızlar ise en dipteki odalarda yaşarlar."

Evli kadınların ilişkiye girebilecekleri kişiler, ev halkıyla sınırlandırılmış, evlenmemiş kadınlara ise daha da çok sınırlama getirilmiştir:

"Kadınlara, dışarı çıkarak yanlış yola sapmamaları için evde yaşamak uygun düşer. Kadınlığa tam erişenlerce dış kapı, genç kızlarca orta kapı sınır alınır."

Tapınağa gitmek zorunluluğu dışında kadınlar, sokakta başıboş gezenler gibi kendilerini diğer erkeklerin gözleri önüne seremezlerdi. Tapmağa bile, çarşı kalabalıkken değil, halkın çoğu evlerine döndüğünde gitmeye özen gösterirlerdi.

Erkeğin erdeminin en büyük ölçüsü, karışım özellikle toplumsal etkinliklerinde denetlemektir. Haham Meir (İS 150 dolay) şöyle der:

"Erkeklerin yemek yeme tarzları farklı olduğu gibi, karılarına davranışları da farklıdır. Kimi erkek, içine sinek düştüğünde, kadehini bir yana koyar, içmez. Bu, dışarı çıkarken karısını eve kilitleyen Yahuda oğlu Papus'un yaptığına benzer. Başka bir erkek, kadehine sinek düştüğünde sineği tutup atar, o kadehten içer. Bu, birçok erkeğin, kanlarının erkek kardeşleriyle ya da akrabalarıyla konuşmasına aldırmamasına benzer. Başka bir erkek, çorbasına sinek düştüğünde, onu ezerek yer. Bu, karısının, başını örtmeden sokağa çıktığını gören kötü erkeğin yaptığına benzer... Böyle birini boşamak dinsel görevdir."

Filistin'de Hristiyanlığın ilk ortaya çıktığı yıllarda evli olmayan kadınlar, eve kapatılırlardı. Evli kadınlar ise toplum içine çok az çıkarlardı. Dışarı çıkma riskini göze aldıklarında, başlarını ve yüzlerini örtmelilerdi. İS 1. yüzyılda, Filistinli Yahudilerde bir tür harem yaşamı vardı. İskenderiyeli Yahudilerde ise harem koşulları daha ağırdı. Bir Yahudi kadın sokağa çıktığında tek gözünü açıkta bırakır, başını ve bütün yüzünü örterdi. Başını örtmeden sokağa çıkmak öylesine utanç vericiydi ki, boşanmaya neden olur, hatta kimi hahamlar, bu durumda boşanmayı farz kabul ederlerdi.

Yahudi kadınların yalnızca sokağa çıkmaları kısıtlanmakla kalmaz, genelde onlarla olabildiğince az konuşulur, söylediklerine az kulak verilirdi: **"Kadınlarla çok konuşan erkek, tüm kötülükleri üstüne çeker, töreyi gözardı eder."**

Haham Hista (İS 300 dolay) daha da ileri gider. **"Bir erkek, kızkardeşi, dahası karısı bile olsa sokakta kadınla konuşmamalıdır. Çünkü herkes, erkeğin kadın akrabalarını tanımaz"** der.

Slav Yahudilerinde kadim doğum yaparken kötü ruhlardan korumak için yatak odasının duvarlarına kömür ya da güherçile ile daireler çizmek gelenektir. Kuşkusuz birçok toplumda

62 Yazılar

gebelik, "eve kapanma" kabul edilir. Hemen hemen her toplumda annelik, eve kapanmayı gerektirmiştir.

Ya, babalık?

İlkel toplumlarda erkek lohusalığı geleneği vardır. Yeni doğmuş çocuğun babası, belirli bir süre yatağında yatar, yalnızca salık verilen yemekleri yer, avcılık gibi ağır işler yapmaktan sakınır. Yeni doğum yapmış anne ise günlük işlerini sürdürür. Bu geleneğin kökenleri farklıdır. Dinsel bir yoruma göre erkek lohusalığı, ilk günahın anımsanmasıdır; odaya kapanma ve keyif veren şeylerden kaçınma kuralları ise derin pişmanlığın göstergeleridir. Daha materyalist bir açıklamaya göre ise, erkek lohusalığı anaerkillikten babaerkilliğe geçişi belirtir. Varolan "annelik hakkına" karşıt olarak doğumda babanın önemini vurgular. Baba, daha önceleri salt anneye ait olan çocuk üzerindeki hakkı ele geçirmek için eve kapanma deneyiminden geçmeye öykünür.

Tüm açıldığıyla bildiğimiz tek şey, en liberal kadınların bile yıllarca dört duvar arasında yaşamalarına karşılık erkeğin geçici bir süre, yalnızca birkaç saatliğine ya da en çok birkaç günlüğüne eve kapandığıdır.

Kuşkusuz, eski İbranilerden günümüze büyük ilerlemeler kaydedilmiştir. Yasalar ve gelenekler köklü değişimlere uğramıştır. Gene de bunlar, insanlık tarihinin içimize işlemiş, kopmaz parçalarıdır. Tarihin gücünü anlamak için "ırk bilinçsizliği" ya da "filogene tik tartışmalar" gibi kavramlara başvurmamıza gerek yoktur. Aydın ve liberal çağımızda bile, Yahudilikteki inançların ve ilkelerin büyük bir bölümüne göre kadınlar hahamlığa atanamazlar. Saflikları sorunu hâlâ gündemdedir.

Bu acımasız dengesizliklerin yalnızca Jung'un ortaya attıklarından belleklerde kalan izler olduğuna inananların dikkatini 1982'de New York'ta Ortodoks Yahudilerin evlilik göreneklerinin ve kuşkusuz kendi inançlarının kurbanı olan yüzbini aşkın kadın grubuna çekeriz. Bu kadınlar, yasal olarak boşanmışlarsa da kocalarından ayrılamamışlardır. Çünkü, Ortodoks Yahudilerde boşanma dilekçesini verebilen, boşayabilen yalnızca erkektir. Erkek onaylamazsa kadın yeniden evlenemez, dahası bir erkekle arkadaşlık bile edemez. Kadın erkeğin kararını ve kaprisini bekleye dursun, toplumdan dışlanır. Böyle kadına agunah, yedeğe alınmış eş denir.

Agora, çarşıya Yunan dilinde verilen addır. Burası, topluluğun siyasal, toplumsal ve tecimsel odağı, çiftçilerin perakende satış yapmak için ürünlerini getirdikleri, iş adamlarının müşterileriyle ve arkadaşlarıyla bir araya geldikleri, halk meclisinin toplandığı, duvarlarla çevrilmiş, olabildiğince açık bir alandır.

Bugün bizim kullandığımız agorafobi (açık alan korkusu) sözcüğü ile işte bu çarşıya gönderme yapılmaktadır. Güvenli olduğu varsayılan evin dışına, sokağa çıkıldığında duyulan o sıkıntı verici kaygının adıdır. Amerika Birleşik Devletleri'nde beş milyon ile yirmi milyon arasında kişinin agorafobisi vardır. Bu sayının yüzde 80'i kadın, büyük çoğunluğu ise evli kadındır.

Yunanlılar döneminde "saygın" kadınlar, topluma açık yerlerden uzak tutulurdu; yalnızca fahişeler sokakta dolaşırlardı. Burada, toplumsal etkinlik alanına girmesi eskiden yasa ve gelenekle yasaklanmış, şimdi ise bu alana girince duyduğu kaygı yüzünden kendisine fobik tanısı konulan kadın paradoksuyla karşılaşıyoruz.

Bugün, toplumsal yaşama katılmaya istekli kadın, birçok düş kırıklığını, toplumsal ve ruhsal cezaları, fırsat eşitsizliklerini göze almak zorunda kalır. Geleneksel açıdan kadın özel yaşamın bir parçasıydı; agora, hiçbir zaman kadının ayak basmasına ya da huzur içinde bulunmasına göz yumulmuş bir yer olmamıştır.

Kültürümüz kadınlara birçok sınırlama getirmiştir. Bütün kadınlar, kendilerini algırlarken şöyle ya da böyle bu sınırlamalarla koşullanmışlardır. Şok ve panik, sokakta aslanlarla, şiddetli fırtınalarla, arkadan saldıran soyguncularla karşılaşmaktan görünürde çok daha az tehlikeli durumlarda başgösterebilir.

Sh:9-12

Kaynak: Agorafobi/ Eviyle Evli Kadınlar, Robert Seidenberg Karen De Crow, Çeviren: Nur Nirven,1988, İstanbul

---

64 Yazılar

EL HOMBRE DE LAS MİL CARAS (2016)

123 dk

Yönetmen: Alberto Rodríguez

Senaryo: Rafael Cobos, Alberto Rodríguez

Tür: Biyografi, Gerilim

Vizyon Tarihi: 17 Eylül 2016

Müzik: Julio de la Rosa

Oyuncular: Marta Etura, José Coronado, Eduard Fernández, Luis Callejo, Jimmy Shaw

Özet

Francisco Paesa, işadamıdır, İsviçreli bir bankerdir, uluslararası silah kaçakçısıdır, zamparadır, jigolodur, diplomattır, hırsızdır, gizli ajandır; aslında bir casustur. İspanyol Devleti tarafından ihanete uğrayınca ülkesini terk etmek zorunda kalır. Yıllar sonra geri döndüğünde her şeyini kaybetmiş bir adamdır ve şans eseri karşısına kendisine ihanet eden devletten intikâm alma fırsatı çıkar.

İspanyol tarihinin en hayret uyandırıcı olaylarından birini perdeye aktaran Rodriguez, bir ülkeyi, yöneticilerini ve güvenlik güçlerini sirkteki aptallara çeviren dolandırıcıları ve koşulları ustalıkla ele alırken hikaye anlatımı, tempo , gerilim ve entrikaya dair bütün sırları iyi bildiğini açıkça gösteriyor.

Filmden

Bu, gerçek bir hikâye.

Ve tüm gerçek hikâyeler gibi birkaç tane yalan içeriyor.

Bu bir yalancının hikâyesi.

Tüm ülkeyi kandıran adamın hikâyesi.

**

Kimse zenginleşmek ucuzdur demedi.

**

Biz de bir şey getirdik.

Bir dosya.

–Ne dosyası?

–Ne dosyası değil, kimin dosyası.

Birini araştıran iyi bir dosya her zaman kötüdür.

Ve bu dosya her şeyin sahteliğini kanıtladı.

**

Yıl dönümümüzü nereden biliyorsun?

Benim işim bu.

Bu Paco'nun en iyi özelliklerindendi.

İnsanlar hakkında hep fazlasını bilmek.

**

Ona güveniyor musun?

Başka şansımız yok.

**

Kölenin kölesi.

**

Kölenin kölesinin kölesi.

**

İnsanlar hakkımda yalan söylüyor.

Bana El Mundo ile bir röportaj ayarla.

Çok şey biliyorum ve kanıtlayabilirim.

Peşimden gelirlerse ben de onlara giderim.

Hükümet, muhalefet kraliyet ailesi.

Kimse güvende değil.

Sizce zaten yeterince düşmanınız yok mu?

Bunu listeye eklememelisiniz.

Güvenli değil.

Lütfen dediğimi yapın.

Bu durumda 1 Mayıs'ta yayınlamalısınız.

İnsanlar tatilde daha çok gazete okur.

**

Bu küpeler çok güzelmiş.

Balıkçılar.

66 Yazılar

Yunanlar güzellik, bilgelik ve eşitliği temsil ettiğini söylerdi.

Daha iyisini se emezdi.

**

Burayı imzalayın.

24 saat sonra Luis Rold n parayı Paco'nun hesabına aktardı ve para bundan sonra Dünya'yı iki kez turladı.

Madrid'den Cenevre'ye.

CENEVRE

–Merhaba.

–Merhaba.

Para transferi yapacağım.

Cenevre'den Singapur'a.

SİNGAPUR Oradan Frankfurt'a.

Frankfurt'tan Londra'ya.

LONDRA

Londra'dan, tekrar Singapur'a.

Buna "helikopter sürmek" denir.

Parayı yok etmek gibi bir şeydir.

TRANSFER ONAYLANDI

**

Politikaya gireceğimi söylediğimde bana şunu demişti:

"Luis oğlum, beladan uzak dur."

Ben de safça şöyle cevap verdim: "Hadi ama baba! İşpanya Fransa gibi olmalı.

Almanya, İngiltere gibi.

Demokrasi.

Neden farklı olsun ki?"

Ve cevap verdi:

"     burada yaşayan insanlar İşpanyollar."

**

ETA ve GAL olaylarında bu oldu ve bir daha olsun istemiyor.

Yani anlaşmadan önce onun davalarının düşürülmesini ve yargıçların başka bir eğlence bulmasını istiyor.

Onu rahat bırakın ve sorunsuz bir şekilde İşpanya'ya dönmesine izin verin.

Bunu nasıl yapabilirim ki?

Siz Adalet Bakanı'sınız.

Adalet ya da İçişleri olsun.

Hükümetin en güçlü bakanlığı cumhurbaşkanı olmak isteyendir.

**

Mossad'da bir arkadaşım var.

Onunla konuşurum.

Şimdilik İsrail Elçiliği'nden karşıya geç.

Fransa'daki en güvenli yerdir.

**

Orkide

peygamber devesi, taklit ustasıdır.

Bu türdeki hayvanlar bu orkidelerin arasına saklanmazlar.

Bunun yerine bu çiçeklerin görünüşüne adapte olup onlarla aynı rengi ve şekli alırlar.

Ayrıca orkidelerin taçyapraklarını da taklit ederler ve tamamen durgunken, böcekler onları fark edemezler.

Direkt tuzağa düşerler.

Aniden ne olduğunu fark ettim.

Evrin oyununda genel olarak kazananlar, özel yeteneği olanlardır.

**

Luis Roldán, İspanya'nın en çok aranan suçlusu.

Beş kıtada görülmüştü ama Paris'i hiç terk etmedi.

**

Yaptığım yanlıştı.

Ben suçlu değilim.

68 Yazılar

Ülkem için birçok iyi şey yaptım.

Bir ailem var.

Bana böyle davranamazlar.

Sadece herkesin yaptığını yaptım.

Teslim olmayacağım.

Tüm ülkenin alay konusu oldum.

Beni yaşatmazlar.

Emin misin?

Ne yaparsan yap ama paranın taşınmasına onay ver.

Singapur güvenli değil.

Gidip kendimiz çekmeli ve başka bir hesaba koymalıyız ki elektronik iz kalmasın.

Yapacak birini tanıyorum.

Tamamen güvendiğim biri.

Eğer teslim olmayacaksan, kaybolmalısın.

Ve bu kimseyi bir daha görmeyeceksin demek.

Ne karını ne aileni ne de çocuğunu.

Geçmişten hiçbir şey taşımayan bir hayat.

Tek yol bu.

Ve yalnız olmak nasıldır bilirsin.

İstediğin bu mu?

Eğer buysa, yapılabilir.

Öncelikle, insanlar seni ölü sanmalı.

Seni aramalarını durdurmanın tek yolu bu.

Seni ölü gösterebilirim.

Seni Asya'nın güneydoğusundaki sessiz bir ülkeye yabancı pasaportuyla sokarım.

Huzur içinde yaşayacağın bir yere.

Avukatınla konuşur ve sana her ay para gönderirim.

Ne kadar gerekirse.

**

Sana inanmıyorum.

Bence öğrenmek istemezsin.

O dosyalarda bir şey olmadığını biliyorsun.

Seni yasalardan koruyamaz.

Hayatını hapiste geçirmek istemiyorsan, ne yapacağını biliyorsun: Kaybol.

Ve ikimiz de bu ne demek biliyoruz: Artık Gloria yok.

Artık İspanya yok.

Eskisinden bir şey taşımayan yeni bir hayat.

Kaybol, Paco.

**

Başında söylediğim gibi.

Bu, tüm ülkeyi kandıran adamın hikâyesi.

“Sevmiyorum kuzu postuna bürünmüş kurtları”

148 dk

Yönetmen: Martin Koolhoven

Senaryo: Martin Koolhoven

Ülke: Hollanda, Fransa, Almanya, Belçika, İsveç, İngiltere, ABD

Tür: Gerilim, Western

Vizyon Tarihi:21 Temmuz 2017 (Türkiye)

Dil: İngilizce, Hollandaca

Müzik: Junkie XL

Nam-ı Diğer: Amaldiçoada

Oyuncular: Dakota Fanning, Guy Pearce, Kit Harington, Carice van Houten, Paul Anderson

Özet

Hesap günü yaklaşıyor...

Brimstone (Cehennem), yeryüzündeki cehennemin acımasız zulmüne karşı güçlü bir kadınlık ve direniş hikayesini anlatıyor izleyicilere.

İşlemediği bir suçun sanığı olan Liz, ailesini hırslı ve intikam almak isteyen pederden korumak zorundadır. Peder kürsüye çıktığı andan itibaren Liz ve ailesi büyük tehlike altına girecektir.

Bu filmi ölmeden önce izleyin derim. Dindarların din istismarını görünce kat kat üzüleceksiniz. Söyleyecek laf bulmayacağınız bir film.

Olmaz bu dersiniz. Fakat oluyor demek ki:....

Filmden

Geriye kalan sadece hatıralardır.

Kimi gerçek kimi sahte.

Onu çok iyi hatırlıyorum.

En azından öyle sanıyorum.

O bir savaşıydı.

Geçen yüzyılda, hayatta kalmak için öyle olmak zorundaydınız.

**

"Size kuzu postunda yaklaşan sahte peygamberlerden sakının."

"İçlerinde onlar, yırtıcı kurtlardır."

Peygamber, sizi ve ailenizi bu kurtlardan koruyan tek çobandır.

Ve ben de onun köpeğiyim.

Koyunlar yoldan sapınca, onları tekrar doğru yola sokan çoban köpeği.

Ve aranızdan bazılarınız yoldan saptı, değil mi?

Ne düşünüyorsunuz?

Tanrı'nın size nazik davranacağını mı?

Şunu açıkça ifade edeyim: "Hak edenler, cehennemi boylar." Size cehennemi anlatabilirim.

Alevlerini Ildırabını Eminim ki sizler nasıl bir şey olduğunu tahayyül etmeye çalışmışsınızdır.

Çok fenadır.

Hesap günü, geliyor.

**

Bu senin hatan değil.

Tanrı verir, ve yine Tanrı alır.

Bu Tanrı değildi.

Peder yüzünden oldu.

Peder mi?

Liz Peder, Tanrı'nın adamı.

Olmayan şeyler hayal ediyorsun.

**

Bebek sağ salım doğsaydı bunların hiçbirisi olmazdı.

Ama Liz'in yapabileceği bir şey yoktu.

Kimin yaşayıp, kimin öleceğine o karar verdi.

Bu karar sadece ve sadece Tanrı'ya aittir.

Bu seçimi neden O'na bırakmadı?

Belki de gidip onu getirmeliyim.

72 Yazılar

Oradasın, biliyorum.

Ve biliyorum ki beni duyabiliyorsun.

Dilin olmayabilir ama kulaklarında bir sorun yok.

Neden kalbinde şüpheler yeşeriyor?

Nedir seni rahatsız eden?

Geceleri nasıl uyuyorsun?

Bir katil olmak nasıl hissettiriyor?

Neden buradayım biliyor musun?

Seni cezalandırmak için buradayım.

Bu aileyi seviyor musun?

Kızına baktım.

Neredeyse genç bir kadın olmuş.

Demek buradaymışsın.

Ben gitmek zorundayım.

Lütfen kalbinde Nathan'a karşı bir kin besleme.

Çocuk kaybetmek, bir bedenin üstesinden gelebileceği en zor şeydir.

Ben de şimdi karınıza aynı şeyi anlatıyordum.

**

Bütün dünya, güzel şehrimiz Bismuth'u... Sodom ve Gomore'ye benzetebilir.

Ama burada kurallar konuşur.

Müşterisini vuran bir fahişenin cezasız kalmasına izin yoktur.

Kardeşim, Cehennem'i, çalışkan maden işçileri hak ettikleri rahatı bulabilsinler diye işletmekte.

Bu yüzden öyle kalmalı.

Öyle de kalacak! Bu size bir ibret olsun!

**

Hadi ama artık Bir maden kasabasının organize bir eğlence yerine ihtiyacı vardır.

Ben de müşterilerimin burada güvende olduklarını bilmeliyim.

Bu yüzden kardeşim Zeke'i Bismuth'a getirdim.

O bu kasabanın hak ettiğiinden daha iyi bir şeriftir.

Cehennem'deki herkes bir kızın, müşteriye tırmalamaktan fazlasını yaparsa cezalandırılacağını bilir.

Diyeceğim, Sally başına geleceği biliyordu.

Ama adam onu boğmaya çalıştı.

Evet Biliyorum ve bu beni de üzüyor.

**

Yardımcı olması için Tanrı'ya dua edeceğim.

Bir eş olarak, görevlerin var.

"Kadının bedeni kendisine değil, kocasına aittir."

Lütfen benimle gel.

Bu gece olmaz.

Bana başka bir seçenek bırakmadın.

Buraya neden geldiğimizi biliyoruz.

Burası Tanrı'nın ülkesidir.

Tanrı lütfunu bu yeni ve güzel ülkenin üzerine yağdırdı.

Bu "bizim çıkışımız"dı.

Tepeye kurulan bu şehirde, Hristiyanlığın saf bir formunu oluşturacağız.

Eski dilimizi ardımızda bırakacağımız konusunda anlaşmamış mıydık?

Burada her şeyi daha iyi yapacağımıza yemin etmemiş miydik?

Yeni Dünya, bizi eski dünyanın günahlarından kurtaracak.

Bizler, insanlığın parlayan umuduyuz.

Burası Vadedilmiş Topraklar.

Ve buraya gelerek, bizler O'nun seçilmiş kulları olduk.

Agatha Hepimize, çağırıcı nasıl aldığını anlatabilir misin?

O muazzam ışık belirlediğinde evde patates soyuyordum.

O ışığın içinde, beyaz kanatları olan çok güzel genç bir adam gördüm.

"Melek misin?" diye sordum.

Genç adam da başını salladı ve gülümsedi.

Arie Tanıklığının hikayesini bizimle paylaşabilir misin?

Bana da aşağı yukarı aynı şeyler oldu.

Ama erkek değildi.

Bana görünen, çok güzel genç bir kadındı.

Gördünüz mü?

Bizler seçilmiş kullarız.

Böyle bir ziyaret herkese nasip olmaz.

Onu hak etmelisiniz.

74 Yazılar

**

Hayat ilerledikçe suretler bulanıklaşır.

Geriye sadece hatıralar kalır.

Onu çok iyi hatırlıyorum.

O bir savaşçıydı.

Her daim kontrolü elinde tutan.

Birçok kere, kendini suya bırakırken ne düşündüğünü merak ettim.

Beni düşündüğünü düşünmek hoşuma gidiyor.

Büyüyüp güçleneceğimi bildiğini düşünmek hoşuma gidiyor.

Onu çok iyi hatırlıyorum.

En azından öyle sanıyorum.

Bana sanki hep benimle kalmış gibi geliyor.

Beni gözetip kolluyormuş gibi.

Hey, hadi bakalım Bırak onu elinden.

Anne?

ASSASSİN'S CREED (2016) SUİKASTÇI İNANCI

115 dk

Yönetmen: Justin Kurzel

Senaryo: Michael Lesslie, Adam Cooper, Bill Collage

Ülke: İngiltere, Fransa, Hong Kong, ABD, Tayvan, Malta

Tür: Aksiyon, Macera, Fantastik

Vizyon Tarihi: 23 Aralık 2016 (Türkiye)

Dil: İngilizce, İspanyolca

Müzik: Jed Kurzel

Kelimeler: artefakt, barmen, suikastçı, devamı...

Nam-ı Diğer: Assassin's Creed: The IMAX Experience

Oyuncular: Michael Fassbender, Marion Cotillard, Jeremy Irons, Brendan Gleeson, Charlotte Rampling

Özet

Ölüme mahkum edilmiş bir suçlu olan Callum Lynch (Michael Fassbender), Abstergo Industries adında çok zengin bir şirket tarafından ele geçirilir. Şirketin büyük yatırım yaptığı Animus Projesi, kişilerin atalarından kalan ve genlerine işlenmiş hatıra ve yeteneklerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Callum Lynch, 15. yüzyıl İspanyol Engizisyonu döneminde Suikastçiler adıyla bilinen bir örgütlenmenin üyesi olan Aguilar de Nerha'nın akrabası olduğunu öğrenir ve onun hatıralarıyla yeniden yüzleştirilir. Bu esnada atasının olağanüstü yetenekleriyle donanan Lynch, Suikastçiler'in o dönemki en büyük düşmanı olan Tapınakçılar'ın günümüzdeki temsilcileriyle mücadele etmeye hazır hale gelecektir

Filmden:

Asırlar boyunca, Tapınak Şövalyeleri efsanevi Cennet Elması'nı aradılar.

Elma'nın sadece insanlığın ilk başkaldırışının tohumlarını içermediğini ayrıca özgür iradenin anahtarı olduğuna da inanıyorlardı.

Bu kutsal emaneti bulup, sırrını çözerlerse tüm düşünce özgürlüğünü kontrol altına alacak bir güce sahip olacaklardı.

Önlerindeki tek engel ise Suikastçılar adındaki topluluktur

ENDÜLÜS, İSPANYA,

76 Yazılar

1492 Engizisyon, İspanya'yı tamamen Tapınak Şövalyeleri'ne teslim etti.

Sultan Muhammed ve halkı halen Granada'da direniyor.

Ancak oğlu, yani prens esir edilmiş durumda Sultan, şehri ve Cennet Elması'nı teslim edecek.

Sen, Aguilar de Nerha topluluğumuzda özgürlük için savaşıacağına şerefine üzerine yemin ediyor musun?

İnsanoğlunu Tapınak Şövalyeleri'nin zorbalıklarına karşı koruyup kollayacağına yemin ediyor musun?

– Ediyorum.

Elma onların eline geçerse Tapınak Şövalyeleri yollarına çıkan her şeyi yok eder.

Karşı çıkmak, karşı koymak, düşüncemize göre hakkımızdır.

Burada bulunanların hayatını kurtarmak için canını feda edeceğine dair bana yemin et.

Yemin ediyorum, Üstat.

Bizim hayatlarımız hiçbir şeydir.

Elma ise her şeydir.

Kartal'ın ruhu, gelecekte bize göz kulak olacak.

Diğer insanların körü körüne hakikatın peşinde koştuğu yerde unutma ki, hiçbir şey doğru değildir.

Diğer insanların ahlak ya da kanunla sınırlandırıldığı yerde unutma ki, her şey mübahtır.

Aydınlığa hizmet için karanlıkta çalışırız.

Bizler Suikastçı'yız.

SUIKASTÇI İNANCI

CALIFORNIA, MEKSİKA, 1986

Siktir be.

Anne?

Baba?

Kanın sana ait değil, Cal.

Bizi buldular.

Gölgelerde yaşa.

Git!

Git hemen!

30 YIL SONRA HUNTSVILLE HAPİSHANESİ TEKSAS,

ABD Ruhumu kurtarmak için buradasın.

Öyle sayılır.

Ben Bugünün doğum günün olduğunu öğrendim.

Öyle.

Parti yeni başlıyor.

Otur.

Beni geriyorsun.

Tanrım günahlarımı bağışla ki tertemiz olayım.

Yeniden.

Pek İncil adamı sayılmazsın, değil mi?

Bilinmelidir ki Callum Lynch birinci derece cinayetten suçlu bulunmuş ve bugün, yani 21 Ekim 2016 günü idamla cezalandırılacaktır.

Mahkum son konuşmasını yapacak mı?

Babama söyleyin, onunla cehennemde görüşeceğiz.

Adım Dr. Sophia Rikkin.

Dün akşam saat 18:00'da idam edildin ve öldüğün açıklandı.

Şimdiye dek, dünyada seni tanıyan ve değer verenler için artık sen yoksun.

Oturman iyi olur.

– Gözlerim

– Şu an hissettiklerin son derece normal ve rahatsız edici.

Cal.

Sana yardım etmek için buradayım.

Sen de bana yardım etmek için buradasın.

Bırakın gitsin.

Ona dokunmayın.

Devam et.

Yap hadi.

Atla.

Burada mahkum değilsin, Cal.

Seni korumak için buradayım.

Beni dinlersen, her şey anlamlı hale gelecek.

Bana güvenmelisin.

Neredeyim ben?

Kendini insanoğlunu mükemmelleştirmeye adanmış gizli bir kuruluş olan Abstergo Vakfı'nın Madrid'teki rehabilitasyon binasındasın.

78 Yazılar

Senin yardımınla, şiddeti yok etmek için yeni yollara öncülük edebiliriz.

Ben hallediyordum.

- Babanız adamın içeri girmesini istiyor.
- O benim hastam.

Bu da benim programım.

Animus'u hazırlayın.

- Bıçaklar hazır mı?
- Burada.
- Kökenlerini doğruladık mı?
- Aguilar'a aitler.

Onun mezarından aldık.

Bunlar nedir?

Son hazırlıklar tamamlansın.

Bağlanım noktamız, Endülüs, 1492.

Her şeyi kaydedin.

Kol hazır.

Bu nedir?

Özür dilerim, Cal, bu şekilde yapmayı sevmiyorum.

Yapma o zaman.

Epidural'ı takın.

- Benden ne istiyorsun?
- Geçmişini.

Beni dikkatle dinle, Cal.

Animus'a giriyorsun.

Gördüğün, duyduğun, hissettiğin şeyler 500 yıl önce ölen başka birisine ait anılardır.

Bekle biraz.

Olanları değiştiremezsin, Cal.

Tarayıcıyı bağlayın.

Durum nedir?

DNA zinciri taranıyor.

Zaman yapısı aranıyor.

İlk anı eşleşmesi kenetlendi.

DNA eşleşmesi tanımlandı.

Anıda dur, Cal.

Senkronizasyonu başlat.

Onu bulduk.

Aguilar'ı bulduk.

Senkronizasyon sağlandı.

İşte.

Bağlanımı başlatın.

Görevimiz çocuk.

Bu prens.

Çocuğu saklayan aile hangisi?

Yalnızca bendim.

Çocuğun burada olduğunu kimse bilmiyordu.

Ailesini asın, adama da izletin.

Tüm köyü yakın.

Granada Prensi'nin esaretiyle, babası yani Sultan kafirlerin son güvenli bölgesi olan isyancı şehrini teslim edecek.

Tanrı, onun sapkın halkını cezalandıracak.

Nihayet İspanya, Tapınak Şövalyeleri'nin egemenliğine girecek.

Anıdan ayrılma, Cal.

Aguilar!

Çocuk, Aguilar!

Çocuk!

Aguilar, çocuk!

Çıkarın!

Rehabilitasyonu başlatın.

Sistem kontrolünü çalıştırın ve onun durumunu kaydedin.

İyi iş çıkardın, Cal.

Geçmişe baktığımızda dünya tarihindeki şiddetin tarihçesi çok açıktır.

Geçen yıl antisosyal davranışların ekonomik etkisi 9 Trilyon Dolar'dı.

İnanıyoruz ki, günümüzdeki saldırganlık düzeyinin deneyimi insanlığı makul bir yola ulaştıramaz.

Şimdi tüm bu masrafların başka bir yere harcandığını düşünün

Bağlanım iyi mi geçti?

80 Yazılar

Lynch aradığımız kişi.

Doğrudan Aguilar'ın soyundan geliyor.

İlk kez her şey netti.

Hayal ettiğimiz şey nedir?

Daha barışçıl bir dünya.

– Bakıyorum da yine benim sözlerimi aşmışsın.

– En iyi laf edenden çaldım.

– Eser ne durumda?

– Elma.

Ona ulaşabiliriz.

Orada ne oldu?

Neden onu anıdan çıkarttın?

Çıkarmak zorundaydım.

Sağlığını korumalıyız.

Güvenini kazanmalıyız.

Biliyorum ki bu işte bize, o yol gösterecek.

– Onu zorla.

– Animus'un işleyişi böyle olmaz.

İşte oldu.

Teşekkür ederim.

1917'de Rutherford atomu parçaladı.

1953'de Watson ve Crick ikili sarmalı buldu.

2016'da kızım şiddetin tedavisini buluyor.

Hep benden daha parlak biriydin.

Geç kaldım.

Kıdemliler'e rapor vermeliyim.

Francisco Rizi'nin Büyük Engizisyonu.

1492.

Savaş, dini takibat ve Peder Torquemada veya tarikatımızdan birinin Cennet Elması'nı bulmaya en çok yaklaştığı zamandı.

– Nasılsın dostum?

– İyiyim.

– Ekselansları.

– Gelecek haftaki Kıdemliler toplantısında senin Abstergo projesinin sonlandırılması için oylama yapacağız.

Sana verdiğimiz yıllık 3 Milyar'ı başka yerlere harcamamız daha iyi olur.

– 3 Milyar alınacak sonuca göre

– Biz kazandık.

İnsanlar artık insan haklarını değil, kendi hayat standartlarını önemsiyor.

Modern dünya özgürlük gibi düşünceleri geride bıraktı.

İtaat etmekten memnunar.

Özgür irade var olduğu sürece tehdit de artacaktır.

Asırlardır dinle, politikayla şimdi ise tüketiciyle karşıt düşüncayı bertaraf etmeye çalıştık.

Bilim yolunu denemenin vakti gelmedi mi?

Kızım sonuca hiç olmadığımız kadar yakın.

Güzel kızın nasıl?

Elma'nın koruyucularının izini buldu.

– Nerede?

– Endülüs, 1492.

– Soy ne durumda?

– Tüm kan bağlarının soyu tükenmiş.

Biri hariç.

Geçmişinin izini 500 yıl öncesine, Suikastçılar Kardeşliği'ne kadar sürdük.

Sanrılar, "sızma etkisi" dediğimiz şeyden dolayı oluşuyor.

Bağlanımının görüntüleri senin günümüzdeki görüşüne yansıyor.

Bana müsaade edersen, bunları nasıl kontrol edeceğini öğretebilirim.

Gelmeyin.

Ben hallederim.

– Öyle olsun.

– Ne o?

Makine ne iş?

Genetik hafıza.

Animus'u kullanarak bizi biz yapan kişilerin hayatlarını tekrar yaşayabiliriz.

Orada gördüklerim, gerçek gibiydi.

Öyleydi zaten.

– Bir bakıma.

82 Yazılar

– Benim tepemi attırma!

Artık farklı hissediyorum.

– Bu saldırganlık neden?

– Ben saldırgan biriyim.

– Burası nasıl bir hapishane böyle?

– Burası hapishane değil, Cal.

İşbirliği yaparsan daha çok şey öğrenirsin.

Bırak beni.

Acıktım.

Benimle gel.

LYNCH 1979–GÜNÜMÜZ

– Nedir bu?

– Hakkındaki her şeyi biliyorum, Cal.

CALLUM LYNCH İÇİN ENDİŞELER ARTIYOR LYNCH ÖLMELİ

Tıbbi verilerin, psikolojik profilin, MAO–A geni dönüşümlerin.

Koruyucu aileni biliyorum.

Gençlik evini biliyorum.

Sen kalıtım ile suç arasında bağ olduğunun yaşayan kanıtısın.

– Beni nasıl buldunuz?

– Biz Aguilar'ı bulduk.

Tutuklandığında senin DNA'n onunkiyle eşleşti.

– Aguilar da kim?

– Senin atan.

Ailesi Suikastçı'ydı.

Tapınak Şövalyeleri olan Torquemada ve gördüğün kara şövalye Ojeda tarafından yakılarak öldürüldüler.

Aguilar, Suikastçılar'ın gayesinin peşinden gitti.

– Dışarıya çok çıkar mısın?

– Senden daha çok.

Peki ya buradaki diğerleri?

Onlarda mı deney faresi?

Onlar da Suikastçı, ataları gibi katiller.

Senin gibi, Cal.

Hepsi şiddete meyilli doğumlar.

Katil demek.

– Bir adam öldürdün.

– Pezevenkti.

Tekrar öldürür müsün?

Mutlu aileymiş.

Annen çok gururlanmıştır.

Bunu bilemem.

Bir Suikastçı tarafından öldürüldü.

Tıpkı annen gibi.

Başın sağ olsun.

Annemi benim ihtiyar öldürdü.

Peki bu konuda ne hissediyorsun?

Onu öldürmek istiyorum.

Ya bunun hayatımızın geri kalanında bizi etkilemesine izin veririz ya da bu konuda bir şeyler yaparız.

Sen şiddete yöneldin, ben ise bilime.

O Cennet Elması'dır, Cal.

Onun var olduğuna inanıyorum.

İncil bize, insanlığın ilk başkaldırısının tohumlarına sahip olduğunu söyler.

Ama bazılarımız Tanrı'nın ya da bazı kadim uygarlıkların, insanların neden şiddet dolu olduğuna yönelik bize bıraktıkları bir harita olduğuna inanır.

Aguilar, Elma'ya sahip olan son kişiydi.

Onu nereye sakladığını bulmak için sana ihtiyacımız var.

– Tedavi için burada olduğumu sanmıştım.

– Şiddet bir hastalıktır.

Tıpkı kanser gibi.

Ve kanserde olduğu gibi, bir gün bu hastalığı da kontrol etmeyi umuyoruz.

– Beni hayatta tutan şey şiddettir.

– Resmî olarak, sen ölüsün.

Açım.

Bana ne olacak?

Önce araştırmam tamamlanacak, o zaman seni burada tutmak için sebep kalmayacak.

84 Yazılar

– Hayatıma geri mi döneceğim?

– Daha da iyisi.

Yeni bir hayatın olacak.

Acıkmıştın.

Onun kim olduğunu, ne olduğunu bilmiyorsun.

O tehlikeli biri.

Ona biraz daha zaman tanı, Emir.

Adam damarlarındaki asil kanı kanıtlayabilir belki.

Buraya oturmaz mısınız, efendim?

Açık büfemiz var, ama tavuğu tavsiye ederiz.

Size ne getireyim, Sayın Lynch?

Açık büfemiz var ama tavuğu tavsiye ederiz.

– Biftek alacağım.

– Öncüye bir biftek.

Sen kimsin?

Bana Moussa derler.

Ama ismim Baptiste.

Şu an itibariyle 200 yıldır ölüyüm.

Zehirleyen büyücüyüm.

Kendi halinde biriyim işte.

Seni izliyorlar.

Kim olduğunu görmeyi bekliyorlar, öncü.

Henüz onunla tanışmadın mı?

Henüz onunla tanışmadın mı?

Bizler Elma'nın son koruyucularıyız, dostum.

Yanlış şıkkı seçersen, hepimizi sonsuzluğa yollarsın.

Bu sana ait.

– Bununla onlara doğru yolu göstereceksin.

– Hayır, onu yiyeceğim.

Ne oluyor lan?

Animus'a geri dönmeli.

Hemen.

– Tekrar girmeden önce zamana ihtiyacı var.

– Zamanımız yok.

Neden?

Adamın hayatını riske atmayacağım.

Öyleyse bunu yapacak başka birini bulurum.

– Ayağa kalk, sert çocuk.

– **Ben deliyim.**

Ben deliyim.

Yalnız hissetmekten deliyim.

Onu tekrar sokuyorlar.

Bize ihanet etmeden önce onu durdurmalıyız.

Tarihi 6'ya ayarla.

Durumu kötüleşirse çıkar.

– Babanız

– Babamın dedikleri umurumda değil.

Dünyada ben ne yaptım ki?

– Cal, beni dinle.

– Denemekten deliyim – Beni dinle.

Aguilar'a odaklanmak zorundasın.

– Ağlamaktan deliyim

Senkronizasyonu terk etmen tehlikeli olabilir.

Seni sevmekten deliyim.

Yakında Granada'ya ilerleyecekler.

Sultan Muhammed güçsüz.

Prensi kurtarmak için Elma'yı teslim edip İnanç'a ihanet edecektir.

Sevgi bizi güçsüz kılar.

İnanç'ın kurtuluşu için kendi canımı memnuniyetle feda ederim.

Bugün ölürsem, benim için gözyaşı dökme.

Tanrımız konuştu.

Ve dedi ki: "Eğer birisi bana sadık kalmıyorsa o kişi ateşe atılıp yakılmalı!

" Onlarca yıl dini anlaşmazlıklarla lime lime edilmiş bu dünyada yaşadınız.

Tanrı'ya ve Engizisyon'a şükürler olsun ki yakında bu hastalığı arındıracağız!

Karşınızdaki bu günahkârlar kutsal savaşımızdaki son kafir kale olan Granada'nın kafir Prensi'ni korumanın peşinde koştular.

86 Yazılar

Ve bugün, Kral ve Kraliçemiz'in huzurlarında Tanrımız'ın kutsal ateşi ile yıkanıp arınacağımıza yemin ederim!

Bakın Tanrı'nın isteği bu!

Üstadınızın yanışını izleyeceksiniz, sonra da yavaşça öleceksiniz.

Gelecek için sena nasip et.

Bize değil.

Senkronize oluyor.

Kahrolası kafirler!

Kaçmalarına izin vermeyin!

Atla.

Senkronizasyon bozuldu.

İndirin onu!

Doktor çağırın!

Tamam.

Yok bir şey.

Cal, benimle kal.

Cal.

Dur Yok bir şey.

Acele edin!

Tamam.

Tamam.

Bana bak.

Bana bak.

Bacaklarımı hissedemiyorum.

Geçici felç oldular.

Kötü haber ne?

Bu olay nörolojik parçalanmaya sebep oldu ama bunun üstesinden geldik.

Bu seferlik.

Burada öleceğim, değil mi?

Hayır.

Hür iradenle oraya girersen ölmeyeceksin.

Bunu yapamam.

Evet, yapabilirsin.

Elma.

Onu bulabilecek tek kişi sensin.

Acıya son verebiliriz, Cal.

Herkes için.

- Bunu nereden buldunuz?
- Babam, annenin öldürüldüğü yerden kurtardı.
- Ve korumak için buraya getirdi.
- Korumak mı?
- Çalmışsınız.
- Annenin kolyesi.

Senin almanı istedim.

- Baban neden oradaydı?
- Anneni korumak için.
- Kimden?
- Kendi halkından.
- Bunun seninle ne ilgisi var?

Suikastçılar ve Tapınak Şövalyeleri asırlardır savaşıyor.

Niyetim bu durumu değiştirmek.

Doğru ya, aklımdan çıkmış.

Saldırganlıkla mücadele için buradayız.

Sanırım yöntemlerini sevmiyorum.

- Ben bir bilim insanıyım.
- Şiddeti tedavi etmek için buradayım.

Peki seni kim tedavi edecek?

**

Resmen canavarı besliyoruz.

Onu daha da güçlendiriyoruz.

Ben Dr. Rikkin. Alan.

Abstergo'daki işlerle ilgileniyorum.

- Sizin ailede bir şeyleri elinde tutmak seviliyor, değil mi?
- Evet.

Sana rahatsızlık verdiysek özür dilerim.

- Yapabileceğim bir şey var mı?

88 Yazılar

– Beni bırakmaya ne dersin?

Bu yapamayacağım bir şey.

Anlaşma yapmak için buradayım.

Bizim Elma'ya ihtiyacımız var.

Ve senden onu bizim için bulmanı istiyoruz.

Animus'tayken senkronizasyonu bozuyorsun.

Bunu yapmanı istemiyoruz.

Beni makineye geri mi gönderiyorsunuz?

Hayır, görmemiz gereken şeyi zaten bize gösterdin.

Öyleyse bizi serbest mi bırakacaksınız?

Yeni gelen elemandan ne elde etmeyi umuyorsunuz?

Hepimizin çıkarına olacak bir şey.

Senin de, Moussa.

Onlara ne yaptınız?

Bağlanıma kendi iradenle girmediğin vakit olacak olan bu.

Bunu bildin mi?

Suikastçı bıçağı.

Bu, babanın annenin canını alırken kullandığı bıçak.

Baban burada, biliyor muydun?

Annenin ölümü, Cal.

Bir çocuk böyle bir şeyi görmemeli.

– Bu yaptığın yanlış.

– Bana başka seçenek bırakmadın.

Oraya kendi özgür iradesiyle girmeli, bana böyle söyledin.

– Pazarlık etmek durumundaydım.

– Yönlendirmeyi mi kastediyorsun?

Kıdemliler'e Elma'nın Londra'ya kadar elimizde olacağı teminatı verdim.

Yani iki günümüz var.

O ne geçmişini, ne de babasını öğrenmek istemiyor.

İkisini de yok etmek istiyor.

Bizim işimiz canavar yaratmak değil.

Biz ne canavar yarattık, ne de onları yok ettik.

Biz sadece onları, kendi acımasız inançlarına terk ettik.

– Tam annenin oğlusun.

– Ne demek bu?

Damarlarında akan kan sana ait değil.

İnanç'a ait.

Annen bunun farkındaydı.

İnanç yaşasın diye annen öldü.

Bana tam olarak nasıl olduğunu hatırlatsana!

Gördüğün şeyi ben yaptım.

Onu öldürdün.

Hayatı o makine tarafından çalınmadan önce ben aldım.

İnsan görevinin yüceliği ile büyür.

Seni de öldürmeliydim.

Yapamadım.

İşte.

Al şunu.

30 yıl önce yapamadığın şeyi yap.

Artık bu senin elinde, Cal.

İstedikleri şey bu.

Dök kanımı.

Ama Animus'a girme.

Neden?

Elma, özgür iradenin genetik kodunu kontrol eder.

Bunu bizi yok etmek için kullanacaklar.

Onu bulacağım.

Ve onların seni ve İnanç'ını yok edişlerini izleyeceğim.

İnanç'ı öldüremezsın.

O senin kanında var.

Elma her şeydir.

Annen onu korumak için öldü.

Başka çaresi yoktu.

Benimse var.

İnanç'ı öldüreceksin!

Beni Animus'a götürün.

90 Yazılar

Beni içeri sokun.

Animus'u hazırlayın.

Gönüllü bağlanım.

Suikastçılar adının nereden geldiğini biliyor musun?

Arapça "Haşhaşi" kelimesinden gelir.

Toplumdan dışlanmış kişilerdi.

Hırsızlar, soğuk kanlı katillerdi hepsi.

İnsanlar onlarla alay ederdi.

Asiler, aptallar, uyuşturucu bağımlıları derlerdi.

Ama bilgeydiler.

Bu namlarını kullanıp, ilkelerine bağlı kalarak en güçlü düşmanlarının bile ötesinde saklandılar.

İşte bu yüzden onlara hayranlık duyarım.

Ama sen onlardan biri değilsin.

Değil mi?

Hadi öğrenelim.

Bağlanım başlıyor.

Bu hayatımın işi.

O benim hayatım.

İnanç için.

Hayatlarımız önemsiz.

Önemli olan arkamızda bıraktığımız izdir.

Sultan.

Elma'yı teslim et.

Suikastçı koruyucularınız artık yok.

İnanç'ın işi bitti.

Oğlumu verin.

İşte insanlığın ilk itaatsizliğinin tohumu olan özgür irade burada yatıyor.

Cennet Elması için teşekkürler.

Dünya yeni bir çağa girecek.

İnsanlığın tüm muhalif halklarının Tapınak Şövalyeleri'nin egemenliğine boyun eğip mutlak bir itaat gösterecekleri bir sulh çağına.

Elma.

Ona ver.

Hemen.

İnanç için.

Şimdi!

Beni bağışla.

Artık bitti!

Suikastçı!

İnanç atlayışı.

Neredeyiz?

Askeri bir limana benziyor.

Kadiz, Palos de la Frontera.

Suikastçılar bunun yüzünden öldü.

Bunu hayatın pahasına koru.

Ben İnanç'ın dostuyum.

Bunu mezarına götür.

Söz veriyorum.

Ne dedi?

Çevirisini yapın.

Güneşin parıltısını takip ederek, bu eski dünyayı geride bırakacağım.

Bu Christopher Columbus.

Gömüldüğü yer neresi?

Ondan geriye kalanlar İspanya'ya gönderilmiş.

Mezarı Sevilla Katedrali'nde.

Onu bulduk.

Yıldız oyuncular, bir baksanıza.

Seçin birini.

Herhangi birini.

– Müşterek odada ihlal var.

– Animus'u mühürleyin.

Bu bir anı mı?

Hayır.

Gelin bakalım!

– Nakliye aracı?

92 Yazılar

– Hazır bekliyor.

Animus'u koruyun.

Tesisi arındırın.

Öncelikle sizi buradan çıkarmalıyım.

– Hayır!

– Gitmeliyiz, Sophia.

Hayır!

Hayır!

Kapıyı tutun!

Yalnız değilsin, Cal.

Hiç yalnız olmadın.

– Bekleyemeyiz, koruyucu.

– Hadi.

ANIMUS A KAPISI

Diğer insanların körü körüne hakikatın peşinde koştuğu yerde unutma ki

- Hiçbir şey doğru değildir.

Diğer insanların ahlak ya da kanunla sınırlandırıldığı yerde unutma ki

- Her şey mübahtır.

Aydınlığa hizmet için karanlıkta çalışırız.

Bizler Suikastçı'yız.

Şimdi ne olacak, öncü?

Savaşacağız.

Ekselansları.

Övgüyü baban alacak.

Ama ikimiz de onu bulanın kim olduğunu biliyoruz.

Senin vaktin de gelecek, çocuğum.

ULU TAPINAK ŞÖVALYELERİ MERKEZ BİNASI LONDRA

Bunun için sana Nobel Barış Ödülü verecekler.

Konuşmanı yazmaya başlasan iyi olur.

– Senin konuşmanı okudum.

– Ve?

Özgür iradeyi yok edersek, Suikastçılar'ı da yok etmiş oluruz.

Toplumu asırlarca tehdit eden bir kanseri.

En iyi çalışmam değil, ama ana fikri anlatıyor.

Biz çözüm arıyorduk.

Sen sorunu ortadan kaldırdın.

Benim programım sayesinde Toplum ilk kez bir düzene girdi.

– Bunun sorumlusu benim.

– Sorumlu zaten sendin.

Çalışmamız Kıdemliler'e ait.

Bu onların en başarılı dönemi.

– Bana yalan söyledin.

– Kalbinde ilk olarak bilim insanı ikinci olarak Tapınak Şövalyesi olduğunu hep biliyordum.

Son çalışan oldukça etkileyiciydi ama o çalışma bizim, insanlığın kurtarılamayacağı inancımızı da doğruladı.

Her şeyi düşünmüşsün.

Pek değil.

Konuşmam.

Senin zarif başlangıçlarından biriyle iş görür.

Artık, ölüm ben oldum dünyaların yok edicisi.

Bunu kullanabileceğimden emin değilim.

Bu gece büyük bir zevkle takdim edeceğim kişi kadim tarikatımızın geleceğinin mimarıdır.

Huzurlarınızda, Abstergo Vakfı'nın Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Alan Rikkin.

Elmanın geri alınmasıyla birlikte insanlık içgüdülerinin tamamlanmış genetik haritası artık tasarrufumuzda bulunuyor.

Bağımsızlığa karşı gelen herhangi bir direniş veya isyan dürtüsü ezilecektir.

Sürecimizin ilerleyişine karşı gelen herhangi bir eğilim artık yok edilecektir.

**

Yapmam gereken tek şey çılgılık atmak.

Sana yardım etmek için buradayım.

Sen de bana yardım etmek için buradasın.

Artık sana yardım edemem.

Tüm o muhteşem planlarına ne oldu?

Şiddeti tedavi etme, saldırganlıkla mücadele.

Gerçekleşmeyecekler.

Bunu sen başlattın, Sophie.

Öylece çekip gidemezsin.

Bundan sonra ne olacağını ikimiz de biliyoruz.

94 Yazılar

Her şey yaşamaya layık değildir.

Bunu yapamam.

Evet, yapabilirsin.

Kendimiz için değil ama gelecek için sena etmeliyiz.

Suikastçı İnancı'ndan arındırılmış bir gelecek!

Hanımfendiler ve beyefendiler, huzurlarınızda Cennet Elması.

Buna ben sebep oldum.

Kıdemliler adına o eseri geri alacağım.

Lynch, senin icabına ben bakacağım.

Kendimiz için değil, ama gelecek için sena etmeliyiz.

A DARK SONG (2016)

100 dk

Yönetmen: Liam Gavin

Senaryo: Liam Gavin

Ülke: İrlanda, İngiltere

Tür: Dram, Korku

Vizyon Tarihi: 02 Nisan 2017 (ABD)

Dil: İngilizce

Müzik: Ray Harman

Oyuncular: Catherine Walker, Steve Oram, Mark Huberman, Susan Loughnane

Özet

Çocuğunu genç yaşta kaybeden bir anne tüm umudunu yitirdiğinde çılgınca şeyler yapabilir. **Solomon adlı bir adamla birlikte Kabbalah inancına mensup insanların yapabildiği büyülere umut bağlayan çaresiz kadının tek arzusu oğluyla son bir kez konuşabilmektir.** Solomon'la birlikte medeniyetten uzak bir evde büyülerin hazırlık aşamalarına başlayan kadını ve Solomon'u tahmin ettiklerinden çok daha fazlası beklemektedir!

Londra Film Festivali'nde gösterilen tek korku filmi olan A Dark Song eleştirmenlerden olumlu tepkiler almış bir yapım

Filmden

Yüceler Yücesinin+ sığınağında gizlenen, Mutlak Güce Sahip Olanın gölgesinde barınır.

Yehova'ya derim ki, "Sen benim sığınağım, hisarımsın, Tanrım, ben Sana güvenirim."

Mezmun 91

**

Ya büyü?

Abramelin.

Bundan bahsetmemiştin.

Hayır.

Şimdiye kadar 3 kere yaptım.

**

Aşk için.

Aşk için.

Birini seviyorum, artık beni sevmiyorlar.

Sonuç?

Sonuç derken?

Yapacak mısın?

96 Yazılar

**

Abramelin yalnızca aşık olmaya zorlar.

Pastayı dekore ederken zorlanmak gibi bir şey.

Bu adamı seviyorum.

Unut onu gitsin, git buluşma sitesinden ya da başka bir yerden birini bul.

**

Çocuğum öldü.

Onu kaybettim.

Benden alındı ve bu benim hatamdı.

Onun sesini tekrar duymak istiyorum.

Onunla konuşmam gerekiyor.

Ölmüş çocuğunla mı konuşacaksın?

Belki sabahları kalkmam için bir nedenim olmuş olur.

Neden yalan söyledin.

Belki bu çok ağır gelir diye düşündüm.

Bu doğru mu?

Bu çok önemli.

**

Ve ne kadar tehlikeli olduğunu?

Biliyorum.

Ciddi bir risk aldığımızı.

Bu saçma bir astral seyahat veya çivi yazısı okumak gibi bir şey değil.

Burada gerçekten var olan şeylerle oynuyoruz.

Gerçek melekler, gerçek şeytanlar.

Bunu biliyorum.

İnternette vajinalar hakkında ne yazdığını okudun mu?

Yalnızca zihinle alakalıdır.

Bu siz kadınların koruyucu belleğidir.

Psychobabble bollocks.

Günlerce uyumayacaksın, hızlı geri atma ayinleri, ritual seks Hep sınırda kalacaksın.

Bütün bunlar için hazır mısın?

Hazırım.

Kabbalah'ı okudum.

Bunun Sephiroth'la ilgili olduğunu bilmiyor musun?

Çünkü, çünkü değil İnternetteki zırvalıkları anlatıyorsun.

Hayır, bu gnosticism.

Kabbalah'ı okuduğumu söylemiştim.

Orada yalnızca okursun.

Görürsün.

Kabbalah'ta Tanrıyı bulursun.

Bizim yaptığımız çok daha karanlık bir şey.

"Tuz, kireç taşı, boya, boya fırçası, üç inç "beş inç, bant, beyaz maske bandı yeşil maske bandı, ışık, mumlar.

" Yiyecek.

Dört aylık yemek yeter mi?

En az altı ay, belki sekiz.

Bir kere başlarsak, bir daha ayrılamayız.

**

Zor bir yaşam sürüyorum.

Alkolü kötüye kullanırım.

Oruç tutmalıyım.

Yalnızca başlamadan önce vücudumdan atmam gerekiyor.

Oruç?

Evet bazen öyle söylerim.

Korkularım için bir alternatif.

**

Ona, psikiyatri hastanesine gittiğinden bahsettin mi?

Ben iyiyim.

– Savunmasızsın

– Hayır, değilim.

Beni iyileştirmek için hiçbir şey yapmadılar.

Ben kendim yapıyorum.

– Bu şey karanlık.

Ya yine Şimdi inanmaya başladın mı?

Ben Tanrıya inanıyorum.

Bunun ne ifade etmesi gerekiyor?

98 Yazılar

Bu Tanrısal bir şey mi?

Hepsini bir bütün olarak düşün.

Sen olsan ne yapardın?

Bunu değil.

Bunların hepsinden kurtulmak istemenin yanlış bir şeyi yok.

Çocuklar seni özledi, seni görmek istiyorlar.

Eve gel.

Seninle ilgileniriz.

Benimle ilgilenir misin?

Bakıcım mısın?

O şekilde değil.

Senin evinle benim evimin farkını gördün mü?

– Soph.

– İki çocuğun var.

Kahretsin iki sağlıklı çocuğun.

Bende boşluk.

Ve söylesene Tanrı nerede?

İyiliği nerede?

Sophia Bunu yapacağım.

– Hiç farketmez

– Üzgünüm.

Doğru veya yanlış olmasının bir önemi yok.

Benden uzak duracaksın.

Uzak dur.

Anlaşıldı mı?

**

Almanca konuşabiliyor musun?

Kendimi idare edebilecek kadar.

Yarım gerçeğin tamamı yalandır.

Yalan söylemedim.

Almanca biliyorum.

Buna ben sebep olmadım.

Bu yaptığımızda her şeyin bir sonucu oluacak.

Buna ben sebep olmadım.

Bu olabildiğince doğru olmalı.

Yalnızca niyetinle değil, yaptıklarınla da

Çok yanlış gidebilir.

Yolumuza mutlaka bir şeyler çıkacak.

Almanca konusunda sana yardım edeceğim.

Yalnızca söylemen gerekenlere.

Denize açılmadan önce yarın bir yürüyüşe çık.

Burayı tekrar görebilmen aylar sürecek.

Tamam.

**

Bu, vazgeçmek için son şansın.

Çemberi bir kere tamamladığımda çağırış bitene kadar kimse ayrılamaz.

Ne yemek için, ne acil yardım için, ne hiçbir şey için Mühürle.

**

Zehirli mantar.

Beni duyuyor musun?

Bunu al.

Ritüeli yap.

Koruyucu meleğinle konuş.

Çocuğunla konuş.

Güzel.

Ne işe yarayacak?

Ritüele hazır olarak temizlenecek, fiziksel olarak temizleneceksin.

Çok mu korkunç olacak?

Evet.

Daire bir paradokstur.

Başlangıcı yok, sonu yok ama bir sınırı var.

Her bir çember içerisinde dört temel safha vardır.

Daireyi kutsuyoruz, geçidi sihirli sözcüklerle açıyoruz, ve giriyoruz.

Beş daire, beş element, beş alem.

Abramelin aslında bir yolculuktur.

Bu ufak bir metafor ama şimdilik işe yarayacak.

100 Yazılar

Bu daire, Etki alemi.

Ağaç elementi, teknemizi dünyadan ayrılırken saldırılara karşı güvence altına alıyoruz.

Bu daire, müzik alemi.

Yolculuğumuzu boşluğa doğru itiyoruz.

Ateş elementi.

Karanlık.

Sonsuzluk, içine doğru gittiğimiz yer.

Gerçeklik.

Toprak, metal, su.

Döngü.

Bu ortadaki daire, isimsiz.

Burası meleğini göreceğin yer.

Sen kendi istediğini, bende kendi istediğimi soracağım.

Benim meleğim ne zaman görünecek?

Melekleri her dairede çağırıyoruz Ancak her daire değiştirdiğimizde etki daha da büyür.

Bu dünya diğerleriyle iç içe geçecek ve diğerleri bizi duyacak.

Melek ne zaman görünecek?

İlk çağırıştan sonra her an görünebilir.

Çoğu zaman dördüncü veya beşinci dairede.

Üçgen ilahi düzeni temsil eder.

Bir bütün yalnızca üçe bölünebilir.

Odağının artacağı yer burası.

Kızgınlığından vazgeç.

Bu dünya ölümün olduğu dünya.

acı gerçek.

Kare formu iki numaralı dörtlü kareyi mükemmel bir sayı temsil eder.

Bu oda arzuların, alçaklıkların.

Gücünü burada kazanacaksın.

Kır.

Bu ifade ne işe yarar?

Geçiş sağlar.

Neyin geçişini sağlar?

Nesnelere yada yüklemine tabi olan her şeyin.

Güzel, şimdi sembollere yoğunlaş.

**

Kütlesini hisset, hareketsizdir.

Soğukluğunu hisset, Durgundur.

**

Tuvalete mi gittin?

Konuşmadan.

Önümüzdeki iki gün boyunca evi dünyadan ayıracağım.

Daireyi terk edemezsin.

Ne yemek, ne de su.

Sana verdiğim taş odaklan.

İçine dal.

Ağrıyı ve rahatsızlığını unut.

Üçüncü günün sabahı yemek ve su için ara vereceğiz.

Sonra diğer iki odada da aynı şeyleri yapacağız.

Altı gün.

Sözcüklere ben başlayacağım.

"Ve tüm günahlarımdan arınabilirim."

"Ve beni saflaştır ve hafiflet

"Işığım şimdi burada olabilir

"Bana rehberlik eder, beni korur

"Ve tüm suçlarımdan arınabilirim.

"Günahlar temizlenebilir.

"Ve beni saflaştır ve hafiflet.

Saflaştır ve hafiflet.

"Beni koru.

Beni koru.

"Işığım şimdi burada olabilir

"Işığım şimdi burada olabilir

"Bana rehberlik et.

"Beni koru.

Beni koru.

Beni koru.

102 Yazılar

"Ve tüm günahlarımdan arınabilirim.

"Ve beni saf yap ve hafiflet.

Safılaştır ve hafiflet.

Beni safılaştır ve hafiflet.

**

Yağıyor.

Dışarısı bizi ilgilendirmiyor.

Köpeği duydun mu?

Köpek?

Evet geceleri havlayan bir köpek var.

Hayır.

Belki.

Başladığını ne zaman bilebiliriz?

Ne demek istedin?

Gerçekleştğini nasıl anlayacağız?

İşe yaradığını ?

Nasıl yaramadığı

Ben köpeği düşünüyordum.

– Herhangi bir yerden kilometrelerce uzağınız.

– Köpek mi?

Kahretsin.

Başladı.

– Ne?

– Bu işaretti.

Eşzamanlılık, başladığını gösteren bir işarettir.

Bu kadar mı?

Böyle başlar.

Sadece evin penceresine çarpan bir kuştı.

Siyah bir kuş.

Göremiyorum.

Siyahtı.

siyah.

Daireleri yerleştirmek büyük ustalık gerektirir.

Her biri haftalar sürer.

**

Diğer tüm ritüeller seninle ilgili.

Bilincini değiştirecek.

Ayinle bütünleşeceksin.

Saflaşacak.

Bana bak.

Bana bak.

Bu gerçek.

Bana odaklan.

Uyumam lazım.

Henüz değil.

Bu ritüelin bir parçası.

Affedilmek istemiyorum.

Başladığımızda sana ne söyledim?

Başka şeyler yaparız demiştin.

Bunu geçebilir miyiz?

Evet ama zorlu bir yol gerektirir.

Affedilmek istemiyorum.

Bir yol biliyorum.

İç.

Ama.

Kan fedakarlığı.

Bunu sen seçtin.

Hastalıklar var.

Hepatitler

– Kendi kanımı içebilir miyim?

– Hayır! İç şunu!

Bak pıhtılaşmaya başladı.

Güzel, yut.

Sakın çıkarma.

Öyle bekle.

Çıkarma! İç.

104 Yazılar

Kan fedakarlığı, sen seçtin.

Ama içtim.

Hayır! İç! Bak pıhtılaşmaya başladı!

Neden seni rahatsız eden sorular soruyorsun?

Aslında biraz ontolojik bir konudur.

Ne demek istediğimi anladın.

Hayır diyeceğim.

Kimsenin canını yakmaya çalışmıyoruz.

ama karanlık şeyler yapıyoruz.

Kara büyü yapar mıydın?

Gideceğiniz yerin bir anlamı olmazsa yaptığınız şeylerin de olmaz.

Hiç gördün mü?

Bir şeyler gördüm Tanrılar, şeytanlar Ve ölümler, onlar lanetliler.

Çoğumuz lanetlendik biliyorsun.

Hiç seni korkutan bir şey gördün mü?

Beni hepsi korkutuyor.

Amaç bu mu?

Hayır, amaç bilmek.

Sadece bilmek.

Mimarlık ve kollarını dağa tırmanarak görmek.

– Güç?

– Bilim.

Yeter kes şunu.

Yatma zamanı.

Çok geçmeden sende göreceksin.

Sonra anlayacaksın.

Herhangi bir sebepten dolayı çantamı karıştırmadın değil mi?

Hayır.

Bir şeyler eksik.

Bulamıyorum

Eşyalarını karıştırmadım.

Döneceğim.

Duyuyorum.

O ne?

Uyarılıyoruz.

Muhtemelen ne olduğumuzu henüz bilmiyorlar.

Emin misin?

Olabilir.

O da ne?

Daireyi mühürlememiz gerekiyor.

Ki bu biraz zaman alacak.

O gerçek miydi?

Bu andan itibaren her şeyin doğru olduğundan emin olmalıyız.

Sahilde yalnız başımayım.

Her şey ölmüş.

Ailemin ve arkadaşlarımla cesetlerinin arasından geçerek bir köye doğru ilerliyorum.

Köşeyi dönüyorum ve ayakta bekleyen garip bir kadın görüyorum.

Oğlum Jack'in elinden tutuyor.

Yüzünü göremiyorum.

Dönüyor ve uyanıyorum.

Bunları düşündüğün için böyle şeyler görüyorsun.

Bunların bu yaptığımızla alakası yok.

Rüyalar zihinle ilgilidir.

Ve mimarının bir parçasıdır.

Demek istediğim gerçek rüyalar dejavular ve zaman atlamaları

Şu anda hangi gerçek rüyayı gördüğümü bilmek ister misin?

Bir scooterım var.

Neyin var?

Evet, bir scooterım var.

Rüyam bu.

Bu kadar şeyin içinde bu aklıma geldi.

Yok artık.

Sana söylemiştim, Bunu yapmak zorundayız.

Evet.

Ritüelin gerçekleşmesini istiyoruz.

Şimdi bundan vazgeçecek değilsin, değil mi?

106 Yazılar

– Hayır.

– Güzel.

Diğer odaya geçmemiz gerekiyor mu?

Hayır, burada yapabiliriz.

Saçlarını yıka.

– Benim – Çabuk ol.

Giydiğin t-shirtü değiş ve makyaj yap.

Makyaj?

Bende bir erkeğim.

Kendine bak.

– Kitaplarına ihtiyacın yok mu?

– Hayır.

Ama bu bir parçası Sen nasıl yapıldığını biliyor musun?

– Hayır.

– Güzel, sus o zaman!

– Özür dilerim.

– Özür dilerim, Bay Solomon.

Özür dilerim, Bay Solomon.

Kotunu çıkart.

Şimdi de t-shirtünü, yavaşça.

Ellerini pantolonunun içine koy.

Biliyorsun, başlıyor.

Tamam.

hepsini çıkart.

Tamam arkanı dön ve eğil.

Diz diz çök.

Diz çök! Göster.

Ah, kahretsin.

Ah! kahretsin.

Kıyafetlerini giyin

Bu seks büyüsü değil.

Seks büyüsü değil, kahrolası ritüel.

Arınmalısın.

Aklımda yaparım.

Seni pislik.

Benimle öyle konuşamazsın.

Senin için ne yaptığımı unutma!

Siktir git! Sen kendin alırsın,

Ben aç değilim.

**

Bunu sana söylemiştim değil mi?

İşe yaraması için gerekli.

Bu ikiden, üçüncü geçiş.

Bu döngü, Sana en başta söylemiştim.

– Onu bir daha yapmayacağım.

– Ama başka şansın yok.

Var.

O saçmalığı yapmıyorum.

Saçmalık değil! Keşke olsaydı.

Bir daha yapmayacağım.

Ben gidiyorum.

Hayır, hayır, hayır! Sakın kapıyı açma! Çizgiyi geçme, ayvayı yeriz.

Çizgiyi geçersen, sonsuza kadar burada sıkışırız.

Lütfen yapma.

Henüz bilmiyorsun.

Ama hiçbir şey olmayacak.

Olmalı! Bunu hissedebilirsin.

Söz veriyorum.

Çocuğunla konuşmanı sağlayacağım.

Sana Sana söz veriyorum.

Yapsan iyi olur.

Yapsan çok iyi olur.

Bak.

Üflenmiş mi?

Hayır.

Bu o.

108 Yazılar

Sana söylemiştim.

Hissedebiliyorum.

Neredeyse olacak.

Zorlamaya devam etmeliyiz.

Yedinci daireyi mühürle.

Sonra her şey belli olur.

Dünya yalnızca bilimden ibaret değil, değil mi?

Bunu kanıtlamak için burada değil misin?

Bilmem, muhtemelen.

Bilim çok az şeyi açıklar.

Neyin ne olduğunu.

Din, büyü her şeyin, bütün gizemi açıklar.

Doğru parçayı bulamıyorum.

12. tekmeden sonra karanlığın içindeyiz.

Bu gece ne var?

Neden kendin yapmıyorsun.

Ne dedin sen?

İşe yaramıyor diyorum! Peki Zekice, tam senin tarzın.

Salaksın, faydasız aptal bir adamsın.

"Faydasız, aptal adam." Bunu sevdim.

Akıl küpü konuştu

Neden işe yaramıyor?

Bilmiyorum! Bence senin yüzünden.

Ne demek istiyorsun?

Bana, bunu neden yaptığının gerçek sebebini söylemediğini düşünüyorum.

Sadece hissedebiliyorum.

Sana gerçeği söyledim.

Bana bak.

Bu çok gülünç.

Hepsi saçmalık.

Bana bak.

Bana her şeyi anlattın mı?

– Evet.

– Seni orospu! Seni salak orospu! Orospu! Söyle çabuk.

İntikam istiyorum.

7 yaşındaki çocuğum aptal bir ritüelde öldürüldü.

Bana yalan söyledin.

Seni salak inek.

Bunu söyleseydim yine de yapar mıydın?

Evet! Dürüst olmana ihtiyacım yok.

Kararlı olmana ihtiyacım var.

Sen salaksın.

Bunu benim için mi yapıyorsun?

Pisliğin tekisin! Foseptiksin!

Bitiriyor muyuz?

Bitiremeyiz! Ah, kahretsin.

Bütün bu, bu, siktiğimin şeyleri

Çekil gözümün önünden seni orospu.

Kalk.

Yapmamız gereken şeyler var.

İçki mi içtin?

Ritüeli yapmak zorundayız.

Yenilenmen gerekiyor.

Sabaha kadar bekleyemez mi?

Hayır, şimdi yapıyoruz.

Uzun sürmez.

Suyun içinde ayakta dur.

Soğuk Onun ruhunu güçlendir.

Horace, orpheus, baal, Christ.

Onun ruhunu güçlendir.

Onun ruhunu güçlendir.

Horace, orpheus, baal, Christ.

Seni üç kere suyun içine batıracağım.

– Sabaha kadar bekleyemez mi?

– Bunu yapmamız gerekiyor.

"Bu ruhu al ve yenisini getir.

110 Yazılar

"Bu ruhu temizle ve değerli kıl.

Onun boşluğa erişmesine izin ver.

Artık o kadın gibi olma.

Yeniden doğdun.

Ayını tekrar yoluna koymam için bunu yapmam gerekiyordu.

Artık tüm dikkatini ritüele vermek gerekiyor.

Tam bir puştun.

Beni neredeyse öldürüyordun.

Sınırı daha yeni geçtin.

Ebediyete dokundun, sonzuluğa

Hiçbir sikime dokunmadım.

Doğru yolda ilerliyoruz.

İntikamını alacaksın, her şey ona işaret ediyor.

Olması için bir şeyler yap! Buna ihtiyacım var.

Kahretsin! Bence ritüelin başladığının kanıtı.

Bedeli oldu.

Canını yakmanın bedelini ödedim.

Kahrolası koruyucu meleğindi.

Bununla ne yapacağız?

Hiç bandajın var mı?

Dolapta.

Git, git, viskiyi getir.

Kahretsin.

Tek bunlar var.

Bu işe yarar, işe yarar.

Bununla ne yapmamız gerekiyor?

Bıçak temiz miydi?

– Bilmiyorum.

– Öyle umalım.

Sadece çek gitsin.

– Çek! – Ne?

Çek şu siktiğiminin bıçağını! Kahretsin.

– Oh! – Kahretsin.

Tamam.

Evet.

Ne yapmalıyım?

Sadece, sadece, sadece biraz süre ver.

Evet, çocuğunu kaybetmiştin, anlat.

Bakım merkezinden almışlar.

Şimdi içerde mi?

Oh, Tanrım.

Hiç kimseyi bulamadılar.

Siz anneler ve çocuklarınız.

Üç yıl önceydi.

Dosya kapandı, unutuldu.

Ve şu burada benimlesin.

Düşündüğünden daha az garip.

Bunu ilk kez yaptığım.

kişi sen değilsin.

Beni tanımıyorsun.

Tamam, şimdi dikiş atmanın tam zamanı.

Ne?

Sadece, sadece, sadece viskiyi yaraya dök.

Tamam.

– İyi mi?

– Evet.

Siktir.

Yap gitsin.

Keşke öğrenseydim.

Siktir et, beyin ameliyatı yapmıyorsun.

Bana şimdi ne istediğini anlatacak mısın?

– Görünmezlik.

– Görünmezlik?

Evet, düşündüğün gibi değil.

Sadece ortalıktan yok olmak istiyorum.

Geri kalan yaşantışımı dünya dışında tamamlamak istiyorum.

112 Yazılar

Seni bekliyordum.

Büyük sesten önce biraz sessizlik istedim.

Sadece hemen öyle aklından geçeni veya başka bir şey yapıştırma.

Artık arkadaş değiliz, bunu biliyorsun.

Olaylar gerçekleşmeye başladı.

Sana intikamını vereceğim, söz veriyorum.

İntikamını istediğinde ne olacağını düşünüyorsun?

Onlara korkunç bir ölüm ve lanetlenmeleri.

Bununla bir alakam olduğunu düşünmüyorsun değil mi?

Ergenlerin büyü merakı.

Kahrolası ergenler.

Başka şeylerde isteyebilirsin.

Bilirsin kişisel şeyler.

Dönüşümler.

Bunu kendi yöntemimle yapacağım.

Peki, her şekilde lanetlendiler zaten.

Biz çift değil miyiz?

Ben senin gibi değilim.

Tıpkı benim gibisin.

Belki daha kötüsü.

Senin gibi değilim.

Bak neredesin?

Nasıl oldun?

Evet, İyiyim.

Belkide durmalıyız.

Hayır, duramayız.

Ama sen iyi görünmüyorsun.

Kahretsin iyiyim.

Elektrikler yok.

Mumlarımız var.

Sadece Sadece şunu bitirelim yeter.

Uh.

Eğer başaramazsak, nerede olduğumuzu göreceğiz.

Üçü 9.

çizgide.

yoksa 12 miydi?

Hangisi, Bay Solomon?

9. Evet, Ben, ben, ben bence 9.

Anneciğim.

Anneciğim.

Anneciğim lütfen orada mısın?

Beni duyabiliyor musun?

Yardım et.

Buradayım.

Hemen buradayım.

Seni duyabiliyorum.

Bu sen değilsin.

Öyleyim.

Ne olduğunu bilmiyorsun.

Henüz anlamıyorsun.

Bu sen değilsin, Jack.

Sessiz olmam gerekiyor, burada köpek var.

Orada köpek yok.

Evet var.

Sende duyuyorsun.

Her gece duyuyorsun.

Hemen kapının önünde.

Lütfen sessiz ol, bizi duyabilir.

Neredeyiz?

Evimizdeyiz.

ülkümüzde Galler'de.

Seni özledim anneciğim.

Seni çok özledim.

Sen beni özledin mi?

Evet.

Anne sana ihtiyacım var.

114 Yazılar

Kapıyı aç.

Biliyorum o sen değilsin.

Anneciğim.

, lütfen, Burada bir şey var.

Kapıyı aç.

Hayır.

Anneciğim, o burada, burada.

Burada benimle.

Anneciğim lütfen, lütfen.

Burada, burada benimle birlikte.

Ben şimdi gidiyorum, Jack.

Anneciğim! Anneciğim! Burada, burada O kapıyı açmayacağım! Burada benimle birlikte.

Anneciğim, çok korkunç.

Kapıyı aç! Kapıyı aç! Senin çocuğun değil.

Biliyorum.

Ama onun sesini duydum.

Kelimeler ses gibidir.

Öfkemizin bedeli bu.

Kabul et, korkma!

Sadece sen ve ben varız.

Zavallı biz.

Git gide soğuklaşıyor.

Neredeyse Mart oldu.

Belkide Mayıs'tayız.

Hayır Bence Mart'tayız.

Bir şeyler yemek ister misin?

Hayır, hayır.

Aç değilim.

Yatağa gitmek ister misin?

Hayır.

Hayır, devam et.

O gücü istiyorum.

Başka yolu yok.

– İyi misin?

– Ee evet, evet.

Tamam.

Hizmetkarım.

Savaşçıyım.

– Öylesin.

– Evet.

Ben.

.

Ben düşmanlarımı yerle bir ettim.

Hepsini yendim.

Şeytanlar benden korkuyor.

Kız kardeşimi özledim.

Tanrım.

Tanrı şimdi burada mı?

Sophia Ben Hadi.

Kahretsin.

Burada biri olmalı.

Burada biri olmalı.

Burada biri olmalı.

Hayır.

Hayır! Anneciğim kapıyı aç.

Hayır.

Neden burada değildin?

Beni 03:30'da alacağını söylemiştin.

Üzgünüm.

Üzgünüm.

O adamla görüştün mü?

Seni seviyorum.

Seni çok seviyorum.

Seni her gün özlüyorum.

Sen benim bütün dünyamsın.

Çok üzgünüm.

116 Yazılar

Bana seni affedip affetmediğimi sordun mu?

Hayır.

Seni öldürenleri bulacağım.

Onların hepsini yakalayacağım.

Onlar benim katilim değil.

Ben sadece korkarsın diye oğlunun sesini kullanan bir şeyim.

Biliyorum.

Özür dilerim, çok özür dilerim, özür dilerim.

Çok çok üzgünüm.

Çok güzelsin.

Özür dilerim.

Özür dilerim.

İstediğim tek şey İstediğim tek şey

Affedilmek için güç istiyorum.

KING ARTHUR: LEGEND OF THE SWORD/ Kral Arthur: Kılıç Efsanesi (2017)

126 dk

Yönetmen: Guy Ritchie

Senaryo: Joby Harold, Guy Ritchie, Lionel Wigram

Ülke: ABD

Tür: Aksiyon, Macera, Dram

Vizyon Tarihi: 12 Mayıs 2017 (Türkiye)

Dil: İngilizce

Müzik: Daniel Pemberton

Kelimeler: kurgusal savaş, folklor, epik fantezi, devamı...

Nam-ı Diğer: Knights of the Roundtable: King Arthur

Oyuncular: Charlie Hunnam, Astrid Bergès-Frisbey, Jude Law, Djimon Hounsou, Eric Bana

Özet

Arthur henüz çocukken babası öldürüldüğünde, amcası Vortigern tahta geçer. Doğuştan kazanılan bu hakkı kendisinden çalınan ve kim olduğuna dair hiçbir fikri olmayan Arthur ise şehrin arka sokaklarında, ekmeğini taştan çıkaran biridir. Ancak bir kez kılıcını taştan çektiğinde, bütün hayatı alt üst olur ve hoşuna gitse de gitmese de gerçek mirasına sahip çıkmak zorunda kalacaktır.

Yönetmenliğini Guy Ritchie'nin üstlendiği filmin senaryosu ise Joby Harold'a ait. Charlie Hunnam'ın Kral Arthur'u canlandığı filmde ayrıca Jude Law, Djimon Hounsou ve Eric Bana da yer alıyor.

Filmden

Yüzyıllar boyunca insanlarla büyücüler yan yana barış içinde yaşadı.

Büyücü Mordred yükselene ve karanlık hırsını insanlara çevirene kadar.

**

Senin için gelmiş olabilirler ama giderken benim kalıcı etkim altında ayrılacaklar.

Hatta benden nefret edebilirler.

Korktukları müddetçe nefret etmeleri sorun değil.

İnsanların senden korkması, gerçekten korkması bir insanın haiz olacağı dünyanın en sarhoş edici hissidir.

Kelimelerle ifade edilemeyecek bir güç damarlarında gezer ve benliğine tamamen hâkim olur.

**

Zehrin olduğu yerde çare vardır.

**

Her ne bedel ödediysen, tahmin ettiğinden daha ağır olacak.

118 Yazılar

Artık kaçmana gerek yok.

Gözünü kaçırmama gerek yok.

Kılıç senindir oğlum.

Al.

Hırsımın nereden geldiğini öğrenmek istemiştin.

Senin sayende.

Senin yüzünden o kerhaneye düştüm.

Senin yüzünden sokaklarda büyüdüm.

Senin sayende şu anda buradayım.

Beni sen yarattın.

Bunun için sana teşekkür ederim.

Şeytanı anlaşılır kılıyorsun.

**

JOHN WICK: CHAPTER 2

Oyuncular

Keanu Reeves,Riccardo Scamarcio,Ian McShane

Filmden

Kurallar

Kurallar olmasa hayvanlar gibi yaşarız

Hayvan kabul ediyor musunuz?

**

Talih Cesurdan Yanadır

**

Şeytanı sırtından bıçakladın.

Onu, bıraktığı bir hayata tekrar girmeye zorladın.

Rahibin tapınağını kundakladın.

Yerle bir ettin.

Artık mühürden de kurtulduğuna göre, |ne yapacak dersin?

Diğer bir hayatı görmüş ve benimsemişti.

Ama sen, Senyör D'Antonio bunu onun elinden aldın.

Zaten dönmüştü.

Aşkı için dönmüştü, senin için değil.

Bana borcu vardı. Bu benim hakkımdı.

Şimdi tekrar geliyor.

Sana bunu yapmamanı söylemişti.

Seni uyarmıştı.

**

Sen bir şeyleri görürsün, bir şeyler de seni görür.

**

120 Yazılar

Haklı sebeplerle senden talep edeceğim...

Hiçbir şey. Benden hiçbir şey talep edemezsiniz, Bay D'Antonio.

Bu krallık sadece bana aittir.

İyi.

Fırsatın varken krallığının tadını çıkart o zaman.

Siz de ayrıcalıklarının tadını çıkartın, bayım.

**

Hayatının bir değeri yok artık

O zaman neden ölmedim. Çünkü ben öyle talimat verdim.

**

UNUTMABENİ ÇİÇEĞİ m

Unutmabeni (Unutma beni olarak da yazılır), bilimsel ismi ile Myosotis (Yunanca: "fare kulağı") olan bir çiçekli bitki cinsidir. Boraginaceae familyasından olan cinsin bilimsel adı Yunanca "fare kulağı" anlamına gelir ki bu isim çiçeğin yapraklarının şekline atıfta bulunur. Yaygın ismi olan Unutma Beni isminin kökeni çiçeğin Fransızcada yaygın bir şekilde ne m'oubliez pas (Türkçesi: "Beni unutma" veya "Unutma beni") deyişiyle anılmasıdır ki Fransızcadan bu kullanım İngilizceye de geçmiş ve Orta Çağ'dan beri çiçek İngilizcede de "unutma beni" anlamına gelen Forget-me-not olarak anılmaktadır. Birçok başka dilde de çiçeğe benzeri isimler verilmiştir. Özellikle bahçelerde yetiştirilen, kültive edilmiş formlarında birkaç renk birden görülebilir. Mavinin dışında yaygın Unutmabeni renkleri beyaz ve pembedir.

Yaklaşık elli tür barındıran cins oldukça çeşitlidir. Türlerin büyük bir kısmı küçük (yaklaşık 1 cm veya daha küçük çapta) ve yassı 5 mavi taçyaprağa sahip çiçekler açarlar. Baharda açan çiçeklerde renk çeşitliliği sıklıkla görülebilir; genel olan mavi rengin dışında beyaz ve pembe renkler de sıklıkla görülebilir. Gölgeyi tercih eden bitki bahçelerde oldukça yaygındır ve kültive edilmiş olanları sıklıkla birkaç renkte çiçek açarlar.

Dağılımı

Oldukça geniş bir alana dağılmış olan cinsin birçok çeşidi Yeni Zelanda'ya özgüyken, birkaç Avrupa türü mevcuttur. Çiçeğin bazı türleri, özellikle de Myosotis sylvatica, Avrupa, Asya ve Amerika'daki ılıman bölgelere götürülmüştür ve buralarda da görülebilir. ABD'de Myosotis alpestris Alaska eyaletinin resmi çiçeğidir.

Kültürde Ve Folklorde Önemi

Çiçek hakkında birçok farklı efsane vardır ve efsanelerin çoğunda çiçeğin ismi bir şekilde açıklanır. Örneğin bir Alman efsanesine göre, Tanrı tüm çiçekleri adlandırdığında, adlandırılmamış ufak bir çiçek bağırır: **"Unutma beni, Ey Tanrım!"** Tanrı yanıtlar **"Bu senin adın olacak."** Bir başka efsanede ise Âdem ile Havva cenneti terk ederken çiçek haykırır: "Beni unutmayın!"

Bunların dışında sıklıkla tekrarlanan bir başka efsane ise Orta Çağ'da geçmektedir. Bu Alman efsanesine göre Tuna Nehri kıyısında yürüyüşe çıkmış bir şövalye ve sevgilisi, nehir kenarında sulara kapılıp gitmek üzere olan bir mavi çiçek görürler. Sevgilisinin çiçeği arzu etmesi üzerine çiçeği almaya çalışan fakat bu sırada nehrin sularına kapılan şövalye son bir hamleyle çiçeği sevgilisine doğru atar ve "Vergissmeinnicht!" yani **"Unutma beni!"** diye haykırır. Birçok başka efsanede de yer alan çiçek edebiyatta da kendisine önemli bir yer bulmuştur; birkaç Grimm kardeşler masalında adı geçen çiçek ayrıca birçok şiirde de konu

122 Yazılar

edilmiş, birçok edebiyatçı tarafından övölmüş, örneğın **Goethe** bu çiçek için "en canlı çiçek, zarıflerın en zarıfı" demıştır.

Ayrıca IV. Henry bu çiçeğı 1398'deki sürgünü sırasında amblemi yapmış ve bir sonraki yıl İngiltere'ye döndükten sonra da amblemi olarak kullanmaya devam etmıştır.

ALİVE İNSİDE (2014)

78 dk

Yönetmen: Michael Rossato-Bennett

Senaryo: Michael Rossato-Bennett

Ülke: ABD

Tür: Belgesel, News

Vizyon Tarihi: 01 Aralık 2014 (Hollanda)

Dil: İngilizce

Müzik: Itaal Shur

Nam-ı Diğer: Personal Song

Oyuncular: Dan Cohen, Louise Dueno, Nell Hardie, Norman Hardie, Bobby McFerrin

Özet:

Alive Inside film konusu;

A Story Of Music And Memory [Müzik ve Hafıza Örgütü]'nün kurucusu Dan Cohen, müziğin hafıza kaybını engellemekteki yeteneğini göstermek için kırılmış bir sağlık sistemi ile mücadele etmektedir. Başlığıyla tanımlanan ve sanırım ipod'un desteğiyle hazırlanmış olan, müziğin alzheimer hastaları üzerindeki etkileri ve hastaların tepkilerini araştıran belgesel projesi.

Müziğin sağlık üzerindeki etkilerini gözler önüne seren belgeseli keyifle izleyeceksiniz.

Filmden

“İnsanlara göstermek istediği onun gördükleri... Bunama gösteren yaşlılara sevdikleri müzikleri gösterdiğinde tam olarak ne olduğu”

**

Dr. Oliver: Müzik duygudan ayrılamaz. Böylelikle sadece fiziksel bir uyarıcı değildir. Eğer hepsini çalıştırabiliyorsa Kişiyi çağırabilir Beyinlerinin farklı bölgelerinde hatıralar ve duygular onunla uyum sağlar.

**

Müzik için I. Kant'ın bir tabiri vardır "**Canlandırılan Sanat,**"

124 Yazılar

Ve Henry canlandı, Yaşama tekrar döndü.

**

Bunaklığı hala devam ediyor mu?

yada müzik bir şekilde bunu değiştirebildi mi?

Henry?

Evet?

**

Mike: Müzik seni nasıl etkiliyor?

Bana aşkı, romantizmi hissettiriyor. Şimdiye odaklan, Şarkı söyleyerek dünyada olduğunun farkındasın. Burada çok güzel müziklerin var,

Güzel, Oh, çok güzel. ve hayalimdeki aşk orkestrası. Tanrı bana geldi, ve kutsadı. Kutsal bir adamım, bana bu şarkıları verdi. Seninle buluştum... Bi bakayım...

**

Amerikada beş milyon Bunama hastası var.

10 milyon insan hayatlarının büyük bir bölümünü onlara yardım etmek için ayırıyor. Bakımevindeki bir milyon insan hayatla bağlarını koparmış.

**

Sacks: Beynin müzik hatırlama ve müzikle cevap vermeye dahil olan kısımları, Alzheimer hastalığında veya diğer bunamalarda karşılık verme çok fazla etkilenmez...

Müzikal hatıraların bu kadar güçlü olmasının bir nedeni, müziğin başta beynimize girişi ile ilgili bir şeydir.

Müzik beyinde daha fazla bölümünü uyaranlara göre daha çok aktive etme kabiliyeti var. Müzik beynin diğer amaçlar için geliştirilmiş kısımlarını kullanan kültürel bir buluş gibi gözüküyor. sadece işitsel bölümler değil, görsel bölümler, duygusal bölümler, ve alt seviyede, beyincik -- koordinasyon için gerekli tüm temel parçalar.

Biz gençken, müzik hareket ve duygularımıza kendisini kaydeder. Neyseki, bunlar beynin Alzheimer'ın dokunduğu son kısımlardır.

**

Sıkışmış.

Çok az seçenek, gelecek için küçücük bir umut, içlerinden akan ilaçları kontrol dahi edememek, akıllarının uyum sağlayamaması sürpriz mi?

İnsanlar gözlerini kapatıp içlerine giderek daha çok kapanıyor. Dışardaki dünya çok korkunç olduğunda, içim dengemi dengemi korumaya çalışıyorum. Ama, bir süre sonra, insanlar yaşayan ölümlere dönüşür. Bitkisel hayata geçerler ve böyle olması gerekmez. Hayır.

Tom: Ben –

– Müzik dinleyebilirim.

**

Hepimizin içinde müziğin olduğunu biliyorum ve travma gibi hastalıklar, savaşlardan kaynaklanan şeylerde, müzik bizi korur.

Ve bazı insanlarda buna erişmenin yolunu buldum. Böylelikle, bu gerçekten yardımcı oluyor o şarkıyı bulduğunuzda o acıdan kurtulmalarını sağlayan, tekrar şarkı söyleyebiliyorlar.

**

Samite bir gönüllü ve vücudunuzdan giden ruhu hangi müzikle geri getirebileceğinizi biliyor... Travmaya girmiş olan ruhu

Tamamen boğulduğum bir durumdaydım. Kongodaydım. Bu insanlar o adamın müzik getirdiğini söylediler –

– Müziğin iyileştirici gücü –

– Çok zor bir durumdu çünkü 150 kadar kadın tecavüz yüzünden kötü durumdaydı... Hayal edebileceğiniz en kötü suiistimallere uğramışlardı. Biraz esin kaynağım olduğunu, düşünüyorum, çünkü flütü aldım ve çok üzgün bir melodi çaldım ve melodi, bu kadınların maruz kaldıklarını bildiğim acıdan geldi. Ve çalmayı bitirdiğimde bazı kadınların gözlerinden akan yaşları gördüm. Ve bir sonraki durağımızın daha mutlu bir şarkı olduğunu biliyordum. Bu yüzden başladım... Ve kısa bir sürede ufak hareketlenmeler oldu, alkışlamaya başladılar. Üç saat geçmesine rağmen biz hala şarkı söylüyorduk. Ve birbirimize bağlıydık. Hepimiz tek vücut. Herkes şarkı söylüyor. Bakımevlerine gittiğimde, bu harika hikayeyi hatırlıyorlardı, Ancak müzikle her zaman kendilerini ifade edebileceklerini söylüyorlar, Ve o insanları hatırlatan şey tekrar mutlu olma şanslarının olduğudur.

126 Yazılar

Steve: Benim hayatımda müziğin her zaman büyük bir yeri var. Gençken, trampet çalardım, org çaldım, ve piyano... 70'lerin başında üniversiteye gittiğimde, evliliğime kadar sürdürdüğüm devasa albüm koleksiyonum vardı Buraya geldiğimde, bütün müziklerimi kaybettim... Dünyam bu tesise dönüştü.

Naomi: bu hücre hapsi. Ve her insan dışarıdan uyarılmaya ihtiyaç duyar, bebeklerden yaşlı insanlara kadar. Bu yüzden müzik bu kadar önemli. İnsanların bildiği müziği bulursanız, teşvik ve iletişim olur ve insanlar içlerine çekilmezler.

**

Steve: Ve aniden... Bana kapatıldığını düşündüğüm manzaralar açıldı.

Bir anda sizi olduğunuz yerde vuran müzik ve aniden gözyaşlarınıza hakim olamıyorsunuz, yakaladınız mı?

Müzik bu güce sahip. Ben beş yaşındayken uzak bir mesafede bir müzik duyduğumu hatırlıyorum. Müziğe doğru emeklemeye başladım. "Paganinin Rapsodi Teması"ydı Anlıyorsun ya, Müziğe doğru giderken yerde emekleyerek ve ağlayarak.

Müzik hepimize dokunuyor. İçimizde ne kadar derin çalışıyor?

**

Müzikle olan ilişkimiz ne zaman başlıyor?

22. günde, tek bir hücre hayatı dürtüyor. İlk vuruş yakınındaki bütün hücreleri uyandırır ve inanılmaz şekilde hepsi biraraya gelir. Bu atan hücreler bölünür ve kalbinizi oluşturur. Ve biraraya gelme arzusu bütün hayatımıza yön veriyor gibi görünmekte.

**

İnanılmaz bir şekilde, altı aylık gelişimden sonra, Beyin zarı düşünceleri destekleyebiliyor.

Evet, Oh, uğurböcekleri çok tatlı.

Araştırmacılar yenidoğan bebeklerini seslerini inceledi ve ağlayışlarında annelerinin konuşma şekillerini yansıtan şekilleri keşfettiler.

Biliyorum, ve sen getirmek istiyorsun.

Bu demek oluyor ki daha doğmadan önce şarkı söylemeyi başka bir insandan öğreniyoruz.

**

Ağlıyorum.

Neden?

Üzgün müsün?

Bilmiyorum. Burada olan herkesi seviyorum. Grubum -- Bu benim grubum.

– Senin grubun mu?

Evet?

Bizim için şarkı söylemen seni mutlu ediyor mu?

Evet.

**

Marylou müzik dinlerken kendini harika hissediyor –

– Yaşam içinden akıyor. Ve bu hepimiz için geçerli... Müzik aç kalan bir şeyi doyuruyor, binlerce yıldır sürdürdüğümüz bir şeyi, Beyinlerimiz, Müzik istiyor. –

– En güvenli olduğumuz yerde bizi uyandırıyor... Birlikte olduğumuz ve kendimiz olduğumuz bir konserde olan güvenlik. Ve onu duyunca sana neler oluyor?

İyi hissediyorum. Bir kız arkadaşım varmış gibi, Ve onunla kalmak istiyorum.

Ve bu yüzden beraber olmamız gerekiyor ve küçük bir iyilikle -- Unutulmaya yüz tutan yerlere gitmemiz oraya hayatı sokmamız gerekiyor. Ve birlikte...

**

O şiirleri

Çocuğa yazsaydım

Sevinirdi, alkışlardı

O şiirleri

Ağaca yazsaydım

Sevinirdi, çiçek açardı

O şiirleri

Kuşa yazsaydım

Sevinirdi, kanat çırpardı

O şiirleri

Taşa yazsaydım çatlardı

Sana yazdım

Sen ne yaptın

Okumadın

Mustafa Uzelli / 66 yaşında. Denizli'de yaşıyor.

KİLİSE BABALARINDAN**DİYOINETUS**

(Diyognetus' a Mektup)

(II. yüzyılın sonu)

(Diyognetus' a Mektup'tan, 5-6)

Paskalya 5.Çarşamba

Onlar "vücutlarında" yaşıyor, oysa vücutlarına göre değil.

Yaşamlarını yeryüzünde sürdürürler, oysa uyrukları gökyüzüne aittir.

Onlar, ne yerleşim alanı, ne dil, ne de yaşam alışkanlıkları ile diğer insanlardan ayrılmazlar.

Nitekim, özel kentlerde yaşamıyorlar, acayip bir dil kullanmıyorlar, kendilerine özgü bir yaşam şekli sürdürmüyorlar.

Öğretileri, yenilikleri seven insanlar tarafından derin düşünce ve araştırma yolu ile keşfedilmemiştir.

Bazıları gibi de insanın türettiği felsefenin savunucusu değillerdir.

Yunan veya barbar kentlerde, rasgele otururlar ve giysilerinde, gıdalarında ve yaşamlarında o yerin törelerini izlerler; fakat amaçları şahane ve herkesin kabullendiği görüşle inanılmaz bir yaşam şeklidir.

Kendi vatanlarında otururlar; ama yabancılar gibi; yasalara bağlı vatandaşların tüm faaliyetlerine katılır, tüm zorunlulukları kabul ederler; fakat geçici konuklar gibi.

Her yabancı ülke vatanlarıdır ve her vatan onlar için yabancı bir ülkedir.

Diğerleri gibi evlenirler; fakat çocuklarını sokağa atmazlar.

Sofralarını paylaşırlar, yatakları değil.

Vücutlarında yaşarlar, oysa vücutlarına göre değil.

Yaşamlarını yeryüzünde sürdürürler, oysa uyrukları gökyüzüne aittir.

Yasalara itaat ederler, yaşam şekilleri ise yasalardan üstündür.

Herkesi severler ve herkesin zulmüne uğrarlar.

Tanınmazlar fakat yargılanırlar.

Ölüme gönderilirler ve böylece yaşamı alırlar.

Yoksuldurlar, fakat birçoklarını zengin ederler.

Her şeyden yoksundurlar, fakat her şeyi fazlasıyla bulurlar.

130 Yazılar

Hor görülürler ve bunda şanlarını elde ederler.

Ünleri saldırıya uğrar ve bu ara adaletleri vurgulanır.

Hakarete uğrarlar, kendileri ise takdis ederler, onlara namussuzca davranılır, karşılığında saygı gösterirler.

İyilik yapmalarına rağmen suçlu gibi cezalandırılırlar ve cezalandırıldıklarında yaşamı elde etmiş gibi mutlu olurlar.

Yahudiler onlarla savaşırlar, yabancıymış gibi ve putperestler onlara eziyet ederler.

Oysa onlardan nefret edenler, bu düşmanlıklarının nedenini açıklayamıyorlar.

Tek bir ifade ile vücutta ruh ne ise dünyada Onlar aynı şeydir.

Ruh, vücudun her uzvunda bulunur ve Onlar dünyanın her kentine dağılmış haldeler.

Ruh vücutta konaklıyor, oysa vücuttan türemiyor.

Onlar da bu dünyada konaklıyorlar, fakat bu dünyaya ait değiller.

Görünmeyen ruh, görünen vücudun içine kapatıldığı gibi Onlar da görünürde dünyada yaşamaktalar; oysa ki, Tanrı'ya gerçek tapınmaları görünmezdir.

Hiçbir haksızlığa hedef olmamasına karşın vücut nefretle saldırıp, ruha savaş ilan etmektedir.

Çünkü ruh duyumsal zevklerden haz duymasını engelliyor; aynı şekilde dünya, onlardan hiçbir hakaret görmemesine karşın salt kötülüğe karşı geldikleri için Onlardan nefret etmektedir.

Nasıl ki ruh nefret konusu olmakla birlikte vücuda ve uzuvları seviyorsa, aynı şekilde Onlar onlardan nefret edenleri severler.

Ruh vücudun içine kapatılmıştır; oysa o bu vücudu desteklemektedir.

Onlar da bir hapis örneği, dünyanın içine tutukludurlar; oysa ki, dünyayı taşıyan onlardır.

Nasıl ki ölümsüz ruh ölümlü bir çadırda yaşıyorsa, aynı şekilde Onlar bozulabilen şeyler arasında yolculuk eden yolcular gibidirler ve gökyüzünün bozulmazlığını beklemekteler.

Gıdalarda ve içkilerde eziyet gören ruh, daha iyi olur.

Eziyetlerle karşılaşan Onlar da her geçen gün ile çoğalırlar.

Tanrı onları öylesine soylu bir yere yerleştirdi ki, orayı terk etmeleri uygun düşmez.

Erişim: <http://www.meryemana.net/books/kilise-babalari/sayfa-10>

Not: Veli kullar her dinde aynı konumdadırlar.

ANLAR

Eğer, yeniden başlayabilseydim yaşamaya,
İkincisinde, daha çok hata yapardım.
Kusursuz olmaya çalışmaz, sırtüstü yatardım.
Neşeli olurdum, ilkinde olmadığım kadar,
Çok az şeyi ciddiyetle yapardım.
O kadar temiz olmazdım.
Daha çok riske girerdim daha çok seyahat eder,
Daha fazla güneşin doğuşunu seyreder,
Daha çok dağa tırmanır, daha çok nehir aşardım.
Görmediğim birçok yerlere gider
Daha çok dondurma, daha az bezelye yerdim.
Gerçek sorunlarım olurdu hayali olanların yerine.
Hayatın her anını gerçek ve üretken yaşayan insanlardandım
Elbette mutlu anlarım oldu
Ama yalnız mutlu anlarım olmasına çalışırdım
Farkında mısınız bilmem; yaşam budur zaten.
Anlar, sadece anlar.
Siz de anı yaşayın, şimdiyi yakalayın
Termometresini, bir şişe suyunu,
Şemsiyesini ve paraşütünü almadan,
Dışarıya çıkmayan insanlardandım.
Yeniden başlayabilseydim eğer, hiçbir şey taşımazdım.
Eğer yeniden başlayabilseydim,
İlkbaharda ayakkabılarımı fırlatır atardım.
Ve sonbahar bitene kadar yürürdüm çıplak ayaklarla.
Bilinmeyen yollar keşfeder, güneşin tadına varır,
Çocuklarla oynardım,
Bir şansım olsaydı eğer.
Ama işte seksenbeşindeyim ve biliyorum ki
Ölüyorum...

Jorge Luis BORGES

"Küllü hürmet bilgiliye olmalı

İster başköşede, isterse kapı eşiğinde otursun."

"Yusuf Has Hacıp"

Hayatı, kimin için yaşıyoruz?

Kendimiz için mi, yoksa başkaları için mi?

Hepimizin cevabı içimizde olsa da, bir bilge demiş ki:

"Ben hayat boyu kendimi mutlu etmek için değil, mutlu insanların arasında yaşamak için mücadele ettim"

- Biz de sizin her zaman hepimizin mutlu bir ortamda yaşamanızı, diliyoruz.

Bu hayat bana zor geliyor, diyenler için bir çözüm vardır.

O da dostunu bulmasıdır.

Dostu ise, meyhanede, puthanede veya camide bulmak mümkün değildir.

Dost yüreğin içine akan bir ateş menbaidir ki, onu daha çok ağlarken ümidin kayb olduğu yerde bulursunuz.

Ümitsiz anlarımızda...

Kalbimiz olarak isimlendirdiğimiz yumruk büyüklüğündeki et parçası göğüste:

"Ümidini kaybetme!", "Ümidini kaybetme!"

diye gece gündüz büyük bir kudretle çarparken bazen bir sessizliğe bürünür. Zannederiz ki durdu...

İşte o duruşun olduğu yer, dostun bulunduğu yerdir. O anı kollayın...

Sevgili dostumuzu bulmuşuz ve onunla konuşmaya başlamışızdır. Hem de bir fısıltı ile...

"Tanrı, fısıltı ile konuşur" diyenler var.

Evet dost ile konuşmada fısıltı iledir.

Duyulmasını istemediğimiz çok şeyimizi sırf onunla konuşuruz.

İngiliz düşünürü Bacon dostluğun/dostun önemi hakkında demiş ki:

"Her insan kendi evladiyla sadece bir baba olarak konuşabilir.

Karısıyla ise sadece bir koca olarak konuşabilir.

Güvenilir dostun yeri ise bambaşkadır.

Onunla her şeyi konuşabilirsin"

Seçtiğiniz bir dostunuz bu sırrınızdır... Sırr u Sır

Eğer birisi

“Hangi insanı bahtiyar olarak kabil edersiniz?” diye sorarsa, o zaman:

“Hayatta kendi yerini bulan insanı bahtiyar sayarım”

diye cevap verirdim diyen bilgenin durumunda olmak istiyorsanız, dostu bulmak yolunu kendinize kolaylaştırın.

Son olarak dost ile uzun yol arkadaşlığı da istiyorsanız, bildiğinizi onun bildiğine fazla yüklemeyin.

Dostun bildiği zaten sizin bildiğinizdir. Dosttan ayrı gayrınız yoktur.

Sormak gerekir.

Peki, mutlu musunuz?

Bir bilge demiş ki;

“Mutlu olmak farklı, mutlu olduğunu bilmek farklı bir şey,

yani ikisi iki farklı olgudur”

Ne yazık ki, bazı insanlar boğazına kadar mutluluğa batmış olmalarına rağmen kendilerini mutsuz sayarlar.

Öyleyse: mutlu olmaya bakın.

Üstat Necip Fazıl, diyor ki;

“Fazla ciddiye almayın şu hayatı,

Nasıl olsa içinden canlı çıkamayacaksınız..”

Bu dünyadan canlı çıkmayacağımıza göre dostlarımızı incitmeyelim ve incinmeyelim.

Derleme: İhramcızâde İsmail Hakkı

COLA SIRRINI MI AÇIKLAYACAK MI?

Gündeme bakınca yıllardır anti propagandası yapılarak satışları arttırılan coca'ın sırrını açıklama zamanı geldiğini söylemek ihtiyacı duydum.

Evet...Birşeyler miadını doldurduğunda onu kaybetmek ve itibarsızlaştırmak kurtarmak için tedbirler alınması küresel sermayenin birinci amacıdır.

Yine üzerinde günlerce polemik yapılacak yine bir husus bulundu.

Sonunda bir formül açıklanır.

Sus pus olunur.

Sonra sorulur, bunca zaman bu neden sır diye saklandı şu bu var diye...

Bu konuya verilecek en güzel izah, yani "Dünyayı yönetenlerin taktikleri hakkında" Aytunç ALTINDAL Beyin bizlere aktardığı şu bilgilerdir...

İnsan dünyayı yönetendir. Hayvanın yöneticilik vasfı yoktur. Peki yönetmek ve yönetilmekteki kıstas nedir?

Bunda esas olan bilenler, bilmeyenleri yönetmekle hükümlü kılınmış olasıdır. Ancak "Bilen Yöneticiler" çıkar çizgisinde olunca sorunlar çıkmaktadır. Tarihin geçmişinden gelen yönetenlerden en güçlü olanlar okült örgütlerdir. Bunların yönetimdeki etkinlikleri ve dünya yöneticilerini fark etmekte zor olmaktadır.

Gizliliğin içinde olan okült yönetenleri bilebilmek için gizli ilimlere ulaşan bilgiye sahip olmak ve onların kendi aralarında kullandığı takvimi bilmek gerekir. Onların takvimi 360 gün üzerinedir. Bu nedenle onların bize göre gaybî kendilerine göre huzûrî bilgileri bugün itibarıyla 2500 gün öncedendir. Onların bu bilme özellikleri ile yönetilen dünya üzerinde hâkimiyet kurmaktadırlar.

Dünyayı yönetenlerdeki hâkimiyette bir ayrıcalık var mı diye düşündüğümüzde, onlar için devletlerin esası ve varlıkları üzerinde "**üst tasarımcılar**" diye adlandırılırlar. Bu hâkimiyet her zaman bir şekilde kendilerini yok eder gibi, görünerek bir diğer guruba intikal ettirilir.

Dünyada olaylar bahsedilen takvim esasına göre 36 yıllık periyotlar ile 108 yıllık zaman çevresinde doğudan batıya dönüşümlü olarak devreder. Her otuzaltı yılda insanlar bir önceki yılın inkarı ve çelişkisi ile uğraştırılırken "üst tasarımcılar" yönetilen bilmeyenlere hâkim olurlar.

Günümüz itibarıyla yönetenler, 19 yüzyılın izimleri iken, gelecek yüzyılı kuantum ve teknoloji terörileri bilgileri ile mücehhez olanlar yönetecektir, denilebilir.

Yöneten "üst tasarımcılar" koydukları kuralları tespit eder. Yönetilen insanlara bildirdikleri kavramlar da kozmik âlemde pek değer taşımayanlardır. Her 36 yılda değişim tekrar eder. (1989 baz aldığımızda enigma oprasyonlarının bu yüzyıl için başlangıç kabul edilmektedir.) eski bilgiler paçavraya dönüştürülmekte ve yeni bilgiler ile insan bilgilikleri sarsıntıya uğratılmaktadır. İşte bu sebeple bazı kimselerin önceden bildikleri komplo türüne varacak kadar

olan bu bilgiler ve olaylar 2500 gün önceden tasarlanmış ve uygulamaya sokulmuş planın aksiyon şeklidir.

Kavramlar, bilgiler “**üst tasarımcılar**” elinde oyuncak gibidir. Bu şekilde oluşan gelecek zaman zuhuratı, daha önceden yönetilenlere kehanet ve öngörü gibi sunulması ve ön aşamada kastî bilgi sızdırılması ile mümkün olmaktadır. Neticede bu tür bilgiler toplumda tatmin sağlama yanında bir korku imparatorluğu da oluşturulmaktadır. Bu korku yönetilen gurubta tahliye, tasfiye ve mankurtlaşmayı sağlamaktadır.

<https://ismailhakkialtuntas.com/2012/11/28/bilinmesi-gereken-muhtelif-bilgilerden/>

Düne kadar Deccal olan TV nin günümüzde irşad kanalına dönüşünü nasıl sağlandıysa, Colanın da meyve suyuna dönüşünü kutlama ve kanıksama zamanı gelmiştir.

Hayırlı olsun demekten başka bir sözümüz yok.

Burada asıl söylenmesi gereken düşüncelerimizde ve hayatımızda açık kapıları kapatmayalım. Çünkü eskiden kızdığımız bazı şeyler, bugün artık olağan olabiliyorsa demek ki, değişim hayatın bir gerçeği.

Yukarıda dediğim gibi yakın bir vakitte cola sırrını açıklayınca ha.. buymuş demek ki diyeceğimiz günler yakın görünüyor.

Ayrıca yeni bir meşrubat türüne doğru, dünya adım atacakta diyelim...

Böyleyken böyle...

İhramcızâde İsmail Hakkı

İhramcızâde M. Kâzım Toprak Efendi anlatmıştır.

“Sene 1945 yılından evvel idi. Bir Cuma günü, cuma namazından sonra eve gittik. Evde-kiler de hamama gitmişlerdi. Efendim Hazretleri,

“Gardaşım! Semaveri yak ta, bir çay içelim” buyurmaları üzerine, bir kova (20 litre) su alan semaveri doldurup yaktım. Çayı demledim. Kömürün mor alevi geçtikten sonra semaveri büyük odada Efendimin minderine yakın bir yere koy-dum. Efendim dolaptan bir kitap işaret etti, kitabı da getirip rahlesine koydum. Sonradan an-ladım ki, bu kitap Hâfız Divanı imiş. Efendim kitaptan okuyup anlatırken bende boşalan bardağımızı dolduruyordum. Semaverden çaydanlığa su almak için musluğunu çevirdiğimde bir iki damla su aktıktan sonra kesildi. Musluğun önüne kireç geldiğini zannettim. Semaverin üst kapağını açtığımda su kalmadığını gördüm. Bu hali gören Efendim cebinden saati çıkarıp bakarak,

“Gardaşım! Kerahet vakti gelmiş. Biz ikindi namazını da kılamadık” dedikten sonra buyurdular ki,

“Gardaşım!

Namazın kazası olur, lakin sohbetin kazası olmaz.”

Anlatılan menkıbede, sohbet nedeniyle oluşan huzur ile namazın kerahet vaktine kadar tehir edildiği açıkça ifade edilmiştir. Sohbetin uzamasında iradenin hangi meyanda olduğu açık değildir. Ömrü boyunca İhramcızâde İsmail Hakkı Efendi hiçbir namaz vaktini geçirmedeği gibi, beş vakit namazını harici bir engel olmadığı müddetçe cemaatle kılmıştır. Hakk'a yürümesine neden olan son hastalığı da, sabah namazına imamın camiye geç açması nedeniyle üşüdüğünden olmuştur.

Bu meşhur kelim sohbetin ehemmiyetine işaret edilmek için kullanılmaktadır. Yoksa hiçbir sohbet namazdan üstün olamaz. Bu arada gafletle kılınan namazın da bir değer ifade etmediğine remz vardır.

Bilindiği üzere pirânda şeriatın emrine muhalif bir hareket, hiçbir vakit görülmedi. İhramcızâde İsmail Hakkı Efendi ise sürekli **“Şeriatı gözetin”** emrini ikazda bulunurdu.

İkinci bir hikmet ise bir ihbarı hakikidir ki; büyükler kalben ve halen dâimi Hakkın huzurunda bulunduklarıdır. Yani onların bütün vakitleri namaz kılıyor gibidir. Bu nedenle onlar için bu söz sıkıntı oluşturmazken, avama bunu söylemek yakışık almaz ve hatayı gerektirir. Yine buna benzer: Ahmet Âmiş kuddise sırruhu'l-âlî Efendi buyurdular ki:

“Haydi oğlum! Ben abdest bozayım. Ben abdest almam, bozarım”

Yani daimi abdestliyim, demektir.

Hulasa: bu sözü avam söyleyemez. Bu tür sözler ehlullâha münasip bir sözlerdir. Maksud ise sohbetin ehemmiyetini ikazdır

Ek okuma

NAMAZIN KAZASI OLUR-HUZURUN KAZASI OLMAZ

Onuncu Bölüm

Gizli sadakadan sordular. Şems buyurdu ki,

"İhlâs ve ihlâsı korumak düşüncesine daldığın için, verilen sadakanın lezzetinden haberin olmaz, yani, bundan daha iyi olsaydı diye eseflenmekle meşgul olmandan dolayı lezzetini bilmezsin."

Bayezîd kaddese'llâhü sırrahu'l azîz Hacca ekseriya yaya giderdi. Yetmiş defa hac etmişti. Bir gün, hac yolunda halkın sudan ötürü çok âciz bir durumda bulunduklarını ve susuzluktan helak olduklarını gördü. Hacıların başında toplandıkları ve sıkıştıkları bir su kuyusunun yanında bir köpek gördü. Köpek Ebu Yezid'e baktı. Kendisine:

"Bu köpek için su bul" diye ilham geldi. Onlar:

"Arı duru ve makbul bir haccı kim bir içim suya satın alır?" diye bağırdılar. Kimse buna yanaşmadı. Bunun üzerine

"Beş defa yaya olarak makbul haccı, altı haccı, nihayet yetmiş haccı, bir içim suya kim satın alır" diye artırma yaptılar. Biri, Bayezid'in hatırı için ben veririm, diye bağırdı. Bunun üzerine Bayezid,

"Aferin bana! Bir köpek için yetmiş yaya haccı bir içim suya sattım" dedi. Suyu kaba doldurup köpeğin önüne koyunca, köpek yüzünü çevirdi, suyu içmedi. Bunun üzerine Bayezid yüzükoyun yere kapanıp tövbe etti ve kendine:

"Sen Allah Teâlâ için şunu yaptın, bunu yaptım diyorsun, (hâlbuki) senin yaptığını köpeğin bile kabul etmediğini görüyorsun" diye bir nida geldi. Bayezid:

"Tövbe ettim, artık (böyle) düşünmem" diye bir feryat kopardı. Bunun üzerine köpek hemen başını suya sokup içmeğe başladı.

Şiir:

"Sen, yüz şefaât dilemek, yüz defa ağlayıp sızlamak pahasına ayağını öpeceğim bir kişisin, fakat sen bırakmazsın."

Hulâsa, yüzünü bir taşa veya nakışlı bir duvara çevirip taşa tapanı kötüluyorsun. (Hâlbuki) sen de yüzünü bir duvara çeviriyorsun. O halde bu, Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem'in söylediği bir remizdir. Fakat sen anlamıyorsun. Nihayet Kâbe dünyanın ortasındadır. Onun etrafında halka olan dünyanın hepsi yüzünü ona çevirir. Bu Kâbe'yi ortadan kaldırıncı onlar, birbirinin kalblerine secde ederler.

Onun secdesi bunun; bunun secdesi de onun gönlüne karşıdır. Buyurdu ki: Bir an düşünmek, altmış sene ibadet etmekten daha hayırlıdır. Bu düşünmekten maksat, sâdik dervişin huzurudur; çünkü o ibadette hiçbir riya yoktur. Şüphesiz, o, huzursuz (yapılan) zahirî ibadetten daha iyidir.

Namazın kazası vardır, huzurun kazası yoktur.

Bazı fakirler namazı terk ettiler ve:

"Kalb huzuru ve Fatiha olmadan namaz olmaz"

dediler. Onların yanında kitabın Fatiha'sı o huzurdur. Öyle bir huzur ki Cebrail bile gelse tokat yer. Cebrail daha Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem'in yanına ulaşmamıştı. Rasûlüllah ona:

"Gel" dedi. Fakat o: "Bir parmak daha yaklaşırsam yanacağım" dedi.

<https://youtu.be/jEwpi7xl3vo>

Avrupa'daki Nazi zulmünden kurtarılarak Türkiye'ye getirilen ve Türk Üniversitelerinde yıllarca ders verip modern Türkiye Cumhuriyeti'nin kilometre taşlarından biri olan bilim adamlarıdır.

Atatürk'ün bilime verdiği değerin en önemli göstergelerinden biri de bu bilim adamlarına verilen maaştır.

Türkiye'de bir profesör 150 lira aylık alırken, yabancı profesöre 500–800 lira aylık verildi. bu miktar, milletvekili maaşlarının üç katıydı. Yoksul bütçeye karşın bu denli yüksek ücret ödenmesi, o günkü yöneticilerin bilime ve aydınlanmaya verdikleri önemin bir göstergesiydi.

İşte o dönem nazilerden çekindikleri için Medeni Avrupa tarafından kabul edilmeyen, ingiltere ve Fransa'nın "vizeleri yok" bahanesiyle geri çevirdiği, ABD'nin kabul etmediği, lakin Atatürk'ün talimatıyla kahraman Türk bürokratları tarafından her birinin ayrı birer filmi çekilecek hikayelerle Türkiye'ye getirilen, Türk Milleti'nin eğitimi için Türk üniversitelerinde, müzelerinde, hastanelerinde, laboratuvarlarında çalışan bilim adamlarımız;

Andreas Schwarz: Hukuk Profesörü.

Karl Strupp: Hukuk Profesörü.

Wilhelm Röpke: Ekonomist.

Dankwart Rüstow: İktisat Profesörü.

Gerhard Kessler: Ekonomist.

Umberto Ricci: İktisatçı.

Fritz Neumark: Hesap, Vergi Uzmanı.

Fritz Arndt: Kimya Profesörü.

Erich Frank: İnsülini Bulan Profesör.

Hans Reichenbach: Mantık–Felsefe Profesörü.

Curt Kosswig: Zoolog.

Wilhelm Liepman: Dünyaca Ünlü Jinekolog.

Benno Landsberge: Asurolog, Sümerolog–Tarihçi.

[Georg Rohde](#): Filoloji Profesörü.

[Alfred Heilbronn](#): Botanikçi.

[Richard Von Mises](#): Matematik Profesörü.

[Clemens Holzmeister](#): Mimar.(Tbmm Binası)

[Bruno Taut](#): Mimar.

[Ernst E. Hirsch](#): Hukuk Profesörü.

[Rudolf Belling](#): Heykeltıraş.

[Alfred Isaac](#): İktisat Profesörü.

[Herbert Louis](#): Coğrafya Profesörü.

[Erich Auerbach](#): Filolog.

[Traugott Fuchs](#): Filolog.

[Karl Steuerwald](#): Filolog.

[Karl Menges](#): Filolog.

[Clemens Möller](#): Filolog.

[Felix Haurowitz](#): Kimya Profesörü.

[Hubert Melzig](#): Filolog.

[Philip Schwartz](#): Tıp Profesörü.

[Rudolf Nissen](#): Tıp Profesörü.

[Wilhelm Salomon-Calvi](#): Jeolog

[Harry Dember](#): Fizik Profesörü.

[Paul Hindemith](#): Besteci–Müzisyen.

[Eduard Zuckmayer](#): Müzisyen.

[Gustov Oelsner](#): Şehir Plancısı, Mimar.

[Alfred Marchionin](#): Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin Kurucusu.

140 Yazılar

Joseph Igersheimer: Profesör, Göz Mütahassısı.

Carl Ebert: Opera Sanatçısı. Profesör.

Kurt Bittel: Arkeolog.

Hans Güstav: Arkeolog.

Alfred Kantorowicz: İstanbul Dişçilik Fakültesi'nin Kurucusu Profesör.

Leo Spitzer: Edebiyat Profesörü.

Erwin Freundlich: Astronomi Profesörü.

Ernst Von Aster: Felsefe Tarihçisi Profesör.

Wilhelm Peters: Psikolog Profesör.

Gustov Güterbock: Hititoloji Profesörü.

Ernst Rudolf Reuter: Şehir Plancısı–Mimar.(Daha Sonra Batı Berlin'in İlk Belediye Başkanı)

Walter Ruben: Arkeolog–Tarihçi.

Wolfram Eberhard: Sinolog.

Annemarie Gabain: Sinolog.

Ne yazık ki bu bilim insanlarının pek çoğu 1950'li yıllarda Demokrat Parti'nin sağladığı fevkalade demokratik ortamdan ötürü Türkiye'yi terk etmişler, yine Almanya başta olmak üzere başka memleketlerde faaliyetlerine devam etmek zorunda kalmışlardır.

işte çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin yaratıcısı Atatürk'ün her ayrıntısını en ince noktasına kadar düşünerek bina ettiği Türkiye Cumhuriyeti, ve günümüzde Marmaray kazılarında çıkan tarihi eserlere “çanak çömlek” diyenlerin yönettiği Türkiye Cumhuriyeti...

ne acı...

Son olarak T.C Başbakanlık arşivinde bulunan Atatürk'ün Prof. Albert Einstein nezdinde Musevi bilim adamlarını Türkiye'ye davet edişinin ardından, Albert Einstein'ın cevabı olan mektupların görselleri ile yazıyı fazla uzatmadan noktalayalım ve birkaç dakika da olsa sizleri dün'ün Türkiye'si ile bugün'ün Türkiye'si'ni mukayese etmeyle başbaşa bırakalım...

Albert Einstein'ın Başvekil ismet inönü'ye mektubu;(Mektup Başbakan ismet Paşa ve devlet kanalıyla Atatürk'e gönderilmişti.)

—alıntı—

Ben sadık hizmetkarınız Prof. Albert Einstein! Almanya'dan 40 profesörle doktorun bilimsel ve tıbbi çalışmalarını Türkiye'de devam etmelerine müsaade vermeniz için başvuruda bulunmayı ekselanslarından rica ediyorum...

—alıntı—

İşte o mektubun Türkçe tercümesi ve orijinal hali:

” Ekselansları, OZE Dünya Birliği'nin Şeref Başkanı olarak, Almanya'dan 40 profesörle doktorun bilimsel ve tıbbi çalışmalarına Türkiye' de devam etmelerine müsaade vermeniz için başvuruda bulunmayı ekselanslarından rica ediyorum. Sözü edilen kişiler, Almanya'da halen yürürlükte olan yasalar nedeni ile mesleklerini icra edememektedirler. Çoğu geniş tecrübe, bilgi ve ilmi liyakat sahibi bulunan bu kişiler, yeni bir ülkede yaşadıkları takdirde son derece faydalı olacaklarını ispat edebilirler.

Ekselanslarından ülkenizde yerleşmeleri ve çalışmalarına devam etmeleri için izin vermeniz konusunda başvuruda bulunduğumuz tecrübe sahibi uzman ve seçkin akademisyen olan bu 40 kişi, birliğimize yapılan çok sayıda müracaat arasından seçilmişlerdir. Bu ilim adamları, hükümetinizin talimatları doğrultusunda kurumlarınızın herhangi birinde bir yıl boyunca hiçbir karşılık beklemeden çalışmayı arzu etmektedirler.

Bu başvuruya destek vermek maksadıyla, hükümetinizin talebi kabul etmesi halinde sadece yüksek seviyede bir insani faaliyette bulunmuş olmakla kalmayacağı, bunun ülkenize de ayrıca kazanç getireceği ümidimi ifade etmek cüretini buluyorum.

Ekselanslarının sadık hizmetkarı olmaktan şeref duyan,

Prof. Albert Einstein ”

mektubun tercüme edilmiş hali;

Buna benzer bir hamleyi 19. yüzyılda ikinci Abdülhamid Han yapmış, Pastour'ü Türkiye'ye davet etmişti.

İşte İkinci Abdülhamid han ile Atatürk arasında geçen süreçte üç kıtaya yayılmış Osmanlı imparatorluğu parçalanmış, Abdülhamid Han'ın izinden giden Mustafa Kemal ise Anadolu'nun küllerinden yeni bir millet yaratmayı başarmıştır...

<http://www.bilgiustam.com/einsteinden-ataturke-mektup/>

142 Yazılar

<https://tarihturklerdebaslar.wordpress.com/2012/04/22/ataturkun-turkiyeye-getirdigi-musevi-bilim-adamlari/>

MASKELİ BOYACI MERVLİ HÂKİM

Angelica Ocampo'ya

Yanılmıyorsam, Horasan'ın Peçeli (ya da, sözcüğü sözcüğüne, Maskeli) Peygamberi Mokanna'yla ilgili başlıca bilgi kaynaklarının sayısı dördü geçmez:

- a) el-Balazuri'nin derlediği *Halifeler Tarihi*'nin bazı bölümleri;
- b) Abbasîlerin vakanüvisi İbn Ebî Tahir Tayfur'un kaleme aldığı *Dev'in Elkitabı* ya da *Düzeltilmeler ve Gözden Geçirmeler Kitabı*;
- c) Peygamber'in kutsal kitabı olan *Siyah Gül* ya da Gizli *Gül* 'deki ürkünç sapkınlıkların çürütülmesini içeren *Gülün Yok Edilmesi* adlı Arapça elyazması; ve
- d) Trans-Hazar Demiryolu için yapılan kazılar sırasında mühendis Andrusov tarafından günışığına çıkarılan ve güçlükle okunabilen bazı sikkeler. Bugün Tahran'daki Sikke Koleksiyonu'nda bulunan bu sikkelerin üzerinde, *Gülün Yok Edilmesi'nin* ana bölümlerini özetleyen ya da düzelden bazı Farsça beyitler yer almaktadır. Gül'ün aslı kayıptır; çünkü 1899'da bulunan ve *Morgenlandisches Archiv* tarafından çarçabuk yayımlanan elyazmasının düzmece olduğunu, önce Horn, sonra da Sir Percy Sykes açıklamıştır.

Peygamber, Batı'daki ününü, Thomas Moore'un, İrlandalı bir yurtseverin aşırı duygusallığıyla yüklü, bitmek bilmeyen bir şiirine borçludur.

Kızıl Boya

Çağının ve ülkesinin insanları tarafından sonradan Peçeli Peygamber diye anılacak olan Hâkim denen adam, Hicrî 120 yılında (İS 736) Türkistan'da doğdu. Bağları, bahçeleri, otlakları alabildiğine uzanıp giden çöle hüznle bakan eski Merv kentiydi yurdu. Kentlilerin soluğunu kesen, siyah üzüm salkımlarının üzerini külrengi bir örtüyle örten toz bulutları ortalığı kaplamamışsa, öğle vakti, göz kamaştırıcı bir beyaza keserdi Merv kenti.

Hâkim, bu bezgin kentte büyüdü. Amcalarından birinin, onu, o zamanlar kâfirlerin, sahtekârların, hilebazların sanatı olan yün boyama işine çırak olarak aldığını biliyoruz. O kâfir, sahtekâr ve hilebazların, sonradan, Hâkim'in sıra saygı tanımaz hayatının ilk alçaklıklarının esin kaynağı olacaklarını da. Gülün Yok *Edilmesi* 'nin ünlü sayfalarından birinde, Hâkim'in şu sözleri aktarılır:

"Yüzüm altın suyuna batmıştır, ama ben boyalarımı karıp demlendirdim, ikinci gece taranmamış yünü boyaya bastırdım, üçüncü gece işlenmiş yüne boyayı emdirdim. Adaların hükümdarları hâlâ bu kızıl kumaş için birbirlerini yer dururlar. Diyeceğim, gençlik çağımda, Allah'ın işine kanştım, O'nun yarattığı gerçek renklere hile karıştırarak günaha girdim. Melek, koçun kaplanla aynı renkte olmadığını söylemişti; Şeytan da, Yüce Allah'ın koçla kaplanın aynı renkte olmalarını istediğini, her şeye kadir Yüce Allah'ın benim ustalığımın ve boya sırlarımdan yararlandığını. Ama artık, Meleğin de, Şeytanın da hakikatten saptıklarını ve bütün renklerin iğrenç olduğunu biliyorum."

Hicri 146 yılında, Hâkim, Merv'den kayboldu. Kazanları ve boya fıçılan, bir Şiraz kılıcı ve bir tunç aynayla birlikte, paramparça bulundu.

Boğa

158 yılının Şaban ayı sonlarıydı, çölde hava dupduruydu; birtakım adamlar, Merv yolu üzerindeki bir kervansarayın kapısının önüne oturmuş, akşam göğüne bakıyor, benliği

144 Yazılar

dizginleme ve oruç tutma dönemini başlatacak olan Ramazan ayının hilâlini gözlüyorlardı. Bunlar köleler, dilenciler, at tacirleri, deve hırsızları ve kasaplardı. Yere çömelip birbirlerine sokulmuş, işareti bekliyorlardı ağırbaşlılıkla. Gözleri günbatımındaydı ve günbatımı kum rengindeydi.

İşıl işıl titreşen çölün (ki güneşi yakıp kavurur, ayı ürpertip dondurur) öte ucundan, dev gibi görünen üç karaltının yaklaştığını gördüler. insandılar, ama ortadakinin başı boğa başıydı. İyice yaklaştıklarında, anlaşıldı ki, ortadaki adamın yüzü bir maskeyle örtülü, yoldaşlarıysa kördü.

Kervansarayın kapısının önünde oturanlardan biri (Binbir Gece Masalları'nda olduğu gibi) kerametinin sırrını açıklamasını istedi adamdan. Maskeli adam da dedi ki: "Onlar kör, çünkü benim yüzüme baktılar."

Pars

Abbasilerin vakanüvisinin kayıtlarına bakılırsa, çölden gelen adam (sesinde benzersiz bir yumuşaklık vardı, belki de o yabanıl maskeden hiç beklenmediği için öyle geliyordu insana), kervancılara, nedamet ayını başlatacak işareti beklediklerini bildiğini, ama kendisinin çok daha büyük bir işaretin vaizi, ömür boyu nedamet ve şehadetin vaizi olduğunu söyledi. Kendisini Osman'ın oğlu Hâkim diye tanıttıktan sonra, Hicrî 146 yılında evine bir adamın girdiğini, abdest alıp namaz kıldıktan sonra bir palayla kafasını kesip Cennet'e götürdüğünü anlattı. Yabancı (vahiy meleği Cebrail'di bu) sağ elinde tuttuğu Hâkim'in kellesi Cennet'in en yüce katına, Allah'ın huzuruna çıkarılmış, Allah da onu peygamberlikle görevlendirmişti; ona öyle eski sözcükler öğretmişti ki, o sözcükleri söyleyenin ağzı yanardı; yüzünü öyle bir nurla aydınlatmıştı ki, ölümlü gözler bakmaya dayanamazdı. İşte yüzüne bu yüzden maske takıyordu. Yeryüzündeki insanların tümü yeni yasaya bağlılıklarını açıkladıklarında, Yüz onlara açılacak ve meleklerin çoktan tapınmakta oldukları Yüz'e insanlar da açıktan açığa tapınabileceklerdi. Hâkim, görevini açıkladıktan sonra, onları kutsal savaşa, cihada ve şehitlik mertebesine erişmeye çağırdı.

Köleler, dilenciler, at tacirleri, deve hırsızları ve kasaplar, Hâkim'in çağrısına kulak asmadılar. Biri, "Büyücü!" diye bağırды; bir başkasının, "Düzenbaz!" diye haykırdığı duyuldu.

İçlerinden birinin yanında bir pars vardı; belki de, İranlı avcılarının yetiştirdiği cinsten, acımasız, ipek gibi parlak bir hayvan. Nasıl olduysa oldu, pars birden zincirlerini koparıverdi. Maskeli peygamber ve iki yoldaşı dışında, herkes birbirini çiğneyerek kaçıştı, çil yavrusu gibi dağıldı. Hep birlikte geri döndüklerinde bir de baktılar, peygamber hayvanın gözlerini kör etmiş. Parsın pınl pınl parıldayan ölü gözlerini görünce, Hâkim'in önünde secdeye geldiler, onun doğaüstü güçlerini kabul ettiler.

Peçeli Peygamber

Abbasî halifelerinin vakanüvisi, Horasan'da Peçeli Hâkim'in namının yürümesini yazarken pek o kadar istekli görünmüyor. En ünlü kabile reislerinin başarısızlığa uğrayıp çarmla gerilmesiyle büyük acılara boğulan Horasanlılar, Nur Yüzlü'nün öğretilerine umarsızca bir coşkuyla sarıldılar, armağan olarak kanlarını döküp altınlarını sundular. (Hâkim, artık o yabanıl maskesini çıkarıp atmış, yüzünü değerli taşlarla bezeli dört kat beyaz ipekten bir peçeyle örter olmuştu. Ülkeye hükmeden Ben-i Abbas hanedanını simgeleyen renk siyahtı; Hâkim ise Koruyucu Peçesi, sancakları ve sarıkları için tam karşıt rengi, beyazı seçmişti.) Sefer iyi başladı. Hiç kuşku yok ki, Düzeltilmeler Kitabı'na bakarsanız, Halife'nin ordularının

her yerde muzaffer olduklarını görürsünüz; ama dikkatli okur, her zaferden sonra komutanların görevden alındıklarını, en ele geçirilmez sanılan kalelerin terk edildiğini gözden kaçırmayacak, işin aslını kestirebilecektir. 161 yılının Recep ayı sonunda şanlı Nişabur kenti demir kapılarını Maskeli'ye açtı; 162 yılının başlarında Nişabur'u Esterâbad kenti izledi. Hâkim'in askerî etkinliği (tıpkı ondan daha talihli bir peygamberin de yaptığı gibi), savaşın en şiddetli anında, kızıla çalan bir devenin sırtında Allah katına yükselerek ince bir sesle dua etmekten öteye gitmiyordu. Oklar sağından solundan ısıklık çalarak geçiyor, bir teki bile gövdesine değmiyordu. Tehlikeye meydan okuyordu sanki. Bir gece tiksiniş cüzamlılar sarayının çevresinde toplandığında, onları içeri aldirttı, bir bir öptü, gümüş ve altın dağıttı.

Yönetimle ilgili gündelik işleri altı yedi sofı yürütüyordu. Huzur içinde derin düşüncelere dalan Peygamber, kutsal gövdesinin gereksinimlerini karşılayabilmek için ellerinden geleni yapan yüz on dört kör kadından oluşan bir harem kurmuştu.

Tiksinç Aynalar

Ne denli boşboğaz ya da tehlikeli olurlarsa olsunlar, söyledikleri sözler dinsel inançlara bağlı kaldığı sürece, İslâmiyet Allah'la bir mahremiyeti paylaşanları hoşgörür. Peygamber'in kendisine kalsa, belki de bu hoşgörüyü hor görmezdi; ama müritleri, elde ettiği zaferler ve Halife'nin –Muhammed el-Mehdî idi– gizlisiz saklısız açığa vurulan öfkesi en sonunda onun sapkınlığa saplanmasına yol açtı. Yok oluşuna yol açan bu aykırıgeliş, eski irfaniyye inanışlarının izlerine rastlanan kişisel bir inancın öğretilerini belirlemesini de sağladı aynı zamanda.

Hâkim'e göre, evrenin yaratılışının kaynağında tanrının tayfı yatmaktaydı. Bu tanrı o denli görkemliydi ki, nereden geldiği belli değildi; ne adı vardı, ne de yüzü. Değişmez bir tanrıydı, ama suretinin düşürdüğü dokuz gölge aracılığıyla tenezzül buyurup evreni yaratmış, bir ilk cennet kurmuş, bakıp gözetmişti. Yaradan'ın bu ilk hükümdarlığından, kendi melekleri, güçleri ve tahtlarıyla bir ikincisi meydana gelmiş; bunlar da, ilkinin bakışumlu bir aynası olan bir alt cennet kurmuşlardı. Bu ikinci cennetin yansıması bir üçüncüsüne, üçüncünün yansıması bir dördüncüye vurmuş, 999'a kadar böyle gitmişti. En alt cennetin tanrısı, bizleri yönetendi, gölgelerin gölgelerinin gölgesiydi ve tanrısallığının ondalığı sıfıra yakındı.

Yaşadığımız dünya bir yanılgı, gülünç bir yansılamaydı. Aynalar ve tanrılık, bu gülünç yansılamayı çoğaltıp doğruladıkları için, birer iğrençlikten başka bir şey değildi. Bilgeliklerin en yücesi, kendini tümüyle vermektir. Bu bilgeliğe erişmenin de iki yolu vardı (Peygamber seçimi serbest bırakıyordu): Ya dünya nimetlerinden el etek çekecektin ya da sefahate dalacaktın; ya teni tümünden yadsıyacaktın ya da tene aşın düşkünlük gösterecektin.

Hâkim'in kişisel cennet ve cehennemi de az umutsuz değildi:

"Kelâm'ı inkâr edenler, Peçe'yi ve Yüz'ü tanımayanlar (diye lânet okur Gizli Gül'de) kendilerini dehşetengiz bir cehennemde bulacaklardır: Yolunu şaşınıp her ruh, 999 alev hükümdarlığında; ve her hükümdarlıkta 999 alev dağında; ve her dağıda 999 alev kalesinde; ve her kalede 999 alev odasında; ve her odada 999 alev yatağında yanacak; ve her yatakta kendi yüzüne ve kendi sesine bürünmüş alevlerin 999 çeşidinde ebediyete kadar azap çekecektir."

Bunu, günümüze ulaşmış bir başka âyet de doğrulamaktaydı:

“Bu hayatta tek bir bedende azap çekersin; ama ölüp de günahlarının cezasını çekerken sonsuz sayıda bedende azap çekersin.”

Cennet'se o kadar açık seçik değildi:

“Orada karanlık sonsuzdur, taş çeşmeler ve havuzlar vardır ve bu Cennet'teki mutluluk dünya nimetlerinden elini eteğini çekmenin, özlünden geçmenin ve uykuda olduklarını bilenlerin mutluluğudur.”

Yüz

Hicret'in yüz altmış üçüncü (ve Nur Yüzlü'nün beşinci) yılında, Hâkim, Semnan'da Halife'nin ordusunca kuşatıldı. Erzaktan ve şehitten yana hiç sıkıntı çekilmedi; iyilik meleklerinin vâki olması pek yakındı. İşte tam o sırada, ortalığa korku salan bir söylenti dolaştı kalenin içinde. Haremde zina yapmış bir kadın, haremağaları tarafından boğulurken, Peygamberin sağ elinin yüzük parmağının olmadığını ve bütün tırnaklarının dökülmüş olduğunu haykırmıştı. Söylenti müminler arasında hemen yayıldı. Hâkim, cemaatinin ortasında, bir yükseltinin üstüne çıkmış, kendisine zafer ihsan eylemesi ya da özel bir işaret göndermesi için Allah'a dua ediyordu. Bardaktan boşanırcasına yağan bir yağmurdan sakınıyormuşçasına başlarını öne eğmiş iki kolağası, yanına yaklaşp Peçe'yi çekti aldı.

O saat herkesin tüyleri ürperdi. Resul'ün mukaddes yüzü, o cennetlik yüz gerçekten de beyazdı, ama bu beyazlık miskin illetine yakalananların yüzlerinde görülen beyazlıktı. Şişkin yumrularla kaplı korkunç yüzü görenler maske sandılar. Kaşları yoktu; sağ gözkapağının altı, büzülüp buruşmuş yanağının üstüne sarkmıştı; iri bir yumru topağı dudaklarını yiyip bitirmişti; burnu dümdüz olmuş, insan burnundan çok aslan burnuna benzemişti.

Hakim, sesini yükselterek, son bir hileye başvurmaya yeltendi. “Bağışlanmaz günahlarınız yüzünden, yüzümdeki nuru göremiyorsunuz,” diyecek oldu.

Kolağaları, oralı olmadılar, kargılarıyla delik deşik ettiler Hâkim'i.

Sh:61-68

YONTU ODASI

Kaynağı Arabistan'a uzanan bu masalın yazarı belli değil. Ama masalda anlatılanlara bakılırsa, yazarının Müslüman bir İspanyol olduğu kestirilebilir:

Evvel zaman içinde, Endülüs hükümdarlığında bir kent varmış. Hükümdarlar, adına kimilerinin Lebtit, kimilerinin Ceuta, kimilerinin de Jaen dedikleri bu kentte otururlarmış. Kentin sağlam kalesinin demir kapılarından ne içeri girilir, ne de dışarı çıkılırmış, kapılar hep kilitli tutulmuş. Ölen hükümdarın yerine tahta çıkan her yeni hükümdar, kapılara kendi elleriyle yeni bir kilit takmış. Sonunda kilitlerin sayısı yirmi dördü bulmuş; her hükümdara bir kilit düşüyormuş.

Gel zaman git zaman, hükümdarlığın başına hanedandan olmayan biri geçmiş; tahtı zorla ele geçiren bu kötü yürekli adam, kapıya yeni bir kilit takmaya yanaşmamış, yirmi dört eski kilidi açıp kalenin içinde neler olduğunu görmeyi koymuş kafasına. Vezir ve emirler eski kilitleri açmaması için yalvar yakar olmuşlar; demir anahtarlığı gizlemişler, yeni bir kilit takınanın yirmi dört kilidi açmaktan daha kolay olduğunu söylemişlerse de dinletememişler. Hükümdar, nuh diyor peygamber demiyormuş: **"Bu kalenin içinde neler olduğunu görmek istiyorum."** Bu kez, toplayabildikleri bütün zenginlikleri hükümdarın önüne sermişler: Sürü sürü hayvanlar, Hristiyan putları, gümüşler, altınlar. Gene de razı edememişler. Hükümdar sağ eliyle (sonsuz dek yansın!) bir bir söküp çıkarmış kilitleri içeri girince bir de ne görsünler, kalenin içi Arap suretleriyle dolu değil mi! Tez ayaklı develerin ve atların sırtında, uçları omuzlarından aşağı uzanan sarıkları, kuşaklarından sarkan palaları, ellerinde uzun kargılar, madenden ve ağaçtan oyulmuş Araplar. Suretlerin hepsi de yontuymuş ve gölgeleri yere vuruyormuş. Atların ön ayakları şaha kalkmışçasına yere değmemesine karşın, güçlü kuvvetli küheylanlar devrilip yıkılmıyormuş. Bu usta ellerden çıkma yontuların kıpırtısız duruşlar ve müthiş suskunluğu hükümdarın yüreğine korku salmış; hepsi de aynı yöne – batıya– bakıyormuş, ağızlarından tek bir söz çıkmıyor, tek bir boru sesi duyulmuyormuş. Bunlar ilk odadakilermiş.

İkinci odada, Davud oğlu Süleyman –ikisi de huzur içinde yatsın!– için yapılmış oyma bir masa görmüşler. Masa, yekpare zümrüden oyulmuşmuş. Herkes bilir ki, zümrüdün rengi yeşildir ve fırtınalar dindirmek, sahibinin namusunu korumak, kanlı ishali gidermek ve cinleri kovmak, düşmanlara karşı üstünlük sağlamak ve doğumları kolaylaştırmak gibi gizli hünerleri vardır; gerçek, ama tarifsiz hünerlerdir bunlar.

Üçüncü odada, iki kitap bulmuşlar. İlk kitap siyahmış ve madenlerin özelliklerini, tılsımların nasıl kullanılacağını, günlerin gezegenlere değgin yasalarını, zehirlerin ve pan–zehirlerin nasıl hazırlanacağını açıklıyormuş. Öteki kitapsa beyazmış, ama harflerinin açık seçik okunabilmesine karşın, öğretisini hiç kimse çözememiş.

Dördüncü odada yeryüzünün tek mil hükümdarlıklarını ve kentlerini ve denizlerini ve kalelerini ve tehlikelerini gerçek adları ve doğru biçimleriyle gösteren bir dünya haritası bulmuşlar.

Beşinci odada, Davud oğlu Süleyman –ikisi de huzur içinde yatsın!– için yapılmış yuvarlak bir aynaya rastlamışlar. Değişik madenlerden yapılmış olan bu paha biçilmez aynaya her kim

148 Yazılar

bakarsa, Adem babamızdan tutun da Kıyamet Borusu'nu duyacaklara kadar tüm atalarının ve oğullarının yüzlerini görürmüş.

Altıncı odada, tek bir damlası üç bin dirhem gümüşü üç bin dirhem saf altına dönüştürmeye yetecek bir iksir bulmuşlar.

Yedinci oda boş görünüyormuş. O kadar uzun bir odaymış ki, en usta okçular bile kapının ağzından karşı duvara ok yetirememişler. Duvarda uğursuz bir yazıt kazılıymış. Hükümdar yazıtı okumuş ve anlamış. Şöyle diyormuş: **"Hangi kendini bilmez bu kalenin kapısını açacak olursa, buradaki yontulara tıpatıp benzeyen canlı savaşçılar hükümdarlığı ele geçireceklerdir."**

Bütün bunlar, Hicret'in seksen dokuzuncu yılında olmuş. Daha on iki ay geçmeden, Tarık bin Ziyad kaleyi ele geçirmiş, hükümdar bozguna uğratmış, kadınlarını ve çocuklarını köle olarak satmış, ülkeyi baştan başa yakıp yıkmış. Araplar, incir ağaçlarıyla ve sulak çayırlarla kaplı, susuzluk nedir bilinmeyen Endülüs hükümdarlığına işte böyle egemen olmuşlar. Hazinele gelince, denir ki, Tarık bin Ziyad onları efendisi halife hazretlerine göndermiş; halife de hazineleri bir piramidin içine saklamış.

Binbir Gece Masalları'ndan, 271 ve 272

Sh:85-87

Kaynak: JORGE LUIS BORGES, Alçaklığın Evrensel Tarihi, Historia Universal de la infamia (1935), ÇEVİREN: Celâl ÜSTER, II. BASKI 2011, İstanbul

PLATONİK AŞK KALBİN DOSTU

Prof. Dr. Bingür SÖNMEZ
Kardiyovasküler Cerrahi
Memorial Şişli Hastanesi

Memorial Hastanesi Kalp Cerrahisi Bölüm Başkanı **Prof. Dr. Bingür Sönmez**, bypass hastalarına, kalp sağlıkları için önerilerde bulundu.

“Hayatımızda bazı günler, gerçek aşkın olduğu kadar kimileri için platonik, kimileri için de karşılıksız aşkların da hatırlandığı bir günlerdir.

Platonik aşk, sanıldığı gibi kalbi yormaz. Aksine kalbi rahatlatır. Ancak reddedilen aşk yani kırılmış olan bir kalp, adrenalin deşarjına neden olduğundan kalbimizi de beynimizi de rahatsız eder.

“Aşık olmak kalbe iyi gelir. Bypass olan herkese aşık olmak serbest ama ölçüsünü kaçırmamak şartı ile. Bypass ameliyatı olanlara önerim, öncelikle eşlerine aşık olmaları ve eşlerine aşklarını tazelemeleri.”

Kalp sanıldığı gibi 'bir tane' değil

Tanrı vücudunuz için önemli olan bütün organlarımız çift yaratmıştır. Akciğer, böbrek, göz gibi... Acaba tanrı bu kadar önemli bir organımızı neden tek yaratmıştır?

Ama kalp sanıldığı gibi tek organ değildir.

Bir tanesi bedenimizde olan, bizim için çalışan, dakikada 5–7 lt kan pompalayan, bizi ayakta tutan, fiziksel yaşamımızı sağlayan kalbimizdir. İkincisini ise tanrı karşı cinsten birine vermiştir ve “Gidip arayın bulun” demiştir. İşte tanrının bizim için bağışladığı ikinci kalbi arayıp bulmamız için fırsat günleri.

İkinci kalp her zaman birinci kalbi tamamlayandır. Eğer ikinci kalp huzursuz, hırçın ve stres dolu ise sizin kalbiniz de stres dolu olacaktır. Stres dolu olan bir kalp sağlıklı çalışmaz, çabuk yorulur ve hastalıklara açık olur. O nedenle siz ikinci kalp iseniz, birinci kalbi üzmemeyi ve onun mutlu olması için çaba gösterin. Bu her iki cins için de geçerli. Bir başkasının ikinci kalbini taşıyorsanız, o size tanrının bir emanetidir ve ona çok iyi bakın.

Aşık olmak kalbe iyi gelir ama...

Kalp, aşkı hissettiğinde vücutta endorfin hormonu salgılanır. Endorfin, keyif ve mutluluk veren bir hormondur. Vücuttaki tüm organlar bundan olumlu etkilenir. Bu nedenle başarılı bir aşk hayatı kalp sağlığı için çok önemlidir. Mutlu yaşayabilmek için sağlıklı bir aşk hayatına ihtiyaç vardır. Bypass ameliyatından sonra insanların ömrünün uzadığı, yaşam standartlarının yükseldiği bugün bilimsel olarak ispatlanmıştır. Bypass hastalarının âşık olmaları onların onarılmış kalpleri için de çok yararlı olacaktır. Ama bunun mutlaka bir ölçü çerçevesinde olması gerekir. **Bypass ameliyatı olmuş hastalar öncelikle eşlerine, sonra da çocukları, işleri ve ülkelerine aşık olmalıdır.** Bu seviyedeki aşk, kalp sağlığına olumlu etki yapar. Ameliyat sonrasındaki erken dönemde yaşanan depressif dönemde eşlerin biri birlerine daha sıkı

sarılmaları, sağlıklı olan kalbin diğerini kucaklamasını bekliyorum (elbette ameliyat yerini acıtmadan)

Aşkın dozu kaçarsa...

Koroner kalp hastası olup bypass ameliyatı olan erkek hastaların birçoğunun cinsel ilişki sırasında ölmekten korktuğu için kalp ameliyatını olmaya karar verdiklerini biliyoruz. Bu korku ile ameliyat olduktan sonra da kalbinin emanet olduğunu düşünüp, aynı sıkıntı ve korkuyu yaşayan hastalarımız olduğu gibi, ben artık biyonik adam oldum diyerek eşini bir kenara itip geçmişte yapamadığı kadar aşk yaşamak isteyen hastalarımız da olmuştur.. Bypasslılarımıza aşk ve beraberinde gelen cinsel ilişkinin dozunu kaçırmamalarını öneriyoruz. Bazı hastalarımız da bilinçaltında yatan nedenleri ise ameliyattan sonra çok kısa bir hayatlarının olduğunu düşünerek kendilerine bir ömür belirmekte ve bu dünyada ne yaparlarsa yanlarına kar kalacağına inanmaktadırlar. Sağlam aile bağları bu tür sorunları kolayca çözmektedir.

Platonik aşk kalp için yararlı

Platonik aşk ayrı bir mutluluktur. Platonik âşkta sevgiliye kavuşma yoktur. Dolayısı ile ikinci kalbimi ararken bir yanlışlık yapma riski olmadığı gibi kötü sonuçlanan fiziksel aşkımda görülen hayal kırıklığı yaşanmaz. Biz bu halk ozanlarında görürüz. **Hep hayal ettikleri sevgiliyi düşünerek, hissederek, yaşarlar ama sevgiliye kavuşmak için özel bir çaba sarf etmezler.** Mutluluk hormonları (Endorfin) her zaman yüksek olduğu için platonik aşk alışkanlık yapabilir. **Belki de gerçek aşk platonik olan aşktır, çünkü hiçbir zaman ölmez.**

Evli olanların eşlerine verecekleri en güzel hediye, aşklarını tazelemektir. Güzel ve karşılıklı bir aşk, sağlam bir ilişki ve mutlu bir evlilik kalbin en iyi ilacıdır. **Ve hayatınız boyunca, size emanet edilen ikinci kalbe çok iyi bakın ki, sizin kalbiniz de sağlıklı olsun.**

Erişim: <https://www.memorial.com.tr/saglik-rehberleri/platonik-ask-kalbin-dostu/>

Not: Yazıdaki 14 Şubat sevgililer günü, bütün seneyi kapsayacak şekle çevrilerek sunulmuştur.

HANGİSİ RIZA

Rıza; talebi yüksek tutmak daha öteye gözü koymak, o bulunan hale razı olmak değildir.

Biliriz ki; bulunduğumuz hal en yüksek değil belki geçilmesi gereken haldir.

Hız. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem biliyordu ki, her makamdan daha yüksek makam var. İlimden daha yüksek ilim var.

Allah'ın bildiği gibi Allah'ı bilemediği için: "Ya rabbi Seni bilemedik" derdi.

Yoksa bu kelimeler, Allah'ı bilmediğini göstermezdi.

Sırası geldi âleme: "Allah'ı en iyi tanıyanınız benim" dedi.

"En çok korkanınız benim" dedi ama sonra: "Ya rabbi senden hakkıyla korkamadık" da dedi.

Yani Onun hakkından kasti; bizzat Allah'ın Allah'ı bilmesi.

İşte bu kula mümkün değil.

Ama kul için daha ötelere, daha ötelere varmak mümkün.

Razı olmak demek yani o anki halinden razı olmak değil; bilakis "Allah'ın Allahlığından razı olmaktır. Bu farklı bir şeydir.

Bu anlaşıldı.

Şimdi, iki tane çocuğunuz olduğunu düşünün.

İkisi de seni kendilerinden razı etmeye uğraşıyor.

Birisi senin kendisinden razı olmanı istediği için otur dediğin zaman oturuyor, kalk dediğin zaman kalkıyor ve bunun dışında da hiç bir şey yapmıyor, seni razı edecek ya.

Diğeri de sen otur demeden bazen oturuyor, kalk demeden kalkıyor.

Ama bütün bunlar seni razı etmek için, kendini feda ediyor.

Onun rızası seni kendisinden razı etmek için değil. Belki senin menfaatini düşünüyor.

Yani bu oğlan fark etti ki; senin menfaatin orda onun oturmasını değil, kalkmasını gerektiriyor ama sen oturmasını emretmişsin. O kalkıyor.

Aradaki inceliği anlamış oldunuz.

O kalkıyor. Yani bu oğlanın tavrı şudur; senin kendisinden razı olmanı beklemeden o senden razı. Ama ötekinde; senin kendisinden razı olmanı bekliyor ki aksi takdirde senden razı değil.

İnceliği anlaşıldı.

152 Yazılar

Ruhu feda etmek budur...

Nefsi feda etmekten daha ötedir.

Evet, Allah, nefisini feda edenlere cenneti vaad etti; ruhunu feda edenlere de.....

Ancak biz hem ruh ve nefisini feda eden ince çizgi üzerinde olanlara hasret duyuyoruz.

Onlar bu inceliğin merkezindedirler.

Bunlar çok az kişilerdir.

Ey zahid dışına takıldığın çok yerde harabat ehli yol bulmuş giderken;

sen hala o mu bu mu doğru olacakta oy alınıyorsun.

Gel sözü tut.

Gelimli gidimli dünyadan eğrilerin ve doğruların kaybolduğu âleme doğru seyre çık.

Bu yolculukta tek sermayen kendinin iyiler yanında olduğunu bilmendir. Yaptığın her iyilik çok zaman hatalıda olsa sen sınıfını orada seç.

Kalaycı Babanın dediği gibi nefisini fedâ eden Rabialardan daha cömerdi var mı dünyada kaç tane nefsin ateşini söndürdüler, dermiş.

Sus, sus ki sana anlatmaya başlasınlar.

Hakk ilmine bu âlem bir nüsha imiş ancak,

Ol nüshada bu Âdem bir nokta imiş ancak.

Ol noktanın içinde gizli nice bin deryâ,

Bu âlem o deryâdan bir katre imiş ancak.

Âdemliğini her kim bulduysa odur Âdem,

Yoksa görünen sûret bir gölge imiş ancak.

Bu zevki yeler herkes bulmaz veli her nâkes

Eren anâ Âdemde bir fırka imiş ancak.

Kim ol deme buldu yol vasl oldu Niyâzî ol,

Nâcî denilen fırka bu zümre imiş ancak.

Mef'ûlü Mefâ'ilün Mef'ûlü Mefâ'ilün,

Âdemde olan esrâr bu demde imiş ancak.

"B. Şahin'den iktibas"

İNSANLARIN KANALİZASYONU

Komplo teorileri üretmek bir ayrıcalıktır. Son zamanlarda milletimiz içerisinde bu kabiliyette olan insanlar/insan pek kalmadı. Az zaman önce bir Aytunç Altındal vardı. O muhterem insan milleti peşinden sürükler ve sayesinde birileri de bilirmiş endamıyla bir şeyleri peşinen yuvarlardı.

Şimdi ki var olanlar için laf etmeye gerek yok... Hikâye bile yazamıyorlar.

Sözü buradan insanların kanalize edildiği ve duyguların matematiksel çarpılmasına gelelim.

Bir insanın karnı doyarsa, mecburen boşalma ihtiyacı vardır. Bu bir ihtiyaçtır.

Bir genç ve faal zihin patlamaya hazır bir bomba haline getirdiyse şartlar, muhakkak bir çevresel eyleme doğru yönelme ihtiyacı duyacağı kesindir.

O zaman onu yapmalı, kontrollü patlatmasına yardım etmeli ancak uzaktan uzağa tatmin olmasını sağlamalı.

Hem zarardan ve hem de mazrur olmadan...

Nasıl yapmalı?

Dindar bir genç düşünün. Onu din için oluşan eksikliklere müdahale yapma kuvvetini zayıflatmak için, iç sorunların önüne set çekerek, dış devletlerdeki olaylara çevirmek gibi.. bu şekilde o zihnini boşaltarak, bir şeyler yaptım dünyaya sesimi duyurdum diyerek orgazma ulaştırılır. Bu kontrollü boşalmalar ile huzur bulurlar.

Öyle ki gerçekten bir şey yapmış gibi...

Yapılan bir şey yoktur. Olan şey iç patlamayı uzak diyarlara sürükleyerek birikmiş gazı almış olunur.Günümüzde insanların uzağı görüp yakına bakmayışlarının nedeni bu yapılan özel komite çalışmalarının semeresidir.

Sen söyle... sen işit kabilinden, sürekli gündemin gerisinden gittiğimiz bir hayat içinde birileri düşüncelerimizi kontrol edecek ve biz onların düşünmesini istediği şeyleri düşünmeye mecbur kalacağız/kalıyoruz.

Ne yazık ki milletimiz birilerinin düşünmesini istediği şeyleri düşünmeye mecbur oluşunu, bir noksanlığına mı saymalı, yoksa cahillik, saflık... gibi çeşitli nedenlere mi bağlamalıyız?

Bu konuda en iyi cevap, birilerinin her attığı yongayı alıp yakmak yerine kendimizi yetiştirmek için çok okumak ve akıl dâne geçinenlerin özel hayatlarındaki sosyal refah seviyelerini iyi bilmemiz gerekiyor. Fakirlik edebiyatı yapan dindarın kâşanede oturuşuna müspet bir çözüm üretmek yerine onun bu tezat durumuna izah getirmesini sorgulamalıyız.

Binlerle ifade edilen dolar karşılığı köşe yazıları ile geçinen herzevekillerin, market raflarında 500 bin baskısı yapılan kitapların, dernek katkılı seminerlerde anlatılanların doğruluğuna şüpheci yaklaşmak vazifemiz olmalıdır.

Bize de uyumak/uymak düşünce; birileri bizi çok kandırıyor; ve kanalizasyonda bir çok insan ideal adına bulaşık fikirleri ile dünyayı kurtardığını sanarak...boşalıyor... ancak kurtuluş böyle değil gibi görünüyor...

İhramcızâde İsmail Hakkı

Malûm olduğu üzere göğüs boşluğunda manevi organlarımız vardır. Hepsine birden Letâif-i hamse Beş duyu denir.

Birincisi kalptir:

Yani sol göğsümüzün üç parmak altında bulunmaktadır. Kozalak şeklinde bir et parçasıdır. Türkçede buna yürek denir. Kesildiğinde içinden kanla su çıkar. İçerisinde gönül denilen Manevi bir makam vardır. Adem Peygamberin manevi makamıdır. Anasır-ı Erbaadan Nefis'dir. Cenâb-ı Hakk Adem'e ruh verdiğinde Cennet-i Âla'ya koydu. Adem Peygambere şöyle tebliğde bulundu.

"Ya Adem Bütün Cennet nimetleri size mubahtır. Sadece Buğday meyvesine yaklaşmayın ve yemeyin"

Adem Peygamber emre muhalefetten dolayı Cennetten uzaklaştırıldı. 300 sene ağladı. 300 sene sonra kendisine İlhamı İlâhi olarak niyazda bulundu. Daha evvel Cennet-i Âla'da Hatem-i Nebiyyinin vasfını görmüştü •

"Yarabbi! Habibin Muhammed salla'llâhu aleyhi ve sellem hürmetine, kızı Fatıma aleyhisselâm hürmetine ve Seyyidüş şüheda Hasan-Hüseyn aleyhimesselâm hürmetine İmam-ı Ali kerremallâhü vecheh ve radiya'llâhu anh hürmetine beni affet" dedi ve daha çok ağladı.

Cenab-ı Hakk ilticacını kabul ederek,

"Ya Âdem geç kaldın, geç kaldın daha evvel bu ricada bulunsaydın hemen affederdim. Nefsin için değil Neslin için de isteseydin affederdim" buyurdu.

Yine ilham-ı ilahi olarak **" Arabistan topraklarına git ve Hz. Havva ile Görüş"** buyurdu. Hz.Adem Arabistanda Hz.Havva validemizle görüştü. Cebrail aleyhisselâm nikahlarını kaydı Hz Havva validemizle birleştiler . Bu birleşmenin neticesi Âdem nesli çokaldı. Anasır-ı erbaâda Nefisti, nuruda Sarı idi.

Letâif-i Hamseden İkincisi; Ruh, sağ göğsümüzün altında manevi bir makamdır. Bu mübarek makara Nuh ve İbrahim peygamberin manevi makamıdır. Anasır-ı Erbaâdan ateşdir. Nuru da kırmızıdır.

156 Yazılar

Nuh aleyhisselâmın gemisine binenler tufandan kurtulmuşlardır, inanmayanlar dışarda kalıp helak olmuşlardır.

İbrahim aleyhisselâmı ateşe atmışlardır. Nemrut cezalandırmak maksadıyla ateşe İbrahim aleyhisselâm'ı atmıştır. Ateşi, Cenâbı Hakk, İbrahim aleyhisselâma gülistan etmiştir. O yüce peygamberin inancının nurunu ateşin yakmaya gücü yetmemiştir. Nar'ın nuru yakmağa gücü yetmez. Bizde göğsümüzdeki manevi varlıklarımızı Cenabı Hakk'ın nuru ile ve inancı ile tezyin edersek, Cenâb-ı Hakk bizleri de yakmayacaktır.

Hadis-i Kudsi de buyruluyor ki;

Cennetin yolu Cehennemden üzerinden geçecek. Müslümanlar Allah rızası için birbirlerini sevdikleri için sırat köprüsünde karşılaşacaklar, manevi sohbe devam edecekler, cenneti unutacaklar, hatta cehennemden bir nida işitilecek. **"Ey mümin çabuk geç senin nurun benim narımı söndürüyor"** Cehenneme düşülse bile müminlerin nuru cehennemi söndürecek.

Letaif-i Hamseden üçüncüsü Sır; Sol göğsümüzün üstündedir. Hz. Musa aleyhisselâmın manevi makamıdır. Anasır-ı Erbaadan su'dur. Nur'da beyazdır.

Musa aleyhisselâm'a Firavun son derece zulüm ve eziyet etmiştir . Firavun, Musa aleyhisselâm ve kavmini helak etmek üzere harekete geçmiştir. O anda Hz. Musa aleyhisselâm Cenâb-ı Hakka ilticada bulunmuştur.

"Ya Rabbi Firavun'un şerrinden ve zulmünden sana sığınırım" demesiyle Cenâb-ı Hakk Hitap buyurdu.

"Ya Musa elindeki asanı denize vur. Deniz sana yardım edecek" O emri ilahiye uyarak asasını denize vurdu. Denizde yol açıldı. Kavmiyle beraber Musa aleyhisselâm harekete geçti ve arkasındanda firavun askeriyle birlikte Musa aleyhisselâm peşinden yürüdü. Musa aleyhisselâm kavmiyle birlikte karşıya geçtikten sonra deniz kapandı. Firavun ve askeri helak oldu. Cenabı Hak Suyu Musa aleyhisselâm'a hadim kıldı ve Anasır-ı Erbaadan Musa aleyhisselâma su yâr oldu. Ve maneviyata mazhar oldu.

Letâif-i Hamse*den dördüncüsü; Hafi

Makamı Sağ göğsümüzün üzerindedir. İsa aleyhisselâmın makamıdır. Anasır-ı Erbaadan hava'dır, Nur'da siyahtır. Manen birinci kat gökte yaşamaktadır. Dünya varlıkları bakımından peygamberlerin en fakiridir. Sema'ya çekilme esnasında Cenabı Hak meleklerine sormuş, dünya malından neyin var, neyin yok. Bir sakal tarağı, birde iğne ipliği varmış. Tarafını ümmetlerinden birine hediye etmiş, Elbisemi dikerim diye iğne ve ipliğini yanına almış. İğne ipliğini yanında taşıdığı için Cenâb-ı Hakk dünyaya tekrar gelme arzusu var diye bir kat Sema'dan yukarıya çıkarmamıştır.

Letâif-i Hamseden beşincisi Ahfâ'dır;

İki göğsümüzün ortasındadır. Buraya Sadır denir. Cenâb-ı Peygamberimizin manevi makamıdır. Anasır-ı Erbaadan topraktır. Nur'u yeşildir. **Başka renklerde olabilir. Toprak anasır-ı Erbaa'nın en büyüğüdür.**

Hava, su, ateş, ancak toprakta birleşme imkanı bulur. En kirli maddeleri toprağa atarsak, o bize tasfiye ederek temizler ve iade eder. Hatta bir buğday necise karışsa kirlense, çok defalar yıkansa temizlenmesi mümkün olmaz. Tohum olarak toprağa attığımızda o bize en temiz sümbül ve başağını vererek bir kaç misli olarak iade eder. Cenâb-ı Hakk bir başakta 700 ve daha çok tane buğday iade ettiğini beyan etmektedir. Toprak bütün varlıkların en mütevazisidir. İnsan toprak tabiatlı olmalıdır. Hatta Cenabı peygamberimiz salla'llâhu aleyhi ve sellem Anasır-ı Erbaadan toprağı sevmiştir.

O Yüce Peygamberinize Cenâb-ı Hakk şöyle iltifat buyurmuştur.

"Ya Habibim! Eğer seni yaratmasaydım, kâinatı yaratmazdım"

AŞKINA ŞEHİD OLANLAR- II

Sevgide aslolan kavuşmak olsaydı, bugüne kadar duyduğumuz destanlar ve hikâyeler duyulmayacaktı. Eğer varsa aşkına şehid olanlar –ki hala var;

bu kişiler hayatın gerçeğinde bize can kaynağı olanlar...

Hakk'ı seven nice kul..

hakikatine de kavuşsa da aşkın, Rabb-i Rahman'a bir merhaleden sonra yokluk ile varabildiğine göre, bildiğimiz kavuşmak Allah adamlarına yazgı değildir.

Onlar aşklarına kurban...

Bu durum ise tekrar tekrar devam ediyor.

Hz. Rasûlu'llâh salla'llâhu aleyhi ve sellem buyurdular ki:

"Aşkını gizleyip, iffetini muhafaza ederek, sabredenin günahlarını, Allah Teâlâ affedip Cennetine koyar."

(İbni Asakir)

"Ümmetimin üstün olan kimseleri, aşk belasına maruz kalınca iffetini muhafaza edenlerdir."

(Deylemi)

Kim bu şehitler?

Onlar müşahede edip... gerçeği görenler...

Aşklarına sadık kalıp... fedâ ender fedâ,

ölüm üstüne ölüm yaşayarak binlerce kere doğup ölenler.

Yine Efendimiz salla'llâhu aleyhi ve sellem buyurdu ki

158 Yazılar

“Cennete giren hiç kimse dünyaya geri dönmek istemez, yeryüzünde olan her şey orada vardır. Ancak şehid böyle değil. O, mazhar olduğu ikramlar sebebiyle yeryüzüne dönüb on kere şehid olmayı temenni eder.”

Bir rivayette şu ek mevcud: **“... Şehid hariç, o, şehidlik sebebiyle mazhar olduğu üstünlükler ve kerametler sebebiyle... (dönmek ister).”**

[Buharî, Cihâd 5, 21; Muslim, İmâret 108, 109, (1877); Tirmizî, Fedâilu'l-Cihâd 13, (1643); Nesâî, Cihâd 30, 6, 32).]

Dönüp, dönüp, tekrar geri gelmek ve on defa...

Bugün yaşadığımız dünyada, bu arzuyu dile getiren birileri varsa...

Dönüşünü tekrar tekrar yaşayanlar olduğunu söylemek mümkün olabilir.

Yani fedakâr ve iffetli insanlar...

Birde her gün bu şekilde ölüp ölüp dirildiğini biliyorsak...

Bilenler için inkâr etmek mümkün değil.

Bu gizemli kişilerin hayatları ve halleri birer ölüm ve mecburi bir ölümden farkı yok gibi.

Allah Teâlâ buyurmuyor mu;

“Allah yolunda öldürülenlere “ölüler” demeyin. Bilakis onlar diridirler, fakat siz hissedemezsiniz. (Bakara 154)”

Onlar.. yaşıyor zannettiğimiz onlarca kez şehid olanlar...

Eğer ki böyle bir hayat varsa- illaki var;

Bir şeyler gizliden bize bir hakkın haberini ihbar ediyor.

Allah adildir.

Allah.. kulunun iffetine ikram etmekte Cevvâd ül Kerim'dir.

Sevgilinin kucağında her an şehid olan ve tekrar dirilenlere selam olsun.

**

Kavuştuğunuz yerde tılsımlar var

çözmek imkânsız... gayretinizi

uykusuz geçen günlere sayın

hakkınızdır

İçin için dökülen dertlerin

bittiği yer... Yüce Dost'unuz ve kavuştuğunuz gün

hayal değil gerçek olur...

dualar kabul

şu olmadı... bu da demeden

bazı şeyler oluyorsa

söylenecek ne çok şey var

umudumuz açılan kapı

hani nerde diye ağlanan

gölmeyi unutturduysa zaman
kendisine kavuşun
yok şimdi geçmiş ve gelecek
şimdi gülümseyin
gün'dür zamanı günün
güneşin doğuşunda hasretlik kucağında
sevgili yanında
yalnız değilsiniz... sözüne kanat açarken
bir şarkı söylenecek
yıllar sonra
böyle ölünyormuş defalarca
seven Rahmandır inanırız biz buna
sonsuzlukta keder var başka olmuyor
kavuşmak bedeli ayrılıktır
ancak yoktur dostlara
ölümse ölsün...
gerçeğini biz biliyoruz diyecek kadar
varsanız hala, aşkınız daimdir bekâda

**

ES-SEMİ

Her sözü, bütün konuşulanları en iyi işiten, duyandır.

Bizi de duydu

İhramcızâde İsmail Hakkı

Haydar Ergülen ././. Le poète regarde ././. Le poète travaille

Le poète travaille/Şubat-Mart 2004 SAYI: 9

-Film arkadaşım, şair Halil İbrahim Özcan'a-

"Eskimolarda kar anlamına gelen
90 kelime vardır.
Araplarda en az 60 kelime
aşk anlamına gelir."*
Afrikalıların ağaç anlamına gelen
öyle çok kelimesi var ki
sayısı yapraklarla ölçülmez,
aynı şeyi su için de söyleyebiliriz de
söylemeyiz: Bir de yokluğa özlem var.
Yokluk, bir rüzgar bulur bulmaz kendine
yapraklarını görmeye giden
bir annedir her dilde.

"Saudade", sanırım siyah bir kelime
olarak gelmiştir Afrika'dan Portekiz'e:
'Olmayana Özlem', içli bir mektup gibi herkes
kendi acısıyla çıkar başkasında gurbete...
Aşıklar ve şairler dil bilmez, acıdan başka
soru işareti gibi sevinir,
ünlem gibi ağlarlar,
virgül bile yetişemez gözyaşlarının hızına !
Aşıklar ve şairler, 's'den, önce özür dilerler,
sonra güzel şarap filan içip 's'yi ezerler,
"bu ne ızdırap" olur "Saudade"nin Türkçesi,
ve "bu ne ızdırap" demeye gelir şiir,
acı da aşka doğru, öyle...

Biri Ege, ikincisi Akdeniz
iki kelimedenden ibarettir mültecilerin deniz bilgisi
başkasının evinde ölür gibi

bir yabancı dile gömülürler ikisinde de,
evsizlerinki köpek dilidir: hav ! hav !
Dostluğun gereğidir havlamak, ısırılmazlar evleri,
'bu da geçer ya hu' der Kalenderi,
geçer ! Geçmez, iktisatta pul kadar
yer tutmayan bir tebessüm yerine ,
şükür, yerlilere alfabe inmedi henüz!
Türklerinse gururu var ne mutlu,
hem olur mu Türk'ün Türk'ten başka gururu ?
Seyhan diyor ki, annesine göre
'yangunluk'tan geçilmezmiş Bartınca dili,
Kürtçe kardeşin 'yalnızlık'tan geçilmediği gibi...

Adalılar ki, bir açıkhava sözlüğüdür her ada ,
tuzlu bir alfabe saklarlar dillerinde
özlerler ama, 'çok' değil,
severler ama, 'aşk' değil
çok olunca azalır aşk, belki de,
ve taş dilinde ruhun taşı, ametist
bir Japon şiiri gibi dövülürmüş gövdeye,
Hintliler der ki, dövmeni açma sevmediklerine,
Yaralarını gösterdiğini sanırlar ve sevinirler !

...Ve geriye eski bir kelime olarak
dünya kalıyor sanki ,kırmızı ve siyahtan
yapılan bordonun dili,
sanki hayatın bir cumartesi akşamı
yaratıldığını öğrenen çocuklara
uzun ikinci duygusu nasıl çöküyorsa
güzüstü bırakıp ruhlarını,
kalbine nasıl yetişeceğini bilmeyen,
hüzünlü bir bilge sayılır mıydı bilse,
şair de öyle seyrediyor işte,
ya sakın olmalı ,ya şair,
sakın olsam bir şiirim olurdu belki,
ne sakın ne bilge, yalnızca hüzünlüyse

162 Yazılar

şair, budaladan

başka ne ?

.....

(10 dakika ara)

.....

*Fransız Yönetmen Laurence Attali'nin, Senegal'de geçen ve üç öyküden oluşan

"Love Trilogy" (Aşk Üçlemesi) filminden.

<http://lepoetetravail.blogcu.com/haydar-ergulen-le-poete-regarde-le-poete-travail/1998340>

ETRAFINIZDA OLDUĞU HALDE GÖZÜMÜZDEN KAÇAN ÖNEMLİ BİR HUSUS

"NOT: Sevdiklerimizi koruyalım.
Kusma bazılarında çok tuvalete çıkma şeklinde olur.
Lütfen birbirimizi uyaralım.
Yardımcı olalım."

"BİR YANIM ÖBÜR YANIMA DÜŞMAN..."*

Yazan: [Meral Akbaş](#) / Amargi Ocak 4, 2013

Bulimik kadınlardan çarpıcı tanıklıklar:

Nedir kustuğun?

"bunu kimseye söyleyemiyorumm"

Söylesen eğer, kim anlayacak seni?!

Kasıklarımda mağara gibi büyük bir yara.

Doğurmakla öldürmek arasında uzun ince bir ip.

Delirmekle yemek pişirmek arasında kısa kalın bir kalas.

Gidip geliyorum.

Gidip geliyorum.

Her adımda b-i-r-ş-e-y eziyorum.

Şimdi o şeyi üzerine kusacağım.

Şimdi o şeyle gözlerini oyacağım.

Şimdi bak... iyi bak... ben o şey olacağım.

(Mine Söğüt, Deli Kadın Hikâyeleri'nden)

Bu yazı, Mine Söğüt'ün deli kadınlarından birisinin sözleriyle boşuna açılmadı! **“Gidip geliyorum / Gidip geliyorum”**¹ dediği kadının, devam etmekle sona erdirmek arasındaki kısa ama kalın mesafeydi. Bir çırpıda katedilecek kadar kısa

ve ince: **“ÖLÜP GİDİCEM BUNU HİSSELDORUM”**²; geçip gitmek istedikçe olunan yere mihlayan kalınlık ve uzunlukta: “Ölmeyi çok düşündüm, ama korktum. Bazen kurtuluşa yakınmışım gibi geliyor’ evet, yapabilirim. Ben güçlüyüm’.Sonra kendime geliyorum’aptal, kendini kandırma! istemiyorsun bile...”³ Devam etmek isteyip devam edilemiyorsa eğer, sona da erdirilemiyorsa devam edilen kusarak yaşanıyor galiba... Kusmak, yemek yemek demek... yani devam etmek! Kusmak, yediğini bir an önce kendinden uzaklaştırmak da demek... yani devam etmekte olduğunu bir türlü sineye çekememek!

“saklıyorum”⁴

Nedir sakladığın?

“tam 8 yıl kustum”

8 yıl kustun! Kustun... 8 yıl...

“Bilincli olarak yapıyordum”

Kendindesin ama! Biliyorsun niye kustun; niye yedin... Sahi niye kustun; niye yedin? Biliyorsun! Bir tek sen!

“Kimse bilmiyordu”

Dışta(n) görüneni, başkaları; kustuğunu, hiç kimse! Yalnızca sen!

“bazen kendimden ölmek isteyecek ve kendimi öldürecek kadar nefret ediyorum aslında çoğu zaman böyle düşünüyorum. Bunu denedim fakat geri döndüm”

Niye döndün geri?

“ya yüzümde kilo alırsa?

ya artık iyi görünmezsem?

diye kaygılanmaya başladım ve o günkü ilk yemeğimden sonra bulantılar başladı ve çıkarttım. Artık hergün bunu yapıyor üstüne üstlük mutluydum sanki bana bahşedilmiş bir hediye gibi geliyordu istediğini yiyip kilo almamak. Bundan bir hafta sonra artık bulantı olmuyor yediklerimi kendi irademle çıkarabiliyordum sadece yemek yerken yanında sıvı birşeyler tüketmem yeterliydi bunu için zorlanmadan 2dk içinde çıkarıp tekrar normal hayatıma geri dönebiliyordum ve halada öyle yapıyorum”

Mutlusun o zaman!

“yedikçe kusmaya başladım kustukça çok yedim yaklaşık 10 senedir kusuyorum”

Yedin, kustun... Kustun, yedin... Sonra yine yedin; yine kustun... yine kustun; yine yedin! Mutfakta yedin; banyoda kustun... Kustun banyoda; yedin mutfakta... Kustun, yedin, yedin, kustun, kustun, kustun, kustun, yedin, kustun... Gidip gelmek gibi uzun ince bir ipin üzerinde... ya da kısa kalın bir kalasın üzerinde...

Bir kusma hali olarak bulimia, hep bir yerden bir yere gitmeye, gittikten sonra dönmeye, döndüğün yerden bir an önce kaçmaya, kaçtığına pişman olup gerisingeri sürüklenmeye benziyor sanki: Yemek yemek, yediğini hemen kusmak, kustuktan sonra yine yemek yemek, yine kusmak... yine... Bu gitgeli sürekli halin, yani bulimianın iki ucu var; ipin, kalasın iki ucu: gösterilen ve saklanan... evde/okulda/işyerinde ve banyoda/tuvalette... herkesin gözü önünde az ve kimse yokken çok... herkesle yemek yemek ve hiç kimseyle kusmak... Bir sır var ortada; sırrın sahibinden gayrısının bilemediği ve bir gövde gün geçtikçe kuruyan, sebebini kimsenin bulamadığı...

“iki ruhluyum galiba yada çok iyi bir oyuncu başkalarının yanında mükemmel kızı oynuyorum kendimleyken hasta kızı”

Kimsenin bilmediği bir sırrın var bu hayatta!

“vaktimin çoğu tuvalette geçiyordu..yeme ve kusma nöbetleri..artık tamamen çığırından çıkmıştım insanlar bana ölüceksin dediğinde hoşuma gitmeye başlamıştı..kmse benim gibi değildi ve kmse benim gibi olamazdı..hayatımda kendi başıma kimsenin yardımı olmadan yaptım tek şeydi kilo vermek..ilk zamnlar boğazımı parmaklayarak kusarken bizmn snra kendiliğnden gelmeye başlamasıyla kendime kendimi övmeye başlamıştım..hala yediklerimi kusuyorum ..hatta şuan bile çıakrtıcım..ama artık zayıflık için değil başka bişi için kustuğumu düşünürüm...hatta kusmadan önce soda fln içiorum içimi resmen boşaltıyorum...benmki artık zayıflıktan çıkmış arkadaşlar ...ben yemek değil aslında başka bişi kusuyorum”

Nedir kustuğun?

“bunu kimseye söyleyemiyorumm”

Söylesen eğer, kim anlayacak seni?!

Gerçekten de böyle bir dünyada, “bir kültür varlığı gibi çekip çevril[en], düzenlen[en], sayısız toplumsal statü göstergelerinden biri olarak güdümlen[en]... haz aracı ve prestij sergileyicisi olarak yeniden ele geçirilen⁵” bedenlerin dünyasında bedenini sevmeyenleri, ona şefkat göstermeyenleri, üzerine titremeyenleri ve hatta günbegün onun mahvına ilk elden tanıklık edenleri kim anlayacak?

“başlama nededim aslında ailemdı.. nedenmi cunku bana ozguven veremediler.. hep şişman olduğumu ve zayıflamamı soyleyen beni bu yuzden azarlayan kıyafetlerim olmadığı zaman "kilo ver bana ne" diyen insanlardı..beni kabullenmediler. kafalarındaki çocuk resmine benzetmeye çalıştılar.zayıf ince 5 sınıfta 80 kilo olmayan bır çocuk..”

“Bedeni[ni] en parlak, en mükemmel... nesne olarak dışarıya yönelik olarak oluşturma[nı]⁶” salık verenler vardı... bir de sen: “zayıf ince 5 sınıfta 80 kilo olmayan bır çocuk”... sen de yedin kustun yedin kustun kustun yedin; değil mi?

“İnsanlar bana baktığında sadece kilo almış mı vermiş mi diye bakıyorlardı. Yüzün çok güzel ama zayıflaman lazım gibi şeyler duyuyordum. Her şey kilom üzerine kuruluydu. Her şey”

Bakarlar... eksiğini, fazlanı görmek için... “mükemmel”den kaçan her şey, göze takılır; dile dolanır...

“aklım hep diette yiyeceklerde ve insanların bana bakışlarındaki hayranlıklarındaydı.. evet vucudum zayıftı evet beni gözleri ile alkışlıyorlardı evet muthis birseydi ama hemde A M A bu çok büyük bir yanılgıydı... ve insanların hayranlıkları bana değil vucuduma idi bu 2000 lira verip aldiğiniz iphona duyulan hayranlıkla aynı şeydir”

Göze görünen o “müthiş” şey, görünürde sen olan, senin olan ve ama başkalarının arzularının sergilendiği o “parlak”, “mükemmel” şey mutlu etmemiş seni... Belli! Ondan mıdır eridiğin?

Bulimik kadınların paylaştıkları deneyimlere bakıldığında belki de en çarpıcı mesele, arzuladıkları kiloya ulaşan kadınların kendilerini durdur(a)mayarak kusmaya devam etmeleridir. Kusmak artık başka bir “şey”dir sanki; “kendinde” bir şey! “Zayıflatma” işlevi son bulmuş kusmuk, hâlâ oradadır; her yerde: Sokakta, torbada, şişede, tuvalette...

“vazgeçebiliyormuyum kusmaktan hayır vazgeçemiyorum çünkü kilo alamak benim için kabus aslında şuanda 52 kiloyum... ben her koşulda her yere kusabiliyorum sokağa bazen torbaya bazen şişeye ve onları saklıyorum tuvalete her yere kusuyorum zorlamadan bile çıkarta biliyorum artık bu için uzmanı oldum diyebilirim... bunu neden bırakamıyorum bilemiyorum...”

O kadın mısın sen, hani şunları söyleyen: “Gidip geliyorum / Gidip geliyorum / Her adımda b-i-r-ş-e-y eziyorum / Şimdi o şeyi üzerine kusacağım / Şimdi o şeyle gözlerini oyacağım / Şimdi bak... iyi bak... ben o şey olacağım”.

“artık bıktım kusmaktan kendimden nefret ediyorum şimdi herkez çok güzel bir kız olduğumu soyluyor ama kimse bilmiyor ailem dışında elimin üzerindeki yaraları yandı diyorum soran herkeze... onlardan gizli yıyorum çıkarıyorum ve sonra yine onlarla birlikte yıyorum bazen 4 bazen 2 bugün mesela 2 kere kustum ve saatlerdir acım sabahın olmasını istemiyorum hergun yok diyorum bugün kusmuycam ama bir anda kendimi yemegin basında buluyorum napıcam bilmiyorum çok caresızım yıyorum nasıl olsa kusucamı bildiğim için daha çok yıyorum”

Güzelsin artık! Öyle diyorlar! Ya görseler yaralarını, ellerindeki yaraları?!! Ama korkma! İçinde kapanmayan, o kocaman yarayı göremez kimse... görmek istemez... sen biliyorsun yaranın yerini... belki kasıklarında o yara ya da çok, daha çok derinlerde... bilmiyorum ben de!

“kusmaktan kendimi alamıyorum”

Kustuğun nedir? Nedir kusarak kurtulduğun? İçine aldığını bu kadar çabuk yok etmen niyedir?

Kusmayı, bulimiklerin yediklerini sindirmeden kendilerinden uzaklaştırarak zayıf kalma istekleriyle açıklamak yeterli değil sanki... Değil mi ki kusmuk, artık ve artakalan? Kusmuk, değersiz... Ve kendinin ilk haline, aslının ne olduğuna dair hiç ipucu vermeyen... Bulimiası olan, yemek yer; ama çok yemek yer. Çok yediğini gizli gizli yer. Yediklerini hemen kusar. Yani kusmuk, gizli olarak çok yapılan bir “şey”in tek kanıtıdır. Belki de bu sebeple, bulimik kadınların çoğu kendilerini “iğrenç” hissettiklerinden, “suçlu” hissettiklerinden bahsederler. Kusmuk, çoğu zaman, sadece onların gördüğü, herkesten gizli işlenen bir “suç”un artığıdır. Gizli işlenen bu “suç”, kadınların bedenini tam da arzulanan sınırlara çeker. Kusarak zayıflayan ve “norm”lara ulaşan beden, norm/kural olanı “suç” işleyerek, norma/kurala karşı gelerek gerçekleştirmektedir. Bu gizlilik, bir tür aldatmadır aslında. Aldatılan, “mükemmel” beden arzusundakilerdir. Hem yiyen ve hem de buna, onca yemeğe rağmen zayıflayan

bedenin sahibi niye mutlu olmasındır? Hayır! Kusmuk, değerlidir. Kusmuğun değerini, kusan bilir!

“İgrenç bir seydi”

İgrenç mi?

“Bu igrenc seyleri daha fazla yazmak istemiyorum”

Yaz! “Beyaz mürekkep”inle, “annenin ak sütü”yle yaz!

“şimdi kusmak beni mutlu ediyor bunun bir sorun olduğunu bilsem de durum bu yıllar boyunca yapabilirim”

Kusmak mutlu ediyor seni! Anladım! Hep mutlu musun gerçekten?

“kusmak benim için bir kurtuluş ya da yakın bir arkadaş gibi oldu deliriyor muyum acaba diye düşünüyorum”

Nedir kurtulduğun? Bu nasıl bir arkadaş? Deli misin; sen nesen?

“ben sanki inadına midemi doldurup yine kusuyordum”

İnadına! Neyin inadı bu?

Kendini eritip bitirmenin, elindeki “sermaye”yi gözden düşürmenin ve “pazar”da giderek değersizleşmenin inadı mı bu? Gözaltı morlukları, saç kaybı, elin üstünde ve eklem yerlerinde yıpranma ve yaralar, damar çatlaması, diş çürümesi/erimesi/dökülmesi, dizlerin ve belin yanlarında yağ depolanması... Bulimianın, bedenin en görünür yerlerinde açtığı yaralar bunlar... “Mükemmel” güzellik isteğinin tükendiğinin işaretleri... Hiçbir yemeğin kendine uzun süreli bir yer bulamadığı, bir türlü dolmayan, doldurulamayan o boşluğun izleri...

“mutsuzum daha öncede mutsuzdum”

Hani mutluydun? Şimdi neden mutsuzsun? Neden mutsuzdun?

“Kendime zarar verdiğimi bildiğim halde, daha fazla yaparsam yakında ölücem dediğim halde bırakamıyorum”

Ölmeyi istiyorsun! Bırakıp gitmeyi... Ağzından eksilmiş o dişi kimse farketmedi hâlâ... Yara izlerini görmüyor hiç kimse; değil mi?

“biliyorum sonunda ölüm bekliyo beni,şimdi bu bedeni taşıyabiliyorum... ama ya sonra bu beden hiçbir yere gidemediğinde ölümün adım adım yaklaştığında hissedeceğim o acıyı pişmanlığıda biliyorum...ama elimden bişey gelmiyo belki hayat biraz kendinden soğuttu beni..o yüzden düzelmek istemiyorum,herşeye rağmen hayat güzeldir diyemiyorum,belkide bu yüzden günden güne eriyerek yok olmayı ölmeyi seçiyorum kendime...”

Birden bire, hiç olmamış gibi, hiç yaşamamış gibi... İstemiyorsun bunu!

“Yavaş yavaş intihar etmek bu”

Yavaşlığın, yaralarının görünmesini istemenden mi? Bu kadar hazla kendine “parlak” vücutlar arayanların gözüne gözüne mi yaşıyorsun? İnat dediğin bu mu? Yavaş yavaş intihar etmekliğin, inadından mı?

“çürüyüp gitmek istemiorum”

168 Yazılar

Gitmek istemiyorsun! Gitme!

“neden yazdım bunları bilmiyorum”

Sahi neden yazdın bunları?

“sanırım içimi dökmek istedim”

Döktüğün içindir; için boş değil demek... Kusmadığın bir şeyler var hâlâ... Ne var içinde? Şimdi o şeyi üzerime/üzerine/üzerlerine kussana! Sokağa, torbaya, şişeye, tuvalete değil de, üzerime/üzerine/üzerlerine...

“sürekli miğdem bulanıyor”

Benim de!

DİPNOTLAR

---

* Birhan Keskin'dendir.

1 Mine Söğüt, Deli Kadın Hikâyeleri, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2011, s. 17.

2 Bu alıntı, <http://www.hatunca.net/forum/topic/3970-bulimia-nervosa> adlı internet adresindendir (14 Kasım 2012).

Bu adresten yaptığım alıntıların yazılış biçimini değiştirmedim.

3 Adı geçen internet adresindendir.

4 Bu yazıda koyu harflerle ve tırnak işareti içinde alıntılanan her ifade, yukarıda adı geçen internet adresindendir.

5 Jean Baudrillard, Tüketim Toplumu, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2004, s. 167.

6 A.g.e., s. 166.

**Kaynak: <http://www.sanatatak.com/view/bir-yanim-obur-yanima-dusman>
Amargi Dergisi dosya: Hayatın Dönüşümü (1): Mutfak 73**

HANGİ

Allah, kendi ve kulları arasında arasında bir bağ ve iletişim kurdu.

Karışmayanlar. Karışanlar

Bunu yaparken iki denizi birbirine karıştırmadan yaptı. Karışmayanlar arasındaki bağı çok kuvvetli gösterirken, karışanları zayıf yaparak bir paylaşım var gibi göstermiş olsa da bu karışma gibi gördüklerimizde yine karışmamıştır.

Uzay bu karışma hikayemize ışık tutabilir. Yıllardır dünya, güneşine tabii iken bulunduğu yerinden bir milim sapmadığı gibi, ay da aynı yolu izlemektedir.

Sormak gerekiyor.

Bu bağ için aşk mı, sevgi mi yıksa olması takdir edilen bir kader mi...demeli.

Yoksa başka bir şey daha mı var?

Aşık veya seviyor, varamıyor...uzaklaşamıyorda...

Burada kendini gösteren yüce kuvvet... nasıl adlandırılmalı.

Öylesine oldu demenin bir manası yok...

Bağlar ve bir netice... Şimdi olandan bir değişimin oluşunu takdir ettiğimizde az ve çok herşey birden bozuluyor. Bu bağlar ile olan bir silsilenin birleşmesi ve ya ayrımı kıyamet gibi... dehşetinden korkmak gerekiyor.

Kadın ve erkek arasında olan birleşik bağ ilişkisi sonuçta bir izin verilmiş bağdan öte ilahi birleşmenin yaratış izni mi?

İki deniz birbirine bu denli yakın olmazdı.

Antik Yunanın çok tanrılı fikir hayatı, bu bağların izahi için geliştirilmiş olması gerekiyor.. Onlar aralarındaki ilişkiye düzen vermek için ve düzen için uğraşıp didinmişler. Sonuçta bir buldukları şey, bulamadıkları o şey olmuş.

O şey...

Şimdi bir düşünce nihayeti olarak aşka verilen kıymet ve yapılan izahlar bir şeyin hala ötede olması gerektiğini söylüyor.

Aşktan sonra ne var?

Evet aşktan sonra ne var?

Bu işin sonu aşk değilse, daha bir başka bir hakikat olmalı.

170 Yazılar

Eğer aşk nihayet olsaydı aynı gönülde sınıflara ayrılmış binlere varan çeşit bulunmazdı. Aşk üst terim olarak görmek buna kafi gelmeyecektir.

Bizler aşkı bir yok olma ve karışma olarak anlıyor olabiliriz.

İki denizin birleştiği yerde karışmadan duranlar bize neyi haber veriyor?

Şu olduğu bu olduğu üzerine kafa yormaya gerek yok.

Dünya ortada, güneş ve ay da yanında beraber , bunu bir düzen ve ahenk açıklayayız.

Biri düşünün yüksek zevklerin en zirvesinde bulunmayacak kadar her şeye kavuşmuş. Ama bu yer sadece yok ve hiçlik ile açıklanamaz. Bunun bir izahi olmalı...

Şimdi fıtrat gereği olarak sevgimizi bir kategoriye koyamadığımız, duygusal bir halimiz var. Ancak bu kalbin içine birçok sevgilerde dolmakta ve birbirine değmemekte... bunu ilahi planda açıklamak kolay. Herkes Allah'ı sever. Bu sevgiler Allah için bir sorun ve karışma oluşturmaz. Fakat bir kul olarak, aşk planında birbirine değmeyen onca sevgiyi taşıdığımızı düşünürken, bulunduğumuz bu etkileşimde, ayrışım yapmaya çalıştığımızda bir sorunda görünmediğine göre, bu bağı sırf bir aşk hakikati ile çözemeyiz.

Dualitede bir tercih arasında gidip gelirken, eşit olanlar arasında tercihin yapılacağı konumda, ilk ve diğerinden ayrılma faktörünü seçerken bir açmaza düşüyor olacağımız kesin. Ancak ilâhi makamda bu tür bir ayrılma ve parçalanma yok. O ne yaparsa doğrudur. Bize doğru inilince biz ne yaparsak yanlış oluyorsa, aramızdaki ilişkilerin bir seviyesinde söylenmeyen o noktayı açmamız gerekiyor.

Biz neyiz? Bunun cevabında başarılı olacağız. Ancak karşımızdaki kim veya ne?

Bütün şartlar açısından bakmaya başladığımızda bir cevap bulacağımız kesin.

Şimdi kendiniz ve karşınızdaki, dolayısıyla öteki...paylaştığımız hayatta ne konumda?

Bu düşünceler ile bizim olmamız gereken yeri bize bildiren bilgiler ve sonuçları hakkında daha çok düşünmemiz gereken konular var.

Şu an ki halimiz ve biz neyiz...

Aşktan sonra ne var...

İhramcızâde İsmail Hakkı

HAYVANLARIN ÇOĞU ÇOK ZEKİDİR.

Çoğumuz yalnızca tilkiyi kurnaz sanırsınız. Oysa... Yaşamımın altmış yılını doğa araştırmalarına verdim ama, yine de vahşi hayvanların kimi durumlarda hangi biçimde hareket edeceklerini kestiremem. İnsanların tepkileri gibi onların davranışları da sınıflandırılıp daha önceden tahmin edilemez ve tehlike karşısında normal kurallar bile çiğnenir.

* * *

Gençken, tarlalarımızın kenarındaki sık ormanın içinde, tilki kovalayan av köpeklerinin ardından at sürerdim. Bir gün köpeklerle yetiştığım bir sırada, ormanın açıklık yerinde bir tilki ile karşılaştım. Hayvan çok yorgun görünüyordu ve bende büyük bir acıma duygusu uyandırdı. Onu öldürmek istemedim, hatta köpeklerin eline düşmemesi için bir çare bulmaya çalıştım.

Yakınlarda, genellikle kütük nakli yapan trenlerin geçtiği bir tren yolu vardı. Demiryolu hattı, bir iki metre genişliğinde bir hendeğe paralel biçimde uzanıyordu. Tilki, hendeğin kenarındaki bir tümseğin üzerine çıktı ve beklemeye başladı.

Uzaktan bir trenin geldiğini duymuştu. Öte yandan, köpekler kendisini yakalamak üzereydiler. Hiç beklemediğim bir anda büyük bir cesaret ve çeviklikle, tam kütük yüklü vagonlar geçerken bunlardan birine atladı. Tren uzaklaşırken, tilkinin gözlerinde alaycı bir bakış sezdim. Bu zeki hayvan, bir iki kilometre kadar gittikten sonra uygun bir yerde trenden atlayacak ve ormana dalarak gözden kaybolacaktı.

* * *

Çiftlik evimizin kapısının iç tarafında kocaman bir sepet asılı dururdu. Uzun süre hiçbir işe yaramadı ve yerinde kaldı. Bir gün bir serçenin sepetin içinde yuva yapmış olduğunu gördük. Ertesi yıl da aynı sepet bir serçe ailesine yuva oldu. Mevsim sonunda evden ayrılıp kente indik. Kapılar, pencereler sıkı sıkı kapalıydı. Ama bir tatil günü çiftliğe gelip de evin kapısını açınca, bir de ne göreyim, sepette yine bir serçe ailesi yok mu ?

Merak ettim. Her yeri aradım, nereden girdiğini bulamadım. Sonunda kuşu izleyerek çıkış yolunu buldum. Koridorun ucundaki pencerenin camında ancak bir kuşun geçebileceği kadar bir delik vardı. Bu cam, bir çocuğun attığı sapan taşıyla kırılmış olabilirdi. Hayvancık kapıları ve pencereleri sımsıkı kapalı bulunca, her yeri aramış ve sonunda bu kırık camı bularak yuvasını aynı güvenli yere yapmıştı.

(Not: O camı kim nasıl kırdı... gizem burada)

* * *

Bir gün de sık bir ağaçlığın 200 metre kadar ilerisinde bir geyik için pusudaydım. Yanımda, geyikler hakkında çok şey bilen biri vardı. Hayvanı kovalamakla görevli olanlar arkadan geliyorlardı. Geyiğin, beni ve rehberimi görmesine imkân yoktu. Hayvan birden sık çalılıarın arasından çıktı. Rüzgar ondan bana doğru esiyordu, dolayısıyla kokumu alamazdı. Fakat oradan çıkıp hareketsiz durduğunu görünce, rehberime, “Ne yapıyor?” diye sordum.

Rehberim, “Kendi kitabını okuyor” dedi, yani türlü olasılıkları tartıp bir karar vermek istiyordu. O güne kadar 103 adet geyik vurmuş olduğum halde, bu, beni şaşırtmıştı. Geyik, yakınlarda bulunan yüksek otlar arasında gözden kayboldu. Koca boynuzları bile gözüküyordu. Ben nasıl olsa izini sürenler gelince ortaya çıkacak diye bekliyordum, fakat çıkmadı. Çünkü boyu 60 santimi aşmayan otların arasında sürüne sürüne ilerlemiş ve bizden 300 metre kadar uzaklaşınca tabanları yağlayıp kaçmıştı. Ben tüm deneyimime karşın, koskoca bir hayvanın, neredeyse insan boyuna ulaşan boynuzlarıyla, hiç sezdirmeden buradan süzülüp kaybolacağını kestirememiştim.

* * *

Yağmurların çok yağıp, ırmağı yatağından taşırdığı bir günde yanıma bir adam alıp belki kurtarılacak çiftlik hayvanları vardır diye olay yerine gitmiştim. Suların söktüğü bir meşe gövdesine güçlükle tutunan bir yaban domuzu gördüm. Yanında dokuz tane de yavrusu vardı. Yavruları küçüktü, ancak iki haftalık kadar görünüyorlardı. Ama yaban domuzu, suların yavaş yavaş yükseldiğini hissetmiş gibi çevresine kaygıyla baktı, sonra gözlerini sekiz yüz metre kadar ilerideki bir tepeye dikti. Kurtuluş oradaydı, ama, oraya kadar nasıl yüzecekti. Ani bir kararla kendini dalgalı suya bıraktı. **10 metre kadar yüzdü, sonra geri dönerek yine meşenin gövdesinde bekleyen yavrularına ulaştı. Böylelikle, ne yapmaları gerektiğini yavrularına göstermiş oluyordu.**

Hafif ve sakin homurtularla yavrularını suya doğru yavaş yavaş itti. Biraz oyalandı. Yavrularına sanki yüzme öğreten sevecen bir anne gibiydi. Sonra, dikkatle tepeye doğru yüzmeye başladı. Ağır ağır yüzüyor, yavrularının hepsinin peşinden gelip gelmediğini sık sık kontrol ediyordu. Kendisi önde olduğu için güçlü sel akıntısını yarıyor ve durgun bir suda yavrularını beraberinde yüzdürüyordu. İki vahşi gücün burada birbirleriyle savaşımını ise hiç unutmam... •

<http://gercekdersnotlari.blogspot.com.tr/2014/11/hayvanlarn-cogu-cok-zekidir.html>

Nerden geldi bu iptila
Düşmez kalkmaz bir Allah'dı.
Kul mul dinlemez zalim insan
Eline düşene vurmaz mı
Haklısındır geç hakkın canına
Ver cezayı fakat rezil etme
Hakkı vermedi sana.

"Eğer Allah insanları kazandıkları (günâhlar) yüzünden (hemen) muâhaze (azarlasaydı) etseydi (yerin) sırtında hiçbir canlı mahluk bırakmazdı. Fakat O, bunları belli bir müddete kadar geciktiriyor. Nihayet vakıtları gelince muhakkak ki Allah kullarını hakkıyla görücüdür."

[Fatır, 45]

Hz. Şeyh Abdülkadir Geylânî kıyamette
Niyaz etti:
"Ya Rabbî
hesap günü beni kör haşr eyle;
Beni iyi bilen dostların önünde mahcup kılma.
Onlar beni görsünler,
fakat ben onları görmeyeyim".
Hakk üstüne iki azap birden yazmaz kuluna
Ey günahların içinde boğulmuş insan,
Cinsin sana acımaz
Kim yardım edecek diye etrafına bakınma
Günahına ancak Settar olur Yaradan.

Eflâkî, Şems'in şehâdetine sebep olanlara uyduğu için, Mevlânâ'nın, onun cenazesine gelmediğini, namazını kılmadığını rivayet eder (II, s. 686, 766).

Sultan Veled, bir gün Mevlâna'nın oğlu Alâeddin'in kabrine ziyarete gittiği zaman,

«Senden yalnız ihsan ıssı umarsa, peki, suçlu nereye sığsın»

metninde arapça bir beyitle,

«Ey kerem ıssı, sen, yalnız iyi kişinin yaptıklarını kabul eder, yalnız onu yarlıgarsan, peki, aşâğılık kişi, suçlu kişi, nereye gitsin de ağlasın inlesin» metninde farsça bir beyit yazdığını söyler (I, s. 523). [1]

Ey kınayıcı ve ey günahkâr
Hikmetin kapısını arala.
Günahtaki ince çizgiyi unutma.
Ey kınayan kınadığına bir daha bak
Şefkatli Peygamberimiz buyurdular :

**“Günah yapana zarar verdiği gibi karşısına da zarar verir.
Korkutsan başına dert olur,
Razı olsan ortak olursun,
Söylesen gıybet olur,
Ayıplasan başına gelir”**

Ey dünya neden bizi bu kadar zorluyorsun,
Keşkeye günah dediler diye susuturuyorsun
Feryadımdır hakkım
Toprak olsaydım ile de bu işler bitmiyor.
Gözyaşıma ortak yine bir Allah'ım var.

İhramcızâde İsmail Hakkı

Not: [1] Bu beyit, «Mesnevi» nin ikinci cildindedir (Keşf-al Abyât'lı Mesnevi; Tehran — 1299 h. s. 112, satır. 24). «Mesnevi» nin ikinci cildine 662. de başlandığına göre Mevlânâ, bu beyti, oğlunun mezarına, onun ölümünden iki yıl sonra yazmıştır.

[MEVLÂNÂ CELÂLEDDÎN – MEKTUPLAR, Türkçeye Çeviren Hazırlayan : Abdülbakıy GÖLPINARLI, 1963, İstanbul Sh: 220]

MORGAN: A Suitable Case for Treatment (1966) [Tedavi için-Uygun Bir Durum]

Süre: 97 dk

Yönetmen:Karel Reisz

Senaryo: David Mercer

Ülke: İngiltere

Tür: Komedi, Dram, Fantastik

Vizyon Tarihi:01 Ocak 1966 (İngiltere)

Dil:İngilizce

Müzik:John Dankworth

Çekim Yeri: London, İngiltere, Birleşik Krallık

Nam-ı Diğer: Morgan!

Oyuncular: David Warner , Vanessa Redgrave, Robert Stephens, Irene Handl,Bernard Bresslaw,

Özet ve Hakkında

1966 İngiliz komedi filmidir. Morgan – Tedavi için-Uygun Bir Durum /Tedaviye Uygun Bir Durum/ (sadece: Morgan olarak da bilinir!),

Redgrave, filmin dünya prömiyeri olan 1966 Cannes Festivali'nden oyunculuk şerefine ve daha sonra kız kardeşi Lynn Redgrave ile rekabet eden ilk En İyi Kadın Oyuncu Oscar adaylığına anarşik komedi "Georgy Girl" a aday gösterildi.

Film insanın iç dünyasını ve evrimin izlerini taşımaktadır.. Daha doğrusu hayvani yanımızı ortaya çıkarmaktadır.

İlk açılışta Gorillerin özelliklerini anlatıyor.

Morgan Delt (David Warner), ailesi tarafından komünist olarak yetiştirilen başarısız bir sanatçıdır. Morgan'ın evi bir hayvanlar galerisi gibidir.

Üst sınıftan olan karısı Leonie (Vanessa Redgrave) kendinden ayrılıp ve kendi sosyal durumuna yakın sanat galerisi sahibi Charles Napier (Robert Stephens) ile evlenmek için boşanma sürecine girer.

Boşanırlar.

Ancak mahkeme olurken evlerine geri dönüyor, Morgan anlaştıkları halde eve geri dönüşü, boşanmaya itirazı onu eylemlerini ateşlemiştir. Doğal olarak zengin ve kişisel Morgan'ın fantezi dünyasını içine aldığı göz önüne alındığında, derin travmalara iter.

Evdeki Lenin ve Troçki'nin afişlerini açığa çıkarıyor, doldurduğu maymun koleksiyonunu yeniden düzenliyor.

Morgan Leonie'yi geri kazanmak için bir dizi tuhaf davranışlar sergileyecektir; bunu ilk olarak, insan iskeletini Leonie nin yatağına koymak olacaktır.

Her şeyin başı Morgan, uygarlığı sevmemektedir. Bu içgüdüleri kaybetmemize neden oluyor, demektedir. Yani, isteği sade hayat.

Leonie nin makyaj ile kendine yaptığı şeyleri sevmemektedir. Herşey doğal olsun tarzındadır. Yağlıboya tablosu gibi olmasını sevmemektedir. Saç pomadı kokusunu alınca tepki olarak yatağa iskelet bırakması bunun en güzel işareti olmuştur. Boşanmış olmalarına rağmen birbirlerine duydukları aşkı hayvani davranışlar ile göstermeleri gorillerin aşk oyunları içlerindeki sevginin yok olmadığını göstermektedir.

Morgan, Leonie'yi tekrar kazanmak için Charles Napier'i vurmak için sanat galerisine gider. Ancak başarısız olur.

Annesi Morgan'a kızar. Burjuva hayatına özendiği için başına bu sıkıntıların geldiğini anlatır. Kendi gerçeğini ve gücünü anlatır.

Morgan, sonuçta, doğum günlerinde her yıl Marx'ın mezarını ziyaret etmeyi taahhüt etmiş solcu işçi sınıfı ebeveynlerin çocuğudur.

Morgan'da kendini sürekli bir goril gibi hissetmesi yanında etrafındaki insanların iç yüzlerindeki hayvanı tarafı müşahade edişi onun görülmeye gereken tarafıdır.

İnsanların başkaları olmadığında yaptıkları hareketlere örnek olarak polisin çizgi oyunu oynaması, insan tabiatını gerçeğini çok güzel dile getirmektedir.

Leonie işçi sınıfı statüsünün oldukça üstündedir. Vaktini, eşini anlaşılır bir şekilde yabancılaştıran ormanda sallanmayı hayal ediyor. (KING KONG ve TARZAN filmlerinin klipleri rüyada kullanılmaktadır.

Daha sonra Morgan annesinin güreşçisi arkadaşı Wally "The Gorilla" (Arthur Mullard) 'ın Morgan'a merhametle dolu sevgi duygularını hâlâ besleyen Leonie'yi kaçırmaya yardım eder. Plan başarısız olur ve Morgan tutuklanır ve hapsedilir.

178 Yazılar

Serbest bırakılması üzerine Leonie ve Charles'ın bir goril gibi giyinmiş düğün salonunu çokertiyor. Bu sahnede Reisz, Morgan'ın fantezi dünyasını göstermek için King Kong'tan bazı klipleri ödünç alıyor.

Düştüğü yer olan hurda deposunda komünist liderlerin tablolarını görünce şaşkınlığını gizleyemedi. korkunç bir mantıkla ortaya çıkıyor ve Docklands rüyası dizisine yol açıyor; arkadaşlar, aile ve Rus devrimcileri Morgan'ı kitlesel bir ateşleme ekibine mahkûm ederler.

Morgan düğününden bir motosikletle ateş ederek, goril kostümüyle kaçıyor. Daha sonra deli olduğunu kabul ediyor ve sığınma talebinde bulunuyor.

Öldüğünü hayal eder. Hastaneye yatırılır.

Filmin sonunda Leonie, Morgan'ı, Marksist bahçecilik alanındaki kendi biçiminde absorbe olan ruh ve sinir kurumunu ziyaret eder ve kendisine doğmamış çocuğunun onun olduğunu söyler. Özelliğin son görüntüsü, Leonie'yi yüzünde bir Mona Lisa gülüşüyle, daha sonra çiçek tarhında çekiç ve orak motifi gizemli bir imge olarak görülecektir.

Reisz'in, gerçekçilik, gerçeküstücülük ve fantezi hareketi –her zaman başarılı olamasa ve karmaşık mizah için yaptığı girişimler gerginlik gösterse bile, yönetmenliği takdire şayan derecede cesurcadır.

Gerçekten 1960'lı yılların son dönemi zeitgeistisi olan "Morgan" ın 1950'lerin veya 1970'lerde bu konuda yapılamayacak ileri görüşlü bir filmidir. Tonu bilinçli olarak rengarenk, ışıktan ağıra ve ışığa doğru dönerek, dönemin birçok İngiltere filminden daha eskidir tuhaf bir film ortaya çıkarmıştır.

Morgan karakterin kendini soğurması, anarşik ruh hali ve kültürel nihilizmi cazip hale getirişi, infantilizm (bebeysilik) ve kendine olan hoşgörüsüzlüğü eleştirmenlerin dikkatini çekmiştir.

https://en.wikipedia.org/wiki/Morgan_%E2%80%93_A_Suitable_Case_for_Treatment

<http://www.screenonline.org.uk/media/mfb/1009575/index.html>

Ek bilgi:

Troçki'nin çalışma odasındaydılar. Troçki, Frank Jackson'un okuması için verdiği yazıyı eline almış, göz gezdirmeye başlamıştı. **Genç İspanyol, trençkotunun arasından çıkardığı buz baltasını birden eski devrimcinin başına indiriverdi.** Troçki, baltayı ikinci kez indirmesine fırsat bırakmadan yerinden sıçrayıp olanca gücüyle Jackson'un bileğini tuttu. Ve bu beklenmedik savunanın onu sendeletmesinden yararlanarak yandaki odaya geçti. Kapıda durdu, aldığı öldürücü yaranın etkisi altında bir çığlık attı. Eşi Nathalia ile muhafızlar

koşuştular. Yan odaya doluşan muhafızlar suikastçının üzerine atılıp ellerindeki silahların dipçiğiyle vurdular, vurdular...

Dışarıda beklemekte olan polisler de yetişti. **İki yaralı, Troçki ile suikastçı Jackson, hastaneye kaldırıldılar. Troçki çok yaşamadı; 25 saat sonra öldü.** Doktorlar beyin zarının geniş ölçüde zedelendiğini açıkladılar.

Amerikalı Troçkistler, onun ABD’de toprağa verilmesini istiyorlardı. Bu istek uygun görülmedi. Meksiko kentinde bekletilen cenazesi başında, arkadaşları ve işçi temsilcileri nöbet tuttular. 300 bin kişi saygı duruşunda bulundu.

Jackson, iki yıldır, Troçki’nin eski sekreterlerinden ve güvendiği kişilerden biri olan Sylvia Agelof’la nişanlıydı. Yoksa, Meksiko’nun 10–15 kilometre ilerisindeki, polisin ve özel muhafızların beklediği bu kale gibi eve adımını bile atamazdı.

Daha önce hep Troçkist çevrelerle yakın ilişkiler içerisinde bulunan nişanlısı Sylvia ile birlikte gelmişti. Olay günü de (20 Ağustos 1940) içeriye girince Sylvia’yla burada buluşacaklarını ve birlikte New York’a gideceklerini, “veda ziyareti”ne geldiklerini söylemişti.

Sonradan eşi Nathalia’nın anlattığına göre, Jackson geldiğinde Troçki tavşanlarına yiyecek veriyordu. Bu uğraşının yarıda kesilmesine canı sıkılmıştı. Yine de aldırmamış; Jackson’un son makalesini gözden geçirme önerisini kabul edip onunla birlikte çalışma odasına girmişti. İki üç dakika sonra da olanlar olmuştu...

Meksika’daki ikinci saldırı amacına ulaşmış ve Troçki öldürülmüştü. 24–25 Mayıs’ta düzenlenen ilk suikast girişiminin üzerinden üç aylık bir süre bile geçmemiş ama bu seferki Troçki suikasti başarıya ulaşmıştı.

<http://www.serenti.org/trocki-suikasti/>

Alt yazıdan

Morgan, Seni seviyor Leonie.

Kontrol edebilen tek kişisin.

Bunu söylüyor.

Onun tek gerçek aşkı.

Bugün Morgan haklı değil.

Dünden daha kötüydü

İnsan acı çekmek için doğar.

180 Yazılar

Hadi ama.

Acele et, Leonie

Her şeyi yapmaya çalıştım

Elimden geleni yaptım.

Evet eminim.

Sende hoşlanıyorsun, tamam mı

**

Bu burjuvalar İşçilerin teriyle arabalarını aldılar.

**

Morgan!

Ne?

– Merhaba.

– Burada ne arıyorsun

– Yunanistan'da olmak yerine?

– Dün döndüm.

Anlaşmamızı hatırlamıyor musun?

Söz verdin!

Bak Yunanistan'da kalıntılardan daha fazla yığın vardı.

Sanırım neden orada olduğunu ısrar ettiğini biliyorum.

Kodlanmış bir mesaj gibiydi.

Ben geldiğimde anladım.

Hayatının felakete dönüşmesini önlemek için yanımda olmak zorunda kaldım.

Kendi güvensizliğiniz sizi kızdırıyor.

Ama yine de sessizlik

Seni seviyorum.

Her şey bitene kadar dışarıda olacağını söylemiştin.

Sürekli giyinirken beni uzak tutmak istedin.

Kanunları yanına koyan ayrışma süreci.

Pekala, senin için şanslı değil.

Seninle geri dönmeye karar verdim.

Neden bana danışmadan evde reform yapıyorsun?

Burası benim evim.

İki daireye çevireceğim.

Ve binlerce hurda bende kurtulacağım.

Orada başlıyoruz.

Sanırım burada da bir sözüm var.

Çok geç, Morgan.

Birisinin araştırmamı yıkmaya çalıştığını biliyor muydunuz?

Bu öğleden sonra boşandık.

– İşler nasıl gitti?

– Her şey çok basitti.

Sadece yirmi dakika içinde cezalarını ertelediler.

Charles Napier burada seninle mi yaşıyor

Beni bir kez yalnız bırak Morgan.

Niye ya?

Tanrı! Ve lanet şeyleri al!

Banyosunda dişleri olan iki fırça var!

Ve onlardan biri benim değil

Benim değil!

Ve saç pomadı kullandığından beri?

182 Yazılar

Yoksa Napier topraklarını işaretlemek istiyor, yağlı başını surlardan fırçaladı mı?

**

Sıkılmak!

İşte perişan bir hayatın parçalanmış bir ruhunun itirafı.

**

Seni sıcak, nemli ve pembe bir şekilde pişmiş bir ıstakoz gibi görmeyi seviyorum.

**

Gel biz uygar insanlarız.

Uygarlığı sevmem . Bu bizi içgüdüleri kaybetmemize neden olur.

– Eski karın çoktan karar verdi.

– Seni uyarıyorum, tehlikeliyim.

Seni öldürmeye kararlıyım!

Saçmalık!

Eh, ben de söylediğim gibi

Tekrar boyamaya başladın mı?

Bunu yapamam.

Aşırı tepki veriyorsun, Morgan.

Doldum artık!

Boğazda acı bir tat hissedin, değil mi?

Çok korkunç derecede agresif davrandığında ciddiye almayacağım.

Beni nereye götürdü sevgimi?

Nezaket nerede?

Bilirsin?

Aşık bir adamda şiddetin belirli bir haysiyeti vardır Ve ben aşkla doluyum.

Bu yüzden çok fazla sevgi ile yüzleşeceğim

**

Leonie hakkında konuşmak için buraya gelmek çok saçma.

Bunun yanında, o da seni terk etmiş ve benimle evlenmek istiyor.

Doğası gereği sadıktır.

Doğru dedin mi?

sen benim evleneceğim kadınlardan bahsediyorsun!

– Onu onun parasıyla evlisin, itiraf et.

– Tabi, elbette.

Leonie'yi anlamıyorsun.

Kendisiyle güvensizlik, belirsizlik getirdiğin için benimle evlenmek istiyor

Asla bunu yapamazsın ve o da senden nefret ederdi.

Bak, Morgan, her şey daha basit.

Leonie beni seviyor.

Evlenecek.

Onu alacağım tekrar.

O seni terk etti.

Şimdi benim olacak.

**

İşçiler, işçilerle.

Fakat sen zengin bir kadın bulmak istemezsin ve operatör bir burjuva olarak lüksce yaşamak istiyorsun.

Leonie benim karım anne.

**

Beni burada düşündüğümde burada bir katır gibi çalışıyorum

Ve sen de bana bak!

184 Yazılar

Gorda balina gibi

Ben bir işçiyim.

Bunlar bir markizin elleri değil.

Neden Leonie hâlâ karın sanıyorsun?

Boşandığını söyledi.

**

Bunların hepsi de ne?

Bu araba acı ve delilik dünyasında acı bir adadır.

Ben sadece bir darbe buzağı baltamı bekleyen bir sürgünüm.

Buz baltayla vuruşumla kimin kimliğini anlıyorum, değil mi?

İşte Troçki.

Ben buradayım.

Kafa derisinin doğuşu

Leon Trotsky Kızıl Ordu'nun Rus Devrimi Yaratancının mimarlarından biri.

Büyük devrimci ideolog!

İşte orada çiviledi!

Joe Stalin Troçki Anavatan'ın dışında başladı.

Sürgünde 17 yıl geçirdi.

Ancak bu eski Joe için yeterli değildi.

Troçki öldürmek istiyor.

Not Bu Troçki.

Buz baltası bu.

Meksika, sıcak bir gün Stalin'in ajanı Trotskiy'in evinde arkadaşlarından birinin taklit edildi.

Harika adamın bulunduğu ofise girer.

Troçki masasında oturuyor

Gizlice, katil arkasında yer alıyor kafasını yarıyor.

**

Bizim aşkımız kasırga gibi KÜKREYEN

**

Burada bir şey fark ettim.

Kelimeler de sıkışmış

**

Ve şiddet Şiddetle karşılandı.

**

Baban hep aynı şeyi söyledi

Sadece beklemek zorundasın

Bekle ve sabırlı ol.

Büyük çöküşü görene kadar

Ve fırsatımız.

Ve biz Morgan, yaşıyoruz Görüntülemek için – Ne var, anne?

– Oh, Morgan

Devrim!

Çiçek açmama izin ver.

Otur ve dinlen.

Baban sevdi buraya gel.

Her zaman müsrif olan Kraliyet Ailesi'ne silahlarla saldırın ve evlilik kurumunu kaldırın ve çalışanların çocuklarının Burjuvazinin çocuklarından daha eşit bir eğitime sahiplerdi.

Evet Bu bir idealistti.

İyi, baban.

Evet ben hatırlıyorum.

186 Yazılar

Benim için onlar çok güzel fikirlerdir.

, Morgan.

– Ben de, anne.

– Bazen öyle değil.

Filozoflar her zaman dünyayı anlamaya çalışırlar

Ama asıl sorun onu nasıl değiştireceğiz.

Bu çok doğru, Morgan.

**

Şimdi Leonie ve odasına gidiyoruz

Kapıyı kapatacağız

Ve yatacağız!

Bizi yalnız bırak!

Acılı oldu ama,

evet seviyorum.

Ben üstün bir yaşam biçimiyim!

Ben taşıyım!

Çiçekler seviyorum

Çocuk hayvanlar

Ben bile fakir polise sokaktan geçmem için yardım ediyorum.

Daha fazla istediğiniz ne?

Yine buradayız.

Yaşlılığına geri dön

Ev işler ters gittiğinde.

Evet, git pencereden dışarı bak.

**

Kendi sınıfın işçi sınıfını inkar ettin, Morgan.

Bu sert kelimeler.

Sana bir eğitim verdik ve sana Lenin Marx Harry Pollitt'i saygı gösterdiklerini öğrendik.

16 yaşındayken hep bir söz verdin ve çok akıllıydın!

Toplantılarda Parti arkadaşları bana "Oğlunuz gerçek bir entelektüeldir, Bayan Delt" dendi.

"Burjuvazinin şimdiye kadar, istihbarat konusunda tekeli vardı", "Fakat Morgan gibi eğitilmiş ve zeki insanlar mümkün" "diye açıkladı"

"İşçi sınıfının bu ülkedeki yönetime son vermesi".

**

Birdenbire korktum.

Bu dünyada benim fantezilerimden daha iyi olan tek şey var

Ve sen.

**

– Söyleyecek bir şey var mı?

– Evet, aniden sağırlaştım ya da bir şey söylemedim.

Ne diyeceğimi hatırlamıyorum.

Üretim araçlarında sürekli bir devrim.

Tüm sosyal koşulların kesintisiz olarak bozulması

Eski, katı ve gelenekler kaybolur.

Ve yeni zamanlarından önce yaşlandı.

Tüm eski kongre ve mülkler dağılır.

Kutsal olan her şey küfredildi.

Kutsal olan her şey küfredildi.

Sonunda erkekler yaşam koşullarını ve akranlarıyla olan ilişkilerini düşünmeye zorlanırlar.

Amin.

188 Yazılar

**

Ateş!

Öldüğünü hayal ettim.

– Gerçekten mi?

**

BEN HER ŞEYİ BİLİYORUM -SLAVOJ ZİZEK

altyazı /aralık 2007

sh:54-62

vizyon ötesi | izliyorum

Söyleşi: Senem Aytaç, Övgü Gökçe, Berke Göl, Gözde Onaran, Nadir Öperli, Fırat Yücel

Fotoğraflar: Selen Erdoğan

5-6 Kasım tarihlerinde İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin Dolapdere kampüsünde birbirinden leziz iki konferans veren dünyaca ünlü Sloven düşünür Slavoj Zizek, ahlaksız teklifimizi kabul etti ve yoğun programından bize birkaç saat ayırarak muhteşem bir 'izliyorum' gerçekleştirdi. Bayanlar baylar Bülent Somay'ın katkılarıyla karşınızda Slavoj Zizek!

Zizek'in Bilgi Üniversitesi'ne konuk olacağını ilk haber aldığımızda her nedense –belki de Zizek'i canlı dinleyecek olmanın verdiği heyecandan– söyleşi yapmak aklımızın ucundan bile geçmedi. İlk günkü konferansın ardından, aslında biraz da fantezi olarak 'izliyorum' yapmayı düşündük ve şansımızı denemeye karar verip Bülent Somay'a telefon ettik. Ertesi günkü konuşmasının akabinde yanına gittiğimde Somay, Zizek'e **“Bu kız seninle bir oyun oynamak istiyor,”** dedi. Zizek neye uğradığını tam da anlamadan “Ne tür bir oyun?” diye korkarak sordu. Oyunun kurallarını açıkladığımızda, Somay'dan icazet almış olmamızın da etkisiyle, Zizek bizimle oynamayı kabul etti. Söyleşi için en uygun yer olarak bizim evde karar kılındığında durum tahayyülümüzü aşan, absürd bir hal aldı. Ev arkadaşımı aradım ve ona dedim ki: “Senin için de bir mahsuru yoksa, yarın Zizek bize gelecek.”

Zizek'le üzerine konuşmak istediğimiz sonsuz sayıda film olmasının yanı sıra tek bir film üzerine bile ne kadar uzun süre konuşabileceğini tahmin ettiğimizden, film seçiminde çok zorlandık. Bir de üstüne, Zizek'in gelmesine 2-3 saat kala elektrikler kesilince, söyleşiyi yapabileceğimiz başka mekânlar aramakla elektrik idaresini sürekli taciz etmek arasında stres dolu saatler geçirdik. Tam ümidimizi kesmek üzereyken elektrikler geldi.

Zizek geldiğinde en az bizim kadar stresli görünüyordu. Doğaçlama performanslardan nefret ettiğini, ondan zekice bir şeyler söylemesini bekleyeceğimizi ama ağzından bir tek doğru düzgün kelime bile çıkmayacağını söyleyerek bir yandan şikayet ediyor bir yandan da oyunun tüm kurallarını öğrenmeye çalışıyordu. Kurallar olmadan hiçbir şey yapamazdı, çünkü ne olursa olsun, eninde sonunda o bir Stalinistti!? Oyunu kurallarına göre oynamayı biliyordu sadece...

Zizek, söyleşi boyunca şeker hastalığı yüzünden yememesi gereken kuru pastalardan yerken, bir yandan da hararetle bir şekilde bizi sürekli şaşırtan şeyler söylüyordu. Biz de kitaplarını okuduğumuz teorisyenle, kanepede yanımıza oturmuş tişörtünün üzerine dökülen kurabiye parçacıklarını teker teker toplayıp ağzına atan adam arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları düşünüyorduk... Kendini kaybetmiş bir şekilde felsefi bir konuda konuşurken birdenbire bir magazin haberine ya da seks hayatının ayrıntılarına sivrulan Zizek, her zamanki gibi kafamızı karıştırmaya devam etti. Sonuçta hayatımızın en tuhaf ve en eğlenceli

günlerinden birini geçirdik. Bize bu fırsatı sağlayan Bülent Somay'a tekrar çok teşekkür ediyoruz.

(Senem Aytaç)

[John Carpenter'ın They Live'inden (1988) bir parçayla başlıyoruz.]

Benimle dalga geçmeyin. Bu bir şaka olmalı. Bu filmle ilgili her şeyi biliyorum. Filmi tam üç gün önce Paris'ten yeni aldım ve izledim. John Carpenter'ın 1988 yapımı They Live'i. İlkel ama doğru bir film, şu anlamda doğru, bütün bu bilgi, demokrasi, sizi bilgilendiriyoruz hikâyesi... Lacancı terimlerle konuşacak olursak, gözlükler sayesinde başat gösteren'i (master signifier) doğrudan görebiliyorsunuz. Bu filmin sevdiğim tarafı, ideolojiye bakışının doğru olması. Öncelikle bu film, solcuların tipik paranoyasının güzel bir örneği bence. Solcular devrimin neden gerçekleşmediği sorusunu cevaplayamadıkları zaman, hepimizin kontrol ediliyor olduğunu, birileri tarafından ele geçirilmiş olduğumuzu filan düşünürler. Amerikan (ha ha!) Komünist Partisi'nin merkez komite üyesi olan yaşlı bir adamla tanışmıştım. Oradaki en popüler teori, FBI'ın insanları itaatkâr hale getirmek için havaya bir çeşit uyuşturucu sıkma ile ilgili gizli, karanlık planları olduğuymuş. Bu film de biraz böyle... İşin bu tarafı yanlış, ama bu filmle ilgili doğru olan şey, beklenenin tam tersini yapıyor olması. Nedir beklenen? İdeolojinin bir gözlük olması... Gerçekliği olduğu gibi görebilmek için gözlüklerinizi çıkarmanızın gerekmesi... Burada benim hoşuma giden şeyse, bunu tersine çeviriyor olması. Kendinizi ideolojiden kurtarmak, özgürleşmek ve gerçekliği olduğu gibi görmek için gözlüklerinizi çıkarmanız değil, tam aksine, gözlükleri takmanız gerekir. İnsan doğası yoz ve kirlidir; doğal hale geri dönmek diye bir şey yoktur, doğal varlıklar olarak dünyaya baktığımızda bakışımız ideolojiktir. Özgürleşmek için gözlük takmamız gerekir. Bu yüzden de benim bu filmde en sevdiğim sahne son sahne. Filmdeki son hareketin ne olduğunu hatırlıyor musunuz? Kahramanımız orta parmağını havaya kaldırarak, uzaylıların baskıcı mesajlarını yaydığı vericiye hareket çeker. Devrimci jestleri Heidegger'in insanın elleriyle düşündüğü fikrine bağlayan koskoca bir teorim var... Her neyse...

Bir de gerçeğin siyah-beyaz olmasını seviyorum bu filmde. Çünkü ideoloji deneyimi eksilten bir şey değildir, aksine onun üzerine bir şeyler ekler. Ama benim için en önemli olan şey şu: Adam varoşlara geri dönüyor, siyah arkadaşını gözlükleri takmaya zorluyor ve deli gibi dövüşüyorlar. Tıpkı Dövüş Kulübü gibi. Bence asıl alınması gereken ders burada. İdeolojiden özgürleşmek dediğimiz şey spontan bir şey değildir, zaman alır, dövüşmeyi gerektirir, can acıtır. Güzel detaylardan biri de şu: Eğer gözlükleri uzun süre takmaya devam ederseniz, başınızı ağrıtmaya başlıyor. Yani uzun bir süre ideolojinin bize verdiği zevklerden mahrum kalırsak da canımız yanmaya başlar.

Bu film benim için güzel bir sürpriz oldu. Bence gerçekten solcu olan çok az sayıda Hollywood filmi var ve bu filmlerin solcu olduğunu söylediğim için liberal solcular tarafından neredeyse linç ediliyordum. Evet, evet, liberal sol (Bülent Somay'ı gösteriyor); özgürlükten filan bahseden o adamlar işte... Bu filmlerden biri They Live, biri Dövüş Kulübü –kesinlikle solcu bir film bence–, üçüncüsü de zayıf noktam 300S partalı. Evet, 300 Spartalı'nın solcu bir film olduğunu iddia ediyorum.

Gerçekten mi???

Evet, gerçekten. Filmin Amerika'nın İran'a saldırmasına meşruiyet kazandırmaya çalışan bir film olarak okunduğunu biliyorum, ama filme yakından bakın: Filmde ne oluyor? Pers İmparatorluğu nasıl temsil ediliyor? Büyük, çok kültürlü, Yunan'dan çok daha gelişmiş, o büyük toplara, zamanın kitle imha silahlarına sahip, hedonist bir toplum. Ve kime saldırıyorlar? Küçük, zavallı, yoksul insanlara... Görünenin tam tersi yani!

Kendinizi ideolojiden kurtarmak, özgürleşmek ve gerçekliği olduğu gibi görmek için gözlüklerinizi çıkarmanız değil, tam aksine, gözlükleri takmanız gerekir

Daha da güzel bir twist var filmde. Perslerin Spartalı kâhinlere savaşa girmemeleri için nasıl rüşvet verdiğini hatırlıyor musunuz? Sonra Kral Leonidas çıkıyor ve "batıl itikatlara karşıyız, ilerleme ve özgürlüğü savunuyoruz," diyor. Film onları kökten dinci olarak değil, ilerlemeci solcular olarak gösteriyor. (Bülent Somay'a dönüyor) Bu konuda bir sorunun var, değil mi?

Bülent Somay: Hayır hayır, ama beni yine şaşırtmayı başardın. Filmi görmedim çünkü nefret edeceğimden emindim ama şimdi filmi izlemem gerekecek.

S.Z.: Yoz tabiatını göz önüne aldığımda yine de filmde nefret edeceğini biliyorum. Çünkü filmin mesajı Alain Badiou'nun söylediği şeye denk düşüyor ve onun filmi sevmeye sebebi de bu. Badiou diyor ki: **Ellerinde hiçbir şey olmayan yoksulların tek sahip oldukları şey disiplindir.** They Live'e geri dönecek olursak, ben ideolojinin gözlükle temsil edildiği bir film olduğunu biliyordum ama adını bilmiyordum. Paris'te dört gün önce bir arkadaşım bana hangi film olduğunu söyledi ve ben de ona, –tanıştığımıza çok memnun oldum, teşekkür ederim anlamında– "siktir!" dedim ve hemen dükkâna gidip filmi aldım. Bu filmi seçmiş olmanız bir mucize. Eğer paranoyak olsaydım hepinizin birbirinize bir ağ ile bağlı olduğunu ve bunun bir tuzak olduğunu düşünürdüm. Hadi devam edelim.

Bu arada ana karakterin gerçek hayatta kim olduğunu biliyor musunuz? Bir güreşçi!

Bir sonraki filmi ayarlarken yanlış bir bölüm gösterip ileri alıyoruz.

Aranızda bir sabotajcı var. Hain. Onu hemen imha edin, ortadan kaldırın! Önce itiraf etmesi lazım tabii... Bu teknolojik aletler şeytani şeyler. İçlerinde şeytan var bence. Kahve makinesi gördüğümde içinde kahve yapan küçük bir adam olduğunu hayal ediyorum.

Bildiğinize emin olduğumuz bir film bu.

O kadar da emin olmayın, çok az şey biliyorum ben.

[Temel İlgüdü'nün (Basic Instinct, 1992) ünlü disko sahnesini izliyoruz.]

Bir tahminim var ama... Aman Allahım, Michael Douglas'tan o kadar nefret ediyorum ki, o yüzden bilemedim şimdiye kadar. Michael Douglas'ın iyi olduğu tek bir film var o da Güllerin Savaşı, bence o filmdeki onun gerçek hali çünkü. Bu filmin neden bu kadar devrimci bulunduğunu bir türlü anlayamamışımdır. Size ilginç bir şey söyleyeyim. Başarısızlıklara değer veren biri olduğum için, Hollywood'un en büyük başarısızlıklarından biri olan Temel İlgüdü 2'yi bu filme tercih ederim. Diğer taraftan, ilk filmin o meşhur bacak sahnesinin hâkimiyet ilişkileri üzerine ilkel ama güzel bir sahne olduğunu düşünüyorum. Benim feminizm anlayışım böyle bir şey. **"Operasyon başarıyla tamamlandı, hasta öldü."**

Psikanalizin tek sonucu bu olabilir ancak.

Geleneksel feministler Sharon Stonelin orada tamamen erkek bakışının nesnesi olduğunu söyleyeceklerdir. Ama aslında, bacaklarını biraz oynatarak bütün kontrolü eline alıyor. Laura Mulvey'nin o klasik feminist teorisinin yanlış olduğunu düşünüyorum. İşte erkek bakışı kadınları nesneleştirir filan... Bence asıl kurban konumunda olan, bakışın maruz kaldığı nesne değil, bakışın sahibi olan taraftır. İktidarsız olan bakışın kendisi. O durumda efendi konumunda olan aslında kadın. Filmin sonuna doğru, dedektif onun evine gidiyor ve daktilonun üzerinde bir müsvedde duruyor. Bence filmin gerçek anlamını kavrayabilmek, her şeyin bir düzmece olup olmadığını anlayabilmek için o sahneyi durdurup kâğıtta yazanları okumamız gerekiyor. Filmin gerçek sırrı ancak o zaman çözülebilir. Ama bence asıl çözülmesi gereken sır, nasıl olup da Michael Douglas'ın baştan çıkarıcı ve cazibeli bir adam olarak bize yutturulduğu. Bu saçmalık, Öldüren Cazibe'yle başlamıştı.

Filme katı bir Marksist bakış açısından bakarsak, yani insanları soyut varlıklar olarak değil de yaşayan canlı kişiler olarak görürsek, asıl Sharon Stone'un güzel olup olmadığıyla ilgilenmek gerekir. Bence o kadar da kötü değil, öyle diyeyim.

Peki ikinci film hakkında ne düşünüyorsunuz? Filmde Lacan'a açık göndermeler var...

O filmde sevdiğim şey, adamı tamamen delirtiyor olması. Her şey tamamen muğlak, ne olduğu belli değil... İlk filmdeki Sharon Stone çok daha sempatik bir karakter ikinci filmdekine göre. Sizin de söylediğiniz gibi ikinci filmde Stone neredeyse ironik bir biçimde Lacancı bir psikanalist gibi, saf aktarım (transferans) aracılığıyla adamı delirtiyor. **"Analiz tamamlamı, sen delisin ve gidebilirsin."** Psikanalizin, insanın normalliğini geri kazanmakla hiçbir ilgisinin olmadığını güzel bir örneği. Sadece arzunla yüzleşirsin, sonra deliriyorsan o da senin sorunun. Eski, güzel motto: **"Operasyon başarıyla tamamlandı, hasta öldü."** Psikanalizin tek sonucu bu olabilir ancak.

İlk anda filmin ne olduğunu sandım biliyor musunuz? Blade 2. Büyük sanat. Tamam, birinci ve üçüncü filmler berbat ama Guillermo Del Toro'nun çektiği ikinci film muhteşem. Post-endüstriyel, yıkık dökük Prag'da geçen, çok iyi bir film. Aptal Michael Douglas'ın suratını görene kadar Blade sandım filmi.

"Hitler ve Goebbels kitapları ve filmleri yakıyorlar ya, bence yaptıkları iş yanlış değil, sadece yanlış filmlerle kitapları yakıyorlar."

(Televizyonda mavi ekran varken Fırat espri yapıyor) Bu da Derek Jarman'ın Blue'su.

Pardon?

Saçma bir espri, boşverin...

Derek Jarman'dan nefret ederim. Bir tek filmini bile görmedim. Derek Jarman filmleri benim için boktan, yarı sanat yarı eğlence olması gereken şeyler...

Derek Jarman'ın sadece mavi ekrandan oluşan Mavi adlı bir filmi var da...

Aaa, Derek Jarman, pardon Jim Jarmusch'la karıştırdım. Bunlar benim nefret ettiğim filmler. Bu tür sanat filmleri üzerine pek çok teori üretiliyor ama bence bu bir savunma mekanizması. Filmin bittiğine o kadar seviniyorsunuz ki, üzerine konuşmak istiyorsunuz. Hitler ve Goebbels kitapları ve filmleri yakıyorlar ya, bence yaptıkları iş yanlış değil, sadece yanlış filmlerle kitapları yakıyorlar. Bence Jarman'ın Blue'su yakılmalı. Bergman'ın Çiğliklar ve

Fısıltılar'ı yakımalı. Antonioni'nin Zabriskie Point'i zorlama ve ucuz... Aptal bir İtalyan Amerika'ya gidiyor ve derin bir şeyler söylemeye çalışıyor.

B.S.: Lars von Trier filmlerini de yakabilir miyiz lütfen?

[Tam bu esnada sırada Avrupa (Europa, 1991) olduğu için hemen play'e basıyoruz.]

Siktirin gidin! Bu Lars von Trier'in Avrupa'sı mı? Bürokratik saçmalıklardan büyük haz alıyorum. Kafka'nın bürokrasi hakkında söylediklerine kesinlikle katılıyorum: Seküler dünyamızda, devlet bürokrasisinin akıldışılığı ilahi boyutla olan tek bağımızdır. Bunun dışında filmin biraz zorlama olduğunu düşünüyorum. Ama bu film yakılmamayı hak eden tek Lars von Trier filmi. En aşağılıklaştığı film ise Gerizekâlılar'dır. Gerizekâlı bir adamın, gerizekâlılar için gerizekâlılarla birlikte çektiği bir film. İlgimi çeken tek şey, bana oradaki seks sahnelerinin gerçek olduğunun söylenmiş olmasıydı ama filmdeki adamlar o kadar mide bulandırıcı ki, sizde sadece iktidarsız olma isteği uyandırıyor, sekse olan ilginizi kaybetmenize yol açıyor. Ne demek istediği de hiç belli değil filmin. Bu deliliğin bir çeşit özgürleşme olduğunu mu söylemeye çalışıyor yoksa daha çok bir özeleştir mi yapıyor?

Özgürleştirmeye çalıştıkları kadına yaptıklarını radikal bir eleştiri olarak da okuyabilirsiniz ama bana sorarsanız von Trier ne yapıyor olduğunun üzerine yeterince net bir şekilde düşünemeyecek kadar gerizekâlı. Kişiliğimin en derinlerindeki proto-faşist yapı yüzünden – bana büyük ihtimalle karşı geleceksiniz ama– filmi izlemediğim halde Dogville'in sonuyla ilgili olarak duyduklarım çok hoşuma gitti. **Kadının geri dönüp intikam alması... Gerçek merhamet budur.** Bence idam cezasını savumanın en iyi yolu –tabii ki idam cezasını savunan birisiyim– gerçek merhametin idam cezası olduğunu anlamaktan geçer. Biri birini öldürdüğü zaman biz kim oluyoruz da onu affediyoruz? Bence bu küstahlıktır. Bizim insani görevimiz onu cezalandırmaktır. Onu cezalandırabiliriz ama ona merhamet bahşedemeyiz, merhamet Tanrı'ya aittir. Merhamet bahşetmek küstahlıktır, gerçek tevazu o insanı cezalandırmak olabilir ancak. (Bülent Somay'a bakarak) Birinin bu görüşle ilgili bir problemi mi var?

B.S.: Nasıl öldürdüğümüze bağlı olarak değişir bence.

S.Z.: Tamam, o konuda bir sorun yok, bir uzlaşmaya varabiliriz. Ben nasıl öldüğüyle ilgilenmiyorum; sadece adamı ölü görmek istiyorum.

Ama merhamet göstermek küstahlıksa cezasını vermek de küstahlık sayılmaz mı? Biz kimiz ki onu cezalandırıyoruz?

Ceza, hukukun alanının içindedir, ama merhamet hukukun alanına girmez. Merhamet göstermek senin hukuk konusunda bir şüphen olduğu anlamına gelir; hukuki ya da doğal nedenselliği askıya alman anlamına gelir. Merhamet nedir biliyor musunuz? Tanrım, annemle yattım lütfen beni affet. Eğer Tanrı kendini iyi hissediyorsa sizi affeder.

Peki ama ceza neden ve nasıl insanın alanına giriyor? Cezalandırmak da bir bakıma Tanrı'yı oynamak değil mi?

Değil, çünkü o zaman bir kanuna uyuyorsunuz ve o sizin kişisel kanununuz değil. Benim asıl karşı çıktığım şey cezanın suçu önleyecek bir şey olarak algılanması. Bence bu bir kâbus. İdam cezasına karşı olanların temel argümanları, bunun suçu engelleyen bir şey olmaması. Ama bunun cezalandırmanın mantığıyla bir alakası yok ki! Her iyi filozof size, başkalarının suç işlemesini engellemek için birilerini cezalandırmanın gerekliliğini savunmanın, masum insanları da öldürmeyi meşru kılacak bir şey olduğunu söyleyecektir. Linç olaylarının bir

kısının arkasında yatan neden budur. İnsanlar tatmin olmamışlardır. 1-2 tanesini linç etmelerine izin verelim ki, daha büyük bir kaosa sürüklenmenin önüne geçebilelim, derler. Cezayı böyle algıyorsanız, bunu yapmalarının da önünü açmış olursunuz.

"Ben aslında çok az film izliyorum. Bir seçim yapmak zorundasınız, ya film izleyeceksiniz ya da filmler üzerine yazacaksınız, ikisini birden yapamazsınız."

Ben bir Hegelciyim. Hegel, cezanın özgürlüğünün farkına varmanın bir yolu olduğunu söyler. Birini cezalandırarak ona sizinle eşit olduğunu ve her insanın eşit sorumluluklara sahip olduğunu söylemiş olursunuz. Politik doğruculuğun sorunlarından biri de bu. Amerika'da politik doğrucu biriyseniz, bir beyaz olarak sorumluluklarınızın sürekli farkında olmanız gerekir. Sürekli suçlusunuz, çünkü siyahları, kızılderilileri istismar ettiniz... Ama diyelim ki siyah bir gangster suç işlediği zaman, hemen diyoruz ki, işte koşullar yüzünden yaptı, bu bizim onlara yaptıklarımıza karşı bir tepki sadece vb... Aman Tanrım, adama özgür olma haysiyetini bile vermiyorsun!

Bence bu politik doğruculuğun örtük ırkçılığıdır.

"Pornografi benim için çok hüznü verici bir şey, zavallı, sömürülen, bir sürü estetik ameliyat olmuş kadınların ne kadar büyük bir kâbus yaşadığını görüyorsunuz. Pornografi beni depresyona sokuyor."

İslam'da bile... Bu ilginç olabilir, geçen yıl Avusturya'da büyük bir skandal olmuştu, bir imam **"örtünmeden sokağa çıkan bir kadın sokağın ortasında duran açık bir parça et gibidir,"** demişti. **"Bir köpek gelip o eti yerse kimi suçlarsınız köpeği mi yoksa o eti orada bırakan salağı mı? Tabii ki köpeği suçlamazsınız."** Aslında imamın söylemeye çalıştığı şey, örtünmeden gezen kadınların kışkırttıkları erkeklerin suçlanamayacak olduklarıydı. Büyük ihtimalle bu argümanın çok muğlak olduğunun farkında değildi. Erkekleri köpeğe indirgeyen bir cümle kuruyor. Biz erkekler o kadar çaresiziz ki, bir parça et gördüğümüzde kendi özgür irademize bile sahip olamıyoruz. Kendini asıl kontrol edebilen, özgür iradeye ve ahlaki sorumluluğa sahip olan varlık kadının kendisi oluyor böylece. İslam konusunda yüzeysel bir bilgiye sahibim ama bence içinden alternatif bir çizgi çıkabilir. Siz benden iyi biliyorsunuzdur büyük ihtimalle ama ben Hz. Muhammed sallâllâhu aleyhi ve sellem'in ilk karısının önemini yeni öğrendim. Hz. **Muhammed, melekler kendisine ilk görüldüğünde iyi mi yoksa kötü mü olduklarını bilemiyor ve ancak Hatice vasıtasıyla anlayabiliyor.** Hatice önce örtülü bir şekilde kendini meleğe gösteriyor, sonra örtüsünü kaldırıyor ve melek utanıp ortadan kaybolunca Hatice diyor ki, **"bu meleğin utanması var, demek ki iyi bir melek."** Kadın doğrunun kefilisi oluyor, erkek kendi başına doğruyla yanlış ayıramıyor bile. Bu çizgiyi devam ettirebilirsiniz. Araplar İsmail'in soyundan gelir. **İsmail'in annesinin toplum dışına itilmiş, çölde tek başına gezen bir kadın olması çok önemli.** İslam üzerine yazan Fransız, solcu bir yazar arkadaşım, İslam'ın Musevilikten ve Hristiyanlıktan farklı olarak ataerkil bir din olmadığını anlatıyor. Musevilik ve Hristiyanlık baba-oğul ilişkisi içinde tanımlanıyor. Oysa Allah, baba değil. Dolayısıyla inanan bir Müslümanın kökeni bir yetime dayanıyor ve İslam'daki inananlar topluluğu da asıl olarak bir yetimler topluluğu. İşin politik boyutu da burada. Bir yetim olarak, halihazırda varolan bir toplumsal ağa bel bağlayamazsınız. Kendi topluluğunuzu oluşturmak zorundasınız. Bu işi çok ilginç hale getiriyor.

Taliban, Afganistan'da metal topuklu ayakkabı giymeyi yasakladığında herkes güldü. Nedir akıllarındaki? Bir kadının görüntüsünün tamamı örtülmüş olsa bile, topuklarının çıkardığı ses

erkekleri heyecanlandırabilir. İlk aklıma gelen, bunun ne kadar muhteşem bir toplum olduğuydu, o kadar uyarılmış haldeler ki bir topuk sesiyle bile baştan çıkabiliyorlar... Biz Batı'da o kadar dekadaniz ki çırılçıplak bir kadın önümüze geldiğinde bile **"çok özür dilerim ama çok yorgunum,"** diyebiliyoruz. Ama burada "klik, klik" ve kendini kaybediyorsun... İşte işin ilginç yanı politik doğruculuk da buna benzer bir şey bence. Aynı aşırı hassasiyet var. Sana bakıyorum ve bu görsel bir taciz oluyor. Her iki tutum da aynı şekilde kadınları radikal, muhafazakâr, köktenci bir şekilde kontrol altına alıyor. Politik doğruculuğun cinsel tacize karşı olan aşırı hassasiyeti de aynı şekilde cinselliğin çok korkutucu bir tarafı olduğunu var-sayıyor. Ama tabii ki ikisi birbirinden çok farklı, politik doğruculuk tacizin tamamen önüne geçmek için, onu nasıl kontrol altına alabiliriz diye düşünüyor. Ve bu yüzden bazı noktalarda birleşiyorlar, örneğin pornografiye karşı çıkarken. Ki ben de pornografiye karşıyım ama ulvi ahlaki sebeplerden filan değil. Pornografi benim için çok hüzün verici bir şey, zavallı, sömürülen, bir sürü estetik ameliyat olmuş kadınların ne kadar büyük bir kâbus yaşadığını görüyorsunuz. Pornografi beni depresyona sokuyor.

Yüreğimde Bir Delik'i izlediniz mi?

Hayır. Ben aslında çok az film izliyorum. Bir seçim yapmak zorundasınız, ya film izleyeceksiniz ya da filmler üzerine yazacaksınız, ikisini birden yapamazsınız.

[Woody Allen'ın AnnieHall'undan (1977) bir sahne gösteriyoruz.]

Zelig mi?

Hayır.

Adamı tanıyorum. (gülüyoruz) Woody Allen'ı değil, diğerini. Bu gerçek hayat mı?

Hayır.

Görmediğim çok fazla Woody Allen filmi var. Hayır, görmedim bunu. Annie Hall.

Annie Hall mu? Hiç şaşırmadım, sevmemiştim bu filmi.

Woody Allen'ı sevmiyor musunuz?

Bazı erken dönem filmlerini seviyorum, mesela Bananas gibi. Son dönem filmlerinden Broadway Üzerinde Kurşunlar'ı seviyorum. Mira Sor-vino çok seksi olduğu için Sevimli Fahişe'yi beğeniyorum. Bence Woody Allen, benim kitap yazarken yaptığım hatanın aynısını yapıyor. Çok iyi bir fikri oluyor ama keşke biraz daha fazla zaman harcıyıp üzerinde daha fazla çalışsaydı dedirtecek şekilde acele işliyor onu. Ama tamamen de olumsuz düşünmüyorum. Broadway Üzerinde Kurşunlar'ı Manhattan'da Yahudi mahallesinde izlemiştim ve kendimi onun filmlerinden birinin bir sahnesinde gibi hissetmişim. Özellikle sevdiğim şeyse şu çokkültürlülük sorununa verilecek doğru cevabı içinde barındırıyor olması. Burada küreselleşmenin aynılaşma anlamına geldiğini sanan aptalların ne kadar yanıldığını görüyorsunuz. Tam tersine, küreselleşmede evrensel albeniye sahip olmanız ne kadar 'tikel' olduğunuza bağlı. Woody Allen'ın filmleri çok sınırlı bir evrende geçiyor. New York değil, Manhattan bile değil, Manhattan'ın belli bir bölgesinde yaşayan üst sınıf Yahudileri konu ediniyor ama evrensel çapta ilgi görüyor.

Benim en sevdiğim Woody Allen sahnesiyse Everything You Always Wanted to Know About SexBut WereAfraid to Ask'teki son sahne. O sahnedeki Stalinist yaklaşımı, işçi fikrini çok

seviyorum. Yukarıdan emir geliyor, "şimdi 45 derecelik bir ereksiyon yapın" şeklinde. Sonra bir sabotaj olduğunu ve rahibin ereksiyonu engellediğini fark ediyorlar. Çok Stalinist. Benim için seks böyle bir şey. Sevdiğim bir diğer seks sahnesiyse tahmin edebileceğiniz gibi Monty Python's The Meaning of Life'ta gelecekte geçen seks eğitimi dersi. Öğretmen kızlardan birine "Vajinayı uyarmanın üç yolu nedir?" diye sorar. Kız cevap veremeyince de onu "Dün ne yapıyordun? Alıştırma yapacağına arkadaşlarınla mı oynuyordun?" diye azarlar.

[Jean Luc Godard'ın Haftasonu (Week End, 1967) filminden bir sahne izliyoruz.]

Bir dakika söylemeyin. Fransız filmlerinden genel olarak nefret ederim... Sakın bana bunun boktan bir Godard olduğunu söylemeyin! 20 yıl sonrasında bakınca artık bence Godard'ın kafasının nasıl çalıştığı açıkça görülebiliyor. Fazla zorlama... Sevdiğim tek Godard, çelişkili bir biçimde ticari olarak en başarılı olanı: Nefret. Oldukça kitsch ama Yunan mitolojisi ve Fritz Lang göndermelerini seviyorum... Adil davrandığımı iddia etmeyeceğim, belki haksızlık ediyordumdur. Belki zevklerim burjuvadır –Lenin'inkiler de öyleydi– ama Fransız filmlerinden tek sevdiğim –ve bu yüzden Fransız arkadaşlarım beni öldürmek istiyor çünkü çok burjuva bir yönetmeni var– Emmanuelle Beart'ın çok güzel olduğu bir film: Claude Sautet'nin Ayazda Bir Yürek'i. Emmanuelle Beart'ın kendini nasıl Daniel Auteuil'e sunduğunu hatırlıyor musunuz? O ise onu sevmediğini söyler ve reddeder. Filmdeki adı Stephane'dır ve ben hep üzerinde "Stephane'ı seviyoruz, Emmanuelle'e hayır deyin" yazan bir tişört yaptırmak istedim.

Bu film sayesinde Maurice Ravel'in oda müziğini keşfettim. Bolero gibi burjuva kitsch eserlerle tanınan Ravel'in radikal bir solcu olduğunu biliyor muydunuz? Sanırım 1924'te Academie Française'e davet edilmiş ama Fransız hükümetinin Sovyetler Birliği'ne karşı tavrını öne sürerek reddetmiş. Ayrıca Arap, Cezayir ya da Fas ezgilerini müziğinde kullanarak sömürgecilik karşıtı tavrı takınan ilk müzisyen. Benim için diğer bir sürpriz ise Erik Satie oldu. Onun da komünist olduğunu biliyor muydunuz?

Evet evet, hatta Halk Cephesi'ne katılmamış mıydı?

Siz bilebilirsiniz tabii. Türkiye medeni bir ülke. Yugoslavya'da bizim bu konularda hiçbir fikrimiz yoktu...

Avrupalıların son derece Avrupa merkezci biçimde Amerikalılara sataşmalarını seviyorum bazen. Örneğin, Arnold Schönberg şöyle demiş: "Müzikte söylemek istediğiniz her şeyi dört, belki beş enstrümanla söyleyebilirsiniz. Orkestraya yalnızca aptal Amerikalılar için ihtiyaç var." Fransa'da Godard'ı tanıyan birileriyle konuştum ve onlar da fazlasıyla kendini beğenmiş olduğunu söylüyorlar. Mantıklı bir açıklaması yok ve fikir değiştirmeye de açığım ama sevmiyorum işte adamı.

"Filmlerin ve kitapların –dedektif romanlarının bile– sık sık sadece başlarını ve sonlarını okuyorum. Hâlâ ilgimi çekiyorsa geri kalanını da okuyorum. Ve sonunu bilmenin her şeyi mahvettiğine inanmıyorum."

Peki ya Antonioni ya da Bergman?

Antonioni'nin ilk dönemini seviyorum. Ama Cinayet'iGördüm ile bence düşüşe geçti. Zabriskie Point'tan sonra izlemeyi bıraktım. Ama erken filmleri, özellikle Macera bence sessiz bile izlenmeye değer. Çok ince çalışılmış. Ama Hitchcock gibi değil, onda biçimsel aşırılık hemen göze çarpar. Antonioni'deyse fark etmezsiniz bile. Örneğin standart stratejilerinden biri, sinemada yerleşik olanın tam tersidir: Bir karakteri bir yere bakarken gösterir. Sonra da,

alışık olduğumuz şekilde, karşı açıyla onun baktığı yeri gösterir ama birden bu karakter kendi bakış açısını gösteren bu kadraja girer. Büyük bir usta. Mega-usta. Bergman da böyle benim için. Son büyük eseri bence –atmosfer mükemmeldir– Sessizlik. Sonra Persona'yla – bana katılmayacaksınız ama– düşüşe geçti bence.

Ya Çıgıllıklar ve Fısıltılar?

Bazı filmler vardır, hakkında konuşup eleştirebilirsiniz. Bir de bazı filmler vardır ki yasaklanmaları gerekir. Bergman kendisi de otobiyografilerinden birinde çok hoş bir özeleştiride bulunuyor ve bir noktada Bergman filmleri yapmaya başladığını, yani kendi kendini taklit ettiğinin farkına vardığını söylüyor. Bence bu onun büyük hayranı olan Tarkovski için de geçerli. Onun ise son büyük eseri Stalker'dır. Sonra Nostaljide Tarkovski bir Tarkovski filmi çekmiştir. Bir de anti-feminist bir fikrim var. Persona'da ben Liv Ullmann'ı değil Bibi Andersson'ı beğenirim. Bence o şanslı bir kadın. Bu çok maço olacak ama bazı kadınlar vardır, gençliklerinde çok güzel olurlar ama sonra yaşlanınca çirkinleşirler. Örneğin irene Jacob böyledir. Veronique'in İkili Yaşamı'nın DVD'sinde onunla yeni yapılmış bir söyleşi var ve çok korkunç görünüyor. Şu anda 40'larında ve kesinlikle çirkin. Buna karşın Bibi Andersson'ın gençken –erken Bergman filmlerinde görebilirsiniz– yalnızca yüzeysel bir şirinliği vardı. Sonra Persona'da mükemmel soğuk bir güzellikle çıktı karşımıza. Persona'nın iyi yanı bu bence. Bergman kendi aleyhine işleyecek derecede 'derin' olmaya çalışıyor. Ama Sessizlik kesinlikle çok güzel. Filmde, iki kadın Balkanlarda bir yere gelir. Burası sözde hayali bir mekândır ama Balkanlar olduğunu şundan anlarız: Üzerinde 'slivovitz' yazan bir şişe brendi görürüz. Tuhaf bir karışım söz konusudur.

Philip Kaufman'ın bir söyleşisinde okuduğuma göre, Varolmanın Dayanılmaz Hafifliğinde Ruslar şehre girdiğinde deprem oluyormuş gibi camların sallanması ve şingirdaması sahnesini Bergman'ın Sessizlik'inden kopya çekmiş. Rezil ve kitsch olmasına karşın Varolmanın Dayanılmaz Hafifliğinde sevdiğim şey ise Lena Olin. Şöyle bir iddiam var: Diyelim ki uzaylı istilasına uğradık. Birine yarı çıplak Lena Olin'i gösterdiğinizde uyarılmıyorsa bilin ki o bir uzaylıdır. Bu tamamen objektif bir test. Bu arada filmin sonu da iyidir: İkisini arabada görürüz. Sonra Kaliforniya'da Lena Olin'in ikisinin ölüm haberini alışı görürüz. Sonra yine ikisine geri döner, ve bu sahneyi öceklerini bilerek izleriz. Yaşayan ölüleri görürüz. Muhteşem olduğunu söylemiyorum ama hoş bir numara. Sonuçta Philip Kaufman'ı çok da hor görmemek lazım. İnsanların ona hakaret etmekten hoşlandığı bir diğer film de The Invasion of The Body Snatchers'ın yeniden yapımı. Bence kötü bir film değildir. Uzaylıların insanlarla karşılaştıklarında verdikleri tepkiyi hatırlıyor muzunuz? (hareketi yapıyor). Ben o zaman gençtim ve arkadaşlarımla aramızda bu bir selamlaşma biçimine dönüşmüştü.

"Bilgiye ulaşmak demek verileri ayrıştırmak, yani unutmaktır. Her şeyi bilmek bir faciadır, hiçbir şey bilmemek anlamına gelir."

İstila'yı izlediniz mi?

Evet, James Bondlu olan. Kız kimdi?

Nicole Kidman.

Evet doğru. Nicole Kidman hakkında her şeyi biliyorum. Sapiğin Sinema Rehberi'ni birlikte çektiğim Sophie Fiennes, tabii abisinin kız kardeşi. Ve abisi Ralph Fiennes şu anda Nicole

Kidman'la birlikte Bernhard Schlink'in çok satan romanı 'Okuyucu'nun ('The Reader') filmini çekiyor. Nicole bu filmde toplama kamplarında çalışmış eski bir Nazi'yi oynuyor. Ama Nicole'la ilgili sorunlar çıkmış –çok hoşuma gidiyor bu tür müstehcenlikler.– Ralph Fiennes ve yapımcı Nicole'dan üç şey istemiş: Biraz olsun bir Nazi kaltağı gibi görünsün diye botoks yaptırmayı bırakmasını ve biraz kilo almasını istemişler. Ve son olarak da –bu en sevdiğim kısmı, bakın KGB sayesinde neler öğreniyorum– çıplak görüneceği bir sahne için –tabii politik doğrucu temiz bir kaltak olduğundan epilasyon yaptırıyor sürekli– edeb yerindeki tüylerini uzatmasını ve bu şartın kontratına eklenmesini istemişler. Bu arada Sophie Fiennes, Tom Cruise'la ikisini bir arada gördüğünü ve Nicole'un Tom'u psikolojik olarak domine ettiğini anlattı. Tom Cruise'un şu anda zavallı Katie Holmes ile olmasının da nedeni bu belki. Ayrıca, Tom Cruise'un eşcinsel olduğu da doğru değil. En azından biseksüel. Çünkü bir keresinde Sophie abisiyle birlikte bir setteyken Londra'ya gitmesi gerekmiş ve Nicole ona Tom'un özel uçakla döneceğini, onunla gidebileceğini söylemiş. Sophie de gitmiş. Bu sayede öğrenmiş Tom'un eşcinsel olmadığını. Uçakta işi pişirmişler.

[Büyük bir hevesle hazırladığımız Gremlinler (Gremlins,1984) istediğimiz sonucu vermiyor.]

Bu, olduğunu sandığım şeyse görmedim. Fikir olarak sevdiğim ama hiçbir zaman göremediğim bir film. Üzgünüm. Ama bu türden diğer bir karakter olan Chucky'yi severim. Filmleri oğluma izletip ona "işte bu sensin" dedim.

Clint Eastwood'un son filmi Iwo Jima'dan Mektuplar'ı izlediniz mi?

Hayır.

Peki ne yaptığını biliyor musunuz?

Evet duydum. Clint Eastwood'un çoğu işini severim ama fanatik Fransız solcu Alain Badiou kadar ileri gitmem. Kendisi Yasak İlişki'nin bir başyapıt olduğunu düşünüyor. Ama zaten Titanic'in de başyapıt olduğunu düşünüyor. Bu Alain'in karanlık yanı. Clint Eastwood'un dedektif dramı Kan Borcu'nu seviyorum. Siz gençsiniz, ben Clint Eastwood'un henüz İtalyan spagetti western– lerinde oynadığı dönemi de gördüm. Pek çok iyi iş yaptı ama hepsine de kanmıyorum. Örneğin Affedilmeyeni çok da beğenmem. Kirli Harry (Dirty Harry) serisinde de önce sıradan sağcı bir intikam filmi yaptı. Sonra sanki takip eden her bir filmde liberal eleştirmenleri dinlemiş de politik olarak daha doğrucu filmler çekmek istemiş gibiydi. Ama ben orijinalinin acımasızlığını tercih ediyorum. Diğerlerinde sanki bir yandan kirli intikam fantezileri kurarken bir yandan da bundan aldığı zevki saklamak istiyor. Böylece ilkinde saf fantezi varken diğerlerinde ancak üzeri örtülü olarak karşımıza çıkıyor.

Zodiac'ı izlediniz mi? Kirli Harry'ye zekice bir gönderme vardı...

Ben her şeyi biliyorum. Ama filmi görmedim. David Fincher'ı çok seviyorum. Hem de Yaratık3'ten beri. Bence çok hakkı yenmiş bir filmidir. Fincher'ı orada keşfetmiştim. Sonra tabii Dövüş Kulübü, Yedi... Oyun ile ilgili sorunlarım var tabii bok kafalı Michael Douglas yüzünden. Sharon Stone benim gözümde çok puan kaybetti. Nasıl olur da, sadece film için bile olsa, o boktan herifin onu öpmesine izin verebilir? Gururu olan bir hanımefendi bunu yapmaz. Zodiac'la ilgili sorunum da şu: Hikâyeyi okudum ve filmi sevmeyeceğimden korktum. Ama Fincher'ı seviyorum. Bu nedenle de bu travmatik deneyimi erteliyorum. Aynı nedenle, uzun süre önce DVD'sini aldığım son David Lynch filmini izlemeyi de sürekli erteliyorum. Filmlerin ve kitapların –dedektif romanlarının bile– sık sık sadece başlarını ve

sonlarını okuyorum. Hâlâ ilgimi çekiyorsa geri kalanını da okuyorum. Ve sonunu bilmenin her şeyi mahvettiğine inanmıyorum. Colombo bunun aksine kanıt. En başından cinayeti kimin işlediğini bilirsiniz ama bunun nasıl ortaya çıkacağını merak edersiniz.

David Lynch DVD'lerinin bölümlenmesine izin vermiyor. Sizin gibiler yüzünden olmalı...

Evet ama Arjantin'de basılanlarda var. Sahne başı/sonu gözetmeksizin onar dakikalık parçalara bölüyorlar ve bence bu çok güzel bir şey. Lynch'in sorunu da şu: Tamamen aptal olmasa da ne yaptığının pek farkında değil. 'Lynch on Lynch' kitabında ona Kayıp Otobandan kesinlikle dahiyane bir sahneyle ilgili sorulan bir soruya, "bilmem, öyle yaptım işte" şeklinde tamamen anlamsız bir cevap vermiş. O, ne yaptıklarının bilincinde olan kuramsal sinemacılardan değil. Öte yandan çok iyi bir maddesel duyarlılığı var. Örneğin Polonya'da Lodz'da bir festivale gittiğinde bu eski sanayi şehrine, yıpranmış binalara çok hayran olmuş ve hemen oradan bir ev almış. Tarkovski'nin sevdiğim yanı da budur: Filmlerindeki mekânlar hep eski, dökülen binalardan oluşur.

Az önce söylediğiniz bir şeyi başlık yapacağız herhalde: "Ben her şeyi biliyorum."

Ama eminim ki ondan sonra da "ben gerizekâlıyım" gibi bir şey eklemiştir. **Ünlü Rus nöroloğu ve psikoloğu Luria, mnemonistler (her şeyi hatırlayan insanlar)** hakkında çok iyi bir kitap yazıp bu durumun ne kadar trajik olduğunu göstermişti. Bilgiye ulaşmak demek verileri ayırtmak, yani unutmaktır. Her şeyi bilmek bir faciadır, hiçbir şey bilmemek anlamına gelir.

Not: Söyleşide bize eşlik eden ve katkıda bulunan Evrim Altuğ, Gizem Aytaç ve Aslı Dadak'a teşekkür ederiz.

BU SÖYLEŞİDE BAHSİ GEÇEN DİĞER FİMLER:

300 Spartalı (300, 2006)
Affedilmeyen (Unforgiven, 1992)
Ayazda Bir Yürek (Un Coeur en Hiver, 1992)
Bananas (1971)
Blade 2 (2002)
Blue (1993)
Broadway Üzerinde Kurşunlar (Bullets Over Broadway, 1994)
Cinayet'i Gördüm (Blowup, 1966)
Çılgınlık ve Fısıltılar (Viskningar och rop, 1972)
Dövüş Kulübü (Fight Club, 1999)
Everything You Always Wanted to Know About Sex But Were Afraid to Ask (1972)
Gerizekâlılar (Idioterne, 1998)
The Invasion of The Body Snatchers (1956)
İstila (The Invasion, 2007)
İwo Jima'dan Mektuplar (Letters From Iwo Jima, 2006)
Güllerin Savaşı (The War of the Roses, 1989)
Kan Borcu (Blood Work, 2002)
Kayıp Otoban (Lost Highway, 1997)
Macera (L'Avventura, 1960)
Monty Python's The Meaning of Life (1983)
Nefret (Le Mepris, 1963)
Nostalji (Nostalghia, 1983)
Oyun (The Game, 1997)
Öldüren Cazibe (Fatal Attraction, 1997)

200 Yazılar

Persona (1966)
Sapıĝın Sinema Rehberi (The Pervert's Guide to Cinema, 2006)
Sessizlik (Tystnaden, 1963)
Sevimli Fahişe (Mighty Aphrodite, 1995)
Stalker (1979)
Temel içgüdü 2 (BasicInstinct2, 2006)
Titanik (Titanic, 1997)
Varolmanın Dayanılmaz Hafifliĝi (The Unbearable Lightness of Being, 1988)
Veronique'in İkili Yaşamı (La Double vie de Veronique, 1991)
Yaratık 3 (Alien 3,1992)
Yasak ilişki (The Bridges of Madison County, 1995)
Yedi (Se7en, 1995)
Yüreĝimde Bir Delik (Ett Hål i mitt hjårta, 2004)
Zabriskie Point (1992)
Zelig (1983)
Zodiac (2007)

Kaynak:

altyazı /aralık 2007

sh:54-62

vizyon ötesi | izliyorum

söyleşi: Senem Aytaç, Övgü Gökçe, Berke Göl, Gözde Onaran, Nadir Öperli, Fırat Yücel

Fotoĝraflar: Selen Erdoğan

GAGAUZ ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİ

— A —

1. Acı patlacanı (patlıcan) kira(ğ)ı haşlamaz.
2. Aç ayı oyun oynamaz.
3. Aç gözünü, uyandır canını.
4. Aç ta(v)uk, düşünde yem görür.
5. Aç, tokuna diil (değil) kafadar.

(Benzeri: Tok, açı annamaz/anlamaz.)

6. Aç yat, dinç kalk.
7. Açlık, ayıya oyun ö(ğ)retir.
8. Adanmış be(y)girin a(ğ)zına bakmazlar.
9. Adı da batı.
10. .Afiyetler olsun!
11. A(ğ)alık vermekle olur.
12. A(ğ)ır ol da Molla desinler.
13. A(ğ)lamayan (susan) uşa(ğ)a (çocuğa) meme vermezler.
14. A(ğ)latma bir kimsenin uşa(ğ)ını (çocuğunu), düşün kendininkileride.
15. Ahtsız kayıl (kail) olma!
16. Akacak kan damarda (başta) durmaz.
17. Akıl (veren) çok, para (veren) yok.
18. Akıl yapar, kafa çeker.
19. Akılsız başın za(h)metini ayak çeker.
20. Akşam hayır (hayırlı) olsun!
21. Akşamki öfkeyi sabaha b(ı)rak, akşamki işi sabaha b(ı)rakma!
22. Alan bir günah, kaybeden bin günah.
23. Alat (acele) giden, geç kalır.

202 Yazılar

24. Alat (acele) işe, şeytan karışır.
25. Alatlama (acele etme) dişlen, alatla işlen.
26. Alemin bayramında keyiflenme (çöplenme)!
27. Alemin kapusunu (v)urma parmakları, senin kafanı (v)ururlar tokmakları.
28. Alemin ta(v)u(ğ)u kaz görünür.
29. Alemle sırada olma!
30. Alışık mayınun, kamçı istemez.
31. Allah doyursun!
32. Allah insan toplarmış.
33. Allah manda boynuzu da verse insana, gene taşıyacak.
34. Allah razı olsun!
35. Alma (elma) , fidanından ırak (uzak) düşmez.
36. Almanın (elma) iyisini domuzlar yer.
37. Alun adını gümüşleme!

(Benzeri: Alun adını gümüş yapma!)

38. Altmış, işi bitmiş.
39. Ambarda sıçan aç kalmaz.
40. Amin, sandık doldurmeer (doldurmuyor).
41. Anasına bak, danasını al!
42. Anaya kendi boynuzu a(ğ)ır gelmeer (gelmiyor).
43. Andın köpe(ğ)i, kap sopayı!
44. Anlatma masal!
45. Anlayan turp yesin!
46. Anlayana sivrisinek sazdır, anlamayana da(v)ul-zurna azdır.
47. Annısında (alnında) yazılı.
48. Araba devrilince, yolu gösteren çoktur.
49. Araba, tekerleksiz olmaz.

50. Arama i(ğ)neyi samanlık içinde!
51. Ardı kesildi.
52. .Arif duşman, ahmak dosttan taa (daha) iyi.
53. .Arif eder, ahmak umut çeker.
54. Arkadaş, paradan ta (daha) pa(h)alıdır.
55. Arkalı köpek, kurdu bo(ğ)ar.
56. Arkası var.
57. Armut, dalından (ağacından) uzak düşmez.
58. Arpa suyu (bira).
59. Arta kalsın onun aşı da, başı da.
60. Artmadan etmez.
61. Aslanın yanında, kedi kuyru(ğ)u kıpırdamaz.
62. Aşk olsun becerene, ya(ğ)lı kuyruk tutana!
63. At ölse (ölürse), (y)emden ölsün.
64. Ateş düştü (ğ)ü (y)eri yakar (yerde yanar).
65. Ateş etmeden, tütün (duman) çıkmaz.
66. Ateş saç(a)ğı sardıktan sora.
67. Atlar itişir, eşekler çeker.
68. Atma kaba(h)au bir kimseye!
69. Atma kabu(ğ)u, olsun torbada.
70. Attan indi, eşe(ğ)e bindi.
71. AtUm bir taş yamaca, (v)urdum bir kuş alaca.
72. Avantadan kimse ölmez.
73. Avlu örenlere pardı (çalı) taşıma!
74. Ayı, severken enci(ğ)ini (yavrusunu) öldürmüş.
75. Ayıdan kork, bokundan korkma!
76. Ayın medarı (yolu) topra(ğ)ın (yerin) dolayında.

204 Yazılar

77. Ayıyı (v)urmadan, derisini sauna!
78. Az gittim, uz gittim.
79. Az kaldı, maraz kaldı.
80. Az kısmet, çok olmaz.
81. Az olsun, ama uz olsun!
82. Aza kanaat eUneer (eUniyor).
- B —
83. -Baba, bir hırsız tuttum! -Al da gel. -Gelmeer (gelmiyor). -B(ı)rak da gel! -B(ı)rakmeer (bırakmıyor).
84. -Baba, deve bir akça! -B(ı)rak da gel. -Baba, deve bin akça! -Al da gel.
85. Baba hakı (hakkı).
86. Babandan başka ihtiyar, kapında bakma!
87. Baca tütünsüz (dumansız) olmaz.
88. Ba(ğ) istemez dua, ister kazma.
89. Ba(ğ)ıslı işi kötölemezler.
90. Ba(ğ)lı popaz (papaz) kavga yapmaz.
91. Bak bana bir gözlen, bakayım sana iki gözlen.
92. Bakma, nice koyun (buzağı) (y)eşil (yeni) tokada (kapıya) bakar.
93. Balı tutan, parma(ğ)ını yalar.
94. Balık, bulanık suda tutulur.
95. Balık, kafadan (baştan) kokar.
96. Balık kava(ğ)a çıkuynan (çıkınca).
97. Baltada var, sapta da var.
98. Bana bak, gözüme bakma!
99. Bana de(ğ)meyen yılan, bin yıl yaşasın.
100. Başım kalbur oldu.

101. Başını serinde tut, ayaklarını sıcakta!
102. Başkasına kazma kuyu, düşmeyesin onun içine kendin.
103. Başladı (ğ) ın iş, yarım kalmaz.
104. Baştan hesap, sonra kasap.
105. Batak olsun, kurba(ğ)a bulunur.
106. Bayır bayırlan buluşmaz, ama adam adamnan (adamlar) buluşur.
107. Bayır isli (iyi) kısaykan, dü(ğ)ünse uzunkana.
108. Bayramdan sonra kınayı kıcına sür (sok)!
109. Ben dam dedim ya, sen kapısını bul!
110. Ben gelirken, sen giderdin.
111. Ben ona diyorum: "Hadımım", o bana soruyor: "Kaç uşa(ğ)ın (çocuğın) var?"
112. Ben sana göstereyim samanlı(ğ)ı, sen bul kapısını.
113. Ben sana sö(y)lerim kızca(ğ)ızım, sen dinle gelinci(ğ)im.
114. Ben yarime gül demem, gülün ömrü az olur.
115. Bereket, verenin.
116. Bereketli olsun!
117. Besle gargayı (kargayı), gözünü çıkarsın.
118. Beterden beter var.
119. Be(y)gir dört ayak üstünde, o da kösteklenir.
120. Beylik çeşmesinden geç de suyundan içme!
121. Beysiz kovan, kocasız karı.
122. Bıçak kayrı (gayri) kemi(ğ)e dayandı.
123. Bıçak yarası onulur, dil yarası onulmaz.
124. B(ı)rak sarhoşu, kendi yıkılsın.
125. B(ı)rak şakayı!
126. B(ı)rakmış tavada, arar havada.
127. Bıyık alundan gülme.

206 Yazılar

128. Bin dostun varsa, azdır; bir duşmanın varsa, çoktur.
129. Bir akıl, yaza mı, kışa mı?
130. Bir araba, bir de angıçlı (ufak) taliga.
131. Bir aya(ğ)ı mezarda, bir ayaannan (ayağıyla) mezar içinde (ya da: bir aya(ğ)ı mezara sarkar).
132. Bir çiçek yazı yapmeer (yapmıyor).
133. Bir çuval inciri bombok ettiniz.
134. Bir (h)amurdan olma.
135. Bir inat, bir masat.
136. Bir kaşık suda bu(ğ)ultma (boğma).
137. Bir kazı(ğ)ı bile yok.
138. Bir kere varmış, bir kere yokmuş.

(Bizde: Bir varmış, bir yokmuş.)

139. Bir kula(ğ)ımdan girdi, öbüründen de çıku.
140. Bir sı (ğ) ırcık hava diiştirmeer (değiştirmiyor).
141. Bir taşla duvar olmaz.
142. Bir tutam ot, deveyi yardan aşı(ğ)ı indirir.
143. Bir uşak (çocuk), hiç uşak; iki uşak, biri Allah'ın, biri senin.
144. Bir vakıt vamuş, bir vakıt yokmuş.

(Bizde: Bir vamuş, bir yokmuş.)

145. Biri ölmeden, öbürüne yer kalmaz.
146. Biri yapar, bini çeker.
147. Bitmedi bostan, olmadı karpuz.
148. Biz, çuvala sıyrnaz (sığmaz).
149. Bize gelen, bize benzer.
150. Bizim horu (adamlar, kalabalık), bü(y)ük pergel.
151. Boboçları (piliçleri) güzün sayarlar.
152. Bo (ğ) ulan tutunur samandan da

153. Bo(ğ)ultma bir kimseyi bir kaşık su içinde.
154. Bok alunda kalırım, laf alunda kalmam.
155. Bol kesenin harcaması da boldan.
- (Bol keseden yaşama!)
156. Borcun yoksa, kefil ol; işin yoksa, şahit ol!
157. Boş laf, torbaya girmez.
158. Boş samanlık, kiremit istemez.
159. Boynuz, öküz a(ğ)ır gelmez.
160. Bozma arpayı kazlara, (h)açan ot dizden.
161. Bozma dostlu(ğ)u bir kimseylen.
162. Bö(y)le kafayı kırk sene okutsan, gene anlamaz.
163. Bu dünya, yalan dünyası, etme bulma dünyası.
164. Bu dünyada zordan zordur, boş kafa doldurmak.
165. Budalalık etme!
166. Bulgur bulamaç olsun, gönül geniş olsun!
167. Bulunsa örs, hem çekiç arasında.
168. Buruk meşeyi ateş doorudur (doğrultur).
169. Buyur, buyur, sakınma; geri ol, sokulma!
170. Buyur, sakınma; çingene gibi, sokulma!
171. Büünkü (bugünkü) işi, yarına b(ı)rakma!
172. Büünkü yımırta taa ii (bugünkü yumurta daha iyi) yarınkı kazdan.
- C —
173. Can, bo(ğ)azdan gelir.
174. Can çıkar, huy çıkmaz.
175. Can, umak altında durur.
176. Canavar koyunnara takındı (Kurt koyunlara dadandı).
177. Cebimde de(ğ)il de çıkarayım onu.

208 Yazılar

178. Cömert gölmeini (gömleğini) de âleme verir, sıkı kar-kışında vermez.
179. Cömertlik islâ (iyi), bakı(l)dı (ğ)ında.
180. Cumanın gelişi, perşembeden beyan olur.
181. Cümbüş lafı, yaş (gözyaşı) çıkartır.
182. Cümle kolay zorlukta.
- Ç -
183. Çabuk hırsız, ev sahibini tutar.
184. Çalılık, yabancı (kurt) yuvası.
185. Çalışan yabancı (kurt), mahrum kalmaz.
186. Çalışkan kula, Allah yardım eder.
187. Çalışmayan (y)imez.
188. Çamur varsa, (h)amur da var.
189. Çarşamba kansı.
190. Çarşı ekme(ğ)i ile köpek doymaz.
191. Ça(v)uşköy, al başını da sa(v)uş köy.
192. Çekemeyen, dört koşsun.
193. Çeketmesi (başlaması) zor.
194. Çekettirilmiş (başlanmış) işi başar.
195. Çekişe çekişe pazarlık, güle güle para.
196. Çeşni çeşni (çeşit çeşit) ba(ğ)lar başını.
197. Çılk oban (burgaç), şeytan panayırı.
198. Çimşirik (şimşek) çakmasa, gök gürlemeyecek.
199. Çingenenin pırasası, sabaha dayanmaz.
200. Çivi çivi kaker (kakar, çakar).
201. Çizmeci çizmesiz gezer.
202. Çobandan padişah olur mu? A(ğ)açtan maşa olur mu?
203. Ço(ğ)u arayan, azı da kaybeder.

204. Ço(ğ)u geçti, azı kaldı.
205. Çok biler diil (bilir değil) çok yaşayan, ama çok gören.
206. Çok dolaşan, tez gelir.
207. Çok gezen, çok biler (bilir) .
208. Çok gezen çok bilmez, çok çeken çok biler (bilir).
209. Çok gezmiş, çok görmüş, çok şey ö(ğ) renmiş.
210. Çok gitti kiliseye, bu da gitsin camiye (manasura).
211. Çok gün a(ğ) lamanın, bir gün gülmesi de var.
212. Çok kâr, çok zarar.
213. Çok kazık atlayanın biri girer kışına.
214. Çok laf, de(ğ)irmende olur.
215. Çok mal, göz çıkarmaz.
216. Çok nânka (dadı), çok belâ.

(Bizdeki karşılıkları: Horozu çok olan köyde, sabah geç olur. İki kaptan bir gemiyi baunr.)

217. Çok şükür!
218. Çok tamah, çok zarar.
219. Çok yıllara!
220. Çorap sökü(ğ)ü gibi.
221. Çorbacıya (zengine) horozlar da yımırta (yumurta) taşır.
222. Çürük taftaya (tahtaya) basma!
223. Çürüksüz mal olmaz.
- D —
224. Da(ğ)da gezen, kurda da çatacak, ayıya da çatacak.
225. Dalayan köpek, aradı (ğ)ını bulur.
226. Daldan dala selamet!
227. Damna (damla) ne kadar küçük, ama deler taşı.
228. Damnaya (damlaya) damnaya göl olur.

210 Yazılar

229. Datmadan (tatmadan) acıdan, bilmeycen (bilmeyeceksin) ne tatlı da.
230. Da(v)ulda toz arama!
231. Da(v)ulun...sesi, ıraktan (uzaktan) sadalı (hoş) işitilir.
232. Değil bir çiten malay (mısır ekmeği) yeme(ğ)i
233. Değil hepsi alun, ne yalabır (parlar)'.
234. Deli kıza her gün bayram.
235. Demir, sıcakkan dö (v)ülür.
236. Denizdeki balı(ğ)ın panayır(ğ)ı (pazarlığı) olmaz.
237. Denize düşen, (y)ılana sarılır (samana tutunur).
238. Denizi geçtik, derede bo(ğ)ulaca(ğ)ız.
239. Derdime درمان olur musun sen?
240. Derici, sevdi(ğ)i deriyi (y)erden (y)ere (v)urur.
241. Dert derde uymaz.
242. Dışarısı forma, içerisini sorma!
243. Dibine darı mı ekecen (ekeceksin)?
244. Diiştirme beegiri (beygiri, au) eşe(ğ)e, keçi(y)i de kaza.
245. Dil kemiksiz (dir).
246. Dil, kira istemez.
247. Diş etinnen karnı doymaz. (Diş etiyle karın doymaz.).
248. Divan durmak.
249. Dokuz kurda bir hurda.
250. Dolaşan tez gider (gelir) .
251. Dolu kısmetlen, nicel (nasıl ki) kurba(ğ)a saçlan.
252. Dolu (v)urdu, ö(y)le oldu.
253. Doluya karşı geldik.
254. Dostlar üç çeşittir: para dostu, karı dostu, halis dostu.
255. Dostluk paradan ta (daha) pa(h)alı.

256. Dostluk, zor zamanda beyan olur.

(Benzeri: Dost, hem kardaş zorlukta tanınırlar.)

257. Dökülen kap dolmaz.

258. Dört gözlen bakma!

259. Duraca(ğ)ından, yürümek taa (daha) iyidir.

260. Du(v)arların da var kula(ğ)ı.

261. Dünkü günü arama!

262. Dünya bir gemidir: akıl (y)elkendir, fikir dümendir, kullan kendini, göreyim seni..

263. Dünya dünya, felek dünya; kimisine elek, kimisine felek.

264. Dünya dünya, yalan dünya.

265. Dünya merdiven merdiven, biri iner, biri biner.

266. Dünya yansa, hasırı yanmaz.

267. Dünya dii (değil) bir kısa kuyruklu köpek ya!

268. Düş de göreyim dostlarını.

269. Düşenin dostu olmaz.

270. Düşmeyen, kalkmayan bir Allah'tır.

271. Düü (döv) demiri kızginkan.

272. Düünür (dövünür) bir balık gibi.

-E-

273. Eden bulur, etmeyen bulmaz.

274. Eden kendine eder.

275. E(ğ)er becerme(z)sen, kafasız kalacan (kalacaksın).

276. E(ğ)ri a(ğ)aç do(ğ)rulur, ama e(ğ)ri insan do(ğ)rulmaz.

277. E(ğ)ri oturalım, do(ğ)ru konuşalım.

278. E(ğ)riden do(ğ)ru olmaz.

279. Ekme(ğ)in kau(ğ)ı açhkur.

280. Ekmek elden, su gölden.

212 Yazılar

281. El, eli yıkar.
282. Elli, belli. (Benzeri: Elli, yeri belli.)
283. Erbap ol, pilâv ye!
284. Eski dost düşman olmaz, olsa da yakışmaz.
285. Eski köyde yeni âdet çıkarma!
286. Eşek ol, semer takacak çok.
287. Eşek şakası. (Benzeri: Keskin şaka.)
288. Et, urnaktan ayrılmaz.
289. Etme, bulma dünyası.
290. Ev kansız, adam parasız, ateşe yansın!
291. Ev sahibinin işine karışma!
292. Evdeki hesap, çarşıya uymaz.
293. Evin tokkan, iş iisilir (eksilir) .
- F —
294. Faizçiye ödünçleme(ğ)e gitme!
295. Fal taşı gibi.
296. Fayda, nice (nasıl ki) papazın rasasından (cübbesinden).
297. Faydasız koyunu, kurtlar yesin.
298. Fena birnik (tahsildar, Bulgarca) bir öküz satar, islâh (iyi) birnik iki öküz satar.
299. Fena insandan ne iyilik beklersin?
300. Fena kancık (dişi köpek), ev bekler.
301. Fena karı, arabana binmesin.
302. Fena olmadan, iyi olmaz.
303. Fenanın sonu, iyi olacak.
304. Ferece (ferace) saklamaz güzelli (güzelliği).
305. Fidannarın (fidanların) beterinden da(ğ)ı (ormanı) deneme.
306. Fukaralık maskaralık.

— G —

307. Garga (karga) bok yemekten, deniz mundar (murdar, pis) olmaz.

308. Garga (karga) garganın gözünü çıkarmaz.

^309. Gâvur aklına gelir ya kaçarkan, ya sıçarkan.

310. Gecenin gözü yoktur.

311. Gecenin işi, gündüzün maskarası.

312. Geç (gelen) musafirlere kemik (y)imek, bulaşık içmek.

313. Geç gelene ya so(ğ)Jan, ya süven (sopa).

(Benzeri: Geç kalana ya sovan, ya süven).

314. Geçme kalburdan da, elekten de.

315. Gelece(ğ)i varsa, görece(ğ)i de olacak.

316. Gelece(ğ)inden gelmeyece(ğ)i taa (daha) iyidir.

317. Gelen, gideni andırır.

318. Gelene hoş geldin, gidene u(ğ)urlar olsun!

319. Gelmiş, görmüş, gitmiş.

320. Gençlere bordey (samanlık) da bina (saray).

321. Gökte (y)ıldız ellidir, ellisi de bellidir.

322. Görmeden dereyi, suama (sıvama) paçal^arn (paçalarını).

323. Göz görür (bakar), can çeker.

324. Gözlerin akaydı! (ilenç).

325. Gözüken köye kılavuz istemez.

326. Gülme komşuna, gelir başına.

327. Gülü seven, dikenini de sever.

328. Gün, sabahtan belli olur.

329. Gündüz a(ğ)zını kapa, gece kapını kilitle!

330. Güzele bakmak sevapür (hayırdır).

— H —

214 Yazılar

331. (H)açan büyüyecek a(v)ucumda saç. (Avcumda saç çıküğü zaman.)
332. (H)açan kurba(ğ)ada saç büyüyecek. (Ne zaman kurbağada saç çı-karsa.)
333. (H)açan yok amazcı (eleverici), kavga da yok.
334. Hak, hakkı bulur.
335. Hak haksa, hak yerini bulsun!
336. Hak yolunu b(ı)rakma!
- (Benzeri: Hak yolundan çıkma!)
337. Halk bilgisi (folklor).
338. Haram geldi, haram gitti.
339. Haram, helâli de getirir.
340. Haram olsun!
341. Harın (dikbaşı, huysuz) beegirin (beygirin, atın) geri çıkınması, yılmada fayda.
342. Hasırdan zi(y)ade ayaklarını uzatma!
343. Hasta, döşekte düzelir.
344. Hastaya ilâç sorma!
345. Haşlanmış sütlen, üfleer (üflüyor) suya da.
346. Hatadır, demez.
347. Haür için çi(ğ) ta(v)uk yenir.
348. Haürım kaldı.
349. Haürınız için.
350. Hava uymazsa sana, sen havaya uyacaksın.
351. Havaya göre (y)elken kaldıracaksın.
352. Hayır (hayırlı) olsun!
353. Hayırsızı dibinde kalır.
354. Haylaz, yürüyüşünden anlaşılır.
355. Haylaza iş sö(y)le, sana marifet ö(ğ)retsin.
356. Haylazlı (ğ)ı ondan bü(y)ük.

(Benzeri: Haylazlı(ğ)ı taa (daha) ileri duumuş (doğmuş).

357. Hayvanın Allah'ı insandır.
358. Hayvanın budalası, çekici (taşımacı) olur.
359. Hayvanın da eşi, insanın da eşi var.
360. Hayvanın kararı yok.
361. Helâl olsun!
362. Henez (henüz) basmış on dört yaşına.
363. Hepsi bir kalupta (kalıpta).
364. Hepsi olacak, sade kösed e bıyık bitmeyecek.
365. Hepsi sinekler bal yapmeer (yapmaz).
366. Hepsi uçan kuşlar inmez.
367. Her bir a(ğ)açtan düdük olmaz.
368. Her bir arı, bal yapmaz.
369. Her bir çı(ğ)ırtmacı (çalgıcı) kendi başına çalar.
370. Her bir horoz, kendi boklu(ğ)unda öter.
371. Her bir koyun, kendi aya(ğ)ından (bacağ)ından) asılır.
372. Her bir kuş, çalmasından (çalgısından) tanınır.
373. Her bir kuş, kendi dilinden kaybeder (yok olur, ölür) .
374. Her gün papaz (papaz) ya(ğ)lı (y)imez.
375. Her (y)erde isli (iyi), nerde biz yokuz.
376. Herkes bildi(ğ)inden geri kalmasın!
377. Herkes derdiyle, de(ğ)irmenci de bendiyle (suyuyla).
378. Herkes evine (yerine) , sıçan da deli(ğ)ine.
379. Herkes kendini be(ğ)enir.
380. Herkesin kantarı belinde.
381. Herkesin malı, başı ucunda dursun!
382. Hesabı bilmeyen kasap, g..üne girer masat.

216 Yazılar

383. Hop deyince, dere atlanmeer (atlanmıyor).

384. Horoz akıllı (deli, anlamına).

385. Horozsuz da sabah olur.

386. Hoş-beş etme.

387. Hoş buluştuk (bulduk).

388. Hoş geldiniz!

— 1 —

389. Irzlıya dokun da geç, ırzsızdan sakın da geç.

390. Islak, ya(ğ)murdan korkmaz.

391. Ismarlamaktan hacı-hoca olmaz.

(Benzeri: Ismarlama hacı-hoca olmaz.)

— İ —

392. İçme be arkadaş, sarfoş (sarhoş) olursun, saat beşten sora pişman olursun.

393. İhtiyarlık köpeklik.

394. İki cambaz, bir ipte oynamaz.

395. İki gönül bir olunca, samanlık saray olur.

396. İki kapıya bakan köpek, aç kalır.

397. İki karpuz bir koltukta taşınmaz (koltuğa sığmaz).

398. İki tauşan (tavşan) birden tutulmaz.

399. İlaç için de kalmadı.

(Benzeri: Hiç ilaç için de yok.)

400. İleri gidersen süser, geri kalırsan teper.

401. İlk kismet kismettir.

402. İne(ğ)in bile bir dili vardır, ama çok nadir konuşur.

403. İnsan ihtiyarlar, (y)ürek ihtiyarlamaz.

İnsan insana düşmandır.

405. İnsan konuşa konuşa, hayvan koklaşa koklaşa.

406. İnsan ölür, borç ölmez.
407. İnsan üşenirken (y)ürüme(ğ)e, doyamaz kaçma(ğ)a.
408. İnsanın alacası içindedir, hayvanın alacası dışındadır.
409. İnsanın gözü doymaz.
410. İnsanın işi, Allah'ta sevgilidir.
411. İnsanın itibarı yoktur, itibar işte.
412. İplik, ince (y)erden kopar.
413. İslfilı (iyi) beegir (beygir, at), (y)emini arttırır.
414. İslâh (iyi) pe(y)nir, köpek tulumunda.
415. İş bitti, bir şey de meydanda yok.
416. İş işlemek, kadınca oynama(ğ)a benzemez.
417. İşimize girmez.
418. İşini yarına b(ı)rakma!
419. İşlenen demir, pas tutmaz.

(Benzeri: Alun, pas tutmaz.)

420. İşlersin, işlersin, kendine yok fayda; sal papazın cebine.
421. İşten arturmazsan, dışten artur.
422. İyi komşu, adama mal edindirmez.
423. İ(y)i nasaatlan dünneyi (nasihatla dünyayı) aktarırsın.
424. İ(y)i saata (saatlan).
425. İ (y) i saatla, alun köstekle.
426. İ(y)i taşı köşeye koyarlar.
427. İ(y)ilik yaparsan, i(y)ilik bulursun.
- K —
428. Kaba döşe, ama çetin uyuma!
429. Kabak gibi karpuz.
430. Kaçanın anası a(ğ)lamaz.

218 Yazılar

431. Kadıda kesilen parmak acımaz.
432. Kafa yapar, kafa çeker.
433. Kafamı kır, haurımı kırma!
434. Kafanın yapmalarını ayaklar çeker.
435. Kafayla du(v)ar delinmez, akılla delinir.
436. Kal sa(ğ)lıcaklan!
437. Kalabalıkta darı saçılmaz.
438. Kalbin temiz olsun!
439. Kalburlan su taşıma.
440. Kale, içerden alınır.
441. Kalem ayaklı.
442. Kalın sa(ğ)lıklan (sağlıcaklan).
443. Kalmışız Bekri Mustafa'nın eline.
444. Kalp para kaybolmaz.
445. Kalpa (ğ)ından yukarı atlamaycan (atlamayacaksın).
446. Kamayı kamaylan çıkarırlar.
447. Kamber'siz dü(ğ)ün olmaz.
448. Kamburu mezar doorudecek (doğrultacak).
449. Kâmil beegir (beygir, at), ahırda satılır.
450. Kan, su olmeer (olmaz) .
451. Kapını kilitle, komşunu hırsız tutma (çıkarma).
452. Kâr bilinse, haramdır.
453. Kara Arap (zenci) .
454. Kara sı(ğ)ır, düş görüyor.
455. Karının, emtain (emtianın, malın) sınırı yoktur.
456. Karının fendi, erke(ğ)i yendi.
457. Karının saçı uzundur, akli kısadır.

458. Karının (y) üz lafından birini dinlemeli.
459. Karışma kepe(ğ)e, (y)imesin domuzlar seni.
460. Kârla zarara ortak.
461. Kart Çingeneden demirci olmaz.
462. Kaş çekince, gözü çıkarmış.
463. Katıksız ekmek, buazdan (boğazdan) geçmez.
464. Kavgada şamara bakılmaz.
465. Kayış dilli!
466. Kaz gelecek (y)erden ta(v)u(ğ)u kıskanma!
467. Kazma elin kuyusunu, kendin düşersin içine.
- (Benzeri: Kazma kuyu âleme, düşmeyesin kendin onun içine.)
468. Keçi gicikten (kaşıntıdan) öleer (ölüyor), kuyru(ğ)u dik.
469. Kedi, sırtı üstü hiç bir vakıt düşmez.
470. Kedi yokkan evde, sıçanlar horu (hora, horon) oynarlar.
471. Kedinin ermediği (yetişmediği) (y)er mundardır (murdardır, pis-tir) .
472. Kedinin kaçaca(ğ)ı, samanlı (ğ)a kadardır.
473. Kefil olan, borcu öder.
474. Kem saat.
475. Kendi adamınna (adamınla, insanınla) ye, iç, alış-veriş yapma!
476. Kendi baş, kendi tıraş.
477. Kendi düşen a(ğ)lamaz.
478. Kendi yayınna sızırılma (yağınla kavrulma) .
479. Kepekte pa(h)alı, unda da ucuz.
480. Kervan gider, köpekler saler (havlar).
481. Keskin sirke, kabına zarar.
482. Kırk kırık.
483. Kış günü, saat saata uyınaz.

220 Yazılar

484. Kışın yap taliga (araba), yazın da kızak.
485. Kıyına beni!
486. Kıza baktı, gözleri aktı.
487. Kızım, sana sö(y)lerim; gelinim, sen anna (anla)!
488. Kim elin kuyusunu kazarsa, kendi düşer içine.
489. Kim (h)aşlandı sütlen, üfler yo(ğ)urdu da.
490. Kim ne ararsa, onu bulur.
491. Kim ne yaparsa, kendine yapar.
492. Kim tatmadı acıdan, anlamaz tatlıdan.
493. Kim yazın yatar, kışın aç ölür.
494. Kim yer, içer, fenalık düşünmez.
495. Kimin arabasına binerse, onun türküsünü çalar.
496. Kimisi yer, kimisi de salt çöpleneer (çöplenir) .
497. Kimisinde dert, kimisinde dört.
498. Kimse demez: "Benim yo(ğ)urdum ekşi."
499. Kolay gele!
500. Kolver (koyuver) domuzu sofra altına, aktarsın onu.
501. Komşuluk diil (değil) doyunca, ölünce.
502. Korkak bezirgân, ne kâr eder, ne zarar.
503. Korku, bostanı bekler.
504. Korkulu düşün sonu hayırdır.
505. Koyun olmadı (ğ)ı (y)erde, keçi(y)e Abdurrahman Çelebi ba(ğ)ırlar.
506. Köpe(ğ)i öldüren sürür.
507. Köpe(ğ)in ölece(ğ)i yaklaşıncı, caminin kapısına sıçarmış.
508. Köpek, bok (y) imekten vazgeçmez.
509. Köpek de alsan, soydan al!
510. Köpek saler, lüzger götüreer. (Köpek havlar, rüzgâr götürür.)

511. Kör körü suvatta (sulak yer) bulur.
512. Kör olasın!
513. Kör olayım!
514. Kör satıcının kör de alıcısı var.
515. Köşe yapmaz, köse yapar.
516. Köyü methet, kasabada yaşa.
517. Kurdu gören de "uu" diye ba(ğ)ınr, görmeyen ta (daha) çok ba(ğ)ınr.
518. Kuştan korkan, darı ekmez.
519. Kurt yata(ğ)ında kemik arama!
520. Kurtsuz a(ğ)aç olmaz.
521. Kuru g.. balık yemez.

(Benzeri: Kuru g..le balık tutulmaz.)

522. Kuru kepekle maymun oynamaz.

-L-

523. Laf lafı açar.
524. Laflan yardım etmeycen (etmeyeceksin).
525. Laflanmışlar gitme (y)e dünyaya, kısmet arama(y)a.
526. Lüzger (rüzgâr) esmeyince, yapraklar kımıldamaz.
527. Lüzgere (rüzgâra) gitti.

-M-

528. Mahkeme kapısı, kadıya mülk olmaz.
529. Manasız (bahanesiz) ecel olmaz.
530. Mandaya boynuz a(ğ)ırlık etmez.
531. Masallar çoktur, ucu yoktur.
532. Mayıl (mail) oldum bir cana!
533. Maymun o(ğ)lunun taş(ağ)ı, hepsinden aş(ağ)ı.
534. Menfaat, sirke de olsa, baldan tatlıdır.

222 Yazılar

535. Meramın elinden bir şey kurtulmaz.
536. Meyhaneci hovardayı sever, kızını vermez.
537. Meyhanede yazılan, cehennemde okunur.
538. Me(y)vasız a(ğ)acı diil (değil) yazık köklemek.
539. Mezar taşı gibi durma.
540. Mıh gibi durma.
541. Muflet (maraz, hastalık) gelmiş, beegir (beygir, at) laf sö(y)lemiş.
- N -
542. Nallı beegir (beygir, at) sürçmez.
543. Nasaat (nasihat) faydalı, vakıdında (vaktinde).
544. Nasıl da yapsan, gene keçi beş.
545. Nasıl yaşıyorsun? Ahır alünda buza(ğ)ı gibi.
546. Nasreddin Hoca, ölü beegire (beygire, ata) gem takarmış.
547. Nazar olmasın!
548. Ne alır sivrisinek mandanın boynuzundan?
549. Ne biber, ne patlaca (patlıca), her elinde bir filca (fincan).
550. Ne ekecen (ekersen), onu da toplayca (toplarsın, biçersen).
551. Ne eller duysun bizi, ne biz elleri.
552. Ne geçmemiş, bu da geçmesin!
553. Ne ilin kazanılar, ilin de harcanılar. (Ne kadar kolay kazanıyorlarsa, o kadar da kolay harcıyorlar.)
554. Ne inliyor, ne buza(ğ)ılıyor!
555. Ne kadar da bü(y)ük olsa onun şanı, taşür onun nişanı.
556. Ne kadar do(ğ)ru konuştun, o kadar iyilik göresin.
557. Ne ^^mısak (y)imiş, ne de ^^mısa(ğ)a a(ğ)zı kokar.
558. Ne so(ğ)an (y)imiş. ne so(ğ)ana kokuyor.
559. Ne şiş yansın, ne kebab.

560. Ne takım çoban, o takım sürücü.
561. Ne türlü saabi (sahibi), o türlü de cırak (uşak).
562. Ne verdiysen elinle, o gider seninle.
563. Ne yanda yok, ordan alınmaz.
564. Ne yanı i(ğ)ne, o yanı iplik (de).
565. Nekesin malını cömertler yer.
566. Nerde ana, orda uşak (çocuk) .
567. Nerde bir araba kısmet, oraya lâzım bir gram da akıl.
568. Nerde çokluk, orda bokluk.
569. Neresi ince, oradan kopar.
570. Nice anası, ö(y)le de danası.
571. Nice küçük (gocuk, kürk) gitti, kavga da bitti.
572. Nicel döşeycen, öle da uyecan. (Nasıl döşersen, öyle uyırsun.)
- O —
573. O bir ip, iki ucu bombok.
574. O da yalan, bu da yalan.
575. Odayı bekleyen, çorbayı kaşıklar.
576. O(ğ)luna güvenme, koluna güven.
577. Okumamış okumuş, akıldan bozulmuş.
578. Oldu olacak, kırıldı bacak (nacak).
579. Olmadan olmaz, uymadan uymaz.
580. On kere ölç, bir kere de kes.
581. Onu köyden istemeyorlar, o papazın evini soruyor.
582. Onun başına fesi karı koyar.
583. Onun lafı çu(v)ala girmez, torbaya sı(ğ)maz.
584. Ortak malı, köpekler yemez.
585. Otur, otur, can sıkma.

224 Yazılar

— Ö —

586. Ö(ğ)ünme kötülüktür.
587. Öküz alunda buza(ğ)ı arama.
588. Öküz, geçti (ğ)i topra(ğ)ı sıruna atarmış.
589. Öküz öldü, ortaklık bozuldu.
590. Ölen kabahatli.
591. Ölmüş eşek, kurttan korkmaz.
592. Ölü be(y)gir (eşek) nalı arama(y)a gider.
593. Ölü ile dü(ğ)ün, yolda kalmaz.
594. Ölü koyun, kurttan korkmaz.
595. Ölü mezara, mülkü mezada.
596. Ölü ölüyle, diri diriyle.
597. Ölümü görünce, a(ğ)ır hastalı (ğ)a kail olaca(ğ)ız.
598. Ölüye a(ğ)lama.
599. Önünden gidersin süser, geriden gidersin teper.
600. Ördek ördekle, kaz kazla, kör ta(v)uk kör horozla.
601. Öte (y)ansı kara, beri (y)ansı biaz (beyaz).
602. Ö(y)le başa (kafaya), bö(y)le uraş.
603. Ö(y)le bulduk, bö(y)le götürece(ğ)iz.
604. Ö(y)le ulanmış, bö(y)le dokunacak.

-P-

605. Padişahın bekçileri.
606. Padişahıtan imdat yoktur.
607. Paklık (temizlik), sa(ğ)lı(ğ)ın yardımcısı.
608. Panayır hesaplan ekleşmezler, evdeki hesaplara.

(Bizdeki benzeri: Evdeki hesap, çarşıya uymaz.)

609. Papaza ne kadar versen doymuz.

610. Papazın sözünü dinle, yaptı (ğ)ını yapma!
611. Parayı veren, düdü(ğ)ü çalar.
612. Parma(ğ)ın girmedi(ğ)i yere kafanı sokma!
613. Pazar, havayı bozar.
614. Pazarlıksız giren, haksız çıkar.
615. Pe(y)nir olaydı, papara yapacaktık, ama o ekmek de yok.
616. Pireden (pireyi) deve yapma!
- S -
617. Sabah ola, hayır ola.
618. Sabah (sabahlar) hayır olsun!
619. Saç(ı) uzun, akl(ı) kısa.
620. Sa(ğ) insanın işi bitmez.
621. Sa(ğ) ol!
622. Sa(ğ)-salim.
623. Sa(ğ)ır için popaz (papaz) iki kere çannarı (çanları) çekmez (çalmaz).
624. Sa(ğ)ır, işitmeden (işitmezse) uydurur.
625. Sa(ğ)lam baş, yastık istemez.
626. Sa(ğ)lık olsun!
627. Şakacıya (sakaya) su satma!
628. Sakal gitsin, kafa kalsın.
629. Sakla samanı, gelir zamanı.
630. Saksa(ğ)an gibi sakırdama.
631. Salma (havlama) bilmeyen köpek, sürüsüne kurt getirir.
632. Sayma bir kimse(y)i a(h)mak (y)erine.
633. Sefa buluştuk (bulduk) !
634. Sefa geldiniz.
635. Sekiz günlük ömrün dokuz günlük çalışması vardır.

226 Yazılar

636. Seksen seksen, karı pastırmayı sersen.
637. Seksende olmamış da doksanda mı olacak?
638. Sel gider, kum kalır.
639. Selâm verdik, borçlu çıktık.
640. Sen giderken, ben gelirdim.
641. Sen güzel, ben güzel, akşam oldu, ne y(i)yece(ğ)iz?
642. Sende de var, bende de var, bir kuru dalda da var? (Bilmece: Gölge.)
643. Senden ta (daha) iyi olmasın.
644. Seni gören, hacı olacak.
645. Senin metnin (methin), âlemin kötüsü.
646. Se^e, nice tozu gözünde.
647. Sıçan tü(y)lenince, deli(ğ)e (deliğine) sı(ğ)maz.
648. Sinek bir şey diildir (değildir), ama mide bulandırır.
649. Sirkeyi, sarmısa(ğ)ı hesap edersen, çorbayı tatsız (y) irsin.
650. Sivrisinekten ya(ğ) çıkmaz.
651. Sokma akıl, akıl olmaz.
652. Sokma akıl bir kimseyin (kimsenin) başına.
653. Sokma burnunu, ne yanda kaynameer çölmen (kaynamıyor çömle-ğın).
654. Sonundan dönen, dininden döner.
655. Sopanın iki ucu var.
656. Sorma ihti(y)ara, sor çok görene.
657. Sormak parasız.
658. Sö(y)le, kim senin dostun da ben sö(y)leycem (söyleyeceğim), kim-sin sen.
659. Sö(y)lersin, fena olursun; sö(y)lemezsın, hasta olursun.
660. Sö(y)leye sö(y)leye a(ğ)zımda tüü (tüy) bitti.
661. Su gider, kum kaler (kalır).
662. Su yerine şarap vereer (verir).

663. Sular (y)üksekten akar, alçaktan çıkar.
664. Susak kafalı.
665. Susan (ağlamayan) uşa(ğ)a (çocuğa) meme vermezler.
666. Suser (susar), sanki su a(ğ)zına almış.
667. Sümek, yapa(ğ)ımn taranmışı.
668. Süte maya koymadan yo(ğ)urt olmaz.
- Ş -
669. Şaka (şakadan) aslıya çıku.
670. Şansızlık şan (ünsüzlük ün) besler.
671. Şarap mı dedin, severim; gaz-katran sevmem.
672. Şen ol!
673. Şevkine sa(ğ)lık!
674. Şeytan alsın başını!
675. Şeytanın kış baca(ğ)ı.
676. Şoparın (Çingene çocuğu) kum atacak vaku geçti.
677. Şükürlen tarla kazılmaz.
678. Şü(p)heli g.. dingilder.
- T —
679. Tabak, sevdi(ğ)i deriyi yerden yere (v)urur.
680. Tahta yumuşamaz.
681. Tamah (hiç) bir vakit doymeer (doymaz).
682. Tamahlık adamı kaybeder (yok eder, öldürür).
683. Tartışmada yumruk gereksizdir.
684. Taş çatlasa!
685. Taş, oldu(ğ)u yerde a(ğ)ırdır.
686. Taş üstünde taş b(ı)rakmama.
687. Taşı sıkısa, su çıkaracak.

228 Yazılar

688. Taşıma suylan de(ğ)irmen dönmezmiş.
689. Tatlı dil, can alır.
690. Tatlı dil, (y) ılanı delikten çıkarır.
691. Tatlı muhabbete doyum olmaz.
692. Tauşan (tavşan) bayırı aştıktan sora, kınayı kışına yaksın.
693. Tauşana (tavşana) "kaç", taziya da "tut" deme.
694. Ta(v)uk atlayan yımırta (yumurta) yımırklar (yumurtlar).
695. Ta(v)uk öter belâya.
696. Taylar yetişmese, atların pa(h)ası olmaz.
697. Tekerlenen taş, yosul (yosun) tutmaz.
698. Tekkeyi bekleyen, çorbayı yer.
699. Tekne kazıntısı (sonuncu).
700. Tencere tekerlendi (yuvarlandı), kapa(ğ)ını buldu.
701. Testi gitmeer (gitmiyor) çok sıra suya.
702. Tez elden iş, tez oler (olur) .
703. Tezlik, işi bozer (bozar) .
704. Tilki, pazara çıkmaz.
705. Tok, açı annamaz (anlamaz).
- (Benzeri: Aç, tokuna diil (değil) kafadar.)
706. Tok, açın halını bilmez.
707. Tok domuz follu(ğ)u aktarer (aktarır).
708. Tok insan, aç insana inanmaz.
709. Tıraş pa(h)alı, şarap ucuz.
710. Tutanı tutarsın, kaçan kurtulur.
711. Tuz-biber, hızlı gider.
712. Tuzlan ekmek, hazır imek (yemek).

713. Ucu-bucu yok, ucu-kenarı yok.

714. Ucuz çorbanın tadı azdır.

(Benzeri: Ucuz çorbanın tadı o kadar.)

715. Ucuz etin çorbası tatsız olur.

716. Ucuz veren, tez kurtulur.

717. Uçan kuş, mahrum kalmaz.

718. Uçan kuşların hepsi inmez.

719. Ummadı(ğ)ın çotuk (kök, dal) arabayı devirir.

(Benzeri: Umut etmedi(ğ)in taş (kütük) arabayı devirir.)

720. Uşa(ğ)ın (çocuğun) yedi(ğ)i helâldir, yeni ruba (giysi) haramdır.

721. Uşak (çocuk) a(ğ)lamadan, anası vermez emmeye.

722. Uşak (çocuk) sevdi (ğ)i yere gider, eşek dö(v)üldü(ğ)ü yere gider.

723. Uyku, baldan ta (daha) tatlıdır.

724. Uzan, yorganına göre.

— V —

725. Varın salıceylan (sağlıcakla).

726. Varlı (ğ)ına güvenme, yoklu(ğ)una gücenme!

(Benzeri: Varlı (ğ)ına sevinmeyeceksin, yoklu(ğ)una sevineceksin.)

727. Varlıktan baş acımaz.

728. Varmış bir kere bir deduynan (dedeyle) bir babu (nine).

729. Vama, Vama, parasız varma; varırsan da Balık pazarından aşı(ğ)ı varma!

730. Vay, başım!

731. Ver amca tekerle(ğ)i, sen arabayı sürüklersin.

732. Ver takke, al külâh.

733. (V)urma toyu (toy kuşunu) sopasız.

— Y —

734. Ya kemer dolusu, ya hendek dolusu.

230 Yazılar

735. Ya sultan ölecek, ya da eşek geberecek.
736. Yabanı (kurtu) ne kadar besle, o hep daya (dağa, ormana) bakar.
737. Ya(ğ)lıya kaçan, çalıya dolar.
738. Yal (y)iyen köpek, tü(y)ünden belli.
739. Yalancının ipiyle pınara (kuyuya) inme!
740. Yalancının mumu, ö(ğ)lene kadar yanar.
741. Yalpak (parlak, güzel) buzaa (buzağı), iki anadan emermiş.
742. Yalpak (sevimli) kedi, fena urmalar.
743. Yalpak kuzu, iki koyundan emer.
744. Yangına karşı körükle gitme.
745. Yanı üstü yatan da bir, g..ünü yırtan da bir.
746. Yap iyilik, bul kemlik.
747. Yapan, kendine yapar.
748. Yapma etme, yapma bulma.
740. Yapmeer (yapmıyor) deri, ne kadar sepi.
750. Yaşa eşe.ci(ğ)im, yaşa, yaza trafil otu biçece(ğ)im sana.
751. Yaşama(ğ)a, nice beylen bacanak.
752. Yavklun var mı, osa yok? (Yavuklun ^ mı, yoksa yok mu?)
753. Yaz, kışı besler.
754. Yazık kıza, yandı çocuk (oğlan).
755. Yazılan bozulmaz (çözülmez).
756. (Y)emiş fidandan yırak (ırak, uzak) düşmez.
757. (Y)eni dosnı ara, ama eski dostu da unutma!
758. (Y)eni süpürge, islâ süpürer (iyi süpürür).
759. (Y)eni süpürge, köşede durer (durur).
760. (Y)er çatlasın, gitmem.
761. (Y)er titirer, bayırlar inner (inler).

762. (Y)eşil kabaktan tohum istemem.
763. (Y)etişmeyincen dereye, paçaları(ı)nı suama (sıvama).
764. (Y)etmiyor kelin keli, tepesinde de bir çıban.
765. Yıkıl başımdan!
766. Yılan boyunu kılıç kesmaz.
767. Yılan da e(ğ)ri gider, ama deli(ğ)ini gördüynen do(ğ)rulur.
768. Yılanın kuyru(ğ)una basmazsan, dalamaz.
769. Yıldırım kıysın!
770. Yıldızı yufka.
771. Yımırta tauktan (yumurta tavuktan) akıllı çıkmış.
772. Yımirtanın (yumurtanın) kulubunu arama!
773. Yımirtaya (yumurtaya) kulup takma!
774. Yırüşık (yırücü) kuşun ömrü azdır.
775. Yol yürümele, borç ödemekle biter.
776. Yolcu Şahpas, kimseye bakmaz.
777. Yolcu, yolcuyu yolda bulur.
778. Yolcu yolundan kalmaz.
779. Yolcu yolunu bulur.
780. Yolcuya yol, kurba(ğ)aya göl.
781. Yolcuya yol yakışır.
782. Yolunuz açık olsun!
783. Yorgana göre uzan!
784. Yürük at, yemini artunr.
785. Yüz, düz.
786. Yüzsüzün kuyrucu(ğ)u, pııannar (taş duvarlar) boyunda.
787. Yüzsüzün yüzü gülmez.

232 Yazılar

788. Zaman, saman satar.
789. Zaman zamana uymazsa, sen zamana uy.
790. Zengin ke(y)fi gelince(ye dek), fukaranın canı çıkarmış.
791. Zengin parası çoktur, fukaranın uşakları (çocukları) çoktur.
792. Zenginlik çok, nizam (düzen) yok.
793. Zor, oyunu bozar.
794. Zordan zor en zor boş kafa doldurma.
795. Zorla güzellik olmaz, olsa da yakışmaz.
796. Zorla sıcılan boktan hayır olmaz.
797. Zorlama dilini, zorla işini.
798. Zoruna sevgi kazanmaycan (kazanmayacaksın).
799. Zurnayı görür, mayıl (mail) olur; çeşmeye gider, kurnaya mayıl olur.

Kaynak: Manov, Atanas Gagauzlar : Hristiyan Türkler / Atanas Manov ; Bulgarcadan çev. M. Türker Acaroğlu , Türk Tarih Kurumu, 2001, Ankara

RÜYALARIN DİLİ

"Yorumlanmamış rüya, okunmamış mektuba benzer"
TALMUD

Neden rüya görüyoruz?

Rüyalar araştırma laboratuvarlarının ileri sürdüğü gibi, bilinçaltının fantezileri ya da bilinçaltının sembollerle ortaya vuruluşu mudur? Ya da, gene rüya laboratuvarlarının son saptamalarına göre, duygu ve düşüncelerin düzenlenmesine katkıda bulunan görüntüler midir sadece? Yoksa bir başka laboratuvarın ileri sürdüğü gibi, kişinin yaşadıklarını, kendince, yeniden gözden geçirmesi midir? ...

Ya piyasadaki rüya yorum kitapları?... Onlar rüyanın gerçeklerine ne denli yaklaşıyorlar?... Yıllardır bu alanı inceleyen disiplinlerden biri de psikoloji. Onun bu konudaki tek yanlı varsayımları ne ölçüde güvenilirdir?

Bu özlü kitapta verilen bilgiler tüm bu alanlardaki bilgi ve araştırmaları çok aşıyor. Onlardaki bazı doğruları onaylıyor, ama bize rüyaların çok daha üstünde anlam ve işlevleri olduğunu gösteriyor, hem de pek fazla ... Bir benzetme yapılacak olursa, onlar aysbergin sadece su yüzünde görünen bölümüne bakıyorlar, dipteki derinlikten pek haberleri yok...

Problem Çözücü Rüyalar

Bunlara kuluçka rüyalar da deniyor. Bu tür rüyalar öncelikle günlük yaşamın sorunlarına çözüm getirirler, insanın çözemediği bir soruna çözüm yolu gösterirler. Bu rüyaların en ileri biçimi, bilim adamlarının gördüğü, onların buluşlarına katkıda bulunan rüyalar. Alman kimyacı Kekule'nın, günlerdir aradığı, benzolün açık formülünü esinlendiği rüya gibi...

Arkeolog Herman V. Hilbrecht'in çivi yazısını çözen rüyası gibi...

İnsanın Gizli Güçlerini Ortaya Çıkarıcı Rüyalar

insanın telepati, geleceği görme gibi güçlerini sergilerler. (Bu konularda elinizdeki kitapta örnekler verildiğinden, ayrıca açıklamalara girmiyoruz.)

Haberci Rüyalar

Bize gelecekle ilgili haberler verir ve ikazlarda bulunurlar.

Sağlık Koruyucu Rüyalar

Benden kaynaklanan uyarılardır, bedenin bir ihtiyacını ya da zayıf yanlarını işaret ederler.

İnsanı Üst Benliğine Yükselten Rüyalar

İnsan üzerinde derin etkiler yaratan mesaj niteliğindeki rüyalar. Vizyon adını alırlar.

İnsana Serüvenler Sunan Rüyalar

İnsana yaşamadığı serüvenler sunarak, tecrübe eksikliğini gidermede yardımcı olurlar.

Geçmiş Yaşamları Gösteren Rüyalar

Bazı rüyalar da geride bıraktığımız eski yaşamlarımızdan izlenimlerdir. Bu rüyaların özelliği; değişik kesitler, değişik sahneler şeklinde tekrarlanmalarıdır.

Eğitici Rüyalar

Çoğu zaman sembolik ya da dolaylı yolla yaptığımız bir yanışı, bir eksikliğimizi gösterir, bize ışık tutarlar. Bazen kıyaslamalarla doğrusunu gösterirler.

Günlük Endişelerden, Korkulardan Kaynaklanan Rüyalarda

Bazen günlük endişelerimiz, korkularımız bilinçaltının boşalması biçiminde kendilerini ortaya vururlar.

İhtiyaçları Gösteren Rüyalarda

Dostları ziyaret, tiyatro, seyahat gibi insanî ihtiyaçlar da rüyalarda kendilerini belli ederler.

Öte Alemle İlişki Rüyalarda

Öte alemdeki ölmüş yakınlarımızla buluşmalarımız da, oradaki tecrübelerimiz de rüyalarımıza konu olur.

Anlamsız Rüyalarda

Fazla yemekten, içkiden/ ilaçlardan kaynaklanan kabus biçiminde ya da anlamsız rüyalar, fiziksel bedenin tepkisi olarak ortaya çıkarlar. '

Rüyaların daha pek çok anlam ve işlevi vardır.

Özetle, rüyalar maddî benliğin yanı sıra, akli ve ruhu geliştirirler, elbette daha çok onlardan yararlanmak koşuluyla... Onlar insanın dünya eğitiminin önemli bir parçasıdır, özellikle insan hayatının büyük bir bölümü uykuda ve onun da büyüdükçe bir bölümünün rüyalarla geçtiği düşünülürse... Gerçekten de, insan hayatında önemli bir zaman dilimini dolduran rüyaların çeşitli anlam ve işlevleri olmasından daha doğal ne olabilir ki?

Yukarıdaki açıklamaların ışığında, rüyaların insanın çeşitli varlık düzeylerinden kaynaklandığı çıkarılabilir. Bunlar beden düzeyi; bilinç düzeyi; bilinçaltı düzeyi; üstün bilinç düzeyi ve en üst realite olan can düzeyidir. Rüya yorumunda, rüyanın hangi düzeyden kaynaklandığı saptamak ilk adımlardan biridir. Görüldüğü gibi rüyalar aysbergin yüzeyinden geldiği gibi, başka derinliklerden de kaynaklanabilir. Bilimsel araştırma ve analizler yalnızca yüzeyi gördüklerinden yorumları ve vargıları çoğu zaman eksiklidir, hatta yanıltıcıdır.

Rüyaların Da Yasaları Vardır

Yani, rüyalar belli yasalara göre oluşur ve ortaya çıkarlar. Bunlar da yeri geldiğinde, ayrıntılarıyla anlatılıyor.

Rüya Yorum Yasaları

Aynı şekilde, rüyalar belli yasalara uyarak açıklanabilirler.

İlk Yasa: Rüya görenin ruhsal durumunu teşhis etmektir. Rüyanın yarattığı duygular, olumlu mudur, yoksa olumsuz mudur?

İkinci Yasa: Rüyanın hangi ihtiyaçtan kaynaklandığını saptamaktır. Acaba hangi ruhsal ihtiyacı bu rüyayı yaratmaktadır?

Üçüncü Yasa: Rüyanın hangi düzeyden kaynaklandığını saptamaktır. Her düzeye göre, yorum farklılaşır.

Rüya yorumuna başlamanın da usülleri vardır. İnsan önce, kendini en iyi tanıdığı için, kendi rüyasını yormalıdır. Rüya yorumu piyasadaki rüya yorum kitaplarını karıştırıp, o açıklamalara göre rüyaları yorumlamak değildir. Çünkü onların dayandığı ne bir yasa, ne bir metod, ne de bir ilke vardır. ..

İkinci adımda rüya yorum yasalarına uyulur... İlgili bölümde bunları da örnekleriyle bulacaksınız.

Peki, yaptığımız yorumların doğruluğundan nasıl emin olabilirsiniz? Bunun için de üç metod gösterilmektedir:

1. Rüyalar arasında kıyaslamalar yapmak,
2. Subjektif duygulara, sezgilere bakmak,
3. Doğru yaşamak ve etrafa yararlı olmak, çünkü bu türlü yaşamak insanın aklını ve ruhunu geliştirir, daha net görmesini sağlar.

Bazen gördüğümüz rüyaları pek hatırlayamayız, bazen de hiç hatırlayamayız. Peki onları hatırlamanın bir imkanı var mıdır?

Önce bir hazırlık yapılır. Sonra bilinçaltına hatırlama telkinlerinde bulunulur: Rüyaı hatırlayacağım, rüyayı gördükten sonra uyanacağım gibi...

Sonra beden hazırlanır: İstirahati ve dinçliğı sağlanır. sonraki aşamada, rüyalar kaydedilir, başkalarına anlatılır, akılda tekrarlanır, incelenir, kıyaslanır...

Bu arada bazı rüyalar hiç hatırlanmaz. Onlara ne olur?

Kural olarak: Anlamı olup da hatırlanmayan rüyalar, değişik varyasyonlarla tekrarlanırlar.

Rüya Türleri

Yukarıdaki açıklamalardan çıkarılacağı gibi, rüyaları kategorilere ayırmak da mümkündür:

Saçma, anlamsız rüyalar, günlük yaşama uyan anlamlı rüyalar, sembolik rüyalar, vizyonlar (eskiler rahmani rüya derler), negatif rüyalar (eskiler şeytani rüya derler), eski yaşam rüyaları vb...

Bütün bu yasalar, yöntemler, sınıflamalar rüyaların dilini çözmede esastırlar. Bunlardan yoksun piyasa rüya yorum kitaplarının rüyalara yaklaşımının ne ölçüde yararlı ve doğru olabileceğı tartışma konusudur.

Geçmişten Günümüze Rüyalar

Aslında, insan kendini bildi bileli rüyalarla haşır neşir. Eski primitif kültürlerde de rüyalara büyük önem atfedilmiştir. Çünkü onlar için rüya (bir ölçüde de doğru olarak) uykuda bedenden ayrılan ruhun hayatıdır. Ayrıca, gene rüyalar onlara insan üstü güçlerin ilettiğı haberleri bildirmektedir...

Kayda geçmiş ilk rüya yorumuna Tevrat'ta rastlıyoruz. İ.Ö. 1 700'lerde yaşamış olan Hz. Yusuf büyük bir rüya yorumcusu. Basireti ve ünlü rüya yorumları sayesinde, Mısır'ın Firavun'dan sonra en büyük yöneticisi oluyor. Ve yaptığı rüya yorumlarıyla Mısır'ı bir felaketten kurtarıyor. Kuran'da "Kissaların En Güzeli" olarak anılan Yusuf Suresi'nde babası Hz. Yakub'un ağzından onun bu sanatının sırrı anlatılıyor: "Rabbin seni seçecek ve sana rüyaların yorumunu öğretecek."

Ünlü Gılgamış Destanı'nda, Tevrat'takine çok benzer, belki de ondan esinlenmiş, rüya yorumlarına rastlıyoruz ...

Görüldüğü kadarıyla, tarihte rüyaları ilk analiz eden kişi de ünlü Homeros: "**Rüyalar, diyor, en akılcı ya da en az akılcı güçlerin etkisiyle ortaya çıkarlar. Bunlardan birincisi doğru rüyalar, ikinciler saçma rüyalar**dır."

Yunanlı bilge Sokrat da, rüyaların kaynağını açıklıyor: **"Rüyalar vicdanımızın sesidir. Bu ses ciddiye alınmalı, ona uyulmalıdır."**

Sokrat'ın izinde yürüyen öğrencisi Platon da, rüyaların psikolojik kökeninden söz ediyor: "İyi ve kötü olmak üzere, iki tür rüya vardır. Kötü rüyalarda, aşırı ve kontrol edilemez dürtüler ortaya çıkarlar. Ne var ki, kendini kontrol edebilen insan, rüyasında gerçeği bulabilir ve kötü rüyalar onu rahatsız etmez."

Aristo her konu ile olduğu gibi, rüyalarla da ilgilenmiş, ne var ki burada fazla derine inememiş: "Rüyalarımız, genelde, rastlantısaldır ve bir anlam taşımazlar" diyor.

Rüyalar üzerine ilk kitabı İL. Yüzyıl'da Dal disli Artemidor yazmış. Ona göre beş tür rüya vardır:

1. Günlük olayları yansıtan rüyalar.
2. Geleceği açıklayan haberci rüyalar.
3. Melekler ve Azizler tarafından iletilen Tanrı'nın dileklerini bildiren kehânet rüyaları.
4. Baskın duyguların kendini açığa vurduğu fantastik rüyalar. (Burada psikolojik analiziyle Freud'a öncülük ediyor).
5. Çoğu zaman çocuklukta ve ihtiyarlıkta görülen, korkutucu acı veren kâbuslar.

Gene, Artemidor'a göre, rüyalar zaman ve kişiye göre farklılıklar gösterdiğinden, tam olarak yorumlanamazlar. Onun çağına göre oldukça ileri olan bu tür açıklamaları insanı gerçekten şaşırtıyor.

Gene, il. yüzyılda kaleme alınmış olan Ya hudiler'in esoterik kitabı Talmud büyük bir gerçeğe işaret ediyor: "Yorumlanmamış rüya, okunmamış mektuba benzer." Kitap Yahudi ler'in rüya yorumuna çok önem verdiğini, Hz. İsa döneminde Kudüs'te yirmidört yorumcunun bulunduğunu söylüyor bize.

IV. Yüzyıl'da Assuanlı Sinesius da rüyaların büyük önemini işaret ediyor. Hatta rüyalar yoluyla insanın eğitilip, aydınlanabileceğini söylüyor: "İnsan olmanın gereği olan rüyalar, yaşamın bir gerçeği olarak, bazen bize iyi bir hayatın nasıl olması gerektiğini öğretir."

Bunun yanı sıra, rüyaların habercilik işlevini de işaret ediyor: **"Gene rüyalarda, geleceği görüp, tehlikelere karşı hazırlıklı oluruz."**

XII. yüzyılın ünlü teolog filozofu Aquinolu Thomas da rüyalara temas etmeden geçememiş. O dört tür rüyadan söz ediyor:

1. Geleceği gösteren rüyalar.
2. Günboyu yaşadığımız olayların izlenimleri olan, içimizden kaynaklanan rüyalar (gene bilinçaltını işaret ediyor).
3. Tanrısal rüyalar.
4. Şeytanî rüyalar.

Bu anlamlı sınıflama, Thomas'ın rüyalar konusunu bayağı incelediğini gösterir.

İngiliz düşünür Hobbes da, rüyaların bir başka yanını işaret eder: "Rüyalar, hastalıkların etkisiyle oluşurlar. Anlamsızdırlar" der. O kabus türü rüyalardan söz ederken, rüyaların başka anlam ve işlevlerini es geçmez.

Fransız usta Voltaire, "uykularında savunma yapan avukatlar, problem çözen matematikçiler tanıyorum" diyerek problem çözücü rüyalara işaret eder. O bir bölüm rüyanın da, bedensel dürtü ve uyarılar sonucu olduğunu söyler, ne var ki rüyalar aracılığıyla geleceğin görülebileceğini kabul etmez.

Alman düşünür Kant da, Voltaire gibi rüyalarda kutsal mesajlar alınamayacağını ve geleceğin görülemeyeceğine inanır. Ancak rüyalardaki düşüncelerimizin, uyanık halimizdeki düşüncelerimizden daha açık ve kararlı olduğunu kabul eder. (Herhalde Voltaire ve Kant açık haberci rüya görmemiş, görmüş oldukları sembolik haberci rüyaları da yorumamış olsalar gerek.)

Alman şair, düşünür, bilimadamı Goethe de, rüyalar sırasında düşüncelerin daha akılcı olduğunu söyler. Ona göre, rüyalarda insan eşine daha açıktır. Gene rüyalar insandaki potansiyel güçleri ortaya çıkarır.

Amerikalı şair Emerson'ın da rüyalar konusunda ayrıntılı ve çok yönlü görüşleri vardır. Bu konuyu oldukça iyi incelediği anlaşılmak, tadır: "Rüyalarımızın bazen bilgelik dolu, bazen de korkunçtur. Onlar sorunlarımızı çözebilir ve bize gerçeği gösterebilirler..."

"Rüyalarda kendimizi daha özgürce ifade edebiliriz... Rüyalarımız bazen abartılı ve saçma olsa da, onların ardında her zaman bir gerçek gizlidir" der.

O da, Goethe gibi, "İçimizden gelen bu sahnelerin" hayatımız ve kaderimizle ilgili olduğuna inanır.

En ayrıntılı ve en ilginç görüşlerden biri de Fransız filozofu H. Bergson'a aittir. O da meslektaşı Nietzsche gibi, bazı bedensel uyarıların rüyalara yol açtığını düşünür. Ne var ki dahası da vardır:

"İnsanın belleği, sonsuz anılar deposudur. Rüyalarımızda, bilincimizin mahsenine hapsedilen bu anılar, dışarı çıkmaya başlarlar. Ne var ki hepsinin birden çıkması mümkün değildir. O günkü duygu ve düşüncelere uygun olanlar öncelik kazanırlar..." Gerçekten de Bergson, rüyaların kaynaklandığı aysbergi, görünmeyen derinliği hissetmiş ender insanlardan biridir.

Sigmund Freud

Rüyaları bilimsel inceleme konusu yapan ilk insan ise Freud'dur. Rüyaları inceleme yöntemi, doğal olarak, psikanalizdeki serbest çağırışım yöntemidir.

Ona göre, rüyalarımızı oluşturan motifler akıldışı arzu ve düşüncelerdir. Bilincimiz tarafından bastırılan ve dışlanan olumsuz duygular, özellikle cinsel arzular, rüyalarda kendilerini ortaya vururlar. Bu akıldışı arzuları içimizde taşıyız, ama toplumun baskısı yüzünden onları bilinçaltına bastırırız. Uyku sırasında bilincin kontrolü azaldığından, bu arzular canlanıp kendilerini ortaya vururlar.

Bu arzular genellikle, temelleri çocukluğumuza kadar inen cinsel arzulardır. Ne var ki içimizde bir "sansürcü" vardır. İşte bu sansürcü yasak duygu ve düşünlerin net bir biçime bürünmelerini engeller. Böylece "sansürcü" akıldışı arzuları değiştirip farklılaştırır. Onları

238 Yazılar

sembollere dönüştürür. O halde, semboller gizli şifrelerdir. Rüya yorumculuğu da, bu şifreleri çözümlmekten ibarettir.

Örnek olarak, rüyada görülen elmalar göğüsleri, açık kapı vajinanın sembolüdür. Yılan ve kule penisi simgeler. Suya atlayan adam cinsel birleşmenin sembolüdür...

Freud'un rüyaları bilinçaltı içeriği, sembollere dönüştürme gibi buluşları gerçekten önemlidir. Ne var ki, 19. yüzyılın cinsel yasaklı toplumunda yaşadığından ayrıca tutucu bir Yahudi ailesinden geldiğinden buna bir tepki olarak her nedense herşeyi cinselliğe bağlamıştır.

Rüyalarındaki semboller "sansürcü"den değil, bilinçaltının sonsuz derinliğinden kaynaklanırlar aslında.

Değişik düzeydeki derinliklerden gelen görüntü, daha sığ bir yerden (bilinçten) geçerken, biçim değiştirip, sembollere dönüşmektedir zaman zaman. Ayrıca, cinselliğin rüyalarda pek öyle sembolize olmadığı, bayağı açık bir şekilde (!) görüldüğü, herkesin kendi rüya tecrübeleriyle sabittir.

Carl Gustav Jung

C. Jung'un rüyalar konusundaki görüşleri de, onun ünlü bilinçdışı kuramına dayanır.

Ona göre: "Rüyalar bilinçdışımızda gizli kalmış olan bilgeliğin yansımasıdır... Bilinçdışı bazen bilincimizin ötesinde bir akıl ve hedef sergiler... Hatta rüyalarımızda konuşan ses bizim sesimiz değildir, üst kaynaklardan gelir ve bizi yüceltir... Rüyalarımızın temelinde anlamlı bir neden vardır."

Görüldüğü gibi, Jung da, rüyalar konusunda önemli bir yaklaşımda bulunmuştur. Ne var ki bu yaklaşım, "insanı üst benliğine yükselten" olarak tanımladığı üst düzeydeki bir anlam ve işlevi ifade eder sadece. Bunun dışında, kısaca anlatıldığı gibi, rüyalarda daha bir çok anlam ve işlev söz konusudur. Jung burada çok geniş bir yelpazenin üst ucun görebilmiştir sadece.

Erich Fromm

Erich Fromm'un rüya ve rüya yorumları ile ilgili görüşleri, iki meslektaşından daha kapsamlı ve daha gerçekçidir. O hem Freud, hem Jung'dan yararlanır, ne var ki ikisinin de aşırı uçlara gittiğini düşünür. Ona göre rüyalar çok daha karmaşık ve gizemlidir. Sadece cinsellikle ve dinselikle açıklanamaz ve yorumlanamazlar. Rüyaları bu biçimde açıklamak bizi değişik yorumlar yapmaktan alıkoyar. Çünkü rüyalarımızda, Ruhumuzun bilinmedik bir yönü kendini gösterebilir:

"Jung'un söylediği gibi, uykumuzda daha zeki ve bilgece davranabiliriz. Ama bunun göksel ve ulu bir bilgelikten kaynaklanması gerekmez. Uyanıkken, dıştan gelen pek çok etki insanın zihinsel ve duygusal yeteneklerini köreltir ve kısıtlar. Rüyalarımızda, bunlardan etkilenmeyen gerçek ruhsal yapımız ortaya çıkar."

"Ruhumuzun bilinmeyen bir çok yönü" ve "gerçek ruhsal yapımız" gibi saptamalar, Fromm'un rüyalarındaki derinliği bir ölçüde gördüğünün ifadesidir. Ama o da, Jung'un gördüğünü görememiş, üstün bilinç düzeyi ve daha derindeki can düzeyinden kaynaklanan rüyaları peşinen reddetmiştir. Ayrıca kitapta uzun uzun söz edilecek olan rüyalarla ilgili anlam ve işlevlerin pek çoğuna dokunmadığı söylenebilir.

YORUMLAR

Görüldüğü gibi, rüyaların dili çoğu zaman semboliktir. Rüya yorumuna ilk adımda, bu

bilgiler önemlidir.

İşte size özel olarak yararlı olacak bilgiler. Ama şu yasayı da unutmayın:

Rüyalar bir şeyle birçok şeyi ifade ederler, öyleyse yorumlayabildikleriniz, başlangıçta rüyanın sadece bir bölümü, bir yanıdır.

Beyaz at ya da beyaz sakallı olgun kişi: Üst benimiz, aslımız. (Verdiği mesajlar çok önemlidir).

Mezar üstünde çiçek: (Çiçek sayısı kadar) zaman içinde, o kaybettiğimizin rüyamızda göreceğimiz haberi.

Çiçek: Mesaj, haber, buluşma, görüşme

Çiçeklerin dile gelmesi: Bilinçaltının açılımı, bilinçaltından gelen mesaj.

Deniz, okyanus: Tümü bilgi olan Tanrısal gerçek.

Rüyada ses: Bilinçaltının ikazı, mesajı.

Dıştan bir ses: En yüksek benimizin mesajı.

Yeşil Bardak: Bedenin ve hayatın simgesi.

Çekilmiş kahve çekmek: Bitmiş bir işi karıştırmak.

Tren: Hayat yolculuğu

Trenle dönüş: Eskiye dönüş, eskiye özlem.

Trenin durması: Yaşamın sona ermesi.

Evin yanması: Öfke ve tutkularla bir yuvanın yıkılması.

Evin içinde ya da dışındaki tehlikeli insan: insanın kontrol altına alınamayan ürkütücü kişiliği.

Fırtına ve Sesler: insanın fırtınalar yaratan, işleri karıştıran yanı.

Bayılma: Ağır harekete uğrama

Dışlerin dökülmesi: Ağır sözlerle karşılık verme, dedikodu yapma.

Ölüm: Maddeye bağlılığın ve tutkuların ölmesinin işareti.

Tabut, karanlık yüz: Ölümün sembolü, o insanın yakında fizik olarak varlığının son bulacağı.

Elbise giymek: Yeni bir ruhsal aşama.

Elbisenin dar gelmesi: Yeni ruhsal aşamayı hazmedememek.

Ölmüşlerden gelen ikaz: Uyulması gereken bir uyarı.

Yüzük: Birliğin, birliğe ulaşmanın işareti.

Bilezik: Yeni bir bağ, gelecek olan bebeğe işaret.

Mücevher: Hamilelik

Okula gitmemek: Dünya okulunda gerekli dersleri almamak.

Evlilik, nikah: İleride yapılacak nikahın habercisi.

Düğün: Birliğe ulaşma, üst realiteye çıkma, diriliş.

Ölümden söz etmek: İleride olacak ölümün habercisi.

Ağlamak: Acı bir olayın habercisi, (Manevi olarak) Ruhsal yanın açılması

Bir insanı ölü görmek: O insanın ruhen ölü olması ya da olacağı.

Beyaz renk: Saflığın sembolü.

Sarı renk: ilahiliğin sembolü.

Mavi renk: Gerçeğin sembolü, görevli olmanın sembolü.

Kırmızı: 1) tehlike 2) maddecilik

Toprakta sürünen hayvan: Henüz uyanmamış olan insan.

Şafak sökmesi: Ruhen uyanmaya yakınlık.

Bir şey yiyip-içmek: Bedenin o maddeye olan ihtiyacının ikazı. (Bedenden gelen uyarılar)

Hastalanmak: Yanlış düşüncelerle bedene zarar vermek.

Felç olmak: Manevî olarak kendine zarar vermek.

Ölmüş annenin ikazı: Kendi öz varlığından gelen uyarı.

Tiyatro: Dünya sahnesi.

Mektup: Yakında gelecek olan mesaj, haber.

Kendini çocukluk evinde görme: Gönlün saf hali.

Balık: Manevi gıda, nasip.

Ayakkabı: Düzgün ve güzelse: İnsanı doğru yolda olduğunun, garip ve çirkinse: İnsanın doğru yolda olmadığının işareti.

Adın 'birçok kez tekrarlanması: Hizmet için manevî alemin çağırısı.

Evdeki karanlık: Gönüldeki sıkıntı ve karanlık.

Köpek: (saldırıp ısırması): İnsanı kendi nefsi, geri yanı.

Kedi ya da kedigillerden bir hayvan: Nefsin yırtıcı ve saldırgan yanı.

Tanıdık insanlar: İsimleri önemlidir; isimlerin anlamı sembolik bir mesaj taşır.

Serüven: Gelecekteki güzel günler vaadi.

Işık: İlahi yardım, yol gösterme, yükselme.

Erkek çocuk: Hayırlı bir başlangıç.

Kız çocuk: Aslında hayırlı ama insana kötü gelen bir başlangıç.

Kilitteki anahtar: İdrak açılması, insanın içinde birşeyin açılması.

Gerçek dışı, tatsız rüyalar: Sağlığın tehlikede olduğunu gösteren bedenden

kaynaklanan rüyalar.

Domuz yiyen kavun: (gibi gerçek yaşamın tersi görüntüler) İnsanın gülünç halini yansıtır.

Rüyada görülen bir dost:

1. O insanın kişiliğine dikkat çekiliyor (pozitif, özenilecek bir yanına ya da negatif bir yanına).
2. Rüyaya sembolik olarak giriyor, adının anlamı bir mesaj iletiyor.

Ev üzerinde yürüyen örümcek: Yuveyı yıkacak kötölük, ihanet.

Örümcek ağım kopartıp atmak: Bir kötölüğü, evlilik dışı ilişkiyi koparmak.

Örümceğe dönüşmek: Kötölüğe kötölükle karşılık vermek.

Tepeye tırmanmak: Yaşam yolculuğunda yüksek yere (mertebeye) ulaşmak.

Akarsu: İnsan ruhu

Beyazlar giyinmiş insan: Tanrı erleri, insanüstü, arınmış insan.

Kara giyimli insan: Şer gücü, karanlık güç.

Öğretmen: Yol gösterici, eğitici varlık.

Eldiven: Koruma, kötölüğe karşı muhafaza etme.

Boğa: Kızgın ve saldırgan davranışlar, erkeklik gücünde aşırılık.

Kırmızı elbise: Tehlike işareti.

İşlenmemiş cinayetten suçlanmak: Suçu olmadığı halde, bir zorluk, bir kötölük yaşamak.

Karanlık odada sönmüş ya da kırılmış ışık: İçteki yol gösterici ışığın sönüşü.

Ateş yakmak: Dikkatleri üzerine çekmek için çalışmak.

Gemide sis içinde gitmek: Görevli yaşam yolculuğunda şaşkınlık, gerçekleri görememe.

İnsan figürleri: İnsanın karakterini karikatürize eden yanlar.

Peçe: Daha iyi anlayış ve gelişimi engelleyen şeyler.

Başka birinin yaptıklarını hissetmek: Olayları insanın, özüş açısıyla görmek.

Akrep: Kötölük

Pencereleri beyaz örtülü ev: O evin sahibinin ölümüne işaret.

Yer altına inen geçit: Mezara girmek.

Patlayıcı depo: Ölüm korkusu.

Uçuşan tüyler: Ailesel problemlerin yok oluşu.

Aletler, alet kutusu: Gerekli araçların bulunacağını gösterir.

Resim: İnsan tahayyül ve düşünceleri.

Yatakta uyumak: Gerçeklerden habersiz yaşamak.

Uyarıcı türden rüyalar: Tren soygunu, şöförü tarafından soyulmak gibi olaylar ikazdır, tedbir alınmalıdır.

Radio: Tanrısal gerçekleri insanlara anlatma. Kendini bu mesaja ayarlama.

Tren istasyonu: Dünya yaşamı, insan ilişkileri.

Heykel: O şeyin gerçeğini anlamamak.

Heykelin canlanması: O şeyin temsil ettiği gerçeğin ortaya çıkması.

Tanımadık genç kız: İç güç, yaratıcı öz, Yara- tan'ın insanın içindeki parçası.

Yüzü güzel ve çirkin olan kadın: insandaki korku dolayısıyla gerçeğin değişen yüzü ve gücü.

Domuz kovalamak: Yasal olmayan ilişki.

Tel yığınının dolaşma: Yasal olmayan- ilişki.

Bataklığa düşme: Yasal olmayan ilişki.

Köprü: Gerçeğe varmak için geçit.

Birinin evine zarar vermek: O insanın gönlünü kırmak.

Kaptan olmak: Herkesin önüne geçmek arzusu.

Asa: Hükmetme gücü

Yılan: Vesvese, vesvese veren.

Mağaza, dükkan: Tanrısal gerçeğin verildiği yer.

Bebek: İyilik yaratma, iyilik yapma, hayır.

Otomobil, otobüs gibi vasıtalar: Akıl.

Otomobili iyi kullanmak: Akli iyi kullanmak.

Kaza yapmak, otomobilin arıza yapması: Aklın iyi kullanılmaması.

Beyaz gemi: Tanrısal görevli insanların birliği,. birlikte hayat yolculuğu, Tanrısal misyon.

Makas: Ölüm ve yaşamı ayıran şey.

Dragon: İhtiras, tutku, hayvansal enerji.

Nehir geçmek, karşı taraf: Yeni bir realiteye geçmek, ulaşmak.

Satranç: Hayat oyunu.

Sigarayı bırakan birinin sigara içmesi: İnsanın koptuğu bir yanlışı tekrar yapması.

Bitirilen okulda tekrar öğrenci olmak: Kopula- mayan bir yanlıştın insanı tekrar geriye çekmesi.

İmtihana girmek ve başaramamak: İleride yaşanacak olan zor bir olayı aşamamak, başarısız olmak.

İmtihana girmek ve başan olmak: İleride yaşanacak zor bir olaydan başarıyla çıkmak.

Aşırı ciddi tavır: Dogmatizm.

Yüksek bir dağ: Yücelik, ululuk.

Denizde ada: Düz bir yolda insanın karşısına çıkan engel.

At: Tanrısal mesajın taşıyıcısı.

Kaynak: Edgar Cayce, RÜYALARIN DİLİ, Çeviren: Acar Doğangün Kitabın Özgün Adı: The Language of Dreams

Hoşlanmadan anlaşılan şey, tarafların algılamalarındaki benzerliktir. İnsan hoşlandığı kişi hakkında olumlu değerlendirmelerde bulunur ve hoşlanan iki insan arasında karşılıklı güven sözkonusudur.

Sevgi ise şemsiye bir tanımdır. Hoşlanmayı da içinde barındırmakla birlikte sevginin karakteristik özelliği bağlılıktır. Sevgi; ilahî sevgi, insanî sevgi, erotik sevgi diye farklı gruplara ayrılabilir. İnsanın olgun özelliklere, güçsüz ve zayıf insanlara, hayvanlara olan sevgisi bu alt grupları oluşturur.

Âşk, sevginin tutkulu ve derin biçimidir. Aşkın en önemli özellikleri; sadakat, bağlılık ve şefkattir. Bu üç hususiyet, âşk ile sevgi arasındaki farkı gösterir. Âşık olan kişide önceliği duygular almış ve muhakeme ikinci plâna düşmüştür. İhtirasla seven kişilere ‘delicesine âşık’ denilmesinin sebebi de budur. Âşık, sevdiği için kendi çıkarını terk eden kişidir.

Aşkta hoşlanma ve sevgide yaşanandan farklı olarak şefkat vardır. Genel olarak aynı doğru üzerinde bulunduğu düşünülse de sevgi ile şefkat birbirinden ayrı şeylerdir. Bir insanın âşık olup olmadığı onun şefkatine bakarak anlaşılabılır. Ayrıca şefkat, karşılık beklemez ve şarta bağlı değildir. Şefkat hisseden kişi âşık olduğu insanı ne pahasına olursa olsun mesut etmek ister.

Âşık, ‘Onu mutlu etmeliyim’ düşüncesiyle hareket eden, sevdiğine karşı her türlü fedakarlığa hazır insandır. Hakiki âşk, tanımlanarak yaşanan aşktır. Âşk, samimiyet ve içtenlik taşıyan bir histir. Âşık, ‘sevdiğime bütün sırlarımı anlatabilirim ve o hayatımdaki en özel kişidir’ diye düşünür. Ayrıca aşkta mantığın ikinci plânda olduğu, tutkunun yaşandığı bir boyut vardır.

Âşk ile bağlılık arasında da yakın bir ilişkiden sözedilebilir fakat her âşk bağlılık, her bağlılık da âşk demek değildir. Bazı insanlar birbirlerine bağlı olduklarını zannetseler de onları bir arada tutan, ortak menfaatleridir. Çıkar ortadan kalktığında sevgi ve aşkta uçar. Menfaat özellikle mecazî sevgilerde görülür.

Meselâ, bir insanı fizikî güzelliği için seven kimse, güzellik ortadan kalkınca sevmekten vazgeçer. Oysa gerçek aşkta karşıdaki insanın kimliğini sevmeye duygusu hâkimdir. Bir kimse sevdiği kimse için ‘onunla beraber olmadığımda mutlu değilim’ diye düşünüyorsa bu aşktan kaynaklanan bağlılıktır. Ama vatanî görev gibi mecburen hissedilen bağlılıklar da vardır.

Kadın erkeğe, erkek kadına sadıktır lâkin; sevmez ve öfkelenen öfkelenen bağlıdır. Pek çok evlilikte olduğu gibi itaat vardır ancak bu, askerî görevden kaynaklanan bir itaate benzer.

Burada zaman zaman bağlılıkla karıştırılan bağımlılık kavramını da açıklamakta fayda var: Bağlılıkta kişi sevdiği insan tarafından psikolojik ihtiyaçları karşılandığı için tatmin duygusu yaşar. Oysa bağımlılık çıkar ilişkisidir. Tıpkı başka şansı olmadığı için oluşan şirket ortaklığı gibi...

■ Âşk Nedir?

Prens Charles ile Lady Diana evlenirken, gazeteciler ‘birbirinize âşık mısınız?’ diye sorduklarında onlar ‘âşk ne demekse biz oyuz’ dediler. Bu cevap üzerine gazeteciler, ‘aşkın

ne olduğunu bilmiyorlar' diye yazarak, yeni evli çiftle dalga geçtiler. Biraz politik bir cevap olmakla beraber Prens Charles'in söylediği, doğrudur. Yani *aşktan ne anlıyorsanız âşk, odur*.

Âşk, yüzyıllardan beri sadece duygularla yaşandığı farz edilerek, filozoflar ve şairler tarafından tarif edilmiş, bilim adamları aşkın tarifiyle uğraşmamıştır. Çünkü bilim denilince insanların aklına analitik, soğuk, ciddi, sebep-sonuç ilişkilerine dayanan bir şey gelir. Fakat aşkın anlaşılmasında son 30-40 yılın, bilimsel analizleri ciddi bir yardımcı olmuştur. Atomdaki nötronla proton arasındaki çekim gücü, kadınla erkeğin ilişkisi, liseli aşıkların yaşadıkları duygu seli, yada Yaratıcı'ya olan bağlılık...

Bunların hepsi âşk tanımı içinde açıklanmaktadır. Âşk, gerçekten hepsini kucaklayacak kadar geniş bir şemsiye midir?

Âşk, sevginin tutkulu ve derinlikli biçimidir. Aşkı sevgiden ayıran en önemli üç özellik, sadakat, bağlılık ve şefkattir. Sevdiğine delice bir tutkuyla bağlanan âşık onun için kendi çıkarını terk eden kişidir. Âşık olan kişide muhakeme ikinci plana düşmüş, öncelik duyguların olmuştur.

Âşk aynı zamanda gerçeklerin dışına çıkmış, hayal dünyasında yaşanan romantik bir duygudur. Aşktan anlaşılan şey romanstır. Güzel bir âşk yaşamak için romansı mahveden ve artıran şeylerin iyi bir sentezi gerekir.

■ **Aşkın Ömrü**

Âşk, 1,5 - 3 sene arasında değişen bir ömre sahiptir. Ondan sonra buhar olup uçar. Süreç sevgi ve aşkla başlar ama; mantıkla devam eder. Mantık içermeyen âşk, bir müddet sonra yok olmaya mahkûmdur.

Âşk, uzun bir yolculuğa çıkmak ya da yanan bir ateşi seyretmek gibidir. İnsan ateşe şevkle bakar fakat onu canlı tutmak için çabalaması gerekir. Ateş yanarken arada bir sönmeye yüz tutsa da gereken bakım ve ilgiyi gördüğünde tekrar alevlenir. Aşkın kısa sürmesinin sebebi, aşıkların âşk ateşinin içine atlayıp, yanmak gerektiğini düşünmeleridir.

Halbuki âşk, yönetilmesi icap eden bir ateştir. Ateşe dışardan takviye yapmak, onun ısı ve enerjisinden faydalanmayı sağlar. Âşıklar, birlikte alevlendirdikleri ateşi izleyerek mutlu olurlar. Fakat mantıksız bir biçimde alevlerin içine dalmak, onu iki sene de sönen bir kül yığınınına çevirir. Yani âşk; sebep değil, iyi bir ilişkinin sonucudur.

Burada akla şöyle bir soru gelebilir: Âşk bir sonuç ise, başlangıçta yaşanan nedir? Âşk merdivenin ilk basamağında kadın ve erkek arasında cazibe meydana gelir. Birbirinin çekim alanına giren iki kişi, birbirlerinden hoşlanırlar. Eğer bu yakınlık iyi bir ilişkiye dönüşürse, aşka kapı aralanır. Aşkın oluşmasında başlangıç itibarıyla tarafların birbirinden nefret etmemesi yeterlidir.

Tarafların birbirleri hakkında ciddi boyutlarda olumsuz değerlendirmeleri yoksa ve iyi bir ilişki yaşıyorsa, bu aşkı filizlendirebilir. Fakat her ilişki aşkla başlamak zorunda değildir. Önemli olan iki kişinin birbirini tanımasıdır.

■ **Aşkın Disiplini**

Aşkın kendine ait bir disiplini vardır. İnsanın âşk hakkında bilgilenmesi, '**âşk nedir, nasıl âşık olunur?**' gibi soruların cevabını bulması gerekir. Çünkü âşk vahşi bir ormanda gezmeye benzer. Kaliteli bir yolculuk için bilgi ve donanım gerekir. İnsan ormandan ancak hazırlıklı

olduğu taktirde zevk alıp, iyi vakit geçirebilir. **‘Ormanı seviyorum ve bir süre orada yaşamak istiyorum’** diye tedbirsiz bir yola çıkış, bizi baş edemeyeceğimiz tehlikelerle karşı karşıya getirerek, mahvedebilir.

Oysa âşk konusunda edinilen bilgi yaşanan sorunları kazanca çevirmemizi sağlayacaktır. Aşklarını uzun yıllar devam ettiren çiftler, fırtınalı dönemler yaşasalar da gemiyi terk etmemiş ve bağlılıklarından taviz vermeden beraberliklerini sürdürmüşlerdir. Bu da ancak ilişkiye emek vermekle mümkündür. Bir insandan ‘otuz, kırk senedir aynı kişiye aşığım’ sözünü duymak çiftlerin birbirlerini mutlu etme çabalarının sonucudur. Uzun süre devam eden aşklarda iyi niyet ve sevgi azalsa bile hiçbir zaman kaybolmamıştır.

Çiftler, âşk ateşi sönmeye yüz tuttuğunda onu tekrar nasıl alevlendirecekleri konusunda çözüm aramış ve problemi ortadan kaldırmışlardır. Zamanla ilişkilerin heyecanını kaybedip, insanların birbirlerinden sıkıldıkları da olabilir elbet.

Bunun sebebi, birlikteliklerine ayırdıkları zamanın, enerjinin, ilginin azalmasıdır. Bir erkek ‘eşimden sıkılıyorum’ diyorsa ilgisi işe, aynı şeyi kadın söylüyorsa, ilgisi çocuğuna yada ev işine yönelmiştir. Ancak bu kalıcı bir durum değildir. Çiftler, karşılıklı olarak ilgilerinin azaldığını farkediyorlarsa, sevdikleri insanı hoşnut etmeye çalıştıklarında âşk ateşi yeniden alevlenir. Pek çok ilişki ve evlilik bu gayret gösterilmediği için bozuluyor.

‘Ben Doğru İnsan mıyım?’

İnsanlar ilişkiye girerken yada ilişki isterken doğru insanı arama çabası içindedirler. Bu esnada ‘Benim için doğru insan kimdir?’ sorusunu sormalarına rağmen, ‘Acaba ben doğru kişi miyim?’ sorusunu sormazlar. Karşı tarafı kendi yapılarına uydurmaya, başlangıçta çizdikleri protipe münasip bir eş bulmaya çalışırlar. Halbuki insanın ‘kendime uygun kişiyi arıyorum’ derken, ‘kendimi değiştirip, geliştirme çabasında mıyım?’ sorusunu da sorması gerekiyor.

Evlilikte ve genel olarak kadın erkek ilişkilerinde rastladığımız en büyük problem, düşünce katılığıdır. Düşünce katılığı yaşayanlar yani inatçılar değişime kapalıdırlar. Böyle bir insan kendisini geliştirmemiş, bulunduğu yerde kalmıştır. Fakat ilerlemeye açık kişi, yerde gördüğü bir kağıt parçasından bile birşey öğrenir.

Sabit fikirli olmakta ısrar eden, ‘Ben yeterliyim, ben oldum’ diye düşünen bir insanın gelişimi farkındalık bilincinin oluşmasıyla mümkündür. ‘İyi yönlerinin olduğu muhakkak ama; bazı taraflarının da değişime ihtiyacı var’ diyerek önce gelişim gerçeğini kabullenmesini sağlamak bu hususta yapılabilecek en önemli noktadır. Evlendiğinde nasıl bir eş olacağı sorusunu kendine soran kişi, doğru ilişkinin ilk adımını da atmış demektir. Fakat böyle bir sorudan kaçırıyorsa, karşı cinsle ilişkiye hazır değildir. Kendini mükemmel gören bir kimse, yalnız yaşamaya mahkumdur.

Aşktaki Başarı

Aşktaki başarı kişilikle bağlantılıdır. İnsan kapalı kutu gibidir. Biz onun dış görünüşüne bakarak, içinden bilgi almaya çalışırız. Bunun içinde biraz zaman geçmesi lâzımdır ki; kapalı kutu anlaşılabilirsin. İnsanlar âşık oldukları kimsenin kişiliğini yeterince tanımadan, ‘delicesine sevdim’ diyorlar ama; âşık olunduğunda nasıl davranılacağını bilmiyorlar. İyi bir âşk için sevmek yetmez. Önemli olan onun kurallarını bilmek ve iyi yönetmektir.

Âşk, dünyayı döndürecek derece etkili bir güçtür. Bir motorun dönmesi için nasıl hareket gerekiyorsa, dünyanın dönmesi için de aşkın etkileyici gücü gerekmektedir. Ayrıca âşk, iyileştirici bir güce, büyüleyici bir etkiye sahiptir. İnsanlık tarihinde bazen otorite, bazen de halk tarafından toplumsal hayattan uzaklaştırılmış, yalnız bırakılmış bilgiler vardır. Fakat onların kimisinde ilahî, kimisinde insanî şekilde tezahür eden öyle bir âşk vardır ki; belli bir süre sonra insanları kendi etraflarına çekmişlerdir. **H. Mevlâna bunun en güzel örneğidir. Yaşadığı âşk, Onu büyük bir cazibe merkezine dönüştürmüştür.**

■ **Aşkta Kadın Erkek Farkı**

Âşk duygusu kadınlarda erkeklere nazaran daha güçlüdür ve kadınlar âşk kahramanıdır. Kadınlar kendilerine doğuştan verilmiş bu hususiyet sebebiyle bir çekim alanı oluştururlar ve bu çekim güçleriyle evliliklerini devam ettirirler. Evrimsel psikoloji açısından bakıldığında, türün devam edebilmesi için kadının cazibesi gerekir. İnsan neslinin devamında beynimize yazılan bu program işlemektedir.

Âşkta insana tesir eden ilk şey dış güzellik ve cinsel çekiciliktir. Fakat Sokrates'in söylediği gibi **'güzelliğin saltanatı kısa sürer'**. Fizikî güzellik, ilk etkileme gücü olduğundan kısadır. Ondan sonra da iç güzelliğin saltanatı başlar. İç güzellik kapalı kutu gibidir. Katları açtıkça onu bilir ve bulursunuz. Ancak nazik davranmayıp duyguları inciterseniz âşk zarar görür. Kişinin aşktaki başarısı, kutudan çıkan özellikleri bozmamaya ve dağıtmamaya bağlıdır. Bundan sonra akıllıca sevmek, akıllıca vermek ve akıllıca almak gerekir. Bu da ancak insanoğlunun niteliklerini bilmesiyle gerçekleşir.

Yalnız karşı tarafı tanımak için kendini tanımak esastır. Eğer karşımızdaki insanın vasıflarına, tanıma ve anlama gayesiyle bakarsak yeni yeni keşifler yapmak mümkün olacaktır. Çünkü insan ruhu engin bir deniz gibidir. Meselâ, **Kızıldeniz'e girenler bilirler ki; denizin etrafı kupkuru çöl olmasına rağmen suya daldığınızda rengarenk bir dünya ile karşılaşsınız. Dışardan görünmez ama; içerde mercanlar, balıklar, birbirinden farklı denizaltı yaratıkları vardır. İşte aşkta Kızıldeniz'de yüzmek gibidir. Yüzeyden baktığınızda görünmeyen bir dünya içine girdiğinizde bütün renkliliğiyle karşınıza çıkar. Aynı kişiyle yıllar süren, mutlu bir beraberliğin sırrı budur.**

■ **Nitelikli Aşkın Özellikleri**

Nitelikli bir âşk yaşamının kuralı, duyguları ürkütmemek ve acıtmamaktır. İnsanın içinden geldiği gibi davranması güzel şeydir ama; nazik olmak daha da güzeldir. Bu kişinin gelişmiş bir ruha sahip olduğunu gösterir. Sevdiğinin hislerini incitmemek kaygısıyla hareket eden, onun ruh halini anlamaya çalışan insan iyi bir âşıktır. Meselâ sevdiği adamın kaza yaptığını duyan bir kadın kazadan sağlam kurtulan ve durumu kendisine anlatan erkeğe, 'sen ne biçim adamsın! Hiç araba sürmeyi bilmiyorsun zaten' derse, onun yaşadıklarını anlamamış demektir.

Kadının söylemesi gereken şey, 'Eyvah! Büyük bir tehlike atlattın. Nasıl oldu?' diye sormak ve onun yanında olduğunu erkeğe hissettirmektir. Bunu söylemeyen bir kadın karşısındaki erkeği ne kadar severse sevsin, yine de onu anlamamıştır. Varolan sevgi, bu manevî hasarı engelleyemez.

■ **Gerçek Âşk**

Hakiki âşk, romantik duyguların ön plâna çıktığı, ergenlikle birlikte başlar.

■ **Aşkın Kimyası**

‘Aşkın Kimyası’ kavramı insanlara ilaç verilerek onlarda romantik duyguları uyandırmak yada tam tersine bir ilaçla bu duygusal eğilimlerin yok edilebileceğini anlatmak için kullanılan bir kavramdır. Burada akla şöyle bir soru gelebilir: Aşkın ilaçlarla yönlendirilmesi, tıbbın insan duygularına bir müdahalesi değil midir? Evet, duygusal bir müdahaledir ve bilimsel etik açısından da ciddî bir tartışma konusudur.

Kimyasal silah diye nitelendirdiğimiz bu ilaçların doğru şekilde kullanılması gerekir. Aksi halde bu ilaçları kullanan hasta sonradan çok pişman olacağı birine âşık olabilir. Bilhassa antidepresan etkisi olan ilaçlar, beyinde manik uyarılmaya ve mutlulukla ilgili alanların fazla çalışmasına sebep olabilir. Neticede evli olduğu halde, ilaçların tesiriyle rastgele birine âşık olan kimse daha sonra ki bir tedaviyle normal haline dönebilir. Bu da gösteriyor ki; ilaçlarla yapay bir âşk oluşturulması mümkündür.

■ İyi Âşıklar

Gerçek âşıklar, beyin sağlığı iyi olanlar arasından çıkar. Çünkü ruh beyin vasıtasıyla kendini ifade eder. Bilhassa depresyon geçirenlerin doğru aşkı yaşamaları zordur. Zira depresyon, sağlıklı düşünme ve muhakemeyi bozarak yanlış yönelimler doğurur. Gizli depresyonlar da bu tip durumlara yol açmaktadır. Genç bir kadın hastam, kapısına gelen tüpçüye âşık olmuştu.

Tedavi olduktan sonra ‘ben nasıl böyle bir şey yaptım?’ diyordu. Olayı kadın hastamın eşi açısından düşündüğünüzde eğer hastalığı yok sayarsanız evliliği hemen bitirmesi gerekirdi. Ancak bu, altta yatan bir depresyonu işaret ediyordu ve tedavi sonrasında her şey normale döndü.

Bu örneğe benzer şekilde liseli âşıkların yaşadığı hastalıklı aşklar vardır. Lise yıllarının yaşandığı devirler psikoloji de normal şizofrenik dönem periyotlarındandır. Hz. Muhammed sallâllâhu aleyhi ve sellem, ‘**deliliğin bir şubesi**’ dediği gençler, bu dönemde çılgınca âşık olup, kısa bir süre sonra sevdiklerini söyledikleri insanı unutabilirler. Bunlar gerçekçi aşklar değildir. Hassaten ergenlik döneminde yaşanan aşklarda muhakkak büyüklerin yardımı gerekir.

■ Aşkın Yaşı

Aşkın yaşı yoktur. Bir insan seksen yaşına dahi gelse iyi bir âşık olabilir. Yalnız bu aşkın hormonal yönünden ziyade duyguların ağır bastığı bir boyutu olacaktır. Çünkü ilerleyen yaşlarda aşkın biyolojik yönü ve bununla beraber gelen cinsel beraberlik ikinci plâna düşer, ruhların uyuşması öne çıkar. Ancak ihtiyarlık, fiziksel temasa engel değildir.

İleri yaştaki bir kimsenin sevdiği insanda mutluluk kimyasalını salgılayabilmesi –tıpkı gençlerde olduğu gibi– karşılıklı güzel sözlerin söylenmesi, duygusal çağrışımların harekete geçirilmesiyle mümkün olabilir. Eşinin ölümünden kısa zaman sonra kendisi de ölen pek çok insan duymuşuzdur. Her ne kadar çiftlerin birbirine alışma ve bağımlılık boyutu da olsa kısa aralıklarla gerçekleşen bu ölüm, iki kişinin karşılık bulmuş aşkının tezahürüdür.

Alzheimer hastası olup da kendini tanıyamayan, tuvaletini dahi tutamayan eşine, küçük bir çocuğa bakar gibi bakan âşıklar olduğunu bu konudaki uzmanlık tecrübelerim neticesinde biliyorum. Böylesine seven insan, bu fedakârlığı da büyük bir zevkle yapmaktadırlar. İnsanın vefalı bir hayat arkadaşının olması kadar mutluluk verici başka birşey yoktur. Seven kimse, sevdiği kişi öldüğünde kolu, bacağı kopmuş gibi hisseder kendisini. İşte gerçek âşk budur. O

sebeple ileri yaşlarda varlık bulan âşk, gençlik dönemlerine göre daha kaliteli, psikolojik ihtiyaca daha fazla cevap verir tarzdadır.

■ **Âşk ve Cinsellik**

Aşkın üç sacayağı vardır. Bunlar dış görünüş, ruhî olgunluk ve cinselliktir. Fakat bu üç unsurdan hiçbirisi âşk için tek başına yetmez, ancak beraber olduğu zaman birbirini tamamlar. Çok güzel bir insanın sakat birisine âşık olması akıl yürütme yöntemleriyle açıklanamasa da bağlılık ve mutluluğun getirdiği kaliteli bir beraberlik yaşanabilir. Kadın erkek ilişkisinde dış görünüşün önemi % 20 oranındadır. Geri kalanı iç güzellikle alâkalıdır. Dikkat çekici bir fizikî güzellik, âşk için yeterli değildir. Önemli olan içteki niteliklerin dışa doğru şekilde yansımalarıdır.

Meselâ, fiziken çok güzel bir kadın oturmasını, kalkmasını, giyinmesini, kendine bakmasını bilmez; buna mukabil ortalama güzelliğe sahip bir başka kadın, çok dengeli bir biçimde bunları yaparsa diğerinden daha fazla beğenilebilir. Bu beğeniyi sağlayan şey zihinsel güzellik, kişinin kendine olan güveni ve kusurlarını cesaretle karşılayabilmesidir. Bunları yapabilen kadın çok güzel olmasa da sevimli ve alımlı demektir.

Cinsel uyarılma kadında dokunma ile, erkekte görsel unsurlarla ortaya çıkar. Bu genetik eğilim sebebiyle erkek kadının dış görünüşüyle çok ilgilenir. Erkek iyi bir fiziksel temas sayesinde kadını cinsel açıdan etkileyebilir. Kadının cinsellik uyarısı, beyninin duygusal yönünün harekete geçmesiyle mümkündür. O da sevgiyle söylenmiş güzel sözcüklerle olabilir.

■ **Âşk ve Güzellik**

Âşk için fiziksel güzelliğin şart olmadığını söylemiştik. Hattâ çok yakışıklı yada çok güzel kimseler iyi âşık olamayabilirler. Çünkü bu insanlar başka tarafından çok iltifat gördükleri için önlerine yeni seçenekler çıkabileceğini düşünürler. Bu sebeple de sadakatleri zarar görür. Yakışıklı yada güzel insanlarla evlenenler kendilerini daha kıskanç olmak mecburiyetinde hissederler. Bu da doğal bir durum.

■ **Aşkın Tek Doğru Sonu, Evlilik ya da Hüsrandır mı?**

Bir insan evleneceğim kişiye mutlaka âşık olacağım diye düşünüyorsa, o kişi aşkı da, evliliği de bilmiyor demektir. Evlilik, âşk olmadan yürüyebilir ama; kalitesiz olur. Âşk, evliliğe kalite katar. Bir bitkiyi ekip, büyötmek gibi evlilikte de aşkı büyöüp, geliştirmemiz mümkündür.

■ **Aşkın Coğrafyası**

Âşk edebiyatı belki kültürel yapı, belki kromozomal bir eğilim belki de sebebini tam olarak açıklanamayan bir gerekçeyle Akdeniz coğrafyasında dünyanın diğer bölgelerine nazaran daha fazla gelişmiştir. Kerem ile Aslı'lar, Leyla ile Mecnun'lar, Ferhat ile Şirin'ler bilinen örneklerden bazıları. Şu bir gerçek ki; büyük aşklar doğu dünyasında hep vardır. Buna mukabil Kuzey Avrupa gibi soğuk ölkelerde, soğuk insan özellikleri görüldüğü için buralarda aşkın yaşanması da, yazılması da doğu'ya oranla daha azdır. Tabii bunda kilisenin baskıcı tutumunu da göz ardı etmemek gerekiyor. Batı'da âşk kavramı daha ziyade Ortaçağda kilise baskısı kalktıktan sonra canlanmaya başlamıştır.

Kainattaki en zor şey, insanı çözümlemektir. Ademoğlunun analizi yalnız ilmî ölçeklerle yapılamaz. Bilimsel veriler geliştirerek bir standarda oturtsanız da, insanı çözümlemenin özel yetenekle yoğrulmuş bir sanat yönü vardır. Anlaşılması zaten güç olan insan, ilişkiler konusunda daha da müphemleşebilir. Meselâ, birbirine âşık iki kişi her zaman uyumlu bir

ilişki yaşayamayabilirler. Kadınlar beraber yaşadıkları erkeklerin bir yandan olgun ve beyefendi olmasını isterken, diğer yandan da içlerinde yaramaz bir çocuk taşımalarını beklerler. Bu konuda her iki tarafında birbirini anlama çabası, ilişkiyi sekteye uğratan empati sağrılığını giderecektir.

Aşkın Matematiği

Aşk bir spektrum olarak sayı doğrusu üzerinde düşünürsek; 1, hoşlanma duygusu; 2, sevgi; 3, aşktır. Nötrden yani sıfır noktasından geriye doğru gidersek eğer bu sefer de; -1, antipati; -2, nefret; -3, düşmanlıktır. Sayı doğrusu üzerine yerleştirildiğinde artı ucun üst noktası âşk, eksi ucun üst noktası ise nefret olarak karşımıza çıkıyor. Sıfır noktası sevginin nötr derecesini ifade etmektedir. Sevginin derecesi ona yüklenen anlam ve değer ile değişir. Bu kapsamda sevgi, düşünceyle yoğrulduğunda mertebesi yükselir.

Sevgi, nefretten başlayıp aşka dönüşebilir ve aslında insan nefret ettiği birine de âşık olabilir. Ya da âşık olduğu birisinden bir müddet sonra nefret edebilir. Bu da göstermektedir ki; sevgi değişken bir yapıdadır.

Aşkın Tuzakları

Aşkın tuzakları olduğunu, çok tutkulu aşıkların dahi birbirlerini öldürmeye kalkışmalarından görebiliriz. Âşk tanımını tekrar hatırlarsak, âşk: bir insanın diğer bir insan içinde kaybolmasıdır. Yani kişinin egosunu bir başka insanın ego havuzu içine atarak eritmesidir. Ancak gerçekçi olmayan aşklarda, seven benliğini sevilende erittikten bir süre sonra ona düşmanlık da besleyebilir. Bu problemin kaynağı, âşık olan kişinin karşısındakini değil, idealize ettiği bir kimliği yani zihninde tasarladığı 'Onu' sevmesidir.

Fakat sevdiği ile yakınlaştığında, onun idealindeki insan olmadığını görerek hayal kırıklığına uğramaktadır ki, sonuçta nefret yaşanabilir. Delicesine büyük bir sevdıyla başlayan aşkın bir süre sonra buhar olup uçmasının sebebi, aşkın her şeye pembe gözlükle bakmasıdır. Oysa gerçekçi tarzda yaşanan âşk, çiftin engelleri beraber aşp, ilişkinin derinlik kazanmasıyla devam eder ve yok olma tehlikesiyle de karşılaşmaz.

Aşkın tuzaklarından birisi âşk nezlesidir. Tıpkı mide ya da burun nezlesi gibi... Âşk nezlesi, varolan bir ilişkiye başka tehlikeli ilişkiler karıştırmak demektir. Âşk nezlesi insanı kısıtlar, huzursuz eder ve yakınlarına rahatsızlık verir. Gribin diğer insanlara zarar vermesi gibi... Aşk nezleden kurtarmanın yolu, onu tehlikeye sokacak şeyler yapmamaktır.

Aşksız Yaşamak

Duygularını bastıran insanlar hayatın en güzel anlarını kaçırmaları. Meselâ, eşini ya da çocuğunu çok sevdiği halde küçük düşeceğim endişesiyle bu hissini zapturapt altına alanlar o anda yaşanacak büyülü andan nasiplenemezler. Etraflarındaki insanlara sıkıntı verecek kadar düzenli, gereğinden fazla mükemmeliyetçi ve ayrıntıcı kimseler diğer insanlara nazaran iç dünyalarını daha fazla gizler ve birçok güzelliği tatmadan yaşayıp giderler.

Bu tip kişiler, herşeyin ölçülü ve net olmasını ister, belirsizliğe tahammül edemezler. Bunun sonucunda da duyguları hasar görür. İnsanın pasifleşmeden mahcup ve çekingen olması, sade yaşaması bir noktaya kadar güzeldir. Ancak hareketsizleşmemek kaydıyla. Haddini bilen, kendinden emin aynı zamanda da başkalarının hakkına saygı duyan bir kimse hissettiklerini bastırmasına lüzum kalmadan da özgüven sahibi olabilir. Düşüncelerini makul sınırlarda ifade etmekten kaçınanlar gergin, kendileriyle çatışan, mutsuz insanlardır. Bu tip

kişilerin beyinde stres hormonu fazla salgılandığından devamlı olumsuz senaryo yazarlar ve bu da onları gerilime sürükler.

Neticede ortaya çıkan negatif enerji, sevdikleri insanı kendilerinden uzaklaştırmalarına sebebiyet verir. Halbuki duyguları bastırmak yerine beden dili ile ifade etmek böyle bir problemle karşılaşmayı önleyecektir.

■ **Aşkın Önüne Takılan Engeller**

İnsanın aşkla ilgili karşılaştığı en büyük sorun, yaşadığı aşkı devam ettirememesidir. Bilhassa çok kolay âşık olan genç kızlar aşkın arızalarını bilip, onları tamir edemedikleri için ziyan olabilirler. Âşk, deneme yanılma yöntemi ile sürdürülebilecek bir olgu değildir.

Hayat tecrübesi olan büyüklerin aşkın karşılaşılmaması muhtemel krizlerinde nasıl davranmaları gerektiğini gençlere öğretmeleri, onların daha az hatayla ilişki yaşamalarını sağlayacaktır. Böylece gençler aşkı ders alacakları bir tecrübeye dönüştüreceklerdir.

Aşkın önüne takılan diğer büyük engel ise, karşıdaki insandan kabiliyetinin üstünde fedakârlıklar beklemektir. İnsanın sevdiğinden kendisi için özveride bulunmasını istemesi son derece doğaldır. Ama bu talebin sınırlı ve mantık süzgecinden geçmiş olması şartıyla.

Kişi sevdiğinin şahsiyetinden ve insanî ilişkilerinden vazgeçmesini istiyor, **‘herkesi unut, sadece beni düşün ve benimle yaşa’** diyorsa hayal kırıklığına uğraması kaçınılmazdır. Seven kimse bunları bir müddet rahatlıkla yapar ama daha sonra hayatın acı gerçekleriyle yüzleşir. Beklentilerin eskisi gibi cevaplanmadığı bu süreç, hastalığa tutulmuş bir ilişkinin ilk sinyallerini verir. Bir müddet sonra gerçeğin soğuk yüzü ile burun burna gelen taraflar **‘âşk karın doyurmuyormuş’** demeye başlarlar.

Aşkla filizlenen bir ilişkinin bu riskleri yaşamaması ve kalıcı olması için mutlaka düşünce ile yöğrulmesi lazımdır.

■ **Aşka Zarar Veren Şeyler**

Feminizm, kadın erkek ilişkisini savaş alanına dönüştürdüğü için aşka zarar vermiştir. 1960’lardan sonra Amerika’da yaygınlaşan ve bütün dünyayı kaplayan bu akım bilhassa çağımızda kendisine pek çok taraftar topladı. Feminizm, kadının özgürleşmesini savunmuş, fakat özgürleşme uğruna neleri kurban edeceğini hesaba katmamıştır. Bu süreçte pek çok evlilik zarar görmüştür. Kadın sosyal hak ve hürriyetler konusunda özgür olmalı ama bunu evliliğini feda etmeden yapmalıdır. Feminizm öncesi psikiyatri ofislerine gelen çiftler şöyle bir tablo sergiliyorlardı: Yaşı elliye yaklaşmış, maddî kazancı artmış, **‘eşime karşı bir şey hissetmiyorum. Dünyaya bir defa geldim, bari canımın istediği kişiyle yaşayayım’** diye düşünen, karısından boşanmaya hazır bir erkek ve bu durumun çaresizliğiyle kıvranan, ağlayan gözlerle psikiyatrdan medet uman bir kadın.

Feminizm etkisi taşımayan ailelerde bu tablo hâlâ sürmektedir. Ancak feminist akımın kuvvetli estiği hanelerde durum tersine dönmüş ve kadın da hayatında değişiklik yapmaya karar vermiştir. Duyarsız, otoriter bir erkekle karşılaşan kadın erkeğin cinsel isteğini bir görev gibi yapmaktan bıkarak, **‘Bu adam beni sıkmaya başladı’** dedi. Eğer ekonomik anlamda kocasına bağımlılığı yoksa yuvayı daha kolay terk edebileceğini düşündü. Tabii bunun faturasını da çocuklar ödediler ve ödemeye de devam ediyorlar.

Günümüzde özgür olmak için yalvaran erkek ve değişim isteyen kadın modelleriyle karşı karşıyayız. Bu tabloyu sağlayan şey, Feminist hareketin ortaya çıkış noktasından saparak bir

nevi erkekten nefret etmeye dönüşmesidir. Bununla beraber Feminizmin, kadındaki romansı yani âşık olma duygusunu yok ettiğini de söyleyebiliriz. Kadına **‘erkeğe sadece cinsellik için ihtiyacın var, onun dışında kimseye bağımlı olmadan dilediğin gibi yaşayabilirsin’** mesajını verdiği için nikâh karşıtı akımlar ortaya çıktı. Kadın ve erkeğin birbirleri için var olduğu gerçeği feminizmin etkisiyle maalesef unutuldu.

Sevginin Genetik Yönü

Sevgi genetik bir eğilimdir. Beynimizde duygulardan sorumlu alan zenginleştikçe bu his de gelişip, aşka dönüşür. Kadını erkeğe, erkeği kadına yönlendiren bu meyil yani âşk olmazsa, iki cins birbirine katlanması gerektiği zaman bunu yapamaz. Aşkta ideal olan sadakate dayalı, sevgi, saygı ve güven bağlarıyla sarmalanmış bir ilişkidir. Bu ilişkinin iyi olduğu kadar fırtınalı ve zor geçen günleri de olacaktır. Ancak sevginin gücü bu zorlukları aşmaya yeter.

Beynin sevgiyle ilgili bölümü, çocukluğun ilk dört yılında gelişir. Bu sebeple anne çocuk arasındaki ilk dört senelik ilişki son derece önemlidir. Çocuğun bir bakış ya da dokunuşla bile olsa sevildiğini hissetmesi, bu alandaki hislerinin inkişafına yardımcı olur. Hayatının ilk zamanlarında sevgi görmeyen çocuk kendisini güvende hissetmeyecek ve beyin büyüme hormonu salgılamayacaktır.

Büyümesi yavaşlayan çocuğun fizikî gelişimi de zayıflayacaktır. Meselâ, Batıda bebek kutularına koyulan, bizde ise cami önlerine bırakılan çocuklar vardır. Bu çocuklara yuvalarda çok iyi fiziksel imkânlarla bakılmasına rağmen sık sık bakıcı değiştirdikleri için insanlarla teke tek, kararlı ve tutarlı iletişim kurmakta zorlanırlar. Yeterince sevgi alamayan çocuk, temel güven duygusunda eksiklik olduğu için dış dünyaya kapanır. İçte kapanıklık başta anne yoksunluğundan kaynaklanan bir protesto dönemiyle başlar. Çocuk bu safhada yanına yaklaşan her şeye ağlar.

Daha sonra içte kapanma dönemi yaşar, dünyadan kopar ve adeta otistik bir hayatın içine girer. Bunun belirtileri, okuma yazmayı öğrenemeyen, hayattan kopuk davranışlar sergilemesidir. Anne yoksunluğu yaşayan çocukların bir kısmında beyin büyüme hormonu salgılayamaz. Çünkü sevgi, beyin nörofizyolojik ihtiyacıdır. Çocuk yuvalarında **‘hospitalization – Yuva Hastalığı’** şeklinde adlandırılan bir hastalık vardır. Bu sendromun gözlemlendiği çocuk çok sık rahatsızlanır ve ani ölümler yaşanır. Yuva hastalığını engellemenin yolu, bir enerji olarak çocuğun sevgiye olan ihtiyacı mutlaka karşılanmaktır.

Kadın beyninde duygusal alanlar gelişkin olduğundan sevgi ihtiyacı erkeğe nazaran birkaç misli daha fazladır. Erkeğin ihtiyacı bir ise, kadının üç, dördtür. Ancak erkekler kadınları kendileri ile kıyasladıklarından onların bu taleplerini anlayamamaktadırlar. İşte cinsler arası ilişkilerde en sık rastladığımız sorun da budur: Yani erkeklerin sevgilerini ifade etmemeleri sonucu kadınların sevilmedikleri hissini fazla yaşamalarından kaynaklanan problemler.

Erkek **‘Zaten seni seviyorum. Bunu yıldızlı laflarla söylemeye ne gerek var?’** diye düşünürken, kadın sevilmediğini hissettiğinde erkeği çekmek için daha fazla sevgi verir. Böylece geri dönüşü olan bir yatırım yapar. Ama erkeklerin çoğu verilen bu sevgiyi israf eder ve maalesef değerini de bilmez. Bu durumu tarlaya buğday ekmeye benzetebiliriz. Ekilen darının bir avucu kuşlar, bir avucu toprak ve ancak bir avucu buğday içindir. Bu misaldeki gibi bir bakış açısı kadının mutsuzluğunu önler. Yani sevgi verirken üç koyan kadın erkekten bir beklerse hayal kırıklığına uğramamış olur. Zira erkekler kadınlara nispeten duygusal bakımdan kör ve sağır sayılabilirler. Böyle bir insan karşı tarafın hissîyatını anlayamadığı için sevgi ilişkisi

kurmakta zorlanır. Yapılması gereken gönül işlerinde erkeklerin gözlerini ve kulaklarını açmaktır.

Sevme Kapasitesi

Âşk insandaki temel duygulardan birisidir ve bunun dengeli bir biçimde karşı cinsle paylaşılması gerekir. Tabii âşk bir tek noktaya yönelirse diğer alanlar güdük bırakılmış olur. Meselâ, insan mesleğine âşık olursa onunla yatıp onunla kalkar. Erkeklerin aşkları genellikle mesleklerine yöneldiğinden iyi bir iş adamı olsalar da iyi bir eş ya da iyi bir baba olamayabilirler.

Benzer şey kadınlar için de geçerlidir. Onlarda çocuklarına olan aşırı bağılılıkları sebebiyle ilgilenmeleri gereken diğer tarafları atıl bırakabilirler. Demek ki, aşkın önem ve öncelikler piramidi olması gerekmektedir. Bu piramit kişinin kendisine soracağı şu sorular ve bunların cevaplarıyla belirlenebilir: İnsan en şiddetli aşkı neye duymalıdır? Âşk piramidinin tepesine koyulması gereken soyut idealler mi, karşı cins mi, yoksa varoluş gayesi midir? Bir hedef uğruna ölünmesi icap etse, bu hedef ne olmalıdır? Soyut idealden sonra âşk şemsiyesi altına sırasıyla hangi sevgiler girebilir? İnsan kendisine bu ve benzeri soruları sormadan âşk yaşarsa bu âşk içinde acı tohumlar barındıran mecazî bir boyutta kalır.

Sevginin Ölçüsü

İnsan sevgisini belli bir ölçüde tutup, akıllıca yürütüyorsa bu hem kendisi hem de sevdiği için avantajdır. Ama sevgisiyle karşı tarafı boğuyorsa bir müddet sonra ‘olmaz olsun böyle sevgi’ sözlerini duyacaktır. Bu sebeple sevgideki başarı, dengeden geçmektedir.

Fakat sevgisiz geçen bir ömür, çok yazık edilmiş bir ömürdür. İnsan hayatının anlamsızlaşması demektir. Kişi sevdiğinin yanında olduğu zaman kendini güvende hisseder. Ondandır destekle zorluklara dayanma gücü artar. İki gözle bakan kişi, bir anda dört gözle bakmaya başlar. Birinin göremediğini öbürü görür. Sevenler birbirleri adına düşünür ve kaygılanırlar. Bu tarzda yaşanan sevgi bolluğunun hiçbir sakıncası olmaz çünkü iki tarafta sevgiyi kullanmayı biliyordur. Böyle bir evlilik iki kişinin beraber yaşaması değil, birbirlerini tamamlaması demektir.

Sevginin İfadesi

Sevginin herkesçe farklılaşan bir ifade biçimi vardır. Bir insana aşkımızı anlatmak için mutlaka ona şiirler yazmamız, herkesin içerisinde ‘seni seviyorum’ dememiz gerekmez. Duygusal paylaşım için uzun uzun konuşmak da şart değildir. Sıcak bir tebessüm, birkaç güzel söz onlarca kelimenin anlatamadığını anlatır.

İki tarafında en büyük ihtiyacı olan âşk, anlamlı bir bakışla bile karşımızdaki insanda yerini bulacaktır. Hattâ bu bağılılığını beden diliyle ifade eden âşıkların aşkının daha gerçekçi olduğunu söylemek dahi mümkündür. Çünkü birbirini gerçekten seven iki kişi hiç konuşmadan saatlerce bakışabilirler. Bulundukları mekânda o kadar yakın otururlar ki; vücut diliyle ‘aramıza kimse girmesin’ mesajını verirler. Bu, kadını ve erkeği rahatlatan bir sevgidir.

Sevgi, kalemdeki mürekkep gibidir. Mürekkebin varlığını anlamak için yazmak kâfidir. Kalemin içini açıp baktığın zaman da mürekkebi görürsün ama kaleme zarar verirsin. İşte bunun gibi kadında erkeğin sevgisini kendisi için yaptığı fedakârlıktan anlayabilir. ‘Eşim beni seviyor mu?’ diye kurcalayarak ilişkisine zarar vermek yerine erkeğin ona olan muamelesinden bir sonuca varabilir.

Erkeğin sevgisini izhar etme yolu istirahatından fedakarlık edip kadının mutluluğu için bazı sıkıntılara katlanmasıdır. Fakat kadın sevildiğini sözle duyma konusunda ısrar ederse, erkeğin hisleri savunmaya geçer ve kadından uzaklaşır. Kişi sevildiğini muhatabının davranışlarından anlayamıyorsa bazı testler uygulayabilir. Ancak bu testler, karşıdaki insanın olumsuz duygularını ortaya çıkarmak için yapılmamalıdır. Erkeği kıskanıp, kızdırdıktan ve üstüne giderek en ağır sözleri söyledikten sonra diyen kadın evliliğiyle kumar oynuyor demektir.

Hâlbuki evlilik kumar oynanmayacak kadar ciddî bir iştir. Seven erkek zaten bellidir. Erkeğin eve zamanında gelmesi, evliliğinde mutlu bir atmosfer oluşturmak için çaba sarfetmesi, sevgisinin davranışlar aracılığıyla tezahürüdür. Kadının bu muameleden sevildiği hükmüne varması en tabii olanıdır.

Sevgi aynı zamanda psikolojide, psikolojik pain yani psikolojik ağrı denilen korkunun ilacıdır. Nasıl romatizma vücudumuzu kapladığı zaman her tarafımız ağrı çekerse, korku da bütün psikolojimizi etkileyen bir ağrıdır. Ancak sevgi öyle bir ateştir ki o yandığı zaman endişe yok olur.

Korkunun yerini alan güven duygusu beyindeki stres hormonu salgısını azaltır ve mutluluk artar.

Beynin her hisle ilgili kimyasal bileşimi vardır. Kişi hangi duyguyu yaşıyorsa beyinde ona bağlı salgımlar olur. Âşık olmak sarhoş edici bir duygudur. **Aşkın kimyası üzerine yapılan araştırmalarda, âşk esnasında beyinde keyif verici, gevşetici, vücuttaki ağrıları giderici, morfin benzeri bir madde salgılandığı tespit edilmiştir.** Tabii bu insanın sevgi ve mutlulukla ilgili zihnî melekelerini harekete geçirmesiyle mümkündür.

Ayrıca böyle bir beceriyi kazanmak isteyen kimsenin elinde doğru ölçüler olması şarttır. Eğer bir insan aşkı iyi tanımış ve sevgi yatırımını doğru kanala yapmışsa, bağlandığı kimse ya da sevdiği şey elinden alınsa bile bu muhabbetini onun hatırasına saygı duyarak devam ettirebilir. Neticede de uzun vadeli bir âşk ortaya çıkar. **Bu konudaki en önemli örnek, Hz. Mevlâna'dır. Ölümüne 'düşün gecesi, vuslat' diyen Mevlâna, yaklaşık bin sene önce yaşadığı halde aşkının oluşturduğu çekim gücüyle sevmeye devam ediyor.**

Onun söylediğine benzer fikirleri başka filozoflarda söylemesine rağmen, **Rumî'deki ilahî âşk bir kara delik gibi onu cazibe merkezi kılmayı sürdürüyor. Üstelik yaşadığı hakiki aşkı kendisine bağlanan insanlara da tattırarak, güçlü bir frekans oluşturuyor.**

Sevgi, olgunlaştırılması gereken ham duygulardan birisidir ve değişkendir. Sevgi de eli açık davranmak ve bunu sevdiğine cömertçe dağıtmak nitelikli bir ilişkiyle mümkündür. Ciğerlerini geliştiren bir yüzücünün iyi yüzmesi ya da kaslarını çalıştıran bir sporcunun hızlı koşması gibi âşıkta sevgisini renklendirip, yenilediğinde sevdiği kimseyle kalitesi ispatlanmış bir münasebet kurar. Sevginin devamı için yapılacak uzun soluklu bir yatırım, ilişkinin ileride karşılaşacağı badireleri kolaylıkla atlatmasına yardımcı olur.

Erişim: <http://www.nevzattarhan.com/hoslanma-sevgi-ve-ask-arasindaki-farklar.html>

ABD’de bir askeri okulda ders olarak anlatılan HOROZ VE TİLKİ HİKÂYESİ!

“Öğrenciler sınıfta hocayı beklerken ışıklar kapanmış ve bir çizgi film gösterilmeye başlanmış.

Filmin adı “Küçük Tavuk“.

Bir kümes var.

Kümeşte birçok tavuk ile genç ve küçük horozlar, bir de kümesin yaşlı ve büyük horozu bulunuyor.

Kümesin etrafında da bir tilki dolaşıyor.

Yaşlı ve büyük horoz, tilki içeri girmesin diye kümesin kapısını sıkı sıkıya kapatmış, tavukları dışarı bırakmıyor.

Tabii dışarı çıkamadıkları için doğru dürüst yemlenemeyen tavuklar da zayıf ve küçük tavuklar.

Yaşlı ve büyük horoz ise dışarı bırakmadığı tavuklara ölmeyecek kadar mısır tanesi dağıtarak yaşamalarını sağlıyor.

Kümeşe giremeyen tilki bunun üzerine kümesin tellerinde küçük bir delik açarak küçük ve genç bir horozla sesleniyor ve ona biraz mısır veriyor.

Mısırı yiyen küçük ve genç horoz her gün gelip tilkiden mısır alıyor.

Bir süre sonra tilki küçük ve genç horozla tek başına yiyebileceğinden fazla mısır verince genç horoz hem kendisi yiyor hem de diğer tavuklara mısır dağıtıyor.

Böylece yavaş yavaş yaşlı ve büyük horozun kümesteki gücü kırılıyor.

Horozun etrafındaki tavuklar azalmaya başlıyorlar.

Artık popüler olan genç ve artık irileşen horozun etrafında ise tavuklar toplanıyor.

Bu aşamada tilki kümesin kapısının önüne mısır bırakıyor.

Kümeşte bir tartışma çıkıyor.

Kapıyı açalım mı açmayalım mı diye.

Sonunda korkarak kapıyı açıyorlar ve kafalarını dışarı uzatıp yemlenip hemen geri çekiyorlar.

Bir süre böyle devam ediyor.

256 Yazılar

Hiçbir şey olmuyor.

Küresteki tavuklar rahatlıyor.

Korkuları azalıyor.

Nihayet bir gece tilki küresin önündeki avluya mısır döküyor.

Artık korkusuz olan tavuklar genç ve güçlü horozun öncülüğünde dışarı çıkıyor ve rahat rahat yemleniyorlar.

Küresteki her tavuk semiriyor.

Tilki bir süre sonra gece küresin kapısından kendi mağarasına kadar mısır tanelerini döküyor.

Sabah küresten çıkan ve korkusuzca yemlenen tavuklar yemlene yemlene mağaraya kadar gidiyorlar.

Sonra mağaraya giriyorlar.

Onları içerde bekleyen tilki bütün küres mağaraya girince mağaranın kapısını kapatıyor.

” Çizgi film burada bitmiş.

Işıklar yanmış.

Ve dersin hocası kürsüye çıkarak, “İşte Üçüncü Dünya ülkeleri böyle yönetilir” diyerek derse başlamış.

Sorular:

1-Küres Neresi?

2-Yaşlı Horoz/Horozlar Kim/Kimler?

3-Genç horoz Kim, şu anda neler yapıyor?

4-En önemlisi Tilki/Tilkiler Kim/Kimler?

Gerek sosyal olayları ve gerekse insanları değerlendirirken tek boyutlu bakış açısıyla değerlendirmemek gerekir.

Siyasi, sosyal ve insani konuları değerlendirirken genellikle görmeye şartlandığımız şeyleri görüyoruz.

Yarıya kadar su dolu bir bardak için kimisi “yarısı dolu” derken, bir başkası “yarısı boş” diyebilir.

Siyasi ve sosyal olayları, gelişmeleri değerlendirirken tek açıdan bakmak yerine çok boyutlu bakabilmeliyiz.

Bazen gerçek olan gözümüzün önündedir de göremeyebiliriz.

Bu bakış açısı gerçeği görmemizi sağlayabilir.

Biri bize birde şöyle bak dediği zaman öyle bakmayı deneyelim.

Ne kaybederiz ki?

Kaynak: <http://www.oncevatan.com.tr/ucuncu-dunya-ulkeleri-nasil-yonetilir-bir-hikayenin-dusundurdukleri-makale,33651.html>

O WHEEL WHY DO YOU WAIL?

Yunus Emre

O wheel why do you wail?
I have trouble and I wail
I fell in love with god
For that reason I wail

I'm called the troubled wheel
My waters flow and squeal
This seems to be god's will
I have trouble and I wail

They found me on a mountain
They broke my arms and wings
They deemed me worthy of a wheel
I have trouble and I wail

My beam cut from the mountain
All my systems thrown to disarray
I am a poet, I never get tired
I have trouble and I wail

I pull the water from the low
I climb and pour it up above
Look at what I suffer now
I have trouble and I wail

Yunus coming people don't smile
People don't attain their desire
No one remains in this transit
I have trouble and I wail

(Dolap Niçin İnilersin)

t.n.

Yunus is the poet's name. It means "Dolphin". Ruhi Su is the singer's name. It means "Spiritual Water".

<https://youtu.be/3NmgdymiyuU>

DOLAP NİÇİN İNİLERSİN

Dolap niçin inilersin
Derdim vardır inilerim
Ben Mevla'ya âşık oldum
Anın için inilerim

Benim adım dertli dolap
Suyum akar yalap yalap
Böyle emreylemiş Çalap
Derdim vardır inilerim

Beni bir dağda buldular
Kolum kanadım yoldular

Dolaba layık gördüler
Derdim var inilerim

Ben bir dağın ağacıyım
Ne tatlıyım ne acıyım
Ben Mevla'ya duacıyım
Derdim vardır inilerim

Dağdan kestiler hezenim
Bozuldu türlü düzenim
Ben bir usanmaz ozanım
Derdim var inilerim

Dülgerler her yanıma yoldu
Her azam yerine kondu
Bu iniltilim Haktan geldi
Derdim vardır inilerim

Suyum alçaktan çekerim
Dönüp yükseğe dökerim
Görün ben neler çekerim
Derdim vardır inilerim

Yunus bunda gelen gülmez
Kişi muradına ermez
Bu fanide kimse kalmaz
Derdim var inilerim

O POET I HAVE A WORD FOR YOU

Yunus Emre

O poet I have a word for you, what is this throne placed above?
It's an unfathomable wisdom, this throne is placed above the heap.

O wise I have a word for you, what is this heap placed above?
It's an unfathomable wisdom, this heap is placed above the sheet.

O monk I have a word for you, what is this sheet placed above?
It's an unfathomable wisdom, this sheet is placed above the skies.

O wise I have a word for you, what are these skies placed above?
It's an unfathomable wisdom, these skies are placed above the ox.

O monk I have a word for you, what is the ox placed above?
It's an unfathomable wisdom, the ox is placed above the fish.

O poet I have a word for you, what is the fish placed above?

260 Yazılar

It's an unfathomable wisdom, the fish is placed above the water.

O poet I have a word for you, what is then the water placed above?
It's an unfathomable wisdom, the water is placed above the wind.

Its face towards Qormusta, its tail thrown on the padlock,
The yellow ox that carries the earth is 114000 years old.

Ka'bah on its back, its mouth opened to Qormusta,
Its tail thrown to its belly, the west and the east over its head.

It never diverts its eyes, the earth would vanish if it shook off,
It suffers much from a little fly flying over its head.

Its skin thicker than mountains, creatures can't drain its grease,
It has an intense strength, as if it was fourteen years old.

It's an earthquake when it shakes, its horns are an uproar,
It has twelve feet, each of them at one of the corners.

Poet Yunus tells it, how pleasant has the wealthy created,
I wish I could yoke it, it has the wisdom in its work.

<https://youtu.be/1dl0SnaC3O0>

(AŞIK SANA BİR SÖZÜM VAR)

Aşık sana bir sözüm var, bu arş nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez, bu arş kürsün üstündedir

Kamil sana bir sözüm var, bu kürs nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez, bu kürs levhin üstündedir

Derviş sana bir sözüm var, levih nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez, levih gökler üstündedir

Kamil sana bir sözüm var, yerler nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez, yerler öküz üstündedir

Derviş sana bir sözüm var, öküz nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez, öküz balık üstündedir

Aşık sana bir sözüm var, balık nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez, balık suyun üstündedir

Aşık sana bir sözüm var, su da nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez, su rüzgarın üstündedir

Yüzünü Hürmüz'e tutmuş, kuyruğun firenge atmış
Yeri götren sarı öküz, yüz on dört bin yaşındadır

Kabe'yi belinde tutmuş, ağzını Hürmüz'e açmış

Kuyruğun karnına atmış, mağrib maşrık başındadır

Gözlerin ırmayıp bakar, silkinse dünyayı yıkar
Şundan hayli elem çeker, bir sinecek başındadır

Gönü var dağlardan kalın, tüketmez mahluklar yağın
Kuvvetlidir şöyle yeğın, sanki on dört yaşındadır

Titreyişi zelzeledir, boynuzları velveledir
On iki ayağı vardır, her biri bir kösededir

Aşık Yunus söyler bunu, ne güzel yaratmış Gani
Çifte koşaydım onu, hikmet onun işindedir

AUSTERITY IS IN THE HEAD

Yunus Emre

Austerity is in the head, not in the crown
Heating is in the fire, not in the cooking sheet
If you are washing a believer's heart
What you do does not serve the god

If you seek the god, look at your heart
He is not in Jerusalem, in Mecca, at the pilgrimage
Accept the mature words of Yunus
It happens quickly, it shan't be late too

<https://youtu.be/K8XjCDiQcpQ>

(DERVİŞLİK BAŞTADIR)

Dervişlik Baştadır, Tacda Değildir
Kızdırmak Oddadır, Sacda Değildir
Eğer Bir Müminin Kalbin Yıkarsan
Hakka Eylediğin Secde Değildir

Ararsan Allah'ı Kalbinde Ara
Kudüs'te Mekke'de Hac'da Değildir
Kabul Et Yunus'un Ergen Sözü
Tezcek Gelir Başa, Geçte Değildir.

Kaynak: Işık Barış Fidaner, I am now hungry-Translation Compilation, February 2017
versizseyler.wordpress.com

Azar azar gece döner arkasını

Şafakta titreyen yaprakları sayarak

Nilüferler özlemle yaslanır birbirine

Saçak altında kırlangıç dinlenir

Güneşin kalbine göre yapın ayarlamaları

Dağın üzerinden gözetçiyi gözeterek

Kırıyor karanlığı asmaları uyandırarak

Bir santim aşk bir santim gölge eder

Aşk şarabı olgunlaştıran gölgedir

Güneşin kalbine göre yapın ayarlamaları

Güneşin kalbine göre, güneşin kalbine göre

Duvara doğru celallenen adama bakın

Soruları Cennete göre şekillendirir

Güneş akşam batsa da batmasa da o

Vermesi gerektiğini hatırlayacak mı?

Güneşin kalbine göre yapın ayarlamaları

Güneşin kalbine göre, güneşin kalbine göre

(Set The Controls For The Heart Of The Sun)

ŞERDE Kİ HAYIR

Serçe Allah'a küsmüştü.

Günler geçiyordu ve serçe hiçbir şey söylemiyordu.

İçine kapanmış derin bir hüzne boğulmuştu.

Artık Rabbine bir şey demiyor ve onunla konuşmuyordu!

Melekler merakla Allah'a serçeyi soruyorlardı ve her defasında Allah, meleklerle "o gelecek" diye cevap veriyordu.

"Çünkü onun sesini duyacak tek kulak benim ve onun minik kalbindeki derdini anlayacak olan da tek benim" diyordu.

Bir zaman sonra serçe, kalbi hüznün, gözü yaşla dolu bir halde bir ağacın dalına kondu. Hiçbir şey söylemiyordu öyle sessiz sessiz bekliyordu.

Allah, serçeye seslendi.

Söyle bana! Canını sıkan ve kalbini hüzne boğan derdin nedir senin?

Melekler serçe ne söyleyecek diye ona bakıyordu.

Serçe mahzun biraz da sitemli ses tonuyla;

"Küçük bir yuvam vardı. Yorulduğumda dinlendiğim üşüdüğümde sığındığım. Kimseyi rahatsız etmiyordum ve kocaman Dünya'da ufaklık bir yerdi kimsenin yerini dar etmiyordu. Sen onu da bana çok gördün neydi o zamansız fırtına? Esip yıktı yuvamı ve beni yuvasız bıraktı."

Artık konuşamadı serçe sözleri boğazında düğümlendi.

Sessizlik Arş-ı rahmanda yankılanıyordu ve melekler başlarını eğmiş Allah'ın vereceği cevabı bekliyordu.

Allah; " sen, o yuvanda dinlenirken seni avlamak isteyen bir yılan yuvana doğru geliyordu, seni yilandan korumak için fırtınaya emrettim yuvanı yıksın diye böylece sen oradan uzaklaşarak yilandan kurtuldun.

Nice belalar var ki muhabbetimle senden uzaklaştırdım ve sen kuşatıcı muhabbetimi görmüyor geçici belalardan dolayı bana düşman oluyorsun.

Serçenin gözleri doldu ve hüngür hüngür ağlamaya başladı ve onu çok seven Allah'ın şefkat ve merhametine hayran kaldı.

264 Yazılar

Utangaç bir sesle:

“Affet Allah’ım “ diyebildi sadece.

Ve gönöl sözü Arş-ı İlahi’de yankılandı

“Affet Allahım!”

Başımıza gelen her musibbette,

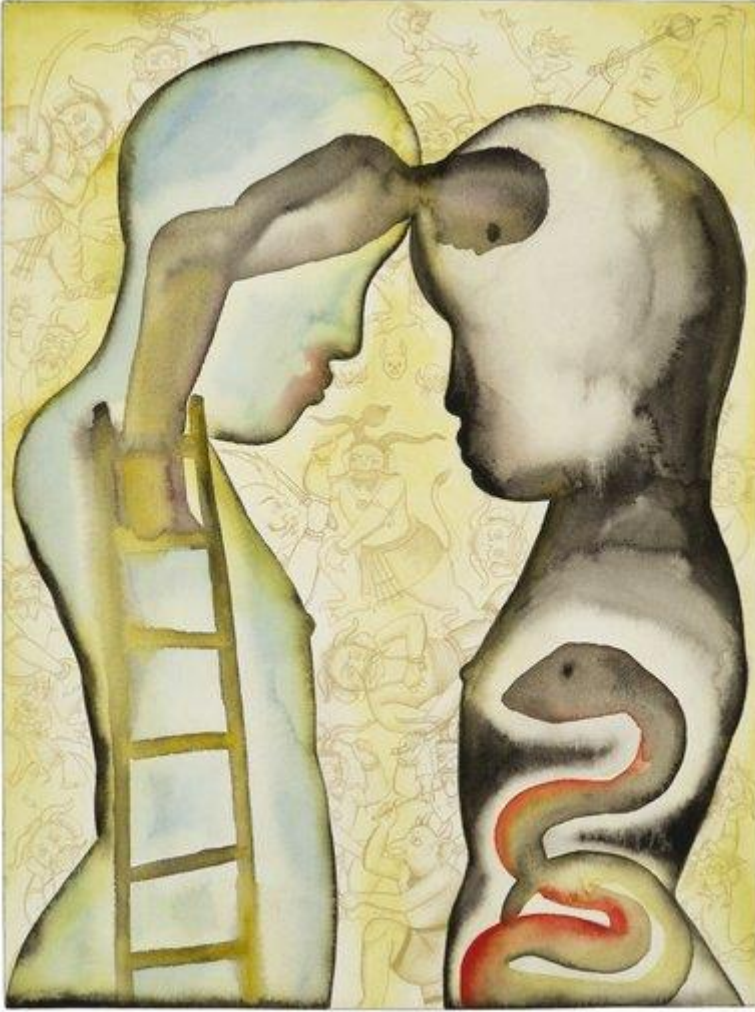
elbette ki nice hayırlar gizlidir.

Rabbimize isyan etmek yerine,

olanda hayır vardır diyerek rıza göstermek gerekir...

İÇİNDE ÇIK... İÇİNE BAK

Francesco Clemente

İnsan, doğuşundan, ölümüne yolculuk yapan...
gizemli yolcu.
Gitmesi gereken yolu, çıkılması gereken merdivenleri var.
Kolay mı, dünyaya çıplak olarak geldi...
Diyorlar...nefis hayat merdivenleri
Bir çıksa, nihayetine ulaşırdı
-belkide çıkmak için gayret gösterseydi...
Hangi merdiven basamaklarına engel koyacaktı ki...
Çıksaydı...
Kendini bulsaydı...
Bununla kalmaz ötekilerini de varırdı.
Fakat birçok insan bu yolculuğa hiç başlamadı... habersizmiş gibi.

266 Yazılar

Kendimiz.

Her şeyle olan kendimiz... kaderiyle başlıyor ve bitiyor.

Öteki

Sevdiğimiz veya kızdığımız ...

O/onlar, hiçbir zaman değişmeyecek ve değiştiremeyeceğiz.

Bir şansımız var...

Kendimiz ve değişebileceğimiz.

Ayrıcalıktır, bir yol göstereni bulmak

Fakat onunda gücü bizimle.

Nice emek sarf edilen insanlar var.

Onlar, anlamak yerine, inkardadır gayretleri...

Olsun...

Öteki, bize yol gösteren.

Lokman hekimin dediği gibi...

"İyi olmayı nerden öğrendiniz"

"Ötekilerin yaptıkları hatayı yapmamakla" demişti.

Her an bir şeyler öğreniyoruz.

Bakıyoruz... sevdiğimiz dünya tatlısı

Biricik insan...

Sıkıntılı...

-hayatta şansız olanlar var, demek yetiyor mu..

Korkularıyla üzüntüleriyle hala ayakta...

Diyorsun ki, kendine..

" Hayat ona biraz sert davrandı.

Şükret haline

Bunların hiçbirini gördün mü..."

O insanüstü,

Hayran olduğumuz kışkırdığımız ...

Sonra kendimize dönüp, şanslı olduğumuzu düşünüyoruz.

Sevdiğimiz kıymetli insan,

çok kişiden daha iyi kalpli ve yetenekli ...

Nedenler ve niçinlerimiz... cevapsız kalıyor...

Yine kendinize bakıyoruz.

Meğer üzerimize kalın bir perde çekmişiz.

Onun üzerinden hayata baktığımızı görüyoruz.

Kaldırın ve içinize bir daha bakın:

“Bunları görmek için, ne engel oldu”

Geç kaldığımızı üzüyoruz.

Basitliğe indirgediğimiz hayatımızı ve düşüncemizi görünce...

Fazladan hayallere daldığımızı...

Ah... göremediğimiz güzellikler...

Ne çoklar.

Şanslıyız... geç kalmadık.

Bir silgi bulalım...

Sileceğimiz ve yeniden yazılacak, gizemli güzelliklerimiz var.

Şimdi merdivene çıkma zamanı...korkmayın.

Ayağınız kayacak olsa da... içinizden dışarı düşmeyeceksiniz ...

Havaya atılıp, ana kucağına düşerken kahkaha atan... bir bebek saflığıyla... tekrar...

Kendimizi tanımaya çalışalım, ulaşmamız gereken konuma varalım.

Gördüğümüz ne olursa olsun, karşılaşacağımız şey..

Nefis merdivenin başında sevdiklerimiz

Bizi biz yapan olacağından... mutlu olacağımız kesin.

Kavuştüğümüz ise aynada gördüğümüz gibi, yine kendimiz.

İhramcızâde İsmail Hakkı

GİRİŞ

Tüketmek birey için bir zorunluluğa dönüştüğünde, insani ilişkiler yerini maddelerle ilişkiye bırakır. Artık geçerli ahlâk, tüketim etkinliğinin ta kendisidir. Jean Baudrillard

John Tomlinson, "Kültürel Emperyalizm" isimli kitabında, "Marlboro ve Coca Cola içmek bizim kültürel yazgımız mı?" diye sorgular (Tomlinson, J. (2010). Kültürel Emperyalizm, Ayrıntı Yayınları, İstanbul). Bunu yaparken de Stuart Hall gibi pek çok kuramcının, otantik kültürlerin Batı'nın (özellikle de Amerika'nın) gelişkin kapitalist kültürü tarafından işgal edilerek "popüler" hale getirildiğini savunduklarını hatırlatır (Tomlinson, J. 2010). Zamanımızın en ünlü düşünürlerinden Jean Baudrillard da Batı kültürünün bir dizi simülasyon modeli ya da düzeni olarak gelişmiş olduğu yönündeki meydan okuyucu teziyle dikkat çekmiştir. Ünlü düşünüre göre, reklamların vaad ettiği kişiselleştirici farklar tam tersine kişiler arasındaki gerçek farkları yok ederek kişileri ve ürünleri türdeşleştirir. (Baudrillard, J. (1998). Simulakrlar ve Simulasyon. Doğubatı Yayınları, İstanbul.) **"Bireyin narsizmi ayıksılığın hazzı değil, kolektif niteliklerin kırılıp yayılmasıdır."** (Baudrillard, J. Tüketim Toplumu. s.107) Öte yandan gerçek imkânları cılızlaşan ve denetim altında sıkışan beden yüceltilir.

Marlboro reklamlarında işlenen yalnız kovboy ve sigara temaları, Levis reklamında yarı çıplak direkte asılı duran delikanlı ve genç kızın asilikleri ile yarattıkları 'farklılık' ne kadar doğrudur? Neyin simülasyonudurlar? Baudrillard'a göre hala büyüsünü bütünüyle yitirmemiş bir sanat olan sinema, simülasyon evrenine yakışan öyküler sunarken, televizyon ve reklam, bu simülasyon dönemine ait asıl araçlar olmaktadır (Baudrillard, J. (1998) S:12) Reklamlarda verilen mesajlar kimlerin çizdiği kurallara göre sunulur? Misal vermek gerekirse, sigara içenin ayrıcalıklı olduğu mesajı gerçek hayata dönüp de istatistiklere bakıldığında pek de doğru çıkmamaktadır. Bu durumda reklamın tersine, sigara içmeyenler daha ayrıcalıklı olmalıdır. Aynı şekilde Levis giyip de herkesten farklı olacağını düşünen gençler sokağa çıktıklarında giydikleri markanın ne derecede yaygın olduğunu görmelidirler. Fakat durum nedense böyle olmamaktadır. 'Şeyleşen' meta, insanın gözünü mü bağlamıştır?

Günümüzde tüketicinin davranışlarını MEDYA yönetmekte; insanlara zevklerinin nasıl olması gerektiğini adeta 'dikte' etmektedir. İnsanın biyolojik yapısı (beyinsel işleyiş ile optik algılama) ve beş duyuyla gelen stimulanlara verilen psikolojik tepkiler incelenerek tasarlanan yeni reklamlar, zaman zaman **'BİLİNÇALTİ MESAJ UYGULAMALARI'**, zaman zaman **'ÜRÜN YERLEŞTİRME'**, zaman zaman ise **'NÖROMARKETİNG'** konseptiyle karşımıza çıkmaktadır.

Bu konuda ciddi yatırımlar yapılarak geliştirilmekte olan satış kampanyaları, insanların eğlenerek ve daha da önemlisi 'kaçınılmaz olarak' etkilenecek şekilde seyredeceği şekle sokulmaktadır. Hâlâ "annesinin televizyonunu, margarinini, elektrik süpürgesini kullananlar" dışlanmakta, yeni modeller sunulmaktadır. Alternatiflerin sunulduğu öyle kurnazcadır ki, "alayım mı?" sorusunu sormak tüketicinin aklına bile gelmez, "hangisini almalıyım?" sorusunu, farkında bile olmadan sorulduğu gözlenir.

İşte bu raddede bilinçaltı mesaj kullanımı, ürün yerleştirme ve nöromarketing gibi konuların etik temelleri üzerinde tartışmalar başlamaktadır. Bireylerin insani özelliklerini adeta birer ‘zaaf’ durumuna getiren bu yaklaşımlar, günümüz insanının ‘diktatörleşen reklam dünyasında’ bilinçsiz tüketime ‘zorlandığının’ kanıtı olarak da algılanabilir ki bu sunumda amaçlanan da bu görüşü desteklemektir.

ESKİ BEYNE SATIŞ YAPMAK!

Ortalama insan beyni 1.4 Kg. ağırlığındadır. 100 milyardan fazla canlı hücre ve 1 milyon kilometrelik lif bağlantısı içeren bu organın en belirgin unsurları sol ve sağ yarımküreler ile omuriliğin başladığı arka kısımda bulunan ve iki yarımküreyi kesen serebellumdur (beyincik) (Gellatly, A. & Zarate, O. 2010. s: 12).

Beyin söz konusu olduğunda en ilginç olan ise, bu müthiş organın çalışmak için sadece 60 vatlık bir elektrik ampulü kadar enerjiye ihtiyaç duyuyor olmasıdır. Bu da üç öğün yemeğe denk gelir! Eski sürünge beynimiz, gelişen ‘neokorteksimize’ rağmen, günlük hayatlarımız üzerinde yadsınamaz bir etki bırakır. (Renvoise’&Morin, NöroMarketing, 2010, İstanbul; MediaCat Yayınları, önsöz)

Markete gittiğimizde 10 tane deterjan arasından 1 tanesini çekip alıyoruz. Peki neden? Çünkü, gördüğümüzün ve duyduğumuzun farkında olmadığımız şeylerin, bilinç yüzeyine çıkarak bize o malı satın aldırması söz konusu. İşte bu da ‘Eski beyin’ çalışmalarını gündeme getirir, çünkü ‘Bilinçli beyin’ karar seçeneklerini yollayan olsa da uygulayan ‘bilinçsiz beynimiz’dir. İşte bu nedenle Neuromarketing, 2000’li yılların başında ortaya atıldığı zaman ‘Eski Beyne Satış Yapmak’ olarak da algılanmıştır. Günümüzde ‘eski beyin’ ve ‘yeni beyin’ terimleri hala ‘Neuromarketing’in temellerini oluşturmaktadır.

‘Subliminal Message Embedding – Bilinçaltı Mesaj Kullanımı’ da ‘eski beyin’ olarak tabir edilen ‘Old-reptilian brain’ kapsamında ele alındığından, bazı reklam, film ve müzik videolarında saptanan bu tarz ‘yasadışı’ uygulamalar da araştırmaya dahil edilmiştir. Özellikle film dünyasında ve televizyon dizilerinde sıklıkla gördüğümüz ‘Product Placement– Ürün Yerleştirme’ de yasal bir ‘zorlama reklam’ kapsamında görüldüğü için sunum kapsamında incelenecektir.

BEYNİN YAPISI VE OPTİK ALGILAMA

Yeni beyin olarak adlandırılan ‘neokorteks’ bizi yeryüzündeki diğer primatlardan ayıran en önemli özelliktir. (Renvoise’&Morin, NöroMarketing, 2010, İstanbul; MediaCat Yayınları, önsöz). Bu bağlamda öncelikle sağ ve sol beyin arasındaki farklılıkları yazalım:

SOL BEYN (Yeni Beyin)	SAĞ BEYN (Sürünge-Reptil Beyin/ Eski Beyin)
Dil, mantık ve matematik gibi doğrusal düşünceleri kontrol eder.	Sanat, müzik, yaratıcılık ve ilham gibi kavramsal düşüncelerin merkezidir.

270 Yazılar

Duyumsal girdileri analiz eder, düşünür, muhakeme eder, eleştirir, değerlendirir	Yaşam sürdürme güdülerini hakimdir. 'Kavga' ya da 'Kaçma' refleksini uygulayan beynimizdir. Bu beyin asıl olarak 'hayatta kalmamızla' ilgilenir.
MRG (Manyetik Rezonans Görüntüleme) araştırmaları, yeni beynin oluşumunun 20'li yaşlarda bile tamamlanmadığını göstermiştir.	Omurgası olan tüm canlılarda, omurganın hemen üzerinde, kafatasıyla bütünleştiği yerde bulunur.
Peripheral Korteks bu alanda bulunur.	Amigdala bu beyin sınırlarında bulunur.
Eski beynin altı uyarısını harekete geçirecek dört temel adımı uygulama: 1. Sıkıntıyı teşhis et 2. İddiaları farklılaştır 3. Kazancı göster 4. Eski beyne ilet	Eski beyni harekete geçiren 6 uyarıcı: 1.Benmerkezci düşünceler 2. Zıtlık 3. Başlangıç ve son (doğum ve ölüm gibi) 4. Somut veri 5.Görsel uyarıcılar 6.Güçlü duygular
Karmaşık ve soyut kavramları analiz eder.	Anlaşılabilir ve somut kavramları tercih eder.
Seçim yapabilmek için muhakeme yapma yetisi gelişmiştir.	Kendini güvende hissetmediği zaman karar veremez. Bu nedenle sonuç ve kanıt ister.

Eski beyin sadece duyular tarafından harekete geçer. Bilimsel çalışmaların gösterdiğine göre, duygular beynimizde elektrokimyasal tepkiler oluşturuyor. Bu tepkiler de bizim bilgileri işleme ve saklama şeklimizi doğrudan etkiliyor(Lindstrom,M. (2010)

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: Bir duygu tarafımızdan ne kadar güçlü hissedilmiş ve neyle özdeşleştirilmişse, tercihimiz ondan yana olur. Antonio Damasio'nun "Descartes'in Yanılgısı'nda dediği gibi, "Biz, hisseden düşünme makineleri değil, düşünen hissetme makineleriyiz!"

Patrick Renvoise' ve Christophe Morin 'Nöromarketing' isimli kitaplarında (2010; s:17), aşağıda belirtilen dört adım uygulandığında satış şansının doğrudan yükseldiğini söylüyor ve şu denklemi veriyor:

$$\text{SATIŞ OLASILIĞI} = \text{SIKINTI} \times \text{İDDİA} \times \text{KAZANÇ} \times (\text{ESKİ BEYİN})^3$$

1. Somut bir mesaj verebilmek için sıkıntıyı teşhis edin.
2. Sizinle rakipleriniz arasındaki farkı göstermek için iddialarınızı farklılaştırın.
3. Müşterilerinizin sağlayacağı kazancı gösterin.
4. Eski beyne mesajınızı öyle bir ulaştırın ki maksimum etkiyi yaratsın.

	ESKİ BEYNE SATIŞ YAPMAK İÇİN MESAJ OLUŞTURMANIN 6 YAPI TAŞI	ESKİ BEYNE SATIŞ YAPMAK İÇİN 7 ETKİ ARTIRICI
1	DİKKAT ÇEKİCİLER	'SİZ' üslubu
2	BÜYÜK RESİM	Güvenilirliğiniz (Artırmak için yaratıcılık, korkusuzluk, tutku, dürüstlük, erişilebilirlik, anlamlılık gerekir)
3	İDDİALAR	Duygulara hitap etmek
4	KAZANÇ KANITLARI	Zıtlık (Karşılaştırma yapmayı kolaylaştırır)
5	İTİRAZLARLA BAŞA ÇIKMA	Öğrenme stilleri çeşitlendirmek
6	SONUÇLANDIRMA	İyi ve anlamlı hikayeler

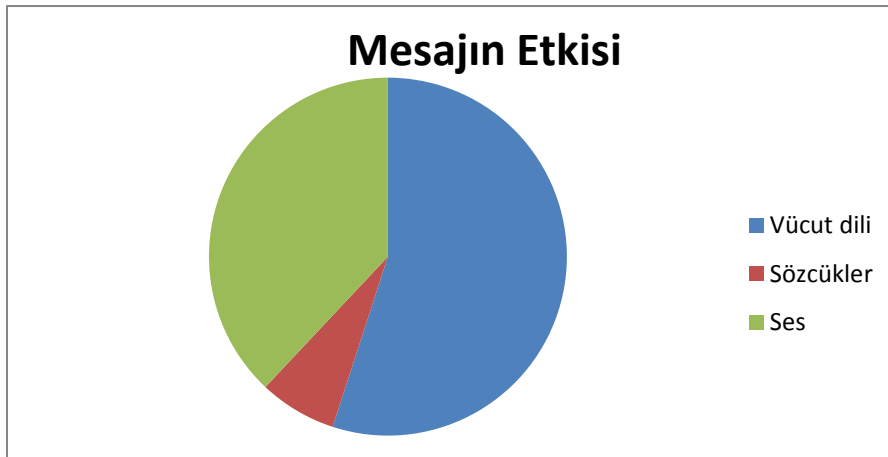
		anlatmak
7	-	Az Çoktur Felsefesi

*(Renvoise’&Morin, NöroMarketing,(2010), İstanbul; MediaCat Yayınları, s:48-49)

Renkler de satışta etkili olur. ABD Renk Birliği’nin yöneticisi olan MARGaret Walch’a göre eski beynin bilinçaltında renklerin etkisi var. Aşağıdaki şekilde de bu düşüncenin detaylanmış halini görebilirsiniz:

RENK	SEMBOL DUYGU	KULLANAN MARKA
Kırmızı	Güç, aktiflik, imdat	Coca Cola, Kızılhaç...
Pembe	Sakinlik, Feminizm	Barbie, Pepto-Bismol...
Turuncu	Hareket, yapıcılık, enerji	SalesBrain, Home Depot ...
Sarı	Işık, gelecek, felsefe	Kodak, NAtional Geographic...
Yeşil	Para, büyüme, Çevre	Starbucks, British Petroleum...
Mavi	Güven, otorite	IBM, American Express
Mor	Hükümdarlık, ruhani	Sun, Yahoo, Barney

*(Renvoise’&Morin, NöroMarketing,(2010), İstanbul; MediaCat Yayınları, s:48-49)

*Konuşma ve iletişim profesörü Dr. Ralph Hillmann, “Delivering Dynamic Presentations: Using your Voice and Body Impact” isimli kitabında mesajınızın iyi anlaşılmasında sesinizin ve vücut tavırlarınızın nasıl etkili olacağını göstermiştir. Kısaca özetlemek gerekirse: Ne söylediğiniz değil, nasıl söyledığınız önemlidir!

Bilinçaltı reklam, görüntüyü izlerken farkında olmadan size aktarılmak istenen şeyin bilinçaltınıza yerleştirilmesidir. Gözünüzün algılayabileceği frekanstan daha yüksek ama beyninizin algılayabildiği görüntülerdir. Ülkemizde ve dünyanın birçok ülkesinde yasak olmasına rağmen bilinçaltı reklam gizli olarak uygulanmaktadır. Ve insanlara istenilen duyguları aşılamaktadır; tabii ‘algılayan kişi’ farkında olmadan. Büyük firmalar, bilinçaltı reklam tekniklerini kullanarak korku, öfke, nefret gibi aşırı negatif duyguları tüketiciye empoze etmeye çalışabilirler; bunun nedeni ihtiyacı olmasa bile belirli bir ürünü tüketiciye aldirmek ve böylece tüketim toplumunu körüklemektir. (Taylor, Eldon (2009). Mind Programming: From Persuasion and Brainwashing to Self-Help and Practical Metaphysics. HayHouse Publishing,USA. S:XVII)

Bu tip mesajlar üç şekilde uygulanır:

BİLİNÇALTI MESAJLARIN KULLANILDIĞI MECRALAR
Reklam afişleri, logoları, banner ve benzeri nitelikteki görsel malzemenin içine saklanmış (embed edilmiş) şekilde* kısa kelime ve/veya rakamlar yoluyla.
Gözle algılanamayacak kadar kısa süreyle ve sık patlayan flaşlar şeklinde sinema, web tv ya da televizyon görüntüsü yoluyla.
İşitsel yollarla (Müzik, konuşma, bilinçli duyma frekansının üst ya da altında ses vb...)

Bu yöntem; bir ürünün reklâmını yapmaktan, bir inancın ya da görüşün propagandasını yapmaya kadar varan geniş bir perspektifte kullanılmaktadır. Örneklerine geçmeden evvel bu sistemin kurgulandığı işleyiş üzerinde durmak istiyorum.

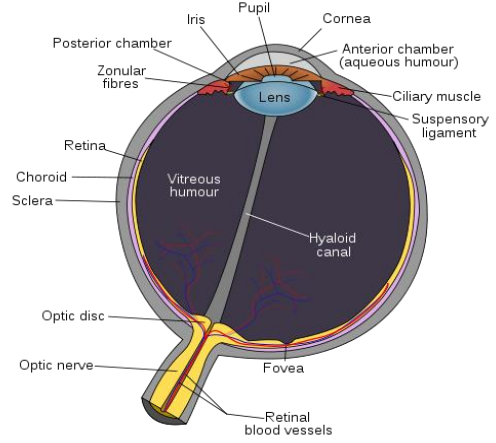
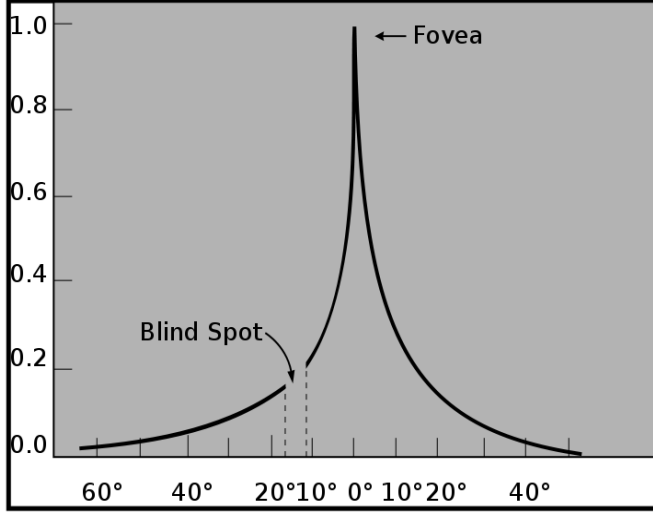
İLLÜZYONLAR VE VİSÜEL YETERLİLİK

Yapılan bazı araştırmalar, insanların ‘Inattentional blindness / İstemdişi–Dikkatsiz körlük’ olarak da adlandırılabilir bir özelliğini ortaya koyar. İnsanlar, baktıkları bir film ya da reklamda, tam görüş açısında olan bir görselliği bile kaçırabilirler (Levin & Simons, 1997; Mack & Rock, 1998; O’Regan and Noe, 2001; Rensink, O’Regan, & Clark, 1997; Simons & Levin, 1997). Bu nedenle, birçok uzman tarafından ‘görmenin ilüzyonu’ tabiri kullanılmaktadır (Dehaene, Changeux, Naccache, Sackur, & Sergent 2006; O’Regan and Noe, 2001). İzleyiciler, bütün sahneyi gördüklerinden emindirler, çünkü istedikleri zaman dikkatlerini farklı yerlere verebileceklerini ve bu sayede bilinçli bilgiye her zaman ulaşabileceklerini düşünürler (Dehaene, Changeux, Naccache, Sackur, & Sergent 2006).

Bilinçli olarak algılayamadığımız hâlde gördüklerimizin pek çoğu bilinçaltımız tarafından algılanır. Bunu sağlayan göz çukuru olarak isimlendirilen “fovea”dır. Retinanın merkezinde bulunan, çapı sadece yarım milimetre kadar olan bu çukur* yalnız konileri içerir ve net görüntüyü diğer bir deyişle görüş keskinliğini sağlar. Fovea* retinanın küçük nesneleri ve ayrıntıları ayırt etme yetisinin en yüksek olduğu kısmıdır (Simons, D. J., & Levin, D. T. (1997).

Göz çukuru (fovea) bütün görüntüyü ayrıntısıyla alır ve bunu zihne aktarır. Zihin bunları depolar, ama biz bunların hepsini bilinçli olarak algılamayız. Bunu bir kamera gibi düşünün. Kamera, mercek ve diğer mekanizmaları sayesinde kayıt yapar ama sadece kayıt yapar,

algılamaz. Şu durumda bizim görüp de bilinçli olarak algılayamadığımız her şeyi bilinçaltımız kaydeder (Rayner, K. (1975). "The perceptual span and peripheral cues in reading. Cognitive Psychology", 7, 75-81).

KÖR NOKTA / Olanı görmemek, Olmayanı görmek

Gözün arka kısmının merkezinden hemen aşağıya düşen, Optik (görme) sinirlerinin göze girdiği noktaya karşı duyarlı değildir, bu nedenle "kör nokta" olarak tanımlanır (Simons, D. J., & Levin, D. T. (1997). "Change blindness. Trends in Cognitive Sciences". 1(7), 261-267.)

Kör noktanın varlığını şöylece anlayabilirsiniz: Bir kağıdı dikdörtgen biçiminde keserek, altına bir kenarda bir haç, öteki kenara da büyükçe, benek görünüşünde siyah bir nokta çizin. Sonra sol gözünüzü kapatın ve kağıdı sağ gözünüze yakın tutun. Bakışınız haç üzerinde sabit kalsın. Kağıdı kendinize doğru, sonra da kendinizden uzağa hareket ettirin. Bu hareketi, benek görünüşündeki siyah nokta tam anlamıyla kayboluncaya (görülmez oluncaya) kadar devam ettirin. Söz konusu yerde, nokta göz merceği tarafından gözünüzün tam kör noktası üzerinde odaklaştığından nokta görünmez. (<http://www.rehberim.net/forum/soru-cevap-575/>)

Tahistoskop, merkezi obtüratörlü bir fotoğraf makinesi ile senkronize olarak çalışan projeksiyon makinesidir. Bu makine, şahıslara daha geniş bir görüş sahası temini maksadıyla kullanılır. Tarihte ilk tahistoskop, 1859 yılında Alman fizyolojist A.W. Volkmann tarafından tanıtıldı. Ayrıca 2. Dünya Savaşı döneminde savaş pilotlarının

eğitiminde, uçakların silüetlerinden dost veya düşman olarak tanımlarını geliştirme amaçlı kullanıldı.

BİLİNÇ VE BİLİNÇALTI

Bilincimiz, duyuşal girdileri analiz eder, düşünür, muhakeme eder, eleştirir, değerlendirir. Fikir ve/veya telkinleri yargılar, kabul eder veya reddeder. Yani mantık süreçleri egemendir ve bilişsel fonksiyonlar üstlenir. Bilinçaltı ise beynimizin farkında olmadığımız yanıdır. Otomatik bir pilot gibi bütün deneyimlerimizi depolar. Bilinçaltı heyecanlarımızı, sezgilerimizi, alışkanlıklarımızı ve güdülerimizi depoladığı gibi bunların eyleme dökülmesinden de sorumludur. Bilinçaltı zihin telkin ve imgeleme yoluyla iknaya riayetkârdır. Bilinçli zihnin aksine sorgulamadan tekrarlı önerileri kabul eder, pekiştirir. Bütün otomatik davranışlarımız, alışkanlıklarımız ve heveslerimiz hafızada kayıtlı bilgiler arasındadır. En önemli vazifesi ise depoladığı verilere dayanarak mutluluğu sağlamaktır (Taylor, E.(2009) MindProgramming.s:17-18)

Bilinç aynı anda 3 ilâ 7 işi yapabilir. Daha fazla görev yüklendiğinde kilitlenir. Bu yüzden dikkatimizi yönlendirmediğimiz, bizi o anda ilgilendirmeyen birçok veri bu filtreden süzülür. Beş duyumuzun karşılaştığı çok sayıda duyum, algılanmadan bilinçaltı hafıza deposuna aktarılır. Demek ki duyduğumuz, gördüğümüz ama bilişsel (kavrayış) olarak algılayamadığımız her şey bilinçaltına ileride tekrar kullanılmak üzere veri olarak depolanır ve gelecekteki hareketlerimize yön çizer. İşte tam da bu aşamada bilişsel sürece değil ama bilinçaltına hitap eden tüm propaganda ve veriler bizim davranışlarımıza yön çizen güdüler olarak karşımıza çıkar. Zira sıklık arz eden tekrarlar içsel algılarımıza odaklıdır.

Bilincimizin bilişsel olmayan yönünün bu şekilde dış etkilerle güdülenebileceği 1900'lü yıllardan bu yana bilinen ve kullanılan bir yöntemdir. Bu emekleme sürecini şimdilik atlayıp bu yöntemin bilinen ilk ciddi ispatı olan 1957 yılında yapılmış olan bir deneyi aktarmak istiyorum.

Reklamların tüketici davranışları üzerindeki etkilerini araştıran James Vicary 1957 yazında New Jersey'deki Fort Lee sinema salonunda 45.699 sinema tutkununa "Piknik- The Picnic" adlı filmin gösterimini yaptı. Seyircilerin bilmediği, bu matine sırasında uzun yıllar üzerinde konuşulacak olan 'bilinçaltı' bir deneyin yapıyor olduğuydu. Sinema salonundaki projeksiyon makinesinin yanına görüş algısı denemelerinde kullanılan ve anlık süreler ile resim ve harf gösteren bir takistoskop yerleştirildi (Bknz.S:10). Film süresince her 5 saniyede bir flash şeklinde patlayan reklam mesajlarını ekranda görüntülendi. Bu mesajlar saniyenin

1/ 3000'i kadar kısa bir süre beyaz perdede görüldüğü için hiç kimse fark etmedi. İzleyicilerden hiçbiri bu mesajları bilinçli bir şekilde algılayamamış; şartlı ve sürekli kendilerine aktarılan bu tekrarlamaları bilinçaltına depolamışlardır. Gönderilen mesajlar ise şunlardı: "Coca Cola için" "Acıktınız mı? Popcorn Yiyin!" Sonuç son derece ilginç oldu: Popcorn satışı %57.8 Coca Cola satışı da %18.1 oranında arttı. Bu deney, Soğuk Savaş paranoyasının diken üzerinde tuttuğu ve pazarlamacıların reklamcılığa getirmekte oldukları psikolojik manipulasyon yöntemlerini teşhir eden 'Çaktırmadan İkna' adlı kitabının yayımlanmasıyla adamakıllı gaza gelen kamuoyunun sinirlerini iyice gerdi. Tüketiciler tepkiliydi. Sonuçta Haziran 1958'de Amerikan Televizyonu ve Ulusal Yayın Kuruluşları Birliği, bilinçaltı uygulamaları yasakladı (Lindstrom,M.(2010)S:73–74).

James Vicary, 1962 yılında bu deneyin sonuçlarının tamamen yanıltıcı olduğunu söylemiş olsa da inandırıcılığı sağlayamadı ve büyük firmalar tarafından kullanıldığı düşüncesi yayıldı. Vicary 'nin bu yankı uyandıran deneyi 2007 yılında Marka Pazarlaması Konferansı MARKA'da (Brand Marketing Conference MARKA 2007) 50'nci yılı şerefine tekrarlandı. "Piknik" isimli film bu sefer 1400 kişi tarafından izlendi. 90'ar saniyelik periyotlar halinde 30 bilinçaltı mesaja maruz kalan izleyicilerden %81 kadarı film sonunda bilinçaltı reklam mesajlarında empoze edilen Delta markasını tercih ettiler (Diğer marka: Theta).

Yapılan farklı bir deneyde ise ünlü araştırmacı Johan Karremans, bilinçaltı mesajların ancak kişinin amaç/ çıkar ve hedeflerine uyduğunda etkili olabildiği düşüncesini ortaya attı. Lipton Ice ile yaptığı deneyde Karremans, 24 milisaniye boyunca sürekli Lipton Ice yansıması gösterdi. Deneyin sonunda, zaten susuz kalmış olanların tercihinin Lipton Ice olduğu gözlemlendi. Susuzluk hissetmeyenler ise Lipton Ice isteği göstermediler (Karremans Johan C Stroebe Wolfgang, Jasper Claus. (2006) .

BİLİNÇALTI MÜZİK UYGULAMALARI - BACKMASKING

Şarkıların içerisine düşük frekans sesle gizlenen, çoğunlukla da şarkının yavaş çekimde tersten okunmasıyla ortaya çıkan bilinçaltı mesajlara verilen isimdir. Özellikle 1970'li yıllarda gündeme gelmiştir. Örnek olarak Judas Priest'in 'Suicide Solution' isimli parçasını defalarca dinleyerek ardından intihar eden Amerikalı genç Michael Waller'ın ailesi oğullarının ölümünden parçanın içerisine gizlenmiş ölüme teşvik mesajlarını sorumlu tutmuş ve dava açmıştır. Sonuçta parçada gizlenmiş mesaj olduğu kanıtlanırsa da bunun intihara sürükleyecek bir olgu olmadığına karar verilmiş ve müzik grubu temize çıkmıştır.

Ürün yerleştirme

Reklamcılıktaki, 'reklam gibi görünmeyen reklam' arayışlarından biri olan 'Ürün Yerleştirme- Product Placement', bir televizyon dizisi ya da sinema filminde (Son zamanlarda roman ve hikaye kitapları ya da yazılı basında da yapıldığı görülmektedir) , kimi markaların görüntü ya da sözlere yerleştirilmesi olarak tanımlanabilir. Ürün yerleştirme, belki de en az reklam gibi görünen reklamdır. Nelson'a göre ürün yerleştirme, mutluluğumuzu satın aldığımız ürünlere bağlayarak tüketim ideolojisini körükler (Nelson, R.A. (2004). "The Bulgari Connection: A Novel Form of Product Placement". Product Placement in the Mass Media: New Strategies in Marketing Theory, Practice and Ethics. Best Business Books.NY-USA. S: 203–214)

Rössler ve Bacher, ürün yerleştirme türlerini aşağıdaki gibi maddelemiştir: (P.Rössler,J Bacher."Transcultural Effects of Product Placement in Movies." Zeitschrift für Medienpsychologie, 14,2002,ss.98–108.)

- **Anıştırmalı ürün yerleştirme:** Marka, firma ya da ürün, ilgili kurgunun içinde aktif olarak görülmez. Firma adı, logosu ya da marka adı fazla öne çıkarılmaz.
- **Bütünleşik ürün yerleştirme:** İlgili firma ya da marka aktif bir şekilde görüntülerde yer alır. Filmde bir karakterin sürekli Nike tişört ya da şapka takması gibi...
- **Kısmi ürün yerleştirme:** İlgili firma ya da marka belirgin bir şekilde görüntülenir fakat aktif bir katılım söz konusu değildir. Sponsorluk anlaşmaları ya da jenerikte çıkan teşekkür yazıları buna örnek olabilir.
- **Tarih yerleştirme:** Tarihsel açıdan köklü bir markanın ya da tarihsel bir olgunun, sergilenen olay örgüsünde kullanılmasıdır.
- **Yenilik yerleştirme:** Yeni çıkmış bir oyun adeta lanse edilir.
- **Kurumsal yerleştirme:** Kurumsal imajın sağlamlaştırılması hedeflenir. Örneğin FedEx'in hep zamanında gelmesi sözlü ve görsel ürün konumlandırmaları ile sağlanır.
- **İmaj yerleştirme:** Senaryoya uygun ürün, aktörlerin kullanımıyla tüketiciye sunulur.
- **Jenerik yerleştirme:** Marka, ismi olmayan bir ürünün özelliği ile bağdaştırılır.
- **Hizmet yerleştirme:** Gizli veya açık bir şekilde hizmeti tanıtımı ve sunumudur.
- **Düşünce yerleştirme:** Bir sahnede senaryoya fikir, ifade, ve yorum eklenmesidir.
- **Negatif yerleştirme:** Karşıt marka aleyhine konumlandırma yapılan yerleştirmelerdir.
- **Ülke, kişi, müzik yerleştirme:** Kurguda bir ülkenin, belirli bir kişinin ya da ezginin tekrar tekrar kullanılmasıyla tanıtılmasıdır.

SONUÇ

Nöromarketing, bilinçaltı mesaj uygulamaları ve ürün yerleştirme, günümüz tüketim toplumunda yaşayan bireyi artık Pavlov'un köpeklerle yaptığı meşhur çalışmasındaki denekler gibi olma konumuna getirmiştir. Alma güdüsü bireye istemi dışında empoze edilmekte, birey adeta tüketmeye zorlanmaktadır. Reklam, dünya üzerinde görünen en güçlü diktatörlüğü kurmuştur. Sunuma J.Keith'in bir paragrafıyla son vermek istiyorum:

“ Zihinlerimizin ve bedenlerimizin bireysel egemenliğinin sahip olduğumuz en değerli şey olduğu insanlara hatırlatılmalı. İnsanları en azından bu yüzyılın ikinci yarısında yürütülen 'kontrol programları' hakkında bilgilendirmeliyiz. Orduda, dini kültürlerde, psikiyatrik deneylerde ve medyada güncel olarak ilerleyen zihin kontrol programlarını ifşa etmeliyiz ve bu operasyonların sonlandığını görmeliyiz. Zihin kontrol faşizmi, dünya çapında tepki çeken bir konu haline dönüşmeli; özgürlüğümüze karşı olabilecek yeni tecavüzlerin en küçük imasında halkın tepkisi sert olmalıdır.” (Keith,J. (2006).s:270)

KAYNAKLAR

Baudrillard, Jean (1997). Tüketim Toplumu. Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Baudrillard, Jean (1998). Simulakrlar ve Simulasyon. Doğubatı Yayınları, İstanbul.

Gellatly, A. & Zarate,O. (2010). Zihin ve Beyin. NTV Yayınları, İstanbul

278 Yazılar

Hillmann, Ralph. (1999) Delivering Dynamic Presentations: Using your Voice and Body Impact. Allyn and Bacon Publishing, USA

Keith,J. (2006) Amerikan Derin Devleti ve Beyin Yıkama Operasyonları Nokta Kitap, İstanbul.

Lindstrom, Martin. (2010). Buy.ology: Satın almaya dair bildiğimiz her şey neden yanlış? Optimist Yayım–Dağıtım, İstanbul

Mack, A., & Rock, I. (1998). Inattention blindness. Cambridge, MA: MIT Press.

Marcus, G. (2008), Kluge, Remzi Yayınları, istanbul

Nelson, R.A. (2004). "The Bulgari Connection: A Novel Form of Product Placement". Product Placement in the Mass Media: New Strategies in Marketing Theory, Practice and Ethics. Best Business Books.NY–USA. S: 203–214

Pratkanis, A. R., & Aronson, E. (2001). Age of propaganda: The everyday use and abuse of persuasion. New York: Henry Holt and Company

Renvoise,P.'& Morin,C. (2010). NöroMArketing, MediaCat Yayınları, İstanbul.

Taylor, Eldon (2009). Mind Programming: From Persuasion and Brainwashing to Self-Help and Practical Metaphysics. HayHouse Publishing,USA.

Tomlinson, J. (2010). Kültürel Emperyalizm, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Makaleler ve diğer çalışmalar

De Gardelle V, Sackur j, Kouider S.(2008). "Perceptual illusions in brief visual presentations" Laboratoire de Sciences Cognitives et Psycholinguistique, CNRS/EHESS/DEC–ENS, Fransa

O'Regan, J. K., & Noe, A. (2001). A sensorimotor approach to vision and visual consciousness. Behavioral and Brain Sciences, 24, 883–975.

Karremans Johan C Stroebe Wolfgang, Jasper Claus. (2006) "Beyond Vicary's fantasies: The impact of subliminal priming and brand choice".Journal of Experimental Social Psychology

P.Rössler,J Bacher.(2002) "Transcultural Effects of Product Placement in Movies." Zeitschrift für Medienpsychologie, 14,2002,ss.98–108

Rao, R. P. N., & Ballard, P. H. (1999). "Predictive coding in the visual cortex: A functional interpretation of some extra-classical receptive-field effects". Nature Neuroscience, 2(1), 79–87.

Rayner, K. (1975). "The perceptual span and peripheral cues in reading. Cognitive Psychology", 7, 75–81.

Rensink, R., O'Regan, K. J., & Clark, J. J. (1997). "To see or not to see: The need for attention to perceive changes in scenes". Psychological Science, 8, 368–373.

Simons, D. J., & Levin, D. T. (1997). "Change blindness. Trends in Cognitive Sciences". 1(7), 261–267.

Internet web sayfaları

<http://www.rehberim.net/forum/soru-cevap-575/209531-kor-nokta-nedir.html>

<http://populerkultur.uzerine.com/>

<http://www.wikipedia.org/>

<http://www.dailymail.co.uk/femail/article-1345962/The-alphabet-human-heart-Matthew-Johnstonesl-new-bookon-toxic-emotions.html>

<http://www.noroekonomi.com/>

KAÇ YÜZÜMÜZ VAR

"alıntı"

“Gerçek acıdır...
ancak daha emniyetlidir.”

Hayatımızda kullandığımız maskeler birer birer çıksa idi kaç düzine olurdu?

O halde

Maskeli oluşumuz sıkıntılarımızın artmasına neden olmaktadır.

İnsanın gerçeğini görmek için kader-şans ve bilgi şart olabilir. [Sayısını da artırabiliriz.]

Kendimi dahi tanıyamadım diyen ehl-i dil doğru söylemiş

Kızabilir misin kiraz vermeyen portakal ağacına?

Ya mis gibi yaseminlerin yanında kokusu olmayan açelyaya?

Ya da yavrusuna bakmayan balığa, kaplumbağaya?

Yaratılış farklı, yol farklı hepsinin görevi ayrı bu dünyada.

Seneler göçer ömrümüzden yanımızdakileri değiştirmeye çalışmakla,

Hâlbuki biliriz zıtlar çeker birbirini fizikte de, kimyada da.

Herkes kendi yolunu izler düşe kalka, ite kaka veya sabırla.

Yaşamak, her gün yeniden doğuştur, ümittir, ışıktır insanoğluna...

O halde bilmeliyiz ki:

Hayat, kendimizi tanıma yolculuğu...

Keşke bu maske yüzlerin hiçbirine ihtiyaç duymadığımız yarınlarımız olsa.

Belki bu yüzden velilere, deliler diyorlar .

Deliler

Aslında o güzel insanlar, bulunduğu yerler en azından bizden daha gerçekler..

Şimdi

Gerçeğimizle dost olma zamanı

Nefta 1

Feminin rengi aksedip tenine
Yeni açmış güle misal olmuş
İn'itafiyle bak! ne al olmuş!
Serv-i simin safalı gerdenine
Bu letafetle ol nihâl-i revan
Giriyor göz yumunca rü'yama
Benziyor aynı, kendi hülyama
Bu tasavvur dokundu sevdama
Ah böyle gezer mi hiç canan?
Gül değil arkasında kanlı kefen
Sen misin sen misin ey garib vatan!

Nefta 2

Bu güzellikte hiç bu çağında
Yakışır mıydı boynuna o kefen?
Cisminin her mesamı yâre iken
Tuttun evladını kucağında
Sen gider isen bizi kalır sanma
Şühedan oldu mevt ile handan
Sağ kalanlar durur mu hiç giryan?
Tende yaştan ziyadedir al kan
Söyleyen söylesin sen aldanma!
Sen gidersen bütün helak oluruz

Koynuna can atar da hak oluruz

Nefta 3

Gît vatan! Kabe'de siyaha bürün

Bir kolun Ravza-i Nebi'ye uzat

Birini Kerbela'da Meşhed'e at

Kainatta o hey'etinle görün!

Bu temaşaya Hakk da aşık olur

Göze bir alem eyliyor izhar

Ki cihanda büyük letafeti var

O letafet olunsa ger inkar

Mezhebimce demek muvafık olur

Aç vatan göğsünü İlah'ına aç!

Şühedanı çıkar da ortaya saç!

Nefta 4

De ki Yâ Râb bu Hüseyin'indir

Şu mubârek Habîb-i zî-şânın

Şu kefensiz yatan şehîdânın

Kimi Bedr-in kimi Hüneyin'indir

Tazelensin mi kanlı yâreleri?

Mey dökülsün mü kabr-i eshâba?

Yakışır mı sanem bu mihrâba?

Haç mı konsun bedel şu mîzâba?

Dininin kalmasın mı bir eseri?

Adem evlâdı bir takım cânî

284 Yazılar

Senden alsın mı sâr-ı şeytânî?

Namık Kemal

VAVEYLA : çığlık

FEM: ağız

İN'İTAF: yönelme,(bu şiirde: yansıma)

SEVR-İ SİMİN: gümüşten selvi

NİAL-İ REVAN: yürüyen fidan

MESAM: ter delikleri,gözenek

ŞÜHEDA: şehitler

HAK OLMAK: toprak olmak,ölmek

MEVT: ölüm

HANDAN: sevinçli,şen

GİRYAN: ağlayan

RAVZA-İ NEBİ: Peygamberin mezarı

MEŞHED: bir şehidin öldüğü yer (bu şiirde: Hazreti Hüseyin'in öldüğü yer)

HEYET: olduğu gibi

GER: eğer

HABİB-İ ZİŞAN: ünlü büyük sevgili,Hazreti Muhammet

ŞEHİDAN: şehitler

BEDR,HÜNEYN: Peygamberimiz sallâ'llâhu aleyhi ve sellem'in müşriklere karşı iki savaşı

ESHAB: Peygamberimizi görenler,O'nun zamanında yaşayanlar

SANEM: put

MİZAB: oluk, su yolu

SAR-İ ŞEYTANİ: şeytanın öcü

HİKMETLERDEN

Canip Efendi rahmetullahi aleyh:

Hadisi Şerif te Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem "insan taşâ hüsnü zanla baksa feyziyab olur" buyurmuştur.

Nitekim Kâbe taş amma Hacılar hüsnü zanla baktığı için aynı Mürşidin nazarıyla terbiye etmesi gibi hacı terbiye oluyor, derdi

**

Kadir gecesi için Dr. Emin Acar Efendi son 15-17 günden itibaren aramalı, her geceyi tek tek değerlendirmeli, derdi

Malum Bedir harbi olunca Ramazanın 17 sidir

Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem o gecenin Kadir olduğunu buyurmuş

Aynen itikaf a girer gibi değerlendirmeli, derdi

Malum itikaf ta ve ihramlı iken hanımlara yaklaşılmaz

Kadir Gecesini de daha çok namaz ve Kur'ân-ı Kerim'den anlarsınız derdi

Namaz çok hafif ve tatlı feyzli olur

Kuran da su gibi akar derdi

Aynı Ravza-i Mutahhara da kılınan namaz gibi

Hanım tadı cennet tadını bozar derdi

Hz. Adem de o sebeple cennetten çıkmış

İhramlı iken malum hanımın a yaklaşan kurban deve de kesse olmuyor

Seneye tekrar hacca gelmesi gerekiyor

Itikaftada Hanımdan ve ağlardan uzak durmalı derdi

Burada maksat sevap değil o manevi hali duymak esas derdi

Alıntı: Dr. Aytaç

İnsanlar kadir gecesini arıyorlar...

Dündü mü!!!... bugün mü!!!.... diyorlar!

Kulların ibadetleri cennete götürecek olsaydı başta Azâzil cennete giderdi.

Bizleri, sevgimiz, aşkımız ve Yüce Dostumuzun rahmeti yanına alacaktır.

Allah'ım bizi sevsin.

O sevmedikten sonra ne yaparsak yapalım...değişen ne olacak ki?

Şeytan, bugüne kadar bütün kadir gecelerini meleklerin hallerine bakarak biliyor/bildi...

değişen neyi oldu?

Bir gönüle girмедikten sonra...

Gönülden düşene ahlar olmaz mı?

Sevgi karşılığı, O'nun Yüce Şanına saygı duymayı bilemedikten sonra

Hız. Rasûlu'llâh salla'llâhu aleyhi ve sellem'in yapmadığı bir şeyi yapmak...

"Arayınız" emrine muhalefet etmek...

Ne olur?

Cennete girecek amelimizi O'nun aşkına kurban etмедikten sonra

Bir gece fazladan kulluk etsek...

Ne olur?

Dostsuz cennetine varsak ...ne olur?

Hadi biz Kadir Gecesini bildik... bir fazlalık... ne olur?

Ayrıca şu gün deyip insanları bilerek veya bilmeyerek aldatmak...

Onların her geceyi ibadetle geçirmesine engel olmak...

Bazı insanlar gece geçmiş veya gelecek diye başka günleri ibadetsiz geçirmesine sebep olmak...

Şeytanlar Ramazan ayında bağlıda...

Bu keramet tellalları hangi sınıfa giriyor bilemiyorum.

Her şey bu kadar basit mi?

Her gece kadir demez miydik... eskiden

İhramcızâde İsmail Hakkı

BEN BİR KUŞ OLSAM UÇSAM

“O bilir...
bilirde... önceden olsaydı”

Ben bir kuş olsam uçsam

Varsam yârin köyüne

Kanatlarım üzülse

Düşüp o ilde kalsam

Yüz sürerek toprağa

Eşiğine baş koyup

Dost kapıdan çıkınca

Yüzüm ayağa sürsem

Sorup yârim halimi

Söyleyip aşkın demi

Kendi özüm unutup

Ona hayrete dalsam

Aşığım dese o dem

Sevdiğim dese o dem

Ayağının altına

Yüz sürüp toprak olsam

Seyyid Osman Hulusi Efendi

SEMBOLİK SAYILAR

Kozmik çevrimler ile ilgili tesbitlere geçmeden önce, Dante'nin eserinde sayıların sembolizminin oynadığı rol üzerinde biraz durmamız gerekmektedir. Profesör Rodolfo Benini'nin eserinde bu konu ile alakalı önemli tesbitlerin olduğunu gördük. Ancak bize göre o, bu meselenin içerdiği sonuçların tamamına ulaşmamıştır. Bu çalışmanın, *Inferno* (Cehennem) kitabının ilk planına yönelik olduğu doğrudur ve özellikle edebi amaçlar güderek kaleme alınmıştır. Ancak, söz konusu araştırmanın ulaştığı tesbitler çok daha önemli sonuçları içermektedir.

Benini'ye göre, Dante için sembolik değeri olan özellikle üç çift sayı vardır. Bunlar: **3 ve 9, 7 ve 22, 515 ve 666'dır.** İlk iki çift ile ilgili herhangi bir sorun yok: Şiirin genel taksimatının üçlü olduğunu herkes biliyor. Bunun derin nedenlerini az önce açıklamıştık. Diğer yandan, *Vita Nuova*'da da belirtildiği gibi, 9 sayısının Beatrice'in sayısı olduğunu da hatırlatmıştık. Bu 9 sayısı, doğrudan doğruya birinci sayıya bağlıdır. Çünkü onun karesidir. Bu yüzden de 9'a, üç üçlü diyebiliriz. Melekler hiyerarşisinin, diğer bir deyişle Semavi hiyerarşinin sayısıdır. O, aynı zamanda cehennemler (infernaux) aleminin çemberlerinin de sayısıdır. Zira, Gökler ile Cehennemler arasında bir çeşit tersine simetri vardır. 7 sayısına gelince; biz bu sayıyı özellikle Araf'ın taksiminde görmekteyiz. Bütün gelenekler, bu sayının kutsallığı konusunda ittifak etmiştir. Bu yüzden, söz konusu sayının kullanıldığı bütün uygulamaları burada zikretmenin bir faydası olacağına inanmıyoruz. Burada sadece en önemlilerinden biri olan ve birçok analogik ilişkide temel olarak kullanılan yedi gezegeni zikretmekle yetineceğiz (Yedi hür sanatlarla ilgili bir örneği daha önce zikretmiştik). 22 sayısı, çevrenin çapa oranının yaklaşık bir ifadesi olan 22/7 ilişkisi ile 7'ye bağlıdır. Öyle ki, bu iki sayının toplamı çemberi temsil eder. Çember ise; Pitagorasçılar gibi Dante için de en mükemmel şekli temsil eder (ve her üç âlemin bölümü de bu çember şekline sahiptir). Dahası, 22 sayısı aristotelyen fizikte "temel hareketlerdi temsil eden iki sembolik sayıyı birleştirmiş vaziyettedir: Dante'nin *Convito* adlı eserinde belirttiği gibi yerel hareket (mouvement local) 2 ile temsil edilirken, değişme (alteration) 20 sayısı ile temsil edilmektedir. Benini'nin bu son sayı ile alakalı yorumları bundan ibarettir. Bunların tamamen doğru olduğunu kabul etmekle beraber, bu sayının onun düşündüğü kadar temele ait bir sayı olduğunu zannetmiyoruz. Hatta bu sayının, yazarın tali bir sayı imişcesine değinerek geçtiği ve aksine çok önemli olan başka bir sayının özellikle türevi olduğunu zannediyoruz. Bu sayı, 11 sayısıdır. 22 sayısı ise, onun bir katıdır.

Bu konu üzerinde biraz durmamız gerekiyor. Bu eksikliğin sayın Benini'de olması bizi çok şaşırttı. Bütün araştırması şu temel üzerine inşa edilmiştir: *Inferno* kitabında, bir bütün oluşturan senaryolar veya çeşitli kantolardan müteşekkil safhaların büyük bir kısmı on bir veya yirmi iki kıtadan müteşekkildir (bunlardan sadece birkaçı on kıtadır). Ayrıca, yedi kıtadan oluşan belli sayıda girizgah ve sonuç kısmı da bulunmaktadır. Şayet taksimat olduğu gibi korunmamışsa; *Inferno* kitabının ilk planında daha sonraları birtakım değişiklikler

yapıldığı ortaya çıkmaktadır. Bu durumda, neden 11 sayısı, 22 sayısı kadar önemli sayılmasın? Bu her iki sayı, en uç “bolgie”lerin boyutlarında da birlikte mevcuttur. Bunların çevresi de 11 ve 22 bindir. Ancak 22 sayısı, şiirdeki 11 sayısının yegane katı değildir. Aynı şekilde 33 sayısı da vardır ve bu sayı, her kısmı oluşturan kantoların sayısıdır. Sadece Inferno’nun 34 tane kanto vardır, ancak ilk kanto bir giriş mahiyetindedir ve eserin bütünü oluşturan 100 sayısını tamamlamaktadır. Diğer yandan, Dante için ritmin ne kadar önemli olduğunu da düşündüğümüzde, 11 heceli mısrayı rastgele seçtiğini söyleyemeyiz. Bize üçlüyü (ternaire) hatırlatan üç mısradan oluşan kıta düzenini seçmesi de boşuna değildir. **Her kıta 33 heceden oluşmaktadır. Aynı şekilde, söz konusu 11 ve 22 kıta da, 33 ve 66 mısradan oluşmaktadır.**

Burada gördüğümüz diğer 11’in katlarının da sembolik değerleri vardır. Demek ki, Benini’nin dediği gibi 10 ve 11 sayısını 7 ve 22’nin arasında düşünmek ve böylece ‘Eski Yunan’daki tetracorde ile az çok benzerliği olan bir tetracorde’u teşkil ettiğini söylemek yeterli bir açıklama sayılmaz; ve bize göre bu açıklama işi daha çok karıştırmaktadır.

Gerçek o ki, 11 sayısı birtakım inisyatik örgütlerdeki sembolizmde önemli bir rol oynamakta idi. Bu sayının katlarına gelince, bu konuda şunu belirtmekle yetineceğiz: 22 sayısı, İbrani alfabesinin harf sayısıdır ve bunun Kabala’da ne kadar önemli olduğunu biliyoruz. 33 sayısı, (İsa) Mesih’in yeryüzünde geçirdiği yılların adedidir ve hem Gül-Haç’ın sembolik yaşıdır, hem de İskoç Masonluğu’nun derecelerine tekabül etmektedir. 66 sayısı, Arapça’da, Allah isminin sayısal değeridir ve 99 sayısı da, İslam geleneğine göre Allah’ın belli başlı sıfatlarının (esmâu’l-husnâ-ç.n.) adedidir. Bunların dışında da birtakım benzerliklere işaret edilebilir. 11 sayısı ve katlarına ilişkin kullanımlar bir yana, Dante’nin bunu kullanması, tam anlamıyla ‘bunları kabul ettiğinin’ gerçek bir göstergesidir. İşte bize göre, Cehennem (Inferno) adlı eserin ilk redaksiyonundan sonra geçirdiği değişikliklerin nedeni budur. Bu değişikliklere neden olarak sayın Benini, eserin kronolojik ve arşitektonik planındaki değişiklikleri gösterir. Bunlar mümkündür ancak kesin olarak ispatlanabilmiş değildir. Bunun yanında, “şairin, kehanetler sisteminde dikkate almak istediği yeni olayların olduğundan” bahseder. Bize göre, Benini’nin gerçeğe yaklaştığı nokta burasıdır. Özellikle de, “mesela, Papa V Clement’nin 1314’de öldüğünde, Cehennem adlı eserin birinci redaksiyonu tamamlanmış olmalıydı” demesi önemlidir. Gerçekten de bize göre de, 1300 ile 1314 arasında meydana gelen olaylar, yani Tapınak Tarikatı’nın ortadan kaldırılması ve bunun sonuçları gibi olaylar gerçek neden idi.³ Dante de bu tür olayları zikretmekten kendini alamadı. Hugues Capet vasıtasıyla Philippe le Bel’in yaptığı cinayetleri dile getirmeden önce, Philippe’in ‘Mesih’in naibine’ yönelik yaptığı hakaretlerden bahseder ve şunları ekler:⁴

Veggio il nuovo Pilato si crudele,

Che cio nol sazia, ma, senza decreto,

Porta nel Tempio le cupide vele.

Daha da ilginç, bir sonraki kıta,5 açıkça Kutsal Tapınakçılar'ın (Kadosh Templiers) Nekam Adonai⁶ deyişinden bahseder:

O Signor moi, quando saro io lieto

A veder la vendetta, che, nascosa,

Fa dolce l'ira tua nel tuo segreto?

Burada söz konusu edilen olaylar, gerçekten de Dante'nin zikre değer gördüğü 'yeni olaylar'dı. Bunun nedeni ise, Dante'nin bağlı olduğu örgütlerin tabiatı bilinmeden tahmin edilebilecek şeyler değildir. Tapınak Tarikati'nin kolları olan ve onun mirasından bir kısmını içlerinde barındıran bu örgütler, eskiye nazaran daha temkinli bir şekilde gizlenmeye başlamıştı, özellikle de, zahiri başkanları Lüksemburg İmparatoru VII. Henry'nin ölümünden sonra. Öyle ki Beatrice, Dante'ye Göklerin en üst derecesindeki bu makamı göstermişti. Böylece, belirttiğimiz bu işaretlerin 'kabul edildiğinin' Dante tarafından gizlenmesi gerekmektedir: 11 sayısının çok belirgin olarak yer aldığı şiirin bölümleri, silinmeyecekti ama daha az farkedilir olması gerekiyordu. Öyle ki, sadece bunun varlık nedenini ve anlamını bilenlerin bulabileceği şekilde bunu gizlemesi gerekiyordu. Şayet, bunların anlamının umuma açıklanması için altı asır beklendiği düşünülecek olursa; alınan tedbirlerin ne kadar ciddi ve etkin olduğu kabul edilmelidir.

Diğer yandan, Dante bu değişikliklere şiirinin ilk kısmında yer verirken, başka sembolik sayılara yeni atıflarda bulunma fırsatından da yararlanıyordu. Benini'nin bu konuda söyledikleri şunlardır: **"Dante, kehanetler ile şiirdeki uygunsuz noktalar arasındaki bağları ayarlamak istiyordu. Öyle ki bunlar, birbirileri arasında belli mısralardan sonra, sembolik sayılar da dikkate alınarak, atıflarda bulunabilecekti. Özetle, uyum ve ritmik zaman aralıklarından müteşekkil bir sistem idi. Bu, daha öncekinin yerine geçmişti ancak, ondan daha karmaşık ve gizemli idi. Bu, geleceği gören varlıkların kullandıkları vahyedilmiş dile uygun birşey idi. Şimdi, üçlü tasnifin yoğun olduğu 515 ve 666 sayılarına gelince: 666 mısra, Ciaccio'nun kehanetlerini Virgil'in kehanetlerinden ayırmaktadır; 515 mısra ise, Farinata'nın kehanetlerini Ciaccio'nun kehanetlerinden ayırmaktadır; 666 mısra, tekrar Brunetto Latini'nin kehanetleri ile Farinata'nın kehanetlerini birbirinden ayırmaktadır; aynı şekilde tekrar 515 mısra, III. Nicolas'nın kehanetlerini Brunetto'nunkinden ayırmaktadır."** Düzenli olarak birbirini takip eden 515 ve 666 sayıları, Dante'nin uyguladığı sembolizmde birbirinin zıddı şeyler olarak karşımıza çıkmaktadır: gerçekten de, Yuhanna'nın Vahyi'nde (Apocalypse) 666 sayısı, 'canavarın sayısıdır'. Bu yüzden, Deccal'ın (Antechrist) adını bulmak için çoğu fantezi

olan birçok hesaplama girişiminde bulunulmuştur. Çünkü “bu sayı, insan sayısıdır.” **Diğer yandan, Beatrice’in kehanetlerinde 515 sayısı, 666 sayısının zıddına bir anlam taşımaktadır:** “Un cinquecento diece e cinque, messo di Dio....” Bu 515 sayısının, gizemli Veltro ile aynı şey olduğu, yani, ahirzamandaki canavar ile aynileştirilen dişi canavarın düşmanı olarak düşünülmüştür. Hatta, bu her iki sembolün de Henry de Luxembourg’u temsil ettiği bile düşünülmüştür. Burada, Veltro’nun ne anlama geldiğini tartışacak değiliz, ancak, belirli bir şahsa atıfta bulunduğunu da tahmin etmiyoruz. Bize göre, burada söz konusu olan, Dante’nin İmparatorluk hakkındaki genel fikirlerinden bir tanesidir. 515 sayısının Latin harfleri ile transkripsiyonunun DXV olduğuna dikkat çeken Benini, bu harfleri Dante, Veltro di Cristo kelimelerinin ilk harfleri olarak yorumlamaktadır. Ancak bu, zorlama bir yorumdur. Diğer yandan Dante’nin, kendisini söz konusu **“Tanrı tarafından gönderilen”** ile özdeşleştirme isteğine işaret edecek hiçbir emare yoktur. Doğrusu, DVX yani başka hiçbir anlama gelmeyecek şekilde açık olan Dux kelimesini elde etmek için, harflerin sayısal dizininde değişiklik yapılması gerekmektedir. **Bununla beraber şunu da eklemek isteriz ki, 515 sayılarının toplamı da 11 sayısını vermektedir (5+5+1).** Bu Dux kelimesi ile kastedilenin Henry de Luxembourg olması muhtemeldir. Ancak bununla beraber ve önemli ölçüde bu kelime, halen İskoç Masonluğunun “Kutsal İmparatorluk’un hükümrânlığı olarak tespit ettiği, sosyal düzende tayin edilmiş maksadı gerçekleştirmek üzere söz konusu örgütlerce seçilmiş bütün diğer başkanları da kastedebilir.

Kaynak: RENE GUENON, Dante ve Ortaçağ’da Dinî Sembolizm, Orijinal İsmi: l’esoterisme de dante, çeviren: ismail Taşpınar, ikinci baskı: 2004, İstanbul

HAYIRSIZ ADA ve KURBANLARI

İSTANBUL KÖPEKLERİ HAYIRSIZ ADA'YA NİÇİN GÖNDERİLDİ ?

İstanbul'dan toplanan 80 bin köpek adaya bırakılarak ölüme terk edildi. Köpekler bir süre sonra açlıktan birbirlerini parçalamaya başladılar. O günlerde onların acı sesleri ve ulumaları İstanbul sahillerine kadar ulaşmaktaydı. Bir süre sonra ise sesler kesildi. Çünkü açlığa ve susuzluğa dayanamayarak öldüler. Köpeklerin çığlıklarını duyan İstanbul halkının, bu sesleri ölene kadar unutmadıkları rivayet edilir.

Ömer Aymalı/ Tarih Dosyası/ Dünya Bülteni

Tarih boyunca İstanbul şehrinin bir parçası olmuş olan köpekler özellikle Osmanlılar döneminde ayrıcalıklı bir yere sahip oldular. İstanbul'un sokaklarında mahallelerinde serbestçe dolaşan köpekler yabancı seyyah ve gözlemcilerin de ilgisini çekmiş o dönemlerdeki İstanbul kart postallarının olmazsa olmazı gibi bir yer edinmişti. İstanbul halkının hayvan sevgisi ve köpeklere gösterdiği özen 1909 yılında Avrupa'da yayınlamış bir kitapta şöyle ifade ediliyordu:

“Köpeklerin en çok sevildiği ülke hangisidir? Türkiye. Orada onların hepsine uygun olup olmadığına bakmaksızın yemek veriliyor. Hamile dişi sokak köpeklerine doğum yapmaları için evlerin önünde ot veya samandan yatacak yer hazırlanıyor. Camiden çıkıldığında, onlara özel olarak yapılmış peksimet dağıtılıyor. İstanbul'da kendilerini barındırma hakları meşhurdur.

Bu kentin sokak köpeklerinin nüfusu 60 bin kadardır. Küçük aşiretlere bölünmüşler; bu aşiretlerin her birinin bir sokağı veya bir mahallesi bulunuyor ve oradan çıkmadıkları gibi kimseyi de sokmuyorlar, böylece her köpek aynı mahallede doğup, büyüyüp ölür. Lüksün ve zarafetin merkezi olan Pera Caddesi'nin orta yerinde bu köpekleri caddenin veya kaldırımın ortasında yayılmış bulursunuz. Kırkların ortasındaki kadar rahat bir şekilde gelen geçeni umursamıyorlar. Daha doğrusu kendi evlerinde olan onlar; size de onların rahatını bozmamak düşünüyor.”

19.yy'ın tanınmış seyyahlarından Edmond De Amicis ise İstanbul'un köpekleri ile ilgili olarak şu ifadeleri kullanıyordu: **“İstanbul kocaman bir köpek harasıdır; şehre varı varmaz herkes bunu görür. Köpekler,şehrin ikinci nüfusunu oluştururlar ve her ne kadar sayıları birincisinden az ise de ilgi çekicilikte ondan geri kalmazlar!.. Onlar kocaman bir bedavacılar cumhuriyetinde bir araya gelmiş durumdadır, ne tasmaları, ne sahipleri, ne kulübeleri ne evleri,ne de kanunları vardır. Bütün hayatları sokaklarda geçer. Orada kendilerine küçük yuvalar kazarlar, karınlarını doyurup uyurlar, doğarlar, yavrularını beslerler ve ölürlar ve hiç kimse-hiç olmazsa Stambul'da-işlerine veyahut istirahatlarına en ufak bir şekilde karışmaz.”**

1800'lü yıllarda sayıları 60 bini bulan köpekler şehrin bir parçası olarak kabul edilmekteydi. Köpekler İstanbul halkı tarafından sevilirdi ve beslenmeleri halk tarafından karşılanırdı. Buna karşın köpeklerin şehirde güvenlik, sağlık ve temizlikle ilgili çeşitli toplumsal görevleri bulunmaktaydı. İstanbul'un köpekleri geceleri kendi mahallelerine gelen yabancılara ve şüpheli kimselere saldırarak bir çeşit zabıta görevi görürdü. Köpeklerin bir diğer faydası ise şehrin temizliği ile

ilgiliydi. Kapı ve pencerelerden atılan yemek artıklarını yiyip bitirmeleriyle bu işlevi yerine getiriyorlardı. Böylece çöp sorununun tam olarak çözülemediği şehirde köpekler çöp sorununa da çözüyorlardı. Bu şekilde şehrin sağlığına da katkı da bulunuyorlardı.

Osmanlı klasik döneminde şehrin bir ögesi kabul edilen ve önemli bir işlev gören köpeklere bakış açısı modernleşmeyle beraber değişmeye başladı. Şehir hayatının canlanması ile mahallelerin özerkliğinin, mekansal sınırların ortadan kalkması mahalleler arasındaki geçişlerin hızlanması İstanbul köpeklerinin bir sorun olarak görülmesine yol açacaktı. Halk için olmasa da yöneticiler için köpekler artık şehirden sürülmesi gereken istenmeyen hayvanlar olarak görülmeye başlandı.

İstanbul’u sokak köpeklerinden temizlemek için ilk teşebbüs Sulatan II.Mahmut’tan geldi. Vapurlara toplanan köpekler Hayırsız Adaya sürüldüler. Ancak çıkan ani bir fırtına sonucunda vapur geldiği sahile geri dönmek zorunda kaldı. İstanbul halkı da köpeklerin sürgün edilmesine karşıydı. Padişaha yapılan başvuruların sonunda bu karardan kesin olarak dönüldü. İstanbul köpeklerinin sürülmesi ile ilgili olarak bir diğer teşebbüs Sultan Abdülaziz döneminde yaşandı. Köpekler toplanarak gemilerle yine Hayırsız Adaya gönderildi. Ancak bir süre sonra İstanbul’un çeşitli semtlerinde çıkan yangınlar köpeklerine bağlı halkın bir intikamı olarak değerlendirildi ve ikinci bir emirle köpekler tekrar şehre getirildiler.

II. Abdülhamit döneminde ise köpekler en rahat dönemlerinden birini yaşadılar. Padişah köpeklerle uğraşmak yerine kuduz hastalığı ile mücadele için dünyanın üçüncü Kuduz Enstitüsünü İstanbul’da kurdu. Ancak İstanbul köpeklerinin bu rahat dönemi Meşrutiyetin ilanı ve yönetimde yaşanan değişikliklerle sona erdi. Talat Paşa’nın Dahiliye Nazırı, Suphi Bey’in İstanbul Şehremini olduğu 1910 yılında İstanbul köpekleri için kesin bir sürgün kararı alındı. Bu kararda şehirleşmeyle beraber köpeklerin bir sorun olarak çıkması kadar İttihat ve Terakkinin “daha Avrupalı görünme kaygısı” da etkili oldu. Yüzyıllardır İstanbulluların sevdiği, beslediği, mahallelerde sokaklarda sosyal hayatın içinde önemli bir figür olan köpekler birkaç gün içinde toplandı, kafeslerle tıkıldı, mavnalara yüklenerek Hayırsız Adaya götürüldüler.

Marmara denizinin İstanbul’a yakın tarafında bulunan Hayırsız Ada sadece bir kayaydı. Üzerinde dikili bir ağaç yoktu, hayvanların yiyecek bulabilecekleri büyük bir ada değildi. İstanbul’dan toplanan 80 bin köpek bu adaya bırakılarak ölüme terk edildi. Adaya bırakılan köpekler bir süre sonra açlıktan birbirlerini parçalamaya başladılar. O günlerde onların acı sesleri ve ulumaları İstanbul sahillerine kadar ulaşmaktaydı. Bir süre sonra ise sesler kesildi. Çünkü açlığa ve

susuzluğa dayanamayarak öldüler. Köpeklerin çığlıklarını duyan İstanbul halkının, bu sesleri ölene kadar unutmadıkları rivayet edilir.

Adadaki köpeklerin durumunu bizzat gözlemleyen Fransız bir gazeteci ise gördüğü manzarayı şöyle tasvir ediyordu:

“Dayanılmaz derece sıcak vardı. Etkisinden kurtulmak için kabinime çekildim. Vapur durmuştu. Biraz kestirmiştim. Hemen kalktım. Acele merdivenleri çıkarak güverteye kendimi attım: Küme küme köpek cesetleri ve etrafa yayılan çok fena bir koku..

Bir mil uzakta ağaçtan, bitkiden oluşmuş yalçın bir kayadan ibaret olan ada gözüküyordu..Yalçın kayanın üstünde köpekler karınca gibi kaynıyor... Köpeklerin en büyük kısmı sahili takip eden kayalık üzerinde toplanmıştı. Pek çokları güneş hararetinden kavrulmuş, serinlemek için var güçleriyle suda yüzüyorlar, son takatlarına kadar suda kalmak istiyorlar. Ötede beride görülen cesetlerin etrafında dolaşarak, çabalayarak bir parça et koparmaya çalışıyorlar... Karadaki diğer kısmı ufak bir gölge bulabilmek için taş kovuklarına sığınmak üzere delik, deşik arıyorlar... Diğer bir kısmı ise adeta delirmiş gibi oraya buraya koşuyorlar, sürekli kendi etraflarında dönüyorlar... Seslerini şimdi tam olarak duyuyorduk. İşittiğimiz bu feryatlar köpek havlaması değil adeta insan feryadı idi.

Kaptan geminin düdüğünü çaldırdı. Zavallı hayvanlar bir yardım sesi duymuş gibi heyecanlandılar. Bu sese hayvanların nasıl yalvarırcasına cevap verdiklerini size anlatamam. Bilmem göz önüne getirebiliyor musunuz? Feryat ve inilti saçan bir yalçın kaya. Bir yanardağ ki ateş yerine feryat, duman yerine cesetler saçıyor. Bu kızgın zemin üzerinde su, yiyecek için ağızları açık köpekler...Etrafında martıların uçuştığı cesetler kısım kısım denizde lekeler oluşturuyor. Vapur hareket etti. zavallı köpekler yine bizleri son bir ümit ile takibe çalışarak çırpınıyorlar. Hiçbir şeyden habersiz geminin dalgaları onları büsbütün batırıyor, boğuyor, öldürüyordu. Ne karada ne denizde ölümden başka onlara el uzatan yoktu. Uzaktan bir romorkör'ün adaya doğru geldiğini gördük. Arkasında iki mavna köpek dolu kafeslerle aynı adaya gidiyor. Hayırsız Ada'nın aç sakinlerine İstanbul'dan taze köpek getiriyorlardı. Biz uzaklaştık. Marmara'nın yüzü üzerinde siyah bir nokta halinde kalan bu müthiş manzaralı adadan bakışlarımızı ayıramıyorduk...”

Fransız gazetecinin çizdiği bu tablo köpeklerin sürgünün ne kadar acımasızca yapıldığını gözler önüne sermekte. Konunun uzmanlarından İrvin Cemil Schick İstanbul köpeklerinin imhasında İttihat ve Terakkinin sorumlu olduğunu ifade ederken imhanın başarıya ulaşmasında cemiyetin yönetim anlayışının etkili olduğunu şu şekilde ifade eder: **1826 yılında Yeniçeri Ocaklarını topa tutan hayatta kalanları da ağaçlarda sallandıran Sultan II.Mahmut bile köpeklerin sürgün edilmesine dair buyruğunu halkın muhalefeti karşısında feshetmeye zorlanmıştı. İttihat ve Terakki hükümetine gelince durum çok farklıydı... Askeri güç ile iktidara geldiklerinden kendilerinden başka kimseye hesap vermeleri gerekmiyordu. Şehri fethetmeye ve sömürgeleştirmeye insanlarla köpekler arasındaki mekan çekişmesini kesin ve nihai bir şekilde halletmeye koyuldular. Ve ne vatandaşların, duygularını dikkate aldıklarından, ne de merhamete kapıldıklarından dehşet verici bir başarıya ulaştılar.”**

İrvin Cemil Schick; İstanbul'da 1910'da gerçekleşen büyük köpek itlafı, Toplumsal Tarih Ağustos 2010

Taner Timur,Köpekler, Büyük İstanbul Ansiklopedisi

Taner Timur, 19. yyda İstanbul'un Köpekleri, Tarih ve Toplum Eylül 1993
Edhem Eldem, İstanbul Köpeklerinin Hayırsız Ada sürgünü, Toplumsal Tarih,
Eylül 2010
Erişim: <http://www.dunyabulteni.net/tarih-dosyasi/230393/istanbul-kopekleri-hayirsiz-adaya-nicin-gonderildi->

*****

Gözyaşlarınıza Hakim Olamayacağınız Gerçek Bir Sürgün: 18 Maddede Hayırsız Ada Katliamı

Kaynak: Onedio

Gözyaşlarınıza hakim olamayacağınız gerçek bir sürgünün hikayesi... Sivriada'da ya da diğer adıyla Hayırsız Ada'da olan köpeklerin katliamı.

107. yılında bu korkunç ve utanç verici olayın tüm detaylarını ele aldık...

Kaynak: <https://twitter.com/deligaffar/status/73...>

1. Hayırsız Ada faciası memleketimizin gördüğü en insafsız köpek katliamıdır. Başlangıcı 3 Haziran 1910'dur.

2. Bizim geleneğimizde sokak köpekleri şehrin sakinleridir. Onlar 1910'a kadar İstanbul'da kendi sokaklarında bakılarak bizimle beraber yaşadılar.

3. Avrupa'da ise parfüm/kimya sanayi için katliamlar çoktan başlamış, sokaklarda tek köpek kalmamıştı. Fransızlar bizimkilere bir öneri getirdi:

4. "İstanbul'un sokak köpeklerini toplayıp bize satın." Fransa ile anlaşma imzalandı. Ancak halk köpekleri vermedi, direndi.

5. Her köpek kendi sokağının bir sakini gibiydi. Halktan destek gelmeyince bu işler paraya muhtaç olan insanlara, serserilere havale edildi.

6. Toplama sürerken halk isyan etti, gemiyle Fransa'ya gönderilmek üzere Tophane'de bekletilen binlerce köpeği bir baskın yaparak kurtardı.

7. Ancak hükümet bir kez Fransa ile anlaşma yapmıştı, bu işten vazgeçmedi. Daha kapsamlı daha organize bir toplama işi başlatıldı.

8. Kısa sürede 80 bin köpek toplandı ve Tophane’de bekletildi... Halkın bir kez daha hayvanları kurtarmaması için başlarına asker dikildi.

9. Fakat Fransa’dan bir türlü yükleme talimatı gelmiyordu. Köpeklerin beslenmesi ve bakımı sorun olmaya başlamıştı..

10. Fransa’dan yanıt gelmeyince hükümet köpeklerin fiyatını indirdi, sonra bedavaya vermeye bile razı oldu ama Fransa’dan çıt çıkmıyordu.

11. Köpekleri artık Tophane’de bekletme olanağı yoktu. Kentten uzak bir yer, Sivri Ada seçildi. 80 bin köpek Sivri Ada’ya nakledildi.

12. Köpeklere burada bir süre daha bakıldı. Ta ki Fransa anlaşmayı fesih ettiğini, köpekleri almayacağını bildirene kadar.

13. Bundan sonra köpekler Sivri Ada’da tamamen kaderine terk edildi. Halk bir süre yiyecek taşıdı ama sonra bu da imkansız bir hale gelince...

14. Köpekler açlıktan ve susuzluktan can verdiler. Kuzucukların acı çığlıkları Anadolu Yakası sahillerinde duyuluyor, sabaha kadar dinmiyordu

15. Ölümler başlayınca, 2-3 yıl boyunca tüm sahil kokudan yaşanmaz hale gelmişti. İstanbul halkı bu suçtan dolayı çok üzgün, çok çaresizdi.

16. Pek çokları sahildeki evlerini kapattı. Köpeklere dokunmanın büyük bir lanete yol açacağı düşünülüyordu.

17. Sonunda o lanet 1912 yılında deprem olarak geldi. Büyük deprem köpeklerin ahına, günahına bağlandı. Adanın adı da Hayırsız Ada oldu.

18. Resmi kayıtlarda hala Sivri Ada diye geçse de, orası bizim dilimizde hala Hayırsız Ada'dır. 80 bin köpek kardeşimizin mezarıdır.

Bu içeriğin alındığı kaynak:

<https://onedio.com/haber/gozyaslariniza-hakim-olamayacaginiz-gercek-bir-surgun-18-maddede-hayirsiz-ada-katliami-714817>

<http://bugraderci.blogspot.com.tr/2012/06/istanbuldaki-kopeklerin-hayrsz-ada.html>

FİTRE (Fıtır Sadakası) ÜZERİNDEKİ SİNSİ OYUN

“İnsanlara zekatı bıraktırdılar.
Şimdi de “fitre verme ibadetini” de yok etmeye çalışıyorlar?

İşlerin garip olduğu zamanları yaşıyoruz. Eskiden camiler kapısında fitre için yazılan ilanları hatırlıyorum da, bizim din de bir şeyler değişti demek ki...

http://www.dunyadinleri.com/dunya-dinleri/fitir-sadakasi/oku_fitre-fitir-sadakasi-miktari-nasil-hesaplanir-

Doğru bildiğimiz fıtır sadakası buğday, arpa, hurma ve kuru üzüm olmak üzere dört nevi gıda maddesinden verilirdi. Şimdiki haberlerde bir kurulun tespit ettiği yerden [kurdan-standart] veriliyor.

Sadaka-i fıtırın baz alınan miktarı her yıl değişmez. Bir kişinin ramazan ayı fitresi olarak her gün için değil, bir ay için yarım sa’ buğday veya un, yahut bir sa’ arpa, hurma veya kuru üzüm verilmesi gerekir..

Yarım sa’ ölçek, ihtiyatlı olarak **1750 gramdır**.

1750 gram buğday veya un yahut 3500 gram arpa, kuru üzüm veya hurma verilir.

Ya bu ürünlerden birini veya tutarını vermek gerekir.

Her sene, (Bu yıl fitre kaç lira?) diye sormaya lüzum yoktur.

Ekseri ulema zenginler için, altın veya gümüş vermelidir rivayetleri vardır.

Bunları vermek yani altın olarak fakire güç oluyorsa, başka maldan veya yarım sâ’, yani [1750 gram] buğday veya un vermelidir. Buğday, un vermek de güç olursa, bunların kıymeti kadar, ekmek veya mısır verilebilir.

Şimdi günümüz fiyatlarına bakalım.

Fiyatlar

BUĞDAY DIĞER KIRMIZI (1.DERECE)	KG	24.04.2017 10:29	1.072	1.072 tl
ARPA BEYAZ (2.GRUP)	KG	06.03.2017 10:47	0.929	tl
İRAN HURMA kg (ucuz)			9,75	tl
ÇEKİRDEKSİZ KURU ÜZÜM kg			3,500	4,000tl

Not: Diyanet Fitre ilanlarında hepsi ayrı ayrı yazılırdı. Ve fitre haberleri bu şekilde çıkardı.

09.09.1977

Milliyet Gazetesi Haberi

İstanbul’da fitre 8 ilâ 120 lira olarak saptandı İstanbul için fitre açıklanmıştır.

Hurma, çekirdekli ve çekirdeksiz üzüm, arpa ve buğday unu karşılığı olarak saptanan fitre 8 lira ile 120 lira arasında

Reformist düşünce mi dersiniz, yoksa uzun vadeli bir komplo tezgahı mı siz karar verin her şeyimizi etkilediği gibi fitrenin de canına okuyor.

Bir kurum çıkmış fitreyi şu miktardan vereceksiniz diyor.

Neymiş, nedenmiş demeden...

Bir yerde insanların ceplerindeki paradan nasıl sadaka vereceğinizi de biz belirleyeceğiz.

İslam’da bu şekilde bir uygulama yoktur. İslam en ilkel şartlarda dahi yaşanacak bir düzen üzerine kuruludur.

Birileri sizin vereceğiniz miktarı tespit ettik, deme hakkı yoktur.

Bu bir dönem toplumu soyan cemaat ve grupların tezgahlarından başka bir şey değildir.... Eğer Hz. Osman –Allah razı olsun– zekat toplamayı devlet tekelinden çıkarmasaydı, şimdi aramızda boynunda binlerce zekat borçlusu yaftası olan insanlar olacaktı.

Kişilerin uygulamasındaki dini hayat, Allah Teâlâ korkusunun ve vicdanının paylaşımından ortaya çıkan bir eylemdir.

İnsanların kazançları farklı olduğuna göre bir insan buğdaydan fitre vermesine kimse engel koyamaz. Bu tür bir zorlama da yoktur. Şu şekilde verceksin diye...

Eğer bir insan asgari ücretle çalışıyorsa hurmanın konulduğu bir ortalama sepetten fitre vermesini isteniyorsa, bu verene zulüm ve baskı yapılıyor, demektir.

Eğer Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem bugün halimizi görseydi. “Siz hangi din mensubusunuz” diye sorardı, diye düşünüyorum.

Dinimiz din(i)darların elinden ne zaman kurtulacak merak ediyorum.

Şu hikmetli olayı hatırlayalım.

“Biz bir defa Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem’in huzurunda otururken bir adam geldil ve

“Ey Allah’ın Elçisi, helak oldum”

diye halinden yakındı. Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem

“Seni helak eden nedir?” dedi. O kimse,

“Ramazanda oruçlu iken eşime yaklaştım” dedi. Bunun üzerine Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem ,

“Bir köle azat edebilir misin?” buyurdu. Adam

“Hayır” dedi.

“İki ay ara vermeden oruç tutabilir misin?” sorusuna

“Hayır” dedi. Hz. Peygamber sallâ'llâhu aleyhi ve sellem,

“O halde, altmış yoksulu doyurabilir misin?” dedi.

“Buna da güç yetiremem Ya Rasûlu'llâh!”

karşılığını verdi. Bu arada Hz. Peygamber’e içerisinde hurma dolu büyük bir sepet getirildi.

Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem

“o mesele soran nerede?” buyurdu. O zat,

“Benim” (diyerek ayağa kalktı).

Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem

“Al bunu tasadduk et.” buyurdu. O kişi

“Benden daha fakirine mi? Seni hakikat üzere gönderen Allah’ a yemin ederim ki, siyah taşlı şu Medine şehrinin içinde benden/benim ailemden daha muhtaç kimse yoktur”; dedi. Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem yan dişleri görülünceye kadar güldü ve

“Haydi bunu al ve ailene yedir.” buyurdu.

(Buhari, Savm 30–31, Nafakat 13, Edeb 68, 95, Kefaret, 2–4, Hibe 20; Buhfui, et–Tarihu'l–Keb'ir, I,

56 Buhari, et–Tar'ihu's–Sağ'ir, 1,290.)

Sonuç olarak

300 Yazılar

Fitre belirleme hakkı hiçbir kurum ve kişinin tekelinde değildir.

Din bellidir.

Hüküm koyucusu Allah Teâlâ ve Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellemidir.

Dini yaşamaya çalışan garip insanlara, aşağıdaki haberler servis edilip vicdan azabı çeksinler diye bir art düşünceyi sezebiliyorum.

Her sene artan fitre parası on – yirmi yıl sonra daha ödemeyin sınıfına düşecektir.

Gariban müslümanların bir fitresi kaldı.

O da birkaç sene sonra artık dini hayatımızdan zekat gibi çıkıp gidecek.

Bunun vebalini kim çekmeli?

Dini bilen diye geçinenler neden susuyorsunuz?

HABER

2017 YILI FİTRE MİKTARI BELİRLENDİ

Din İşleri Yüksek Kurulu, 26/04/2017 tarihinde Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı Dr. Ekrem KELEŞ'in başkanlığında toplandı. 2017 yılı Sadaka-ı Fıtır miktarı konusu görüşüldü. Yapılan değerlendirmeler neticesinde fıtır sadakasının, Müslüman toplumların neredeyse tamamına yakın bir kesimi tarafından veriliyor olması dikkate alınarak, mevcut sosyo-ekonomik hayat şartları ve bir kişinin günlük asgari gıda ihtiyacı göz önünde bulundurularak 2017 yılı Ramazan ayının başlangıcından 2018 yılı Ramazan ayının başlangıcına kadar olan sürede 16,00 TL olarak belirlenmesine karar verildi.

EK OKUMA

“Aşağıdaki metin fitreyi alan açısından korurken, veren açısından büyük bir sorumluluğa itmektedir. Dini yaşamın Hz. Peygamber Efendimizin zamanındaki uygulamadan daha doğru olacağını kim söyleyebilir?”

Fıtır sadakası ile ilgili hadislerde Hz. Peygamber zamanında bu malî mükellefiyetin hurma, arpa, kuru üzüm gibi o dönemin yaygın gıda maddelerinden 1 sâ` (ölçek) olarak ödendiği belirtilmekle beraber, yine bu devirde buğdaydan da 1/2 sâ` olmak üzere fitre verildiğini gösteren hadisler vardır.

Abdullah b. Sa'lebe'den rivayet edilen bir hadiste Hz. Peygamber'in buğdaydan 1/2 sâ` fıtır sadakası vermeyi emrettiği ifade olunmuştur (bk. Ebû Dâvûd, “Zekât”, 20).

Ayrıca Abdullah b. Abbas, Basra Camii minberinde ramazanın son günü okuduğu bir hutbede Basralılar'a Hz. Peygamber'in fıtır sadakası uygulamasını öğretirken, **Rasûlullah'ın hurmadan 1 sâ`, buğdaydan 1/2 sâ` takdir etmiş olduğunu bildirmiştir** (bk. Ebû Dâvûd, “Zekât”, 20).

Buğdaydan verilecek fitre miktarının, fitre verilecek maddelere ve miktarlarına ilişkin hadislerde belirtilmesinin yanı sıra, bu miktarın Muâviye zamanında tesbit edilmiş olduğunu bildiren rivayetler de vardır. Bu hususta Ebû Saîd el-Hudrî'den gelen bir rivayet şöyledir:

“Biz fıtır sadakasını Hz. Peygamber zamanında taamdan 1 sâ`, hurmadan 1 sâ`, arpadan 1 sâ` ve kuru üzümünden 1 sâ` olarak verirdik. Muâviye zamanına kadar bu böyle devam etti. Muâviye halifeliği zamanında hacca geldi, minbere çıkarak bir konuşma yaptı ve şöyle dedi: `Ben iki müd (1/2 sâ`) Şam buğdayının, 1 sâ` hurmaya eşit olduğunu görüyorum'. Bundan sonra insanlar onun görüşünü kabul ederek, buğdaydan fıtır sadakasını 1/2 sâ` olarak vermeye başladılar” (bk. Buhârî, “Zekât”, 76).

Bu hadis ve haberleri değerlendiren fakihler fitir sadakasının cins ve miktarlarını aşağıdaki şekilde tesbit etmişlerdir:

Hanefîler'e göre fitir sadakası buğday, arpa, hurma ve kuru üzüm olmak üzere dört nevi gıda maddesinden verilir. Bunlar içinde buğdaydan (buna buğday unu ve kavut da dahildir) 1/2 sâ`, diğerlerinden 1 sâ` fitre verilir.

Şâfiîler'e göre fitre her çeşit hububattan, hurma ve kuru üzümünden 1 sâ` olarak verilir. Ancak fitre ülkede veya mükellefin bulunduğu bölgede en çok tüketilen gıda maddelerinden biri olarak ödenmelidir.

Mâlikîler'e göre fitre buğday, arpa, darı, hurma, kuru üzüm, keş gibi gıda maddelerinden olmak şartıyla, bunların ülkede en çok tüketileninden 1 sâ` olarak verilir.

Hanbelîler'e göre ise fitre, naslarda zikredilen buğday, arpa, hurma, kuru üzüm ve keşten 1 sâ` olarak verilir. Bu maddeler bulunmaz ise diğer hububat ve meyve türlerinden verilebilir.

Görüldüğü gibi fitre fakihlerin çoğunluğuna göre, buğday dahil yukarıda sayılan bütün gıda maddelerinden 1 sâ` olarak verilmektedir. Hanefîler'e göre diğerlerinde aynı olsa da buğdaydan 1/2 sâ` verilmektedir.

Sâ`, bir hacim ölçüsü birimi olup 2.75 litredir.

Klasik fıkıh kaynaklarındaki bilgi ve ölçüler böyledir. Ancak, Hz. Peygamber dönemindeki uygulamalar dikkatlice izlendiğinde ve fitir sadakasının mahiyeti ve gayesi de göz önünde bulundurulduğunda, günümüzde fitrenin bu gıda maddelerinden biriyle ve bu ölçülere göre ödenmesinin yeterli, hatta doğru olmayacağı söylenebilir. Çünkü rivayetler, o dönemde bu gıda maddelerinin toplumun temel tüketim maddeleri olduğunu ve miktarlar arasında da denkleğin bulunduğunu göstermektedir. Öte yandan fitre ile, bir fakirin içinde yaşadığı toplumun hayat standardına göre bir günlük yiyeceğinin karşılanması ve onun da müslüman toplumun üyesi olmanın hazzına ve bayram sevincine iştirak ettirilmesi hedeflenmiş olmalıdır. Bu ve benzeri mülâhazalardan hareketle günümüz İslâm bilginleri, fitir sadakasının tesbiti konusunda iki ölçüden birinin esas alınması gerektiği görüşündedir:

1. Hadislerde geçen gıda maddelerinin 1'er sâ`ının para cinsinden ortalamasının alınması. Bu uygulama ile, ramazan ayında kuru üzüm, hurma, buğday ve arpa gibi maddelerin çeşitli kalitelerine göre belirlenmiş birbirinden çok farklı birçok rakamın ortaya çıkması ve müslümanların bu durum karşısında tereddüde düşmesi önlenmiş olacaktır.???

2. Fitre miktarı olarak, bir şahsın bir günlük normal yiyeceğini sağlayacak miktarın ölçü alınması. Bu miktarın hadislerde zikredilen gıda maddelerinden en ucuzunun bedelinden daha düşük olmaması da gerekir. Bu usul benimsendiğinde fitre verilecek fakirin hayat şartlarına göre bir günlük gıda ihtiyacı değil fitre veren kimsenin kendi günlük gıda tüketim ortalamasının ölçü alınması, fitrenin mâna ve gayesine daha uygundur. Kur'an'da yemin kefâretiyle ilgili olarak "Ailenize yedirdiğiniz yemeğin orta hallisinden on fakire yedirmek" (el-Mâide 5/89) ifadesi böyle bir ölçünün alınmasını haklı ve gerekli kılmaktadır. İmam Şâfiî'nin ictihadı da, herkesin ortalama olarak tükettiği yiyecek maddelerinden fitre vermesi gerektiği şeklindedir (Şâfiî, el-Ümm, II, 59).

Not:

-Evet, Ramazan için kişi başına bir fitre veriliyor. Ancak oruç tutamayan bir asgari ücretli bir insanın 30 günlük fitresini vermede hangi standartı getireceğiz.

302 Yazılar

O zaman buğday hesabı mı yapacağız.
Olmaz bu hesaplar... uydurma ile din yaşanmaz.

ÖFKEYLE DANS

“Her zaman kaybeden olmayabilirsiniz.”

Öfke de tıpkı üzüntü ve mutluluk gibi bir duygu. Bu yüzden inkâr edilmeyi ya da kabul edilmemeyi hak ermiyor.

Olumlu ya da olumsuz her duygu gibi öfkenin de bir ömrü var; bu ömür tamamlandığında kayboluyor. Ancak öfkenin, bu tatsız süreyi kısaltmak ve onu daha iyi anlamak açısından “tüketilmesi” gerekiyor.

Nedeni çok bir hayatımız var

“Neden karnın acıkıyor?”,

“Neden üzülüyorsun?”,

“Neden boyun uzun?”.

“Neden bu kadar kızılıyorsun?”,

“Neden seviniyorsun?”,

“Neden düşünüyorsun?”.

vb...

Öfkenin kaynakları

TEMEL DUYGULAR

KISKANÇLIK

İTİLMİŞLİK

MERAK

YALNIZLIK

ANLAŞILMAMAK

Öfkenin Gelişi

“Beni çıldırtıyor. Hiç taftan anlamıyor.”,

“Niçin bu evde kimse bana yardım etmiyor?”,

“Kaç kere ayakkabılarını çıkarmadan içeri girme dedim sana?”,

“Eşim çalışmamı istemediği için işten ayrılmak zorunda kaldım, ondan nefret ediyorum.”,

“Bu kadınlara hiç yaranamazsın zaten, ne yapsam ona yetmiyor.”,

“Kesin şu gürültüyü de maçı seyredeyim.”,

“Bıktım senin dırdırından.”,

“İstediğim gibi giyinip gidemiyorum, bu okuldan hoşlanmıyorum.”,

304 Yazılar

“Çok çalışıp, bütün sorulara cevap verdiğim halde yine zayıf aldım, hep bu öğretmenin yüzünden.”

“Neden hep onun istediği yere gidiyoruz, gitmeyeceğim artık.”,

“İstedğim kadroyu bana vermediler, onlara göstereceğim. ”

Bu cümlelerin kimisi kadınların, kimisi erkeklerin kimisi de çocukların ağzından çıkmış, ama her birinin ortak bir yanı var: Öfke...

Öfke Tarzları

“Ben hiç öfkelenmem”.

“Çok nadir kızarım, ama bomba gibi patlarım”

“Çok çabuk sinirleniyorum ve buna engel olamıyorum.”

ÖFKE DANSI

Öfkeyi kontrol etmek ve onu kavgadan dansa çevirmek

Harriett Lerner “Öfke Dansı” adlı kitabında şöyle der.

Ona göre, gerçek sorun öfke değil, öfkenin kaynakları. Rahatsızlık veren durumlarda durumun gerektirdiğinden daha iyi davranmak ya da nefret etmek sorunu çözmüyor.

“Öfke duymak bir soruna işaret etse bile, öfkeyi açığa vurmak sorunu çözmeyecektir. Öfkeyi açığa vurmak ilişkideki eski model ve kuralların korunmasına hatta bunların daha da güçlenmesine ve dolayısıyla, değişimin gerçekleşmemesine yol açabilir. Duygusal yoğunluk yükseldiğinde çoğumuz, diğer kişiyi değiştirmek adına yararsız çabalara girişebilir ve bu yüzden, kendi benliğimizi açığa çıkarma ya da değiştirme gücümüzü kullanamayabiliriz.

Her şeyi açığa vurmanın insanı, içe atmanın getireceği psikolojik tehlikelerden koruyacağını ileri süren şu ‘öfke içeri-öfke dışarı’kuramı aslında doğru değil. Kavgaya etmemize rağmen sonunda haksızlıklara boyun eğmeye devam ediyorsak, yakınmamıza rağmen kendi umutlarımıza, değerlerimize ve potansiyelimize ihanet edecek şekilde yaşıyorsak ya da toplumun şirret, dırdırcı, öfkeli ya da yıkıcı kadın klişesine uygun davranmaya başlıyorsak, depresyon, kendine saygı duymama, kendine ihanet etme ve hatta kendinden nefret etme gibi duygularla karşılaşmamız kaçınılmaz olacaktır.

Öfkelerini etkin olmayan şekillerde ifade edenler sonunda, öfkelenmeye hiç cesaret edemeyenler kadar acı çekeceklerdir.”

Çözümüne Doğru

“Bu durumda beni öfkeliendiren şey ne?”

“Burada asıl sorun ne?”

” N’e düşünüyorum ve hissediyorum?”

“Ulaşmak istediğim şey ne?”

“Kimler nelerden sorumlu?”

“Değiştirmek istediğim şey tam olarak ne?”

“Yapabileceğim ve yapamayacağım şeyler ne?”

ÖFKEYİ YENMEDEKİ PÜF NOKTA

Öfkenin ifade ediliş biçimi de kaynakları kadar önemlidir.

a-Sen dilini bırakmak

“Sen ne kadar dağınık bir insansın!”

“Sen beni hiç düşünmüyorsun.”

“Bana daha önceden haber verseydin, her şey daha başka olurdu.”

“Sen bu iş için yetersizsin.”

Öfkemiz karşımızdakinin bir davranışıyla ilgiliyse kullandığımız yukarıdaki ifadeler gerçekte “sen dili” adı verilen ve saldırganlık niteliği taşıyan ifadeler. Bu tür ifadeler insan ilişkilerini örseler, sarsar, karşı tarafı sinirlendirir, kızdırır ve güvensizlik yaratır.

b-büyülü reçete: Ben dili kullanmak

Bu dil dürüstlüğü en etkili ifadelerinden biridir ve karşı tarafa kişinin kendinden sorumlu olduğu mesajını verir.

Örnekler:

Sen Dili: Beni incitmekten zevk alıyorsun.

Ben Dili: Bu davranışın beni çok incitti.

Sen Dili: Zaten bana biç zaman ayırmazsın, hep çok işin vardır.

Ben Dili: Bana daha çok zaman ayırırsan mutlu olurum.

**

Ben dili özellikleri

1. Rahatsız olunan davranışın suçlayıcı olmayan bir ifadeyle tanımlanması
2. Rahatsız olunan davranışın kişi üzerindeki belirgin etkisi
3. Rahatsız olunan davranış ve belirgin etkisi hakkında kişinin hissettiği duyguları açıklaması

Sonuç:

Her şey “ben”de bitiyor.

Karşınızdakinden çok fazla bir şey beklemeyin.

“Sen haklısın. Ben Hatalıyım.” demek zor değildir.

Dediğiniz halde karşınızdaki hala anlamıyorsa uzaklaşmaktan başka bir çözüm kalmamıştır.

Çünkü öfke sorun çözmekten çok uzak bir insani duygudur.

Kaynak: Zuhal Özer’in Bilim Teknik Dergisi’ndeki makalesinden hazırlandı.

***

Bu yazıyı okuduktan sonra, kendinize bir bakın % olarak kendinize kaç puan verirdiniz.

306 Yazılar

Ben diline geçme zamanı, çünkü her şey bir bende saklı

GELECEK İÇİN ÖNSEZİ

"Haklı çıkmak değil, uygulamak önemlidir."

Burada size bir gizli notum var.

Ne demektir bilirsiniz, sonradan akla gelen bir şey yani. Harmanilerini giyip de, benim bildirdiklerimden gelecek hakkında vaaz vermeye kalkacaklara dikkat edin. Bu kişilerin kendilerine kızgınlık duymuyorum, sadece vaatlerine kızıyorum. **Birkaç yıl içinde muazzam bir kâr getireceği vaat edilen tekliflerden kendinizi sakının.** Bir grubun, beraberce sahip oldukları ve paylaştıkları bir deneyim başka bir şeydir ama dikkatli olun, grubun her üyesi bütüne katkıda bulunmalıdır, yoksa grubun gücü kırılır.

Eğer, acımasız vergilerin nakit paranızı eriteceğinden endişe ediyorsanız paranızı köşe dönme vaatlerine kaptırmayın.

Paranızla toprak satın alın.

Gelecek günlerde pek çok insanın toprağa ihtiyacı olacak.

Bu da sizin elle tutulabilir şeylerden oluşan servetinize bir katkı olabilir ve sizin bu günlerden geçmenize yardımcı olur.

Küçük kentlerde küçük işyerleri satın alın. Büyük kentlerdeki gelişme tehlikeli olacaktır. Gelecek bahardan itibaren insanlar büyük kentlerden göç etmeye başlayacaklar. Ellerinde toprak bulunduranların oldukça iyi kârları olacak. Küçük işyerlerinin sahipleri de bu işlerini zimmet kartı gelinceye kadar daha birkaç yıl sürdürebileceklerdir. **Ama sakın paranızı Yeni Çağda yaşayacaklar için banka ya da benzeri bir müessese kurduklarını söyleyenlere kaptırmayın.** Başka bir bireyin davranışlarına bağımlı olursanız kendinizi kurban etme yolundasınız demektir. Çünkü, eğer onlar gemilerini karaya yanaştıramazlarsa, siz de yanaştıramazsınız ve çok üzülürsünüz. **Dikkatli olun! Hiç kimseye kendi isteğiniz dışında bir şey vermeyin. Eğer bir şeyi kaybetmeyi göze alamıyorsanız, kimseye vermeyin onu!**

Bir şeyler yapmaya muktedir olan birçok yüce varlık da var. Bazılarının onlara inanarak yola çıkmasını hak etmişlerdir bu varlıklar. Ama, onlar kendilerini yaptıklarıyla kanıtlarlar. Sırf büyük bir kâr yapacağınızı düşünerek paranızı kimseye vermeyin, çünkü yapamayacaksınız. Çok değişken zamanlar yaşanmaktadır. **Kimseyi suçlamayın. Birisini suçlamaktansa, kaybedeceğini bile bile kaybetmek daha iyidir.** Çünkü suçlamak, sizi gelecek günlere bağımlı kılar. Suçlamak, sizi kurban olmaya iter, ne yapsanız kazanamazsınız. Gerçek böyle yaratıldı.

Hiç kimseyi hiçbir şey için suçlamaya değmez. Ne kadar kaybettiğiniz hiç önemli değil. Çünkü, ebediyetin ışığını görebilmek yanında kâğıt parçaları ne ifade eder ki? Hiç...

Demek ki, artan paranızla toprak satın almalı ve küçük kentlerde küçük iş yerleri açmalısınız. Bu bilgece ve tutumlu davranmaktır.

Eğer bazılarınız birbirine yakın yerlerde toprak ala- bildiyseniz bu harika bir şeydir –çok akıllıca.

Birçoğunuz, elinden bir şeyler gelen insanlarsınız. Öyle değil mi? Yani sizin zanaat dediğiniz şeyleri yapabilen yetenekli kişilersiniz. Bunu birbirinize bildirmelisiniz ki, gelecekte birbirinizden yararlanabilesiniz. Birçoğunuzun öğretecek çok şeyi var; birçok insanın da sizin bildiklerinizi öğrenmeye ihtiyaçları var. Yeteneklerinizi birbirinize bildirin.

Kuzeybatı'da dağınık bahçecilik göreceksiniz. Büyük Pasifik Kuzeybatı toprağı kutsanmıştır, gün geçtikçe de daha fazla öyle olacak. İçinizden öyle geldiği için başka yerde yaşıyorsanız, biliniz ki sizin toprağınız da kutsanacaktır. Sadece fermuardan uzak durmaya gayret edin! Tam üstünde oturanlarınız için endişe ediyorum. Çok yakında, nüfus yoğunluğu fazla olan bölgelerde yeni. "dersler" görülecek, çünkü buralardaki basınç hiç hafiflememiştir.

Okudunuz.

Anladınız.

Çok memnunum.

Size artık, Değişim –Gelecek Günler, insanın ve doğanın kaderi ve kişisel kurtuluş hakkında söyleyebileceğim başka bir şey yok.

Ama, sizin yapacak çok şeyiniz var. **Gelecek on iki yıl içinde, burada okuduklarınız birer birer gerçekleşecektir.** Siz de olayların bir parçası olun! Hepsi bu!

Tanrı'nın sevgisi sizinle beraber olsun.

Sh:167–169

Kaynak: Ramtha, Tiranların Son Valsi, Kıyametle İlgili İki Bin Yıllık Vahyin Gerçek Anlamı Ve Açıklaması, Yayına Hazırlayan: Judi Pope Koteen, Çeviren: Rengin Özer, Kitabın Orijinal Adı: Last Waitz Of Tyrants, Ekim 1991 İstanbul

BOŞLUĞA GELMEDEN

Frekans yani titreşim düzeyi arttıkça kişilerin doğaüstü güçleri de artmaktadır.

Şifa verme gücüne sahip olan kişilerin titreşim düzeyleri saniyede ortalama 500 titreşimdir.

800 titreşim seviyesine gelindiğindeyse medyumik güçler ortaya çıkar.

1000 titreşimin üzerinde telepati kanalı gayet akıcı şekilde açıktır.

Saniyede 10 bin titreşim seviyesindeki insan astral seyahat yapabilir konuma gelir.

10 binin çok üzerine çıkartıp zaman mekân mefhumunu aşan insanların da var olduğu biliniyor.

Çok büyük kâhinler bu frekans seviyesinde oldukları için söyledikleri pek çok şey doğru çıkmaktadır.

Duru görü yapan medyumlar kaybolan eşyaları bu şekilde bulabilmektedir.

Şifacılar tek bir dokunuşla hastanın hasarlı olan organına en uygun frekansı vererek onu iyileştirebilmektedir.

Şifacı ya da bioenerji uzmanı olarak tabir ettiğimiz kişilerin yaptıkları şey özünde kendileri vasıtalarıyla hastaya doğru frekansları vermektir. Birinin elini tuttuğunuzda bedeniniz otomatik olarak onun frekansına ayarlanıyor.

O halde kimin elinden tuttuğunuza dikkat edin çünkü eğer onun manyetik alanı sizinkinden daha kuvvetliyse sizi kendi frekansına çekebilir ve o frekans gerçekte size yaramayan bir frekans olabilir.

Ego aslında deccaldır, ona insanın şeytani tarafı deniyor!

Ego, insanlığın imajı ve kimliği oldu. İmaj ve kimlik ise, sürekli beslenmesi gereken canavarlardır. Egonuzla yaşadığınız zaman, yüce gücünüzü bölmüş olursunuz. Aslında bastırılan yücelik büyük öz benliğinizdir. İşte 35 bin yıldır evrimleşemeyen ruhun durağanlığı budur. İnsanoğlu tüm gücünü imajını korumaya harcamıştır.

Daha bıkmadınız mı?

Şimdi insandan söz edeceğiz, erkek cinsinden!

Değişimlerin itici gücü olan erkek ekonomik olaylardan sorumludur, savaşlardan sorumludur, kıtlıklardan sorumludur!

Binlerce yıl önce erkekle kadın arasındaki ayrım meydana geldiğinde, erkek ve kadının birbirine hiçbir bakımdan benzememesi gerektiği düşünülüyordu. **Tanrı erkekti, oğlu da erkekti, kutsal ruh her neyse o da erkekti!**

Kadın erkeğe hizmet etmek için vardı, o ruhsuzdu. Erkek, kadın özelliklerinin kendine yansımından korkarak kadınla arasında bir fark oluşturmaya çalıştı ve kendini yüceltici bazı duygusal yetenekler geliştirmeye başladı. İnsanın imajını meydana getiren bu duygular, şimdi bedeninizde bastırılmış olarak duruyor. Şimdi de imajdan söz edelim. Bir erkek ağlayamaz, merhamet ve sevecenlik gösteremez, duygulu bir anında gözünden bir damla yaş akıtamaz, bunu yaparsa kadınsı görünür. Erkek elde edici olmalıdır, başarılı olmalıdır, çünkü başarısızlık kadınlığın bir göstergesidir. Erkeğin kendine uygun olarak yarattığı imaj güç sahibi olmaktır, sevgi sahibi olmak değil. Şimdi erkeklerin cinsel beraberlikleri neden ciddiye almadıklarını anladınız mı?

Bu ilişkilerin onlar için hiçbir anlamı yoktur, sadece cinsel doyum ve rahatlama aracıdır!

Yüzyıllar geçtikçe bu imaj daha da güçlendi. **Kral bir erkekti, savaşçı bir erkekti, fatih de bir erkekti ve erkekler sürekli birbirleriyle savaşıyorlardı.** Bahane olarak da bunun Tanrının buyruğu olduğunu ileri sürüyorlardı. Kazananlar önce aşiretler, sonra da hükümetler ve krallıklar kurarak insanları yönettiler, bunlar hep Tanrı adına yapıyordu. Böylece fetihler, korku, sefalet, kıyım ve pislik başladı, tam 35 bin yıldır sürüyor!

Fetihler ve soygunlar uzun bir süre devam etti. Sezarlar sefere çıkmak için para aramazlardı, sefere çıkarlar ve istediklerini gidip alırlardı!

Ta ki Napolyon denen adam ortaya çıkıncaya kadar bu böyle sürdü. Napolyonla birlikte, bu olaylardan tatlı karlar elde edilebileceğini anlayan biri daha belirdi. Napolyon'u ve seferlerini, gitsin de fethetsin diye finanse ediyordu. Artık Napolyon getirdiği ganimetlerle ona olan borcunu ödeyebilirdi. Böylece Napolyon'un ilk fetihleriyle birlikte, bu kitabın kalan kısmında okuyacağınız olaylar da başladı. Onlara "Gri Adamlar" denir. **Napolyon'un altın borçlandığı kişi, zaferleri finanse etmek ve ikmal yapmak için fevkalade bir sistem kurmuştu.** Bunun çok kazançlı bir iş olduğu kısa sürede anlaşıldı, ne de olsa dünyanın gidişini değiştirecek bir işti. Bu ilk finansörün aklına çok önemli bir fikir gelmişti. İşinde başarılı olabilmesi için hiçbir ülkeye bağlılık yemini etmemesi gerekiyordu. İş giderek büyümeye başladı. **Bu ilk Gri Adam'ın sevdiği bir kadın yoktu, ama oğulları vardı. Onun serveti oğullarıydı, çünkü bu yüce mirasın kuşaktan kuşağa devam etmesini sağlayacaklardı. Sağladılar da!**

Servet sahibi olmak, güce giden kapıyı açan anahtardı, onun tek istediği güçtü!

Kısa süre sonra bu adam ve oğulları, çatışmaya giren herkesten tatlı karlar elde etmeye başladılar ve çatışma yaratmanın çıkarlarına uygun olduğunu fark ettiler. Hırslı kral ve fatihlerin çatışmalarını destekledikçe daha çok kazanıyor, güçleri daha da artıyordu. Bu gücün yan ürünlerinden biri de oğullarını ve kendi adamlarını etkili makamlara yerleştirebilmeleriydi. **Napolyon devrinden beri Gri Adamların etki alanları çok genişledi, ama onlar bu gücü yine de kan bağları olan aileler içinde tuttular. Bankalar kurmaya, hükümetleri etkilemeye başladılar. Kralları ve hükümet başkanlarını etki alanlarına aldılar. İsteklerini yerine getirmeyenler, bir anda para kaynaklarının kurduğunu görüyorlardı. Avrupa'da artık her şeyi altının getirdiği güç ve bunun üzerine yazılı bulunduğu kağıtlar yönetiyordu.**

Birinci Napolyon'dan sonraki tüm savaşları Gri Adamlar ayarladı, yönlendirdi ve finanse etti. Eğer savaş çıkma olanağı yoksa olanak yarattılar.

Onlar hiçbir ülkeye, hiçbir dine bağlı değillerdi. Sokaktaki adamdan, egosunu beslemek suretiyle diktatörler yaratıyor, suikastler tertipliyor, karışıklıklar ve fikir ayrılıkları meydana getiriyorlardı. Onlara göre her adamın, her krallığın bir fiyatı vardı. **1800'lü yıllarda ortaya çıkan ilk Gri Adamın ismi Rotschild idi.** Bu adı sakın unutmayın, çünkü az sonra dünyanın her yanında insanlığın dengesinin bozulmasına bu ailenin nasıl öncülük ettiğini göreceksiniz. 1857 yılında bu hanedan Avrupa'nın her yerine ve önemli makamlara kendi adamlarını yerleştirdi. Diğer ülkelere ve Amerika'ya adamlarını gönderdiler. 1857 yılında Londra'da bir toplantı yapıldı. Toplantıda, Avrupa'da ve her iki Amerika'da yapılacak tüm savaşlar planlandı. Bunların en sonuncusu İkinci Dünya Savaşıydı, evet çok yakın zamanı da kapsıyordu bu plan. Bu aileler, Amerika'da kuzeylilerle güneyliler arasında yapılan savaştan da sorumludur. Silah üreticileriyle el ele vererek bu savaşı yarattılar. Kuzey güneyin servetine göz dikmişti, kölelik bahaneydi!

312 Yazılar

Lincoln büyük bir liderdi, seçildiği günden itibaren Avrupa'dan para satın almayı durdurmaya çalıştı, kardeşin kardeşe kırdırılmak istendiğini biliyordu. Yeni bir para sistemi için cansiperane çalıştı, kendi parasını basmaya kalkışınca öldürüldü, çünkü Avrupa'da yerleşmiş sistem için bir tehlike oluşturunuyordu. Bu üstün insanı öldüren bir deli değildi, kiralık bir katildi!

Birinci Dünya Savaşı ise, Amerika, İngiltere ve İsviçre'deki bankerlerin çıkarıp finanse ettikleri bir savaştır. **Bu savaş, Gri Adamların Amerikan halkının omuzlarına yüklemek istedikleri vergi sistemini yerleştirebilmek için çıkarılmıştır. ABD'yi bu savaşa sokmak için Gri Adamlar medyayı büyük ölçüde kullandılar. Batan bir gemi bahane edilerek savaşa sokuldunuz.** Savaş bittiğinde savaş borçlarını ödeyebilmek için telkinler yapıldı, vergiler kondu ve halkınız Gri Adamlardan alınan borcu ödedi. Niçin savaştığınızı, niçin öldüğünüzü bir türlü anlayamamıştınız, çünkü olayın gerçek öyküsü size anlatılmadı. Derken yeni bir başkan geldi o da kazaya uğradı, onların isteklerini yerine getirmemiş, Federal Hazine sistemini kurmaktan kaçınmıştı. Sonra yeni bir başkana kavuştunuz, aslında bu makamı en iyi kimin dolduracağına hep Gri Adamlar karar verirler. Başkanlık seçimleri sırasında pek çok aday yarı yolda kalmıştır, bazıları da bir skandal sonucu makamından ayrılmak zorunda bırakılır, çünkü onların gitmelerine karar verilmiştir.

1920 yılında Gri Adamlar 12 ayrı aileden oluşuyordu. Bu aileler uluslararası bankalara sahiptiler, İsviçre'ye de fiilen sahip oldukları söylenebilir. Artık altın taşımanın uygun olmayacağına da onlar karar verdiler ve kağıt parayı yarattılar. Londra Bankasını kurdular, o banka onlarındır. Her büyük ülkede bir Federal Hazine meydana getirdiler, buralarda emellerine uygun olarak kağıt para bastılar. Artık ülkenizde (ABD), karşılığında altın bulunmasa bile kağıt para basılabilecekti. Başka bir deyişle, kağıt paralarınızın hiçbir değeri yoktur. Gri Adamlar, değersiz kağıt parçalarına dayanan bir ekonomik sistem yaratmayı başardılar. Hazinesin başına bir başkan atanıyordu, başkanı bir icra komitesi, komiteyi de ABD başkanı atardı, başkanı ise çoğu kere gölgeler atardı diyelim!

Federal Hazine sistemi, ülkenize borç para veren bir bankacılık sistemidir, ama size borç olarak verdiği para, bir türlü aldığınız borcun faizini ödemeye yetmez. Eğer biraz sıkıntıdaysanız, ihraç mallarınız istediğiniz gibi satılmıyorsa bu borcu asla ödeyemezsiniz, çünkü durmaksızın faizi işler. Bu yüzden bazı şeylerinizi satmaya ya da rehine koymaya başlarsınız. Bu ülkenizin bir parçası veya benzeri bir şey de olabilir. Bu büyük özgürlük potası, ulusal borçlarını ödeyebilmek için kendini satıyor!

Ülkenizin kendine borçlu olmasını kuşkulu bulmuyor musunuz?

Ne tuhaf !

Ben her zaman çok kuşku verici olduğumu düşünmüşümdür. Borcunuz kimedir?

Bu borcu ödeyebilmek için gelir vergileri biraz daha yükseltildi. Sonunda o Kara Salı gününde herkes her şeyini borsanın düşüşüyle kaybetti. Hisse senetlerinin değeri baş aşağı düşüyor, New York'da insanlar kendilerini pencerelerden atıyorlardı!

Gri Adamlar için harika bir fırsattı bu, büyük servetleri yok pahasına satın alma fırsatı, hem de yasal bir yoldan!

Bu kriz de planlanmıştı elbette!

Federal Hazine hiçbirinizin değildir, onun sahibi hükümetiniz de değil, o kendinin sahibidir!

O günlerde çok güçlük çektiniz, insanlar açtı, ekmek kuyruklarında saatlerce dikiliyorlardı. Fakirlikten kurtulmak istiyordunuz ki, İkinci Dünya Savaşı çıkarıldı. Eğer finanse edilmemiş olsaydı, Hitler canavarı bir hiç olarak kalırdı. O devirde Almanya'yı finanse eden bankerlerin, Hitler'in megalomani hastalığı üzerine oynadıklarını anlamıyor musunuz?

Başka bir deyişle, Adolf'un egosundaki mutlak güce erişme hırsı üzerine oynadılar. Bu sınırlı kişilikli zavallı, mutlak güce ulaşmayı o kadar istiyordu ki, kendini dünya imparatoru olarak hayal ediyordu. Bir yandan da servetlere el koyabilmenin yolunu bulmak zorundaydı. Bunu yapmak ve hırsızlığını yasallaştırabilmek için çok değerli bir ırkı yok etti. Şunu bilmenizi isterim, New York'taki bir banka Hitler'i finanse etmeye yardım etmiştir. İngiltere'deki bankalar ise, bir yandan onunla savaşırken bir yandan da onu finanse etmeye devam etmişlerdir. Doğal kaynaklarınız, nikeliniz, kömürünüz oraya gönderilmiştir. Almanların savaş makinelerini yapmak için metali nereden bulduklarını sanıyorsunuz?

Gri Adamların fiilen sahip oldukları tüm ülkelerden elbette. Savaşı siz mi kazandınız sanıyorsunuz?

Savaşı çıkaran Gri Adamlar hala görkemli servetlerine gömülmüş bir halde yaşamakta ve dünyayı yönetmekteler. Atlıların gerisindeki gerçek fatihler, çarpışmayı bir sıyrık bile almadan atlattılar, oğullarından bir tanesi bile savaşa gitmedi. Bu savaşta onların serveti korkunç derecede arttı. Şunu bilin ki, tiranların bu karanlık çağında artık hiç uzun yürüyüş olmayacaktır!

(Sayfa: 21 – 36)

Gölge Büyüyor Bankerler artık uluslararası olmuşlar cömertçe borç veriyorlardı. Vergi ödediğinizde, aslında kendinize olan borcunuzu ödediğinizi mi sanıyorsunuz?

Gri Adamlara muazzam karlar ödemektesiniz. Ülkenizin kimseye borç veremeyecek kadar borcu var. Ama hayret!

314 Yazılar

Bankerleriniz fakir ve gelişmekte olan ÷lkelere borç vermeye devam ediyorlar. Eğer siz o kadar parasızsanız, bankerleriniz borç verecek parayı nereden buluyorlar?

Bankerler, bu fakir ve zavallı ÷lkeleri ekonomik açıdan 20. yüzyıl düzeyine çıkarabilmek için borç verdiklerini söylüyorlar. Bu ÷lkelerde halk demokrasi istiyor, sizin gibi yaşamak istiyor, öyleyse ihtilal için hazırlar demektir!

Hemen ihtilalciler içeri alınıyor ve ikinci adımda sıkıyönetim ilan ediliyor. Eh şimdi kutuplar oluştu, elbet sizin de demokrasi diye çırpınan bu insanları desteklemeniz gerekiyor, ne de olsa askeri hükümet geçici!

Süreci anlamaya başlıyor musunuz?

Silah üreticileri çok para kazanırlar, silahlar birçok ÷lkelerden gönderilir, hatta bu ÷lkeden bile, bunlar hep demokrasi adına yapılır!

O ÷lkelerin sıradan insanları sokaklarda yürür, demokrasi istediklerini haykırırlar. Artık onlar Gri Adamların imajlarını destekleyen bireyler olmuşlardır. Kargaşa bittiğinde bu yeni gelişen ÷lkenin neye ihtiyacı olur, Yankiler gibi yaşamak için yüklü borçlara elbette!

Yani ihtilalciler dışarı, bankerler içeri!

Başa geçenlerin verilen borç paraları çarçur edeceklerini bile bile milyarlarca dolar borç verir bu bankerler. Gri Adamlar bu ÷lkenin borçlarını ödeyemeyeceğini çok iyi bilirler, o zaman da bankerler senetleri yürürlüğe koyarlar. Ülkenin liderleri borç taksitlerini ödeyemeyince, örneğin ÷lkenin madencilik hakları ya da petrol çıkarma hakları bankerlere devredilir. Bu yakınlarda üçüncü dünya ÷lkelerinden kaçının borçlarını ödemeye davet edildiğini biliyor musunuz?

Birçoğu!

Gri Adamların olaylara ne kadar çabuk el koyduklarını, daha sonra o ÷lkenin nasıl da sakinleştiğini bilseniz şaşardınız!

O ÷lkenin yerlileri vaat edilen ekonomik yardımı, ithalat ve ihracatın nerede kaldığını sorup dururlar. Sonunda Ayı'nın (SSCB) ülkesinden bazı şeyler gelir gerçekten, çünkü bunları göndermeleri bildirilmiştir onlara. Peki Ayı'nın ülkesi bunları nereden almıştır bilir misiniz?

Sizden!

şu anda Gri Adamlar Birliğinin tümüne sahip olmadığı çok, ama çok az ÷lke vardır yeryüzünde. Bu ÷lkelerden ikisi şu anda savaşmaktadır (İran ve Irak). Dünya ÷lkelerinin

çoğu, Rusya da dahil Gri Adamlar tarafından yönlendirilmektedir. Hiç Bolşevik deyimini duydunuz mu?

Lenin'e kim para verdi sanıyorsunuz?

Lenin, idealindeki toplumu yaratmak için birdenbire yerden biter gibi nasıl ortaya çıkabildi?

İhtilal, daha sonra birçok illüzyon yaratacak bu olay, komünizm damgasını yaratabilmek için Gri Adamlar tarafından finanse edildi. Marksizm neden böylesine idealist bir hükümet etme felsefesidir?

Çok basit, bir seçkinler tabakasıncı yönetilen bir dünyayı hedefler de ondan!

Bunun anlamı şudur. Zengin ve güçlü olanlar sorumludur, dünyayı ve insanların hayvani davranışlarını kontrol altında tutarlar. Marks, sokaktaki adamın zekası olmadığını söylemiştir. Komünizm ve Marksizm teorisinin karşı karşıya bulunduğu en büyük tehlike, asla bir orta sınıfa sahip olamayacağı gerçeğidir. İdeal bir toplumda halk baskı altında tutulmalı, eğitimi dahil her şeyi yönlendirilmelidir, bu zorunludur. Böylesine bir toplum teşvik edilmiş, yaratılmış ve birçok amaçla finanse edilmiştir. **Nihai amaç, bu toplumun gelecek yıllarda Yeni Dünya Düzenini yaratabilmesiydi. Komünizmin yaratılması gerekmiştir. Önce halkın yeni bir yönetime gereksinim duyması için bir kutuplaşma gerekiyordu, bir tehdit bulunmalıydı!**

Tüm dünya komünizm tehdidi altında bulunmasaydı silah tüccarları ne yaparlardı?

Eğer komünizm olmasaydı sizin düşmanınız kim olacaktı?

Bu zorla yaratılmış komünizm yüzünden Amerikan halkı hep özgürlüğünün tehlikede olduğunu düşünmüştür, bu yüzden burnunu hep başka toplumların işine sokmuştur. Bu başından beri iplerinizin başkaları tarafından çekilmesiydi, bir oyundu!

Ayı'nın halkının merhametsiz ve katı olduğunu mu sanıyorsunuz?

Onların ruhsuz olduklarını mı düşünüyorsunuz?

Bir tek adamın tüm ulusu denetim altında tuttuğunu düşünün, bu ne muazzam bir ego ister?

Ülkenizin, hatta tüm dünyanın tiranlar tarafından yönetilmesini, barışçı uyuşukluktan doğan tutum ve davranışlarınızın mümkün kıldığını anlamıyor musunuz?

Amerika'nın uyuyan ahalisi, Gri Adamların düşlerini gerçekleştiriyor!

Televizyon ve gazetelerin yapması gereken tek şey, sizlere bir insanın deli olduğunu ya da geçmişinde kirli çamaşırlar bulunduğunu söylemekten ibaret!

316 Yazılar

Uyuyan kitleler hemen o insanı gülünç düşürerek kürsülerden indiriveriyorlar. Bu yaptıkları şey, tam da Gri Adamların yapmalarını istedikleri şeydir!

Siz aydınlanma çağında yaşamıyorsunuz, tiranların çağındasınız ve oldukça uzun süreden beri devam ediyor bu çağ.

Gri Adamlar dünyanın sahibidirler.

Onlar dünyayı bağımsız ülkeler ve ayrı ayrı demokrasiler şeklinde görmüyorlar.

Onlar sınır filan tanımaz ve yasalara aldırılmazlar, çünkü onlar yasaları etkilerler.

Dünyanın sahibi onlardır, çünkü dünyayı yöneten parayı onlar yönetir.

Amerika bir özgürlük ülkesi değildir artık, bir zamanlar öyleydi.

Siz uyudunuz, yeter artık diyemediniz!

Yoksa tepesi atmış bir ulusun insanları karşısında 13 aileyle, uluslararası bankerlerin lafı mı olurdu?

(Sayfa: 37–50)

ÖRTÜNMEK, SOYUNMAK, GİYİNMEK

Doç. Dr. Selma Köksal Çekiç (Okan Üniversitesi, Sinema TV)

Özlem Denli (Sosyolog, Siyaset Bilimci)

Kadın olarak doğmak, erkeklerin mülkiyetinde olan, özel, çevrelenmiş bir yerde doğmak demektir.
John Berger, Görme Biçimleri

Kutsal bakire ve fahişe, lekeli ve beyaz, azize ve şeytan... Doğa olarak sunulan kültürün düzeninde, dürtüsel ve çocuksu olarak dışlanan, tehlikeli cinselliğiyle mimlenen, gündelik veya dinsel imgeler silsilesine yakalanmış bir varlıktır kadın. Doane **'kadın imgedir'** der. Her şeyden önce de bedene dair bir imgedir kadın; ondan bahsetmek ya da onu düşünmek, kaçınılmaz biçimde hemen bedenini anımsatır.¹[Bakınız, Pacteau, Francette (2010),Güzellik Semptomu, Metis Yayınları] Tanrı topraktan göğe doğru çekilirken, Toprak Ana hareketsiz maddeye indirgenmiş, insanda sonlu ve bedensel olan her şey de kadınla özdeşleştirilmiştir.

Tektanrılı dinlere ait metinlerde kadın çıplak bırakılarak örtünmeye ve boyun eğmeye zorlanır. Tekvin kitabına göre yasak meyveden yiyen Adem ve Havva'nın gözleri açılır, çıplak olduklarını görürler ve incir yapraklarını birbirine ekleyip önlerine örtü yaparlar. Ve Tanrı yasak meyveden yiyen ve Adem'e yediren Havva'ya şöyle seslenir:

"Senin acılarını ve doğurganlığını arttıracayım: çocuklarını acı içinde dünyaya getireceksin, arzuların kocana yönelecek ve seni o yönetecek".

John Berger'e göre burada çarpıcı olan, çıplaklığın bakanın zihninde doğması ve kadının suçlanarak erkeğe boyun eğmekle cezalandırılması; kadının karşısında erkeğin Tanrı'nın temsilciliğine yükseltilmesidir. [Berger, John (2010), Görme Biçimleri, Metis Yayınları]

Berger'in tanımıyla bir görme ve eyleme/davranma biçimi olarak nü'nün kökeni bu kadim düşüncede aranmalıdır. Bir tür açık olma haline karşılık gelen, hatta cinsel ilişki sürecinde tanıdıklık ve sıradanlık duygusuyla bir rahatlama yaratan çıplaklık, nü'de kendisi olamamak, bakılmak üzere kendini sunmakla yer değiştirir. Berger'in çarpıcı ifadesiyle **"çıplaklık kendisini olduğu gibi ortaya koyar. Nü'lükse seyredilmek üzere ortaya konmuştur. Çıplak olmak açık olmaktır. Nü hiçbir zaman çıplak olamayacaktır. Nü'lük bir çeşit giyinikliktir"**.

Bedene bürünmüş kadın, erkeğin bakışını giyinerek nü'leşir. Kadın, eril bir Tanrı'nın bakışıyla lanetlenip dünyaya atılmış, erkeğin kurgulayıp denetlediği bir alanda her daim bakılan, izlenen ve tabi kılınan olmaya mahkûm edilmiştir. Geniş anlamıyla nü, eril bakışa tavır, davranış, genel bir var oluş olarak yakalanan hayattır ve kadın olmanın belki de en yalın tanımını verir.

Katoliklik utanç, Protestanlık suçluluk kültürü olarak tarif edilir. **İslam'da ise ilksel günah için tek başına kadın suçlanmamakla beraber cinsel denetim ve toplumsal düzene yönelik arzu**

bütünüyle kadını hedef almıştır. Günümüzde Avrupa'da ve özellikle Amerika'da uygulanan biçimiyle cinsel taciz yasaları yine geniş anlamda 'bakış'ı düzenlerken, Türkiye'de bir İslam ilahiyatı profesörü dekolte giyen kadının tecavüze davetiye çıkardığını söyleyebilmektedir: Kadın cinselliğinin sebep olacağı fitne, onun bedenini bakışa kapatma yoluyla engellenmelidir.

Kadın ilahiyatçıların da katkılarıyla revize edilmiş İslami yorumlar ise insanın ikili varoluşuna, görünen ve görünmeyen ayrımına karşılık gelen beden ve ruh karşıtlığına gönderme yaparlar ve çoğu zaman bir modernlik eleştirisi olarak konumlanırlar. Kadın örtünerek kendini bedensel olmayan, bedenden ibaret kalmayan bir varlık olarak sunma, örtüsünün arkasına gizlediği ruhsal hakikatine işaret etme iddiasındadır. Tıpkı maske metaforundaki gibi, asli olan görünen değil ardındakidir. Kadının örtüsü eril bakışı yansıtarak iptal eden, kurguladığı mahremiyet dairesinde erkeği iktidarından mahrum eden bir güç alanı, bir kalkan gibi vasıflandırılmıştır.

Örtülü kadın imgesi, aslında imgeleşmeye meydan mı okur?

Eril arzunun tatmininden bütünüyle ayrılmış, eril bakışta takılı kalmayan bir imgeselin imkânına mı işaret eder?

Yoksa kadını görme biçimleri ve örtülü kadın imgelerinin kullanılışı bir kopuştan ziyade sürekliliğe mi tekabül etmektedir?

İncil anlatısı kadın imgesini Bakire Meryem Ana ve fahişe Magdalena olarak ikiye böler. Leonardo Da Vinci'nin 'Kayalıklar Bakiresi' resminde Meryem Ana, rahmi simgeleyen loş bir mağarada, elleri meleksi çocuklarının üzerine uzanmış şekilde oturur. Arka plandaki ışık huzmesi Ortaçağ Hristiyan resimlerinde bakire döllenmesini simgeleyen fallik ışığı çağrıştırmaktadır. Meryem Ana'nın seyirciye yönelmeyen bakışları şefkatli, zarif, mahzun ve hüznle doludur; bize doğru bakmasa da kendisini izleyen bakışa tevazuuyla teslim olmuştur. Tesettür anlayışında 'örtünme'den 'giyinme'ye geçişin bir uğrağı sayılabilecek başörtüsü reklamlarındaki kadın duruşu da 'Kayalıklar Bakiresi'nde yaratılan Meryem Ana imgesine imrenir gibidir. Gözlerini seyirciden kaçırın ama izlendiğinin farkında olan bu kadın da, kendisini erkek izleyicinin bakışına dindar ve iffetli, aynı zamanda da metalar dünyasına dâhil olma marifetiyle estetik ve çekici olarak sunar.

Sıklıkla rastladığımız fotoğraflardaki bir imgeyi, takım elbiseli siyasetçiler ya da işadamlarının ardı sıra yürüyen örtülü kadınları düşünelim. Çağdaş bir mit olarak çözümlenebilecek bu tabloda modern dünyada iktisadi ve siyasi gücü ele geçirmiş erkekler, herhangi bir Avrupa ülkesindeki muadillerinden farksız bir seçkinlik imajı sergilerler. Karede örtülü kadınların yer alışıysa tabloyu İslami ve kültürel bir yerelliğe sabitler, erkekleri 'otantiklikleri' içinde

muzaffer olarak kurar. Modern iktidarın düğüm noktalarını kontrol eden bu erkekler, cinsler arası iktidarın da tartışılmaz sahibidirler. Kadın imgesinin anlam yükünü açığa çıkarmak için tabloyu tersine çevirmek yeterlidir. **Geleneksel İslami kıyafetli bir erkeğe eşlik eden dekolte giyimli bir kadın imgesi altüst edici olmaktan da öte, saçmadır.**

Bir facebook sayfasında, ancak 'içerden' bakışta bulunabilecek bir çarpıcılıkla ifade edilmiş **"örtülü kadın, şahsa yazılmış mektup gibidir, kime yazılmış ise sadece o okur"** şeklinde bir nota rastladık. Kadınları kutsal bakire ve fahişe olarak sınıflandıran eril bakış, bu örnekte benzer bir ayrımı kadının benliğini ikiye ayıran bir yarılma olarak pekiştirmektedir. Kendini bir tek erkek için Magdalena olmaya adanmış, diğer erkeklerle kendince tüm cinselliğini görünmez kılan, iffetiyle o tek erkek tarafından yüceltilmeyi bekleyen kadın asla çıplak olamayacak, bir nü olarak var kalacak; günahkâr Magdalena ve Kutsal Meryem ayrımının yerli yerinde durduğunu teyit ederek, tedirgin erkek bakışını yatıştıracaktır.

Kadın imgesinin kalbinde yer alan kadim yarılma, örtülü kadın söz konusu olduğunda da varoluşta taşınan bir itaat mekanizması olarak ortaya çıkmaktadır. **Örtünün işaret ettiği söylenen ruh ise kadına olsa olsa farklı bir beden hapishanesi kurar.**

İŞFE' LENÂ YEVMEL-ARASÂTÎ VEL-MÎZÂN

Ramazanlara özgü manevi zevklerden biri de teravih namazı sonrası vitir namazı öncesi okunan işfe'lenâ duasıdır. Bu sadece Erzurum ramazanlarına özgüdür.

https://youtu.be/9Ezn9ALeB_0

Dua:

İşfe' lenâ yevmel-arasâtî vel-mîzân

İrhem bi fadlike yâ rabbel-âlemîn

İrhem bi fadlike yâ rabbel-âlemîn

Anlamı:

Mahşerin büyük meydanında (Arasât) ve terazinin kurulduğu (mizan) günde bize şefaet eyle (Yâ Resulallah).

Fazlınla bize merhamet eyle, ey Alemlerin Rabbi.

Fazlınla bize merhamet eyle, ey Alemlerin Rabbi.

UYKU İMPARATORLUĞU

Uyumak ayağının birini öbür dünyaya atmak, sonsuzlukta piknik yapmak, cennette beyaz papatya toplamaktır.

Sabahtan akşama kadar örgü örüyoruz ve geceleri kediler gibi yün yumağıyla oynuyoruz .

Geceleyin makaramızı çözüyoruz, evreni çözüyoruz.

Tüy dağlarında doğru yoldan sapıyoruz.

Uyku haklıdır! Bize en küçük bir şey vermez ama, bizden aldıkları için uykuya şükürler olsun!

Bizi kendimize yeniden kavuşturur.

Bizim yapma ben'imizi geçersiz kılıp, içimizdeki gerçek biz'i bize geri verir.

Çünkü bizim gerçek ben 'imiz bir biz'dir.

Uykuyu anlamaya çabalamayalım, onu dinleyelim!.

Uyku, ey her şeyin Büyük İçi!

Başka yerlerdeki iç!

Yaşamın balı!

Gecenin güneşi!

Ruhun dansı!

Herkes komuta eden, her şeyi ortaya çıkaran ve her şeyi silen kral, büyük önder uyku!

Bize aynı zamanda işin özünü ve olanaksızı veren maskeli büyücü!

Bizi olağanüstü balık avına götüren dede!

Kolları armağanlarla dolu dönen Amerikalı Amca!

Fizikötesi soytarı!

Bizi kendimizi tanıdığımızdan daha iyi tanıyan, bizi kendimizi sevdiğimizden daha çok seven sivri külâhlı yaşlı büyücü!

Uyku, büyük Sfenks!

Gizime saygı duyan senin gizeminin önünde eğilirim!

Sen kötülüklerin en kötüsü ve en yüce erdemsin, şarap fıçısı ve saf su selisin, genelev ve tapınaksın!

Uyku, sen ruhun kıcı, yaşamın görünmeyen yüzüsün!

322 Yazılar

Sen, meleklerin genelevi ve Drakula'nın mutfağısın, pastalarla dolu bir haremsin!

Uyku!

Mafya İmparatorluğu!

Eşsiz Çin!

Saba Melikesi'nin Sarayı!

İskenderiye Kitaplığı!

Ali Baba'nın mağarası!

Kaçıklar bayramı!

Gizli bahçe!

Adanmış toprak!

Tannsal Kudüs!

Babil!

Zaman ırmağının döküldüğü okyanus!

Sonsuz karnaval!

Sürekli Noel!

Tükenmeyen şaşırtı paketi!

Kafa yaylandıncısı!

Çocukların uysallığı ve yaşlıların oyuncak kutusu!

Unutulmuşlukların konağı ve anılar madeni!

İran'ın büyük çarşısı!

Doğaüstü bitpazarı!

Yıldızlararası sirk!

Hiç boş çıkmayan büyülu piyango!

Cep sonsuzluğu!

Bedava lunapark!

Yasaklanmış tavan arası!

Hazine adası!

Kaptan Nemo!

Hiçlik!

**

İnsan bulutların üzerinde uçtuğunu sanır, sonra günün birinde bir tırtıl gibi süründüğünün farkına varır.

İnsan, başını, bizi her şeyin üstüne yükselten bir balon gibi görür, sonundaysa onu bir gülle gibi boynunda taşır.

Ah! Sıradan insanlara, kendilerine soru sormamayı becerenlere öyle imreniyorum ki!

Ben işerken bile kuşku duyuyorum.

Köylü olmak.

tavşanları uyandırmak için horoz sesiyle kalkmak.

tavukları nehir kıyısında otlamaya götürmek.

koyunları çam ağaçlarının gölgesinde sağlamak isterdim.

Hayvanları seviyorum, hayvanlara çok iyi bakardım.

Ah! Doğa! Ağaçlar arasında esen yel.

Kayaların arasından akan su."

**

Cennetin eşiğinde yerinde saymak, cehennemde bata çıka yürümekten daha kötüdür.

**

"Nazilerde mizah duygusu olsaydı hiç gaz odalarını yaparlardı mıydı? Onlarda gülmece olsaydı, Nazi bile olmazlardı.

Ciddi kafa, veba ve koleranın toplamından daha fazla kötülük yapmıştır, inanın bana."

**

"Sığınağı kendisi olan kimseye ne mutlu!"

**

"Bilinç insanı ışığa yükseltir!"

"Sinek ışığa koşar ve alevde yanar."

"Rahatına düşkün bir bilgeliğe kapanıp kalmaktansa, yanmak belki daha iyidir.

324 Yazılar

Bu bilgelik.

**

" Parasız işeme yerleri yeniden kurulsun,"

"Çünkü işlemek için para ödemek alçaltıcıdır.

**

"Bu aşağılık politikacılar,", "birbirleriyle hiçbir zaman aynı kanıda değildirler, ama hepsi aynı şeyi söylerler,"

"Görüşümü öğrenmek ister misiniz?

Kıyasıya kavga ederler, ama birbirleriyle tam bir uyum içindedirler.

Başkalarının kötü yemekleri konusunda durmadan atışır, ama aynı sofrada tıknırırlar.

Dikkatinizi çekerim, bu kadar konuşup hiçbir şey söylememeyi başarmak için insanın kafasını çalıştırması gerekir.

Öyle görünmese de, aptallık olağanüstü bir iş!"

**

"Düşler ve karabasanlar, dünyayla hesaplaşmamıza yarar, yaşamımızı dengeler, ama uykusuzluk bize şunu der:

"Uyumaya lâıyk değilsin! Zamanını, kendini zorlamakla, nefret ettiğin şeyi yapmakla geçiriyorsun, kendini kullanıyorsun, kendini susmaya zorluyorsun, yüreğini konuşturacak yerde kafanla karar veriyorsun ve yine de uyumak istiyorsun!

Ama uyku seni istemiyor ki!

Uykuyu hak etmek gerekir!

Uyku, pis ayakkabılarla ve sümüklü burunlarla hiç mi hiç girilmeyecek bir tapınaktır!

Uyumaya niyetliysen önce gerçeği gör ve ruhunu koru"

**

"Zekânın, usun geri dönüşü yoktur.

İnsanın öğrenme yeteneği varsa da, bildiğini unutma yeteneği yoktur."

**

Doğayı yalnızca sevmek yetmez, doğayı yok eden kimselerden onu korumak gerekir.

Çünkü bu cennet büyük bir tehlike ile karşı karşıya bulunuyor.

Amma boşver!

Bütün yüreğimle sizi bekliyorum.

**

Size ne diyeyim ki?

Siz uykuyu inceliyorsunuz, bense uyuyorum.

Bir hokkabazın çantasından ak bir tavşan çıkarması gibi, size uyku üzerine yeni bir kuram çıkarmamdan belki hoşlanırsınız.

Ancak, en iyi kuramlar en kötü karabasanları doğururlar.

Uyku üzerine söylenecek hiçbir şey yoktur, o tekbaşına çok iyi konuşur.

Uyku bizi yargılar, beyler, biz uykuyu değil.

Uyuyun, sonra tartışın.

Uyku yatakta anlaşılır, kurultaylarda değil.

Uykunun niçini ve nasıl konusunda bitip tükenmez tartışmalar yaparak, kendinize kötü geceler hazırlıyorsunuz.

Uyku büyük bir gizdir.

Onun peşinden koşacağınıza, bu gizden yararlanmaya bakın.

Her gece uyku gözlerinizi açar, siz de tutar onun ıcığını cıcığını çıkarmaya ve onu parçalara ayırmaya can atarsınız! Anacak, uykunun sizin kendini beğenmişliği-nizden öç alacağı gece gelecek.

Gözleriniz umutsuz bir biçimde açık kalacaklar ve işte o zaman havanızı alacaksınız!.

Yapıp ettiklerinize ediniz! Aşırı açıklamalar, aptalların sayısını artırıyor: Düşlerin yorumunu yapmayı öğrendiklerinden bu yana, insanların bir uzmanla buluşması, dünyanın parasını harcaması ve Yeni Gineli bir Papu'nun göz açıp kapayıncaya dek anladığı şeyi öğrenmesi için yıllar boyu beklemesi gerekir.

Papu'nun kafası henüz tersine işlemediği için, yorum kuramlarına gereksinme duymaz.

Çünkü hâlâ duyumsamayı bilir.

Düşler, sanat yapıtlarında olduğu gibi açıklanmaya, yorumlanmaya gelmez, yalnızca duyumsanırlar.

326 Yazılar

İşıltılar bizi rahatsız ettiği, önyargılarımıza aykırı düştükleri için, gözlerimizi kapatır ve onları etiketlemek, onlara çok yüklü kafamızda küçük bir yer ayırmak için usumuzu korkakça işe koşarız.

Ama us, kendi çabasıyla zehirlenir.

Biz onu yordukça, önsezimiz de bizden uzaklaşır.

Öyleyse lütfen:

Uykuyu rahat bırakın.

Usunuzu, kulübesine kapatın.

Dişlerini sivriltilmesi gerekiyorsa, kemirmesi için ona bir kemik atın, ama uykunun sonsuz bozkırlarına onsuz gidin.

**

"Bizi öldüren yaşam korkusudur.

"En azından özgürüz denecektir bana, istediğini satın almakta, istediğin yere gitmekte, istediğini söylemekte özgür.

Ancak herkesin katlanıyor görüldüğü bu özgürlük neyin nesidir?

Kıtlıklar, savaşlar, doğanın yok edilmesi, yaygınlaşan çıkarıcılık karşısında herkese 'Elimizden bir şey gelmez.' dedirten bu özgürlük neyin nesidir?

Aa! bizimkisi de tuhaf bir özgürlük! İnsan okların gösterdiği yönde az çok hızlı gitmekte özgür.

İnsan hangi salçayla yenileceğine karar vermekte özgür! İnsan döşeğinin markasını ve çarşaflarının rengini seçmekte özgür, ancak otomobillerin, uçakların ve canavar düdüklerinin gürültüsüne her gece katlanmak zorundadır.

İnsan yirmi bin kilometre uzaklıktaki palmyeler altında on beş gün dinlenebilmek için bir yıl boyunca, iğrenç bir fabrikada çalışmakta özgürdür, çünkü kendi ülkesinde orman sarıdır, ırmaklar çürük yumurta kokmaktadır ve kuşlar çekip gitmişirler! İnsan, uyku haplarıyla kendisini zehirlemekte özgürdür, anacak, koşuşturmalı kentlerimizden vebadan kaçır gibi kaçır uykudur, kadife gibi yumuşak ayaklı ve soru imi gibi kuyruğu olan tatlı uyku!.

"Gerçekte, sessizlik, temiz hava, kuşların cıvıltıları ve oltayla balık avı gibi, uyku bir insan hakkıdır.

Ama deliksiz uyumak yetmez.

Bununla birlikte acele etmeden uyumak, uykunun bizi götürmek istediği yere gitmeyi kabul etmek gerekir.

Kötü niyetle, uykularını hor görerek uyuyanlar, uzun boylu uyuyamazlar.

Sırtlan gözlü karabasan, pis kokan burnunu ıslak çarşafların altından gösterecektir.

Çünkü uyku aldatılmaz.

Bizimle ilgili hiçbir şey onun gözünden kaçmaz.

O maskemizi indirir.

Bizi baklayı ağızımızdan çıkarmaya zorlar.

Küçük varlığımızı başımızın tepesinden pek bir ustaca yöneten biz, bizi yönetenin uyku olduğunu, ağızımızın payını verenin o olduğunu, gündüzleri yüreğimizin sesini susturduğumuzda, gecelerimizi boğanın o olduğunu hiçbir zaman unutmayalım.

İkiyüzlülüklerimizin her biri geceleri yüzümüze salyasını akıtan edebe aykırı hayvana dönüşür.

Uyku seven insanı sever, duygusuz olanın kanını dondurur.

Uyuşuklardan tiksindir.

Yoo, uykuyla oyun oynanmaz.

Tıpkı ölümle oynanmayacağı gibi.

"Ama uygarlığımız uykunun ve ölümün yadsınması üzerine kuruludur.

Sırtımızı nasıl düşler dünyasına çeviriyorsak, kendi ölümümüze de yan çiziyoruz.

İşte bu yüzden ilerlemeyi ve geleceği baş tacı edip kanncalar gibi çalışıyoruz Önüne geçilmez çöküşümüzün tanıdığı olan bir ilerleme ve iki kere iki nin dört ettiği kadar kesin, bizi toprağa gömecek bir gelecek.

İnsan öbür dünyayı boylamaya hazır olmanın tam bilincindeyken, işyerindeki odasına kapanmış, bir klavyeye, bir telefona ya da bir ekrana sınırsız bağlı, kafası unutulmaması gereken sayılar ve bilmem nelerle tıka basa dolu ve akşam trafiğinin sıkıntısı önceden içine çökmüş olarak günlerini geçirmeyi kabul edebilir mi? Hayır, baylar! İnsan ölüme karşıdan bakabildiği zaman bahçesini zindellekle dinginlik içinde işler.

Bir ağaç dikmenin, ölüm karşısında bir anlamı vardır.

Bir fabrikada ya da işyerinde bir makinenin uşağı olmanın hiçbir anlamı yoktur.

Ölümü hesaba katmamak, kendi yaşamını bozmaktır.

Ölüm düşüncesi her şeyi yerli yerine koyar, iyiyi avundurur, kötü yürekliyse yakasını bırakmaz, her şeye kendi gerçek tadını verir ve yaşamdaki en güzel şeyleri bize sevdirebilir: Sessizlik, dinlenme, unutmama, dağların sonsuzluğu, iyi şarap, gerçek kitaplar ve uyku.

Edilgenliğe götürmek şöyle dursun, ölüm bilinci insanı yüreklendirir.

İnsan en kötünden sakınamayacağını bilirse neden korkacaktı?

328 Yazılar

Ölümü, öyleyse masamıza buyur edelim, yiyip içip eğlenelim onunla birlikte ve ormanın derinliğindeki konağına giderken ona eşlik etmek gerektiği zaman, iyice itfayı bulmuş ve davul gibi bir karınla, nerede buluşacağımızı merak ederek, onun elinden biz tutacağız.

Gelecekteki inanılmaz yolculuk! Bilinmeyen bir yöne yol alan gökadar ötesi ekspres.

Öyleyse, sevinelim, baylar! Yaşamda en iyi şey uykudur ve uykuda en iyi şeyse ölümdür.

"İnsanın bencil bir fare gibi yaşayamayacağı ve ölümü serinkanlılıkla kabul edemeyeceği doğrudur.

İnsanın yüksek gerilimli ve çok aptalca bir yaşamı sürdüremeyeceği ve uyumayı sevemeyeceği gibi.

Zamanın peşinden koşanlar uykuyu hiç mi hiç bulamayacaklar.

Hazır olda ve koşara dım asla uyunamayacaktır.

Zamana karşı asla uyunamayacaktır.

Uyku elini çabuk tutmayı bilmez.

Hızı, hesap makinelerimizin, zillerimizin ve trafik ışıklarının hızı değildir, hızı evrenin hızıdır, kapkara sonsuzluklarda yol alan kuyruklu yıldızlara hızıdır, içimizde ve çevremizde çarpan büyük Bütün'ün hızı.

Baylar, uykuyu denetim altına aldığınızda elinize uykusuzluğun geçeceğini bildiririm.

Bilimin bayrağını çok eski düş imparatorluğu üzerine dikmek, onu buzlu tundraya dönüştürmektir.

Ya da uykusuzluğun yok edici çekirgelerinin dolaştığı kavurucu çöle.

"Burada bir ozan olarak konuşmuyorum.

Hiçe sayılan uykunun misillemeleri, imgelemi aşabilir.

Uyuyamayan, düşünmez de.

Uykusuzluk bir felakettir.

Her türden saldırının çoğaldığı günümüzde, uykusuzluk organizmanın savunmalarını yerle bir eder.

Virüsler de ilerlemeden yararlanırlar.

Gitgide düzelerek, hep daha ötelere, hep daha hızlı yayılırlar.

Gittikçe daha etken, daha güçlü olurlar.

Uykunun siperi çatlayınca, korku aralıktan girecektir! Tehlikeyi küçümsemeyelim! Bize gözdağı veren şeye gözlerimizi açalım, yoksa bir daha gözlerimizi kapayamayız! Bağalarını saymadan canavarla ilgili olumsuz karar vermekten vazgeçmişçesine, dünyadaki kötülükler karşısında sessizliğimizi çok kolayca haklı çıkarmamızı sağlayan sözde bilimsel kesinliğimizle yüzümüzü gizlemeyelim! Kararsızlıktan yana olma her zaman güçlülerin işine yarar.

Canavarın karşısında susan, ya da onu görmemiş gibi davranan, ciddiyetlerine bürünmüş sakınımlılar, bilgeler, ağırbaşlılar, onu okşayanlar kadar suçludurlar! Canavar onları da yiyecektir! Öyleyse uykuyu kurtarmak için uyanalım! İnsanlar, ayağa kalkın! Biraz daha az bilgin, biraz daha az insan olalım! Uyku yıkıcılarıyla, uyku hapi satıcılarıyla, düş tecimenleriyle ve halkı uyutanlarla savaşalım!

Hamburger, ninelerimizin sebzeli sığır haşlaması yanında neyse, geleceğin uykusunun, halâ varsa, gerçek uyku yanında öyle olmaması için kılıcı çekelim!

Uykusuzluğu hazırlamayalım!

Doğru dürüst uyuyamamak, yarım yaşamaktır!

Uyuma zevki olmayınca yaşama zevki de olmaz!"

**

İZ BIRAKMADAN GÖRÜNMEZ OLUN VE KABARCIK YAPMADAN YENİDEN ORTAYA ÇIKMANIN YOLU

Sağlam bir kafa ve iyi gösteren bir ayna bulunuz.

Aynada başınıza bakınız.

Gördüğünüz şeyi yoğun bir biçimde düşünerek gözlerinizi kapatınız.

Başınız kafanızda iyice yer edince, birden düşünmeyi bırakınız.

Her şey yolunda gittiyse, siz görünmez oldunuz demektir.

Yeniden ortaya çıkmak için gözlerinizi yavaş yavaş açınız.

**

"Yaşamın büyük sorunu umutsuzluğa düşmeden düşlerini usulca yitirmektir,"

"Asıl düş, insanın başkalarından, bir insandan, hiçlikle hiçlik arasında sıradan bir et ayracından daha fazla olabileceğini sanmasıdır. İnsan bir köpek ya da maymun olmaktan sakınabilir, bir Tanrı olmayı başaramaz.

Yaşamdan elde edilecek hiçbir şey yoktur, hiç ama hiç yoktur.

Ancak verecek çok şey vardır.

Sadece ona verdiğimiz şey bizim için kesin olarak kazançtır."

**

Hiçlik noktasından, Shakespeare basit bir karınca dan ne daha büyük, ne daha kalıcıdır.

Her şeyin hiçliği, her şeyden onun öcünü alır.

"Gerçekten en kötüsüydu. Uyuyamadığından gelmem için yalvarıyor, geldiğimde kendisini uyandırdığım için demediğini bırakmıyor... Bu kez karar verdim, evde hasta vizitelerine paydos! Kimileri uykuları geç geldiğı için paniğı kapılırlar, kimileri bir karabasan anlatmak için rahatımı kaçırr, kimileri dertlerine hemen deva bulmam için gırtlğıma sarılır, kimileri de kendilerini uyku haplarıyla zehirlememi ister... Her türlü sinir hastası için uyutucu uyku taciri kılığına girmekten bıktım. Ya artık hiçbir şeye inanmadıkları için beni dinlemezler, ya da İsa'yımışım gibi beni can kulağıyla dinlerler...

Hiç kuşkusuz, gelecek ruh doktorlarının olacak."

Kaynak: Henri-Frederic Blanc, UYKU İMPARATORLUĞU, Türkçesi COŞKUN DENİZ ERCAN, Özgün adı: L'Empire du sommeil, Can yayınları, İstanbul

GİTTİĞİMİZ YOLUN SONU ŞİMDİDEN GÖRÜNÜYOR

Son dönem düşünce ve yazım dünyasında dikkat çeken bir büyük ayrıntı, çok bilmiş, karnı tok insanların ötekine saldırganlığı ve sefih durumlarıdır. Açlık denen –şimdi Afrika var deniliyor, onun bilgisi de yardım kuruluşlarının propaganda niyetine hazırladıkları–milleti sömürmek için hazırladıkları medyatik bilgiler dışında, dünyada geniş bir biçimde şımarık ve azmış bir insanlık ahvalinin geleceği için bir öngörü olarak, şunu söyleyebiliriz.

İnsanlar yakın gelecekte açlık ve kıtlık ile karşılaşacaklar.

Açlık ve kıtlık insan dünyasını terbiye eden ve onun varlığını küçülten bir unsur. O başladı mı, –tanrı varmış ve yokmuş, şu din hakmış değilmiş kimsenin umurunda kalmaz.

Sadece yaşayacağı bir ekmeğin peşine düşmek vardır.

Anlaşılan bütün dünya bir kıtlığa doğru yavaş yavaş itilmeye başlandı. Nasıl ki Orta Asya'dan insanlar kıtlık yüzünden dünyaya dağılıp çıktılar ve kurulu düzenler değiştiyse, bir yerlerde başlayan gerçek açlık ve kıtlık dünyaya çabucak dağılacak. Teknolojideki ilerleme ise bu kıtlığa engel olamayacak. Sonuçta bütün ilkeler, dinler, düşünceler ve irfan; kıtlık ve açlığın karşısında kaybolup gidecek. Bu nedenle bazı şeyler konusunda hakkı söylemek ve doğru yolu bırakmamak gerekiyor.

“Kim de beni anmaktan (indirdiğim kitaptan) yüz çevirirse, şüphesiz ki onun için sıkıntılı bir geçim vardır, Kıyamet günü onu kör olarak haşrederiz.” Ta-Ha, 124

Bu ayet bize çok şeyi izah edebilir. Körleştirdiğimiz dünyamızda yoksulluğun getirisi saldırganlaşan hakkı görmeyen insan tipi. İnsanlar hasbelkader hangi dinden gelirse gelsin, kendine mahsus diniyle alay ediyorsa ve insanlığın bulduğu temel ilkelerden doğru ve adaleti ihlal ediyorsa, açlık ve kıtlık muhakkak gelecektir.

İnanç ve iman insanın kendisine dahi doğru ifade edemediği bir özelliğidir. Mesela bir insanın–pagan dahi olsa, dinine yapılan saldırı onu ilkesinden döndüremediği gibi daha fazla meylini artırdığına göre paylaşmadığımız dünya bize bir gün bize sırtını çevirecektir.

Dünya için güzel bir bakiredir, denilir. Ancak bir kimse ile gerdeğe girmediğine göre, bulunduğumuz saldırganlık ve çok bilmişliğimizden bir an önce sıyrılmamız gerekmektedir.

Servetin tekelleştiği bir dönemde yüzlerce arabası olan bir adam kaç tanesine binecektir. Aç ıken oturduğumuz sofradan kaç kap daha fazla yiyebileceğiz ki?

İçimizdeki dünya sevgine mahkûm olmamış birkaç insanın –sayısı her gün düşüyor, nereye kadar engel olacağını tahmin edemeyiz. Bizler görmesekte çocuklarımız açlığın pençesine düşecek görünüyor.

Sarhoş olduğumuz dünyanın metanını kucaklamaya bırakıp uyanık olmalı ve adaleti her bünyede tesis etmeye çalışmalıyız. Bunun ilk uygulaması da kendi nefsimizle alakalıdır. Biz kendimize ve hayatımıza karşı ne kadar adil olabildik.

Maalesef, cevaplarımız pek olumlu değil.

İnsanlar beklenen kıyameti kainattaki galaksilerin yok olması olarak düşünüyorlar. Aslında günahkar insanoğlu yüzünden bir güneş siteminin yok edilmesi gerekmediği aşikardır. Denirse ki Kur'ân-ı Kerim ve hadisi şeriflerde gelen felaket haberleri verilmiştir. O halde yorumlamada hatalar yaptığımızı dikkate almamız gerekmektedir.

Kıyamet manzaraları Kur'ân-ı Kerim'de en bariz şekilde Kuvvirat Sûresinde anlatılır. Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, Kuran'ı Kerim Tefsirinde İmam Ahmed, Tirmizî ve Hâkim'in İbnü

Ömer (radiyallâhü anh)'den rivayet ettiklerine göre Rasûlullâh sallallâhü aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Her kim Kıyamet gününe gözüyle görüyormuş gibi bakmayı arzu ederse ve sûrelerini okusun.”

Rasûlullâh sallallâhü aleyhi ve sellem'in kıyamet için bildirdiği haberlerin gerçek manasını anlayabilmek için **peygamberler dilini** bilmek gerekir. Mesela Kuvvirat Sûresinde bahsedilen olayların siyak ve sebak ilişkisine baktığımızda olayların birbiriyle tam bir örtüşme sağlayamadığını görürüz. Zahiren olaylar anlatılan şekilde olabilir. Fakat bilim ve teknoloji geliştikçe bu bilgilerin muhteviyatına yeni yorumlar getirmek gerekir, diye düşünüyoruz. **“Güneşin Dürülmesi İle Yıldızların Bulanması(dökülmesi)** ayetleri ile mallar ve **Vahşi Hayvanların Toplanması** arasındaki bağıntıda alakasız bir durum görünebiliyor. Kur’ân-ı Kerim’de boş ve manasız sözler bulunmadığına göre, bu ayetleri okuyunca ve tevil manaları artırınca bir çok farklı durum akla gelebilir. Kıyamet olarak hayal ettiğimiz şey, bir felaket zincirinden çok, olası bir değişimin temelini ortaya koymak olacağıdır. Allah Teâlâ’nın Âdem aleyhisselâmı 7000 yıl önce yarattığı rivayetini, 5 milyarlık dünya yaşı ile birleştirmek istediğimizde, birçok zorlamalı manalar vermek zorunda kalıyoruz. Bu meyanda aşağıda sizlere aktaracağım metinler, bu konuda düşüncenizde çığır açacağını gösteriyor, diyebiliriz.

Felaket senaryoları ile süslediğimiz kıyamet olgusu, İnsan hırsının ulaşabileceği en son noktaya bir örnektir. Bu yazı, ateistlerin hoşunda gitmese de zalim ve kötü olanın insanoğlu olduğunu bir kez daha gösterecektir.

İnsanoğlu Allah Teâlâ’yı gazaplandırıp günahına bedel ve ortak olsun diye, neden bütün kainatın kendisiyle beraber yok olması, fikri ile beslenir ki?

İnsanoğlu kötü oynadığı filmin finalini muhteşem mi istiyor?

Allah Teâlâ aldanmayacağına göre, insanoğlu bir yerde hata yapıyor.

Onu bulmamız gerekmektedir.

İhramcızâde İsmail Hakkı

Kuvvirat Sûresinin Meâl-i Şerifi Şu Şekildedir.

- 1- Güneş katlanıp dürüldüğünde,
- 2- Yıldızlar bulandığında,
- 3- Dağlar yürütüldüğünde,
- 4- Kıyılmaz mallar bırakıldığında,
- 5- Vahşi hayvanlar bir araya toplandığında,
- 6- Denizler ateşlendiğinde (suları çekilip, volkanlar halinde ateş püskürdüğünde),
- 7- Nefisler eşleştirildiğinde (iyiler iyilerle, kötüler kötülerle bir araya toplandığında),
- 8- Diri diri toprağa gömülen kıza sorulduğunda,
- 9- “Hangi günahtan dolayı öldürüldü?” diye.
- 10- Amel defterleri açıldığında,
- 11- Gök sıyrılıp açıldığında,
- 12- Cehennem kızıştırıldığında,
- 13- Ve cennet yaklaştırıldığında,

- 14– Herkes ne getirmiş olduğunu anlar.
- 15– Şimdi yemin ederim o sinenlere (gündüzleri gözden kaybolan yıldızlara),
- 16– O akıp akıp yuvasına gidenlere,
- 17– Yönelindiği an geceye,
- 18– Nefeslendiği (ağardığı) an sabaha ki,
- 19– Kuşkusuz o Kur'an, değerli bir elçinin sözüdür.
- 20– O elçi güçlüdür, Arş'ın sahibinin yanında çok itibarlıdır.
- 21– Orada ona itaat edilir, güvenilir.
- 22– Arkadaşınızı cin çarpmış değildir.
- 23– Andolsun o, Cebrail'i açık ufukta gördü.
- 24– O, gayb hakkında cimri de değildir.
- 25– O, kovulmuş bir şeytanın sözü değildir.
- 26– Hâl böyle iken, siz nereye gidiyorsunuz?
- 27– O, âlemler için öğütten başka bir şey değildir,
- 28– İçinizden doğru gitmek isteyenler için.
- 29– Âlemlerin Rabbi olan Allah dilemeyince, siz dileyemezsiniz.

O güneş dürüldüğü vakit. Burada zaman edatı olan ile oniki olay zikredilmiş, cevabında “Her nefis ne getirdiğini bilecektir.” denilmiştir.

Bu oniki olay şunlardır:

1. Güneşin dürülmesi,
2. Yıldızların bulanması,
3. Dağların yürütülmesi,
4. Kıyılmaz malların bırakılması,
5. Vahşi hayvanların toplanması,
6. Denizlerin ateşlenmesi,
7. Nefislerin eşleştirilmesi,
8. Diri diri gömülen kıza sorulması,
9. Amel defterlerinin açılması,
10. Göğün sıyrılıp açılması,
11. Cehennemin kızıştirilmesi,
2. Cennetin yaklaştırılması.

Kaynak:

IŞIK TUTACAK METİNLER

Not: Bu yazıyı 19 Şubat 2014 te hazırlamıştık.

Konuyla ilgili olarak Rahmetli Aytunç ALTINDAL Beyefendinin en son çıkarttığı çalışmasından olan **Sir Isaac NEWTON'un Kutsal Kitabın Yorumu Daniel'in Kehanetleri ve Aziz John'un Mahşeri Üzerine Gözlemler** isimli eserinde bahse konuya bakınca bu ayetlerin gerçekte bir felaketler zincirinin anlatılmadığını daha değişik manalar ifade de içerebileceğine dikkat çekmektedir. Bu olaylar ile dünyanın yok olması değil, belki huzurun kaybolacağına işaret olabilir.

DANİEL ALEYHİSSELÂMIN KEHANETLERİ

Yuhanna'nın Vahyi, Yeni Ahit'in (İncil) son bölümünde yer almaktadır. Bu bölümün yazarının kimliği çok net değildir. Ancak Katolik Kilisesi bu bölümün, aynı zamanda dört İncil yazarından birisi olan Yuhanna tarafından, bazı yazarlar ise Yuhanna adını taşıyan bir başkası tarafından kaleme alınmış olduğunu belirtirler. Öte yandan Doğu Kiliseleri bu bölümü Kutsal kitabın ana metninden saymazlar.

Anlatılanlara göre Yuhanna, bu eseri Efes yakınlarındaki Patmos Adası'nda kaleme almıştır. Yazılış tarihi olarak da M.S. 65 ile 96 tarihleri arasındaki zaman dilimi gösterilir.

Mezarı İzmir'in Selçuk ilçesinde bulunan Yuhanna, Roma zulmü altında inleyen Hristiyanlara bir ümit ışığı vermek üzere geleceğe yönelik kehanetlerde bulunmuştu. Çekilen acıların sonunda ebedi kurtuluşun geleceğini, dolayısıyla sabır ve tahammül göstererek Hz. İsa'nın izini takip etmeleri gerektiğini sembolik bir dille anlatmıştı. Yuhanna bu eserini Eski Ahit'te yer alan Daniel kitabından ilham alarak yazmıştı.

Bilindiği gibi, Eski Ahit'teki (Tevrat) Daniel kitabı da, Babil kralı Nabukutnetsar'ın Kudüs'ü işgali ile başlayan Babil esareti döneminde, Danyal peygamberin gördüğü bazı rüyaları anlatmaktadır. Buna göre **Kral Nabukutnetsar bir rüya görür, ancak gördüğü rüyayı unuttur; kahinlerden, hem gördüğü rüyanın ne olduğunu bildirmelerini hem de onu doğru şekilde yorumlamalarını ister.**

Onlar ise kralın ne rüya gördüğünü bilmedikleri için yorumlayamayacaklarını söylerler. O zaman Babil'de sürgünde olan Yahudilerin önderi Daniel, bir mucize gösterir; hem kralın gördüğü rüyanın ne olduğunu anlatır hem de onu memnun edecek biçimde yorumlar. Bunun üzerine kralın nezdinde büyük bir itibar kazanarak ülkenin en saygın bilge kişisi haline gelir.

Eserde daha sonra Daniel'in gördüğü bir dizi rüya anlatılır ve burada değinilen kehanetlere yer verilir: Daniel ilk rüyasında, göklerin dört yelinin büyük denize saldırdığını, denizden birbirinden farklı dört büyük canavarın çıktığını, bu **canavarlardan birinin aslana, birinin ayıya, birinin kaplana benzediğini** görür. Canavarların dördüncüsü, en korkunç ve ürkütücü olanı ise **büyük demir dişleriyle her şeyi parçalayan bir canavardır.** Bu canavarın adı belirtilmez. Sadece on adet boynuzunun bulunduğu bildirilir. Bu canavarın yok edilışinden sonra göklerin saltanatına sahip birisi gelir ve bütün dünyanın egemenliği ona verilir.

Daniel, bu zata yaklaşır ve gördüklerini yorumlayıp anlatmasını ister. O da dört canavarın dört büyük krallığa, son canavarın on boynuzunun da o krallıktan doğacak on krallığa işaret olduğunu belirtir.

Daniel, daha sonra başka rüyalar da görür. Bunlardan birisi, boynuzlarıyla her şeye toslayan bir koçtur. Hiçbir canlı onun önünde duramaz. Ancak iki gözü arasında tek boynuzu bulunan bir canavar çıkar ve koçu öldürür. Bu esnada onun boynuzu kırılır ve yerinden göklerin dört yeline doğru uzanan dört boynuz çıkar.

Bir diğer rüyada ise Daniel, **Dicle kenarında** kendine görünen ihtişamlı ve büyüleyici kıyafetlerle donanmış insan şeklindeki bir varlığı görür; ona bu harikaların sonunun ne kadar olduğunu sorar. O da ellerini göklere doğru kaldırıp: **"Bir vakitler ve vakitler ve yarım vakit olacak."** der.

Daniel işittiği, ancak tam olarak anlayamadığı sözler üzerine:

"Efendim, bunun en sonu ne olacak?" diye sorar. O ses de:

"Git Daniel, çünkü sonun vaktine kadar bu sözler saklıdır ve mühürlüdür. Daimi yakılan takdimenin kaldırıldığı ve harap edici iğrenç şeyin dikildiği vakitten başlayarak 1290 gün olacak. Dayanıp 1335 güne yetişene ne mutlu." diye cevap verir. (Eski Ahit, 840-855).

Babil esaretindeki umutsuz Yahudilere ümit vermek üzere kaleme alındığı sanılan Daniel'in rüyaları ve buna bağlı olarak gelecekte haber veren kehanetleri, asırlar boyunca Yahudiler arasında sayı mistisizmine dayalı (hurufilik) batini, mistik ve sembolik anlayışın yayılmasına vesile olduğu gibi; aynı kutsal metne sahip olan Hristiyanlar arasında da benzer yorumların yaygınlaşmasına neden olur.

Aynı şekilde Hristiyan kutsal metni olan Yeni Ahit'teki (İncil) Yuhanna'nın Vahyi bölümünde de metaforlarla bezeli ezoterik ve Apokaliptik yaklaşımlar sergilenir. Buradaki kanlı tablolar, Eski Ahit'tekine göre daha şiddet içerici niteliktedir.

İki ana bölümden oluşan Yuhanna'nın Vahyi kitabının ilk bölümünde, Anadolu'daki yedi Kilise'ye (Efes, İzmir, Bergama, Tiyatiraya, Sard, Fikedelfiya ve Laodikya) gönderilen mektuplar yer almaktadır.

İkinci bölümde ise Hz. İsa'ya benzeyen bir hayaletin kendisine görüldüğünü ve kurtarıcının **sağ elinde yedi yıldız** olduğunu ve ağzından iki ağızlı keskin bir kılıcın çıktığını görünce irkildiğini, ancak onun kendisinin İsa Mesih olduğunu ve geleceğe dair kendisine bilgi aktaracağını, kendisinin bu bilgileri yedi kiliseye anlatmasını istediğini bildirir. Burada İsa Mesih'in yeniden yeryüzüne ineceğine yakın ortaya çıkacak bazı olayların aktarılmakta olduğu görülür.

İlkin İsa Mesih'in gelişinden önce dünyanın uğrayacağı ilahi öfkeden bahsedilir. Yedi mührün açılması, yedi borazanın çalınması ve Tanrı'nın gazabıyla dolu yedi tasın yeryüzüne boşaltılması ile felaketler zincirinin başlayacağı dile getirilir.

Yedinci borazanın çalınmasıyla şeytanın hakimiyeti son bulur ve şeytan, içinde bin yıl kalacağı kuyuya atılarak hapsedilir. Böylece insanlık bin yıl şeytandan kurtularak rahat nefes alacaktır. Ancak bu bin yılın sonunda şeytan serbest kalacaktır.

Daha sonra Hristiyanlar arasında pek yaygın ve günümüzde bile etkin olan bin yıl beklentisi ya da korkusu (Bin yılıklık-Millennarizm), anlayışı, Yuhanna'nın Vahyi kitabındaki bu kehanetlerle bağlantılıdır.

Yuhanna'nın Vahyi'ne göre, dünyanın sonuna doğru İsa Mesih yeryüzüne inecek, insanları " **demir çomakla güdecek ve çömlek kaplar gibi kırıp parçalayacaktır.**"

Yedi meleğin, insanlar ve yeryüzü için felaketler getirecek olan borazanları birer birer üflemlerinden sonra, gökten insanların üzerine kanla karışık dolu ve ateş yağacak, karada ve denizde yaşayanların üçte biri helak olacaktır. Yıldızlar ve ateş topları yeryüzüne dökülecek, güneş ve ay kararacak, felaketler birbirini izleyecektir.

Bu felaketlerin ardından yeryüzüne inecek olan İsa Mesih, Siyon tepesi üzerinde duracak ve seçilmiş 144.000 kişi, onun yanında yer alacaktır. Sonra inanmayanlara yönelik ilahi cezalandırma başlayacak ve yeryüzünde oluk oluk kan akacaktır.

Yuhanna olacakları şöyle anlatıyor:

"Tapınaktan çıkan başka bir melek, bulutun üzerinde oturana yüksek sesle bağırarak şöyle dedi: 'Orağını uzat ve biç! Biçme saati geldi. Çünkü yerin ekini olgunlaşmış bulunuyor.'" Bulut üzerinde oturan, orağını yerin üzerine salladı ve yerin ekini biçildi.

Gökteki tapınaktan başka bir melek çıktı. Onun da keskin bir orağı vardı. Ateşin üzerinde yetkili olan başka bir melek ise sunaktan çıkıp geldi. Keskin orağı olana yüksek sesle **'Keskin orağını uzat!'** dedi. 'Yerin asmasının salkımlarını topla. Çünkü üzümleri olgunlaştı.' Bunun üzerine melek orağını yerin üzerine salladı. Yerin asmasının ürününü toplayıp Tanrı öfkesinin büyük cenderesine attı. Kentin dışında sıkılan cendereden kan aktı. Kan, bin altı yüz ok atımı çapındaki bir alanda atların gemlerine dek yükseldi."

Bu olaylardan sonra yedi melek tarafından tanrısal öfke yeryüzüne boşalır. Bu esnada kötü ruhlar, yeryüzünün bütün yöneticilerini Armagedon'da toplarlar. Daha sonra evrende tam bir kaos ve düzensizliğe neden olacak büyük yıkım ve felaketler dizisi ortaya çıkar:

"Şimşekler çaktı, uğultular ve gök gürlemeleri işitildi. Öylesine büyük bir deprem oldu ki insan yeryüzünde oldu olalı bu kadar büyük bir deprem olmamıştı. Uluslara ait kentler yerle bir oldu. Büyük Babil, Tanrı'nın önünde anıldı ve Tanrı'nın ateşli gazabının şarabını içeren kâse kendisine verildi. Bütün adalar ortadan kalktı, dağlar da yok oldu. Gökten insanların üzerine, taneleri yaklaşık kırk kilo ağırlığında şiddetli bir dolu yağdı."

Böylece Armagedon'da toplanmış dünyadaki bütün Mesih karşıtları, yöneticileriyle birlikte yok olurlar. Mesih'e karşı gelen bütün inanç mensupları **"kükürtle yanan ateş gölüne diri diri atılırlar."**

Ayrıca bu felaketler başlamadan önce İsa Mesih yeryüzüne inecek, kendisine inananları alıp semaya çıkaracaktır. İsa Mesih'e tabi olarak ölümsüzlük elbisesini giyip semaya yükselen Hristiyanlar, mutluluk içinde yeryüzünde olup bitenleri seyredeceklerdir.

Bundan sonra yeryüzünde bin yıl sürecek olan altın devir başlayacaktır. (Kitab-ı Mukaddes, Yeni Ahit, Yuhanna'nın Vahyi, 258-274).

Son zamanlarda özellikle fanatik Yahudi ve Hristiyan gruplar tarafından sıklıkla bu kehanetlere atıflarda bulunulduğunu görüyoruz.

Ortaçağ'da bazı Kitab-ı Mukaddes yorumcuları, Hz. Peygamber'in doğum tarihini, Deccalin temsilcilerini sembolize ettiği 666 rakamıyla özdeşleştirerek, kehanetlerde sözü edilen Deccal'in işaretlerinin Hz. Peygamber'i gösterdiğini iddia ediyorlardı. Nitekim ilk yapılan

Kur'an tercümelerinden birisinin kenarında, Müslümanların boynuzlu canavarlar şeklinde tasvir edildiğini görüyoruz. Haçlı Savaşları esnasında papazların halkı savaşa teşvik etmek için bu kehanetlere ve onların fanatik yorumlarına sıkça başvurdukları görülmektedir.

1530'da Martin Luther, Papa'yı Deccal diye tanıtıyordu. John Calvin de böyle bir bağlantı kurmuştu. 1940'larda, Deccal olarak Hitler'in sık sık adı geçiyordu; Stalin ve Mussolini'yi de bu role uygun görenlerin sayısı çoktu.

Bilhassa bazı Mesihçi, Millenarist ve Evanjelikler, bu kehanetleri yorumlayarak **"Tanrı'yi kıyamete zorlama"** diye bir anlayış geliştirmiş bulunuyorlar. Onlar, Mesih'in gelişine zemin hazırlayacağı kabul edilen bu şiddet olaylarının bir an evvel meydana gelmesini ve Yeni Kudüs'ün kurularak Kurtarıcı'nın mutlak hakimiyetinin gerçekleşmesini istemekte ve bunun için özel çaba harcamaktadırlar.

Söz gelimi Dispansasyonalistler, Yahudilerin artık Filistin'e döndüklerini ve İsrail devletinin kurulduğunu, böylece ilahi takdirin gerçekleştiğini, kutsal tapınağın (Süleyman Mabedi) üçüncü kez inşasının an meselesi olduğunu dile getirmektedirler.

Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Evanjelikler, hava alanları ve tren istasyonları başta olmak üzere halka açık mekanlarda şov programlarını hatırlatan geniş katımlı vaazlarında, ayrıca hazırladıkları radyo ve televizyon programlarında, beklenen kehanetlerin gerçekleşmesi için, halkı tahrik ve teşvik etmektedirler. İsrail Devleti'nin kurulmasının ilahi buyruğun tecellisi olduğunu bildirmekte, bu nedenle de İsrail'in yaptığı insanlık dışı zulümlere ve katliamlara sempatiyle bakmaktadırlar.

(Sunuş: Prof. Dr. Bekir KARLIĞA, Sir Isaac NEWTON, Kutsal Kitabın Yorumu Daniel'in Kehanetleri ve Aziz John'un Mahşeri Üzerine Gözlemler Özgün adı: Observations Upon the Prophecies of Daniel and the Apocalypse of St. John. Türkçesi Aytunç ALTINDAL, 2. Baskı, İstanbul, Aralık 2012 sh:9-14)

Bu girişten sonra Sir Isaac NEWTON Peygamber Diline Dair bölümünde bu konu üzerinde ilâhi vahyin anlaşılmasındaki metodunu okuyunca bahsedilen rumuz veya simgelerin nasıl anlaşılması gerektiğini öğreneceğiz.

PEYGAMBER DİLİNE DAİR

Kehanetleri anlayabilmek için, ilkin kendimizi Peygamberler'in [kullandıkları] mecazi dile alıştırmalıyız. Bu dil, siyasi bir dünya olarak kabul edilen bir İmparatorluk veya Krallık ile doğal dünya arasındaki andırmadan [analoji] alınmıştır.

Buna uygun şekilde, gökyüzünden ve yeryüzünden oluşan tüm doğal dünya, tahtları ve halkları veya **Kehanet'te yer aldığı kadarından oluşan tüm siyasi dünyayı simgeler:** Böylelikle o dünyanın içindekiler, andırma yoluyla bu dünyanın içindeki şeyleri simgelemiş olurlar. Çünkü gökyüzü ve onun içindekiler, tahtları ve soylulukları ve bunların saltanatını sürenleri; yeryüzü ve onun üstündekiler de, aşağılanan halkı ve Hades veya Cehennem denilen yeryüzünün en alt kısmı da, insanların en zavallı vedüşkün olanlarını simgeler.

O vakit de, arşa doğru yükselmek ve yeryüzüne doğru inmek, onura ve iktidara yükselmek veya onlardan aşağıya doğru inmek demektir: Dünyadan veya sulardan çıkarak yükselmek veya onlara doğru düşmek, aşağıdaki halkın durumundan herhangi bir soyluluğa veya egemenliğe yükselmek veya bu yerlerden yine o aşağıdaki halkın içine düşmektir; yeryüzünün alt kısımlarına inmek çok alçak ve mutsuz bir [yere] inmektir; tozun toprağın içinden zavallı bir sesle konuşmak, zayıf ve düşkün koşullarda olmaktır; bir yerden başka bir yere hareket etmek, bir makamdan, soyluluktan veya egemenlikten bir başkasına geçmektir; büyük depremler ve gökyüzünün ve yeryüzünün sallanması, Krallıkların sarsılması, onların karışıklıklarla çöküşüdür; yeni bir gökyüzü ve yeryüzü yaratmak ve yaşlanmış olan birinin göçüp gitmesi veya dünyanın başlangıcı ve sonu, onlarla simgelenmiş olan bütünsel-siyasetin yükselişi veya çöküşüdür.

Düş yorumcuları tarafından gökyüzündeki Güneş ve Ay, Krallar'ın ve Kraliçeler'in kendileri olarak tanımlanırlar; fakat fertleri dikkate almayan kutsal Kehanet'te Güneş, zaferleri ve haşmetiyle parıldayan bir Krallığın veya Krallıklar'ın gelmiş geçmiş tüm Kralları'nın dünya siyasetinde yer almış tüm hanedanı olarak konulmuştur.

Ay, sıradan halkın tamamıdır ve Kraliçe olarak düşünülmüştür. Güneş, Mesih olduğu takdirde, Yıldızlar, Kral'a bağlı olan Prensler, yüce kişiler veya Tanrı'nın kullarının yöneticileri ve Piskoposlardır.

Işık, haşmet, hakikat ve bilgidir ki, yüce ve iyi kişiler onlarla diğerlerini aydınlatırlar.

Karanlık, gaflet, körlük ve cehalet ile koşulların belirsizliği içindir.

Güneş, Ay ve Yıldızların kararması, ışığının solması veya batması, krallığın kargaşaya sürüklenmesi, sonlanması veya kararmanın orantisına göre, yıkılışıdır.

Güneş'in karanlığa bürünmesi, Ay'ın kana boyanması ile yıldızların batması, yine aynı anlamdadır. Yeni Aylar ise, dağılmış bir halkın yeniden bir siyasal bütünlüğe kavuşması veya dinsel öğretilere geri dönüşüdür.

Ateş ve meteorlar beraberce yeryüzüne ve gökyüzüne delalet ederler ve şunları simgelerler: Herhangi bir şeyi ateşe vermek, onu savaş aracılığıyla tüketmek anlamı taşır; dünyayı tutuşturmak veya bir ülkeyi ateşgölü haline getirmek, bir krallığı savaşla yok etmektir; bir ateş fırınında olmak, başka bir ulusun esareti altında olmaktır; yanmakta olan herhangi bir şeyin dumanının sürekli olarak tütmesi, zapt edilmiş olan bir halkın kölelik boyunduruğu altında çektiği ızdıraplara işaret eder; güneşin yakıcı sıcaklığı, Kral tarafından konulmuş cezalandırıcı savaşlar ve onların yüklediği acılar ve dertlerdir; bulutlara binerek dolaşmak, birçok halkın üstünde egemenlik kurmaktır; güneşi bir bulutla veya dumanla örtmek, Kral'ın bir düşman ordusu tarafından baskı altına alınmış olmasıdır; sert rüzgârlar veya bulutların hareketi savaşın habercisidir; fırtına veya gökgürültüsü, bir topluluğun sesidir; fırtına, yıldırım, şimşek ve sağanak yağmur, göklerden ve bulutlardan onların düşmanlarının başlarına inen en şiddetli savaşın siyasetini [gidişatını] gösterirler; şiddetli olmayan yağmur veya çiğ veya içme suyu, Ruhül-Kudüs'ün yüceliğinin ve öğretisinin göstergesidir ve yağmurun yokluğu da Manevi kuraklık ve kısırlık demektir.

Yeryüzünde kuru toprak ve bir deniz, bir nehir, bir sel gibi birikmiş sular, birçok bölgenin, ulusun, sömürgeci halklarını; suların bozulması, insanların savaşlar ve zulümler nedeniyle büyük acılar çekmelerini; nesneleri kan bürümesi, devletlerin manevi ölümünü, yani, bölünüp

siyasi bütünlüğünü yitirmesini; bir denizin veya bir nehrin taşması, karadaki siyasi yapının sulardan gelen halklar tarafından işgalini; suların çekilmesi, onların devletlerinin karada yaşayanlar tarafından ele geçirilmesini; şehirler için olan pınar/kaynak suları daima nehirler siyasetine yön vermiş olan kentleri; dağlar ve adalar, kara ve deniz kentleri ile buralara ait bölgelerin ve alanların siyasal yapısını; mağaralar ve dağlar kayalıkları, kentlerin tapınaklarını; insanların bu mağaralarda veya kayalıklarda saklanmaları, tapmalarda ilahlarını sakladıklarını; evler ve gemiler, kara ve denizler siyasetinin içindeki aileleri, meclisleri ve kasabaları ve savaş gemileri, denizle simgelenmiş bir krallığın ordusu içindir.

Hayvanlar ve sebzeler de çeşitli bölgenin insanları ve koşulları olarak konumlandırılmışlardır ve özellikle de ağaçlar, şifalı otlar ve kara hayvanları, toprakta tarımla uğraşan halkları; bayraklar, kamışlar ve balıklar, deniz siyasetine bağlı olanları; kuşlar ve böcekler, gökyüzü ve yeryüzü siyasetine bağlı olanları; bir orman bir krallığı; ıssız bir yaban da, zayıf ve düşkün bir halkı simgeler.

Eğer Kehanet'te belirtilen dünya haritası birçok Krallıktan oluşuyorsa, bunlar doğal dünyanın birçok kısmı ile temsil edilmişlerdir; en soylular, göksel çerçevede ve sonra da ay ve bulutlar sıradan insanların yerine konulmuşlardır; daha az soylu olanlar dünya, deniz, nehirler ve içlerinde yaşayan canlılar olarak ve sonra da çok büyük ve güçlü hayvanlar ve yüksek ağaçlar Krallar, Prensler ve Soyluları ifade etmek için anılmıştır; çünkü tüm Krallık, Kral'ın kendi kişiliğinde vücut bulduğu için, Kral'ı temsil eden Güneş, ya da bir ağaç, ya da güçlü bir hayvan veya kuş veya bir Adam tüm krallığın simgesi olarak gösterilmiştir ve Aslan, Ayı, Leopar, Teke, gibi hayvanlar özelliklerine göre birçok Krallıklar ve devlet siyasetleri için konulmuşlardır: hayvanları kurban etmek, kılıç zoru ile Krallıkları zaptetmek için; güçlü yırtıcıların aralarındaki dostluklar da, Kralların aralarındaki barış olarak konulmuştur. Yine de bazen, Ağaç'ın Yaşam Ağacı veya Bilgelik Ağacı'nı, Hayvan'ın da Kadim Serpent olarak alınmasında olduğu gibi, sebzeler ve hayvanlar bazı belirli koşullar ve yazıtlar aracılığıyla başka simgeleştirmelere eriştirilmişler veya tapınılmışlardır.

Bir Mahluk veya bir İnsan bir Krallık olarak gösterilmişse, onun uzuvları ve yetenekleri [benzetme] yoluyla Krallığın uzuvları olarak gösterilmiştir; örneğin Mahluk'un Başı, ülkeyi yönetmiş olan önceki yüce kişi yerine konulmuştur; kuyruğu, yönetilen ve yöneticileri izleyen sıradan halk içindir; eğer başlar birden fazlaysa Krallık'daki sivil iktidara orantılı olarak peşpeşe veya topluca sıralanan belli başlı merkezleri veya hanedanları veya sömürge alanlarını gösterirler; [eğer] herhangi bir başta boynuzlar varsa, bu o baştaki Krallıklar'ın askeri güçlerine oranla konuşlanışını gösterir; bakışlar, bakmak, öğrenmek için ve gözler anlayış ve siyasa sahibi adamlar için ve episkopoi de dinsel konularda Piskoposlar içindir; konuşmak, yasama için; ağız, sivil veya kutsal bir yasa-koyucu için; yüksek ses, güç ve iktidar için; alçak ses, zayıflık için; yeme-içme, yenilmiş ve içilmiş şeylerle simgelenenleri elde etmek için; bir mahlukun veya insanın saçları ve kuşların tüyleri, halk için; kanatlar, o mahluk tarafından temsil edilen Krallıklar'ın sayısı için; bir adamın kolu, onun gücünün veya gücü altındaki herhangi bir halk için; ayakları, halkın alt kesimi veya Krallığın en ücra bölgesi için; yırtıcı hayvanların ayakları, pençeleri ve dişleri, orduları ve ordu bölükleri için; kemikler, sağlam ve güçlendirilmiş yerler için; et, zenginlik ve malvarlığı için ve onların [uzuvların] hareketli günleri, yıllar için; [eğer] bir ağaç bir Krallık için konulmuşsa, onun dalları,

yaprakları ve meyveleri tıpkı kuşların ve mahlukların kanatları, tüyleri veya yiyecekleri gibidir.

Eğer bir kişi mistik anlamda ele alınmışsa, onun yetenekleri çoğunlukla onun davranışlarıyla ve çevresindeki nesnelerle simgelenirdi. Şöyle ki, Yönetici kişi, üzerine bindiği güçlü bir hayvanla; bir Savaşçı veya Fatih, kılıcıyla ve okuyla; güçlü bir adam, dev bir heykelle; bir Yargıç, tartı ve ölçülerle; özgürlük veya mahkumiyet anlamındaki sözler, beyaz veya siyah bir taşla; yeni bir soyluluk, yeni bir adla; moral veya sivil yeterlilikler, kostümlerle; şan ve şeref, çok güzel bir harmaniyle; Krallık asaleti, eflatun veya al renkleriyle yahut bir taçla; hakkaniyet, beyaz ve temiz giysilerle; içten Pazarlıklılık, kirli ve süfli bir kostümle; salgın, matem ve aşağılanma, adi kumaşlarla; utanç, onursuzluk ve iyi iş arayışı, çıplaklıkla; yanlış ve sefalet, buna sebep olan adamın veya kadının şarap kâsesinden içmekle; herhangi bir dini çıkar amacıyla kullanmak, o dine bağlı kişilere mal satmak [bezirganlık] ve alışverişte bulunmakla; herhangi bir ulusun sahte Tanrılarına tapınmak veya hizmet etmek, onların prensleriyle zina yapmakla veya onlara tapınmakla; bir Krallık Meclisi, kendi imajıyla; dinsel sapkınlık, şirk ile; savaşta yenilgi, bir insanın veya mahlukun yarasıyla; geçmek bilmeyen bir savaş belası, acı ve sancı ile; yeni bir Krallık kurabilmek için bir halkın gösterdiği çaba, doğum yapmaya çalışan hamile bir kadın ile; bir Devlet siyasasının [yapısının] veya dinin dağılması, bir insanın veya Mahluk'un ölüsüyle ve dağılıp gitmiş bir egemenliğin yeniden kurulması, bir ölünün yeniden canlanmasıyla simgelenmiştir.

Kaynak:

Sir Isaac NEWTON, Kutsal Kitabın Yorumu Daniel'in Kehanetleri ve Aziz John'un Mahşeri Üzerine Gözlemler Özgün adı: Observations Upon the Prophecies of Daniel and the Apocalypse of St. John. Türkçesi Aytunç ALTINDAL, 2. Baskı, İstanbul, Aralık 2012 (İkinci Bölüm sh:31-35)

Yine konuya destek olması için Muhyiddin İbn Arabî kaddesellâhü sırrahu'l azîz, Futuhât-ı Mekkiyye'sinde kıyamet manzaralarının bahsedilen mana içeriğinde yani felaketler zinciri şeklinde olmadığına telmihen işaret etmiştir. Okuyalım

Bir rüyaya benzer şekilde, Allah Teâlâ bana Kâbe'yi tavaf ederken bir hadise göstermiştir. Kâbe'yi yüzlerini tanımadığım bir grup insanla birlikte tavaf ediyordum. Bize iki mısra okudular, biri aklımda diğerini unuttum. Aklımdaki mısra şöyleydi:

Biz de sizin gibi senelerce tavaf ettik

Kâbe'yi hep birlikte tavaf ediyoruz

Diğer mısraı unuttum. Bu hale şaşırdım. İçlerinden birisi bana bilmediğim bir isim söyledi ve şöyle dedi: **'Ben senin atalarındanı.'**

Ben de ona **'Ne zaman öldün'** diye sordum. Şöyle cevap verdi:

'Kırk bin küsur sene oldu.' Ben de:

'Âdem'in bile bu kadar ömrü yoktur' deyince, şöyle dedi:

'Hangi Âdem'den söz ediyorsun: sana en yakın Âdem'den mi, başka bir Âdem'den mi?'

Bu söz üzerine Hz. Rasûlullâh sallallâhü aleyhi ve sellemin ‘Allah yüz bin Âdem yaratmıştır’ hadisini hatırladım ve şöyle dedim:

‘Beni kendisine nispet eden bu atam o Âdemlerden olmalıdır.’

Bu konuda da tarih bilinmese bile, hiç kuşkusuz âlem hâdistir. Âdem hadistir, çünkü onun Âdem mertebesine sahip olması mümkün değildir; kadimlik, başlangıcının olmaması demektir. Âlem ise Allah Teâlâ katından meydana getirilmiştir. Allah Teâlâ onu yokluktan var etmiş ve varlığını tercih etmiştir, çünkü ‘imkân’ hali âlem için zati niteliktir ve bu nedenle sürekli ‘tercih’ gerekir. Hükümlerin ortaya çıkana mahalli olan hakikatlere ilave olan her şeyin sureti nispet ve izafetlerdir. Onların renk, sıfat, özellik gibi dışta varlıkları yoktur. Her nispetin izafenin, olgunun, rengin, niteliğin kendine özgü bir ismi ve isimleri vardır.

Kaynak:

Muhyiddin İbn Arabî–Futuhât–ı Mekkiyye 28. Sifir, Üç Yüz Doksanıncı Bölüm. [hızl: Ekrem Demirli, 2011, İstanbul , c: 14, sh.285]

*****

HAYATA AZ BİR DEĞİŞİKLİK VERMEDE LATTE ETİKİSİ

Alıntı: © 2014 masumrobot.com

Geçenlerde bir kitap okurken latte faktörü (latte factor) diye bir terimle karşılaştım. Matematiksel bir çağrışımda bulunmasından dolayı olmalı, ilgimi çekti. Başta google olmak üzere biraz etrafı karıştırma ve sizlerle paylaşma isteğim doğdu.

Nedir Latte Faktörü?

Kitaptaki tanımı aynen aktarıyorum: Küçük şeyler için ziyan ettiğimiz paralara ve bu para ile elde edeceğimiz servete işaret eden iktisadi kavram. Ve örnek olarak Sex & City dizisinden bir sahne verilmiş. Seyredenler bilir, başrolleri arasında Carrie adında bir bayan karakter var. Oturduğu ev daireler halinde satışa çıkarılınca bir daire almaya gücünün yetmediğinden dolayı yakını. Arkadaşı Miranda ona, orada oturduğu yıllar boyunca yeni ayakkabı satın almak için ne kadar para harcadığını sorar. Carrie hesap yapar ve çıkan sonuçla sarsılır. Dairenin peşinatı ayakkabılara gitmiştir.

<http://www.finishrich.com/lattefactor/> sitesindeki tanımı ise şu şekilde: The Latte Factor® is a euphemistic label for all that extra money we spend daily on nonessentials such as candy, bottled water, doughnuts, muffins, soda, cigarettes, magazines, newspapers, and yes, lattes. Özellikle en çok alışkanlık yapan şekerlemeler, dognut lar, soda, sigara, magazin dergi/gazeteler ve kahveler(özellikle latte) örnek gösterilerek tanımı yapılmış.

Latte faktörünün hesaplanması çok basit. Bırakabileceğiniz, sürekli para harcadığınız bir alışkanlığınızı seçin. Günlük, haftalık, aylık, yıllık, 5 yıllık, 10 yıllık, 20 yıllık ve 40 yıllık maliyetini bulmak için, yıllık enflasyon faizini de ekleyerek çarpın ve sonucunu görün. Mesela ben çerez yiyen biriyim. Bahsettiğim sitede günlük ortalama 2\$ girdim. Yıllık enflasyonu ise yüzde 10 seçtim. Bu şekilde hesaplama yapılırken aşağıdaki rakamlar çıktı:

latte factor, latte faktörü

Yani bu parayı kenara koysam, yaklaşık 30 yıl sonra bir çerez parasıyla çok güzel bir ev alabiliyorum. Sigara içenler için bu 10 yıla kadar düşebilir.

Latte faktörü, gıdalar ve hobiler gibi zevk aldığınız şeyleri bırakın demiyor. Elbette bunlara hakkımız var. Ama yokluğu bir eksiklik hissettirmeyecek hatta bırakılması daha faydalı olacak alışkanlıklarınızdan sadece bir tanesini kurban seçip bırakırsanız, tahmin edemeyeceğiniz bir geliriniz olabiliyor. Mesela, sigara paketinizi yarıya indirerek 2 yıl sonra güzel bir Brezilya tatilini hak etmiş olacaksınız:)

© 2014 masumrobot.com

Erişim: <http://www.masumrobot.com/2014/03/latte-faktoru.html>

BİLİNÇLİ RÜYALAR VE RÜYA YOGA'SI**Hızl: İlhan Ermete**

Sokrates: "Diyelim ki tam şu anda bize uyuyor mu uyanık mı olduğumuz sorulmuş olsun, buna hangi kanıt gösterebiliriz?"

Theaetetus: "Doğrusu Sokrates, bunun hangi kanıtla kanıtlanabileceğini bilmiyorum, çünkü bu ikisi birbirine benzemektedir. "

Platon, Theaetetus

Büyük bir kale içindeki yüksek kemerli koridorda gezinirken, kalenin görkemli mimarisini hayranlıkla izledim. Her nasılsa bu heybetli yapıya bakarken rüya görmekte olduğumun farkına vardım! Berrak bilincimin ışığında, kalenin zaten etkileyici olan ihtişamı bana daha da harika göründü, ve büyük bir heyecanla **"havadaki kalemin"** hayali gerçekliğini keşfetmeye başladım. Koridorda yürürken, ayaklarımın altındaki taşların sertliğini hissedebiliyordum ve ayak seslerimin yankısını duyabiliyordum. Bunun bir rüya olduğunun bütünüyle farkında olmama rağmen, bu büyüleyici ve görmeye değer manzaranın her unsuru gerçek gibiydi.

Kulağa ne kadar garip gelirse gelsin, rüya görüp derin bir uyku uyurken, uyanırken sahip olduğum bütün yeteneklere sahiptim: her zaman olduğu kadar net düşünebiliyordum, uyanıklıktaki yaşamımın anılarını serbestçe anımsayabiliyordum, ve bilinçli olarak düşünerek istediğim harekette bulunabiliyordum. Ama bunların hiçbirisi rüyamın canlılığını azaltmıyordu. Paradoks olsun ya da olmasın, rüyamda uyanıktım!

"Rüya mı görüyorum?" Bize çok tuhaf gelen, inanmadığımız bir olayla karşılaştığımızda böyle deriz. Ya kendinizi gece yatağınızda yatmış rüya görürken bulur ve rüya gördüğünüz halde bunun farkında olduğunuzu anlarsanız ne yaparsınız? Evet, rüya görüyorsunuz ve gördüğünüzün bir rüya olduğunu biliyorsunuz. Herhalde uyandıktan sonra yatağınızda derin derin düşünmeye başlarsınız. Kiminiz buna inanıp inanmamak arasında bocalarken bazılarınız da bunun bir sanrı (halüsinasyon) olduğunu düşünürsünüz. Ama bu ne inanılmayacak bir şey ne de bir sanrı. Yaşadığınız bu deneyime bilinçli rüya adı veriliyor (İngilizcede bilinçli rüyalara lucid dreams deniliyor. Lucid sözcüğü, akli başında, berrak, açık gibi anlamlara geliyor. Bazı kitaplarda lüsid rüyalar terimi kullanılıyor. Biz burada bilinçli rüyalar demeyi daha uygun gördük.).

Bilinçli Rüya Üzerine Bilimsel Araştırmalar**Bilinçli rüyalar?**

Sözcük anlamına bakıldığında, bilinçli rüyalar terimi “**uyanık uyku**” gibi birbiriyle çelişen iki sözcükten oluşuyor gibi görünmekte. Öyle ya hem bilinçli olup hem de rüya görmek de neme ne bir sey? İnsan eğer bilinçliyse uykuda değil demektir, uykuda olmayan insan da rüya göremez. Yok eğer ille de rüya görüyor, diyorsak o zaman o kişi bilinçli değildir. Rüyalarla ilgili araştırmalarda bulunan ve fizyoloji, nöroloji, psikoloji gibi çeşitli dallarda uzmanlaşmış bilim adamları da aynen bu savı öne sürüyor, bilinçli rüya diye bir şeyin olamayacağına inanıyorlardı. Taa ki Amerika'daki Stanford Üniversitesinde psikofizyoloji alanında doktora çalışması yapan Stephen LaBerge 1980 yılında doktora tezini sunana kadar! Çünkü LaBerge ilk bakışta çelişkili gibi görünen bu durumun varlığını laboratuvar koşulları altında yaptığı deneylerle kanıtladı.

Aslında LaBerge Amerika'da yaptığı araştırmasını tamamlamadan yaklaşık altı yıl önce, Keith Hearne İngiltere'deki Hull Üniversitesi ve Liverpool Üniversitesi'nde parapsikoloji dalında doktora yapmış ve aynı konuyu, yani bilinçli rüyaları kendisine tez konusu olarak seçmişti. İki bilim adamı hemen hemen aynı zamanda ama birbirlerinin çalışmalarından habersiz olarak araştırma yapmışlardı. Bununla birlikte, Hearne bulgularını bilim dünyasına açmakta LaBerge'e göre isteksizdi. Bu nedenle bu konuda ilk yazıları yayınlayan LaBerge oldu. Ayrıca LaBerge İngiliz Keith Hearne'inkinden daha fazla bulguya sahipti. LaBerge'in başarısı aslında o kadar da kolay olmadı. Birçok tanınmış bilim dergisi onun yazdığı makaleleri yayınlamayı kabul etmedi. LaBerge başka zorluklarla da karşılaştı ama her şeye rağmen çalışmalarını sürdürdü.

LaBerge kendisinin de içinde bulunduğu rüya deneklerinden oluşan grubun üyelerine Yunanca oneiron (oveipov), yani 'rüya' sözcüğünü 'astronot'taki gibi bir sonekle birleştirerek oneyronot (İng. oneironaut) terimini türetti. Yani bu denekler “rüyalar aleminin astronotları, bilinçli rüyaların kaşifleriydi.

LaBerge'in yaptığı deneylerde ilk karşılaştığı sorunlardan biri rüyasında bilinçli hale gelen kişinin bunu bilim adamlarına nasıl haber vereceğiydi. Çünkü rüya gördüğümüz REM (hızlı göz hareketleri) sürecinde, bedenin motor sistemi paralize olur, beyinden kaslara giden istemli hareket komutları bloke edilir. Yani rüya görürken bilinçli olsanız bile bunu belli etmek için elinizi kaldırarak ya da kafanızı sallayarak işaret veremezsiniz. İşte bu nedenle LaBerge rüya görmekte olduğunun farkına varan deneklerin laboratuvarlardaki bilim adamlarına işaret verebilmesi için de ilginç bir teknik geliştirmek zorunda kaldı. LaBerge işaret vermek için göz hareketlerini algılayarak kaydeden elektrookülogram (EOG) adlı aletten yararlandı.

Oneyronotlar rüya görürken bilinçli hale geldiklerinde, gözlerini daha önceden kararlaştırılmış bir sırayla sağa sola hareket ettiriyorlardı. Bu örneğin sağ-sağ-sol-sol-

sağ-sağ-sol gibi karmaşık bir sıraydı. Böylece deneği izlemekte olan bilim adamları, onun bilinçli hale geldiğini anlayabiliyor ve belgeleyebiliyorlardı. LaBerge bir defasında sol-solsol, sol-sağ-sol-sol sinyalinı kullanmıştı. Bu sinyal kendi adının baş harfleri olan “SL”nin Morse alfabesiyle yazılmış haliydi. LaBerge'in yaptığı bu deneyleri daha sonra Kanadalı Dr. Jayne Gackenbach'ın ve birçok Amerikalı bilim adamının araştırmaları izledi. Rüya araştırmalarında yeni bir alan açılmıştı.

Uzak Doğu Gizemci Öğretilerinde Bilinçli Rüyalar

Tibet Budacılığında Bilinçli Rüyalar ve Rüya Yoga'sı Yukarıda sözünü ettiğimiz araştırmalar bilinçli rüyaların varlığına bilimsel açıdan somut kanıtlar getiren ilk çalışmalar olmakla birlikte, bilinçli rüyalar birçok kültürde çok eskilerden beri bilinmekteydi. Bilinçli rüyalarla ilgili en eski yazılı kaynaklara “dünyanın çatısı” Tibet'te rastlanır. **Tibetli Budacılar bilinçli rüya görmede ustalaşarak rüya yoga'sı (rmilam rnal 'byor) denilen bir tekniği öğretmektedirler.** Budacılar yaşamın, algıladığımız dünyanın bir tür rüya olduğuna inanırlar. Buddha, Elmas Sûtra'da (Vajracchedika Sûtra) şöyle der:

Taraka timiraj dipo mayavawyayabudbudaj

Svapnaj ca vidyudabhraj ca evaj drastavyaj sajskrtaaj

Tatha prakawayet tenocyate sajprakawayediti

Idamavocadbhagavanattamanah

Her şey bir rüyaya, bir yanılsamaya
Bir çiçe, ya da bir yıldırıma benzer
Her şey böyle görülmeli Böyle gözlemlenmelidir

Yaşamın bir tür rüya olduğu düşüncesine Hinduizmden Taoculuk'a, Budacılıktan Zen'e ve tasavvufa varıncaya kadar birçok gizemci öğretide rastlıyoruz. Bilinçli rüya görme sanatının Tibetli ustaları, yaşam denilen rüyadan uykumuzda uyanabileceğimize inanırlar. Budacı felsefeye göre, evrendeki her şey sürekli bir değişim süreci içindedir ve hiçbir şey sürekli ya da kalıcı değildir. Bir başka deyişle, algıladığımız her şey bir yanılsamadır (mâyâ). Bir Tibetli Budacının bu gerçeği kavramak için yapabileceği çeşitli çalışmalardan biri de bilinçli rüyaların kullanıldığı rüya yoga'sıdır.

Rüya yoga'sı tekniğini Tibetlilere öğreten kişi, 8. yüzyılda Budacılığı Hindistan'dan Tibet'e getiren efsanevi guru Padmasambhava ya da Tibet'teki adıyla Guru Rinpoche'dir. Bununla birlikte, bazı Tibetli lama'lar bu öğretinin temellerinin geçmişi çok eski zamanlara dayanan bir kutsal kitap olan ve kimin tarafından yazıldığı bilinmeyen Mahamâyâ Tantra'da olduğuna inanırlar. Bu kitapta anlatılan teknik Tibet'li ustalar tarafından günümüzde de öğretilmektedir.

Tibet öğretilerine göre, rmi lam rnal 'byor'u, yani rüya yoga'sını öğrenmek isteyen bir Budacı rahibin yapması gereken ilk şey, gün boyunca uyanık durumda algıladığı her şeyin rüyadaki görüntüler gibi olduğunu aklından çıkarmamaya çalışmak ve uyanık durumu bir tür rüya olarak görmektir. Bu görüşlerin yerleşmesiyle rahip rüyasında gördüklerinin gerçek olmadığının farkına varabilme yetisini geliştirir. Rahip daha sonra, uyanıklıktan uykuya geçişte bilinçli durumu korumaya ve rüyalarını bilinçli olarak görmeye çalışır. Bunu yapmak için üç temel yöntem vardır.

Birinci yöntem, rahibin uyurken bilincinin sürekliliğini sağlamak için kararlılığını kullanmasıdır, yani rahip kendisini bedeni uykuya dalarken zihninin uyanık kalmasına şartlar.

İkinci yöntem özel bir solunum tekniğini kullanarak bilinçli kalmaktır. Rahip “bir aslanın yaptığı gibi” sağ tarafına yatar.

(Sufiler de sağ tarafa yatmanın kalbi yormamak ve rahat bir uyku için gerekli olduğuna inanırlardı. Hatta Osmanlı devrindeki ok atma müsabakaları sırasında, kemankeşlerin, yani okçuların, gece uyurken sol taraflarına yatmalarını önlemek için gece boyunca başlarında bu iş için görevlendirilmiş kimseler durur ve sollarına yattıkları zaman kemankeşleri uyandırırldı. Bununla birlikte, Yoga'da bunun tam tersi, yani sol tarafa yatmak önerilir.)

Rahip sonra başparmağı ve yüzük parmağıyla boğazındaki şah damarına bastırır, burun deliklerini parmaklarıyla kapatır, ve tükürüğünün boğazında birikmesini sağlardı.

Bilinçli durumu korumanın üçüncü yöntemi, gözünde canlandırmadır (visualization). Rahip uykuya dalmadan önce kendisinin bir Tantrik tanrı olduğunu gözünün önüne getirir ve belirli enerji merkezlerinde (rtsa 'khor ya da Sanskrit dilindeki biçimiyle chakra), üstünde kutsal heceler yazılı olan enerji damlalarının (ya da toplarının) olduğunu gözünde canlandırır. Sonra bunların bedenindeki belirli enerji kanallarından geçerek kalbine kadar gidip orada birleşmesini sağlar, rüya görürken bunun farkında olmayı istediğini kendisine anımsatan bir söz söyler, sonra kalbindeki enerji damlasını boğazdaki chakra'ya getirir. Rahip dikkatini Yoga'da vishuddha chakra olarak bilinen bu enerji merkezine odaklar ve orada parlak bir ışığın olduğunu hayal eder. Bu yolla uyanıklıktan uykuya geçişte rahip bilincini yitirmez ve daha sonra rüyasında gördüklerini izlemeye başlar.

Sonraki aşamada, rahip gördüğü rüyaların içeriğini bilinçli olarak değiştirerek zihnini olumsuz unsurlardan arındırır. Rahip belirli Tantrik tanrıları görür ve onlarla bağlantılı olan sembeleri zihninde tutar, böylece normal rüyalarındaki olumsuz ve gelişigüzel unsurların yerine Budacı simge ve görüntüler konur. Örneğin rahip uyanıkken yaptığı gözünde canlandırma (visualization) meditasyonunda tanrı Vajradhara'yı zihninde canlandırıyorsa, rüyasında da bu

tanrının simgesi olan kırmızı beyaz bir üçgenin göbeğinin altında durduğunu zihninde canlandırır.

Rahip rüyalarını arıtma çalışmasını tamamladığında bir sonraki aşamaya geçer. Bu aşamada rahip örneğin rüyasında ateş görüyorsa, **“Rüyada görülen ateşten ne zarar gelebilir ki?”** diye düşünerek gidip kendisini ateşe atar. Tibetli Budacı bir rahip böylelikle gitgide bilinçli rüyalarında gördüğü olaylara verdiği tepkiler üzerinde kontrol sahibi olur. Bu çalışma sayesinde rahip rüyasında gördüklerinin yalnızca kendi yarattığı, hayal ürünü şeyler olduğunu anlar, rüya durumunun ya da rüyanın içeriğinin bir yanılsama (mâyâ) olduğunun farkına varır.

Sonraki aşama rüyanın içeriğini değiştirmektir. Rahip rüyasında kendi istediği şeyleri görmeyi öğrenir ve rüyalarında buddha'ları, Budacı tanrıları görmeye ve bilincini bu görüntülere uygun olarak değiştirmeye, yani rüyasında bir çeşit meditasyon yapmaya başlar. Daha sonra rahip rüyasında gördüklerini bir başka duruma dönüştürmeyi öğrenir, örneğin ateşi suya, küçük şeyleri büyük şeylere, tek parça olan şeyleri çok parçalı şeylere dönüştürür. Böylece çokluk ve birliğin doğasını kavramış olur.

Kişi bu adımda ustalaşınca dikkatini kendi rüya bedenine yöneltir. Bu rüya bedeninin de aynı rüyasını oluşturan diğer nesneler gibi bir yanılsama olduğunu, kendi zihninin yarattığı bir hayal olduğunu anlamaya çalışır. Rüya da görülenleri çoğaltma çalışmasında, rahip ikinci bir rüya bedeni yaratır, sonra bundan bir çift yaratır. Bu çalışmada ustalaşan rahipler bu bedenlerden istedikleri kadar fazla yaratabilirler. Rahip böylece rüyaları üzerindeki kontrolünü gittikçe artırır. Rahip rüyada farklı biçimler alma çalışması yaparak, rüya görürken, uyanıkken yaptığı çalışmalara uygun görüntüleri yaratır, kendisini bir Tantrik tanrı haline getirir ve enerji damlalarını bedeninde istediği gibi dolaştırmayı öğrenir. Ayrıca amacına uygun olan Tantrik tanrıları yaratır, örneğin eğer ölümü yenmek istiyorsa tanrı Yamantaka'yı (Ölümü Yok Eden) rüyasında yaratır. Bu çalışmada boşluktan yaratılan tanrılar, rahibin zihnini arıtacak ışıklar saçtıktan sonra yeniden boşluğa geri dönerler. Tibetliler bu çalışmaların sonunda rüyalarında istedikleri her şeyi yaratabilir hale gelirler. Ama asıl amaçları insan zihninin gerçek doğasını tanımak ve bu yolla aydınlanmaya ulaşmaktır.

Tibet rüya yoga'sının son aşaması, bilinçli rüyalar yoluyla rüya durumunun doğasını kavramada ustalaşmaktır. Rahip bilinçli rüya görme tekniğinde iyice yetkinlik kazanarak rüyasındaki görüntülerin zihinde nasıl oluşup nasıl yok olduğunu daha da derinden anlar ve uyanıkkenki yaşamla bilinçli rüyalarındaki yaşamın birbiriyle aynı olduğunun farkına varır. Uyanıkken deneyimlenen dünyadaki nesnelerin doğasının da rüya görülürkenki nesneler gibi gerçek olmadığını, bir çeşit yanılsama ya da hayal olduğunu kavrar. Bu yolla uyanıkkenki algılarımızın rüyalarındaki görüntülerden daha fazla gerçek olmadığını kavrayan rahip,

bildiğimiz gerçekliğe olan güçlü bağlarından kurtulur ve nirvana'ya, yani aydınlanmaya ulaşmış olur. Tibetli Budacıların yaptığı rüya yoga'sı çalışmalarının bir amacı da aynı uyanıklıktan uykuya geçerken bilinçliliği korurken olduğu gibi, kişinin bu dünyadan öte dünyaya geçerken, yani ölürken de bilinçli durumunu korumasıdır. Bu yolla genedоğum önlenmeye ve rahibin öte dünyada kalmasına çalışılır.

Tantra'da Bilinçli Rüyalarda ve Rüya Yoga'sı

Bilinçli rüyalarla ilgili gizemci çalışmalara Hindistan'da da rastlanmaktadır. 8. Yüzyılda Hindistan'daki Tantracılar da bir çeşit rüya yoga'sında ustalaşmışlardı ve bu tekniğe svapna yoga deniliyordu. Budacılığı Hindistan'dan Tibet'e getiren Padmasambhava da bu Tantrik Budacı çalışmasını Hindistan'da öğrenmiştir. Tantracıların uyguladıkları rüya yoga'sıyla ilgili çok az şey bilinmektedir. 10. yüzyıldan kalan bir Tantracı metinde bu teknikten söz edilmektedir, bununla birlikte, Tantra bir sözlü gelenek olduğu, yani öğretiler guru'dan öğrenciye sözlü olarak gizlice aktarıldığı için, ayrıca Tantracılar her zaman anlaşılmaз şiirsel simgelerle dolu bir dil kullandıklarından, bu metindeki bilgiler pek aydınlatıcı değildir. Bu kutsal metindeki tekniğe göre, kişinin rüyalarını kendi kontrolü alması için uyanıklıkla uyku arasındaki geçiş sürecini kullanması gerekir. Kişi belirli meditasyon tekniklerinin yardımıyla, uykuya dalarken bilincini korur ve böylelikle bilinçli rüyalar görebilir.

Taoculuk'ta Bilinçli Rüyalarda ve Rüya Yoga'sı

Tibetli Budacılar gibi Taocular da gibi yaşamın bir tür rüya olduğuna, içinde yaşadığımız dünyanın rüyalar alemine benzer yanları olduğuna inanırlardı. Taoculuk'un kurucularından Çinli bilge Chuang-tzu, İçsel Bölümler (Nei-pien) adlı eserinde şöyle yazar:

Bir zamanlar ben, Chuang-tzu, rüyamda kendimin orada burada neşe içinde uçan, kim olduğumu bilmeksizin yaşamın tadını çıkaran bir kelebek olduğumu gördüm. Birdenbire uyandım ve tabii ki ben Chuang-tzu'ydum. Chuang-tzu rüyasında kendisinin bir kelebek olduğunu mu gördü, yoksa kelebek rüyasında kendisinin Chuang-tzu olduğunu mu?

Chuang-tzu, aynı eserinin başka bir yerinde de şöyle der:

Rüya görürlerken, rüya gördüklerini bilmezler. Hatta hâlâ rüya görürken rüyalarını yorumlayabilirler bile. Yalnızca uyandıktan sonra bunun bir rüya olduğunu anlarlar. Çok geçmeden, büyük uyanış gelir; o zaman bütün bunların büyük bir rüya olduğunu anlarız... Sen ve Konfüçyüs, ikiniz de rüya görüyorsunuz. Ben sizin rüya gördüğünüzü söylerken, kendim de rüya görüyorum.

Bilinçli rüyaların ve rüya yoga'sının Tibet Budacılığında olduğu gibi bazı Taocu ekollerde de önemli bir çalışma olduğu bilinmektedir. Rüya yoga'sı Budacılık öncesi Taoculuk'un beş temel çalışmasından birisiydi. Rüya bedeni fiziksel bedenin sahip olduğu birçok sınırlamaya sahip

olmadığından uykunun meditasyon çalışması yapmak için doğal bir zaman olduğuna ve rüyada yapılan bir saatlik meditasyonun uyanırken yapılan bir aylık meditasyona bedel olduğuna inanılırdı. Taoculuk'ta gerçek rüya, rüyada gezinme, ve gece çalışması adı verilen rüya yoga'sı çalışmaları bulunmaktaydı. Shui-hsien, yani uyuyan münzevi olarak da bilinen Taocu usta Ch'empo'nun uyku çalışması (shui-kung) bunların arasında önemli bir yer tutardı.

Taocular ayrıca uykuyla ölümün birçok ortak noktası olduğuna inanırlardı ve bilinçli rüyalarından ölüme hazırlık çalışması olarak yararlanırlardı. Taoculara göre, boğazda bulunan t'ien-t'u adlı enerji merkezi bilinçli rüyalarla bağlantılıdır (bu merkez Yoga'daki vishuddha chakrının bedeninin önüne açılan tarafına karşılık gelir). Rüya yoga'sı çalışan Taocular, uykuya dalarken bu noktaya konsantre olur ve uyanıklıkla uyku durumları arasındaki köprüyü bilinçli olarak geçerlerdi. Bilinçli olarak rüya görebilmek kişinin içsel enerjisi (ch'i) üzerinde büyük bir kontrol kazanmasına ve yaşamla ölüm arasındaki geçiti bilinçli olarak geçmesine yardımcı olan bir teknik olarak görülüyordu. Rüya yoga'sı çalışmaları yapan Taocular, aynı zamanda rüyalarında bazı mucizeleri gerçekleştirmeye de çalışırlardı; bunların arasında uçmak, görünmez olmak, kendinin bir eşini (çiftini) yaratmak, çeşitli biçimlere girmek de vardı. Bu mucizeleri uykuda yapabilir hale gelerek aynı büyü güçleri gerçek yaşamda uyanırken de kullanabileceklerine inanıyorlardı.

Batı'da ve Tasavvufta Bilinçli Rüyalar

Bilinçli rüyaların varlığını bilenler yalnızca uzak doğulular değildi, bu rüyaların varlığı Batı'da da Aristo'nun zamanından beri bilinmekteydi. Hastalıklarına rüyalarında çare bulmayı uman Yunanlılar eski Yunanistan'ın her yanına yayılmış olan binlerce rüya yerine giderek rüya görmeye çalışırlardı. Kutsal sayılan bu yerlerde tanrıların hastaya rüyasında görünerek tedavi olması için ne yapması gerektiğini söyleyeceğine inanılırdı. Batı'da modern tıbbın babası olarak bilinen Yunanlı doktor Hippokrates tarafından kurulan hastane ve tıp akademisinin olduğu Asklepion'da da, içinde hastaların gece uyumaları için odalar olan böyle rüya tapınakları vardı. İ.Ö. 4. yüzyılda yaşamış ünlü Yunan düşünürü Aristo Rüyalar Üzerine (Peri Enhypnion) adlı eserinde, "Çogu zaman, kişi uyurken bilinçte, kendini göstermekte olanın bir rüya olduğunu söyleyen bir şey bulunur," der.

Bununla birlikte, Batı'da bir bilinçli rüyayı anlatan ilk yazılı kayıt İ.S. 4. yüzyıla aittir. Bu kayıt Aziz Augustine tarafından yazılmış olan bir mektuptur. Aziz Augustine ölümden sonra yaşamın olup olmadığını tartıştığı bu mektubunda, Kartaca'lı doktor Gennadius'tan söz eder. Gennadius bir gece rüyasında bir genç adam görür, adam Gennadius'u ilahi bir müziğin duyulduğu bir yere götürür. Ertesi gece Gennadius uyurken yine aynı adamı görür, genç onu yine aynı yere götürür ve burayı daha önce görüp görmediğini sorar. Gennadius burayı görmüş olduğunu söyleyince, genç adam ona bu yeri nerede gördüğünü sorar. Gennadius buna yanıt veremeyince, burayı uyanırken mi yoksa rüyasında mı gördüğünü sorar, bunun

üzerine Gennadius rüya görmekte olduğunun farkına varır. Gennadius tanrı Nod'un Diyarı'nda, yani rüyalar alemindedir.

Bundan birkaç yüzyıl sonra, İslam uygarlığının gelişme döneminde, bilinçli rüyalarla ilgili bir başka kaynakla karşılaşırız. Bu 12. yüzyılda İspanya'da yaşamış olan ve Arapların kendisinden Büyük Şeyh (Şeyhül Ekber) olarak söz ettikleri Muhyiddini Arabî'dir (1165–1240). Muhyiddini Arabî bilinçli rüyalar üzerine şu sözleri söylemektedir: **“Kişi bir rüyada düşüncelerini kontrol etmelidir. Bu farkındalığın geliştirilmesi kişiye büyük yararlar sağlar. Herkes kendisini böyle büyük bir değere sahip olan bu yeteneğin kazanılmasına vermelidir.”** (The Sufis, Idries Shah, Octagon Pres, s. 141)

Muhyiddini Arabî'den söz etmişken, sufilerin rüyalarla ilgili düşüncelerine de kısaca değinelim. Tasavvufta aslanan rüyaya değer vermemektir. Rüyalarla fazla ilgilenen müritlere, **“Rüyayı bırak, rü'yete (Allah'ı görmeye) bak,”** denilir. Tasavvuf inancına göre üç çeşit rüya vardır: ilahi, meleki, ve şeytani rüyalar. İlahi ve meleki rüyalar son derece nadirdir. Şeytani rüyalarsa kişiyi korkutan, bazen tekrar tekrar görülen rüyalar. Bu rüyalar tabir olunmaz, şerrinden Allah'a sığınılır. Bununla birlikte, ruhunu arındırmış olan kişiler çoğunlukla şeytani rüya görmezler.

Sufiler çoğunlukla rüyalarla uğraşmaya hayalle, boş işlerle uğraşmak gözüyle baktıkları halde, içlerinden rüya tabiri (yorumu) ilmini derinlemesine inceleyenler ve bu konuda eserler yazanlar da çıkmıştır. Bu eserlerin arasında en ünlüleri, büyük bilgin Abdulgani bin İsmail En-Nablusî'nin (1641–1731) Ta'tirü'l-Enâm fî Tabiri'l Menâm'ı (**Rüyaların Tabiri**) (ki bu İslam dünyasında rüya yorumunda en çok kullanılan eserdir) ve Halvetilik tarikatından Seyyid Süleyman el-Hüseynî'nin yazdığı Kenz'ül Menâm (Rüyalar Hazinesi) adlı kitabıdır. Necdettin Kübra (1145–1220) ve Nakşibendi tarikatına adını veren büyük mutasavvıf Bahaeddin Nakşibend (ö. 1389) de rüya tabiri ilmindeki bilgileriyle ünlüdür. Tasavvufta rüyaların onu gören kişinin içini yansıttığına inanılırdı ve rüya tabirinin başlı başına bir yetenek olduğu düşünülürdü. Ancak rüyalar yalnızca şeyhe ya da rüya tabiri yapanlara anlatılır, başkalarına anlatılmazdı. Örneğin Şeyh Aziz Mahmud Hüdayi'nin (ö. 1628) kurduğu Celvetilikte dervişler gördükleri rüyaları şeyhlerine anlatırlardı. Yukarıda söz edilen ünlü sufi seyhi Muhyiddini Arabî ve Aziz Mahmud Hüdayi Efendi (1543/1544–1628) gibi bazı sufilerin de bilinçli rüyalarla ilgilendikleri biliniyor.

Muhyiddini Arabî'den bir yüzyıl sonra, ünlü dinbilimci Aziz Aquino'lu Thomas (Thomas Aquinas, 1225–1274) bilinçli rüyalarla söz eder. Aziz Thomas, Aristo'nun geniş bilgi sınıflandırması ve evrenin yapısı ile ilgili kuramlarını Hristiyanlık öğretileriyle birleştirmek amacıyla yazdığı ünlü eseri Summa Theologicdda şöyle yazar: **“... yalnızca hayal gücü serbest olmakla kalmaz, aynı zamanda sağduyu da kısmen serbest kalır; öyle ki bazen uyuyan birisi**

gördüğünün bir rüya olduğuna hükmedebilir ve varlıklarla onların hayallerini birbirinden ayırabilir.” Aziz Thomas ayrıca bilinçli rüyaların özellikle **“rüyanın sonuna doğru, kendine hakim kişilerde ve güçlü bir hayal gücüne sahip olanlarda”** ortaya çıktığını söyler. Buradan bilinçli rüyaların ortaçağ Avrupa'sında bilinmekte olduğunu anlıyoruz. Bununla birlikte, ortaçağda rüyalara fazla değer verilmemekteydi, rüyaların Tanrı'dan çok şeytanın işi olduğuna inanılırdı. Halkın içinde bilinçli rüyalardan söz etmek Engizisyon mahkemelerinde yargılanmaya neden olabileceğinden bu konuda fazla kaynağa rastlanmamaktadır.

19. yüzyılda, gündüzleri Çin edebiyatı profesörü olarak çalışan Markiz d'Hervey de SaintDenys, gecelerini bilinçli rüyalarla ilgili yaptığı deney ve araştırmalara adanmıştı. Saint-Denys 1867'de basılan *Rüyalar ve Rüyaların Yönlendirilmesi* adlı eserinde, yirmi yıldan uzun süren araştırmalarının sonuçlarından söz etmiştir. **Saint-Denys** bu kitapta bilinçli rüya görme yeteneğini nasıl geliştirdiğini anlatır ve rüyalarla ilgili eski kuramlarla kendi deneyimlerine dayanarak ortaya attığı kendi kuramını açıklar. Bu kitabın orijinal baskısının bulunması çok zordu, hatta modern psikolojinin kurucusu Sigmund Freud (1856-1939) *Düşlerin Yorumu* adlı kitabında **“bütün çabalarına karşın”** bu eserin bir kopyasını eline geçiremediğinden söz etmiştir. Saint-Denys'den başka, Cambridge Üniversitesi'nde çalışan bir bilim adamı olan Frederic W. H. Myers, ve Viyana Üniversitesi'nden Ernst Mach da bilinçli rüyaları deneyimlemiş ve yazılarında bu deneyimleri anlatmışlardır. **Yine 19. yüzyılda yaşamış olan ünlü düşünür Friedrich Nietzsche (1844–1900) de gördüğü bilinçli rüyalardan söz etmiştir.**

Freud 1900 yılında basılan önemli eseri *Düşlerin Yorumu*'nda bilinçli rüyalardan söz etmemekle birlikte, eserin 1909 yılında çıkan ikinci baskısında şunları yazar: **“... geceleri bir hayli açık bir biçimde, uyumakta ve rüya görmekte olduklarının farkında olan ve böylelikle rüyalarını bilinçli olarak yönlendirme yetisine sahip olan bazı kişiler bulunmaktadır.”**

Bilinçli rüyalardan söz eden bir başka psikiyatrist de Hollanda'lı Frederick Willems van Eeden'dir. Van Eeden bilinçli rüyalarında yaptığı

deneylerden birinde, bir kadehi eliyle vurarak kırmaya çalıştığını, önce bunu başaramadığını, ama az sonra masaya baktığında kadehin kırılmış olduğunu gördüğünü anlatır. Van Eeden kırılan parçalardan birini eline alıp inceler ve sonra bunun yere çarptığında çıkardığı sesi duyup duymayacağını görmek için onu pencereden dışarıya atar. Cam parçası yere çarpınca ses çıkarmakla kalmaz oradaki iki sokak köpeğinin de korkup kaçmasına neden olur. (Bilinçli rüyalarda neyin olup neyin olamayacağı, rüyayı gören kişiye bağlıdır; örneğin yukarıdaki olayda Van Eeden'in kadehi önce kırılmaması büyük olasılıkla elini yaralamaktan duyduğu korkudandır. Kişi rüya görmekte olduğu halde, uyanıkkenki yaşamında yapmamaya şartlanmış olduğu bazı şeyleri yapmakta güçlük çekebilir. Ama bu korkuyu duymayan birisi bu gibi bir şeyi kolaylıkla yapabilir, örneğin istediği şeyi kırıp dökebilir. Bilinçli rüyalar kişinin

istenci doğrultusunda gerçekleştiği için, Van Eeden masaya tekrar baktığında, biraz önce kıramadığı kadehin kırılmış olduğunu görmüştür.)

Yine Fransız biyolog Yves Delage, İngiliz Mary Arnold–Forster, ve kitaplarını Oliver Fox takma adıyla yazan İngiliz Hugh Calloway de, 20. yüzyılda bilinçli rüyaları deneyimleyen kişiler arasındadır. Modern gizemci **G.I. Gurdjieffin yakın arkadaşı, Rus bilimci ve düşünürü P. D. Ouspensky (1878–1947)** de kitaplarında yarı-rüya durumları adını verdiği bilinçli rüyalarından söz etmiştir. Modern psikoloji çevrelerinde bilinçli rüyalarından söz eden ilk makale 1936'da Alward Embury Brown'ın Anormal Psikoloji Dergisi'nde çıkan **“Rüya Görenin Uyumakta Olduğunu Bildiği Rüya”** adlı makaledir. Bundan iki yıl sonra, bir Alman psikoloji dergisinde Dr. Harold von Moers–Messmer'in aynı konudaki makalesi yayınlanmıştır. 1948'de Amerikalı psikiyatrist Nathan Rapport “İyi Rüya!” adlı makalesinde bilinçli rüya deneyimlerini anlatmıştır. Daha sonra birçok yazar kendi deneyimlerinden yola çıkarak bilinçli rüyalar konusunda çeşitli kitaplar yayınlamıştır.

Carlos Castaneda'nın Öğretilerinde Bilinçli Rüya

Modern Batının dikkatini bilinçli rüyalar konusuna çeken yazarların başında, daha önce söz ettiğimiz antropolog yazar Carlos Castaneda geliyor. Bildiğimiz kadarıyla Türkiye'de çıkan kitaplar arasında bilinçli rüyalarından söz eden ilk kitap da Castaneda'nın yazdığı **Ixtlan Yolculuğu (Ixtlan Yolculuğu–Yaqui Kızılderili Büyücüsü Don Juan'ın Yeni Öğretileri, Carlos Castaneda, Söz Yayın).**

Castaneda bunu izleyen kitapları olan Erk Öyküleri, İkinci Erk Çemberi,

Kartal'ın Armağanı, Sessizliğin Erki, ve İçten Gelen Ateş'te de bilinçli rüyalarından söz ediyor. İki yıl önce (1999'da) ölen Castaneda henüz ülkemizde yayınlanmamış olan (ama sırada bu kitap var)

Rüya Görme Sanatı (The Art of Dreaming) adlı kitabını tümüyle bilinçli rüyalarla ayırmış. Yazar, bilinçli rüyalarla 'rüya görme' diyor ve 'görme' teriminde olduğu gibi, bilinçli rüyaları sıradan rüyalarından ayırmak için italik harflerle yazıyor. Eski zaman Meksika Yaqui kızılderililerinin şamanik öğretilerini Castaneda'ya aktaran don Juan, rüya görmeyi ona şu sözlerle açıklıyor:

"Öte yandan bi savaşçı erk pesindedir; erke götüren yollardan biri de rüya görmedir. Bir avcı ile bir savaşçı arasındaki fark, bi savaşçının erke yönelmiş olmasında, bir avcının da bu konuda hiçbir şey bilmemesinde ya da pek az şey bilmesinde yatar."

Don Juan'la Castaneda arasındaki konuşma daha sonra şöyle sürer:

"Ne yapmam gerektiğini öneriyorsun?" diye sordum.

"Kendini erk için ulaşılabilir kıl; rüyalarınla cebelleş," diye yanıtladı don Juan. "Sende erk olmadığı için onlara rüya diyorsun sen. Bi savaşçı, erk arayan bi insan olarak, onlara rüya demez, onları gerçek diye görür."

"Yani rüyalarının gerçek olduğuna mı inanır?"

"Hiçbir şeyin başka hiçbir şey olduğunu sanmaz o. Senin rüya dediğin şey, bir savaşçı için gerçektir. . . . Rüya görme bi savaşçı için gerçektir; çünkü o, rüyasında ölçünmeli olarak eyleme geçebilir, bir şeyi seçer ya da yadsır, bir sürü şey arasından erke ulaştıracak olan şeyi seçebilir, sonra da onları kendi çıkarına kullanabilir, oysa sıradan bir rüyada ölçünmeli olarak eyleme geçemez."

Don Juan daha sonra rüya görmeyle ilgili olarak şunları ekler: "Rüya görmede erk vardır; bir şeyleri değiştirebilirsin; sayısız gizli olayı aydınlayabilirsin; istediğin şeyi denetleyebilirsin."

Don Juan Castaneda'ya **"rüya görmeye geçiş yöntemini"** öğretirken ona şunları söyler: **"Çok basit bir şeyi yaparak başlamalısın. . . . Bu gece rüyalarında ellerine bakmalısın."** Bu kişinin bilinçli bir rüyada kendi istediği şeyleri yapmaya başlaması için kullanılan bir yöntemdir. (İlginçtir ki modern rüya yorumcularına göre kişinin rüyasında ellerini görmesi, amacı simgeler ve rüyayı görenin edimlerinin arkasında yatan niyetlerinin üzerine yoğunlaşması gerektiğini gösterir.) Castaneda rüya görme çalışmaları yaparken ellerini bulup onlara bakabilmek için yıllarca uğraşması gerektiğini anlatır. Bir arkadaşımız daha Castaneda'nın Ixtlan Yolculuğu kitabındaki **"Erk İçin Ulaşılabilir Olmak"** adlı bölümü okuduğu gece rüyasında uyanmış ve aklına kitapta okudukları gelmiş. Hemen ellerine bakmaya çalışmış.

Söylediğine göre ellerini kaldırırken ona ellerinin üzerinde bir ağırlık varmış gibi gelmiş, çünkü arkadaşım fiziksel bedeninin ellerinin yorganın altında olduğunu düşünmekteymiş. Ama yine de hemencecik kaldırıvermiş elini. Sonra da diğer elini kaldırmış. Arkadaşım bana, **"Demek ki Castaneda'nın yazdığı gibi yıllar boyu uğraşmak gerekmiyor rüyanda ellerine bakabilmek için,"** demişti. (Bunda kesinlikle haklı. Hiçbir çalışmada bunun çok zor bir iş olduğunu, sonuca ulaşmak için ille de çok çalışmanız gerektiğini düşünmeyin. Çalışmalar siz onları ne kadar zor sanırsanız o kadar zor.) Bilinçli rüyaları görmeye yeni başlamış olanlar, çoğunlukla arkadaşımın yaptığı gibi fiziksel bedenleriyle rüyadaki bedenlerini birbirine karıştırmaya benzeyen yanılgılara düşerler, bunlar çok normaldir. Örneğin ilk bilinçli rüyalarınızda çoğunlukla, rüya sona erdiğinde bedeninizi rüyada gördüğünüz halde bulacağınızı sanırsınız. Yani eğer rüyanızda bir koltukta oturmaktaysanız, rüyadan uyandığınızda kendinizi yatağınızda oturur bulacağınızdan eminsinizdir. Ama, sürpriz. . . Kendinizi yatakta yatar halde bulursunuz. Ya da eğer rüyanızda kendinizi sıırıksıklam terlemiş görürseniz, uyandığınızda yatağın terden ıslanmış olmasını beklersiniz; halbuki yatak kupkurudur. Sıkça karşılaşılan bir durum da gerçek yaşamdaki korkuların, şartlanmaların ilk

başlarda rüyalarda da ortaya çıkmasıdır. Örneğin rüyanızda karşınıza bir uçurum çıkar ve siz oradan aşağıya atlamak istersiniz, nasıl olsa bu bir rüyadır ve hiçbir zarar görmeyeceksinizdir. Koşarak uçurumun ucuna gelirsiniz, ama kendinizi aşağıya atamazsınız, bir şeyler sizi durdurmaktadır; hatta görünmeyen bir güç, siz yürümediğiniz halde, sizi geriye doğru kaydırabilir. Çünkü böyle bir şey yapmamaya şartlanmışsınızdır. **(Rüyasında örneğin ateş gören bir Tibetli Budacının kendisini ateşe atması, işte bu gibi şartlanmalardan kurtulmak ve bilinçli rüyalarda daha özgür hale gelebilmek içindir.)** Zamanla rüyalarda deneyim kazandıkça rüyalarınızda istediğiniz her şeyi rahatça yapabilir hale gelirsiniz. Don Juan'ın sözleriyle: **"Erk avcısı bir adamın rüya görmesinde sınır filan bulunmaz."**

Dönelim don Juan'la çömezine. Don Juan daha sonra Castaneda'ya rüya görmeyi öğrenirken ille de ellerine bakmasının gerekmediğini, kendi seçtiği herhangi bir şeye de bakabileceğini anlatır. Rüyasında bakışı odaklama konusu üzerineyse şunları söyler: **"Ellerin biçim değiştirmeye başladığında, bakışlarını onlardan uzaklaştırıp seçeceğin başka bi şeye yöneltmelisin; sonra, gene ellerine bakmalısın. Bu yöntemde ustalaşmak uzun zaman alır."** Bilinçli rüyalarda bakışınızı üzerine doğrulttuğunuz herhangi bir nesne dalgalanmaya ve netliğini yitirmeye başlayabilir. Ama bu her zaman olmaz! Çoğu zaman bakmakta olduğunuz nesneye uzun uzun bakabilir, hatta onu en ufak ayrıntılarına kadar inceleyebilirsiniz. Ama eğer dalgalanmaya başlarsa, o zaman bakışlarınızı başka bir yere kaydırıp sonra yeniden bakmakta olduğunuz şeye döndürebilirsiniz.

Castaneda'nın kitaplarının ona büyük bir başarı getirdiği bir gerçek. Don Juan'ın ona rüya görmeyle ilgili öğrettiklerinde de yanlış bir taraf yok. Ama Castaneda'nın bilinçli rüyalar üzerine yaşadığını anlattığı bazı deneyimlerin ne derece tutarlı olduğu tartışılır. Stephen LaBerge Lucid Dreaming adlı kitabında Castaneda'yla ilgili olarak şunları yazıyor:

"Ne zaman bilinçli rüyalar konusunda bir konuşma yapsam, hep birisi, çoğunlukla Ixtlan Yolculuğu'nda 'don Juan' adlı kişinin 'Carlos' adlı kişiye, görünüşte rüya görmeyi sürekli kılmanın bir yolu olarak, rüyada elini bulmayı öğrettiği olaydan söz ederek, Carlos Castaneda konusunu açar. 'Carlos' sürekli, acemice işler yapıp duran bir geri zekalı olarak gösterildiği için, ellerini herhangi bir yerde bulmayı öğrenmesi onun için bir gelişme sayılabilir. Ama bilinçli rüyaları öğrenecek olan çoğu başka kimse için, elini bulmayı anımsamak bir bilinçlilik ipucu olarak işe yarayabilir, ama bir kez bilinçli hale geldiğinizde, yapacak bundan daha ilginç şeyler vardır.

"Dinleyicilerimin bundan başka bilmek istedikleri bir şey de, benim Castaneda kitapları hakkında ne düşündüğümdür. Çoğunlukla, onun 'erk öyküleri' çok sayıda okuyucuya iç dünyalarını keşfetmede ve zihinlerini alternatif gerçeklikler olanağına açmada ilham verme görevini gördüğü için Castaneda'ya bir şükran borcumuz olduğu yanıtını veririm. Bu işin iyi

yanı. Kötü yanına gelince, kanıtların çokluğu bu kitapların, yazarın iddia ettiği gibi, 'roman olmayan' kitaplar olduğu görüşüyle çelişiyor gibi görünmektedir. Örneğin, bir etnobotanikçi, Carlos'un Sonora çölünde karşılaştığını iddia ettiği bitki ve hayvanlara dayanarak antropolog Castaneda'nın oraya hiç gitmemiş olduğu sonucuna varmanın yanlış olmayacağını söylemektedir. Her iki halde de, Castaneda'nın, yani yazarın tarif ettiği çölün, onun olduğunu iddia ettiği çöl olmadığı açıktır. Benzeri bir biçimde, Carlos'un rüya görme dünyasıyla ilgili anlattıklarına dayanarak, kendimi onun gerçekte oraya da gidip gitmediğini merak etmekten alamıyorum.

"Nezaket çoğunlukla beni bu gibi düşünceleri herkesin içinde ifade etmekten alıkoymaktadır. Bununla birlikte, roman karakterleri nezaketle konuşmak zorunda değildirler ve birkaç yıl önce, 'don Juan'a Carlos Castaneda'nın son kitabı olan Kartal'ın Armağanı hakkında ne düşündüğünü sorduğumda, kontrol edilemeyecek bir biçimde güldü ve açıkça şu yanıtı verdi: 'Kuş pisliği.' Umarım Dr. Castaneda, yazar, kendi yarattığı karaktere verdiği şaka anlayışından hoşnut kalmıştır."

Söz Castaneda'dan açılmışken, yazdığı kitaplar Batıda bestseller olan bu antropolog yazarla ilgili bazı olumsuz eleştirilere de burada değinelim. Castaneda'nın kitapları ünlenince hakkında birçok eleştiri de ortaya çıkmaya başladı. Yazdığı olayların doğruluğu ve kişilerin gerçekliği tartışma konusu haline geldi. Hatta akademik camiayı aldattığı için Los Angeles'taki California Üniversitesi tarafından kendisine verilen doktora ünvanının geri alınması gerektiğini söyleyenler bile çıktı. Bazı Amerika'lı yazarlar, Castaneda'nın yazdıklarını irdeleyen ve onu eleştiren kitaplar yayınladılar. Bunlardan ilki, LaBerge'in yukarıda sözünü ettiği etnobotanikçi, R. E. DeMille'dir. DeMille 1976 yılında çıkarttığı Castaneda'nın Yolculuğu: Güç ve Alegori (Castaneda's Journey: The Power and the Allegory) adlı kitabında, Castaneda'nın eserlerinde anlattığı birçok şeyin gerçek olmadığı sonucuna varmıştır. Castaneda taraftarlarıysa onun don Juan, don Genaro ve onların çömezlerini korumak için gittiği yerlerdeki bitki örtüsü ve canlıları kitaplarında kasıtlı olarak değiştirdiğini ileri sürerek onu savundular. Gerçekten de 1970'lerde birçok maceracı Amerikan genci Meksika'ya yolculuk yaparak Castaneda'nın kitaplarındaki veriler ışığında don Juan'ı bulmaya çalışmıştı. Bir başka yazar Jay Courtney Fikes ise, yazdığı Carlos Castaneda, Akademik Fırsatçılık ve Psikedelik Altmışlar (Carlos Castaneda, Academic Opportunism and the Psychedelic Sixties) adlı kitapta Castaneda'yı fırsatçılıkla suçlamaktadır.

Castaneda'ysa bir röportajda kendisiyle ilgili suçlamaları şöyle yanıtlıyor:

"Batılı adamın bilişsel sistemi bizi önceden düşünülüp yapılan çıkarımlardan oluşan görüşlere güvenmeye zorlar. Yargılarımızı her zaman, örneğin neyin "kabul edilmiş" olduğu gibi, 'a priori' olan bir şey üzerine kurarız. Kabul edilmiş olan antropoloji nedir? Üniversitedeki

anfilerde öğretilen antropoloji mi? Bir şamanın davranışı nedir? Kafasına tüyler takıp ruhlarla dans etmek mi? Otuz yıl boyunca, insanlar Carlos Castaneda'yı yazınsal bir karakter yaratmakla suçladılar, çünkü benim onlara bildirdiklerim antropolojik 'a priori' olanla, anfilerde ya da antropolojik alan çalışmalarında kabul edilmiş olan görüşlerle uyuşmuyordu."

Onun yazdığı deneyimleri gerçekten yaşayıp yaşamadığını, Meksika'da anlattığı yerlere gidip gitmediğini, don Juan'ın öğretilerini ondan öğrenip öğrenmediğini bilemiyoruz ama şurası kesin ki Castaneda nabza göre şerbet vermeyi çok iyi biliyor. Neden dersiniz ... 60'lı yıllarda psikedelik, sanrılandırıcı (halüsinojenik) maddeler, yani insanın hayaller, halüsinasyonlar görmesine, psikotik durumlar yaşamasına neden olan esrar, marijuana, haşaş, LSD, meskalin gibi maddelerin kullanılması, hipiler, beatnik'ler arasında çok yaygındı (60'larda herkes biraz hipiydi zaten). Çoğu kişi için bu maddeler nirvana'ya (?) giden "kestirme yol"du. Psikedelik madde ve ilaçlarla gizemciliğin ilişkisi üzerine birçok kitap ve dergi makalesi yayınlanmıştı. Castaneda işte bu yıllarda yayınladığı ilk iki kitabında don Juan'ın kendisine öğrettiği sanrılandırıcı bitkilerle yaşadığı deneyimlerini anlattı. 70'li ve 80'li yıllardaysa psikedelik maddelere duyulan ilgide bir azalma olurken Uzak Doğu felsefesi gibi ruhsallığa yönelik öğretilere olan ilgi hızla arttı. Castaneda bu yıllarda çıkarttığı kitaplarında don Juan'ın öğretilerinin ruhsal yanını anlattı. İlk olarak Ixtlan Yolculuğu adlı kitabında kısaca anlattığı bilinçli rüyalar konusu, başka yazarların da çalışmalarıyla Batıda ilgi çekmeye başlayınca, Castaneda sonraki kitaplarında rüya görme sanatına ayırdığı bölümlere yer verdi, sonra da 1993'te çıkan Rüya Görme Sanatı (The Art of Dreaming) adındaki kitabının tamamını bu konuya ayırdı. 90'lı yıllara gelindiğindeyse, beden terapisi, bedensel farkındalık, ch'i-kung türü içsel enerji çalışmaları gibi konuların gittikçe popülerlik kazanınca, Castaneda bu kez öğrencilerinin "**büyülü geçişler**"i Taocu çalışmalardan alınan tekniklerle birleştirerek geliştirdikleri Tensegrity adlı sistemle çıktı karşımıza. Daha sonra bu sistemi anlatan Büyülü Geçişler (Magical Passes) adındaki kitabını çıkardı. Yani ne zaman ne revaçtaysa, neler ilgi görüyorsa, Castaneda eserlerinde don Juan'ın öğretilerinin o yanlarına ağırlık verdi.

Gerçi Castaneda'yla ilgili böyle olumsuz şeyleri aktardık ama onu eleştiren, sorgulayan kitapların yanında Castaneda'nın yaşamını, öğretilerini anlatan birçok kitabın olduğunu da burada belirtelim. Hatta Castaneda'nın öğretileriyle ilgilenenlerin yazarın kitaplarında dağınık halde bulunan belirli konu ve kavramları kolayca bulabilmeleri için özel kavram indeksleri bile basıldı. Dediğimiz gibi, don Juan gerçek mi, Castaneda yazdıklarını gerçekten yaşad mı, bunları kesin olarak bilemiyoruz, ama şu bir gerçek ki don Juan'ın öğretileri çok sağlam, ayağı yere basan, sıkı öğretiler. Birçok sisteme göre daha az karmaşık ama etkin yöntemler var don Juan'ın öğretilerinde. (Aslında Castaneda bu görüşe elinden geldiğince karşı çıkmaya çalışsa da, don Juan'ın öğretileri, şamanizm dışındaki birçok Uzak Doğu öğretisiyle ve Batı okültizmiyle yakın benzerlikler gösteriyor.) Don Juan'ın öğretilerinin "güç"lü bir yanı da fazla kafa karıştırmaması, pratiğe yönelik olması. Ayı ca bu kitapların çok zevkli olduğu ve insanı

bol bol güldürdüğü de bir gerçek. Bu nedenlerle okumamış olanlarınıza Carlos Castaneda'nın kitaplarını şiddetle öneriyoruz.

Castaneda Rüya Görme Sanatı adlı kitabında, bildiğimiz dünyadan farklı dünyaların var olduğunu ve çalışma yapmak yoluyla bilinç durumumuzu değiştirerek bu şaşırtıcı yerlere gidebileceğimizi söylüyor. Güçlü büyücülerin bilinçli rüyalarını kontrol ederek başardıkları işleri; aramızda yaşayan eski zamana ait, olağanüstü ve bazen tehlikeli varlıkları; don Juan'ın bilgileri sayesinde iki ya da daha fazla kişinin aynı anda nasıl birlikte rüya görebileceklerini; ve rüyanın **"dördüncü kapısı"** kullanılarak diğer dünyalara nasıl ulaşılabileceğini anlatıyor. Şamanlar için, bildiğimiz dünyanın "sıradan" gerçekliğiyle Castaneda'nın "bir başka gerçeklik" adını verdiği gerçeklik birbiriyle eşit derecede gerçektir. Bir şaman çoğu kez gündelik yaşamındaki deneyimleriyle şamanik yolculuk yaparak gittiği dünyalarda başına gelenleri aralarında kesin bir ayırım yapmadan anlatır:

. . . eğer bir Hivaro (Jivaro) şamanının konuşmasını dinlemiş olsaydınız, onun günlük yaşamında size, bir Batılı olarak, tümüyle anlamsız ya da olanaksız görünen deneyim ve davranışlarını anlatmasını dinleyebilirdiniz. Örneğin, size şamanik gücüyle uzaktaki büyük bir ağacı yardığını ya da bir komşusunun dolabının içinde ters dönmüş bir gökkuşağı gördüğünü söyleyebilir. . . . Aynı konuşmada size yeni bir üflemeli boru silahı yapmakta olduğunu ya da önceki sabah avlanmaya çıktığını söyleyebilir. (Şamanın Yolu 80-1)

Don Juan da bilinçli rüyalarındaki yaşama, uyanırken deneyimlediğimiz yaşamın bir uzantısı olarak bakıldığını söylemektedir:

Rüya görme uykunun yapmamasıdır. Bu durumda rüya görme, uygulayıcıların yaşamlarının bir bölümünü uyku halinde geçirmelerinden oluşur. Öyle ki, rüya görücüler artık uyumuyor gibidirler. Yine de, uykusuzluk onlarda herhangi bir sorun yaratmaz. Rüya görmenin etkisi, sözüm ona ayrı bir beden, rüya gören bedenin kullanımı sonucu, uyanık yaşanan zamanın bir uzantısı gibi görünür. (Kartal'ın Armağanı 29)

Gerçekten de bilinçli rüyalarda yaşanan deneyimler, uyanırkenki deneyimlere inanılmaz, ayırt edilemez derecede benzer. Bu bilinçli rüyaların sıradan rüyalarla arasındaki birçok farktan biridir. Bilinçli olduğunuz bir rüyada beş duyunuz da çalışır haldedir. Sonradan anımsadığınız normal bir rüyada çoğunlukla yalnızca görme ve işitme duyusu çalışırken, bilinçli rüyalarda görmekle ve işitmekle kalmaz, dokunduğunuz çeşitli şeyleri, kalbinizin atışlarını hissedebilirsiniz, yediğiniz bir yemeğin tadını ya da kokladığınız bir şeyin kokusunu alabilirsiniz. Bilinçli rüyaların bir başka özeliği de, bu rüyalarda yaşanan deneyimlerin gerçek yaşamdakinden çok daha "gerçek" hale gelebilmesidir. Farkındalık düzeyiniz ne kadar yüksekse gördüğünüz bilinçli rüya da o kadar canlı, berrak, net hale gelir. Eğer bilinciniz yeterince açıksa, rüyalar alemi öyle bir hâl alır ki, uyanırkenki gerçek deneyimleriniz bunların

yanında sönük kalır. Castaneda'nın bilinçli rüyaların gerçek yaşam kadar gerçek olup olmadığını öğrenmek için sorduğu, **"Şimdi bizim yapmakta olduğumuz şeyler ne denli gerçek yani?"** sorusuna don Juan şu yanıtı verir: "Şayet karşılaştırma yapmak istiyorsan, belki daha da gerçek olduğunu söyleyim sana."

Don Juan rüya görmede bu derece ustalaşmak için **"ikinci dikkat"** adını verdiği farkındalık durumunun geliştirilmesi gerektiğini söylüyor. Bu dikkati geliştirmek zaman alan, deneyim gerektiren bir iş. Örneğin eğer bilinçli rüyalar diye bir şeyin olduğundan haberiniz yoksa, başınıza gelen bir deneyimi uykudan uyanmak üzereyken yaşadığınız bir halüsinasyon sanabilirsiniz. Bilinçli rüyalar gören bir tanıdığımıza da ilk önce böyle olmuştu. Arkadaşımız yıllar önce de birkaç bilinçli rüya görmüş olduğunu, ama o zamanlar henüz bilinçli rüyalardan haberi olmadığı için bunları halüsinasyon sandığını söylemişti. Bilinç düzeyiniz, farkındalığınız ne kadar yüksekse bu rüyaların size oynayacağı sayısız oyunu o kadar kolay atlatırsınız. Örneğin siz gece uyurken bazen boşlukta bir delik açılır ve orada bir görüntü görmeye başlarsınız, bu ilk başlarda birkaç saniye sürer sonra yeniden uykuya dalıverirsiniz. Ama eğer bilinçliliğinizi koruyabilirsiniz bu delik genişler ve bilinçli rüya görmeye başlarsınız. Bazen önce durağan bir görüntü çıkar karşınıza, sonra sanki görüntü bir sinema perdesindeymiş gibi siz gidip o görüntünün içine **"girersiniz"**. Bir de **"sahte uyanışlar"** vardır, yani uyurken uyandığınızı sanırsınız, ama bir süre sonra tekrar uyanır ve az önce aslında uyanık olmadığınızı anlırsınız! Uzun bir süredir bilinçli rüya görme çalışması yapmakta olan bir arkadaşımız eskiden yaşadığı bir olayı mektubunda şöyle anlatıyor:

"Gece duş aldım, kendimi çok keyifli hissederek yattım. Birkaç rüya gördüm, birkaç defa da yatağımda uyandım geri uyudum. Sabah bir şey getirmek için bir arkadaşım geldi ve kapıyı çaldı. Yatağımdan kalktım, kapıyı açtım. Arkadaşım biraz konuştuktan sonra gitti. Ama ben yatakta bilinçliydim, kesinlikle bilinçliydim, bunu çok iyi biliyorum, çok keyifliydim, bir şeyler düşünüyordum, iyi bir uyku çekmişim. Ve birden kapının çalınmasıyla uyanmışım. Ama ben uyanıktım, dahası düşünüyordum. Rüyadan iki defa uyanmanın başkalarına da olduğunu biliyorum. Ama bu aklıma bile gelmedi, eğer ben az önce uyanıktıysam, bilinçliydiysem ki bundan eminim, o zaman şimdi neredeydim? Ve gerçek olan varsa eğer hangisiydi, çünkü deminki de en az şu anki gerçekliğim kadar gerçektir. Yani yıllardır uğraşıp durduğum, kendime dert ettiğim hayat bir rüya mıydı? Rüyalardan tek farkı sürekli olması mıydı? Sürekli bile değildi, hayat rüyalarla ya da rüyalar hayatla, hangisi bilmiyorum bölünüyordu.

ACI AMA BİR GERÇEĞİ VAR

Türkiye halkı kravat takar, lüks otomobillerde dolaşır, bikinili hatunları sosyetik plajları doldurur veya şehirlerini şekilsiz gökdelenlerle doldurup oraları yaşanmaz hale getirir, ama tüm bu halk zenginiyle fakiriyle, şehirlisiyle köylüsüyle zır cahildir.

Kendi tarihinden habersizdir. Aslında ne dilini, ne dinini bilir, ne geleneklerini tanır, ne de toplumsal değerlerinin evriminden haberdardır.

Muhteşem Yüzyıl diye televizyonlarda alkışladığı dönemde, devletinde Amerika'dan gelen gümüşün ilk enflasyonu başlattığını bilmez (çünkü Avrupalı dünyayı keşfederken, muhteşem (!) padişahları haremde gönül eğlendirmekte, dünyayı öğrenelim diyen Pirî Reis'in kafasını vurdurmaktadır).

O Muhteşem (!) yüzyılda Anadolu'da medrese o kadar ayağa düşmüştür ki, öğrenci haydutluğa başlamıştır (buna softa şekâveti denir). Avrupa'da ilk yenilgimizi Muhteşem (!) Süleyman devrinde aldığı gibi (I.Viyana bozgunu: 1529), Hint Okyanusuna her çıkışımızda mini mini Portekiz'den sopayı yiyip Kızıldeniz'e veya Basra Körfezi'ne tıklışımız da bu büyük (!) padişah efendimizin devrindedir.

Gene onun zamanında dünya keşfedilirken, Hint Okyanusu'na kadirge denen sandallarla açılan ve 1554'te Hindistan'da karaya vuran büyük (!) bir amiralimiz, yürüyerek üç senede Hindistan'dan Edirne'ye gelmiş ve meşhur bir kitap (Mirât-ül Memâlik) yazmıştı. El alemin dünyayı öğrendiği bu dönemde Seydî Ali Reis gazel söyleyip, eğlence partilerini anlatmaktan başka tek bir detaylı coğrafya bilgisi toplamayı gerekli bulmamıştı.

Büyük (!) Sultanımız Süleyman'ın Fransa kralı I. François'yı hapisten bir mektupla kurtardığını okurduk mektepte. O François'nın kurduğu Collège de France bugün dünyanın en önemli araştırma kurumlarından biridir. Bizimkinin hangi kurumu ayakta kaldı? Hangi kurumunun insanlığa beş paralık bir faydası oldu? Tek becerdiği kalıcı şey, akli başında öz oğlu Şehzade Mustafa'yı Hürrem uğruna katlettirip, devleti bir ayyaşa teslim ederek halkının geleceğini karartmak oldu.

Artık yeter! Bu ve benzeri rezillikleri yalanlarla bezeyip yücelten, buna karşılık bize bütün dünyada saygınlık kazandıran, aklımızı kullanıp onurlu insanlar olmamızı sağlayan Atatürk 'ü aşağılayan âlim pozlu, ukala tavırlı zır cahilleri her gün halkın karşısına diken televizyon kanallarından ve gazetelerden gına geldi.

Yükselen ahlaksızlık grafiğimiz kimin eseridir sanıyorsunuz? Cehalet tüm fenalıkların anasıdır. Biz de o anayı besleyip duruyor, onun tosuncuklarına oylar veriyoruz.

Artık yeter! Memleketimde her elimi attığım yerde cehalet çirkefine bulaşmaktan bıktım.

Prof.Dr. Celal Şengör

<https://resistancehonorable.blogspot.com.tr/2017/03/bir-degil-bin-kez-okunulas-okumakla.html>

KADERDEN ANLAYANA

Evin genç oğlu askerden geliyor, bir iş edinme arifesinde. Ailede adetmiş; bir işe girişmeden önce danıştıkları, saygı duydukları bir şeyh varmış. Çocuğu ona götürüyorlar, elini öptürüp, hayır duasını alıyorlar ve çocuğa ne iş tavsiye ettiğini soruyorlar. Şeyh,

"Saatçilik yapsın." diyor.

Aile "Olur mu acaba?" diyor ve şeyh "Siz bilirsiniz." dedikten sonra, aile çocuğa saatçilik değil, başka bir iş kuruyor. Adamakıllı uğraşmalardan sonra çocuk, bir süre sonra zengin oluyor ve hayır dua almak için tekrar şeyh efendiye gidiyorlar.

"Çocuğumuz şu işi yaptı, çok zengin oldu." diyorlar. Şeyh efendi de

"Tabii olur." diyor. Aile bu kez,

"Ama siz saatçi olsun demiştiniz." deyince, şeyh

"O zaten zengin olacaktı, ama ben fazla üzülsün, yorulsun istemedim." diye cevap veriyor. O adam, irade sahibi olduğu için çocuğun hareketini kazaen olmaktan kurtarıp, belli bir hedefe, yani çalışma çizgisinin hükmü altına almak istemiş.

sh:512

Kaynak: P. D. OUSPENSKY, İnsanın Gerçeği "Kendini Bilmek", İn Search Of The Miraculous, 4. Baskı: 2010, İstanbul

AMERİKAN YERLİSİNİN DUASI

Türkçeye Uyarlayan: Hakan Onum

Ey! Yüce Ruh.

Sen ki, esen rüzgârlarda sesini duyduğum ve
Bütün dünyaya yaşam soluğu veren.

Duy beni.

Küçük ve zayıfım.

Gücüne ve bilgeliğine ihtiyaç duyuyorum.

Beni güzellikler içinde yürüt

Kızılımsı günbatımını görmemi sağla.

Yarattıklarına saygı göstermemi sağla ve

Sesini duyabilmem için kulaklarımı keskinleştir.

Beni bilge yap ki.

Halkıma öğrettiklerini anlayabileyim.

Her yaprak ve kayanın içine gizlediğin dersi
öğreneyim.

Güç isliyorum.

Ancak kardeşime üstün gelebilmek için değil.

En büyük düşmanım olan kendimle savaşmak için.

Beni, her zaman, bütün masumiyetim ve
dürüstlüğümlle Yanına gelmeye hazır kıl ki. yüzüne
bakabileyim.

Öyle ki, yaşamım günbatımı misali solduğu zaman
Ruhum utanç duymadan Sana varabilsin.

NATIVE AMERICAN PRAYER

O! Great Spirit.

Whose voice I hear in the winds

And whose breath gives life to all the world.

Hear me.

I am small and weak.

I need your strength and wisdom.

Let Me Walk In Beauty.

And make my eyes ever behold the red and purple sunset.

Make my hands respect the things You have made

And my ears sharp to hear your voice.

362 Yazılar

Make Me Wise

So that I may understand the things You have taught my people.

Let Me Learn the lessons You have hidden in every leaf and rock.

I Seek Strength

not to be greater than my brother.

But to fight my greatest enemy ? myself.

Make Me Always Ready to come to You

With clean hands and straight eyes.

So when life fades as the fading sunset.

My spirit may come to you without shame.

BÜTÜN KARDEŞLERİME SESLENEN ÇILGIN BİR ŞİİR

Dünya, okuma bilmeyenleri aldatır;

Ben ne mutlu ki hem okumada hem de yazmada ustayım.

Dünya hiçbir işi olmayanları aldatır;

Oysa ben yüksek devlet memurluklarıyla onurlandırıldım.

Yaşlılar daima hastadırlar;

Bana gelince, şu an ne ağrım ne de sızım var.

İnsanlar durmadan evlilik sıkıntısı çekerler;

Fakat ben evlilikle ilişki kestim ve elimi eteğimi çektim.

Hiçbir değişiklik zihnimin huzurunu bozmuyor.

Hiçbir iş bacaklarımı titretmiyor.

Bu nedenle on yıldır ruhum ve bedenim

Kaçınıklığın huzuru içinde dinleniyor.

Hepsinden öte ağır ağır geçen son yıllarda

Çok az şeye ihtiyaç duydum.

Kış boyunca beni ısıtan bir parça örtü

Ve gün boyunca tok tutacak bir öğün yemek.

Evimin küçük olması hiç de önemli değil;

Ne de olsa, insan bir odadan fazlasında uyuyamaz...

Bir sürü atımın olmaması önemli değil;

Bir insan aynı anda iki arabayı süremez ya!

Dünyadaki on insandan belki de yedisi

Benim kadar talihlidir.

Ama halinden benim kadar memnun birini ararsanız.

Bir tane bile bulamayabilirsiniz.

Başkalarının meselesi olduğunda ahmaklar bile bilgedir.

Kendi meselelerinde bilgeler bile hata yapar.

Kimseye kalbimi açmaya cesaret edemem.

Bu nedenle yabancı sözlerim

Tüm kardeşlerime seslenir.

Po Chu – I, İ S. 835

(Çevrin: A. Waley - Cem Şen)

**TERS GİDEN BİR ŞEY YOKTUR
OLMASI GEREKEN VARDIR**

Eski zamanlarda bir ülkede, çocuk doğuramayan bir prenses en sonunda hamile kalmıştı.

Bütün ülke hummalı bir hazırlığa girişmiş, hekimler prensesin ve doğacak veliahtın sağlığı ile ilgilenirken, halk da kutlamalara hazırlanıyormuş. O zamana kadar bulunmuş en büyük inci hazineden çıkartılmış.

364 Yazılar

Bu inci doğacak biricik evladı ve onun ilerdeki hükümdarlığının birliğini temsil edecekmiş.

İnciyi bir kolyeye dönüştürmesi için ülkenin en iyi kuyumcu ustasına göndermişler.

Usta, nice arınma çalışmaları ve dualardan sonra, gece vakti gelip el ayak çekilince işinin başına oturmuş.

Ertesi gün doğum gerçekleşecekmiş.

İncinin de aynı zamanda işlenmesi gerekiyormuş.

Bütün dikkatini toplamış ve hayatının işini yapmaya hazırlanırken elinden bir kaza çıkmış ve.

İnci tam ortadan ikiye bölünmüş !!! Usta öleyazmış.

Bütün varlığı kararmış.

Kendini lanetlenmiş hissetmiş.

En kötüsü de çektiği vicdan azabıymış.

Sabaha kadar kıvranmış.

Gün ağardığında saraya giderek kara haberi verecek ve kaderine razı olacaktı.

Bunun bir uğursuzluk belirtisi olduğu düşüncesi tüylerini ürpertiymiş.

Sabah olunca kapının tekmelenmesiyle kendine gelmiş.

Kapıyı açıp karşısında askerleri görünce dizlerinin bağı çözülmüş.

Şöyle haykırmış askerlerin komutanı:

"Usta! Tez inciyi ikiye böl! Prensesin ikizleri oldu!"

DERDİ OLAN

"Birisi Zeyd'e arkadan güçlü bir tokat vurdu. Zeyd de aynen karşılık vereceği sırada, tokadı vuran adam:

"Senden bir şey soracağım" dedi, "Önce yanıtını ver, sonra bana vur. Ensene vurunca tokadın sesi çıktı; şimdi senden dostça soruyorum: O ses benim elimden miydi, yoksa senin ensenden miydi, ey uluların öğündüğü zat?"

"Zeyd dedi ki: "Acıdan kurtulamadım ki, bu düşünceyi halledeyim. Senin derdin yok; sen düşünüyorsun; ızdırabı olan bunları düşünmez."

Mevlana Celâleddin-i Rumi, Mesnevi, III, 1380

EVLİYA ÇELEBİ SEYAHATNAMESİNDE MAĞARALAR

Hız: Uğur Murat LELOĞLU

Bu makale, III. Speleoloji Sempozyumu (19-20 Aralık 1999- Ankara)'da sunulmuştur.

Özet

1611 yılında doğan Evliya Çelebi 50 yıldan uzun bir süre, Osmanlı egemenliğindeki topraklar başta olmak üzere geniş bir coğrafyayı dolaşmış ve izlenimlerini kendine has üslubu ile 10 ciltlik seyahatnamesinde toplamıştır. Evliya Çelebi, gördüğü yerlerdeki mağaraları, bazılarının özelliklerini ve mağaralarla ilgili inanışları da kaydetmiştir. Bu çalışmada, Seyahatname'de bulunan mağaralar ile ilgili bilgiler derlenmiş ve yorumlanmıştır. Seyahatname'de, içinden dereler çıkanlar da dahil olmak üzere çok sayıda mağaradan bahsedilmektedir. Bunlardan, Türkiye sınırları içinde kalan bazıları bugün dahi mağaracılık çevrelerinde bilinmemektedir. Bunların araştırılması Türkiye mağaracılığına yeni mağaralar kazandırabilir. Evliya Çelebi'nin kaydettiği bilgilerin nitelikleri dikkate alındığında, kendisinin ilk Türk mağaracısı olduğu söylenebilir.

Giriş

Mağaracılığın ileri olduğu ülkelerde mağaracılığın tarihi de önemli bir araştırma alanıdır. Mağaracılığın yeni gelişmeye başladığı ülkemizde ise bu konudaki çalışmalar yok denecek kadar azdır. Bu çalışma ile hem mağaracılığın tarihi konusunda ilerideki çalışmaların önünün açılması, hem de günümüz için yararlı bilgiler elde edilmesi hedeflenmiştir. Seyahatname'de mağaralar ile ilgili kısımlar derlenerek araştırmacıların dikkatine sunulmuştur. Evliya Çelebi'nin aktardığı bilgiler dikkate alınarak, kendisinin ilk Türk mağaracısı olarak kabul edilmesi de önerilmiştir. Evliya Çelebi

1611 yılında İstanbul'da Unkapanı'nda doğmuştur. Babası saray kuyumcubaşısı Derviş Mehmed Zilli Efendi'dir. Çok iyi bir eğitim görmüştür. Güzel bir sesi olduğu ve müzik eğitimi aldığı, hattatlık ve nakkaşlık yaptığı ve iyi silah kullandığı bilinir. 50 yıldan uzun bir süre, çoğunlukla resmi görevli olarak, tüm Osmanlı topraklarını ve pek çok komşu ülkeyi gezmiştir. Gördüklerini 10 ciltlik Seyahatname'sinde toplamıştır. Çok akıcı ve sürükleyici bir anlatımı vardır. Yazdıklarını ilginç hale getirmek için bazı olağanüstü hikayeler ile de süslemiştir. Çok kuvvetli bir mizah duygusu vardır. 1682 yılında İstanbul'da veya Mısır'da öldüğü sanılmaktadır.

Tarama Sonuçları

Tarama için Seyahatname'nin sadeleştirilmiş bir baskısı kullanıldı [[1] Evliya Çelebi Seyahatnamesi, Mehmet Zillioğlu Evliya Çelebi, Sadeleştirenler: Tefik Temelkuran, Necati Aktaş, Mümin Çevik, Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1984.].

Mağaralar ile uzaktan veya yakından ilgili tüm bölümler alıntılanmıştır. Ancak metnin uzunluğu dikkate alındığında, gözden kaçmış bölümler olabileceği de akılda bulundurulmalıdır. Alıntılar italik harflerle yazılmış, cilt ve sayfa numarası her alıntının başında koyu harflerle belirtilmiştir. Ayrıca, yer veya konu da sayfa numarasının yanına yazılmıştır. Tarafımızdan yapılan yorumlar ise aralarda normal harflerle dizilmiştir.

1.24 İstanbul

366 Yazılar

Demirkapı'dan saman ve kömür döküp Tuna değirmenlerinden, Pınarhisar'dan ve Çekmece göllerinden de saman ve kömür çıktığı "Tuhfe" adlı tarih kitabında anlatılır.

İstanbul ile Çatalca arasında Azadlı adlı köydeki yüksek kayaların delindiği yerlerde Tuna Nehri'nin aktığı yerlerin izleri görülür. Meşaleler yakıp atlarımız ile o mağaraların içinde bir saat kadar Kuzey yönüne doğru gidip gördük. İçerideki güvercin büyüklüğündeki yarasalardan ve pis kokulardan dolayı geri dönüp dışarı çıktık.

Bahsedilen mağara Yarımburgaz Mağarası olmalıdır. Yaklaşık 1 km boyunda olan bu mağara epey geniştir ve genelde Kuzey yönünde ilerlemektedir.

1.29 Eshab-ı Kehf (Mağara eshabı) olayı ...

2.377 Bursa Uludağ

En tepesinde bir mezar vardır. Dört tarafının iri taşlarla çevrilmesinden büyük bir adam mezarı olduğu anlaşılır. . Bu mezarın yakınında yeraltında bir mağara vardır. Yokuş aşağı hayli gider bir karanlık mağaradır. İçinde yetmiş seksen kadar mağara vardır. Kefere zamanında İstanbul'da Ayasofya kubbesinin üstünden papaslar uçarak bu mağaralarda oturlarmış. Bazı kayalarda ikibin yıllık tarihi yazılar vardır. ... yokuş aşağı oniki saatte Kadı Yaylası .

2.494 Zağa Deresi, Şebinkarahisar, [Akıncılar Köyü civarında olmalı]

Onların rivayetine göre eski zamanda bu kayada bir hazine varmış. Mağarasının kapısından içeri bakıldığı vakit cenher, altın, gümüş ve eşyalar açık seçik görülürmüş. Ama mağaranın kapısında iki kılıç varmış ki, biri iner diğeri çıkarmış. Çeşitli defa bu kılıçların önüne gemi direkleri koymuşlar, hıyar gibi kesip atmış. Arif-İ billahlardan birisi gelip, ilim ile bu hazineyi açmış. Mağara yerinde ise de hazinenin yerinde yeller esmiş! Yakınında çok acaip bir tılsım var dediler. Fakat ben görmedim.

2.565 Baku, Azerbeycan

Daha nice yerlerde kaya ve mağaralarda petrol madenleri varmış. Ama gördüklerimiz bunlardır.

2.581 Erzurum, Umudum Köyü [Ayrıca 3.810'a bakınız]

Umudum Dede Köyü'ne geldik. Yüksek bir dağın eteğinde yüz evli mamur bir köydür. Bu köy Fırat Nehri'nin çıktığı yerde kurulmuştur. İşte meşhur Fırat Nehri bu köy civarında büyük bir mağaradan doğar.

Bu köy bugün de aynı adı taşımaktadır. Bölge Mağara Araştırma Derneği tarafından 2000 Baharı'nda araştırılacaktır.

2.616 Mübarek Köyü, Kemah, Erzincan

Allah'ın hikmeti bu mübarek köydeki mağaraların içinden Temmuz ayında akan tatlı sular donup buz olur. Halbuki kış günleri hamam suyundan daha ılık olur. Bütün vilayet halkı katık peyniri dedikleri peynirlerini bu mağaralarda saklarlar. Böyle soğuk bir mahzerdir.

2.661 İstanos Kasabası, Ankara

Mağaralar var ki içine bin adet at bağlansa alır.

İstanos (Stanos) Kasabası, Sincan'a 10 km mesafede bugün Yenikent adı ile bilinen yerdir.

3.763 Kardağı, Cebelüs-Selc, Suriye

Bu dağa bitişik büyük bir dağ daha vardır. Bunda bir mağara bulunur. ... Şam Halkı, Hz. Meryem'in Hz. İsa'yı bu mağarada doğurduğunu söylerler. ... Lakin, büyükler ve tefsirciler ve Yunanlılar'dan Yenvan Tarihi'nin yazarı Hz. İsa'nın Kudüs yakınlarında Beyt-ül-Lahn denilen yerde ana rahminden çıktığını ispat ediyorlar.

3.775 Nakura Dağı (Akdeniz kıyısında, Şam'a üç gün uzaklıkta)

Öyle mağaralı kayaları vardır ki, içine yirmişer bin atlı kimse kirse "Yerimiz dardır" demezler.

3.785 Akka Limanı

Allah Teâlâ bu Semud Kavmi'ne gök gürültüsü ve yıldırım azabı gönderip . kayalar içinde oyulmuş olan mağara evleri yıkılmıştı. Hala kapıların üst eşikleri, kayadan oyulmuş tavanları, yük ve dolapları yere geçmiş olup kimi baş aşağı, kimi yan üzeri yatar haldedir.

Burada bahsedilen olay şiddetli bir deprem olmalıdır. Günümüzde bile deprem gibi doğa olaylarının metafizik yorumları geniş kabul

görebilmektedir. Depremin yukarıdaki gibi yorumlanmış olması doğal karşılanmalıdır.

3.788 Mağar Köyü, Safed

Halkı hep mağaralarda otururlarmış.

3.795 Hz. Lokman Ziyaret Yeri, Remle Kalesi, Lut Gölü yakınında

Lokman ... Said toprağında Asvan Şehri'nde Hz. İdris'in mağarası içinde uzun zaman kaldı. Ben bu mağarayı gördüm. Allah'ın hikmeti hala mağara içinde zencefil, tarçın, karanfil, besbase, kebele ve kakule kokusundan insanın dimağı kokulanır.

3.798 Übülle, Gazze, Filistin Bu sahrada beş aded güzel pınar akar. Bunlara Ayn-ı Seccan (Seccan Pınarı) derler. Kış mevsiminde suları oldukça bollaşır. Akan sular bir çukurda kaybolur.

3.810 Erzurum [Ayrıca 2.581'a bakınız]

Erzurum tarafına seyahat ettiğimizde bu Fırat Nehri'nin doğuş yeri olan kayanın, Erzurum'un iki menzil kuzeyinde Gürcistan Boğazı'nda bulunan Dumlu Baba Türbesi yakınında bir mağarada olduğunu . anlatmış idik.

3.816 Urfa'nın hanları

Samsad Kapısı'ndan dışarıda mağaralardan hanlar vardır ki her biri beşer altışar yüz at alır. On adet kudret eli ile kayadan oyulmuş, benzeri olmayan kervansarayları da vardır. Bunların içinde insan kaybolur. Allah'ın şaşılacak hikmetidir ki bu mağaralar Temmuz ayında serin ve belki soğuk olup kışın ise hamam gibi) olurlar.

3.818 Damlacık Dağı, Urfa

Urfa Kalesi'nin doğu tarafında Damlacık adında yüksek bir dağ vardır. Lanetli Nemrud'un yayladaki merkezi imiş. Bunun eteğinde ve şehir içinde binlerce mağaralar vardır ki her birinde ikişer üçer yüz at ve başka hayvanlar yatar. Binlerce Arap ve Kürt konar, göçer. Mağaraların birinde İbrahim Halil Makamı vardır. Nurlu bir mağara olup kavisli bir kapısı bulunur. Nemrud, Hz. İbrahim'i ateşe atmazdan önce bir mağaraya aç ve susuz kalsın diye hapseder. Allah'ın hikmeti, mağaranın bir tarafından ince bir su akmaya başlar. Bu mucizeyi gören nice kafir İslam ile şereflenip mesud olurlar. Hala o mağarada İbrahim Halil

368 Yazılar

Makamı'ndan o temiz su akmaktadır. Her kim ki bu sudan içse koyun eti yemiş kadar güçlü olur.

3.819 Urfa

Bu Urfa Şehri kayalarında büyük mağaraların çok olmasına sebep, kafirler zamanında her birinin bir çeşit puthane olmasıdır. Her birinde binlerce rahip dolu imiş. Her bir mağaranın birer çeşit ziyareti olurmuş.

3.846 Elbistan

Eshab-ı Kehf Dağı vardır. Şehir dışında bir hayli mesafede Eshab-ı Kehf ziyaret yeri vardır. Fakat bu mağaradan öyle köpek sesi gelmez. Ben şimdilik Eshab-ı kehf'i üç yerde ziyaret ettim. Hangisinin doğru olduğu belli değildir.

3.857 Divrik, Sivas

Yenvan Tarihi'nde anlatıldığına göre ... Divrik adında bir dev vardı. ... yakalanıp nice sene bu Divrik kayasında bir mağarada hapis kalmıştır.

3.870 Muş

Şerefname Tarihi'nin yazdığına göre ... Sübhan Dağı'nda hala mahbus durup kırk elli senede bir sesi duyulur, yetmiş seksen senede bir kere on gün kadar Sübhan kayasından kuyruğunu çıkarır yedi başlı bir ejder o asırda fırsat bulup bütün nemrutları yiyerek Allah'ın emri ile yine Sübhan Dağı'ndaki mağarasına girip mahpus kalmıştır. ... Nemrud Kavmi'ne Cenab-ı hak, Muş sahrasında büyük bir fare yaratıp bütün nemrudları yedirip Muş halkını yok ettirdiği için şehrin ismine Muş derler. Muş'un çıktığı büyük mağara halen görünmektedir.

Burada bahsedilen ejder efsanesinin geçmiş volkanik aktivitelere dayandığı açıktır. Ancak Sübhan Dağı'nın son binyıllar içerisinde bilinen bir aktivitesi yoktur. Efsanenin kökeni muhtemelen Nemrut Dağı'na dayanmaktadır.

Muş Farsça'da "fare, sıçan" anlamına gelmektedir.

3.1098 Malatya

Bu şehrin ilk kurucusu ... Rakbe adlı kayser olup sonra Aspoz adındaki kızı şehri geliştirmiştir. Bu kız babasıyla beraber Meram Bağ'ında bir mağarada gömülüdür.

4.1128 Şatt'ın ikinci kaynağı

Yine buraya yakın Ergani Sirtında, Taht-ı Maşa adındaki bir dağda bulunan mağaralardan gök gürültüsü ve yıldırım gibi sesler vererek çıkar.

4.1128 Şatt'ın üçüncü kaynağı

Şatt başı, Ergani ile Demirkapı arasında Çınarlı Dere denilen yerde yüksek bir bağda bir mağaradan çıkar.

Bahsedilen mağaralar Ergani ile Palu arasındaki bölgede Akdağ'da olmalıdır. Şatt ile kastedilen Şatt-ül Arap'a katılan Dicle Nehri'dir.

4.1141 Mardin

Kale içinde bir çok mağaralar ... vardır. ... Yüzlerce mağaralarında ... anbar, ezilmiş kızıl darı, kara suret darısı ve çeltikli pirinç ... doludur . Diğer çeşit mağara, mahzen ve hasırlarda .

4.1198 Ahlat, Hakkari?

Hatta mağaralarında kırk elli seneden beri yaşayan kimseler vardır ki, elli seneden beri ağızlarına canlı mahlûktan yiyecek koymamışlardır.

4.1207 Amik Kalesi, Van?

Yemen akiki gibi kırmızı kayalar içinde Ad kavmi mağaraları vardır ki dil ile anlatılamaz.

4.1218 Van Kayası

Sahranın içinde kat kat altı yüz aded büyük mağaralar vardır ki her biri bir kervansaray gibidir. Bu mağaralardan nicesinin içinde dokuma yerleri vardır ki çarklar ile, ustalar ibrişim, iplik ve topurganları bükler. Yüzlerce mağarada top güllesi yığılmıştır. ... Nicesi de siyah barut ile doludur. . Hatta özel olarak yüz aded mağarada arpa, buğday, . vardır. Bir mağarada da bütün bütün hayvan kemikleri yığılmıştır. ... [Çeşitli mağaralar anlatılıyor] ... Mağaranın birinde de Allah'ın emri ile petrol yağı madeni çıkar ki kayadan çıkarak büyük bir havuza dökülür. Havuz dolunca devlet tarafından ... tüccarlara satılır. Bu mağara gece gündüz kapalıdır. [Van Kalesi] yukarıda anlatılan mağaralar üzerinde göğe doğru uzanmış yüksek bir kaledir.

Van Kalesi altında bulunan kaya mezarlarına halk arasında mağara deniliyor. Ancak Evliya Çelebi'nin kastettiği mağaraların bunlar olmadığı açık. Günümüzde bilinen böyle mağaralar yok, ancak Kale'de kazılar devam ediyor. İleride bu mağaralar bulunabilir.

4.1291 Van

Sol tarafımız Van Gölü idi ki küçük bir haliç gibi görünüyordu. O kayaların altlarına baştan başa gölün suları girer, dağların etekleri hep boşluktur.

4.1300 Pinyaniş Kalesi

İçinde yüz aded mağara vardır. . Mağaralarında erzak çoktur.

4.1351 Bisütun Dağı

Ad ve Semud Kavmi bu dağın altını kesmişler. Altına binlerce asker malzemeleri ile girseler yerim dar demezler. . Bu mağaranın içi sanki bir sahradır.

İran'da, Bağdat'tan Hemedan'a giden yol üzerinde, Kirmanşah'ın 30 km kadar doğusunda bulunan bir dağdır.

5.25 Ağzıaçık Mağara, Malazgird

Bu köy halkının bütün hayvanları yaz kış Aras Nehri kıyısındaki mağaralarda yatarlar. Bu mağaralar Temmuz'da serin ve belki de soğuk olmakla beraber, kışın sıcakça olurlar. Çoğunlukla ağızları açık olduğundan Açık Mağara adını almıştır. Bunlar Bisütun Dağı numunesi denmeye layık mağaralar olup her birisine onbeşer bin koyun sığar.

5.42 Tokat

Müftü Mescidi yakınında Topçu Bağları, Kerenç Ziyareti Mesiresi: ... merdivenle inilir, bir hayat suyudur. Bazen taşarak dışarı bağlara dökülür.

5.102 Körlo (Kiev)

Kalesi, Ukrayna Belde halkı korkuya kapılıp bütün eşyalarının kıymetli olanlarını, Kiev Şehri'nin arkasındaki Kiev Dağı mağaralarına saklamışlardı. Düşman avlayan Tatar haber alıp, ister istemez o mağaralardan binlerce esir ve ganimet malı çıkardılar. Kiev Şehri halkı ise esir olanlara asla sahip çıkmayıp "kaleyi bırakıp da mağaraya dayanlarından size layık" dediler.

6.663 Öziçse (Öziçya) Kalesi,

370 Yazılar

Budin, Sırbistan . içeride olanlar, kayadan mağaralara girip kurşunları ile kalenin yanına kimseyi sokmazlar.

7.245 Torde Varoşu, Erdel?

Asla insana benzemeyen bir alay korkunç çöl yabanisine benzer adam görünüşlü suçlular . külünkler ile dağcı misal yüksek dağları mağara mağara delip tuz çıkarırlar.

7.258 İnlik Kalesi, Eflak

... bu iki taraf kalelerin altları Tuna Nehri'ne bakan kayalar delik, delik mağaralardır.

7.333 İnkirman Kalesi,

Kırım Buranın kayalarında inleri yani mağaraları çok olduğundan Tatarlar bu kaleye İnkirman derler. ... Kalenin altındaki kayalarda yüzlerce büyük mağara vardır ki her birine biner, ikişer bin koyun sığar. Bu mağaraların içinde sokak sokak kayadan kesme yollar vardır. Kayaların bazı yerlerini dağ deliciler delip mağaraların içine ışık gelecek delikler açmışlardır.

7.341 Menkub Kalesi, Kırım

Bu kalenin içinde ve dışında binlerce çeşit mağaralar vardır ki hayran kalır. Ama bütün Kırım Vilayeti halkının değerli malları bu Menkub Kalesi mağaralarında saklıdır.

7.342 Gevher Kirman Kalesi, Kırım

Bu yolun iki tarafı kesme mağaralardır. Oralarda fakir yahudiler otururlar.

7.345 Eski Salaçık Kalesi, Kırım

Yüzlerce odaları kayalar altındaki mağaralarıdır. Temmuz ayında bu mağaralardaki evler gayet serin olup kışın ise sıcak olurlar.

7.347 Eski Sala Şehri,

Kırım . yalçın kayaları ve mağaraları seyrettik.

7.355 Bahçesaray, Kırım

Kervansarayları yoktur. Amam bu Bahçesaray Şehri'nin iki yanındaki kayalarda yüzlerce büyük mağaralar vardır ki içine yüzlerce insan girip, konup göçerler.

7.431 Çerkes Mitolojisi

Bu Çerkes Kavmine Ademi denmesinin aslı şudur: . "Kızlar Gitgen ve Kızlar Algan" suyu başında bir büyük mağara var. Kızlar Algan suyu bu mağaradan çıkar. Bu mağaranın içinde tunçtan bir adam şekli var. Boyu iki insan boyu kadardır.

. yine arkadaşlarımızla bir saat sonra o tunç adamın önünden . geçip . Eğer oradan bir altın . alsaydık mağaranın içindeki su derya olacak ve tunç adamın gürzünün darbesinden ölüp keşkeğe dönecektir.

7.446 Burgustan Kirman

Horasan Kalesi Altlarında Demavend Dağı gibi binlerce mağara bulunur.

8.87 Atina, Yunanistan

Atina Kalesi'nin havalesi olan kalenin altında öyle mağaralar vardır ki, her birinde çeşit çeşit kubbeler, saraylar, ibadet yerleri bulunur. Bunlardan geçmiş büyük bilginlerden ... Pisagor ... Eflatun gii bilginlerin de odaları bulunmaktadır. ... Bazı mağara sahipleri kimya üzerine çalıştıklarında mağaralarında kibrit, zırnıh ve zibak madenleri kokar. ... bilginlerin bu mağaralarda oturup, ders yapıp, birbirleriyle ilmi görüşmelerde bulunup, .

8.89 Deli Dağ, Atina'nın iki saat doğusu

Nice yüzbin hekim ve bilginler öldüklerinde kendilerinin buraya gömülmeleri için vasiyet ederler. Zira cesetleri asla çürümeden, beyaz ve taptaze olarak mağaralar içinde yatarlar.

8.90 Deli Dağ, Mendel Manastırı yukarısı

Burada cehennem kuyusu gibi derin bir büyük mağara vardır. Papazlar balmumları yakıp, ... daracık kayalar arasından tepe aşağı delikten deliğe inip, bir saatte ta yerin dibinde bulunan makamlara inip seyrettik. Bütün bilginler bu mağaralara girip ... felsefe ilmi ... yaparlarmış. Bu mağaraların hepsi de Allah yapısıdır, insan yapısı değildirler. ... Buradan aşağıda ta yer dibinde havuza varınca indik. . üç saatte dışarıya ... çıktık.

8.92-94 Mağara Kalesi

Mağara Kalesi'nin batı tarafı ardına İnebahtı Körfezi düşer. . arası altı mil kadardır. . Venedik kafiri elinden Fatih zabtetmiştir.

8.140 Tana Kasabası yakını

... kayaları mağaralı viran bir yüksek kaledir.

9.105 Hz. Yahya

Nursuz Timur Şam'ı zapt ile Emeviye Camii'ni yakınca, Hz. Yahya'nın cesedinin orada olduğunu sonradan öğrenip üzölmüş. Bizzat caminin zeminine kırk basamak inerek, Yahya'nın başını nur içinde görür ve evvelve olduğu gibi kapattırır. Bu mağarada bulunan kitaplarda yazdığına göre

9.113 Mekri Kalesi

Bir kale de kayalar üzerinde olup alt tarafları mağaralardır. Bu mağaralar içine kapılar, pencereler, merdivenler oyulmuştur.

9.117 Elmalı

Könye Gölü büyük haliçtir. ... Bu sahranın doğusundan çıkıp geçit vermez. Sesinden insanı dehşet alır. Bir mağara kapısından çıkıp Elmalı şehri altından akar ve Könye Gölü'ne karışır. ... Bu şehrin (Elmalı) kuzeyindeki tepede görünür mağaralar vardır. Teke Bayoğulları zamanında o mağaranın yerinden "Almalı, yeniden almalı" diye ses işitilir. . Hala Elmalı şehrinde o mağara meşhurdur.

Könye Gölü, yakın geçmişe kadar Avlan Gölü olarak bilinirdi. Seyahatname'de geçen bu göl kurutulmuş ve büyük bir çevre felaketi oluşmuştur. Evliya Çelebi suyun battığı yerin yanına gidemediği için suyun oradan çıktığını zannetmiş olmalıdır.

8.189 Melami Dervişlerinden Ali Dede .

Çamaşır Deresi kenarında, bir mağara içinde, . dünyadan el çekmiş, . fukaralığı kabul etmiştir. ... kırk okka ağırlığında bir top güllesi ile mağaranın bir köşesini döğö döğö mağaranın kayasını un gibi etmeyi kendine iş edinmiş.

9.58 Karagöl

Bir küçük göldür. ... Acayip hikayeler anlatırlar. ... bir derviş gelip, bu göl kenarında tam kırk gün erbain çıkarıp ilim kuvvetiyle gölde bir damla su kalmaz ve korkunç bir derinlik meydana çıkar. Bu derin kuyunun dibinde bir demir kapı görünür. Kapı önünde altın kap kakak

372 Yazılar

bulunur. . şehir halkı ... gülünkler ile kapıyı kırmaya çalışırlar. Allah'ın büyüklüğü, bu derin mağaranın içinden bir su fışkırır.

9.128 Ermenek

Bir yalçın kırmızı cilalı duvar gibi kayadır. Yerden iki minare boyu yüksektir. Beş yüz adım uzunluğunda içerisi oyuktur. İçi aydınlıktır. Bu mağaranın üstü kayalardır ve ferah bir çimenlik sahradır. Bu mağarada kırk elli kargir evler vardır. İçinde kayalardan güzel bir su çıkar. Sulatn İbrahim bir avreti buraya hapsetmiş. Ondan başka ademoğlu yoktur. ... Nehri geçtik. Karşıda Aykadın Hanı ulu bir mağaradır. Mağaraya bir kemer kapı yapıp han etmişler.

Suyun çıktığı yer, bugün Ermenek'in su ihtiyacını karşılayan Maraspoli Mağarası olmalıdır.

9.132 Köksu Nehri

... uçurum yollar, mağaralar temaşa ederek ...

9.137 Tarsus

Şehrin kuzeyinde iki saatlik yerde Ashab-ı Kehf ziyaret yerini oniki arkadaş ziyaret ettik. Fakat mağaranın kapısı kapalı imiş. Bir kere de Elbistan Ovası'ndan bir mağarayı Ashab-ı Kehftir diye ziyaret ettik, ama aslı yoktur. Asıl bu Tarsus'tadır.

... Bulgar Yaylası eteğinde Mihr-i Vefa dedikleri bir mağarada gömülüdürler. Yer yer mağaranın delikleri olup bakıldığında mermer sandukalar görünür.

Ashab-ı Kehf günümüzde de bir ziyaret yeridir.

9.159 Cebliye Kalesi

... Hz. Ethem'in sağlıklarında oturdukları mağara, şehirden beş yüz adım uzak, deniz kıyısında değirmenler yakınındadır.

9.172 Safed Kalesi

Hz. Yakub'un kapandığı Beyt-ül Hazen Mağarası kalenin güneyindedir.

9.174 Arap Kahkahası Kalesi

Bu büyük dağın altı büyük mağaralardır. . Bu dere içinde büyük mağaralar vardır.

9.183-185 Sahratullah, Mescid-i Aksa, Kudüs

O zamandan beri bu taş boşlukta durur. Altı büyük bir mağaradır. Fakat bu taşın boşlukta durması yüzünden ziyarete gelenler korkmasın . diye . biri altına ince bir duvar çektirmiş. . Mağaranın ağzında Hz. Cibril Makamı ... Sonra bu mağaradan çıkarken bir beyaz mermer sütun sahraya dayanmıştır. . Sahranın altı mağaralardır. ... Buradan Mescid-i Aksa'ya kadar mağaralardır. ... Mescid-i Aksa altındaki Ak Mağara büyüktür.

9.186 Cesimaniyye, Kudüs

. büyük bir mağara vardır. . Cibril'in gelip İncil'i getirdiği mağaradır.. Selvan suyu otuz basamak aşağıda bir mağaradan çıkar.

9.187 Tur Köyü

Rabia-i Adviiye bir karanlık mağarada gömülüdür.

9.192 Beytullahın

İsa ... Nablus'ta bir mağaraya hapsettiler. ... kıblesinin sağında onikibasamakla inilir bir mağara vardır. Beytullahm budur. İçine yüz adam sığar. ... Beytullahm Mağarası'nın doğusunda yedi taş merdivenle çıkılınca Havariler Makamı Mağarası vardır. Büyük bir

mağaranın dört tarafında on iki küçük mağaradır. . En büyüğü Şem'un Safa'nın mağarasıdır. Mağaraların zemini ince kumdur.

9.194 Halilürahman Kalesi

Bu caminin altı tamamen mağaralardır. . Bu mağaralarda üç bin peygamber gömülüdür. . Vaktiyle bu mağaraya . iple bir çocuk sallandırmışlar. ... Hz. İbrahim'in validesi, Nemrud korkusundan İbrahim'i bir mağaraya bırakmış.

9.197 Zeyt-I Har Dağı, Lut Gölü yakını .

---

burada büyük bir mağara vardır.

9.209 Kaysn Dağı, Şam

Bu dağda şehre karşı bir mağara vardır. Orada üçler, yediler, kırklar makamları vardır. Yine bir mağara içinde Melikülcevad'ın kabri vardır. ... Yine buraya yakın Açlar Mağarası vardır. . Bu Ribve'de bir mağara vardır. O taraf ahalisi Hz. İsa bu mağarada doğdu derler ama doğrusu Beytullahm'da doğduğudur.

9.245 Bedir Kalesi

Buranın kible tarafında Gar-ı Nebi (Peygamber Mağarası) vardır. ... ne kadar ashap şehit oldu ise bu mağarada gömülüdür.

9.260 Velmürselat Dağı

Burada resulullahın mağarası vardır.

9.261 Sebire Dağı

Ebu Nida derler. Bir mağara içinde gömülüdür. 9.277 Mekke

Sebire Dağı'nın solunda Fetih Mağarası vardır. ... Sadme Dağı . birkaç büyük mağaralar var.

9.286 Hara Dağı

Hara Dağı'ndaki bir mağarada peygamber gizlice ibadet ederdi.

9.293 Resuy Dağı

Mehmed Mehdül Hanefi ashabiyle burada bir mağaraya girmiş ve mağaranın kapısı kapanlarını kaybolmuştur, derler.

9.304 Karan Şehri

Yüzbinlerce mağaralar ve mağaralarda da insan kemikleri vardır.

Onuncu Cilt (Mısır, Sudan, Habeş, 1672–1680)

10.616 Lut Kalesi, Mısır

Şehrin keşişleme tarafı kayalı dağdır. Altı tamamen mağaralardır.

10.617 Cebel-i Tayr, Mısır

Taylman Dağı da derler. Her sene sonbaharda Anadolu'dan yüz binlerce çeşitli kuşlar gelip dağ üzerinde dururlar. ... Dağda büyük bir mağara vardır. Seher vakti bütün kuşlar bu mağaranın üzerinde yedi defa fertatlarla dönüp uçarlar. Sonra mağaranın önünde toplanıp guya meşveret ederler. Sonra her cins kuşlardan birer tanesi mağaraya girer. İçerideki ölünceye kadar mağara önündeki kuşlar uçmazlar. ... Sonra ... güneye giderler. ... Mağaraya girdik. O kadar karanlık değil. Ama, kuşların leşlerinin kokusundan insan bir an duramaz. İçeri giren kuşlar mağaranın tepesine gagaları ve pençeleri ile yapışıp ölmüşler ve asılmış dururlar. Bahar mevsiminde ... kuşlar yine gelmeye başlarlar . ama artık mağara içinde kuş

374 Yazılar

kurban etmezler. .Halkın kanaatine göre, eğer mağara içine giren kuşlardan hiç birisi asılıp kalmamış ise o sene Mısır'da kıtlık olacağına alamettir derler.

10.628 Silsile Kalesi Dağlarda binlerce mağara vardır.

Gebel es Silsila Nil Kıyısında, Aswan'ın kuzeyindedir.

10.629 Kolombo Kalesi

Kalenin doğu tarafındaki mağaralarda binlerce kefenli timsah birbiri üzerine yığılıdır.

Kom Ombo adlı yerleşim yeri yine Nil kıyısındadır.

10.630 Alevi Vilayeti

Mağaralarını ziyaret ettik. ... İdris Mağarası'nın yanında Lokman Mağarası vardır.

10.633 Abuhur Aşiretleri

Sekiz yüz mezmum, müflis, çıplak siyah kavimdir. Asla din bilmezler. Bunlar da mağaralardadır.

10.642 Firdaniye Kalesi

Hemen mağaralarının üstünde bir sütun vardır.

10.664 Sindasi Dağı

. bir mağara kapısına gittik. Orada bir kurbanlık tekne var. Sultan burada yedişer adet deve, koyun, keçi, horoz, yılan, kedi boğazladı. Kanları havuza doldu. ... Ameleler mağaranın kapısını yıktılar. Ak sakallı bir adam horoz getirdi, vurmaya başladı. ... Mağarada kayalardan oyulmuş oturacak yerlere yüz kişi . oturduk. Mağaranın bir tarafındaki yarıktan ut, santur ve diğer müzik aletlerinden suzinak makamında nağmeler geldi. ... mağarayı yine kargir kayalarla kapadılar.

10.684 Ateşperest Banyan Kavmi

Hepsi çıplaktırlar ... Ölülerini bir mağaraya koyup kadit ederler. . Dağlarda binlerce mağara vardır.

10.690 Kurna Köyü

Yüksek mağaraları hep Seyfi Zülyezen yapısıdır. Bu mağaralar, taştan oyulmuş öyle sanatkarhane hücrelerdir ki, .

10.691 Semenhu Kasabası

Bu şehrin batısında bir büyük mağara vardır, onu beyan eder. . Her kim ki mağaradan bir tek keten tohumu almak istese, mağaradan bir çeşit haşerat çıkıp adamın kemikleri kalmayınca kadar yerler.

Sonuç

Evliya Çelebi'nin çok sayıda mağara hakkında genel bilgiler verdiği görülmektedir. Bu mağaraların araştırılması bizi anlamlı sonuçlara götürebilir. Evliya Çelebi sadece mağaraların adlarını ve yerlerini belirtmekle kalmamış, bazılarının uzunluklarını, yüksekliklerini (9.128) ve yönlerini (1.24) de nicel olarak vermiştir. Ayrıca mağaraların içerisindeki su hareketlerinden (2.581, 4.1128, 9.117, 9.128), sıcaklıklarından (2.616, 3.816, 5.25), sedimanlardan (9.192) ve içerisinde yaşayan hayvanlardan (1.24, 10.617) da söz etmiştir. Tüm bunları dikkate aldığımızda kendisine ilk Türk mağaracısı demek yerinde olacaktır.

Seyahatnamede belirtilen mağaraların kullanım amaçlarla şu şekilde sınıflandırılabilir:

İbadethane (2.1, 3.10, 8.1),

maden (2.3, 4.5),
ambar (2.5, 4.2),
cephanelik (4.5),
barınak (3.3, 4.3, 7.5, 7.6, 8.6, 9.3, 9.5),
han (3.8, 7.8, 9.5),
hapishane (3.9, 3.12, 9.5),
mezarlık (3.14, 8.2, 9.2, 9.7),
fabrika (4.5), ağıl (5.1, 7.3),
saklanma/saklama yeri (5.3, 7.4, 7.9),
savunma yeri (6.1),
laboratuvar (8.1)
eğitim yeri (8.1, 8.3).

Bu çeşitlilik mağaraların insan yaşamındaki öneminin yakın zamanlara kadar sürdüğünü göstermektedir.

Teşekkür

Yarımburgaz Mağarası ile ilgili bilgiler için Arpat Özgül'e, Stanos araştırması için Dr. Tulga Şener'e, Van Kalesi ve Süphan Dağı ile ilgili bilgiler için arkeolog Sn. Ahmet Uhri'ye ve Van Müze Müdürü Sn. Ersin Kavaklı'ya teşekkür ederim.

KAYNAKLAR

[1] Evliya Çelebi Seyahatnamesi, Mehmet Zillioğlu Evliya Çelebi, Sadeleştirenler: Tevfik Temelkuran, Necati Aktaş, Mümin Çevik, Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1984.

Sh:57-65

Kaynak: Mad Bülteni Ekim 2007 - Sayı Mağara Araştırma Derneği Bülteni, Ankara

MURPHY'NİN KANUNLARI (MURPHY'S LAWS)

MURPHY Kimdir?

1917 doğumlu Edward A. Murphy Jr. ABD Hava Kuvvetlerinde 1949'da roketler üzerine deney yapan mühendislerden biriydi. İnsan üzerine ivmelenmenin etkilerini inceliyordu (USAF proje MX981). Deneylerden biri pilot üzerinde 16 değişik noktaya akselometre takılması gerekiyordu. Sensör bir yapıştırıcı ile ancak iki türlü takılabiliyordu ve birisi 16 sensörün tamamını da yanlış takmayı becerdi. Bunun üzerine Murphy, daha sonra kanun olarak nitelendirilecek ilk söylemlerini bir basın toplantısında açıkladı. Bir kaç ay içinde "Murphy'nin Kanunları" mühendislik sahasında çalışanlar arasında yayıldı ve 1958'de de nihayet Webster'in sözlüğüne girdi.

MURPHY KANUNU:

Murphy kanunları ilk olarak 1949 yılında Captain Ed Murphy tarafından **"Anything that can go wrong will go wrong"** **"yanlış gitme olasılığı bulunan bir şey, yanlış gider"** olarak emrindeki proje yöneticisi George Nichols'un yarattığı bazı durum ve tersliklerden mülhem olarak vazedilmiştir. Zaman içinde pek çok kişi benzer terslikleri Murphy kanunu adı altında listeye eklemiş, kurallar anonim bir hal almıştır.

Murphy Kanunları'nın temeli şu söze dayanır:

"Eğer bir işi halletmek için birden fazla olasılık varsa ve bu olasılıklardan biri istenmeyen sonuçlar veya felaket doğuracaksa; kesinlikle bu olasılık gerçekleşecektir."

Aslen Finagle Kanunu olarak geçen ve daha yaygın olarak bilinen bir söz ise şöyledir:

"Ters gidebilecek her şey, ters gidecektir."

Bu parola modern teknikte analitik ölçüt olarak hataları önleme stratejisi olarak kullanılır ve görünen en esprili ama aslında ciddi bir temel üzerine oturtulmuş kanundur.

Murphy Kanunları'na ters düşen karmaşık sistemlerden olan kültürler için ortaya konan kanun şöyledir: Belirli bir gelişme herhangi bir yerde ortaya çıkmadıysa, zaten bu durumda mümkün değilmiş demektir.

Olasılık "gerçek sonuçların olası sonuçlara oranı" şeklinde tanımlanır. Bir olay süreç içerisinde gerçekleşmezse, olasılığı 0'dır, yani imkânsızdır. **Murphy Kanunları ise olaya tersinden yaklaşır:** Bir olay mümkünse, gerçekleşir. Murphy Kanunları temelini sibernetik ve sistem kuramındaki fen bilimsel-matematiksel bir kanundan alır. Bu da demektir ki; bir olayda az organizasyon ve daha çok kaos olasılık olarak sıkı organizasyona ya da daha çok düzene göre ezici bir üstünlük kazanır. Daha basit bir cümleyle söylemek gerekirse; kaos, düzenden daha olasıdır.

Murphy Kanunları'nın tersi Yhprum Kanunu olarak tanımlanır.

MURPHY KANUNLARI

- Tabiat ana daima hatanın yanındadır.
- Çözülen her problem yeni problemler yaratır.
- Aptalların dahi yapamayacağı şey yoktur, çünkü onlar da kendi çapında birer dahidir.
- Smith–Wesson kare as'tan daima iyidir.
- Tek boynuzlu gergedanla birde bir oynanmaz.
- Düşürdüğün ekmeğin yağlı yüzünün haliya gelme olasılığı, halının yeniliğiyle doğru orantılıdır.
- Asla Mrs. Murphy ile ilişki kurma.
- Tünelin ucunda görülen ışık üzerinize gelen trenin farı olabilir.
- Otomobil tamir ederken düşürdüğünüz alet, daima aracın en ulaşılmaz yerine kaçır.
- Bozuk bir alet tamire geldiğinde çalışır.
- Kendinden daha çılgın biri ile asla yatma.
- Emin değilsen mırıldan, başın dertte ise birine yık.
- Kendinden emin olmadığın zaman ikna edici konuş.
- Endişelenme, kısırlık kalıtsal değildir, çocuğuna geçmez.
- Bir şeyin yanlış gitme olasılığı varsa, yanlış gider.
- 1500 liralık ampul daha önce patlayarak 10 liralık sigortayı kurtarır.
- Kestirme, iki nokta arasındaki en uzun yoldur.
- Her şey yolunda gidiyor gibi görünüyorsa, senin dünyadan haberin yok.
- Dostlar gelip gider, düşmanlar birikir.
- Murphy'nin altın kaidesi : Altını olan kuralı belirler.
- Hayattaki en güzel şeyler : Ya kanun dışı, ya ahlak dışı ya da şişmanlatıcıdır.
- Kaz ise kazıkla.
- Enayilerin parasını yanına bırakmak ahlaka aykırıdır.
- Elindeki kuşa, başının üzerindekienden daha çok güven.
- Güzellik derinin altına kadar işler, çirkinlik ise kemiğe dayanır.
- Hiyerarşide kişiler yeteneksizlikleri ölçüsünde yükselir ve orada kalırlar.
- Daima yarışta hızlı ve savaşta kuvvetli olan kazanmaz, ama sen yine onların tarafını tut.
- Bir işi tam yapmak için vakit bulunmaz, ama düzeltmek için daima zaman bırakırlar.
- Çok üstüne düşme, bozarsın.
- Pipo akıllıya düşünme şansı verir, aptala eğlencelik olur.
- Öyle bir sistem getir ki, bir budala bile kullansın. O zaman da onu sadece bir budala kullanır.
- Herkesin zengin olmak için yürümeyen bir planı vardır.
- Hiçbir iyilik cezasız kalmaz.
- Borç alabilmek için önce ona ihtiyacının olmadığını kanıtlaman gerekir.
- Tamire kalktın mı bil ki, daha çok zaman ve daha pahalıya çıkar.
- Her şeyin %90'ı posadır.

- Üniversite hocaları başkalarının sorunlarına en liberal, üniversitenin sorunlarına ise en muhafazakar çözümleri getiren kişilerdir.
- Yasama organı çalışma halindeyken, insanların hayatı gibi, mülkiyet hakkı ve özgürlükler de tehlike altındadır.
- İnsanlar gerçekleri arar, fakat hep kendi görüşleri doğrultusunda ilerler.
- Atı suya götürmek iş değildir. Marifet atı suda sırtüstü yüzmeye razı etmektir.
- Aynı taksiyi birden fazla gazete muhabiri paylaştığı zaman, taksi ücretini önde oturan öder.
- Aynı taksiyi kaç muhabir paylaşırsa paylaşınsın ve taksi ücretini kim öderse ödesin, bütün muhabirler taksi ücretini masraf listelerine yazarlar.
- Bir siyasi partinin kuruluşu, bir siyasi hareketin sona ermesi demektir.
- Yeni kanunlar, yeni kanun boşlukları doğurur.
- İnsanlar diledikleri gibi davranabilecekleri özgür bir ortama kavuşunca, birbirlerini taklit ederler.
- Popüler olan kişi, sevilmemeye mahkumdur.
- Çok denenmiş yollar, hiçbir yere çıkmaz.
- Direnen, yücelir.
- Aşırıları buluşur.
- Yeni kravat, çorba çeker.
- Dükkanda ayağa uyan ayakkabı, en çirkin olan ayakkabıdır.
- Vitrinde gördüğün hiçbir mal, sizin alabileceğiniz kadar ucuz değildir.
- Seyahate çıkarken, ihtiyacınız olan elbiselerin yarısını ve ihtiyacınız olan paranın iki mislini yanınıza alınız.
- Radyoyu ne zaman açarsanız açın, en sevdiğiniz şarkının son melodilerini duyarsınız.
- Tereyağının sertliği ile üzerine sürülecek ekmeğin yumuşaklığı doğru orantılıdır.
- Vücut banyoya girmeden, telefon çalmaz.
- Yanlış numara hiç meşgul çalmaz.
- Yeni alet almadan, kaybettiğiniz eski aleti bulmanız mümkün değildir.
- Dakikanın uzunluğu, umumi hela kapısının hangi tarafında olduğunuza bağlıdır.

MURPHY İYİMSER BİR İNSANDI.....!

- Eğer bilgisayarınızda bitirilmesi ölüm kalım meselesi olan bir iş varsa yemeğe çıkmanın tam vaktidir, çünkü elektrik kesilecektir.
- İşler yolunda gitmediği zaman gülümseyen bir kullanıcı, üzerine suç atacağı bir programcı olduğunu biliyordur.
- Kendinizi iyi hissediyorsanız kaygılanmayın, geçer.
- **Birine bir iyilik yaparsanız, o iyilik göreviniz haline gelir.**
- Konuşmanızda bir yanlış yapana kadar kimse dinlemiyordur.
- Birine bir makinenin çalışmadığını kanıtlamaya kalkarsanız, makine çalışır.
- İki monolog bir diyalog oluşturmaz.
- Başarı daima yalnızken, başarısızlık ise herkesin içinde vuku bulur.

- Ne hakkında konuştuğunuzu bilmiyorsanız, her şey mümkündür.
- **Olumsuz beklentiler olumsuz sonuçlara götürür. Olumlu beklentiler de olumsuz sonuçlara götürür.**
- Uzman, bulunduğunuz yere dışarıdan gelen herhangi bir kişidir.
- **Gizli evraklar fotokopi makinasında unutulur.**
- Bir berbere asla saç kesimine ihtiyacınız olup olmadığını, bir satıcıya fiyatlarının iyi olup olmadığını sormayın.
- **Başa çıkamayacağınız bir hata durumunu asla test etmeyin. Düzeltmeyeceğiniz yanlışı aramayın.**
- Bir deney sonuç veriyorsa bir yanlışlık olmuştur.
- **Bir proje üzerinde çalışırken işi bittiğine inandığınız bir aleti yerine kaldırırsanız ona derhal ihtiyacınız olacaktır.**
- Her yol başarısızlıkla sonuçlandığında talimatları okuyun.
- **Araba kullanmayı öğrenene kadar gerçekten küfretmeyi öğrenemezsiniz.**
- Beklenmedik bir anda ele geçen boş vakit, mutlaka boşa harcanır.

MURPHY'NİN İŞ KANUNLARI

- **Ne anlama geldiği belli olmayan her şeyi 'miscellaneous' [çesitli, muhtelif] klasörü altında toplayın.**
- Bir toplantının bitiş saatini ve bir kokteylin başlama saatini ASLA GEÇİKTİRMEYİN.
- **Hata yapmak kula mahsustur, başışlamak Allah'a mahsustur yönetim kuruluna değil.**
- Bir şeyi ilk seferde doğru yapmaya asla zaman yetmez. Ama baştan yapmak için hep yeterince zaman vardır.
- **İşinizde iyiyse bütüm işler başınıza kalır. İşinizde çok iyiyse nasılsa altından kalkarsınız.**
- İşyerinde bir insanın otoritesi, gömlek cebinde taşıdığı kalem sayısı ile ters orantılıdır.
- **İş nasıl halledeceğinizi bilemiyorsanız, hızlı hızlı yürüyün ve endişeli görünün.**
- Cuma günleri bir şirkette hasta adam bulamazsınız.
- **Şirkette birinin ünvanı ne kadar uzunsa yaptığı iş o kadar önemsizdir.**
- Şirkette bozulan bir makine, tamirci kapıdan içeri girdiği sırada aniden çalışır.
- **İş bir kere çorba olmuşsa, düzeltmek için yapacağınız her şey durumu daha da berbat eder.**
- Başarı sadece şans meselesidir. İnanmazsanız çuvallanmış birilerine sorun.

MURPHY'NİN SAVAŞ KANUNLARI

"Ters gidebilecek bir şey mutlaka ters gidecektir. Hatta bu tersliğin en az mümkün görüldüğü anda bile". Mühendisler bu sözü çok severler ve Murphy yasası olarak isimlendirirler. Oysa askerlerin "Murphy bir iyimserdir" diyen O'neil yasasını benimsemek için geçerli sebepleri vardır. Savaşma, doğası gereği karmaşık ve sonu belirsiz bir görevdir. Savaş

ve bitip tükenmeyen savaş öncesi hazırlıklar önceden kestirilemeyen bir çok sorunla doludur. Bu sorunlar, mücadelenin başlangıç safhasında, yani kullanılan silahlar, taktikler, doktrinler ve orduların kalitesi arasındaki farklar ortaya çıktığında daha belirgin hale gelirler. Savaş her iki taraftan da insan öğütmeye başlayınca herşey daha iyi anlaşılır. Artık daha hassas planlar yapılabilir. Bütün bunlar olup bitmeden önce, önemli faktörler bir türlü doğru olarak tespit edilemez.

Murphy yasasının en çok kurbanı olan piyadeler, ortak gözlemlerini "Murphy savaş yasaları" olarak bir liste haline getirmişlerdir. Farklı piyade birliklerinde, ayrıca yabancı birkaç orduda da bu listeyi değişik şekillerde gördüm. Kötü haber tez ulaşmış. Aşağıdaki liste bunların bir derlemesidir. Listedekiler, kara muharebesinin ilginç taraflarını sergilemektedir.

- **Siz süpermen değilsiniz.**
- Geritepmesiz tüfekler geri teperler.
- **Baskı ateşi baskı altına almaz.**
- Aptalca görünen bir şey işe yarıyorsa o şey aptalca değildir
- **Göze çarpan (belirgin) bir görünümde olma, hasmının ateşine maruz kalırsın.**
- Gereksiz yere silahını çekip ateş etme, çevrendekileri sinirlendirirsin.
- **Şayet emin değilsen silahını dolu kabul et, muhtemel her hedefi ateş altına al.**
- Avcı boy çukurunu asla senden daha cesur biri ile paylaşma
- **Asla unutma ki silahın en düşük fiyat veren firma tarafından yapılmıştır.**
- Eğer hücumun iyi gidiyorsa, pusuya düşmüşsündür.
- **Nereye döşediğini hatırlamıyorsan, mayının seni hedef alıyor demektir.**
- Bütün beş saniyelik el bombası fünyeleri üç saniyeliktir.
- **Önemsiz görünmeye çalış. Düşmanın cephanesi azalmış olabilir. (hedef olarak seni seçmesin)**
- Mevziden daha ileride isen, dost topçunun daha yakına ateş edeceğini unutma.
- **Önemsemediğin düşman şaşırtma hareketi esas taarruzdur.**
- Kolay yol her zaman mayınlanmıştır.
- **Önemli olan şeyler daima basittir.**
- Basit olan şeyler her zaman zordur.
- **Bir bölgeyi güvenlik altına aldıysan, bunu düşmana söylemeyi unutma.**
- Üstüne gelen ateşin geçiş önceliği vardır.
- **Muharebeye hazır hiçbir birliğin denetlemeden geçtiği görülmemiştir.**
- Denetlemeye hazır hiçbir birliğin muharebeden başarı ile çıktığı görülmemiştir.
- **Takım çalışması esastır. Bu, düşmanın üzerine ateş edeceği diğer kimselerin (hedeflerin) varlığını sağlar.**
- Eğer düşman menzil içinde ise sende öylesindir.
- **Dost ateşi, dostun ateşi değildir. (seni de vurabilir)**
- Yapabildiğin her şey vurulmana yol açabilir. Hiçbir şey yapmaman dahil.
- **Düşmanın içeriye giremeyeceği kadar mevziini mukavim (güçlü) yaparsan, sende içinden çıkamayabilirsin.**
- İzli mermilerin izi iki yönlüdür, senin de yerini belli ederler.
- **Üstüne gelen düşman ateşinden daha isabetli olan tek şey, üstüne doğru gelen dost ateşidir.**

- Bir şeye aşırı ve çaresiz bir şekilde ihtiyacın olduğu anda, telsizler çalışmayacaktır.
- İki taraf da kaybetmeye başladığına inandığı anda, ikisi de haklıdır.
- Profesyonellerin ne yapacağını kestirebilirsiniz, ama dünya amatörlerle doludur.
- Her hava koşulunun yakın desteği kötü havada işlemez.
- Bir elbombasının tesirli yarıçapı, her zaman senin sıçrayabileceğin mesafeden bir ayak boyu daha fazladır.
- Gerçekten kontrol altında tutulan tek arazi, üzerinde ayakta durduğun toprak parçasıdır.
- Söğüt kanunu der ki, mermisi olan kazanır.
- Arka kademelikler yani muharip olmayan birlikler her yeredirler.
- En yeni tank tahrip silahı bir diğer tanktır. Bu nedenle tanklar hep birbirleri ile savaşır ve piyadeye yardım edecek vakit bulamazlar. Asıl amaçları bu olduğu halde.
- Hassas bombardıman normalde artı/eksi bir mil içinde isabetli olur.
- B52 ve C130 uçakları ile yapılan msket bombardımanı çok isabetlidir. Bombalar her zaman yeri bulur.
- Murphy bir 11b idi. (11b Amerikan Kara Kuvvetleri'nde piyade avcı eri için kullanılan kod no'sudur.)
- Kusursuz planlar kusursuz değildir.
- Kolay yol genellikle ölümünüze yol açar.
- Üniforması daha gösterişli olan taraf kaybeder.
- Zırhlı araçlar mermileri üzerine toplayan mknatıslar ve dikkat çeken hareket halindeki avcı boy çukurlarıdır.
- Eğer düşman dışında her şey azalıyorsa, savaştasınız demektir.
- Muharebenin ilk bir kaç saniyesi içinde hiç bir planın geçerliliği kalmaz.
- Cephane pahalı, hayatınsa ucuzdur.
- Muharebede malzeme harcamak mezar kayıt formu doldurmaktan daha kolaydır.
- Eğer düşmanı göremiyorsan, o seni hala görüyor olabilir.
- Son koruma ateşi, koruma sağlamaz.
- Savaşmadan kazanabilirsin, fakat bu çok daha zor olur. Üstelik düşman işbirliği yapmayabilir.

MURPHY' NİN EVLİLİK YASALARI

- **Evliliğe başlamak, bitirmekten daha kolaydır. Ve suçlu daima eşinizdir.**
- Eğer size evlilikten söz eden yalnızca anne ve babanızsa durum sizin için son derece mutsuzdur.
- Sakın para için evlenmeyin. Çok daha uygun koşullarda borç bulabilirsiniz.
- Eğer evlilik eğlenceli bir şey olsaydı, nikahı belediye memuru kıymazdı.
- Evli bir çiftin aynı konuda "evet" dediği son yer nikah masasıdır.
- Evlilik güzel bir ilişkiyi bitirmenin en kısa yoludur.
- "Aşk ve Evlilik, tıpkı at ve araba gibi birlikte yürür." En son ne zaman at arabası gördünüz?
- Aşkın gözü kör olabilir ama evlilik insanın gözünü açar.

- Eşlerden ilk uyuyan her zaman en yüksek sesle horlayandır. Suçlu her zaman eşinizdir.
- Eğer erkekler kur yaptıkları dönemdeki davranışlarını evlilikte de sürdürürlerse boşanmalar azalır, iflaslar artar.
- Ne zaman ve nerede evlendiğinizi anımsarsınız ama niçin evlendiğinizi anımsayamazsınız.
- Erkek, eğer karısında artık bir hata bulmuyorsa, boşanmış demektir.
- Her başarılı erkeğin arkasında edepsiz bir kaynana vardır. Her başarılı kadının arkasında aşağılık kompleksiyle kıvranan bir erkek vardır.
- Televizyonda 27863 bölümlük Brezilya dizilerini izledikçe "evliliğinizin iyi gittiği" inancınız artar.
- İyi bir kavga en başarılı doğum kontrol yöntemidir. Anlık barışlarda bunun tersi olur.
- Eğer birisi eşinizi elinizden alırsa, ona yapacağınız en büyük kötülük, birlikte yaşamalarına izin vermenizdir.
- Masalarda çiftler aşık olurlar, evlenirler ve yaşamlarının sonuna kadar mutlu yaşarlar. Bunlara masal denmesinin nedeni de budur zaten...
-

GENEL KURALLAR

- Bir şeyin ters gitme olasılığı varsa, ters gidecektir.
- Bir şeyin birkaç şekilde ters gitme olasılığı varsa, hep en kötü sonuç doğuracak şekilde ters gidecektir.
- Bir şeyin ters gidebileceği olasılıkları engelleseniz bile, anında yeni bir olasılık ortaya çıkacaktır.
- Bir şeyin olma olasılığı, istenme olasılığı ile ters orantılıdır.
- Er ya da geç olası en kötü koşullar zincirlemesi vuku bulacaktır.
- Ne zaman bir şeyden vazgeçerseniz, vazgeçtiğiniz o şey size geri gelir.
- Olmuyorsa zorlayın, kırılırsa zaten değişmesi gerekirdi.
- Ne kadar beklersen bekle istenmediği zaman gelecektir...
- Yere düşen her şey ulaşılması en zor köşeye yuvarlanır.
- Ne zaman arabamı yıkasam yağmur yağar, yağmur yağacağı için arabamı yıkamadığımda yağmur yağmaz.
- Reçelli ekmek ne zaman yere düşse reçelli kısmı hep yere gelir.
- Özür dilemek, izin almaktan daha kolaydır.
- Uyuyan bir bebek, anne babası uykuya dalınca uyanır.
- Bir şey tamir ederken elin tamamen yağlandığında burnun kaşınır.
- İnsanların seni seyretme olasılığı düştüğün komik durum ile doğru orantılıdır.
- Yanlış numara çevirdiğinde çevrilen numara kesinlikle meşgul değildir.

- Patronuna lastiğin patladığı için geç kaldığını söylediğinde ertesi gün lastiğin gerçekten patlar.
  - Gırgır geçmeye başladığın anda patron kapıda görünür.
  - Sıkışık trafikte şerit değiştirdiğinde, terk ettiğin şerit daha hızlı akmaya başlar.
  - Duşa girip ısladığında telefon çalar.
  - Birileri ile karşılaşma ihtimalin, görünmek istemediğin zaman en üst düzeydedir.
  - Bir makinenin çalışmadığını ispat etmen gerektiğinde kesin çalışır.
  - Kaşınının şiddeti ulaşma zorluğun ile doğru orantılıdır.
  - **Sinemada sıranın ortasında oturanlar salona en son girerler.**
  - Ayağına tam oturan bir ayakkabı kesinlikle mağazadaki ayakkabıların en çirkinidir.
  - Herhangi bir şeyi beğendiğinizde derhal üretimden kaldırılır.
  - Bir şeye ulaşmak istediğinizde ve ulaşamayıp umudunuzu kestiğiniz anda, bir yerden bir şekilde size gelir.
  - İşler yolunda gittiği zaman mutlaka bir terslik vardır.
  - Aradığınız şeyi baktığınız en son yerde bulursunuz. (Aranılan bir şey birkaç yere bakılarak bulunur ve bulma eylemi zaten en son bakılan yerde gerçekleşir.)
  - Herhangi bir bilgide sayılar çok doğru gözüküyorsa boşuna kontrol etmeyin, yanlışlırlar.
  - Bir teklifin gerçek olması güvenilir olmasını gerektirmediği gibi, güvenilir bir teklifin de gerçek olması gerekmez.
  - Telefon çalmasını beklediğin süreler boyunca çalmayacak, ancak başından ayrılıp başka bir işle meşgul olduğun anda çalıp seni bölecektir.
  - Siz sınavlara istediğiniz kadar çalışın, sonunda her zaman çalışmadığınız bir yerden çıkacaktır!
  - Ne zaman sınavlara çalışacak olsanız uykunuz gelir, sınavdan sonra uykunuz açılır.
  - Dakikalarca beklediğin otobüs sen tam sigara yaktığında gelecektir.
  - Sigara dumanı her zaman sigara içmeyen kişiye doğru gelir.
  - Barda sana yanaşan kız barın en çirkin kızıdır.
  - Ne zaman kürdanı elinden atsan, dışının arasında bir şeylerin kaldığını farkedersin.
  - Senin beklediğin ATM sırası her zaman yavaş ilerler.
  - Ne zaman merdivenleri çıkmaya başladığında aklına çisinin geldiğini farkedersin
  - Sakınılan göze çöp batar.
  - İnsanlar birbirini hak eder.
-
- Ekmek tereyağlı yüzü ile düşer.
  - Hangi yüzüne tereyağı süreceğinize önceden karar veremezsiniz.
  - Gülümseyin, ne düşündüğünüzü bilmesinler.
  - Sizi izleyenlerin sayısı yaptığınız işin saçmalığı ile doğru orantılıdır.
  - İyilik cezasız kalmaz.
  - Her çözümün doğurduğu yeni problemler var.
  - Bir şey yapmanız gerektiği zaman, öncelikle başka bir şey yapmanız gerekir.
  - Her şey düşünce hızından daha yavaştır.
  - Aptallığın gücünü göz ardı etmeyin.
  - Bir işi ne kadar önceden planlarsanız, ters gitme olasılığı o kadar artar.

- **Murphy kanunları Ohm kanunundan daha geçerlidir.**
- Diş ağrısı gece ve tatil gününde başlar.
- **Borç alabilmek için, borca ihtiyacınız olmadığını ispatlamalısınız.**
- Kimse başkasının yaptığı iş ile ilgilenmez.
- **Yeni aldığınız donanım eskisini sattığınız an bozulur.**
- Yanlış anlaşılmayacak kadar basit bir şey yoktur.
- **Hiç bir şey görüldüğü kadar iyi değildir.**
- Sigaradan alınan zevk çevrede bulunan içmeyenlerin sayısı ile doğru orantılıdır.
- **Sigara dumanı içmeye doğru ilerler.**
- Karar verme anlarında eldeki bilgi miktarı kararın önemi ile ters orantılıdır.
- **Önünüzde bulunan araç sizden yavaş gider.**
- Kasislerin etkisi yavaş giden arabalaradır.
- **Yarının işini asla bugün yapma.**
- Ayakkabı ağırlığı yürüyüş mesafesine göre artar.
- **Ayakkabıdaki kum tanesi basınca karşı en fazla basıncın olduğu noktaya doğru ilerler.**
- Basit teoriler en anlaşılmasız şekilde izah edilir.
- **Deney başarılıysa bir şeyler yanlış demektir.**
- Anlamıyorsanız çok açıktır.
- **Çok hızlı yükseliyorsanız bir yerde bir şeyler yanlış demektir.**
- "Yaşam" siz başka planlar yaparken olan şeydir.
- **Murphy'nin altın kuralı: Altını olan kuralı koyar.**
- Değiştirilebilir parçalar değişince sorun çıkar.
- **Olmuyorsa zorlayın, kırılırsa zaten değişmesi gerekirdi!**
- Zorlamayın, daha büyük bir çekiç getirin!
- **İhtiyacı olanlara yardım edin, onlar sizi hatırlar, tekrar ihtiyaçları olunca.**
- Kendi işini yapmayanlar için hiç bir iş imkansız değildir.
- **Diğer tüm seçenekler tükendikten sonra insanlar mantıklı davranırlar.**
- Gezegendeki toplam zeka bir sabittir; nüfus artmaktadır.
- **Tüm genellemeler yanlıştır.**
- Gizli hata gizli kalmaz.
- **Duruma göre!**
- Aptalsa ve çalışıyorsa, aptal değildir.
- **Asla, asla demel!**
- Bekleyin, hasar verdikten sonra geçer, hasar fazla ise bekleyin, tekrar gelir.
- **Şans en şanssız zamanda kapıyı çalar.**
- Eşsiz şeyler birbirinin eşidir.
- **Yağmur yağsın diye araba yıkadıysanız işe yaramaz.**
- Tırnaklarınızı kestikten bir saat sonra tırnakla yapılacak bir iş çıkar.
- **Her kurumda işlerin nasıl yürüğünü detayları ile bilen biri var. Bu kişi hemen işten atılmalıdır.**
- Özür dilemek, izin almaktan daha kolaydır.
- **Sıcak tencere ve soğuk tencere aynı görünür.**
- Salamı seven ve yasaya saygı duyanlar bunların nasıl yapıldığını asla izlememelidir.
- **Problemlerden kurtulma konusunda usta olan doktorlardan uzak durun!**

- **Bağışla ama unutma.**
- Kendi fikrinizi önemli birinin fikri imiş gibi sunarsanız kabul edilme şansı daha fazladır!
- **Hareketli nesneler yanlış yöne doğru hareket ederler, durağan nesneler yanlış yerde dururlar.**
- İşler şansa bırakılıysaydı daha iyi olurdu.
- **Herkes sinirlerini kaybetmişken sakinliğinizi koruyorsanız belki de durumu anlamıyorsunuz.**
- Size bir iyilik yapmak için yaklaşan birini görürseniz, kaçın.
- **Tüm garantiler ve para iadesi taahutleri, ödemeyi yapmak suretiyle bozulur.**
- Önemli olan olaylara takmayı başardığınız isimdir, olayların kendisi değil.
- **Anlattığın birşeyin dinlenme ihtimali, anlatma isteğinle ters orantılıdır.**

Savaş

- Düşman atış menziline girdi diye sevinme. Sen de onun menzilindesin.
- **Pimi çektiğiniz an, Bay El Bombası artık arkadaşınız değildir.**
- En kısa yol ya mayınlarla döşenmiştir, ya da keskin nişancılar tarafından gözetleniyordur.
- **Eğer saldırınız çok iyi gidiyorsa, bu pusuya düşeceksiniz demektir.**
- Yürümek zorunda olmak = Keskin nişancılara yem olmak
- **Eğer pusudan sağ çıktıysanız, bir şeyler yolunda değil demektir.**
- Siz bulunduğunuz konumdan düşmanı görebiliyorsanız, düşmanda sizi görebilecek konumdadır.
- **Eğer düşman dışında her şey eksiliyorsa; işler ters gidiyor demektir...**
- Fark edilmediğinizi sandığınız zamanlarda, herkes tarafından izleniyorsunuz demektir.

Aşk

- Bütün iyiler biriyle çıkar.
- **Eğer o kişi biriyle çıkmıyorsa bir neden vardır.**
- Bikişi ne kadar güzel ve iyiye senden o kadar uzaktır.
- **Beyin x Güzellik = Elde etme oranı her zaman sabittir.**
- Birinin seni sevme oranı, senin önü sevme oranının tamamen tersidir.
- **Para aşkı satın alamaz ama seni çok iyi bir pozisyona getirir**
- Her hareket düşündüğünüzün tersi bi reaksiyon gösterir.
- **Yakışıklı erkekler (güzel kızlar) işi en son bitirirler**
- Eğer gerçek olabilecek kadar mümkün gözücüyorsa, mümkün değildir.
- **Senin ona yaklaştığın an onun başka birini bulduğu andır.**
- Asansörde sevişirsen mutlaka yakalanırsın.

- **Murphy'nin altın kuralı: Parası olan kanunu koyar!**
- **Murphy Felsefesi: Gülümse... Yarın daha kötü olacak.**
- **Murphy Değişmezi: Dünyadaki nüfus sürekli artar ama toplam zeka sabit kalır.**
- **Nedir bu Murphy kanunları...**
- **Herhangi birşeyin olma olasılığı, arzu edilirliliğiyle ters orantılıdır.**
- **Mümkün olan en kötü koşullar, er ya da geç mutlaka ortaya çıkar.**
- **İşler iyiye gitmedin önce kötüye gider... İşlerin iyiye gidebileceğini kim söyledi?**
- **Herhangi bir şeyin olma olasılığı, arzu edilirliliğiyle ters orantılıdır.**
- **İyi başlayan herşey kötü biter. Kötü başlayan herşey daha da kötü biter.**
- **Eğer bir deney başarılı olmuşsa, ters giden birşeyler var demektir.**
- **Herhangi bir bilgide sayılar çok doğru gözüküyorsa boşuna kontrol etmeyin, yanlışlırlar.**
- **Her sağlıklı erkeğin zengin olmak için asla işlemeyecek gizli bir planı vardır.**
- **Bankadan bir kredi almak için önce o paraya ihtiyacınız olmadığını ispat etmeniz gerekir.**
- **Faturalar elinize alacaklarınızdan iki kat hızlı ulaşır.**
- **İki tür insan vardır: İnsanları iki türe ayıranlar ve ayırmayanlar.**
- **Aradığınız şeyi en son baktığınız yerde bulursunuz.**
- **Tıkanık trafikte diğer şerit her zaman daha hızlı akar.**
- **Hayatta güzel olan herşey ya illegal, ya ayıp, ya da şişmanlatıcıdır.**
- **Yere düşen herşey ulaşılması en zor köşeye yuvarlanır.**

**

Erişim Kaynak:

www.drumitsayin.com/tr/murphynin-kanunlari-murphys-laws

<http://www.girgin.org/ansiklopedi/Murphyyasalari.htm>

RÜYADAN

Rüyanın altında yatan bir Tek Akıl vardır.

– Kızılderili sözü

**

"İmkansız rüyayı görmek, bu benim arayışımdır.

– Don Kişot

**

Bu hepimiz için tanıdık bir hikaye değil midir?

Kişisel geleceğimizi veya gezegenin geleceğini çok az düşünerek veya hiç düşünmeden, sanki her zaman var olacakmışız gibi yaşamaya devam etmiyor muyuz?

Kendi işimize bakarak bilinçsiz bir şekilde devam etmiyor muyuz?

Yoksa birbirimizle olan bağlantımızın farkına vardık mı?

Rüyalarımız kendi bireysel hayatlarımız kadar türümüzü de yansıtıyor mu?

**

Büyük ruh'un rüya gördüğü her şeyi rüya gören insandır

**

Çinli filozof Chuang Tzu'nun dediği gibi:

"Hayatın bir rüyadan başka bir şey olmadığını fark ettiğimiz bir gün Büyük Uyanma ortaya çıkar.

Ancak ahmaklar uyanık olduklarını düşünmeye devam ederler.

Hayatın panoramasını böyle bir netlikle inceleyerek, buna bir prens ve ona bir köylü derler

- Nasıl bir yanılgı!

Yüce Konfüçyüs ve siz, her ikiniz de bir rüyasınız. Ve bunun hepsinin bir rüya olduğunu söyleyen ben de bir rüyayım."

**

NE GÜLÜN RENGİNİ SEVDİM NE DE BÜLBÜL SESİNİ

https://www.turksanatmuzigi.org/media/k2/items/cache/63503204d18160dd6a733e989b70c404_XL.jpg

Beste: Bimen Şen

Güfte: Şerâfettin Özdemir

Makam: Yegâh

Usûl: Ağır Aksak

Recep BİRGİT

<https://youtu.be/2sRM1dIPUg>

Seslendiren: <https://youtu.be/bR5EpVfzbxs>

Ne gülün rengini sevdim ne de bülbül sesini

Çünkü sevdim yüzünün rengini billûr sesini

Görürüm vecd ile ben her gece rûyâda seni

Çünkü sevdim yüzünün rengini billûr sesini

Seslendiren: Münir Nûreddin Selçuk

<https://www.youtube.com/watch?v=evsE21yfoY8>

Buda dedi ki:

"İncittiler beni, kırdılar beni, yendiler beni, aldattılar beni" diyerek sızlanıp durma; içini olumsuzluklarla doldurursan sevgisizlik sona ermez.

"İncittiler beni, kırdılar beni, yendiler beni, aldattılar beni" diye söylenerek ağlayıp durma; bu kötü yargıları içinden atarsan, seni yakan sevgisizlik de öyle uçar gider...

Bil ki, nefreti nefretle yenemezsin; nefreti aşkla yenebilirsin; bu, başlangıcı ve sonu olmayan ölümsüz bir ilkedir.

Çoğu kimse bu dünyada bir sona ulaşmamız gerektiğini bilmez, bunun ayrımına varmaz; oysa bunu bilmeyi başaranlar, kavgalarını bitirip giderler.

(Baştan çıkarıcı) Mara yalnızca kendi tatları ve zevkleri için yaşayanları, duygularını denetleyemeyenleri, çok yemek yiyenleri, tembel olanları, çaba göstermeyenleri yere yıkacaktır; rüzgârın zayıf ağacı yıktığı gibi.

Yalnızca kendi tatları ve zevkleri için yaşamayanları, duygularını iyi denetleyenleri, kararında yemek yiyenleri, inananları, erdemli olanları (Baştan Çıkarıcı) Mara sarsamaz; rüzgârın o koskoca dağları sarsamadığı gibi.

Yüreğini arıtmadan, özdenetim gerçeğini anımsamadan sırtına sarı gömlek giyene, giydiği bu giysi değer kazandırmaz.

Kim kötülükten arıtmışsa yüreğini, özdenetim gerçeğini içine sindirip, erdem kazanmışsa, orta yola uyum gösteriyor ve gerçeğe saygı duyuyorsa, sarı giysi işte ona değer kazandırır.

Yalan içinde doğruyu, doğru içinde de yalanı gören, bitmez tükenmez boş dileklerle gezer durur ortalıkta; gerçeğe ulaşmadan günleri tükenir.

Doğruyu doğru, yalanı yalan bilense, sonunda gerçeğe ulaşır, yüreğindeki dileklere kavuşur.

Çatısı akan eve yağmur nasıl sızarsa, kendini bilmeyen zihne de bin türlü tutku öyle sızar.

Çatısı sağlam olan eve yağmur nasıl sızmiyorsa, aynı öyle, kendini bilen beyne tutkular girmez.

Yanlış yapan bu dünyada da, öbür dünyada da, her ikisinde de acı çeker. Kötülük yapan, yaptığı kötülüğü görüp üzülecektir, acı çekecektir.

Erdemli olan bu dünyada da, öbür dünyada da sevinç bulur. İyilik yapan, yaptığı iyiliği görüp sevinecek, dinginlik bulacaktır.

Yanlış yapan bu dünyada da, öbür dünyada da üzülür. Kötülük yapan yaptığı kötülüğü görmekle üzülür; yanlış yolda yürümekle daha da çok üzülür.

Erdemli olan bu dünyada da, öbür dünyada da mutludur. İyilik yapan yaptığı iyiliği görmekle sevinir; doğru yolda yürümekle daha da çok sevinir.

Kutlu yazıları herkes okur, akıllılar da okur, akılsızlar da okur. Okuduklarına uygun eylem yapmadıkça, yalnızca okumak neye yarar? Akılsızlar okur, ama kutluluğu yaşamazlar. Onlar başkasının sürüsünü sayan çoban gibidirler.

Gönlü yüce olanlara gelince... Yalnız birkaç satır bile okusalar yeter. **Okuduklarına uygun davrananlar, tutkuyu, nefreti, ahmaklığı bir yana atıp, gönlünü gerçek bilgiye ve zihinsel dinginliğe bırakanlar, ne bu dünyada, ne de başka bir dünyada hiç bir şey istemeyenler...** İşte onlar kutluluğu yaşar.

Bu dünya körler dünyasıdır; burada görenler az... Ağdan kaçan kuşlar gibi, pek azı gökyüzüne gider.

**

Pas demirden doğar ama demiri oyar, günahkârın hataları da tıpkı öyledir...Hatalar insanı yanlış yola sürükler.

**

Kimse, ahmaksa ya da cahilse, yalnızca susmakla bilge olmaz.

**

Kaynak: BUDA DEDİ Kİ- DHAMMAPADA - Gerçeğin Hazinesi,İngilizce kaynaklardan çeviren ve derleyen:A. Cengiz Büker, BİRİNCİ BASKI: Mayıs, 2008, İstanbul

DYLAN THOMAS

Dylan Marlais Thomas (d. 27 Ekim 1914, Swansea, Galler – ö. 9 Kasım 1953, Greenwich Köyü, Amerika Birleşik Devletleri) Galli şair.

Modernizm ve Romantizm akımlarından etkilenmiş olan şair, 20. yüzyılın en etkili şairlerindendir.

Thomas'ın babası İngilizce öğretmeniydi. Okul çağında okul gazetesinde çalışan ve bu gazete için yazılar yazan Thomas, 16 yaşında bu okuldan ayrıldı. Sonrasında bir gazetede muhabir olarak görev yapan şair, 1934'te 20 yaşındayken İngiltere'ye taşındı.

Yine 1934'te önemli eserlerinden olan 18 Şiir'i yayınladı. 1937'de tanıştığı **Caitlin Macnamara** ile evlenen Thomas, Laugharne'e yerleşti. II. Dünya Savaşı döneminde bir süreliğine Londra'da kalan sanatçı, bu dönemde BBC televizyonundaki şiir programlarında okuduğu şiirlerle büyük ilgi gördü. Savaş bittiğinde sanatçı Laugharne'e geri döndü ve doğa imgelerini konu alan şiirler yazdı.

Savaş bitince Thomas Laugharne'e geri döndü ve bu dönemde doğa imgeleriyle yüklü şiirler yazdı. Fern Hill (Fern Tepesi) başlıklı şiirinde doğup büyüdüğü Galler'deki kırsal manzarayı şu dizelerle betimler:

“ Yemyeşil, umursamaz, o mutlu avludaki ambarlar arasında ünlü,

Bir de türkü tutturup o çiftlik yurdummuş gibi,

Yalnızca bir kerecik genç olan o güneşte,

Zamanın da izniyle oynayıp koşuşurken

Hep öyle pırıl pırıl Tanrı'nın esirgeyişinde,

Yemyeşil, pırıl pırıl, hem avcı, hem

çobandım, buzağılar

Ses verirdi öttürdüğüm boynuza, tepelerde

tilkiler donuk donuk havlarken

Pazar çanı ağır ağır çınlardı

O kutsal derelerin çakıllarında.

Thomas şiirlerinde doğa sevgisini, doğum ve ölüm arasındaki gizemli ilişkiyi canlı ritimler, alışılmamış imgeler ve oluşturduğu yeni sözcüklerle dile getirmiştir.

Dylan Thomas edebiyat konulu konferanslar vermek üzere ilk kez 1950 ilk baharında ABD'ye gitti. Daha sonraki yıllarda alkol bağımlılığı yüzünden sağlığı giderek bozuldu. 1953'te radyo oyunu Under Milk Wood'un (Korunun Dibinde) yayımlanması nedeniyle New York'a gittikten birkaç gün sonra, aşırı miktarda alkol aldığı için öldü.

Eserleri

---

18 Poems (18 Şiir)

Fern Hill (Fern Tepesi)

Under Milk Wood (Korunun Dibinde.)

Collected Poems (Toplu Şiirler)

Portrait of the Artist as a Young Dog (Sanatçının Genç Bir Köpek Olarak Portresi)

Adventures in the Skin Trade and Other Stories (Deri Ticareti Serüvenleri ve Öbür Öyküler)

The Hand that signed the paper

Erişim: https://tr.wikipedia.org/wiki/Dylan_Thomas

Bir konferans turunda karısı Caitlin'e yazdığı mektup çok güzeldir.

Ah Caitlin, Caitlin, Caitlin..

Sevgilim, sevgilim...

Neredesin, neredeyim ben ve niçin yazmadın ve seni seviyorum her gün ve gecenin her saatinin her saniyesi.

Seni seviyorum, Caitlin.

Bu iki hafta boyunca kaldığım bütün otel odalarında, her an seni bekledim.

"Neredeyse gelir" diyorum perişan halimle, birazdan çıkıp gelecek odaya: yeryüzündeki en güzel kadın benim ve ben onunum.

Dünyanın sonuna ve çok çok sonrasına kadar.

Caitlin seni seviyorum.

394 Yazılar

Beni unuttun mu?

Benden nefret mi ediyorsun?

Neden yazmıyorsun?

İki hafta kısa bir süre gibi gelebilir, ama benim için çok ama çok uzun. Ve sana hayranlığım kadar derin. İki haftadır burada, bu sıcak cehennemdeyim ve tek bildiğim şey seni beklediğim. Ve sen asla gelmiyorsun.

Sevgili Cat, karıcığım, benim güzel Caitlin'im.

İki haftada bütün kokuşmuş yerleri dolaştım. Güneyin en ucuna gittim, on dört günde on dört konferans sundum ve elimden geldiğince az harcıyorum. Eve biraz para getirebileyim ve seninle güneşli bir yerlere gidebilelim diye.

Şimdi New York'tayım iki gündür, seninle kaldığımız odada. Seni bekliyorum, ışığı bekler gibi.

Sonra birden burada olmadığını görüyorum. Ve sonra ışık sönüyor ve seni karanlıkta görmem gerekiyor. Seni seviyorum. En derinden aşığım sana, bildiğim tek derinlik. Her gün sıkıcı bir işkence ve her gece senin için bir yanış. Lütfen, lütfen yaz. Seni düşünerek katlanıyorum bu berbat hale.

Birlikte olacağız. Ve istersen eğer bir daha asla ayrılmayacağız. Sana taptığımı söyledim. Öyle, ve seni istiyorum da. Tanrım, geceler uzun ve yalnız.

Ah sevgili Cat...

Seni seviyorum.

Babasının ölümü üzerine yazdığı şiiri

GİTME O GÜZEL GECEYE TATLILIKLA

Gitme o güzel geceye tatlılıkla
İhtiyarlık yanmalı ve saçmalamalı gün kapandığında;
Öfkelen, öfkelen ışığın ölmesinin karşısında.

Akıllı adamlar, bilmelerine rağmen karanlık uygundur sonlarında,
Sözleri şimşek çaktırmamış olduğu için onlar
Gitmezler o güzel geceye tatlılıkla.

İyi insanlar, son defa ellerini sallarlar, bağırarak ne kadar parlak
Dans edebileceğini güçsüz eylemlerinin yeşil bir koyda,

Öfkelenirler, öfkelenirler ışığın ölmesinin karşısında.

Vahşi insanlar güneşi uçarken yakalamış olan,
Ve öğrenen, çok geç, yas tuttuklarını ona yolunda,
Gitmezler o güzel geceye tatlılıkla.

Ağır hastalar, ölüme yakın, körleştiren görme gücüyle gören
Kör gözlerin gök taşları gibi alevlendiğini ve şen olmasını,
Öfkelenirler, öfkelenirler ışığın ölmesinin karşısında.

Ve sen, benim babam, orada hüznü dorukta,
Yalvarırım, lanet et, hayırdüa et bana şimdi acımasız göz yaşlarınla.
Gitme o güzel geceye tatlılıkla.
Öfkelen, öfkelen ışığın ölmesinin karşısında.

DO NOT GO GENTLE INTO THAT GOOD NIGHT

Do not go gentle into that good night,
Old age should burn and rave at close of day;
Rage, rage against the dying of the light.

Though wise men at their end know dark is right,
Because their words had forked no lightning they
Do not go gentle into that good night.

Good men, the last wave by, crying how bright
Their frail deeds might have danced in a green bay,
Rage, rage against the dying of the light.

Wild men who caught and sang the sun in flight,
And learn, too late, they grieved it on its way,
Do not go gentle into that good night.

Grave men, near death, who see with blinding sight
Blind eyes could blaze like meteors and be gay,
Rage, rage against the dying of the light.

And you, my father, there on the sad height,
Curse, bless, me now with your fierce tears, I pray.
Do not go gentle into that good night.
Rage, rage against the dying of the light.

Çeviren: Vehbi Taşar

Ve artık hükmü kalmayacak ölümün

Ve artık hükmü kalmayacak ölümün.
Ölümler çırılçıplak birleşecek tek bir gövdede
Yeldeki ve batı ayındaki adamlar;
Kemikleri ayıklanınca ve yitince arı kemikler
Yıldızlar olacak dirseklerinde ve ayaklarında;
Delirseler de uslu olacaklardır her zaman
Batsalar da denize doğacaklardır yeni baştan;
Sevenleri kaybolursa da sonrasız yaşayacaktır sevgi;
Ve artık hükmü kalmayacak ölümün

Ve artık hükmü kalmayacak ölümün.
Kıvrımları altında denizin
Yatacaklar upuzun ölmeksizin yelceme;
Kıvranıp işkence aletleri üstünde
Adaleleri çözülünceye dek
Kayışla bağlasalar tekerleğe ezilmeyecekler
Avuçlarında ikiye bölünecek inanç,
Tek boynuzlu canavarlar yönetecek onları
Yıpratamayacakları her şeyi o paramparça kırarak;
Ve artık hükmü kalmayacak ölümün.

Ve artık hükmü kalmayacak ölümün.
Martılar ağlamayacak artık kulaklarına
Dalgalar kırılmayacak gürültülerle deniz kıyılarında;
Bir mayıs çiçeği soldu mu hiçbir çiçek
Başkaldırmayacak vuruşlarına yağmurun;
Çılgın ve ölü olsalar da çiviler gibi,
Başları çekiç gibi vuracak papatyalara,
Güneş batıncaya dek güneşte kırılacaklar,
Ve artık hükmü kalmayacak ölümün.

Marslı Soyтары

Bir gülün etinden, siz, iplik iplik;
Bir esrar sökseniz, bu kalbim midir..?
Gözyaşımdan kopup gelen bu sürme kirpik,
Açmış bir taç yaprak değilse nedir?

Büyülü bir yapraktan dökülmüş gibi,
Bütün kederimdir, bu bende, oyuk,

Bu oyuk göklerin dibinde miydi,
Yoksa neden bu kadar sessiz ve soluk? ..

Düşünürüm bir an, yokluk bir parça;
Direnmem, her şeyden soğur bu ruhum,
İçine kapanmış rüyalarım ile güya,
Bu hepsi ebedi, hüznleri korurum!

Ölüme Kalmayacaktır Bu Dünya

Ölüme kalmayacaktır bu dünya.
Çırılçıplak ölümler
Aydaki rüzgardaki adamdan olacaktır;
Kemikleri tertemiz ve tertemiz kemikleri yok olduğunda,
Yıldızlardan olacaktır, ayakları, dirsekleri;
Akılları başlarında olacaktır delirseler de,
Denizlere batsalar yükseleceklerdir yine;
Yok olsa da sevgililer sevgi yok olmayacaktır;
Ölüme kalmayacaktır bu dünya/

Ölüme kalmayacaktır bu dünya.
Dalgaların altında upuzun yatanlar
Dağılıp gitmeyeceklerdir denizde;
Burulsalar da kasları koparan
Çemberlerinde gerili, kırılmayacaklardır;
Kopsa da ellerinde gerilen insanları,
Kötülükler dolu dizgin delip geçse de onları;
Paramparça olsalar da çözülmeyeceklerdir;

Ölüme kalmayacaktır bu dünya.
Haykırmaz olsa da kulaklarında martılar
Gümbürdemez olsa da dalgalar kıyılarda;
Çiçeklerin fışkırdığı yerde bir çiçek bile
Kaldırmaz olsa başını çarpan yağmura;
Deli de olsalar ölü de çiviler gibi
Başverecektir kişilikleri, kır çiçeğinden sürer gibi;
Çıkacaklardır güneşe tükeninceye dek güneş,
Ölüme kalmayacaktır bu dünya.

Aydaki Palyaço

Gözyaşlarım sessiz sürüklenmeleri gibidir
Bir kaç büyülü gülden petallerin,
Ve bütün kederlerim yarığından akar
Hatırlanmayan karların ve göklerin

Sanırım, değmiş olsaydım yeryüzüne,
Parçalanacaktı;
O kadar acıklı ve güzeldir,
O kadar ürkek bir rüyâ gibi.

■ Can İştahı

özendiğim bir cüzü canlılığın
özendiğim belki bir kudret
benden büyük bir yüz
benim filizlenme çağım
köklerimde bir kelime “tahribat”

bu tasadır işte benim yok edicim
dilsizim yeterince
boynu bükük bir güle bile
“güle güle” demeye
Ve gün görmemiş canlılığım
yakalanmış gibi yine
o amansız cansızlık hastalığına

...

o kudrettir işte azgın sularla
kayalıkları süpürüp geçen
kanıma işleyen–akışa dilveren–
bir ay yüzü gibi bende
bende bir heyecan olan

ve yeterince dilsizim yine
damarda dolaşan kanı ağız şeklinde
oymaya zamanın tahtasına
baharda bir dağın
o can cilasını emdiği gibi

...

zamanın dudakları işte,
o canlılık emen sülük;
sever çin işkencesi gibi
biriktirmeyi kudretini,
ama çökelmiş bir kan
alır ondaki ağırları

ve yine dilsizim işte
anlatmakta bir rüzgârın
zamanla soldurma iklimini
ve dilsizim tarif etmekte

aşık mezarlarını
zamanın eprittiği göğü
göğün döktüğü yıldızları

dilsizim çünkü ben
yazdıkça sayfalar boyu
kıvrık çeneli kurtçuklar
belirir üzerimde
bir “can iştahı” diye

özendiğim bir cüzü canlılığın
özendiğim çocuğu büyüten ses:
belki bir büyü

DERMAN ARARDIM DİRDİME

ÖZDEMİR ERDOĞAN - GURBET

<https://youtu.be/w0DTBlCB9ko>

Kime desem derdimi ben bulutlar bulutlar
Bizi dost bildiklerimiz vurdular vurdular
Bir de gurbet yarası var hepsinden derin
Söyleyin memleketten bir haber mi var?
Yoksa yarın gözyaşları mı bu yağmurlar?

İçerim yanıyor yar yar
Yaram pek derin
Bana nazlı yardan aman
Bir haber verin
Bulutlar yarime selam söyleyin söyleyin
Kavuşma günümüz yakınmış deyin mis deyin
Felek yardan ırak koyduysa bizi
Gurbet elde bir başıma neyleyim?

Yardan ırak yaşanır mı söyleyin
İçerim yanıyor yar yar
Yaram pek derin
Bana nazlı yardan aman
Bir haber verin

URFANIN ETRAFI DUMANLI DAĞLAR BİR ŞARKISIN SEN MUHAMMED ŞAHİN KORKMAZ

<iframe frameborder="0" width="480" height="270"
src="//www.dailymotion.com/embed/video/x9d2qz" allowfullscreen></iframe>
<a
href="http://www.dailymotion.com/video/x9d2qz_muhammed-sahin-korkmaz-urfanin-etra_music"
target="_blank">Muhammed şahin korkmaz urfanın etrafı dumanlı... <i>by <a
href="http://www.dailymotion.com/kozlucali" target="_blank">kozlucali</i>

Urfa dağlarında gezer bir ceylan aman aman
Yavrusun yitirmiş anam ağlıyor yaman
Benim bu derdime bulunmaz derman

Gezme ceylan bu dağlarda seni avlarlar
Anaydan babandan yardan ayrı koyarlar

Gezme ceylan bu dağlarda seni avlarlar
Anaydan babandan yardan ayrı koyarlar

Urfanın etrafı dumanlı dağlar
Ciğerim yaniyor anam gözlerim ağlar
Benim zalım derdim cihanı dağlar

Gezme ceylan bu dağlarda seni avlarlar

Anaydan babandan yardım ayrı koyarlar

SEMİRAMİS PEKKAN - BANA YALAN SÖYLEDİLER

Bir âleme indim yalnız
Yerde toprak, gökte yıldız
Bir yan susuz bir yan deniz

İki el, bir baş verdiler
Bir çift göz ağlar da güler
Dört bir yanda benim gibiler

Doğru söz içinmiş diller
İşte kalbin sev dediler

Bana yalan söylediler
Bana yalan söylediler
Kaderden bahsetmediler

Varsın böyle geçsin ömrüm
Neşeyle dolsun bari her günüm

Hani benim sevdiklerim
Hani gönül verdiklerim
Hasret gider ben giderim

AYLA DİKMEN – ANLAMAZDIN

<https://youtu.be/oSHRG1nwpTg>
Sevilirken bilmedin mi?
Ben söylerken gülmedin mi?
Falımızda hasret var ayrılık var demedim mi?
Anlamazdın anlamazdın..Kaderede inanmazdın
Hani sen acı veren kalpsizlerden olmazdın.
Dilerim ki mutlu ol sevgilim..
Ben olmasam bile hayat gülsün sana..
Günahı boynunda,ağlayan bir çift göz bıraktın arkanda.
Kalbim bomboş kaldı sanma
Acılar geçer zamanla
Aşka tövbe demem ben..
Görürsün sevince yeniden
Anlamazdın anlamazdın..Kaderede inanmazdın
Hani sen acı veren kalpsizlerden olamazdın.
Dilerim ki mutlu ol sevgilim..
Ben olmasam bile hayat gülsün sana..
Günahı boynunda, ağlayan bir çift göz bıraktın arkanda

TANJU OKAN HASRET

<https://youtu.be/0OxDvxnQKns>
Bu akşam çok efkarlıyım
Kalbim neden kan ağlıyor bunu bilsen sevgilim

402 Yazılar

Güneş solgun gündüz gece
İçimde sen bir bilmece ızdırabı heceliyor

Sensiz yalnız sensiz hiçim
Gözyaşlarım yağmur gibi yanağımı ıslatıyor
Kollarım bekliyor seni
Öpsem öpsem ellerini
Yine de sana hasretim

Dudaklarımda bir ateş
Avuçlarımda alevsin
Sensiz yalnız sensiz hiçi
İlahımsın sevgilimsin sen benim herşeyimsin

Hayatım anlamsız şimdi
Sendin bana neşe veren seviyorum sevgilim

Sen benim sıcak güneşim
Güzel tatlı tek eşimdin kara sevdam sevgilimdin
Unutamam asla seni

Hergün anıyorum.... ne olursun dön dön bana
Kollarım bekliyor seni
Öpsem öpsem ellerini
Yine de sana hasretim

Dudaklarımda bir ateş
Avuçlarımda alevsin
Sensiz yalnız sensiz hiçi
İlahımsın sevgilimsin sen benim herşeyimsin

Güneş solgun gündüz gece
İçimde sen bir bilmece ızdırabı heceliyor
Sensiz yalnız sensiz hiçim
Gözyaşlarım yağmur gibi yanağımı ıslatıyor sevgilim yanağımı ıslatıyor...

SEVMEDİ İSTANBUL İKİMİZİ

<https://youtu.be/wVU0sk05rw4>
Seninle hiç İstanbul'da olamadık
Göremedi İstanbul ikimizi

Ne Emirgân'da bir semaver tüketebildik
Ne aşîyanda hüznün
Bir tepeden seyretmek için bu güzelim kenti
Ne Çamlıca kısmet oldu ne Pierre Loti
Hiç bir vapur taşımadı bizi marmarada
Bir güvertede seni
Liseli aşıklar gibi dakikalarca öpemedim
Ellerini avuçlarımda tutup da içimi dökemedim

Şöyle bir elimi atıp da omzuna

Kolun belimde
Yürüyemedim seninle Beyoğlu'nda
Bir sinema ya da tiyatro koltuğunda
Parmak uçlarıma değmedi dudakların
Pasajda arjantinleri çekip
Nevzadede bir iki tek atamadık
Doyulmaz uykulara bir türlü yatamadık

Seninle hiç İstanbul'da olmadık
Duyamadı İstanbul sesimizi

Sahaflarda yorulup da kitaplara bakmaktan
Çınaraltında mola veremedik
Karışıp çılgın kalabalığına Kapalı Çarşı'nın
Tadına varamadık bir öğlen rakısının
Ya da Sultanahmet'de bir müzeyi gezip
Dostlara uğrayamadık
Gülhaneden uzanıp Sarayburnu'na
İntiharı düşünemedik enine boyuna
Ne Lâleli'den geçebildik sevgilim
Ne kendimizden
Bir çalgılı Kumkapı Meyhanesinde
Ağlayamadım doyasıya sımsıcak göğsünde
Eski İstanbul'da gezdiremedim seni
Yemişte, Asmaaltı'nda
Ne kaldırımlarımı gördün ne çayhanelerimi
Ne çocukluğumu bildin ne gençliğimi

Seninle hiç İstanbul'da olmadık
Saramadı İstanbul hiç bizi

Çılgınlar gibi dolanamadık otobüslerle
Trenlere binemedik
Bırak bütününü bu koca kentin
Sadece bir tek semtin içinde bile olmadık
İstanbul hiç doymadı bize bir tanem
Biz de ona doyamadık

Vedat Didari

NİL BURAK - YALNIZIM BEN

https://youtu.be/Kh3d0_4oni4

Yalnızım ben çok yalnızım
Buymuş benim alın yazım
ister uzak ister yakın
Anılar beni rahat bırakın

Artık dönsen de dönmesen de
Ne çıkar beni sevmesen de
Bir kadehim var bak elimde

404 Yazılar

Hasretini içiyorum

inan sevgiye küskün değilim
Yalnız hayatta tek isteğim
Gönülden bana uzanacak
Dost elinin delisiyim

Artık dönsen de dönmesen de
Ne çıkar beni sevmesen de
Bir kadehim var bak elimde
Hasretini içiyorum

Yalnızım ben çok yalnızım
Buymuş benim alın yazım
ister uzak ister yakın
Anılar beni rahat bırakın

THE SCIENCE OF INTERSTELLAR (2014) BELGESEL

<iframe frameborder="0" width="480" height="270"
src="//www.dailymotion.com/embed/video/x2l26mc" allowfullscreen></iframe>
<a
href="http://www.dailymotion.com/video/x2l26mc_the-science-of-interstellar_tv"
target="_blank">The Science of Interstellar <i>de <a
href="http://www.dailymotion.com/easytelevision"
target="_blank">easytelevision</i>

Yönetmen: Gail Willumsen

Senaryo: Gail Willumsen

Ülke: ABD ABD

Tür: Belgesel

Vizyon Tarihi: 25 Kasım 2014

Dil: İngilizce

Oyuncular: Sean Carroll, Matthew McConaughey, Kip Thorne

Çeviri: Garajımdaki Ejder www.garajimdakiejder.com

Belgesel Metni

İnsanlar doğuştan kaşıftırlar. Keşfedilmemiş yerleri keşfe çıkarak bilinmeyi ararız. Toprak Ana'nın her santimetre karesinin haritasını çıkardık ve Ay'da izlerimizi bıraktık. Fakat başka bir gezegene ayak basmak Güneş Sistemi'mizin ötesine yolculuk yapmak geleceğe yönelik bir hayal. **Bu hayal, Yıldızlararası filminde hayat buluyor.** Bireyler olarak değil, bir 'tür' olarak düşünmeliyiz. Yıldızlararası yolculuk gerçeğiyle yüzleşmeliyiz. Yıldızlararası filmi, yeni gezegenlerin aranişını ve insanlığın bağıllığını ele alıyor.

Bilimkurgu temaları gibi mi geldi?

Belki. Ünlü astrofizikçi Kip Thorne'nun dahil olması sayesinde bu filmin temelinde gerçek bilim yatıyor. Yıldızlararası'nın en önemli özelliklerinden biri bu filmin temeline gerçek bilimin katılmış olması. Bazı çılgınca şeyler var burada. Fantezi ve kurgunun haricinde bu, Yıldızlararası'nın gerçek bilimi.

YILDIZLARARASI'NIN BİLİMİ

Uzay yolculuğu en başından beri filmlerin temel unsuru oldu fakat Yıldızlararası filminin eşsiz bir kökeni var. Film, astrofizik, kütleçekim dalgaları ve uzay zaman bükülmesi konularında bir otorite olan Kip Thorne'un çalışmalarından kısmen ilham aldı. Kendisi aynı zamanda filmin yapım yönetmeni. Yıldızlararası'nda gerçek bilim, filmin dokusuna en başından yedirildi. Bu filmdeki başrol oyuncularının hepsi bilime saygı gösterdi ve bilimin iyi bir şekilde dahil edilip edilmediğini görmek için benimle çalıştılar. Tekilliğin ne olduğuna dair en basit açıklamanın bana ne olduğunu söyleyebilir misin?

Kip ve ben, halihazırdaki düşünceyi, halihazırdaki bilimsel anlayışı hikayenin sürdürülmesinde kullanmaya çalışmak açısından iyi uyum sağladık. Burası uzay ve zaman eğrisinin son derece yükseldiği bir yer. Yani iyi durumdayız, tamam. Yaptığımız araştırmaların ve yıllar boyunca benim Kip'le yaptığım ve Chris ile Kip arasındaki görüşmelerin anlatıyı zenginleştirdiğini ve seyircinin de bunu hissedeceğini umut ediyoruz. Neden sadece uzayda veya yıldızlararası yolculukta olabilecek şeyleri hayal edelim?

Sahiden neden oradaki gerçek bilime bakmayalım?

O bir Hint insansız gözlem uçağı!

Yıldızlararası, Dünya'daki yaşam koşullarının insanlığın hayatta kalışını tehdit ettiği bir gelecekte geçiyor. **Dünya'yı kurtarmak için planınızın ne olduğunu artık bana söylemeniz gerek. Dünya'yı kurtarmaya niyetimiz yok onu terk etmek niyetindeyiz.**

Filmin ele aldığı şeylerden biri de Dünya'ya mı aitiz Dünya'da mı kalmalıyız ve başka bir yer varsa orayı da keşfetmeli miyiz?

Hadi bakalım!

Filmde, mürettebat 'yuva' diyebileceği yeni bir yer arıyor. Yaşamı destekleyen bir gezegen. İnsan yaşamını. – Başaramayacağız. – Başaracaksın. Yarının kaşiflerinin yapacağı bir iş gibi görünüyor. Fakat başka bir dünya arayışı tam şu anda gerçekleşmekte. Astrofizikçi Natalie Bataglia tutkulu bir gezegen avcısı. Galaksideki yerimizi gerçekten anlamanın tek yolunun bu geniş resme bakıp, tüm gezegenlerin çeşitliliğini anlamak olduğunu düşünüyorsunuz. 20 ya da 30 yıl önce, kendi Güneş'imiz gibi olağan yıldızların yörüngesinde dönen hiçbir gezegenden haberimiz yoktu. Natalie, NASA'nın Kepler uzay teleskobu görevinde yer alan bir bilim insanı olarak bu öykünün yeniden yazılmasına yardımcı oldu. Kepler'in amacı oldukça basit. Galaksimizdeki potansiyel olarak çok büyük, yaşanabilir gezegenleri barındıran yıldızların olduğu bölümü saptamak. Peki, bir gezegeni potansiyel olarak yaşanabilir kılan ne?

Tüm yaşam formları için geçerli olduğunu düşündüğümüz tek bileşen sıvı haldeki suyun gereksinimidir. Bu nedenle suyun birikebileceği kayalık yüzeyleri olan ve yıldızdan doğru miktarda enerji alan çok soğuk olduğu için suyun donmuş durumda hapsolmayacağı ya da gezegen çok sıcak olduğu için suyun buharlaşmayacağı gezegenler arıyoruz. Sıvı haldeki suyun potansiyel olarak mevcut olabileceği bu yere Goldilocks Kuşağı diyoruz. 2009'da fırlatılan Kepler, Samanyolu'nun küçük bir parçasına 4 yıl boyunca aralıksız baktı. Yıldızlarla kıyaslandığında, gezegenler Kepler'in fark edemeyeceği kadar küçük kalıyor fakat Kepler onların gölgelerini tespit edebiliyor. Parlayan bir nesnenin yörüngesinde dönen her gezegenin uzaya gölgesi düşer ve Kepler uzay aracı bu olgudan yararlanır. Yıldızın yörüngesinde dönen bir gezegenin doğrudan yıldızın dairesinden ve uzay aracının arasından geçmesini bekler ve teleskop, bunu ışığın kararması olarak algılar. Bu basit yöntem Güneş Sistemi dışındaki binlerce gezegeni ortaya çıkardı. Galaksimizdeki başka yıldızların yörüngesinde dönen gezegenleri. Şu ana dek öğrendiğimiz şey abartısız, galaksimizdeki her yıldızın en az bir gezegene sahibi olduğu. Güneş Sistemi dışında şaşırtıcı çeşitlilikte gezegen var ve çok tuhaf dünyalar keşfettik.

200 ışık yılı uzakta, bir değil iki yıldızın yörüngesinde dönen Satürn büyüklüğünde bir gezegen var. Yani Kepler-16b gibi bir gezegende yaşıyor olsaydınız gökyüzünde doğudan yükselip, batıdan batan birbirlerinin yörüngesinde dönerken devamlı olarak konum değiştiren iki yıldız görürdünüz. Bu, bir sanatçı gözünden Kepler-10b'nin görüntüsü.. Ebeveyn yıldızının çevresinde Merkür'ün kendi Güneş'imize olan uzaklığından 23 kat daha yakın bir mesafede dönüyor. Bu nedenle yıldız bakan yüzü tam da yıldız ışmasına maruz kalıyor. Demirin erimesi için gerekenden çok daha yüksek ısı meydana geliyor. Gezegenin bütün bir yarımküresi Pasifik Okyanusu'ndan daha büyük bir okyanusa sahip ancak bu sudan

değil, eriyik haldeki lav okyanusundan oluşuyor. Pek de çekici bir hedef değil. Fakat Kepler, yakın zamanda muhtemel bir ikinci yuva buldu. Bu, Kepler-186 gezegen sistemine ait bir sanatçı konsepti. Beş gezegen bu M-tipi yıldızın yörüngesinde dönüyor ve en dıştaki gezegen Kepler-186f. Olağan bir yıldızın yaşanabilir bölgesindeki Dünya büyüklüğündeki ilk gezegen keşfimiz. Kepler-186f üzerine düşündüğümde onu gerçek bir yer olarak hayal etmeye çalışıyorum çünkü zaten gerçek bir yer. Dünya'yla aynı büyüklükte, kayalık olabileceğini biliyoruz bu yüzden kayalık bir yüzey hayal ediyorum. Sıvı halde bir okyanusu olup olmadığını bilmiyoruz ama elbette böyle bir tane hayal edebiliriz. Ve sonra, birden bire bu gezegenin varlığını Dünya'ya çok çok benzer bir yerin olabileceğini hayalinizde netleştirirsiniz. Öyleyse, bu uzak sahilleri keşfetmek için ne zaman yola çıkıyoruz?

Bilgi kontrolü. Kepler-186f, Dünya'dan yaklaşık 4.5 katrilyon km uzaklıktadır. Diğer bir deyişle, 500 ışık yılı mesafededir. Bu, ışık hızında 500 yıl sürecek bir yolculuk demek. Fakat hiçbir şey ışık kadar hızlı seyahat edemez. En iyimser ihtimalle bile, uzay araçlarımız ışığın yanında binlerce kat yavaş kalır. Yıldızlararası'ndaki uzay gemileri bile onun yanına yaklaşamaz. Öyleyse Güneş Sistemi'mizin dışındaki yeni gezegenlere nasıl ulaşıyorlar?

Uzay ve zamanın bükülen tarafında gezintiye çıkararak.

YILDIZLARARASI'NIN BİLİMİ

Ne zaman geri döneceğine dair hiçbir fikrin yok.

– Ona Dünya'yı kurtaracağını söylemez miydin?

– Hayır. Geri döneceğim. Çok uzak bir yere yolculuk yaptığımızda yalnızca uzayda değil, zamanda da seyahat ederiz geleceğe doğru hareket ediyormuşuz gibi. Bir asır öncesine kadar bilim insanları, uzay ve zamanın birbirlerinden tamamen ayrı olduklarını düşünüyorlardı. Teorik fizikçi Sean Carroll, Albert Einstein'ın bu fikri nasıl ters yüz ettiğini açıklıyor. Einstein'ın en büyük fikirlerinden biri uzay ve zamanın birbiriyle ilişkili olmasıydı bir yanda uzay, bir yanda da zaman varken, Einstein "Aslında uzayzaman dediğimiz tek bir şey var" der. Ardından şunu ekler **"bu uzayzaman olayı, yalnızca bütün eylemin gerçekleştiği bir sahne değil, eylemin ta kendisidir."** Uzayzaman değişebilir, hareket edebilir, eğrilip bükülebilir. Einstein'ın görelilik kuramı uzayzamanın esnek bir kumaş gibi olduğunu ifade eder. İçine gömülü nesneler –Güneş, gezegenler ve hatta biz– bu kumaşı bükür. Bu bükülmenin sonucunda ortaya çıkan şeye kütleçekim diyoruz. Nesne büyüdükçe, uzayzamanın bükülmesi de bir o kadar artar ve daha büyük kütleçekim meydana gelir. Kütleçekimi hissederiz. Uzayzamanın esnekliğini sezgisel olarak kavramak güçtür ama etkileri ölçülebilir. Sean'un gösterdiği gibi kütleçekim arttıkça, zaman daha yavaş akar. Örneğin ben, zemin katta süper hassas bir atomik saatle dururken binanın en üst katında, eşit ayarlanmış hassas atomik saati olan bir ikizim bulunsaydı daha sonra bunları karşılaştırdığımızda benimki birkaç saniye geriden gelecektir. Sean, zemin katta, en üst kattaki ikizine oranla bir miktar daha fazla kütleçekime maruz kalıyor. Ayrıca ikizine nispeten zamanın biraz daha geç olduğunu görüyor. Fark ufak, fakat gerçek. Ve tatbik edilebilir sonuçları da var. Örneğin GPS sistemi Dünya'nın etrafında dönen uydulardaki çok, çok hassas saatlerden oluşur. Bu yörünge, Dünya'nın yüzeyindekinden bir miktar daha farklı bir kütleçekim alanındadır. Zamanın Dünya yüzeyinde, uydu yörüngesindekinden farklı bir şekilde ilerlemesi, GPS'nin doğru çalışması için oldukça önemlidir. Bir GPS uydusunun saatinde zaman, Dünya'daki bir saate göre günde yaklaşık 38 mikrosaniye daha hızlı ilerler.

Bu nedenle, sistem bilgisayarları buna göre ayarlama yapar. Hareket de uzayzaman deneyimimizi etkiler. Hiç kımıldama demenin en iyi yolu, elinden gelen en fazla zaman deneyimini yaşa demekten geçer. Etrafta dolaşp bir şeylerle uğraşırken daha az zamana maruz kalırsınız. Sean arabasını sürerken ve ikizi parktaki bankta beklerken onu tekrar ziyaret edelim. Arabanızla dolaşp geri döndüğünüzde bu yolculuk esnasında yanınıza aldığınız saatin geride kalan kişininkiyle kıyasladığınızda onunkinden biraz daha az zamana maruz kaldığını görürsünüz. Normal olarak bu etkiyi fark edemeyecek kadar yavaş hareket ediyoruz. Eğer Sean arabasını ışık hızında sürebilseydi geride bıraktığı ikizi onun dönüşü için saatlerce beklerken bir saniyeden daha kısa bir sürede ABD'yi milyon kez baştan sona dolaşp dönerdi. Diğer bir deyişle, ikiziyle kıyaslandığında Sean geleceğe seyahat etmiş olur. Bu da demektir ki daha hızlı uzay araçları ürettiğimizde gelecek yıllarda işler karmaşık hale gelebilir. Işık hızına yaklaştıkça, geride bıraktıklarımızla daha uyumsuz hale geleceğiz. Fakat aynı zamanda, uzayzamanın bükülmesi yıldızlararası yolculuğu anlık hale getirecek kısa yollar sağlayabilir. Solucan delikleri, bilimkurgunun temel unsurudur fakat gerçek bilime dayanıyorlar. Einstein'ın görelilik kanunları uzay ve zamanın bükülmesini yönetir ve solucan deliklerinin var olabileceğini söyler. Bunların tarihi 1916'ya kadar gidiyor. Solucan deliği, uzay ve zamanı eğebilmenin özel bir yoludur. Uzayın iki kısmını birbirine bağlayan küçük bir boru eklemeye benzer. Ana fikir şöyle, diyelim ki bir karıncasınız ve bu elmanın yüzeyinde yaşıyorsunuz elmanın yüzeyi bütün evreninizi oluşturur. Evrenin dış yüzeyi boyunca dolaşabilir ya da solucan deliğinden geçebilirsiniz. Fakat Einstein'ın denklemleri şu öngöründe de bulunuyor solucan delikleri doğada oluşuyorsa atomaltı büyüklükte olabilirler ve kapanmadan önce saniyenin çok küçük bir kısmında ortaya çıkıyor olabilirler. Teorik olarak, bir solucan deliğinin ağzını açık tutmayı ve içinden bir uzay aracı geçecek kadar büyük olmasını nasıl sağlayabiliriz?

Solucan deliği ezilmesin ve siz onun içinden geçmeye çalışırken ölmeyin diye solucan deliğini açık tutmak gerekir bunun için solucan deliğinin içinden negatif kütle veya negatif enerji geçirmeniz lazım. Einstein kütle ve enerjinin eşit olduğunu söyler. Bildiğimiz neredeyse tüm madde formları pozitif kütleye sahiptir ve kütleçekim kuvveti uygularlar. Negatif kütle, antikütleçekim kuvveti uygular ve solucan deliğinin açık kalmasını sağlayacak şekilde duvarlarını iter. Tuhaf biçimde, negatif enerjinin mevcut olabildiği doğru ve sadece çok ufak miktarlarda da olsa laboratuvarında oluşturuldu. Bir solucan deliğini bir uzay aracının geçebileceği büyüklükte açık tutabilmek için çok büyük miktarda negatif enerjiye gereksinim var. Ama, belki gelecekte, mühendisler sırf bunu yapabilmek için ileri teknolojiler geliştirecekler. Bugün için solucan deliklerinin evrenimizde mevcut olmadığını söylemek bilgiye dayalı bir tahmindir ya da belki de yarı bilgiye dayalı bir tahmin demeliyim fakat bundan emin olmaktan çok uzağız. Gerçek şu ki, şu anda bilmiyoruz. Solucan deliklerinin kesin olarak mümkün olup olmadığını söyleyebilmek için fizik yasalarını yeterince iyi bilmiyoruz. Fakat imkansız olmadıklarından bir film yapımcısı için ideal bir hedef. Öncülük yapacak, astrofiziğin kimi olağanüstü özelliklerini deneyimleyecek bir aileye odaklanma fikrinden çok heyecan duymuştum, özellikle de uzak yıldızlara seyahat etmemizi sağlayacak bir solucan deliği fikrinden. Gerçek bilimi temel alan bir solucan deliği yaratabilmek için görsel efekt süpervizörü Paul Franklin, Kip Thorne'a danıştı. Solucan deliği için kullanılan popüler imge tam anlamıyla uzaydaki bir deliğe benzer. Genellikle görünmez bir yüzey üzerinde durur ve maddelerin lavabo deliği varmışçasına kenarlarından akarak kaybolduğunu görebilirsiniz. Kip, daha ilk görüşmemizde bu türden bir klasik fantezi resmi gösterip "Bu

tamamen hatalı! Bu şekilde olmaz" dedi. Kip, solucan deliğini tanımlayan bilimsel denklemleri hesaplayarak Paul'ün Londra'daki animasyoncularına gönderir. Bu sebeple, film için Einstein'ın görelilik denklemlerini temel alan matematiksel bir solucan deliği modeli oluşturdum. Paul, Kip ve ben, şöyle konuştuk **"Tamam, solucan deliğini görselleştireceğiz tam hesaplamalarının gösterdiği gibi onu simule edeceğiz."** Paul Franklin ve ekibi, en son, en ilginç ve güncel algoritmaları almaktan büyük heyecan duymuştu. Şimdi diğerine geçiyoruz. Solucan deliği uzayda bulunan üç boyutlu bir deliktir ve bir çemberi alıp üç boyutta sürüklersek ne olur?

Bir küre elde ederiz. Bu nedenle, solucan deliği neredeyse uzayda asılı duran bir kristal küreye benzer. Hiç kimsenin daha önce bu tür bir görselleştirmeyi sahiden de yaptığını hiç zannetmiyorum. Bu gerçekten emsalsiz. Senin için ve seyirci için olduğu kadar benim için de bir ilk. Kesinlikle. Yıldızlararası'nda, mürettebat üyeleri solucan deliğinin içine dalış yaptıkları sırada inançlarına fazlasıyla meydan okurlar. Sadece aileni düşünemezsin artık bundan çok daha fazlasını düşünmelisin. Kendi ailemi ve milyonlarca aileyi düşünüyorum. Bu solucan deliğinin ötesinde, mürettebat üyeleri evrendeki en sıradışı nesnelerin alemine girerler. Kara deliklerin.

YILDIZLARARASI'NIN BİLİMİ

Yıldızlı gök, Dünya'dan ebedi bir sükunet alemi gibi görünebilir. Fakat en gelişmiş teknolojilerimizi evrene doğrulttuğumuzda korkunç bir güç ve şiddet manzarasıyla karşılaşırız. Galaksiler çarpışır kozmik gaz ve toz bulutları radyasyon püskürtür. Yıldızlar patlar ve ölür. Bir film yapımcısı için uzay, çarpıcı olasılıklarla doludur. İnsanın doğa şartlarına karşı geldiği bir öyküye kalkıştığınızda hele de bu yolculuk yıldızlararası olduğunda ana karakterimizi tehdit eden olasılıkları görselleştirmek çok daha tuhaf hale gelir. Derin uzay bize yeni bir yaklaşım sunar. Kesinlikle. Yıldızlararası seyahat esnasında mürettebatın karşılaşacağı en büyük zorluklardan biri kara deliklerin tehlikeleri karşısında gemi kullanmak. Kara delikler Einstein'ın denklemleri tarafından öngörüldü fakat fizikçiler bunların gerçekten mevcut olup olmadıklarını sorguluyorlar. Kara delik tuhaf bir varlık. Bu, bir lastik yüzey yerine bir kara delik olsaydı, bükülmüş uzay ve zaman dışında kesinlikle hiçbir şey içermeyen bir yüzey olurdu. Kütleçekimin o kadar kuvvetli olduğu bir yerdir ki kara deliğe düşen herhangi bir şey asla dışarı çıkamaz. Eğer içine düşerseniz dışarıya sinyal gönderemezsiniz, ışık içeriden çıkamaz. Bunun nasıl meydana geldiğini sorabilirsiniz. Uzayda çok büyük kütleler bir araya gelebilir bir dev yıldızda olduğu gibi. Kütleçekim o kadar kuvvetlenir ki nihayet madde kendi üzerinde daha fazla basınç uygulayamaz hale gelir. Her şey çöker, büyük bir patlama meydana gelir maddelerin bazıları havaya uçar fakat geriye kalanların hepsi kara deliğin içine çöker. Kendi eksenini etrafında dönen kara delik, etrafındaki uzayı yıldızları ve gezegenleri yörüngesine çeken bir girdap hareketiyle sürükler. Daha içeride, kütleçekim bir gelgit akıntısı gibi artar. Olay ufku denen sınırdaki kütleçekim öyle uç noktaya ulaşır ki hiçbir şey canavarın kalbine çekilip sonsuza dek kaybolmaktan kaçamaz. Kara delikler basittir, ancak çok fazla niteliğe sahiptir. Adeta kişilikleri var yemek konusunda seçici olabilirler, enerjik olabilirler. Ve görüp tanımladığınız şeyler aslında kara deliğin çevreyle olan etkileşimidir. UCLA astronomu Andrea Ghez kara deliklerin tespiti konusunda bir uzman. Bilimsel bir öngörünün araştırılmasında önemli bir rol oynadı. Ki bu öngörü de, Samanyolu'nun merkezinde ikamet eden dev bir kara delikti. İyi görünüyor. Astronomlar

galaksimizin merkezinin gaz, toz ve milyonlarca yıldızla dolu olduğunu biliyorlardı. Bu curcunayı, güçlü bir kuvvet hareket ettiriyor gibi görünüyordu. Bir kara delik olabilir miydi?

Yer teleskopları bu bölgenin net görüntülerini oluşturamıyordu daha sonra, uyarlanabilir optik denilen teknik görüş alanımızı büyük oranda artırdı. Gelişmiş teknolojiye önce böyle bulanık bir kargaşaya benziyordu artık uyarlanabilir optiği etkinleştirdiğinizde yıldızları tek tek görebiliyorsunuz. Yani buradaki her bir ışık noktası tek bir yıldızla karşılık geliyor. Andrea bu tekniği Hawaii'deki Keck gözlemevinde uygulamaya koyuldu. Bu bir yol haritası. O ve ekibi, Samanyolu'nun merkezindeki yıldızları izlemeye başladı. Bu, galaksimizin merkezi. Veriyi elde ettiğimiz ilk yıl 1995'ti. Sonra 1996'da teleskoba geri dönüp ikinci görüntümüzü elde edince elimizde iki resim oldu. Bunları mukayese edebiliyoruz. Andrea yıldızların tek bir kütleçekim kaynağının yörüngesinde dönüp dönmediğini görmek istiyordu fakat yıldızların yörüngede dönüşünün tamamlanması yıllar sürebiliyordu. O yüzden devam etmemiz gerçekten önemliydi 2000 yılında nihayet yıldızların eğrilerini görmeye başladık. Diğer bir deyişle, kara deliğin kütleçekim etkisiyle bu yıldızlar düz bir çizgi izleyip eğri çizmeye başlıyorlar. Ölçümler bu eğriliği görmemizi sağlayacak kadar hassas. Yıllar boyunca Andrea ve ekibi araştırmalarını ilerletti. Bu animasyon 20 yıllık uğraşı temsil ediyor ve burada bir kara delik olduğunu ve onun ne kadar büyük olduğunu ifade ediyor. Andrea'nın zahmetli projesi Samanyolu'muzun merkezinde Güneş'imizden 400 milyon kat daha fazla kütleyle sahip bir canavarı ortaya çıkardı. Bugün, bilim insanları kara delikleri yeni araçlarla arıyorlar. CalTech astrofizikçisi Fiona Harrison göğü yüksek enerjili X-ışınlarıyla evrene bakan Yeni Yıldız adlı teleskopla tarıyor. Kara deliğin kendisi ışık yaymaz fakat toz ve gaz kara deliklerin içine düşer böylelikle kara delik ısınır ve X-ışınları yayar. Yeni Yıldız, kara delikleri maddeyle kendilerine ziyafet çekme işlemi sırasında yakalar ve teleskop her yerde bunları saptıyor. Yalnızca 10 ya da 20 yıl evvel kara deliklerin nadir olduklarını düşünürdük. Samanyolu'muz gibi her galaksinin merkezinde bir dev kara delik olduğunu biliyoruz artık. Dolayısıyla yalnızca tuhaf şeyler olmaktan çok aslında evrenimizin neden bu şekilde olduğu sorusu için hayati önem taşıyorlar. Öyleyse, Dünya bir kara delik tarafından yutulma riskiyle karşı karşıya mı?

Bütün galaksiye yayılmış kara deliklerimiz olsa da kesinlikle tehlikeyle karşı karşıya değiliz. Genel yanlış anlamalardan biri de kara deliklerin Dünya'yı yutabileceğidir. Yutma falan olmuyor, yalnızca olağan kütleçekim var. Yalnızca ışığın bile kaçamadığı bölgeye çok yaklaştığınızda olur fakat Dünya böyle bir şey yapmayacak. Fakat ya bir uzay gemisi çok yakınlaşıyorsa?

Ya da bir astronot çivileme dalış yapsaydı?

Bunun en basit açıklaması, okuduğunuz kitapların çoğunda bulacağınız açıklama şudur başınızdan ayaklarınıza kadar uzayıp gelgit kuvvetleri tarafından ezilirsiniz pek sık söylendiği gibi spagettileşirsiniz eğer içine düşerseniz spagettileşip yok olursunuz. Standart açıklama bu şekilde. Gerçek şu ki bildiğimiz tüm fizik yasaları kara deliğin merkezinde altüst olur. Fizikçiler orada ne olduğunu anlamak için halen çalışıyorlar. – Burası kütleçekimin olmadığı bir yer. – Fizikçi olmayan birisiyle sıklıkla "bu kütleçekimdir" yalanını söyleriz. Yani bunca yıldır bize yalan söylüyorsunuz?

Bu şeylerin nasıl olduğunu bilirsin: yalan var, yalan var. Biliyorum, ama şu anda. Yıldızlararası filmi tam olarak anlaşılan sağlam temellendirilmiş fiziği ele alıyor film, bilgiye

dayalı tahminlerde bulunduğumuz ve neredeyse emin olduğumuz fakat yüzde yüz emin olmadığımız tahminleri ele alıyor. Tahmin yapmaya mecbur kaldığımız insan kavrayışının sınırlarındaki fiziği ele alıyor ve bu sınırların ötesine geçtiğinizde Yıldızlararası, bilim insanlarımızın hayal edebileceği en iyi tahminlerle uyum sağlamaya uğraş veriyor. Yıldızlararası yeni fikirlerin sızdığı gri bölgeyi kazarak evrenin doğasına ilişkin soruların derinliklerine ulaşıyor.

YILDIZLARARASI'NIN BİLİMİ

Yıldızlararası'nda, Dünya'daki teleskoplar ilk olarak bir solucan deliğinin varlığını tespit eder solucan deliği, uzayın görünüşünü çarpıtan kütleçekim sapmaları olarak ortaya çıkmıştır. Çok güçlü kütleçekime sahip solucan delikleri oluşturduk. Ama sonra ne olacak?

Çünkü o zaman bir nedenin var senin... Solucan deliğinin bu kadar çok kütleçekime sahip olması beni rahatsız ediyor. Christopher Nolan'la çalışmaya ilk başladığımda kendisi solucan deliğinin daha hafif kütleçekime sahip olmasını istedi bu nedenle, solucan deliğinin ne kadar büyük olması gerektiği konusunda tartıştık ve uzayı büken solucan deliğinin etrafındaki ışığı da bükmesinin sonucunda Dünya'dan az çok görülebileceği kadar büyük olmasında karar kıldık. Kip Thorne, Einstein'ın genel görelilik kuramını temel alan denklemleri kullanarak Yıldızlararası'nın solucan deliği için gereken kütleçekimini hesapladı. Bildiğimiz üzere, bu kuram nesnelerin kütleçekim meydana getirerek uzay ve zamanı büküklerini ifade eder. Aynı zamanda, nesneler hareket ederken kısmen suda yayılan dalgalara benzer şekilde bunların uzayzamanda titreşim ürettiklerini öngörür. Bu kütleçekim dalgaları asla doğrudan gözlemlenmezler. Küçük oldukları için tespit edilmeleri zordur çok şiddetli bir hareket tarafından meydana getirilmedikleri sürece. Evrenin doğumu gibi. Fizikçiler kısmen, evrenin genişlediğini gözlemleyerek Büyük Patlama kuramını geliştirdiler. Galaksilerin bir somun ekmekteki üzümler gibi birbirlerinden uzaklaşıyor olmaları, uzak geçmişte evrenin çok daha küçük olması gerektiğine işaret ediyor. Eğer filmi başa alırsak geçmişte her şey birbirine daha yakınlaşıyor ve bu fikri Einstein'ın bize verdiği denklemlere bağlıyoruz. Artık, yaklaşık 14 milyar yıl önce gerçekleştiğini bildiğimiz bir an var her şeyin hepsinin üzerinde olduğu evrendeki madde yoğunluğunun görünüşe göre son derece büyük olduğu bir an. Sonra, kuvvetli bir güç uzayın kendi kendine genişlemesini tetikler. Işık hızından daha hızlı bir şekilde. Buna Kozmik Enflasyon kuramı deniyor. Kuram, enflasyonun, dalgalanmayı uzayın şeklinden alarak onları artırması gerektiğini böylece onları çok daha güçlendireceğini söyler. Ve uzayzamanın dokusundan dalgacık üreten kütleçekim dalgaları haline gelirler. Bu dalgacıklar bugün tespit edilebilseydi Büyük Patlama'nın nasıl patladığını anlamamıza yardımcı olurlardı. Buradaki zorluk böylesi bir şeyi nasıl ölçeceğimizde yatıyordu. Meslektaşlarımdan birinin neşeli bir şekilde 'boşa kürek çekme' dediği bu çok özelleşmiş deneyi önerip geliştirmeye yönlendirdi bizi. CalTech fizikçisi Jamie Bock, deneysel kozmoloji alanında çalışıyor. Deneysel kozmoloji, zamanın başlangıcına geri dönmeye çalışarak deneyler geliştirir. Yardım lazım mı?

Son deneyinin odağında, evrendeki en eski ışık vardı. Büyük Patlama'nın soluk parıltısı. Fizikçiler bütün evreni kapsayan bu kozmik mikrodalga arkaplan ışımasının haritasını çıkardılar. Evrenin doğumu kütleçekim dalgaları ürettiyse bunlar ilksel ışığı büküp, ışığın polarize olmasına veya belli bir yönde kırılmasına neden olmuş olmalıdır. Eğer bu polarizasyonu ölçebilseydik yalnızca ölçmekle kalmayıp şekline de bakabilseydik kütleçekim dalgalarının göstergesi olan kıvrımlı şekillerle karşılaşabilirdik. Jamie ve ekibi, bir dizi küçük

boyutlu süper hassas teleskop tasarladı. Bunları gökyüzünün cam kadar net olduğu Güney Kutbu'na kurdular. Güney Kutbu ölçümlerimizi yapabilmek için uzay boşluğuna en yakın olabileceğimiz yer. Ekibin teleskobu, kozmik arkaplan ışımalarının ısısındaki ufak değişimleri ölçerek, sekiz yıl boyunca gökyüzünün bir parçasını taradı ve bir örüntü ortaya çıktı. Sonuçlarımız kütleçekim dalgalarından beklenenle tutarlı bir kıvrımlı polarizasyon örüntüsü görüldüğünü bildiriyor. Yani evrenin erken evresindeki kütleçekim dalgalarını görmediler gördükleri tam da bekledikleri polarizasyon örüntüsüydu sadece beklediklerinden daha güçlüydüler. Evrenin yaşı saniyenin trilyonlarca biri kadarken Büyük Patlama'nın hemen sonrasında olup bitenler bunlar. Yani bu, neredeyse evrenin yaratılışını görmeye benziyor. Bu bulgu diğer deneylerle de doğrulanmalıydı. Eğer deneyler desteklerse, bu Einstein tarafından öngörülen kütleçekim dalgalarının keşfinin ilk kanıtı olacak. Uzayın, zamanın ve kainatın gizemlerine kafa yormak bir insana kendisini önemsiz hissettirebilir. Belki de en iyisi hedeflerimizi alçak tutmak, arzularımızdan feragat etmek ve Dünya gezegenine odaklanmaktır. Fakat bu sizin için gerçekten de iyi bir seçenek olmayabilir yani uzun vadede. Yıldızlararası, Dünya'daki yaşam koşullarının acımasız olduğu bir geleceği tasvir ediyor. Yalnız tek bir çözüm var. Dünya'yı kurtarmak için planınızın ne olduğunu artık bana söylemeniz gerek. Dünya'yı kurtarmaya niyetimiz yok onu terk etmek niyetindeyiz.

YILDIZLARARASI'NIN BİLİMİ

Bu mavi vaha, yaşamı desteklediğini bildiğimiz yegane yer. Fakat bu durum bir anda değişebilir. 15 Şubat 2013'te Güneş'ten daha parlak bir meteor bütün Sibirya'yı çığlıklarıyla inletti. 19 metre çapında bir kayaydı ve havada infilak ettiğinde Hiroşima'ya bırakılan bombadan 20 kat fazla enerji açığa çıkardı. Ölen yoktu, ama binden fazla insan yaralandı. Asteroitler Dünya'ya daha önce de isabet etti. Yaklaşık 65 milyon yıl önce 10 kilometre genişliğindeki bir canavar Dünya'daki türlerin yarısını silip süpürmüş olabilir.

Dinozorları hatırladınız mı?

Benzer bir çarpışma ya da daha kötüsü her an yaşanabilir ve Mavi Bilye'mizi cansız bir kaya haline getirebilir. Bu arada, gezegenimiz için daha büyük bir tehdit biz olabiliriz. Sözün özü, Dünya sonsuza dek bizi hayatta tutamaz. Birkaç milyar yıl sonra Güneş'imiz ölmeye başladığında genişleyecek. Ve gezegenimiz yanıp kavrulacak. Fakat iyi bir haber var. Dinozorlardan farklı olarak bizler Dünya'yı terk edebiliriz. Geriye sayım 10, 9... Ateşleme sırası başladı! 6, 5, 4, 3, 2, 1... Sıfır! Geri sayım bitti. Atlantis uzay mekiği havalandı. Bugüne kadar 600'e yakın insan uzaya seyahat etti. Mekik döneminde, Marsha Ivins beş sefer yolculuk yaptı. Tüm bunları kaydedebilmek için bu kablo karmaşasını yarattık burada. Kennedy Uzay Merkezi'nin Ziyaretçi Kompleksi'nde Andrea eski bir dostunu kontrol ediyor. Burada asılı duran Atlantis'e bakarken onunla uzaya gittiğimi düşünmek gerçeküstü bir deneyim. İnanmakta hala zorluk çektiğim bir şey. İnsanların bu aracı uzaya çıkarmış olduğumuz gerçeğinden hala merak, hayret ve katıksız keyif duyuyor olmaları beni iyi hissettiriyor. Marsha için her bir görev ilki kadar heyecan vericiydi. Yukarıdan baktığımda bir tarafta siyah gök ve diğer tarafta mavi Yeryüzü vardı. Hepsi şunu söylüyordu: **"Ben artık bu gezegende değilim."** Uzaya gidip dönen her astronot aynı şeyi söyler. Dünya'nın çevresinde dönerken doğal sınırları ve ülkeleri ayıran sınırları görmezsiniz. Bu gezegeni parça parça eden tüm savaşlar, sıkıntılar ve çatışmalar bu görüş alanından çok önemsiz görünür. Benim açımdan, uzay yolculuğu, uzayın keşfi her zaman nihai sınırı temsil etmiştir. İnsan deneyimini oluşturan mutlak hudutlardandır ve bir şekilde kainattaki yerimizi tanımlamaya

çalışmakla ilgilidir. Apollo 11'in fırlatılışına 40 saniye. Çocukluğumuzda ikimizin de bu uçma dürtüsüne kapıldığımızı hatırlıyorum. Bu dürtüyle akıl almaz araçlar yapıp onları uzaya fırlatmak için kullandık. Bir neslin hayal gücünü harekete geçirip son bir kez hava limanına uğruyor.

Uzay mekikleri, 800 milyon kilometrenin üzerinde bir mesafe kattetikten sonra 2011'de emekliye ayrıldılar. Uzayın keşfi muazzam miktarda kaynak gerektirir. NASA gibi resmi kurumların talep edeceği türden kaynaklar. Son zamanlarda, bu yarışa yeni oyuncular da katıldı. Gerçekten de yeni bir uzay çağıının başlangıcında olduğumuzu düşünüyorum ve bu, ticari şirketlerin çok daha güçlü bir rol oynadığı bir çağ. NASA bu resmin dışında değil tam içinde ama her şey NASA tasarım sisteminden ibaret değil. 2002'de Elon Musk, kendi roket şirketini kurdu. 10 yıl sonra, NASA'yla sözleşmeli olan SpaceX Uluslararası Uzay İstasyonu'na erzak getirip götüren tarihteki ilk özel şirket oldu. SpaceX şu anda çok daha büyük bir zorlukla mücadele ediyor. SpaceX'i uzay taşımacılığını kökten değiştirmek amacıyla kurdum. Burada son derece önemli olan roketin tam ve süratle yeniden kullanılabilmesidir. Roketçilikte bugün karşılaştığımız büyük sorun şu roketten tek sefer yararlanılıyor ardından roket okyanusa düşüyor veya Sibiry'a düzlüklerini kavuruyor ve tekrar kullanılamıyor. Aslında bir roketi başarıyla indirip en az çabayla yeniden kullanabilirseniz o zaman her ikisinin uzay taşımacılığı için gereken maliyetini önemli ölçüde azaltmış olursunuz. SpaceX şu anda tam ve süratle yeniden kullanılabilir bir fırlatma sistemi geliştiriyor. Ve bu, Elon'u daha büyük bir hedefe yaklaştıracak. Mars'ta koloni kuracak ekipler göndermeye. Cesareti olmayanlara göre bir iş değil. Bir kimse macera tutkusuyla Mars'a gitmek isterse konfor ve güvenlik arzusuna gem vurması gerekir. Mars'ta koloni kurmak insanlık için sonraki büyük adım olabilir. Üzerinde düşünürseniz oldukça önemli bir fikir insan soyunun evrendeki yerini nasıl gördüğünüze göre verilmesi gereken bir karar. Burada Dünya'da mı kalacağız yoksa Dünya'yı terk edip galakside seyahate mi çıkacağız?

Bir yol bulacağız, her zaman bulduk.

YILDIZLARARASI'NIN BİLİMİ

Yıldızlararası'nın görselliğini ve uzay teknolojisini oluşturmak için Christopher Nolan, yalın bir tasarım yaklaşımını izledi. Sadece dekoratif amaçlı görünen hiçbir şey istemedik. Çok daha fonksiyonel bir açıdan yaklaşmak istedik mümkün olduğunca ikna edici olmaya çalışıp bugün mevcut olan NASA teknolojisine ve Uluslararası Uzay İstasyonu'na bakarak bu tür şeylerden ilham aldık. Uzay teknolojisinin ilerleyen yıllarda nasıl evrimleşeceğini tahmin etmek mümkün değil. Mars'ta koloni kurmaktan veya Dünya'nın yörüngesinde kalıcı bir yerleşim kurmaktan onlarca yıl, belki de daha uzak olabiliriz... Fakat dünyanın çeşitli yerlerindeki insanlar bunu bir sonraki adım olarak hayal ediyorlar. Geçenlerde gerçekleşen bir uzay konferansında NASA ve Uluslararası Uzay İstasyonu Derneği ileriye dönük düzinelerce tasarıma ödül dağıttı. Örneğin kendi kendine yeten 20 bin nüfusluk bir insan yerleşimi. Ay toprağından maden çıkaran bir ay üssü. Uzay çöplerini temizleyen bir robot filosu. Fakat bu tabii ki çok zor çünkü yakıt tüketiyoruz... Ödül kazanan tasarımcılar arasında tek bir doktora derecesi olan bile yok. Bunlar dünyanın her yerinden gelen ortaokul ve lise öğrencileri. Bu çocuklardan biri bir gün Mars'a ayak basabilir veya itki sistemlerinde çığır açabilir. Ya da astrofizikte bir devrim başlatabilirler. Bu tür bir hevese ilham vermek Yıldızlararası ekibinin de umut ettiği bir şey. Çocuklara bakarak uzay yolculuğunun ve uzayın keşfinin olasılıklarından heyecan duymayı seviyorum. Umut ediyorum ki bu film, pek çok

414 Yazılar

insanın başka şekilde merak duymayacakları türden bir bilimle tanışmalarına vesile olur. İnsanların bu filmde belli bir anlam çıkarmaları gerçekten heyecan verici olurdu bunlar üzerinde düşünmeye değer fikirler. Bilim ve bilimkurgu arasındaki etkileşim derinlerdeki yaratıcı güdüden geliyor. Bilinmeyenin anlaşılır kılınması yeni dünyaların inşası ve daha iyi bir gelecek tasarlamak için yanıtları her zamanki yerde bulacağız. Önümüzdeki ufku ötesinde.

Bana ilk ilham veren şeyler gökyüzü, yıldızlar, ay, gezegenlerdi. Uzaya gitmeyi düşünmek gerçekten heyecan verici. Sırada ne var diye sormak gibi. Bana göre sırada uzay var. Yapabileceklerimiz hayal gücümüzün ötesinde. İnsan soyunun hayatta kalması için tek seçenek uzaya gitmek. Dünya olarak atmamız gereken ilk adım bu.[]

GEÇMİŞİ Mİ, GELECEĞİ Mİ DEĞİŞTİRMELİ

Hz. Musa aleyhisselâm ile Hızır kıssasını düşündüğümüzde “**üç olay geleceği mi, yoksa geçmişi mi değiştiriyor.**”

Hepimizin aklına ilk etapta gelen “**geleceği değiştiriyor**” demek olacaktır. Bize göre bu olaylara etki ile “**geçmiş değiştiriliyor.**”

Zamanın hep ileriye doğru aktığını düşünüyoruz. Zaman ileriye doğru değil –belki geriye doğru bir akma seyrindedir. Sonsuza dediğimiz zaman–bize göre olan **hep geriye akıyor.**

Buradan sözü geleceğimizi değiştirme konusuna getirelim. Bunun fiiliyat bazında çözümünü tam başaramıyor olabiliriz. Ancak duygusal ve manevi olarak geçmişi çok kolay tedavi edebiliriz. Üzülüğümüz bütün işler ve olaylar hayal alemine aktarılmışsa, bizler, gerçekçi olan kendi boyutumuzdan onları silebiliriz. Yani geçmişin intikamı ve hatası üzerine şekillen iç dünyamızı veya sosyal yaşantımızı etkilerden ayırıp yeniden düzenlenebiliriz demektir. Farkındaysanız, “onlar geçmişte böyleydi sözleri gündemimizde çok bulunuyor.”

Anılacak bir değeri olmayan ve kurtulamadığımız zamanı “an içinde” geleceksiz bırakıp, geleceğini de tamir edip, şimdiki halde; olduğumuz yerin ve durumun olmadığına veya olduğuna değil, varlığımızın hiçliğindeki asıl gerçeğe kavuşmalıyız.

Bu gerçeğin bahse konu üç olaya da baktığımızda “**ayrılık, acı ve sıkıntı**”yı çağrıştıran öğelerine mahkum bırakmadan, fırsat verilen iyilik cephesinde bulunmalıyız.

İblis’in hayat bilgisine baktığımızda eksik olan şey geçmişinin düzeltilememesidir. Gelecek zaten onun için kapanmıştır. Yoktur. [sonu cehennem olan bir hayat] Yani idealize edilecek bir dönüşümün olmayışını bilerek yaşamaktadır. Bizler içinse öyle değil. Öyleyse gelecekte önce biz geçmişi düzeltmeliyiz. Her şey kalubeladaki soruya verilen cevabın üzerinde düğümleniyorsa, buradaki belâ –evet sen bizim Rabbimizsin cümlesini unutmadığımızı ve doğrultma aşamasında olmalıyız. Bu cevabı herkes verdiği halde secdeye kapanan ruhlar birbirilerinden etkilenecek bazı hatalar yaptı deniyor. Öyleyse baktığımız en son ruh kim, ona bir bakalım.

Kötülüğün sonsuzluğu yoktur, yani fanidir. İyilik, ilâhî bir öz ise, gelecekte gelene karşı değil, geçmişte olan ile mücadelemiz olmalıdır. Seçim yaptığımız ayrıcalık kendimizle barışık olmak

Niyetimizi en iyi bilen biz, aynı hisleri taşıdığımız ortam, şüpheli şeyler belliyken, faydasız lüzümsüzlükten beri olarak, geleceği beklemeyen, geçmişine üzülmeleyen bir düşünceye sahip olmalıyız. Örnek; hırs karakteri, bu maddi ve manevi açıdan sadece zarar veren bir huydur. Etrafındaki insanlar açken cennetten binlerce köşk alacağım diye servetini süslü ibadethanelere yatırmak hırsın bir çeşididir. Bu yapılan ameliye geçmişin bozukluğudur. Çünkü gelecekte bu hırs yüzünden istediği köşk yine yoktur.

İnsan ve yaratılmışlar için bir kader varsa, geçmişte bunlar tespit edildiyse, bu kaderi değiştirmenin bir çaresinin tek çıkar yolu, yokluğa erip, ilahi varlığın kendisinde var olmaya çalışmaktır. Çünkü zaman ve mekan faktörü Ona ait değildir.

O hepimizin var olma sebebidir. Kaderinde ta kendisidir.

416 Yazılar

Öyle ise yokluğun bilincine ulaşmalıyız.

Her varlık yokluktan, varlık meydanına çıkmış birer gölgelerdir.

Gölgeler ışık çıkınca kaybolur. Bu nedenle ışın kolay tarafını bulalım... hayatımız için çok üzülmeylim...

Neticede kendimizi var sandığımız bir yerde düşünüyoruz.

Var mıyız ki?

Evet varız, ancak Onunla, O ise kendinden kendine olduğu bir âlemde saf iyilikten başka bir şey değildir.

Sonuçta iyiler onunla kalacak, kötüler ise; isim, müsemma ve sıfatıyla yok olacaklardır. Varlık âlemine gelirken ihsan edilen “varlık” sıfatımızı kaybetmemek için iyi olmaya mecburuz. Bu şekilde bilincini düzelterlerin geçmişi düzelmiş, geleceği zaten geçmişinde olduğu için şimdiki halde var ve iyilerden olarak görünecektir.

Mülkün sahibi yalnızca Allah’dır.

İhramcızâde İsmail Hakkı

ALÂEDDİN MESCİDİ VE TEKKESİ

Fatih İlçesi'nde, Aksaray'da, Sofular Mahallesi'nde, Molla Hüsrev Sokağı'nda bulunmaktadır.

Halvetîliğın Sünbülî kolunu tesis eden Şeyh Yusuf Sünbül Sinan (Sünbül Efendi) (ö. 1529) halifelerinden Kefeli Şeyh Alâeddin Ali Efendi (ö. 1562) tarafından 16. yy başlarında yaptırılmış, vakfiyesi 916 Cemâziyelevvelinin ortaları/1510'da düzenlenmiştir. İstanbul Kültür ve Sanat Ansiklopedisi 'nde bulunan ilgili madde de, C. S. Revnakoğlu'ndan naklen, Fatih Sultan Mehmed'in Okçubaşısı Sinan Aga tarafından, adı geçen şeyh için inşa ettirildiği yolunda bir kayıttan söz edilmektedir. Ancak, 953/ 1546 tarihli Tahrir Defteri'nde, "Mahalle-i Mescid-i Mevlânâ Husrev" bölümünde yer alan, 1820 no'lu ve "vakf-ı Zâviye-i Şeyh Alâüddin Halîfe" başlıklı vakfiye özetinde şeyh efendinin "vâkıf olarak zikredilmesi yukarıdaki kaydı geçersiz kılmaktadır.

İstanbul'daki birçok tarikat yapısı gibi, bir mescit–tekke olan bu tesisin zaman içinde çeşitb onarım ve değişmeler geçirdiği tahmin edilebilir. Vezirazam Bayram Paşa'nın (ö. 1638), minber koydurmak suretiyle mescidi camie dönüştürdüğü bilinmektedir. Tekkelerin kapatılmasından sonra bakımsız kalan binalar ortadan kalkmış, boş kalan arsada, 1976 yılında, bu amaçla kurulan bir dernekle Vakıflar İdaresi'nin işbirliği sonucunda yeni bir cami inşa ettirilmiştir.

Halvetî–Sünbülî tarikatına bağlı olarak faaliyete geçen Alâeddin Tekkesi 19. yy başlarında Celvetîliğe ve Sa'dîliğe intikal etmiş, aynı yüzyılın birinci çeyreğinde, bir müddet her iki tarikata birden hizmet etmiştir. Postuna geçen şeyhlerin Üstesi şöyledir:

- 1)Kefeli Şeyh Alâeddin Ab Efendi (ö. 1562);
- 2) Şeyh Abdi Çelebi Efendi;
- 3) Şeyh Misri Ömer Efendi (ö. 1658); Halvetîliğın Şemsî kolunu kuran Şeyh Şemseddin Sivasî'nin (ö. 1597) torunudur.
- 4) Şeyh Hamid Efendi;
- 5) Şeyh Mehmed Müstakim Efendi (ö. 1709); 6) Şeyh Feyzullah Efendi;
- 7) Şeyh el–Hac Mustafa Efendi (ö. 1735);
- 8) Şamîzade Kefeli Şeyh Seyyid Ahmed Efendi (ö. 1773);
- 9) Mudanyalı Şeyh Yakub Efendi (ö. 1808); 10–11) Şeyh Mehmed Nureddin Efendi (ö. 1849) ile Şeyh Nizameddin Efendi (ö. 1822): İkisi de Yakub Efendi'nin oğlu olup birlikte posta geçmişlerdir. M. Nureddin Efendi Celvetî, Nizameddin Efendi ise Sa'dî tarikatından hilafet almıştır.

418 Yazılar

12) Saç Şeyh Mehmed Emin Efendi (ö. 1879),

13) Şeyh Mehmed Nizameddin Efendi (ö. 1888),

14) Şeyh Seyyid Halid Efendi (ö. 1916),

15) Şeyh Hoca Salih Nazım Efendi (ö. 1918),

16) Şeyh Ali Sıdkı (Kurtar) Efendi (ö. 20.11.1958).

Alâeddin Tekkesi'nde pazartesi günleri ayin icra edildiği, 1301 / 1885'te dördü erkek olmak üzere beş kişinin ikamet ettiği, Maliye Nezareti'nden günde 3 okka et, Kurban Bayramlarında da 7 tane kurban istihkakı olduğu bilinmektedir.

Alâeddin Mescit–Tekkesi'nin bütün binaları tarihe karışmış, ancak çevre duvarlarının bir kısmı, avlu girişi, girişin yanındaki çeşme ve bazı yıkıntılar günümüze ulaşabilmiştir. Kesme küfeki taşı ile örülmüş, basık kemerli avlu girişinin üzerinde, sülüs hatlı, kelime–i tevhidle başlayan ve baninin adım içeren tarihsiz bir kitabe bulunmaktadır. Kapının sağma bitişik olan çeşmede alt alta iki kitabe göze çarpar. Çeşmenin yapım tarihini (1246) veren alttaki kitabe, su mimarisinde kullanılan ayetleri içermekte ve sülüs hatla yapılmış değişik bir istif sergilemektedir. Rumi ve Hicri olarak onarım tarihini (Nisan 1312 ile Zilkade 1313), ayrıca Ahmed Hulusi Paşa ile eşi Nefise Hanım'ın isimlerini veren üstteki kitabe ise ta'lik hatla yazılmıştır. Sağda, buna bitişik olarak yer aldığı bilinen diğer çeşme ortadan kalkmıştır. İstanbul Ansiklopedisi'nde yer alan, A. B. Koçuya ait resimde görülebilen bu çeşmenin, enine gelişen oranları ve sade cephe tasarımı ile bu çeşmenin ilk inşa döneminden (16. yy başlarından) kalma olduğu kabul edilebilir.

Arsanın kuzeybatı köşesinde hazire, güneybatı köşesinde, eski İstanbul'da "taş oda" denilen türden, almaşık duvarlı, tuğla beşik tonozlu, harap bir mekân, kuzeydoğu köşesinde de bir su haznesinin kalıntıları bulunmaktadır. Arsanın ortasında yer aldığı anlaşılan, günümüzde en ufak bir izi kalmamış olan eski mescit–tevhidhanenin kagir duvarlı, ahşap çatılı iddiasız bir yapı olduğu tahmin edilebilir. Aşağı yukarı aynı yerde, 1976'da inşa edilmiş olan kagir duvarlı, ahşap çatılı yeni cami, tasarımı ile olduğu kadar ayrıntıları ile de Osmanlı mescitlerinin geleneğini sürdüren sevimli bir yapıdır. İki sıra tuğla ve bir sıra kesme taşla kaplanmış olan duvarlarda, klasik Osmanlı üslubundaki düzene uygun biçimde, iki sıra halinde pencereler açılmış, iki yandan sağır duvarlarla kapatılmış olan son cemaat yerinin sınırına, ahşap dikme görünümünde betonarme sütunlar, bunların üzerine, yine ahşap mimariden alınma yastıklar konmuş, son cemaat yerinin, ahşap kaplı tavanı harim bölümü ile birlikte aynı çatı altına alınmıştır.

Camiin en ilginç ayrıntısı, batı duvarında yer alan, benzerlerine birtakım klasik devir mescitlerinde rastlanılan, baca görünümlü şerefesiz minaredir. Camiin doğu yönüne inşa edilmiş olan yeni şadırvanda da klasik Osmanlı üslubunu yaşatma gayreti göze çarpar. Beyaz mermerden mamul sekizgen bir hazne, bunu kuşatan sekiz adet ince mermer sütun, bu sütunlara oturan, sekizgen piramit biçiminde, kurşun kaplı bir ahşap çatıdan meydana gelen şadırvan, ahenkli oranları ve özenli ayrıntıları ile dikkati çekmektedir.

Bibliyografya.

Barkan–Ayverdi, Tahrir Defteri, 312; Kut. Dergehnâme, 219; Çetin, Tekkeler, 584; Aynur, Saliha Sultan, 34, no. 15; Âsitâne, 10; Ayvansarayî, HatUka, I. 148; Osman Bey, Mecmua–i Cevâmi, 1, 72–73, no. 117; Münib, Mecmua–i Tekâyâ, 10; thsaiyat, II, 20; Zâkir, Mecmua–i Tekâyâ, 49–50; ISTA, I, 575–576; Öz. İstanbul Camileri, I, 21; İKSÂ, I, 581582; H. K. Yılmaz, Azız Mahmûd Hüdâyî ve Celvetiyye Tarikatı, İst., 1982, 284–285.

M. BAHA TANMAN

Kaynak: Tarih vakfı–Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, 1993, İstanbul.. Cilt: 1
sayfa:176

İSTANBULLU SALİH NAZIM EFENDİ

Üsküdar muciz dersiamlarından ve meşayihî rufaiyyeden İstanbullu Hoca Salih Nâzım Efendi» Edirne Rufaî dergâhı şeyhi Üsküdarlı Ahmed Sıtkı Efendinin oğludur, 1278 senesinde Üsküdar'da doğmuştur, Üsküdar Paşakapusu Mülkiyye Rüşdiyyesinden şahadetname aldıktan sonra Üsküdar Adliyyesi müddei umumîlik kalemine memur olmuş, aynı zamanda Üsküdar Selimiyye camii şerifinde ikinci defa derse çıkan muciz Fatih camii şerifi dersiamlarından ve kibarı müderrisinden Berkofçalı Hoca Abdürrahim Hilmi Efendinin dersine, Üsküdarlı şair Sâfi ve Üsküdarlı Şair Tal'at Beylerle birlikte devam etmiş ve tekmili nüsh edüp icazetname almıştır. Babı meşihatte açılan ruus imtihanına girmiş, birinci derecede imtihanı kapanıp müderris olmuş, Ders Vekâletinin tensibi üzerine Üsküdar'da Ahmediyye camii şerifinde derse çıkmıştır.

Üsküdar Adliyyesindeki memuriyyetinden isti'fa ile mezkûr camii şerifde ders okutmuş ve iki defa icazet vermiştir- Üsküdar'da Ravza-i Terakki mektebinde senelerce farisî muallimliği yapmış, binlerce talebe yetiştirmiştir. 1331 senesinden 1336 senesine kadar Huzur Derslerinde muhatap olarak bulunmuştur. Fatih civarında Sofularda kâin Şeyh Alâiddin dergâhına şeyh olmuştur.

Medresetülmütehassısın'de ilmi tefsir müderrisi iken 1336 senesi Kadir gecesini vefat etmiş, şeyhi bulunduğu dergâhın mihrâbının önündeki hazireye defnolunmuştur. Talebesinden Üsküdarlı Şeyh Hayrullah Taceddin Efendi tarafından vefat tarihi söylenmiştir. Tarihinin matla' beyti:

«Bin üçyüz otuz altı «Tâci» lâfzan söyledim tarih

Cenabı Hoca Nâzım mülkü ukbâdâ karar etti»

(Hal tercümesi, talebesinden Üsküdarlı Hayrullah Taceddin Efendinin 19.4.1957 tarihli mektubundan alınmıştır.)

sh: 296-297

Kaynak: EBÜL'ULÂ MARDİN, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Hukuk ve Toprak Hukuku Ordinaryüs Profesörü Huzur Dersleri c: II-III, , 1966, İstanbul

*****

İSTANBULLU SALİH NAZIM EFENDİ II. Bilgi

1276/1860'da Üsküdar'da doğdu. Edirne rifai dergahı şeyhi Üsküdarlı Ahmed Sıtkı Efendi'nin oğludur. Paşakapısı Mülkiye Rüşdiyyesi'nde okudu. 1291/ 1874'de derse başladığı hocası Fatih ders-i amlarından ve Huzur Dersleri muhataplarından Berkofçalı Abdurrahim Hilmi Efendi'den 1303/1885'de icazet aldı.

Öğrenci arkadaşları arasında Üsküdarlı şairler Safi ve Talat beyler de vardır.

1305/1887'de açılan ruus imtihanında başarılı olarak Üsküdar ders-i amları arasına katıldı. Ahmediyye Camii'nde derse çıktı.

Üsküdar Hukuk Mahkemesi'nde on yıl katiplik yaptı. 13 18/1900'da icazet verdi. Üsküdar Ravza-i Terakki Mektebi'nde yıllarca Farsça öğretmenliğinde bulundu.

1331-1336/1912-1917 yılları arasında Huzur Dersleri'nde muhatap olarak bulundu. Fatih Sofulardaki Şeyh Alaeddin dergahına şeyh oldu.

1327/1909'da Çakırcı Hasanpaşa mahallesindeki Süleymanpaşa Camii'ne hatip ve Cuma vaizi oldu.

1325/1907'de İbtidai Dahil derecesiyle Büyük Ayasofya'da Hüseyin Paşazade Mehmed Bey Dersiyyesi müderrisliğinde . bulundu. Daru'l-Hilafeti'l~Aliyye Medresesi Kısım-ı Ali'de Tefsir dersleri verdi.

Daha sonra Medresetü'l-Mütehassısın'de, Tefsir ve Hadis Bölü- mü'nde ilm-i Esbab-ı Nüzı11 okuttu.

Medresetü'l-Mütehassısın'de tefsir hocası iken 6 Temmuz 1334/1918'de, 1336 senesi kadir gecesinde vefat etti. Şeyhi bulunduğu dergahın milırabmm önündeki hazİreye defnedildi.

Sh:74-75

Dr. Mustafa ÖZEL, SON DÖNEM OSMANLI TEFSİR TARİHİNDEN BAZI PORTRELERİ, D.E. Ü.İlahiyat Fakültesi Dergisi Sayı xv; İzmir 2002, ss.61-96

HAYRULLAH TACEDDİN EFENDİ

Şeyh Hayrullah Tâceddîn (Yalım) Efendi

ÂİLESİ

Hayrullah Tâceddin Efendi, 1 Şubat 1885/8 Safer 1303 tarihinde Üsküdar'da dünyaya gelmiştir.

Dedesi Şeyh Seyyid Mehmed Nûri Efendi, âlim ve fâzıl bir zât olup, Karasarıklı Şeyh İbrahim Efendi'nin halîfelerinden olup 1228/1813 yılında Üsküdar'daki Kurbân Nasuh Baba Zaviyesini yeniden ihyâ ederek tarîk-i Rifâiyye usûlünü icrâ etmiştir. Yaklaşık kırkbeş sene postnişîn olan Seyyid Nûri Efendi, 1272/1856'da Hakk'a yürümüş ve mezkûr dergâha defnedilmiştir.

422 Yazılar

Hayrullah Tâceddin Efendi'nin babası Tevfik Efendi, babası Seyyid Mehmed Nûri Efendi'nin vefâtı üzerine Çarşamba Dergâhı'na postnişîn olmuştur. Mûsikîşinâs şeyhlerden olan bu zât, Selâmî Şeyhi Muhtâr Efendi, Şeyh Rûşen Efendi ve Mutâfzâde Ahmed Efendi'den meşk etmiştir. Talebeleri arasında ney ve tanbur virtiözü Şeyh Abdülhalîm Efendi ve oğlu Tâceddin Efendi de vardır.

TAHSİLİ

Hayrullah Tâceddin Efendi, Üsküdar'da Kısıklı İbtidâî Mektebi'nde başladığı tahsilini sırasıyla Ravza-i Terakkî Rüşdiye Mektebi, Toptaşı Askerî Rüşdiyesi ve Üsküdar Mülkî İdâdîsi'nde sürdürmüştür. **Üsküdar dersiâmlarından Hoca Sâlih Nâzım Efendi'den icâzet almıştır.** Hoca Hicrî Efendi'den Farsça, Cerîde-i Havâdis'in en eski yazarlarından Zârifî Ahmed Bey ile Üsküdarlı Tal'at Bey'den özel olarak aruz ve Türk Edebiyatı öğrenmiştir.

Gençlik yıllarından bir hâtırâ

POSTNİŞİNLİĞİ

Hayrullah Tâceddin Efendi, babası Tevfik Efendi'nin 1316/1899'da vefâtı üzerine oldukça genç yaşta Meclis-i Meşâyih imtihanıyla şeyhlik makâmına geçmiş ve tekkelerin kapatıldığı 1925 senesine kadar postnişîn olmuştur. Hayrullah Efendi 1334 tarihinde kendi kaleme aldığı terceme-i hâlinde şeyhliğinden şöyle bahsediyor :

"Hayatta olan hulefâm yokdur. Yalnız dervîşân ve muhibbânımız kırka bâliğdir. Pederim Üsküdârî Şeyh Tevfik Efendi merhûmun 1316 senesinde irtihâli ile hayâtında kendisine inâbe eden üç yüz seksen muhibbândan seksen kadarı hayatta olup, tabîatıyla şehzâdeleri olmak ve binâenaleyh hâdimü'l-fukarâ ve'l-muhibbân olmak şeref-i ma'nevîsiyle bu fakîre tevdi' edilmiştir"

Meşhûr "Sefîne" müellifi Hüseyin Vassaf Efendi O'nun hakkında şöyle yazıyor :

"Pek genç yaşında makâm-ı meşîhate geçtiğinden isti'dâd-ı Hudâ-dâdı îcâbı mazhar-ı terakkî olarak âdâb u erkân-ı Rifâiyye'yi hüsn-i muhâfazaya vakf-ı vücûd etmiş ve el-yevm birkaç halîfe yetiştirmiş, hayli mürîd toplamış, Çarşamba günleri icrâ-yı âyîn-i tarîkat edegelmekte bulunmuştur. Nâzîk, halûk, zekî, mesleğine sâdık, muhibb-i Ehl-i Beyt bir zâttır. Eş'ârı ve makalâtı vardır"

MÛSİKÎŞİNÂSLIĞI

Gerek tekke ve gerek câmi mûsikîsine bi-hakkın vâkıf bulunan Hayrullah Tâceddin Efendi'nin, mûsikî üstâdları arasında meşhûr zâkirbaşı "Malak Hâfız" lakaplı Hüseyin Efendi, besteli mevlidin bazı kısımlarını öğrendiği Bedevî Şeyhi meşhûr Mevlidci Ali Baba, Kozyatağı Rifâi Tekkesi Şeyhi Abdülhalîm Efendi ve babası Tevfîk Efendi özellikle zikredilmelidir. Hayrullah Efendi'nin ilâhi formunda bestelediği dört eser tesbit edebildik. Çok şükür ki, bu eserlerden üçüne ait icrâ kayıtları da arşivimizde mevcut...Bestelerine âit listede bunlara âit bağlantıları verdik...

Bize göre Hayrullah Efendi'nin mûsikî sahasındaki en büyük hizmeti, sâhip olduğu büyük mahfûzâtı zamanındaki meraklı gençlere aktarmasıdır. **En bilinen talebesi meşhûr ebrû ustası Mustafa Düzgünman'dır. Mustafa Düzgünman 1939-1945 yılları arasında ondan meşk ettiği birçok eseri bandlara okuyarak günümüze ulaştırmıştır...**

HAKKA YÜRÜYÜŞÜ

Tekkelerin kapatılmasından sonra çeşitli memuriyetlerde bulunan ve soyadı kanunu ile YALIM soyadını alan Hayrullah Tâceddin Efendi 7 Ekim 1954 tarihinde 71 yaşında Hakk'a yürümüştür. Kabri Karacaahmet Mezarlığı'ndadır. Rahmetullahi aleyh...

ŞAHSİYETİ VE HUSÛSİYETLERİ

Hayrullah Efendi'nin şahsiyeti konusunda en geniş bilgiyi onu yakından tanıyan Cemâleddin Server Revnakoğlu'nun bir makâlesinde bulduk. Revnakoğlu O'nun hakkında şöyle yazmış :

Üsküdar'da Atpazarı taraflarında, Selim Paşa Yokuşu'nda Rifâiyye tarîkatından Debbağlar yahut âyin gününün ismiyle Çarşamba Tekkesi'nin son postnişini Küçük Tefvîk Efendizâde Hayrullah Tâceddin Bey (Yalım) merhûm, Üsküdar ve çevresinin çok iyi tanıdığı, büyük saygı gösterdiği, pek sevimli, sempatik, değerli bir insandı. Üsküdar mekteplerinde yıllarca muallimlik etmiş, yazdığı kitapları memleket gençliğine bizzat okutmuştu. Üsküdarlı eski aile çocuklarının büyük bir kısmı, onun tedris ve tefviz rahlesinden yetişmişlerdi. Bu sebeple kendisine **"Hoca Baba", "Hoca Şeyh", "Şeyh Baba"** derlerdi. Hoca Şeyh'in talebesinden bulunmak, Üsküdarlı gençler için ayrı bir şeref ve iftihar vesilesi idi.

Şeyh Hayrullah Bey, edîb, şâir, âlim, müellif ve mûsikîşinâstı. Bilhassa klasik Tekke Mûsikîsinde ihtisâs sâhibi idi. Târih, tasavvuf ve edebiyata dâir malûmât ve hâtırâtı, herkesin istifâde edebileceği bir zenginlikteydi. Ne sorulursa cevap verirdi. Her mecliste aranılan tatlı sohbetleri, ârifâne nükteleri, enfiye tiryâkiliği, eski "İstanbul Efendiliği"nin en kibar örneği olan terbiye ve nezâketi, çelebi hâlleri ile bir başka âlem idi. Hele o iltifatlar yağdıran beşûş çehresi, dostlarını "vây efendim!" ile karşılayışları, yerden alıp verdiği kandilli temennâları, Şeyh Hayrullah Bey'in göze çarpan başlıca husûsiyetlerinden idi. Doğma büyüme tekke çocuğuydu. Soydan ve kökden Üsküdarlı olduğu için bütün tahsilini Üsküdar'da yapmıştı. Zamanında büyük insanlar yetiştiren Ravza-i Terakki Mektebi'nde okudu. Sonra buraya muallim geldi ve kendi kitabı olan Ahlâk Dersleri'ni bu mektepte, kendisi okuttu.

424 Yazılar

Hayrullah Bey, nükte ve zerâfet adamı olduğundan eski Türk temâşâ hayâtımızla da meşgûl olmuştu. Bu mevzua dâir yazılar ve tetkikler yayınlamış, tulûat tiyatroları için bir de piyes yazmıştı. Babası Şeyh Tefvik Şuâî Efendi'nin eski dervişlerinden ve Komik Abdi Efendi'nin sahne arkadaşlarından Kanbur Mehmed Efendi'nin "Kavuklu"ya çıktığı bir oyununda, kendisine pek rica edilmiş olduğundan dayanamamış, Dümbüllü İsmail Efendi ile, karşı karşıya Pîşekâr oynamıştı. Eski edebiyatın lafız sanatlarını meydana getiren "telmih", "tevriye" bakımından pek değerli olan ince "cinas"ları, edîbane "açmaz"ları ile oratlığı kırıp geçirmiş ve marûf sahne kurdu Dümbüllü'yü, hayret ve takdirler içinde coşturmuş ve biraz da şaşırtmıştı.....

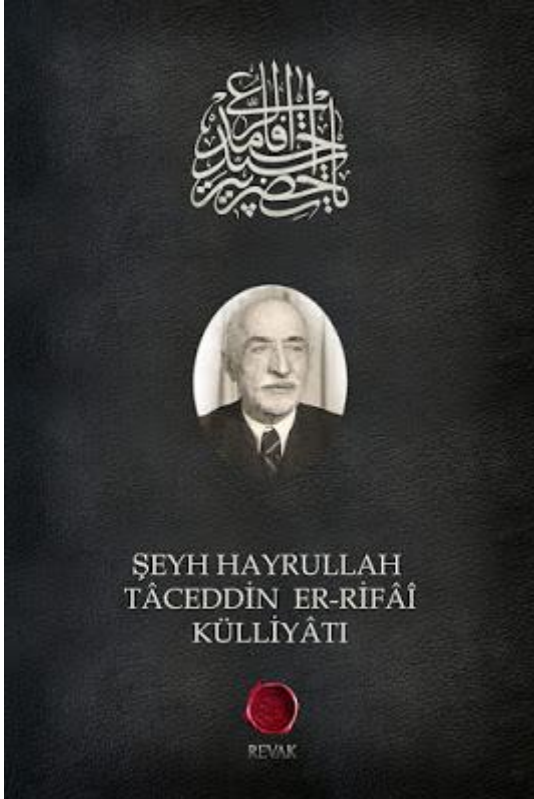
Son vazîfesi olan Defterhâne Kuyûd-ı Kadîme kaleminden cüz'î bir maaşla emekliye ayrıldığından hayatı biraz sıkıntı içinde geçti. Fakat O, yine bunu belli etmek istemezdi. Cebinde belki on kuruş bulunmaz, neş'esinden de durulmazdı. İlim heyecânını, insanlık sevgisini son güne kadar kaybetmemişti. Bol bol yazdı, çizdi, konuştu, okudu ve öğretti. Hele bahar aylarında kendi eliyle "Bahâriyye"ler, "Nevrûziyye"ler yazıp, anlayan dostlarına dağıtması, senelik mu'tâd zevklerindenendi...

Hayrullah Tâceddin Bey, ileriye gören, uyanık bir insandı. İlk zamanlarda bir çoklarının pek alışamadığı kisve (kıyâfet) inkılâbını o hiç yadırgamamıştı. Üstelik seve seve giyilmesini, benimsenmesini, hattâ telkîn ediyordu. Cevher-i îmânın, bezde, kumaşda değil, kalbde, gönülde olduğunu söylüyordu :

**Şapkayı giymekle kâfir olmaz insan bilmiş ol
Tâc-ı îmân Müslümânın kalb-i zîşânıdır**

Tekkelerin sırlanması da, onu telaşlandırmamıştı. "Ârif olan çekmez elem" diyordu ve üzülenleri şu yolda irşâd ediyordu :

**Tekkeler mesdûd diye ârif olan çekmez elem
Tekke-i iklîm-i lâhût her zaman meftûhdur**

ESERLERİ

1. Zübdetü'l Ahlâk : Mensûr bir eser olup, güzel ahlâk hakkındadır. 1902 senesinde yayınlanmıştır.

2. **Güldeste-i Dervîşân** : 1922 senesinde yayınlanan bu eserde 62 manzûme bulunmaktadır.

3. **Gülgonca-i Âşıkân** : 1923 senesinde yayınlanan bu eserde 67 manzûme yer almıştır.

4. **Mecmua-i İlâhiyyât** : 1910 yılında İstanbul'da basılmış olan bu eserde Terâvih Namazı için tertîb edilmiş ilâhiler bulunmaktadır. Bu tertiplerden birini ses kayıtları ile birlikte diğer blogumuzda yayınladık...Aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz...

Ramazan-ı Şerîf'in 12. gecesi için ilâhi tertîbi

Bu eserler yukarıda kapak fotoğrafını gördüğünüz, Doç.Selami Şimşek tarafından hazırlanan kitapta yayınlanmıştır...

1200 Hadîs-i Şerîf ve Ravz-ı Verd isimli eserleri maalesef bulunamamıştır...

"Mecmua-i İlâhiyyât"ın kapağı

BESTELENER NUTUKLARINDAN SEÇMELER

Hayrullah Tâceddin Efendi'nin âşıkâne ve ârifâne nutuklarından bazıları bestelenmiştir. Biz burada teberrüken birkaçını kaydetmek istiyoruz...

Ey güzellerden güzel rûhum Resul-i Kibriyâ
Hasta gönlüme nazar kıl kalbime sensin devâ

Derdime dermân olan ancak cemâlin nûrudur
İsmi anmakla dâim her gönül bulur safâ

Cümle âlem halkı muhtâcdır senin ihsânına
Server-i âlem efendim menba'-i cûd ü sehâ

Hânedan-ı ehl-i beyte âşık-ı sâdık olan
Sıdk ile bende olur eyler kapına ilticâ

Hazret-i Zehrâ'ya bahşet Tâcî'yi mahşer günü
Ahmed ü Mahmûd Ebe'l Kâsım Muhammed Mustafâ

426 Yazılar

Cemâlin hüsnüne canlar fedâdır Yâ Resûlallah
Kelâmın kalb ü rûha hoş gıdâdır Yâ Resûlallah

Müsâvîdir seni görmek güzel Allah'ı görmekle
Yüzün âyine-i nûr-i Hudâ'dır Yâ Resûlallah

Yanar kalbim gözüm ağlar senin âteş-i aşkınla
Bu âlemde bütün aşkım sanadır Yâ Resûlallah

Günâhkârım kusûrum çok der-i ihsânına geldim
Senin afvın günâhkâre atâdır Yâ Resûlallah

Bu yolda can verenlere beni sultânım ilhâk et
Bu Tâcî'nin niyâzı bir ricâdır Yâ Resûlallah

Vak'a-yı Şâh-ı Şehîd-i Kerbelâ'yı gûş edüb
Âh edüb yandı gönül ehl-i dilân ağlar bugün

Sîne sûzân dide giryân kalb nâlândır bu ân
Mâtemengîz gamlıdır dil ârifân ağlar bugün

Hep celâlin cilvesine mazhar oldu kâinât
Şems-i tâbân-ı cihânla âsumân ağlar bugün

Aşk-ı Ehl-i Beyt ile yan nevha-ger ol Tâciyâ
Derdlidir mahzûn gönüller âşıkân ağlar bugün

BESTELERİ

Hayrullah Tâceddin Efendi'nin tesbit edebildiğimiz dört ilâhi bestesinden üçüne âit ses kayıtlarını bu sayfada yayınlıyoruz. Sûzinâk makâmındaki "Farzdır muhabbet şer'an hânedân-ı Mustafâ'ya" diye başlayan ilâhisine âit ses kaydını maalesef henüz bulamadık...

Kaynak: <http://defter-i-ussak.blogspot.com.tr/2015/10/hayrullah-taceddin-efendi.html?m=1>

ERZURUMLU KEMANİ HAYDAR TELHÜNER'İN HAYATI VE ESERLERİ

Hzl: İSMAİL BİNGÖL

<http://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/haydartelhunerpng1485000526.png>

Kemanî Haydar Telhüner

Temmuz ayının 7'si, saat 01'i göstermekte. Bir şeylerle uğraşıyor, bir yandan da televizyon kanalları arasında dolaşıyorum. TRT 4'de tanıdık yüzler ve konu dikkatimi çekiyor:

Ankara radyosu ses sanatçısı Kubilay Dökmetaş, Erzurumlu sanatçı Kemanî Haydar Telhüner'i anlatıyor. Program içinde kendisine ayrılan bölümde, her hafta ayrı bir kişiyi anlatan ve eserlerinden örnekler veren Dökmetaş, bu haftaki bölümü Haydar Telhüner'e ayırmış.

Uzun yıllar Erzurum radyosunda ses sanatçısı olarak görev yapan sanatçı, aynı zamanda iyi bir arşivci... Çok iyi bir plak koleksiyonuna sahip olduğunu, kendi ifadelerinden ve burada çalıştığı yıllarda yaptığımız sohbetlerden hatırlıyoruz. Türk halk müziğine, sesiyle olduğu kadar, yazdıklarıyla da hizmet eden sanatçının bu çabaları övgüye değerdir.

Dökmetaş'ın, **"Arşivleri taradım, plağına rastlamadım."** dediği Haydar Telhüner'in, kendi özel arşivinde bulunan **"Bu gece"** adlı tek plağını dinliyoruz. Sözü ve müziği kendisine ait şarkıda, sanatçının sesi stüdyoyu doldururken, Erzurum'dan görüntüler geliyor ekrana...

<http://www.edibane.com/wp-content/uploads/2009/07/haydartelhuner.jpg>

Kubilay Dökmetaş'ın söylediğine göre (Bu arada; kendi yaptığı araştırma yanında, aktardığı bazı bilgileri aldığı kişiler arasında, Erzurum'dan Sebahattin Bulut'u, Zeki Kurnuç'u ve Kenan Tuna'yı sayıyor.); **"Yüzlerce bestesi var Telhüner'in... Ve bunları, devrin çok ünlü sanatçıları plaklara okumuşlar. Zeki Müren, Suzan Yakar bunların en başta gelenleri... Yaptığı bestelerin çoğu tanıtılmamış. Hakkında araştırma yapınca, talihinin bu açıdan hiç yaver gitmediğini görüyoruz. İçinde bulunduğu şartların da bunda etken olduğu söylenebilir. Gerçi bu bahtsızlığı, ölümünde de görmek mümkün. "**

<https://www.turksanatmuzigi.org/images/resimlerim/bestekarlar/haydar-telhuner-02.jpg>

Şafak Yıldızı adlı **"Şafak söktü yine sunam uyanmaz / Hasret çeken gönül derde dayanmaz"** şeklindeki, çok hazin bir makamda söylenmiş bu türküyü, yıllardan beri, severek dinleriz, söyleriz. Ama çoğumuz, Telhüner'in olduğunu bilmeyiz. Bu türküyü, Kenan Tuna kitabına(Erzurum Türküleri ve Nazariyatı, Özel Yayın, Ankara- 2001) almış; ne var ki, notasının yazılı olduğu bölümde, Telhüner'le ilgili her hangi bir bilgi yok. "Yöresi" kısmı da boş bırakılan türkünün, kimden alındığı, derleme tarihi (18 Nisan 1950) ve notaya alan yazılı sadece. **"Erzurum Yöresine Ait Türküler"** çizelgesinde (s.105) ise adı kaynak kişi olarak geçiyor. Yani, bilgiler birbirini tutmuyor. Zaten, repertuardaki Erzurum türküleriyle ilgili bölümde, adının geçtiği başka türkü de yok Telhüner'in. Bunun cevabını Kubilay Dökmetaş veriyor: Şafak Yıldızı adlı türkünün yöresi, uzun yıllar Orta Anadolu olarak söylenip durdu radyolarda... Bu yanlışlık, seneler sonra ancak düzeltilebildi. Tanrıdan diledim bu kadar dilek, **Mavi yelek mor düğme, Geceler yarım oldu/ Ağlamak kârım oldu** adlı türkülerin kaynak kişisi hep o... Adının geçmemesi yıllar sonra bile devam ediyor bu türkülerde. Bu durumu düzeltmeye çalışıyoruz. (Bizce de bir sanatçının hatırasına karşı yapılabilecek en güzel vefa örneği bu olsa gerek.İ.B.)Sanat müziğiyle uğraşmasına rağmen, halk müziğinden ayrılamadığını ve çok etkilendiğini görüyoruz. Karacaoğlan, Dertli, Seyrani gibi halk

edebiyatının başta gelen ozanlarının tesirleri yakından görülüyor yaptığı bestelerde... Şarkılarını da 'şehir klasiği' diye bilinen türde bestelemiş ve yazmış.

Sanatçıların parayla araları iyi olmamıştır çoğunlukla... Çünkü his âleminde gezinen bu insanlar, maddiyatın baş tacı edildiği bir dünyanın kurallarını kavramakta zorlanmışlardır. Dolayısıyla, pek çoğunun hayatı, sefillik ve perişanlıkla noktalanmıştır. İmparatorluk döneminde sarayın kanatları altındaki bazı sanatçılar bu durumdan biraz olsun kurtulabilmişlerdir. Gerçi artık günümüzdeki bazı sanatçılar da(!) parayla ünsiyet peyda etmeyi öğrenmiş durumdalar. Zamaneye göre davranmayı da sanatlarının bir parçası haline getirmeyi başardılar da denebilir buna.

Ama ne yazık ki, sanatın ve sanatçının, hele özellikle de Türk müziğiyle uğraşanların hemen hiç bir kıymetlerinin olmadığı bir devirde bestekârlıkla uğraşıp, sanat yapmaya kalkışan Haydar Telhüner'in sonu da diğerlerinden farklı olamazdı. O da maalesef hiç bir şeyin sahibi olamamış, yoklukla dolu bir hayat sürmüştür.

Gurbette olduğu, İstanbul gibi bir şehrin derdini çektiği için, sılasından ayrı düşmenin ızdırabını hep yaşamış ve bunu bazı bestelerinde dile getirmiştir. Ölümüne yakın bir zamanda bestelediği sanılan türkü formundaki bir bestesinde, yerinden yurdundan ırak düşmenin matemini ruhunda ne kadar derinden yaşadığı apaçık görülmektedir:

Erzurum dağları görünmez oldu

Zümrüt ovaları bilinmez oldu

Hayali kalbimde görünmez oldu

Benden ıraklara kalan Erzurum

Hayali gözümde tüten Erzurum

Erzurum'da yaşayan bir çok kişinin, adını bile duymadığı Haydar Telhüner'in hayatı hakkında şu bilgilere ulaştık:

Halk havalarının kendine has, elle tutulur ızdırabını duyduğumuz bestelerin sahibi Kemanî Haydar Telhüner, 1911 yılında yüzbaşı Derviş beyin ve Cemile Hanımın oğulları olarak Erzurum'da dünyaya gelir.

İlk çalgısı mey olan sanatçı, daha sonra, dinlediği şarkılarda duyduğu keman ve ud sesinden etkilenerek, bu sazlara yönelir. O günün şartlarında bu sazı öğretecek birini bulmadığından olsa gerek; kendi kendine çalışıp, bu yolda ilerler.

Musikiye olan ilgisi gün geçtikçe artan Telhüner, kendindeki eksikliği gidermek için, bir dönem, Erzurum Lisesi müdürü Murat Uraz'ın yardımıyla, bu okuldaki musiki derslerine devam eder ve bu sayede nota öğrenir. Bir müddet Erzurum öğretmen okuluna devam ettiğini gördüğümüz Telhüner'in, içindeki sanat aşkı, onun bu mesleğe intisab etmesine mani olur ve okulu bırakarak, notaların izinde yürümeye devam eder. (Sebahattin Bulut, Erzurum'da İz Bırakanlar, s.146, Kültür Yayınları, İstanbul 1995)

Elde olmasa da, bir çok plak yaptığı ve böylelikle Erzurum ismini, taş plaklara kadar taşıdığı bilinen Haydar Telhüner'den, ilimizin renkli simalarından, 1984 yılına kadar TRT Erzurum Radyosunda çeşitli statülerde profesyonel saz sanatçısı ve Türk sanat müziği koro şefi olarak görev yapan Kıyasettin Temelli'nin de, solfej ve bestekârlık dersleri aldığını, internette yayımlanan hayat hikâyesinden öğreniyoruz.

İlk eserini 1930 yılında, Faruk Nafiz'in;

“Soldukça günün matemati altında çiçekler,

Bir gölge tanırdım ki, uzaktan beni bekler.

Kalbimde emel, yolda vefasız kelebekler

Bir gölge tanırdım ki, uzaktan beni bekler” şeklindeki şiirini besteleyerek, böylece bestekârlığa ilk adımını atan sanatçı, daha bunun gibi pek çok esere imza atar. Şarkılarında çok yoğun olarak gurbetin ve karşılıksız bir aşkın derin izlerine rastlanan Haydar Telhüner'in, eserlerinden bazılarının adları şöyle:

"Hüsnüne Güvenme Ey Ruy-i Mahım",

"Vurma Avcı Vurma Kalbim Yaralı",

"Sen Seher Yelisin Esersin Serin",

"Eşini Kaybetmiş Bir Garip Kuşum",

"Palandöken Dağlarının Yaylası",

Gönülde neşemiz ziyade sanki,

Gurbette bir çiçek açmadı bu yaz,

Dediler yar sevme pişman olursun,

Eşini kaybetmiş bir garip kuşum,

Palandöken dağlarının yaylası,

Geceler yarım oldu türküsünün de kaynak kişisidir.

<http://www.turkulerleerzurum.com/wp-content/uploads/2012/11/Keman%C3%AE-Haydar-Telh%C3%BCner.jpg>

Devrin ünlü bestekârları Sadettin Kaynak ve Selahattin Pınar' dan “feyz” alan sanatçı, hayatının son yıllarında, muhtemelen umutsuz bir aşkın pençesine düşer ve kendisini alkole kaptırır.

“Yolları beklerim, hiç gelenim yok

Ağlarım, yaşımı hiç silenim yok

Hastayım, derdimden hiç bilenim yok

Büküyor belimi zalim ayrılık”

diyerek, içine düştüğü durumu müziğin yardımıyla hazin bir şekilde ifade eden Haydar Telhüner, 1963 yılında bir gün, Yeşilköy civarında, bindiği trenin penceresinden kendini atmak suretiyle, hayatına son verir.

430 Yazılar

Gurbet acısından, aşk yarısından geriye kalan bedenini ise, samimi arkadaşı udi Kadri Şençalar, Şişli'deki kendi aile kabristanına defneder.

Hasretliği, ölümünden sonra da devam eden sanatçının durumunu, sözleri Mustafa Nafiz Irmak'a ait, kendi bestesi olan şu hicaz şarkı daha iyi açıklar:

“Eşini kaybetmiş bir garip kuşum

Yuvamı yel aldı, kanadım kırık

Ben gurbet elinde unutulmuşum

https://youtu.be/_fkGDFxQBkQ

**

ESERLERİ

Bu Gece İçimde / Uşşak / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Erol Armutlu

Söz-Müzik: Haydar Telhüner

<https://youtu.be/ltqVsuvlke8>

Bu gece içimde garip (odamda başka) bir hal var

Yatak garip yorgan garip ben garip

Sessizlik içinde ta fecre kadar

Ruhum garip başım garip ben garip

Dalmışım gecenin sessizliğine (ıssızlığına, derinliğine)

Ay vurmuş yatağın solgun rengine

Bıraktım kendimi durgun engine

Engin garip gece garip ben garip

Şafak söktü yine sunam uyanmaz

Söz-Müzik: Haydar Telhüner

<https://youtu.be/prPu2qD62Ds>

https://youtu.be/IGtE5_q8A0M

Şafak söktü yine sunam uyanmaz

Hasret çeken gönül derde dayanmaz

Çağırırım sunam sesim duyulmaz

Uyan sunam uyan derin uykudan.

Çektiğim gönöl elinden
Usandım gurbet ilinden
Hiç kimse bilmez halimden
Uyan sunam uyan derin uykudan.

Bunca diyar gezdim gözlerin için,
Niye küstün bana el sözü için.
Dilerim Allah'tan sızlasın için
Uyan sunam uyan derin uykudan.

Hüsnüne güvenme, ey ruy-i mâhım

Beste: Haydar Telhüner
Güfte: Seyrânî
Makam: Hicaz
Usûl: Sofyan
Form: Şarkı
<https://youtu.be/04PiU1k9764>

Hüsnüne güvenme, ey ruy-i mâhım
Niceler bu tarz-ı revîştten geçti
Seni vefasız, seni vefasız
Sana kâr etmedi feryâd-ü âhım (aman)
Benim âhım kûh-i Keşîş'ten geçti
Seni vefasız, seni vefasız

Aman, aman
Seni bî-mürüvvet, seni bî-vefâ
Kim kime etmiştir ettiğin bana
Şimdi yâr olmayı istersin ama
Nideyim, güzelim, iş işten geçti
Seni vefasız, seni vefasız

Benden sana destur, ey çeşm-i âfet

432 Yazılar

Kiminle istersen eyle muhabbet
Şimden gerû sen sağ, ben de selamet
(Aman) Fevkiya bu alışverişten geçti
Seni vefasız, seni vefasız

**

"Vurma Avcı Vurma Kalbim Yaralı"

---

https://youtu.be/_t9s3kPeDns

Sen seher yelisin esersin

Sen seher yelisin esersin yakın
Çıkar gökyüzünde pervaz idersin
Mevla'yı seversen dur seher yeli
Şol didem kan ile bir name yazdım
Götür bu namemi ver seher yeli

Sen seher yelisin esersin yakın
Yarimin yüzüne havarlı dokun
Eğer uykuda ise uyartma sakın
Sağına soluna es seher yeli
(Zülfünü yüzüne sür seher yeli)

Seher yeli her yellerin başısın
Yare urgun urgun selam taşırsın
Sen de sevdiğimin bir sırdaşısın
Gizli esrarımı ver seher yeli

Soldukça Günün Matemi / K.Hicazkar / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Çiğdem Yarkın

Söz-Müzik: Haydar Telhüner

https://youtu.be/Afj-RD_EWkw

Soldukça günün matemi altında çiçekler
Bir gölge tanırdım ki uzaktan beni bekler

Kalbimde emel yolda vefasız kelebekler
Bir gölge tanırdım ki uzaktan beni bekler

Leyla Sende Buldum / Muhayyerkürdi / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Çiğdem Yarkın

Söz-Müzik: Haydar Telhüner

<https://youtu.be/09Z0IQO-OIE?list=PLLLoey-OufCBe4qdNTfmCaYs8zoVye1li>

Leylâ (ah ah Leylâ) sende buldum aşkımı kaderimi
Terkedersen duyarsın bir sabah ölüm haberimi
Bırakma ellere atma çöllere
Düşürme dillere kalbindeki yerimi leylâ
Mecnun Leylâsız yanıp tüter mi
Sevda çölünde çemen biter mi
Ömrünü verse acep yeter mi
Bırakma ellere atma çöllere
Düşürme dillere kalbindeki yerini leylâ

**

Mecnun / Muhayyer / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Çiğdem Yarkın

Söz-Müzik: Haydar Telhüner

<https://youtu.be/kPk1B6Jz9fE?list=PLLLoey-OufCBe4qdNTfmCaYs8zoVye1li>

Vefasız Leylaya gönül verdi Mecnun
İçinde bir ateş ah tutuştu Mecnun
Kuşlar yuva yaptı Mecnunun başında
Terk etmedi yine o çölleri Mecnun
Leyla kapısında secde etti Mecnun
Bakmadı vefasız onun yüzüne
Görmedi Leylayı yoldu saçlarını
Fakat Leylasını o Allahta buldu

**

434 Yazılar

Dilber Kalk Gidelim / Gülizar / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Erol Armutlu

Söz-Müzik: Haydar Telhüner

<https://youtu.be/hPIpowokwnk?list=PLLLoey-OufCBe4qdNTfmCaYs8zoVye1li>

Dilber kalk gidelim bağ arasına
Şakısın bülbüller gül incinmesin
Eser badı saba zülfün dağıtır
Gerdana dökülmüş tel incinmesin

Aç güzel yüzünü gözler kamaşa,
Ak gerdana benler elâ temaşa
Aşık maşuk iler sarıp sarmaşa
Dudak zahmet çeksin dil incinmesin

**

Açsam Sana Birgün / Segah / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Çiğdem Yarkın

Söz: Anonim

Müzik: Haydar Telhüner

<https://youtu.be/iwvOC-aCQSU?list=PLLLoey-OufCBe4qdNTfmCaYs8zoVye1li>

Açsam sana bir gün o derin hicranımı şöyle
Sızlar yüreğin billahi acır sen de yanarsın
Aşkımdaki sonsuzluğu gör bir bak kerem eyle
Sızlar yüreğin billahi acır sen de yanarsın

**

Gönlümü Verdim Ey Güzel / Uşşak Gazel / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Ubeydullah Sezikli

Söz-Müzik: Haydar Telhüner

<https://youtu.be/ybDPFrju-30?list=PLLLoey-OufCBe4qdNTfmCaYs8zoVye1li>

Gönlümü verdim ey güzel senin rengi ruhsarına aman aman
Alışım dem be dem tutuştum eyvah senin narına aman aman

Vaktâki sevdim seni bakmadım ellerin yüzüne meded ey
Çektiğim şahmaranın zehrin güzelim senin aşkına

**

Sonsuz Karanlıklarda / M.kürdi / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Çiğdem Yarkın

Söz-Müzik: Haydar Telhüner

<https://youtu.be/PG-RelqGo1E?list=PLLLoey-OufCBe4qdNTfmCaYs8zoVye1li>

Sonsuz karanlıklarda güneşim Leylâ

Hem güneşim, hem eşim, yoldaşım Leylâ

Kovsan kapından yine gelirim Leylâ

Bırakma beni yalnız başıma ah Leylâ

Sen olmayınca bahar gelmiyor Leylâ

Hiç kimse bu derdimi bilmiyor Leylâ

Sızlayan kalbim sensiz dinmiyor Leylâ

Kovsan kapından yine gelirim Leylâ

Bırakma beni yalnız başıma ah Leylâ

Pencereden Ay Doğdu / Uşşak / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Erol Armutlu-Çiğdem Yarkın

Söz-Müzik: Haydar Telhüner

Keman Taksimi / Haydar Telhüner

Esmer Dün Gece Mecliste / Hüseyini / Haydar Telhüner Şarkıları

Solist: Haydar Telhüner

Söz-Müzik: Anonim

<https://youtu.be/VUwiPvZCNcc?list=PLLLoey-OufCBe4qdNTfmCaYs8zoVye1li>

Pencereden Ay Doğdu

Pencereden ay doğdu

Sandım ki sabah oldu

436 Yazılar

Ben Alimi görünce
Hemen aklım kayboldu
Alim gel Alim
Ellere bakma Alim
Canımı yaktın Alim
Gönlümü çaldın Alim
Alimin yollarına
Döktüm gözyaşlarımı
Dizlerinin üstünde
Tarasam saçlarını
Alim gel Alim
Ellere bakma Alim
Canımı yaktın Alim
Gönlümü çaldın Alim

Esmer Dün Gece Mecliste

Esmer dün gece mecliste doldurdu bir bade verdi
Şen olsun benim meclisim doldur esmer ver badeyi
Esmer gitme akşam oldu dağlar şimdi تنها oldu
Bekler seni meclisi mey doldur esmer ver badeyi
Ağzı gonca yanağı gül sevdalıdır ona gönül
Dalında ötüpde bülbül doldur esmer ver badeyi

**

Gönülde Neşemiz Ziyade Saki

<https://youtu.be/aLLWwwsW-1c>

HABLE CON ELLA/ KONUŞ ONUNLA (2002)

112 dk

Yönetmen: Pedro Almodóvar

Senaryo: Pedro Almodóvar

Ülke: İspanya

Tür: Dram, Gizem, Romantik

Vizyon Tarihi:01 Kasım 2002 (Türkiye)

Dil: İspanyolca

Müzik: Alberto Iglesias

Nam-ı Diğer: Talk to Her | Talk to Her

Oyuncular: Javier Cámara, Darío Grandinetti, Leonor Watling, Rosario Flores, Mariola Fuentes

Özet

Almodovar'ın yönetmenliğini yaptığı hemen her filminde mutlaka olmazsa olmazları vardır; bol et gösterisi, –maskülen ya da feminen– her halukarda "estetik" bir kalça görüntüsü ve her daim zekice ve hakikatli diyaloglar... "Konuş Onunla" da Pedro'nun alameti farikası simgeleri, özgün ve kendine has sinema dilini başarıyla taşımakta beis görmüyor... Talk To Her'de, Altın rengi, üzeri somon güllerle dolu perde, Pina Bausch'un Café Müller adlı izletisini sergilemek üzere açılır. İzleyenler arasında birbirini tanımayan iki genç adam vardır. Bir hemşire olan Benigno ve kırklı yaşlarında bir yazar olan Marco. Sahnede ahşap iskemleler ve masalar arasında, Henry Purcell'in The Fairy Queen adlı eseriyle, kollarını açmış danseden iki kadın vardır. Performansın duygusallığı karşısında Marco ağlamaya başlar. Benigno yanında oturan adamın ağladığını farkederek kendisinin de bu gösteriden çok etkilendiğini söylemek ister ama cesaret edemez. Aylar sonra iki adam "El Bosque" adlı Benigno'nun çalıştığı özel bir klinikte tekrar karşılaşır. Lydia, Marco'nun profesyonel boğa güreşçisi olan kızarkadaşı yaralanmış ve komadadır. Benigno ise klinikte çalışmakta ve komada bir başka genç kadına, bir bale öğrencisi olan Alicia'ya bakmaktadır. Marco, Alicia'nın odasının önünden geçerken Benigno onunla konuşmaya başlar. Bu herşeyin altüst olduğu yakın bir dostluğun başlangıcı olur. Kliniğin dört duvarı arasında ne kadar süreceği belli olmayan bu zaman dilimi; 4 insanın hayatını, geçmişini, bugününü ve geleceğini bilinmeyen bir kadere doğru taşır. "Talk To Her", aynı zamanda senaryo yazarlığını da yapmış olan Pedro Almodovar'ın en iyi özgün senaryo dalında Oscar'ı kazandığı bir yapım olarak da dikkat çekiyor...Hable con ella..

Son zamanlarda kendimi bu kadar filme kaptırarak ağladığım bir yapım olmamıştı bu filmi izleyene kadar. Sonlarına doğru o kadar dramatize bir hal alıyor ki insanın üzerine bir ağırlık çöküyor adeta. Pedro Almodovar filmlerinin vazgeçilmezi olan ten gösterisi burada da var. Bunun yanında zekice hazırlanan diyaloglar da cabası. Filmin başlarını o kadar basit tutmuş ki sonunda inanılmaz yükselen bir grafik varmış gibi hissettiriyor insana.

---Spoiler---

Benigno'nun aşkı bazı yerleriyle herkese örnek olacak bazı yerleriyle de sakıncalar oluşturacak bir tezatlık içeriyor. Sevdiği bir kızın tokasına bile bağlı kalıp o kızı hiçbir zaman nesnelleştirmeyen biri var aslında karşımızda. Fakat bu biraz da Benigno'nun içinde bir takıntı haline gelmiş durumda. Belki de kaybettiği annesinin boşluğunu başka biriyle hem de aşkla doldurmak istiyordu bilemeyiz. Alicia'nın evinden özel bir eşyaya alması aslında Benigno'nun ilk tecavüzü oluyordu. Bundan sonra bu bağlılık 4 yıl komada başkalarına bağımlı yaşayan bir kızın yanından hiç ayrılmamaya kadar gidiyordu. Bu hikayede olması geren realiteyi aslında Marco ile görüyoruz. Yani Lydia komada kaldığı her an onunla konuşamayan, onun durumunu bilerek yaklaşan, ona dokunmaktan korkan bir adam. Oysa ki yılını öldürmekten hiç de korkmuyordu. Tipik bir erkek görüntüsü sergiliyor burada. Korkutucu şeyden kendini sakınmamak ancak sevdiği kadını öyle görmeye bile dayanamayan bir erkek görüntüsü. Bundan sonra Lydia'nın kendisine karşı beslediği gerçek duyguları öğrenip kendi hayatına dönme serüveni yaşayan ve Benigno ile bir arkadaşlık yaşan bir adam. Şimdi asıl sorun 4 yıl boyunca aşık olduğu bir kızın tüm çıplak hallerini görüp cinsel tutkusunu içinde bastıran, ona zarar vermeyen Benigno, ne oldu da Alicia'ya tecavüz etti? Çünkü Benigno L'amante desrescente adlı kısa filmde (film için özel çekilmiştir) bir kıvılcım alıyordu. İnsanın cinsel güdüsünü bu denli mükemmel sekanslarla bezeyen bir sessiz filmi kim izlese zaten etkilenmemesi mümkün değil. Absürd olan her şey insanda bir etki bırakır çünkü. İyi ya da kötü illa ki bir etki bırakır. Bunu izleyince Benigno'nun yıllardır içinde bastırdığı duygular ortaya çıkar. Bunu anlattığı sahnede önce Alicia'nın üzerindeki ince elbiseyi sıyrır sonra tekrar yerine koyar. Bundan sonra ellerine masaj yapar bir nevi o duyguyu bastırmaya çalışarak. Sessiz filmde bir şeyler anlattığı sırada bu sefer üzerindeki elbiseyi çıkarır ve onun kaburga kısmına masaj yapmaya başlar. Anlattığı hikayeyi ilerletip sessiz filmdeki küçülmüş Alfredo uyuyan kızın vulvasına bedeniyle giriş yaptığı sırada Benigno hiç alışıktığımız bir ifadeyle masaj yapmaya başlar Alicia'nın bacaklarına.. Bundan sonra Almodovar bize bir sekans gösterir. Der ki; "Benigno artık masum değildir ve Alicia hamiledir." O gece Benigno, Alicia'ya tecavüz etmiştir. Bundan 1 ay sonraya gideriz. Marco, Lydia'dan ayrıldıktan sonra hastanede Alicia'yı ziyaret eder. Alicia yarı çıplaktır ve göğüsleri görünmektedir. Onun geldiğini gören Benigno bizim hiç alışıktığımız bir fesatlıkla Marco'ya: "İnkâr etme göğüslerine bakıyordun" der. Marco ona karşılık olarak: "Her gün biraz daha şişiyorlar." der ve bize bir kez daha Alicia'nın hamile olduğu çarpıtılır. Tüm

bunlardan sonra artık olay tam anlamıyla lirik bir şiire döner. Benigno'nun içten içe eriyişini ve masum bir yalanın aslında onu ölüme sürüklediğini görürüz. Benigno masum mudur? Tabii ki de hayır. Fakat bu denli kötü bir ayrılığı Benigno hiç hak etmemiştir.

**

<http://www.sinemalar.com/film/883/konus-onunla>

Filmden

Benim işim boğa güreşi. İki boğa, altı boğa, ne derlerse. Kadın olduğun için diğer matadorların seninle çalışmak istemediği söyleniyor.

Kadın olduğum için. İnsanlar istediklerini diyebilirler.

Onların bileceği iş! Kabul etmelisin, boğa güreşinde çok fazla şovenizm var.

Ama istisnalar da var. El Nino de Valencia seninle birkaç ay beraber oldu

O şimdi sona erdi! Bunun kendi reklamını yapmak için bir şov olduğunu mu düşünüyorsun?

Sonra da seni terk mi etti?

Sana daha önce de onunla ilgili konuşmayacağımı söylemiştim!

Ama konuşmak iyidir, canım. Ve sorunlardan söz etmek, onların üstesinden gelmekte ilk adımdır.

**

Hepsi benim suçum. Hayır. Benim suçumdu. Bu şarkı tüylerimi diken diken etti. Marco, sana hep sormak istemişim. Seninle tanıştığım gece, yılanı öldürdükten sonra, neden ağladın?

Bir sürü anıyı geri getirmişti. Hangi anılar?

Yıllar önce, başka bir yılanı öldürmek zorunda kalmıştım. Afrika'daydık. Onda da senin fobinden vardı. Çadırın dışında bekliyordu, müthiş korkmuş, savunmasız, ve tümüyle çıplak. Biz uyurken yılanı görmüştü. Koltukta uyumana sebep olan kadın o muydu?

O kadından nefret ediyorum.

**

Çok hoş, çünkü ölümden hayat doğuyor.

– Erkekten kadın doğuyor.

– Tabii ki. Topraktan

Şey Şey Ağaç?

Hayır. Topraktan

Aa çiçekler?

Hayır. **Topraktan göklere ait olan doğar. Göklere ait, kavranılmaz, ruhi.** Tabii. Ve, müziğim de, Penderesky'den. Tabii değil. Ve zaten Alicia müziği mükemmel olarak hatırlıyor. II. Dünya Savaşı, Hiroşima kurbanları için yazılmış ama dert değil. O, çarpışma için olan müzik. Vahşi. Ölümünün müziği içinse, şimdi duyacağın bir başyapıtım var. Bayılacaksın. Kendine iyi bak. Harika görünüyorsun ama, sen de kendine iyi bak Katerina. "Siperler" yapılmak zorunda. Ve ben de yapacağım.

**

Bir kadının beyni gizemdir, hele bu durumdayken daha da fazla.

Kadınlara ilgi göstermek zorundasındır, onlarla konuşmak, ara sıra düşünceli olmak zorundasındır. Onları okşamak. Onların var olduğunu, yaşadıklarını, ve bizim için önemli olduklarını hatırla.

Bu tek tedavi yöntemi. Tecrübeden biliyorum. Senin kadınlarla ne deneyimin oldu ki?

**

Duydun onu, bayılıyor. Onlara bak. Bizden bahsediyor gibiydiler Sence neden bahsederlerdi?

Kadınlar birbirlerine her şeyi anlatırlar. Lydia ona iki ayı hasta geçirdiğini söylüyordu.

**

Adet gördü mü?

Geçen ayın bakım raporuna göre görmüş olması gerekiyordu. Evet, biraz gecikti. İki haftadan fazla gecikmiş.

Bu çok fazla. Geçen ay gördüğüne emin misin?

Havluyu bizzat yerleştirdim. Senin grip olduğun haftaydı. Biraz şişmiş bile görünüyor. Evet, ama bazen adet dönemleri düzensiz olabilir.

Lydia'nın adet kanamaları durdu. Haklısın. Ama bence bunu Dr. Vega'ya söylemeliyiz.

Sen ve Alicia için seyahat rehberlerimden birkaçını getirdim. Teşekkür ederim. Lydia'ya hoşça kal dedim. Alicia'yı görmeye çalıştım ama Dr. Vega ve başhemşire oradaydı ve içeriye girmeme izin verilmedi.

Bir terslik mi var?

Hayır, sanırım Alicia bir enfeksiyon kapmış. Beni eve götürebilir misin?

İşim bitti. Umarım ciddi değildir. Bilmiyorum. Bazı testler yapıyorlar ama bana başka bir şey de söylemiyorlar. Abidyan, Yemen, Brezilya, Türkiye, Küba.

– Onları geceleyin Alicia'ya okuyacağım.

– Onlar sadece seyahat rehberleri. Sen yazmışsın, özel olmalılar.

– Yalnız mı gidiyorsun?

– Evet. Sen gitmeden bu konuyu konuşmak istiyordum.

– Hangi konuyu?

– Yalnızlık. Evlenmek istiyorum.

Evlenmek mi?

Kiminle?

Alicia ile, tabii ki! Sen delisin! Birçok evli çiftten çok daha iyi anlaşıyoruz. Bir adam sevdiği kadınla neden evlenmek istemesin ki?

Çünkü Alicia, vücudunun herhangi bir yeriyle "kabul ediyorum" diyemez! Çünkü bitkisel hayatın gerçekten hayat olup olmadığını bilmiyoruz!

Arabaya bin.

– Bunu nasıl söylersin?

– Arabaya bin!

Alicia ile ilişkin bir monologdan ibaret ve bu delilik. Konuşmanın hiçbir şeye faydası yok demiyorum. Ama insanlar bitkilerle konuşurlar ve onlarla evlenmezler! Bunu söylediğine inanamıyorum. Senin farklı olduğunu düşünmüştüm. Bana, bundan bir daha söz etmeyeceğini hatta düşünmeyeceğine söz ver!

– Söz ver!

442 Yazılar

– Neden?

Bunu başka birine söylersen başın büyük belaya girecek, ve ben de sana yardım etmek için orada olmayacağım. Eğer seni mutlu edecekse, söz veriyorum.

– Onu ne kadar seviyor olursak olalım

– Sen de seviyor musun onu?

Tabii ki, nasıl sevmem?

O da seni seviyor. Benigno, Alicia pratikte ölü! Herhangi biri için bir şey hissedemez, ne senin, ne de benim için, kendisi için bile! Bunu kafana sok! Hastamız Alicia Roncero tecavüze uğramış ve hamiledir.

Henüz babasına söylemedim çünkü önce sen bana benim kliniğimde bunu hangi piçin yaptığını söyleyeceksin.

Efendim, hepimiz kendimizi son derece endişelenmiş hissediyoruz. Sorumlu hissediyor olmalıydınız. Alicia sizin katınızdıydı.

Öyleyse, bırakın da durumu açıklayan ben olayım. Rosa, lütfen Alicia'nın adetleri iki ay önce durdu. Önce sadece bir ay olduğunu düşündüm.

Ama yanılmışım. Bu geçtiğimiz ayın raporunda belirtilmemiş.

Aslında, raporda havluyu her zaman olduğu gibi senin koyduğun yazılı. O hafta, gripten dolayı izinliydim yine.

Sen yazdın, öyle değil mi, Benigno?

Bu senin yazın. Evet, bendim. Notları neden çarpıttın?

Alarm durumuna sebebiyet vermek istemedim. Bir hastanın adeti ilk defa durmuş değil. Bu doğru. Neden hiç kimse farkına varmadı?

Gececi hemşire nerede?

Matilde mi?

Aradı, bugün gelemeyecekmiş. O da tuhaf bir şey fark etmedi mi?

Matilde'in ailevi sorunları var. Birçok gece gelemiyor. Ve yerine kim bakıyor?

Babasına, kızının gece gündüz bu geri zekalının ellerinde olduğunu mu söyleyeyim?

Lütfen! Sakinleşelim biraz. Birinci şüpheli olduğunun farkında olup olmadığını bilmiyorum. İlk defa adet görmediğinde neden sakladın?

Eminim bir açıklaman vardır. Alicia'ya zarar veremezsin.

Bundan emin olabilirsiniz. Öyleyse

Dün gece otoparktaydım ve Benigno ve Marco arasında geçen bir konuşmaya şahit oldum. Benigno, Alicia ile evlenmek istediğini söyledi. Bay Zuloaga onu tersine ikna etmeye çalıştı, ama Benigno dinlemiyordu, çok sinirlenmişti. Aynı zamanda kendisi ve Alicia'nın yarısı kadar bile iyi anlaşılamayan birçok evli çift tanıdığını söyledi.

**

CERN'DEN ŞOK BULGU; ASLINDA EVREN YOK!

CERN, Tanrı Parçacığı olarak bilinen Higgs Bozonu'nun araştırıldığı 10 milyar dolarlık deneylerin değerlendirdi.

Kainatın sırlarına ışık tutacak 10 milyar dolarlık CERN araştırmasında elde edilen bulgular bilim adamlarını şaşırttı.

Dünyanın en büyük parçacık hızlandırıcısında evrenin oluşmasına neden olan Tanrı parçacığı Higgs Bozonu'nu araştıran bilim adamları elde edilen verilerden yola çıkarak, "Aslında evren yok, en azından hiç olmamalıydı" görüşünde birleşti.

CERN'deki verileri değerlendiren Avustralyalı uzay bilimleri fizikçisi Dr. Alan Duffy, "Yeni keşfe göre Higgs Bozonu parçacıkları Büyük Patlama'nın hemen ardından söndü" dedi. Bunun teoride kabul edilemez bir tahmin olduğunu kaydeden uzmanlar "Higgs Bozonu hemen sönseydi kainat olmayacaktı yani ne dünya ne evren ne de insan olacaktı" açıklamasını yaptı

Dünyanın en pahalı deneyinin verileri fizikteki her şey için geçerli olan denklem teorisine de ters. Bilim adamları yine de verilerde bir şeylerin eksik kalmış olabileceği ihtimalini de gözardı etmiyor.

Kaynak:<http://www.haberaktuel.com/cern-den-sok-bulgu-aslinda-evren-yok-haberi-894347.html>

GERÇEK OL MADIĞIMIZIN KANITLARI

Aslında hiç bir şey yoktur.

MİLYARLARCA PARALEL EVREN VARDIR HEMDE YANIBAŞIMIZDALAR VE BİZ HER GÜN BELKİDE YÜZLERCESİNİN YANINDAN GEÇERİZ !

Bu bir bilimsel açıklama değil ama bazen bilim ispatlanmamış bulgulardan yola çıkmaya mecburdur.

Siz yaşıyorsanız bildiğiniz her şey var demektir.Siz yaşamıyorsanız bildiğiniz her şey yok demektir.

YANİ :Bedeniniz, aileniz, dostlarınız, eviniz , arabanız, işiniz, ülkeniz, Dünya, güneş, Evren, gece gündüz, soğuk, sıcak, üzüntünüz, mutluluğunuz, amaçlarınız,

hastalığınız...Bütün bunlar siz varsanız vardır ; siz yoksanız yoktur !

Çift yarık deneyinde dikkat çekilen bir şey var :

Akıldan, fikirden uzak canlı bile olmayan parçacıklar sanki izlendiklerini biliyormuş gibiler.

Eğer onlara bakılıyorsa düzenli hareket ediyorlar.Bakılmıyorsa düzensiz hareket ediyorlar.

Bu ne demektir ?

baktığınız yönde gördüğünüz her şey siz oraya baktığınız için bildiğimiz manada oluşuyorlar yani var oluyorlar.

Siz oraya bakmadığınız anda o yöndeki maddeleri oluşturan parçacıklar izlenmediklerini bildikleri için

düzensiz hareket ediyorlar yani oluşturdıkları şekli oluşturmayı bırakıyorlar dolayısıyla baktığınız yerde sürekli var olduğunu sandığınız her şey tekrar yok oluyorlar.

Tıpkı bilgisayar oyunlarındaki gibi oyunda nereye gelmişseniz ekranınızda orası ortaya çıkıyor siz o bölgeyi terk ettiğinizde orası ekranınızdan kayboluyor.

Çift yarık deneyini dikkate aldığımızda gerçek Dünyamızda da her insan için bu olay ayrı ayrı gerçekleşir.Yani baktığınız her şey siz bakınca oluşuyor siz onlara bakmadığınız anda kayboluyorlar.

İnsanlar: Büyü, nazar, beddua...ve benzer bir çok yolla başka insanların hayatını derinden etkileyebildiklerini sanırlar.

Mesela: Ölmeyecek insanın ölümüne sebep olmak, hastalanmayacak insanın hastalanmasına sebep olmak, başarılı olacak bir insanın başarısızlığına sebep olmak vb.

Kur'ân-ı Kerim'de

A-Büyünün varlığı inkar edilmemiştir ama yapılması yasaklanmıştır.

B-Kuran'da her insanın değişmeyen sabit bir ecel vakti olduğuna

Bu ne anlama gelir ?

Büyü yapabilirsin ama en fazla kendi Evren'ninde bir şeyleri değiştirmiş gibi görürsün. Kuran'da DİKKAT ÇEKİLEN ecelin değişmezliğini dikkate alırsak aslında büyü ile başka insanların üzerinde değiştirilebilen hiç bir şey yoktur.

ikkat çekilmiştir.bazı büyücüler öldürmek dahil bir şeyler değiştirdiklerini görürler.

446 Yazılar

Ama gerçekte ecel vakti sabit olduğuna göre değişikliği sadece kendi hayali dünyalarında yapmışlardır.Bir bakıma kendilerine gösterilen hayali dünya'da olduklarını fark edemeyip bu günaha girmekten kendilerini alı koyamamışlardır.kimseye zarar verememişleridir.Sadece nefislerine yenilip tuzağa düşmüşleridir.Kuran'da ki bu deliller yine her insanın ayrı bir evren içinde yaşadığına işaret eder.

Yine bilgisayar oyununda olduğu gibi.

örneğin :Ünlü GTA oyununu ele alalım.Bu oyun 10 milyonlarca insanın oyun konsolunda veya bilgisayarında kuruludur.

Offline olarak A kişisi kendi oyunu içinde iken bir yerde bulunsun ve burada zarar verebildiği her şeye zarar versin arabalar, insanlar ve çevrede zarar verebileceği diğer şeylere zarar vermiş olsun.

Aynı oyunu oynayan B kişisi Offline olarak aynı anda A kişinin zarar verdiği yerde kendi bilgisayarından aynı oyunu oynuyorken bulunuyor olsun ! Bir zarar görürmü ? Çevresinde bir değişiklik görürmü ? A kişisini görürmü ?

GÖRMEZ ikiside aynı Dünya'nın içindedir ikiside aynı yerdedir ama asla birbirlerine zarar veremezler hatta birbirlerini görmezler bile.

İşte bu örneğinde anlamamıza yardımcı olduğu gibi : Başka insanların hayatlarını etkilediklerini zannedenler en fazla kendi evrenleri içinde bir takım değişiklikler yapmış olurlar.

Hiç kimse gerçek bir alemde yaşadığını kesin olarak iddia edemez.

Tıpkı rüyada iken rüyasındaki hayatın gerçek olmadığını iddia edemediği gibi.Belkide biz rüya görürken nasıl sabit bir yerde durup rüyamızdaki o anki aleme girip içinde gerçekten yaşıyormuş gibi oluyorsak yani koşuyorsak, zıplıyorsak, korkuyorsak, ölüyorsak, gülüyorsak, vb.. bilincimiz de bir yerde sabit olarak duruyor olabilir ve kendisine gösterilen hayatı yaşadığını sanıyor olabilir. Şimdi diyelimki bir insan var.

Her şeyi yerli yerinde sapa sağlam AMA beyin organı yok.

Bu insanın bu alemden haberi olabilirmi ? soğuk, sıcak, acı, tatlı, mutluluk, hüzn, korku, ağrı, gece, gündüz, renk, dokunma..gibi bildiğimiz ve hissettiğimiz her ne varsa onun içinde var olabilirmi ? Olmaz !

O ne üşür, ne tat alır, ne koku alır, ne korkar..Hayata dair bildiğimiz ne varsa beyni olmayan bir insan için bunların hiç birisi yoktur.Kenisi bu dünyadadır ama burada her ne varsa bütün bunlar onun için yoktur.

Peki Beyin nedir ? Kısaca beyin başka organların yardımıyla kendisine gelen sinyalleri işleyip sinyaline göre bu sinyalleri :

sese, görüntüye, acıya, sevince, tada, korkuya, sıcağa, soğua, cesarete, dokunmaya...çeviren bir organdır.Buradan ortaya çıkan sonuç nedir ?

ÇEVREMİZDE DUYGULARIMIZ, DÜŞÜNCELERİMİZ, HİSLERİMİZ DAHİL OLMAK ÜZERE ASLINDA HİÇ BİR ŞEY YOKTUR !

HER ŞEY SADECE BEYİNDE İŞLENEBİLEN SİNYALLER BÜTÜNÜDÜR.

Işık yoktur, soğuk yoktur, tat yoktur, eşyalarınız yoktur, renkler yoktur, öfke yoktur, düşmanlık yoktur, Dünya yoktur, insanlar yoktur, üzerinde durduğunuz yer yoktur, bedeniniz bile yoktur..."Kim haksız yere birisini öldürürse, bütün insanları öldürmüş GİBİDİR. Kim de birisinin hayatını kurtarırsa, bütün insanların hayatını kurtarmış GİBİ olur"

(Maide Sûresi: 32)Ayate dikkat ettiğimizde " öldürmüş gibidir diyor !"

Bu hem öldürenin ne büyük bir sorumluluk altına girdiğini gösteriyor.

Hemde ölenle beraber ona ait bir evrenin yok olduğunu gösteriyor olabilir.

Çünkü ölen insan ile beraber onun Dünyasında ki insanlar dahil her şey ölmektedir.Bütün bu verilerden ortaya çıkan sonuç :

Herkes hayali olarak ayrı ayrı evrenler de (alemlerde) yaşıyor.

Ama gerçekte var olduğunu zannettiği hiç bir şey yoktur.Bir çok insan kendi kendine şöyle sormuştur :Acaba tek benmi yaşıyorum ?Galiba evet ! herkes kendi evreninde tek başına yaşıyor.

<http://habergibitv.blogspot.com.tr/2015/05/gercek-ol-madigimizin-kanitlari.html>

BATI YAHUDİLERİ HALA KULLANIYOR MU?

""ALINTI""

2. DÜNYA SAVAŞINI HİTLER ÇIKARMADI

Bu konu nedeniyle belirtmek zorundayım

Komünist, kapitalist, faşist. . . değilim.

Her şeyin huzur için iyi tarafını kabul edip kötü tarafını etmemek daha doğrudur fikrindeyim.

2. DÜNYA SAVAŞI GERÇEKLERİ

Böyle bir küresel savaşın bir ülkedeki bir kaç dengesizin etkisiyle çıkamayacağı kesin bir gerçektir.

Savaşın baş sorumlusu olmasada çıkmasına sebep olmuşların başında Stalin

(Sovyetler Birliği) gelir. Stalin'in ülkesi Rusya komünizmin merkeziydi. Komünizm ise başta adaletsizlik ve ekonomik kriz nedeniyle tüm

Dünya'da önlenemeyen bir yükseliş içindeydi. Buda hem kapitalizmi köşeye sıkıştırıyor hemde Sovyetler'i Dünya hakimiyetine doğru götürüyordu.

Kapitalistler buna dur demek için

ABD İngiltere Nazi Almanyası, Japonya, Çin ve kontrollerine aldıkları irili ufaklı diğer devletleri kullanarak harekete geçtiler.

18 Eylül 1931

Japonya Mançurya'yı Çin hükümetinin savunmadan bölgeyi terk etmesi ile kolayca işgal etti.

Çin'in gizli işbirliği yaparak Japonlar ile birlikte kendisini hedef aldığını düşünen Sovyetler buna karşılık Çin de 1934 yılında Maocu Devrim hareketini tetikledi.

BUNA KARŞILIK

25 Kasım 1936 da

Nazi Almanyası ve Japon İmparatorluğu, Sovyetler Birliği'ne ve uluslararası Komünist harekete karşı Anti Komintern Paktını imzaladı.

7 Temmuz 1937

Japonya Çin yönetiminin işbirliği ile Çin'i işgal etti. Aslında Çin'in baş edemediği Maocular'ın peşindeydi. Daha sonraki hedef Sovyetlerdi.

Alman-Japon işbirliği üzerine Sovyetler kendisinin batıdan da açıkça hedef alındığını gördü. Nazilerle ilişkileri bozmamaya özen göstererek ileride başlayacak savaş için cepheyi öne almak amacıyla geniş çaplı işgallere başladı.

Litvanya , Estonya, Letonya ve Finlandiya'yı işgal etti. Romanya'nın bir kısmını istedi ve Polonya'yı Almanlar ile paylaştı.

Tabi NAZİLERDE boş durmuyordu. Plan anlaşılmasın diye ABD, İngiltere, Fransa ve Avrupanın diğer hükümetleri ile danışıklı dövüş yaparak kendilerine verilmiş görevleri yapıyorlardı.

Avrupa'da çok kolay yayılıyor ve vatana hizmet adı altında savaş hazırlığı olarak duble yollar, hava alanları, tren yolları, tüneller, köprüler, metrolar. . . inşa ediyor anlaşılmalara ters olmasına rağmen aralıksız gece gündüz Dünya'nın gözü önünde yerli silah üretiyorlardı. .

Bir taraftanda savaşda öleceklerin yerini doldurmak için durmadan çok çocuk teşviki yapıyor hatta çocuk üretme çiftlikleri bile kuruyorlardı. Damızlıklarda genelde Naziler ve askerlerdi.

Her şey kapitalizm için olduğu halde her şey Alman halkı için diyerek de halkın desteğini alıyorlardı.

Bu arada İRKİ FARK ETMEKSİZİN emperlaist oldukları için varlıklı Avrupalıları savaştan korumak için Yahudi düşmanlığı kamuflajı altından Avrupa'yı terke zorladılar.

Parasızlıktan gidemeyen Varlıksızlar kendiliğinden seçilmiş oluyordu. Değersiz oldukları için ölmeleri sorun değildi. Bunlardan Yahudi olanlarda zorla İsrail'e gönderiliyordu. Gitmekte direnenlerde katlediliyordu.

YAHUDİ MESELESİ BU SAVAŞ OYUNU İÇİNDE ÖNEMLİ BİR MESELEDİR

1-Yahudileri ve muhalifleri toplama ve katletme kamuflajı arkasından asıl katledilenler daha çok komünistler olmuştur.

Üstün ırkın mensubu olmak bu katliamlarda hiç bir şeyi değiştirmemiştir. Alman, Yahudi, Arap, Slav. . . fark etmiyordu. Komünist isen otomatikmen en aşağı ırksın.

Yahudiler öne çıkarılarak böyle bir katliamın örtbas edilmesi çok önemliydi çünkü sırf komünist olduğu için kendi halkının katledilmesi gerçek niyetleri belli edebilirdi.

2-Savaş'ın planlı çıkarıldığını gösteren birşey daha var. İsrail'in kurulması. İsrail Yahudiler istediği için kurulmadı. İsrail Orta Doğuda Sovyetlere karşı bir kalkan olarak kuruldu.

İsrail gerçekte Batının bir üssüdür. Sağlam bir üs olabilmesi için bölge halkına zıt ve düşman gösterilecek bir özelliği olmalıydı. O yüzden Naziler aracılığıyla çok sayıda Yahudi istemedikleri halde zorla buraya gönderildi.

450 Yazılar

Anlaşıldığı gibi İsrail'in bölge ile sorunlu olmasında planın bir parçasıdır. Filistin üzerinden bölgede İsrail düşmanlığı planlı olarak kışkırtılmaktadır. Amaç İsrail'in bölge ile kaynaşmasını önleyerek İsrail'i batıya bağlı tutmaktır.

Sözde ırkçı naziler kendi ırklarından olan milyonlarca komünisti katletmiştir. Bunun yanında ırkçı olmasına rağmen Yugoslavya, Fransa, Bulgaristan, Afrika Hatta Rusya'da ki müslümanlara pek dokunmamıştır.

Çünkü müslümanlar daha sonra komünizme karşı din üzerinden doldurulup kullanılacaktı. Bunu doğrulayan en belirgin gelişmede abd nin hayata geçirdiği yeşil kuşak projesidir.

Bu projeye göre Türkiye, İran, Pakistan, Afganistan ile Sovyetler güneyden kuşatılacaktı ve sovyetlerden ayrılmaları için Orta Asya ve Kafkaslar kışkırtılacaktı. Başarıldı oldu !

Bu savaş ile komünizm Dünya'da frenlendikten sonra Dünya'nın 2 kutuplu olmasının zorunluluğu kendini göstermişti.

Sovyetlerin Genişliği, İklimi, Nüfus Yapısı Ve Konumu Yok Edilmesini Mümkün Kılmıyordu. Bu mümkün olsa bile zihinlerden komünizmi temizlemek kolay değildi . Yani savaşla halledilemeyecek bir aşamaya gelmişti.

Bu sebepten olacak ki ABD atom bombasını ilk yapan ülke olmasına rağmen bu bomba ile Sovyetleri tehdit ederek teslim olmaya zorlamadı.

Her şey kıvamına gelince ABD bir oldu bitti ile kendi savaş gemilerini taktiksel olarak japonlara bombalatarak sovyetler yanında savaşa girip dünya'ya barış getirmek için kötülerle savaştan rolüne büründü.

Anlaşıldığı üzere kendi projesi olan bu savaşta:

Kendi besleyip büyüttükleri ile savaşın sonucu daha başlamadan belli olan 2. Dünya savaşının kazananları tarafındaki yerini aldı.

Üstelik bu savaş sayesinde süper güç oldu.

Çünkü kendisi dışında bütün Dünya harap olmuştu. Ayrıca tüm Dünya'dan çok sayıda beyin ve zengin göçü almıştı.

Bir bakıma bu savaş emperyalizmin komünizme karşı yürüttüğü yüzde 70 oranında zaferle sonuçlanmış bir kurtuluş savaşıydı diyebiliriz.

KEŞKE KANSIZ OLABİLSEYDİ.

SONUÇ:

2. Dünya savaşı gerçekte :

Emperyalizm ile komünizmin savaşıdır. Sovyet merkezli olarak hızla yayılan komünizmi durdurmak için Sovyetlere yani komünizme karşı tüm Dünya'nın birleşip kapı arkalarında işbirliği yapması sonucunda çıkmıştır.

Gerçekte alman ve japon yönetimleri kukladan öte hiç bir şey değildi. Yayıldıkları alanlarda Sovyetlere (komünizme) karşı kendilerine peşkeş çekilmişti. Doğru düzgün zafer kazanmış değiller. Alman ve Japon işgallerini araştırın ne kadar basit ve kolay yayıldıklarını göreceksiniz.

Bütün bu kapı arkası gerçeklere göre 2. Dünya savaşının hayali sebebi Almanya ve Hitler'dir gerçek sebebi Sovyetler ve Stalin'dir. Savaşı ise komünizmi durdurmak için emperyalistler başlatmıştır. Başlama tarihi aslında 1939 değil Japonların mançurya'ya asker çıkardığı 1931 tarihidir. Çünkü 2. Dünya savaşı komünizme karşı yapılmıştı. Japonlar da mançurya'ya Komünizme karşı çıkmıştı.

UNUTMAYALIM:

BU BU YAZIDA Kİ HER İDDİA 2. DÜNYA SAVAŞININ BİR TAKIM ÇELİŞKİLERİNDEN, GİDİŞATINDAN, SONUÇLARINDAN VE TEMEL BİLGİLERİNDEN OLUŞTURULMUŞ BİR VARSAYIMDIR.

Alıntı: <http://habergibitv.blogspot.com.tr/2015/10/2dunya-savasini-hitler-cikarmadi.html>

<http://habergibitv.blogspot.com.tr/2015/10/2-dunya-savasi-sacmalklar-ve-celiskileri.html>

**"Rızanın olmayan yerde adalet geçte olsa tecelli eder,
ancak dönüşü olmayacak şekilde."**

İslamiyet'in inmediği tarihler... Hazreti Ömer radiya'llâhu anh ve Muaviye iş ortağıymış o zamanlar. İkiisi mallarını satmak için Basra'ya giderler. Akşam olur fakat bir tek mal satamazlar. Yanlarına bir adam gelir, Basra Valisi'nin yeğeni olduğunu söyler. Mallarına talip olur ve paralarını yarın sabah gelip saraydan almalarını söyler. Sabah paralarını almaya gittiklerinde yeğenin adamlarının engelleri ile karşılaşır. Bir yerde oturup kara kara düşünürlerken yanlarında ki masada oturan bir adamın yabancı oldukları için dikkatini çekerler. Adam neden burada olduklarını sorduklarında olanları anlatırlar. Adam birkaç saat sonra saraya yeniden gitmelerini ve valiyi görmek istediklerini söylemelerini ister. Tekrar saraya gittiklerinde gerçekten vali karşısına çıkar. Vali masadaki adamın kendisidir. Paralarını öder ve derki;

"İkinizden ricam şehrimi terk ederken biriniz doğu çıkışından biriniz batı çıkışından çıkın ve gördüklerinizi bir birbirinize anlatın."

Bir araya geldiklerinde ilk söz Hz. Ömer radiya'llâhu anhden çıkar.

"Ben bizi dolandıran yeğenin başını bir kazığa geçirilmiş olarak gördüm."

"Ben de gövdesini gördüm." der Muaviye...

Aradan yıllar geçer. Hazreti Ömer halife Muaviye ise Basra'ya vali olur. Bir kadın Hazreti Ömer'in kapısını çalar.

"Ey Ömer sen nasıl bir halifesin ki senin tayin ettiğin vali benim arazime zorla bina yapıyor."
Hz. Ömer radiya'llâhu anh şaşırır.

"Arazinin parası size ödenmedi mi?" "Ödendi ama benim rızam ile değil. Ben para falan istemiyorum." diye cevaplar. Ömer bir deri parçasına birkaç not yazar ve kadından bunu Muaviye'ye vermesini söyler. Muaviye notu okuduğunda yüzü korku ile dolar ve hemen araziye yapılan binanın yıkılmasını emreder. Yanındakiler merakla sorarlar.

— Ne yazıyor kâğıtta?

— **Ömer'in adaleti Basra Valisi'nden daha üstündür...**

ŞÂİR-İ MÂDER-ZÂD İSMAİL SAFA

Şâir-İ Mâder-Zâd (Anadan doğma Şair)
Şair-i kavâfi-pîrâ" (Kafiyeleri süsleyen şair)

İsmail Safa (21 Mart 1867, [Mekke](#) – 24 Mart 1901, [Sivas](#)), Türk şair, yazar, eleştirmen. Yazar [Peyami Safa](#)'nın babasıdır. Zaman zaman "Kâmil" takma adıyla da şiir ve yazılar yazmıştır.

Hayatı

19. yüzyıl şairlerinden olan İsmail Safa, Türk edebiyat tarihindeki "[Tanzimat](#)" ile "[Servet-i Fünûn](#)" dönemleri arasındaki kuşaktır. Dedesi Trabzonlu bir tacir olan İsmail Efendi, babası ise şiirler de yazmış olan Mehmed Behçet Efendi'dir. Anne tarafından aile soyu [Fatih Sultan Mehmet](#)'in hocası [Akşemseddin](#)'e kadar ulaşan İsmail Safa, babasının görevi sırasında 1867'de Mekke'de dünyaya geldi.

Annesini altı yaşında, babasını ise on bir yaşında kaybetti. 1878'de kardeşleri ile birlikte Mekke'den İstanbul'a geldi. Aile büyüklerinin yardımıyla, erkek kardeşleri Ahmed Vefa (1869–1901) ve Ali Kâmi Akyüz (1871–1945) ile [Darüşşafaka](#)'ya kaydedildiler. Okulda başarılı bir öğrenci olmasına rağmen, bir yandan öksüz olmanın getirdiği hüznün, diğer yandan kardeşlerinin kendisine yüklediği sorumluluk, o yılların sıkıntılar içinde geçmesine neden oldu.

1886 yılında Darüşşafaka'yı bitirerek Evkaf Nezareti'nde bir memuriyete girdi. Az bir zaman sonra da İstanbul Telgrafhanesi muhabere memuru oldu, 1887 yılında da 'Mekteb-i İdâdî-i Mülkî' son sınıf edebiyat öğretmenliğine getirildi. Ardından 1890 yılında Meclis kaleminde göreve başladı. Bu arada 1893 yılında veremden ölen ilk eşi Refia Hanım'ın kaybı, şairi derinden etkiledi.

İkinci evliliğinin hemen sonrasında, 1895'te bu defa kendisi [verem](#) hastalığına yakalandı. Doktorların önerisi ile [Midilli](#)'ye hava değişimine gitti. İstanbul'a dönüşünde hastalığının iyileştiği düşüncesindeydi.

İsmail Safa, [II. Abdülhamid](#) baskısına cephe alan o dönemin aydınlarından. Kendi görüşünde olan [Ubeydullah Bey](#), [Hüseyin Siret](#), [Tevfik Fikret](#), [Abdullah Cevdet](#) gibi arkadaşlarıyla sık sık toplantılar yapıyordu. O günlerde yazdığı "Ey Halk Uyan" ve "Sultan Hamid'e" adlı şiirleri büyük ilgi, bir o kadar da tepki uyandırdı. Diğer arkadaşları gibi o da, devlet yönetimi tarafından devamlı gözaltında tutuldu.

Sonunda 29 Nisan 1900 tarihinde Sivas'ta bir anlamda sürgün olarak bir göreve atandı. Bu yaşamın getirdiği sıkıntıların üzerine şair, o tarihlerde kızları Selma ve Ulya'yı kısa aralıklarla kaybeder. Acılarını ilk eşinden dünyaya gelen Selâmi, ikinci eşinden dünyaya gelen İlhami ve [Peyami](#) ile dindirmeye çalışır.

Bu sıkıntılar üzerine hastalığı yeniden ortaya çıkar ve 24 Mart 1901 tarihinde Sivas'ta vefat eder. "Garipler Mezarlığı"na gömülür. Ancak, sonraki yıllarda, bir dönem Sivas milletvekilliği yapmış olan [Ziya Başar](#)'ın çabalarıyla cenazesi Garipler Mezarlığı'ndan alınarak, Paşa Camisi Mezarlığı'na aktarılır. Bir süre sonra bu defa Paşa Camisi'nin yıkımına karar verilmesiye, aynı yıllarda Sivas Lisesi'nde öğretmenlik yapmakta olan, halkbilimci [Eflatun Cem Güney](#)'in çabaları ile cenazenin yeri ikinci defa değiştirilerek Ali Ağa Camisi Mezarlığı'na gömülür.

Muallim Naci'nin "Şair-i maderzad" (anadan doğma şair) dediği İsmail Safa içli şiirleriyle Tanzimat'tan Servet-i Fünûn dönemine geçiş dönemi şairlerinden sayıldı.

“Zamanın, her yerde, şöhretlerin unutulmasına az çok tesiri vardır. Memleketimizde ise asırların değil, sadece yılların, kıymetlerin yıpranışında nasıl korkunç bir âmil olduğunu hesaba katarsak, İsmail Safa’nın adı ve eseri üzerine yarım asrın çöktüğü ihmal ve kayıtsızlık yığınının cismini örten topraktan daha korkunç olduğunu anlarız. Bu kayıtsızlıktan silkinerek uyanmak, bu günkü edebiyatın yapısında temel harcını taşımış olanları ve bu arada İsmail Safa’yı hatırlamak, 50 sene gecikerek de olsa, kendi hesabımıza bir kazançtır.

“İsmail Safa, bir intikal devrinde gelmiş olmaktan başka, eskiyi yeniye bağlayan köprünün öte tarafına geçmesine yetecek kadar zamanı bile kendisinden esirgeyen kısa bir ömrün de mağdurudur. Çocukluktan olgunluğa götüren gençlik çağını dahi aşmadan 35 yaşında hayata gözlerini kapadı. O, birçoklarımız için sadece edebiyat tarihinde geçen bir ad, bazılarımız için şiirimizin yeniliğe çevrilişinde köprü hizmeti gören şairlerden herhangi biri, ancak bir kaçımız için, kısa bir ömür içinde bırakabildiği bir kaç eserin ardında sezilen şahsiyeti ile, gerçek bir kıymettir. Ben de böyle düşünenlerdenim.

“İsmail Safa’nın bize bıraktığı eserler, devrinin ölçüsü ile, edebiyat tarihindeki yerini hak ettiren kıymettedir. Fakat onun hakikî değerini ölçerken, Sivas menfasının, bugün bol bol teneffüs edebildiğimiz hürriyet havasına hasret çeken, onun bir nefeslik hazzına hayatını değiştirmekten çekinmeyen İsmail Safa’nın vücudu ile birlikte şiirimizden neler yok ettiğini de hesaba katmalıyız. Bunu teyit için çok söze lüzum görmüyorum. Şairin içinde gömülü kalan fikir ve his kudretinin, edebiyatımızda canlı bir delili var: Peyami Safa. Babasının şair ruhundan çok şey tevarüs eden bu kudretli edip, yıllardan beri edebiyatın her vadisinde çalışarak üstadın eserine başka yollarda devam ve onu itmam etmektedir.” (Munis Faik Ozansoy)

“İsmail Safa, hiçbir eskilik ve yenilik iddiası taşımadan, bu hususta esaslı bir fark gözetmeden eserler meydana getirmiş olan bir şâirdir. Bunun içindir ki şiirlerinde hem eskilik, hem de yenilik tarafdârlarının memnûn kalabilecekleri özellikler görülür, ilk yazıları, Tanzîmât edebiyâtının son dönemine rastlar. Bu dönemin eskilik – yenilik kavgalarına – iki tarafı da kırmayacak şekilde – hafif dokunmalarla karışmış, her iki tarafın da iyi yönlerini görmeğe çalışmıştır. Çok hisli, nâzik ve alçak gönüllü oluşu da başka hareket etmesine zâten engeldi. Vezine, kafiye ve dilin kaidelerine gösterdiği bağlılıkla o devrin eskilik tarafdârlarına temayül ettiği hâlde, ye anlayışça yeni şiiri tercîh etmiş gibidir. Esasen yakın dostluklarını da çok, yeni edebiyatın genç mensubları ile kurmuş bulunuyordu.” (Kenan Akyüz)

Eserleri

Şiir kitapları

- Sünühat (1889)
- Huz mâ Safâ (1891)
- Mağdûre-i Sevdâ (1891)
- Mevlid-i Peder-i Ziyâret (1895)
- Mensiyyât (1896)
- Hissiyât (Ölümünden sonra, 1912)
- İntâk-ı Hakk'ın Tahmisi (Ölümünden sonra, 1912)

Edebi eleştiri kitapları

- Mülâhazat-ı Edebiyye (1897)
- Muhâkemât-ı Edebiyye (Ölümünden sonra, 1913)

Çeviri kitabı

- Vehâmetli Sevdâlar (Kardeşi Ahmed Vefa ile birlikte, [Emmanuel Gonzales](#)'ten çeviri)

1. Sünûhât (İstanbul 1306, 1328). Terciibend şeklindeki eser on bendden meydana gelmektedir. Dağınık hâtıra, üzüntü ve özlemlerle tabiat-insan, Allah-tabiat, çalışkanlık, sıhhat, aklın âcizliği ve hayat gibi temaların işlendiği eserde güzel mısra yok denecek kadar azdır. Bu yüzden şair tenkit edilmiştir.

2. Huz Mâ-Safâ (İstanbul 1308). İki bölümden oluşan eserin ilk bölümünde babası Mehmed Behçet Efendi'nin, II. bölümde kendisinin şiirleri yer almaktadır. Kitabın mukaddimesinde Mehmed Behçet Efendi'nin şairliği ve şahsiyeti hakkında bilgi verilmiştir. Eser düzenleniş bakımından bir divançeyi andırır. Dinî şiirlerle çocukluk yıllarını ve Mekke topraklarına hasretini dile getiren şiirlerin yanı sıra aşk, tabiat ve fânîlik temalarının işlendiği manzumelerden oluşan Huz Mâ-Safâ Muallim Nâci tarafından övülmüştür.

3. Mağdûre-i Sevdâ (İstanbul 1308, 1328). 274 beyitlik manzume 34. sayfaya kadar mesnevi, daha sonra gazel şeklindedir. Abdülhak Hâmid'in Kahbe yahud Bir Sefilenin Hasbîhâli'ne nazîre olan ve monolog tarzında yazılan eserde sevdiği erkek tarafından aldatılan bir kadının acıları dile getirilmektedir.

4. Mevlid-i Pederi Ziyâret (İstanbul 1312). Şairin, kardeşi Ahmed Vefâ ile birlikte babasının doğum yeri olan Trabzon'a yaptıkları seyahati anlatan eserde babasının hayatına ait bilgiler de bulunmaktadır.

5. Mensiyyât (İstanbul 1312, 1328). Tevfik Fikret'e ithaf edilen eserde şairin 1890-1896 yılları arasında çeşitli dergilerde yayımladığı şiirler yer almaktadır.

6. Mülâhazât-ı Edebiyye (İstanbul 1314). Eserde sanatın menşei, sanat ve güzellik, sanatçının özellikleri, üslûp kuralları, hitabetin unsurları vb. konular ele alınmıştır. Düzenleniş ve ihtiva ettiği fikirler bakımından Recâizâde Ekrem'in Ta'lîm-i Edebiyyât'ına benzer.

7. Hissiyât (İstanbul 1328). Şairin ölümünden sonra bastırılan eserin başında Ali Kâmi'nin "Merhum İsmâil Safâ Bey'in Tercüme-i Hâli" başlıklı bir makalesi bulunmaktadır. Çoğu 1896 yılından sonra yazılan şiirlerden oluşan Hissiyât'ta dinî ve 1897 Türk-Yunan savaşıyla ilgili millî şiirlere de yer verilmiştir.

8. İntâk-ı Hakk'ın Tahmîsi (İstanbul 1328). Damad Mahmud Celâleddin Paşa'nın İntâk-ı Hak adlı hiciv manzumesinin tahmîsidir.

9. Muhâkemât-ı Edebiyye (İstanbul 1329). Şairin ölümünden sonra yayımlanan kitapta on sekiz makale mevcuttur. Bu makalelerde daha çok şiirle ilgili konulara temas edilmekte ve devrin muhtelif şairlerinin şiirleri eleştirilmektedir.

**

İsmail Safa, sanat ve edebiyatla ilgili makalelerinde şiire ayrı bir önem verir ve edebiyatın bu türü hakkında ayrıntılı açıklamalar yapar.

O, şiir üzerinde dururken özellikle **"Şiir nedir?"** sorusuna cevap arar.

Şiiri tarif etmekten ziyade, kendince bu türde bulunması gereken vasıfları sayar, neticede şairin şiir hakkındaki fikirleri ortaya çıkar.

Öncelikle yazar, "Şi'iri bir kerre kat'ıyyen nazımdan ayırmalı"⁽²⁾ diyerek şiiri nazımdan ayırır. Ona göre, **"Bir ifâde-i ayniyye (Bir şeyi aynen ifade etmek) ise şi'ir olamaz. Hakikat başka şi'ir başkadır."**

Sözün şiir sayılması için gerekli unsurlardan biri "hayal"dir. Şair, hakikatleri olduğu gibi tasvir etmek yerine hayal süzgecinden geçirerek ifade etmelidir.

"Tasvir bı-zâtihi şi'ir olmak için şâ'ir (...) sermâye-i şâ'iriyeti olan hayâlinden bir şey ilâve etmelidir."⁽³⁾

Şiirin kaynağı, esası hayaldir, hayal unsurunu sağlamak için teşbih, istiare gibi edebî sanatlara gerek vardır. Safa'ya göre en âdi hayal sanattan bile sözü şiir yapmaya yeter; ama sanatlar alelade olduğu için böyle bir şiire güzel denilemez;

"En âdî bir teşbih, en mübtezel (bayağı) bir isti'âre yahut bir mecâz-ı mürsel bile bendenizce bir eserin şi'riyyetini te'mîn eder. Ancak buna pek hâyîde, pek bayağı bir şi'ir derim."⁽⁴⁾

Safa'ya göre sözün şiir olması için gerekli bir diğer unsur da "teessür"dür. Hatta şair, şiiri; "Te'essürün (etkilenme, duygulanma) gözlerden tuğyânına (boşalmasına) yaş, nâtıkadan sudûruna (söz ile ifade edilmesine) şi'ir derler. " şeklinde tarif eder. Fakat o, şiirde "tesir ve tessürü" gerekli görmekte beraber sadece bu unsurun da sözü şiir yapmaya yetmeyeceğini belirtmektedir.

Şair, daha sonra şiirde "mana" konusuna değinir. Ona göre, **"Şi'ir lâfzı değil ma'nâyı şâmildir."**⁽⁵⁾ Safa, bu meseleye değinirken özellikle, şiirde mananın açık olması gerektiğine işaret eder ve bu noktanın önemini şu mısralarıyla vurgular:

"Eğer şi'rin olmazsa ma nâsı zâfiir

Arab der ki: "Ma'nâhü fi-batn-ı şâ'ir

Niçin yazmalı öyle ma'nâsız eş'âr

Yazar onlan şâ'ir ammâ kim anlar."⁽⁶⁾

Şair, şiirin manalı olmasını savunmakla beraber, şiirin basit ve alelade manaları değil yüce manaları ihtiva etmesi gerektiğini belirtir.

---

² *Muhâkemât-ı Edebiyye, s.22.*

³ *A.g.e., s.21 22.*

⁴ *A.g.e., s.22.*

⁵ *Mülâhazât-ı Edebiyye, s.10.*

⁶ *Huz Mâ Sa/â, s.175.*

O, bu konudaki görüşünü şöyle ifade ediyor:

"Fi'l-hakîka meselâ: 'Güneş doğuyor, bulutlar çekiliyor, kuşlar ötüyor, dereler akıyor.' ibâresinin ifâde ettiği me'âlî ne kadar fasih (açık), ne kadar şa'saah ta'bîrlerle söylesek, hangi vezne tevfiik eylesek (uydursak) bu me"âl (anlam) çobanların bile kendi şiveleriyle söyleyebilecekleri kadar sâdedir; öyle bir manzûmeye şî'ir demek nasıl câ'iz olacağım bilemem."⁽⁷⁾

Şairin şiirde bulunmasını gerekli gördüğü unsurlardan biri de "ilham ve tefekkür"dür. Ona göre sadece şiirde değil bütün sanat eserlerinin teşekkülünde ilhamın rolü vardır. Safa, ilham ve tefekkürün şiirdeki yerini belirtirken şu görüşleri ileri sürer: ilham, şiirin ortaya çıkması için ilk vasıta'dır denilebilir; bir bakıma şair ilham sayesinde ham şiiri yakalar; ham ve işlenmemiş şiir ise tefekkür vasıtasıyla işlenir, bir nizam içine konur

"... mükemmel şî'ir söylemiş olmak için muhtâc olduğumuz kuvvet yalnız ilhâm değilmiş, bir de tefekküre mecbûr imişiz. Evet bunlardan biri îcâda hizmet ediyorsa Öteki ıslâh ve ta'dîl (düzenleme) vazifesini îfâ ediyor. Biri ham eşya vücûda getirmekte ise öteki bu eşyâyı câlib-i istihsân olacak (beğeni kazanacak) şekillere ifrâğ etmektedir (ulaştırmaktadır)."⁽⁸⁾

Safa, şiirde ilham ve tefekkürün önemine değindikten sonra bu iki unsurun manzumede dengeli bir şekilde yer alması gerektiğine işaret eder. Ona göre, **"...İlhâm haddini geçerse eserde mantık muhakeme kalmaz. Tefekkürde ifrat edilince (aşırıya kaçılınca) tabi'iyette halci verilmiş (tabîlik bozulmuş), mûcib-i kelâl (sıkıcı) bir eser vücûda getirilmiş olur."**⁽⁹⁾

Yazara göre, şiirde bulunması gereken unsurlardan biri de "âhenk"tir. Nitekim şair, şiiri, **"Mûsikî âhenkli ses, şî'ir ahenkli söz demektir."**⁽¹⁰⁾ şeklinde tarif eder. Ahengi sağlayan unsurlar ise, vezin ve kafiye'dir. Safa, âhenk konusuna değinirken kafiye üzerinde daha detaylı açıklamalar yapar.

Şair-i mâder-zâd, 1314 (1898) yılında kafiye üzerinde yapılan münakaşalara katılır ve kafiye konusundaki görüşlerini çeşitli makaleleriyle belirtir. O, "Muhyiddin ve Andelib Beylerin Eserleri Hakkında" başlıklı makalesinde Muhyiddin'in 149 numaralı **Malumât'ta** yayımlanan iki şiirini tenkit ederek- "handân" ile "giryân" kelimelerindeki "ân" eki aynı olduğu için kafiye yapılamaz- der.

Bu tenkide Muhyiddin, "Şâir-i Şehîr-i Mâder-zâd İzzetli İsmail Beyefendiye"⁽¹¹⁾ başlıklı makale ile karşılık verir; kelimelerde harf değil ses uyumunun önemli olduğunu, "handân" ile "giryân" kelimelerindeki "ân" ekleri sesçe birbirine uyduğu için kafiyelenebileceğini söyler.

Bu münakaşa sonucu, İsmail Safa, "Kâfiye Hakkında Ba'zı Müdâfa'ât"⁽¹²⁾, "Diğer Müdâfa'a" ve "Mukabele ve Takdîr" adlı makalelerini yazar ve kafiye meselesini derinlemesine ele alır.

7 *Mulâhazât-ı Edebiyye, s.8.*

8 *Muhâkemât-ı Edebiyye, s.131.*

9 *A.g e., s.132.*

10 *A.g.e., s.9.*

11 *Malumât, C.7, No: 153, 24 Eylül 1314/16 Ekim 1898.*

12 *Pul Mecmuası, No: 20, 17 Eylül 1314/29 Eylül 1898.*

Ona göre, vezin ve kafiye şiirde gereklidir, ancak bu unsurlar sözü şiir yapmaya yetmez. Şaire göre, şiir kafiyesiz de yazılabilir. Eğer şiir, mana ve ifade bakımından kafiyei unutturacak kadar güzelse bu durumda kafiye gerektirmez.⁽¹³⁾

Safa, kafiyein şiirdeki yerini ve önemini belirttikten sonra, konuyu bir de kavram olarak ele alır ve kafiyei şöyle tarif eder:

"Mısrâ'ların nihâyetinde mevzû'u (konumu) muhtelif lâ-akall (en azından) birer harfin savuyula (sesiyle) iki hareketin mütekâbilen (karşılıklı olarak) tevâfukudur (uyumudur)."⁽¹⁴⁾

Bu tarif, "**kafiye kulak içindir**" anlayışına uygundur. Nitekim İsmail Safa da kafiyein göz için değil kulak için olduğunu savunur:

"Sem içindir hep kavâfi şüphesiz

Etmeyin kat'â tereddüd bunda siz."⁽¹⁵⁾

Şair, kafiye kulak içindir anlayışını savunmasına rağmen kelimelerin sonundaki ekler aynı olursa bunların kafiyelemeyeceğini iddia eder:

"Kâfiye olmaz fakat ayn-ı edât

Bunda pek zâ'id müsteşhedât"⁽¹⁶⁾

Bu değerlendirmelerden anlaşılıyor ki Safa, kafiye konusuna ayrı bir değer vermekte ve bu meselede Servet-i Fünûncuların anlayışını savunmaktadır.

O, şiir üzerinde dururken bir de "**Şiir dili nasıl olmalıdır?**" sorusuna cevap arar ve şiirin kendine has bir dili olduğunu kabul eder. Safa,

"Ey hâce lisân-ı şu'ara başka lisândır

demekte Avnî Bey merhûm ile hem-zebânız. Şi'ir öyle herkesin anlayacağı gibi yazılmak iktizâ etmez."⁽¹⁷⁾ diyerek, şairlerin herkesin anlayacağı bir dille yazmak zorunda olmadıklarını belirtir.

O şiir üzerindeki görüşlerini açıklarken bu türün amacının ne olduğu meselesine değinir. Safa'ya göre şiirin amacı, ahlâka hizmet etmek değildir. Şair, bunu şöyle ifade eder:

"Şi'r'in vazifesi ahlâka hizmet değildir."

Bu değerlendirmelerin ışığı altında İsmail Safa'nın şiir anlayışını şu şekilde özetlemek mümkündür:

- Şiir gerçeği olduğu gibi taklit etmemelidir. Bu bakımdan şiirde "hayal" unsuru ön plândadır. Nazımla şiiri birbirinden ayırmak gerekir.
- Şiir, bir yönüyle "tesir ve teessür" işidir; yani duygunun şiirde önemli bir yeri vardır.

---

13 Muhâkemât-ı Edebiyye, s. 18.

14 A.ge., I.12.

15 A.g.e., s.114.

16 A.g.e., s.III. (Bu beytin II. mısraının vezni bozuk)

17 A.g.e., s.70.

- Şiir manalı olmalı fakat basit değil yüce manaları ihtiva etmelidir.
- Şiirde "ilham ve tefekkür"ün ayn ayn önemi vardır.
- Şiirde ahenk olmalıdır. Âhenk ise, vezin ve kafiye ile sağlanır.
- Şiirin kendine has bir dili vardır.
- Şiirin amacı ahlâka hizmet etmek değildir.

Sh:52-57

ÂH MEKKE

1 Ey Kabe matâf-ı enbiyâsın! Ey Kabe medar-ı evliyâsın!

Ey Kabe matâfsın yegâne

Sükkân-ı zemîn ü âsmâne

Zahirde eğerçi bir binâsın. Reşk-âver-i Cennet-i alasın

Kudsiyyetine olur mu pâyan?

Bir beyt-i muazzam-ı Hudâsın

2 Bir beyl-i Hudâ'dır ol hafâ-gâh. Esrârına kimse olmaz agâh

Mahkûk hayâli, şekli kalbe

Mersûm bu Kabe'ye o Kabe

Hep nûr -ı siyeh midir nedir âh!.. Ol şekl-i mehîb-i Kabetullâh

Mehcûr olalı dokuz yıl oldu

Sad hayf!. Hezâr kene eyvah!

3 Ey hayme-nişîn kabileler siz. Olmuşsunuz öyle derbeder siz.

Tenhâ dereler, garîb çöller

Elbette size kifayet eyler

Hep olduğunuz cihetle yersiz. Mahzun oluyorsanız eğer siz

Mesudsunuz şunu bilin âh

İndimde benim cihan değersiz

4 Üftâde-i şûriş-i gavâil, âlâyîş-i dünyevîye mâil

Olmak medeni yy etin esâsı!

Hayfâ ki esîr eder bu nâsı;

îcâd olunur nice rezâil. Olmaz bedevî o hâle kâil

Malûm değil o zümreye hiç

Arz eylediğim gibi mesâl

460 Yazılar

5 Ey cilvegah–i ilâh Mekke... Ey âleme kible–gâh Mekke...

Oldum gam–ı firkatinle pür–ye's

Oldun bana çünkü maskat–ı re's

Gelmekde hayâle gâh Mekke. Tütmekde gözümde âh Mekke

Ümmîd ederim olaydı bari

Son demde bana penâh Mekke

6 Bilmem nedendir ihtirâzım. Olsam ne olur Hicaz'a âzim

Bedbaht! Hemen bu çille dolmaz

Kismet yok ise o mümkün olmaz

Pek doğru sözüm yalan ne lâzım. Müştâk–ı arâzî–i Hicazım

Ben Mekke'ye gitmek isterim ben

ya Rab buna münhasır niyâzım

7 Mehdimdir o bence mu'teberdir. Her makberi câlib–i iberdir

Bir yer ki o hâtırımda hâlâ

Bir yer ki o: Cennet–i Muallâ.

Bir yerki o mevlidim o yerdir. Bir yer ki o: Medfen–i pederdir,

Şimdi şu benim tahassürümden

Şerhtim demem ki bî–haberdir.

8 Gözler nihânî? Giryân görüyorsunuz cihanı

Bir ebr–i bahar gördü müydü

Kalbin yine canlanır ümîdi

Guya kı Hicaz iken mekânı. Tayyetmiş o dūd–ı âsmânî

Sen Mekke'de kaldın ey peder âh

Sen hâksin ey cihân–ı fânî

9 Hülyama gelir hayâl–i Mekke. Ruyâma girer misâl–i Mekke

Ey Mekke'de gezdiğim o feyfâ

Yakdın beni hasretinle hayfâ

Âlîsiniz ey cibâl–i Mekke. Kudsîsiniz ey mahall–i Mekke

Âciz kalacaksın ey Safâ sen

Tasvir olunur mu hâl–i Mekke

10 Gâhî geliyor hayâle Tâif. Pek hoşdur o mecma'–i letâif

Çıkmaz hele hatırımdan asla

Ol Şûbre, Selâme, Leyye, Mesnâ

Elbette olur bu hâle vâkıf. Koynunda yatan o zât-ı ârif

Ey Medfen-i pâk-i İbn-i Abbâs!

Ey mesken-i câmiü'l ma'ârif!

11 Eyvah ki bilmiyor idim ben. Mes'ûd imişim meğer sabiyken

Şen geçdi o devre-i hayâtım

Ruşen görünürdü kâinatım

Geçmez mi hayât bence pek şen? Olmaz mı bu kâinât rûşen?

Mevcûd idin ey peder cihanda

Bir vakt idi ber-hayât idin sen!

12 Geçmişlerimi tezekkür etsem. Mâzîyi biraz tefekkür etsem

Hep karşıma sen gelir gidersin

Bâlâlara yükselir gidersin

Her hâlini tek tahattur etsem. Andıkça seni teessür etsem

Her şeb bana hâbda görünsen

Ta'dîl-i gam-ı tahassür etsem.

(Huz Mâ Safâ, s.87-92.)

ÂH MEKKE

1. Ey Kabe, peygamberlerin tavaf etliği yersin. Ey Kâbe, evliyaların tavaf ettiği yersin. Ey Kâbe, gökyüzü ve yeryüzü sakinlerinin tavaf ettiği tek yersin. Gerçi görünürde bir binasın. Cennet-i âlâyı kışkandıracak (kadar güzel bir yersin). Kutsallığına son olur mu? Tanrının ulu bir evisin.

2. O gizlenme yeri, bir Tanrı evidir. Sırlarını kimse bilemez. (Kabe'nin) hayali ve şekli kalbe çizilerek kazanmıştır. Bu Kâbe'ye (kalbe) o Kâbe resmedilmiştir. Kâbetullah'ın o heybetli şekli hep siyah nur mudur nedir âh!.. Ayrılalı dokuz yıl oldu yüzlerce binlerce eyvah.

3. Ey çadırdaki oturan kabileler, siz öylece derbeder olmuşsunuz. Tenha dereler, garip çöller size yeter. (Eğer siz), hep yersiz (yurtsuz) olduğunuz için hüzünleniyorsanız şunu bilin ki, siz mutlusunuz. Bana göre dünyanın hiç bir değeri yoktur.

4. Dertlerin, sıkıntıların keşmekeşliğine düşmek ve dünyaya ait gösterişlere meyletmek medeniyetin esası olmuştur. Ne yazık ki, bu (durum), insanları köle yapar. Birçok rezillikler, icad edilir, bedevi o durumlara boyun eğmez (razı olmaz). Anlattığım meselelerin hiçbirini arz ettiğim şekliyle bedeviler bilmezler (onlar bu tür meselelerden haberdar bile değildirler).

5. Ey Tanrının tecelli ettiği (yer olan) Mekke! Ey âleme kible olan Mekke! Senin ayrılığının üzüntüsüyle ümitsizliğe düştüm çünkü sen benim doğduğum yersin. Mekke, bazen hayalime gelmekte. Ah! Mekke, gözümde tutmekte. Ümit ederim ki, Mekke son anımda bari bana sığınacak yer olsun.

6. Bilmem ki çekinmem nedendir? Hicaz'a gitsem ne olur. Bedbaht, bu çile hemen dolmaz. Kismet yok ise Hicaz'a gitmek mümkün olmaz. Yalana ne gerek var, sözüm pek

doğrudur ve ben Hicaz topraklarının âşığıyım. Ben Mekke'ye gitmek isterim. Ya Rab, özellikle bu dileğimin gerçekleşmesini niyaz ediyorum.

7. O (Mekke), doğduğum yerdir (beşiğimdir) ve bence değerlidir. Hı. Orası Cennet-i Muallâ'dır. Bir yer ki, orası doğduğum yerdir. Orası (Mekke), babamın mezarının bulunduğu yerdir. Şu benim özlemimden merhum (peder) habersizdir diyemem.

8. Gözler! Bu gizliden gizliye ağlayış nedir? Cihanı ağlayarak (ağlayan gözlerle) görüyorsunuz. Bir bahar bulutu görünce kalbin ümidi yine canlanır. Gûya, o dumanın (pederin ruhu) mekânı Hicaz iken gökyüzünü dolaşıp (buraya gelmiş). Ey baba, sen Mekke'de kaldın âh. Ey fani dünya sen de topraktan ibaretsin.

9. Mekke'nin hayali hülyama gelir. Mekke'nin misali rüyama girer.

Ey Mekke'de gezdiğim o çöller, eyvah beni hasretinizle yaktınız.

Ey Mekke'nin dağlan yücesiniz. Ey Mekke'nin semtleri kutsalsınız.

Ey Safa, sen (Mekke'yi tasvir etmekle) aciz kalacaksın; hiç Mekke'nin

hâli tasvir olunur mu?

10. Bazen Taif hayale geliyor. O güzelliklerin toplandığı yer pek hoştur. Hele Şûbre, Selâme, Leyye ve Mesnâ asla hatırımdan çıkmaz.

Koynunda yatan o irfan sahibi (muhterem) kişi elbette bu durumu anlar. Ey ibn-i Abbas'ın temiz mezarı! Ey bilgilerin toplandığı ev!

11. Meğer ben çocukken mutluymuşum; ne yazık (o zamanlar) bunun farkında değildim. Hayatımın o dönemi (çocukluk yılları) şen geçti. Kâinat bana parlak görünürdü. Hayatım (yeniden) şen, şakrak geçmez mi? Kâinat (bana yine) parlak görünmez mi? Ey baba, sen bir zamanlar hayatta idin, dünyada yaşıyordun.

12. Geçmişlerimi ansam, geçmişimi biraz düşünsem, karşıma hep sen gelir gidersin, yükseklere çıkar kaybolur gidersin. Tek (hiç ol-

mazsa), her hâlini hatırlasam ve seni andıkça üziüsem, her gece bana rüyada görünsen de senin özlemin sebebiyle duyduğum üzüntüyü (bir an) gidersem.

ÂH!

1 Hudâ bilir ki aşkının cehennemi azabı var

Yakar, yıkar gönülleri belâlı ızûrâbı var

2 Güneşde varsa câzibe senin yüzünde yok mudur

Cemâline gönül gibi cihanın incizâbı var

3 Seherde kalbime doğan cemâlinin hayâlidir

Cihân-ı kalbimin aman ne parlak âftâbı var

4 Ziyâ-yı mihri setr eden siyâh sehâbı andırır

Cemâl-ı tâb-dânnın bir incecik nikâbı var

5 Leyâli uykusuz geçen zavallı sâde ben miyim?

Felekde hangi âşıkın Safâ, huzûr u hâbı var?

ÂH!

1. Tanrı bilir ki aşkının cehennemi azabı var, gönülleri yakar, yıkar belâlı ıstırabı var.
2. Güneşte çekicilik varsa senin yüzünde yok mudur? Güzelliğin gönüle nasıl cazib geliyorsa, cihana da çekici gelmektedir.
3. Seher vaktinde kalbime doğan güzel yüzünün hayalidir. Kalbimin cihanının aman ne (kadar) parlak güneşi var.
4. Parlayan güzel yüzünün güneş ışıklarını örten siyah bulutu andıran incecik bir peçesi var.
5. Geceleri uykusuz geçen zavallı yalnız ben miyim? Ey Safa, dünyada hangi âşığın huzuru ve uykusu vardır?

ŞARKI

1 Her dem sözüm efsûs ile eyvah olacaktır;

Dünyada benim son nefesim âh olacaktır!

Derdimden –emînim– o da agâh olacaktır:

Dünyada benim son nefesim âh olacaktır!

2 Pür–giryeye olan gözlerimi bağlayacaksın,

Kurbân edeceksin de beni ağlayacaksın!

Ahin ne demek olduğunu anlayacaksın:

Dünyada benim son nefesim âh olacaktır!

3 Sağlıkda, Safâ! Böyle gider nâle vü zârım;

Hâk–i siyehe düşdüğü dem cism–i nizârım

Ah olmalıdır Fatiha–i seng–i mezârım:

Dünyâda benim son nefesim âh olacaktır!

4 Şubat 1307

(Mensiyyât, s.35.)

<https://youtu.be/xZ1PBh7y94A>

<https://youtu.be/vd5CIXWb5x0>

ŞARKI

Düşdü gönlüm hevâ–yı dildâra

Âkibet nâra yandı bî–çâre!

Çare yok sûziş–i dil–i zâra

Âkibet nâra yandj bî–çâre

464 Yazılar

Çillesi gerçi doldu gitdikçe,
Gül ümîdi soldu gitdikçe;
Beti, benzi kül oldu gitdikçe..
Âkibet nâra yandı bî-çâre!

Âteş-i aşka yok tahammül eden,
Belki şiddetlidir cehennemden
Yanarım gönlümün bu hâline ben.
Âkibet nâra yandı bî-çâre!

30 Ağustos 1311

(Mensiyyât, s.86.)

■ ŞARKI

Çaldırıp çalgıyı rakkaseleri oynatalım;
Okuyup tatlı gazeller sözü saza katalım;
Dehre cennet diyelim, kendimizi aldatalım;

Çekelim şişeyi, endişeyi başdan atalım;
Gülelim, eğlenelim, bezmimizi parlatalım!

Yok bu âlemde Safâ gâilesiz bir kimse;
Herkesin mihneti müncer oluyor son nefese...

Şu tükenmez elem-i âlemi çekmekden ise
Çekelim şişeyi, endişeyi başdan atalım;
Gülelim, eğlenelim, bezmimizi parlatalım!

10 Kânûn-ı sâni 1311

(Mensiyyât, s.84 – 85.)

<https://youtu.be/mPPNInyOgBA>

<https://youtu.be/dU6J2B1DuWE>

■ ŞARKI

---

1 Anarım ismini, ağlar yanarım, sızlanırım
Dem olur kendi gözümden seni ben kıskanırım.
Görecekler, sevecekler, kapacaklar sanırım
Dem olur kendi gözümden seni ben kıskanırım.

2 Âh gördüm, hele gördüm yine rüyada seni

Görebilsem ne olur böyle alelâde seni

Görmesin kimse derim ben göreyim sâde seni

Dem olur kendi gözümden seni ben kıskanırım

3 Seni gördüm de hayatımda safâlar gördüm

Senden ayRı yaşamakdan iyidir bence ölüm

Başkasıyla seni görmek ölümümdür ölümüm

Dem olur kendi gözümden seni ben kıskanırım.

27 Mayıs 1314

(Hissiyât, s. 108 – 109.)

<https://youtu.be/9jyWRlmsNdY>

BİR SABÎ LİSÂNINDAN MÜREBBÎSİNE HİTABEN RUBÂÎ:

Ben karşı gelirsem sana isyândır bu

Can yakma fakat sabredemem candır bu!

Kırk yılda bir oldu şu kusurum afv et

Elbette kabâhat eder insandır bu!..

(Huz Mâ Safâ, s.220.)

BİBLİYOGRAFYA:

İsmail Hikmet [Ertaylan], Türk Edebiyatı Tarihi, Bakü 1925, s. 605–629; a.mlf., İsmail Sefa, İstanbul 1933; İbnülemin, Son Asır Türk Şairleri, İstanbul 1988, III, 1577–1582; Kenan Akyüz, Batı Tesirinde Türk Şiiri Antolojisi, İstanbul 1958, s. 177–178; Halit Ziya Uşaklıgil, Kırk Yıl, İstanbul 1969, s. 421, 457–459; Hüseyin Cahit Yalçın, Edebiyat Anıları (haz. Rauf Mutluay), İstanbul 1975, s. 49–51, 131–134; Peyami Safa, Objektif: 6–Yazarlar, Sanatçılar, Meşhurlar, İstanbul 1980, s. 129–130, 165–166; M. Şükrü Hanioğlu, Bir Siyasal Örgüt Olarak Osmanlı İttihad ve Terakki Cemiyeti ve Jön Türklük (1889–1902), İstanbul 1989, I, 336, 573, 575; Murat Yüksel, Trabzonlu Şair İsmail Safa, Trabzon 1989; Alâattin Karaca, Şâir-i Mâderzâd İsmail Safa, Ankara 1990; a.mlf., “İsmail Safa’nın Sivas’a Sürülmesi ve Bunun Ortaya Çıkardığı Bazı Gerçekler”, İlim ve Sanat, IV/21, İstanbul 1988, s. 60–62; Ali Ekrem Bolayır’ın Hâtıraları (haz. Metin Kayahan Özgül), Ankara 1991, s. 435–436; Hakkı Süha, “Edebî Portreler: İsmail Safa”, Yeni Mecmua, sy. 33, İstanbul 1939, s. 5; Ali Kâmi Akyüz, “Ölümünün Kırkıncı Yıldönümü Münasebetiyle İsmail Safa”, Türklük, sy. 12, İstanbul 1940, s. 389–393; a.mlf., “İsmail Safa”, a.e., sy. 13 (1940), s. 391–393; Ercüment Ekrem Talu, “Tanıdığım İsmail Sefa”, Edebiyat Âlemi, sy. 4, İstanbul 1949, s. 1, 7; Türk Düşüncesi (İsmail Safa Özel Sayısı), I/5, İstanbul 1954, s. 221–351; Nurettin Artam, “İsmail Safa”, TDI, sy. 32 (1954), s. 504 vd.; Adnan Akgün, “İsmail Safa Bey”, Yedi İklim, V/38, İstanbul 1993, s. 50; Süheyla Seçkin, “İsmail Safa’nın Mezarına Dair”, a.e., IX/66 (1995), s. 116–117; Fahir İz, “İsmâ’ül Şafâ”, EI² (İng.), IV, 195–196; Fevziye Abdullah Tansel, “İsmail Safa”, TA, XX, 310–313; Mustafa Kutlu, “İsmail Safa”, TDEA, V, 7–8.

466 Yazılar

Kaynak: Alâattin KARACA, ŞÂİR-İ MÂDER-ZÂD İSMAİL SAFA, Kùltür Bakanlığı, 1990, Ankara

ANARIM İSMİNİ, AĞLAR YANARIM, SIZLANIRIM

“İsmail SAFA”

Anarım ismini, ağlar yanarım, sızlanırım

Dem olur kendi gözümden seni ben kıskanırım.

Görecekler, sevecekler, kapacaklar sanırım

Dem olur kendi gözümden seni ben kıskanırım.

Âh gördüm, hele gördüm yine rüyada seni

Görebilsem ne olur böyle alelaide seni

Görmesin kimse derim ben göreyim sâde seni

Dem olur kendi gözümden seni ben kıskanırım

Seni gördüm de hayatımda safâlar gördüm

Senden ayrı yaşamaktan iyidir bence ölüm

Başkasıyla seni görmek ölümümdür ölümüm

Dem olur kendi gözümden seni ben kıskanırım.

<https://youtu.be/9jyWRlmsNdY>

RIZIK SIRRI

Gönenli Mehmet Efendi, Sultan Ahmet Camii'ne tayin edilince çevreyi incelemiş. Fakir ve düşkün kimseleri bulup ilgilenmek istemiş. O civarda oturan âmâ (kör) bir kimseyi tespit edip ziyaretine gitmiş. Selâmdan sonra:–Efendim ben Sultan Ahmet Camii'ne imam geldim. Hem sizi ziyaret etmek hem de üzerime düşen bir görev varsa onu ifa etmek isterim, demiş. Âmâ adam:–Allah razı olsun, hoş geldiniz, demiş.

Hocaefendi:

–Maaşınız falan var mı? diye sormuş.

–Hayır, yok, cevabını vermiş adam.

Hocaefendi:

– Peki, başka yerden geliriniz falan? demiş.

Âmâ adam:

–Hayır, herhangi bir gelirim yok! demiş.

–Peki, neyle geçiniyorsunuz, diye sorunca; âmâ öfkelenmiş:

–Bundan size ne efendi? Bir de imamsınız, rızık haa! Rızık kimden hoca? Gidebilirsiniz!... diye konuşmuş.

Hocaefendi çıkmak zorunda kalmış. Lâkin o gece gözüne uyku girmemiş. Ertesi gün sabah yine gitmiş ve kapıyı çalmış. Âmâ adam içeriden:

–Kimsin? diye seslenmiş. Hocaefendi:–Dün kovduğun yüz­süz imam, cevabını vermiş. Âmâ adam kapıyı açmış:

–Gene neye geldin? diye söylenmiş.

Hocaefendi:

–Hiç efendim, ziyaretinize geldim. Beni bin defa kovsanız da yine geleceğim. Yine geleceğim, demiş. Âmâ adam:

–Adın ne senin, ne derler sana? demiş.

Hocaefendi:

–Adım Mehmet Öğütçü, efendim. Gönenli Hoca diye tanırlar beni, diye karşılık vermiş. Âmâ adam bunu duyunca:

–Buyur gir içeri, konuşalım, diyerek içeriye buyur etmiş. Hocaefendi içeri girince âmâ adam:

–Kusura bakma hoca, dün kalbini kırdım.

Hakkını helâl et, demiş. Hocaefendi:

–Estağfirullah efendim. Sizi dinliyorum, demiş. Âmâ adam şöyle anlatmış:

–Benim sırrım şu hoca. Ben her gün kuşluk namazını kıldıktan sonra, “Ya Rabbi! Kuşluk senindir, güzellik senindir, nimet ve her şey senindir. Eğer rızıkım gökte ise, yere indir. Yerde ise, çıkar. Uzakta ise, yaklaştır. Haram ise, helâl et. Dar ise, genişlet ve elime ilet.”

Yâ Allahu, yâ Rabbi, yâ Hayyü, yâ Kayyûmü, Yâ Zel Celâli ve ikram.

Es'elüke bismikel azîmil-a'zami

Enterzukanî helâlen tayyiben.

Allahümme in kâne rızkunâ fissemâi enzilhu

Ve in kâne fil ardi ezhirhu ve in kane ba'iden karribhu

Ve in kâne kâriben yessirhü

Ve in kâne kalîlen kessirhü

Ve in kâne kesîren ihfazhü bilbereketi"

diye dua ederim. Sonra ellerimi yüzüme sürer sürmez, biri gelir sağ dizime vurur. "Aç elini!" der. O günkü ihtiyacımı verir gider. Bu her gün böyle devam eder.

Hocaefendi onu hayretle dinlerken âmâ adam sözlerine devam etmiş:

-Aynı zat bugün de geldi ve sağ dizime vurarak benim kısmetimi verdikten sonra, sol dizime vurarak, "Bunu da Gönenli Mehmet Efendi'ye ver." dedi. Al kısmetini!...

Büyük âlim, fakirlerin ve talebelerin mânevî babası Gönenli Hocaefendi içli içli ağlamaya başlamış ve "İlâhî ya Rabbi! Hikmetinden sual olunmaz." diyormuş.

Hocaefendi şunu kendisi söylemiştir: "O âmâ adamdan bu mübarek kısmeti aldıktan sonra ömrü hayatımda hiç darlık çekmedim."

KABUL OLAN DUANIN ÖNCESİ OKUNACAK DUA

İmam «Müslim», (Ebû Seleme bin Abd-i'r Rahman) radiyallâhü anhin şöyle dediğini rivâyet etmiştir:

(Âişe) radiyallâhü anhâya Hz. Rasûlu'llâh salla'llâhu aleyhi ve sellem gece kalkınca namaza ne ile başladığını sordum. Dedi ki, şununla başladı:

اللهم رب جبريل وميكائيل وإسرافيل ، فاطر السماوات والأرض ، عالم الغيب والشهادة ، أنت تحكم بين عبادك فيما " كانوا فيه يختلفون ، اهديني لما اختلف فيه من الحق يا ذنك ، إنك تهدي من تشاء إلى صراط مستقيم

«Allahümme rabbe cibrîle ve mîkâîle ve isrâfile fatırassemavâtî vel ardı âlimel ğaybi veşşehadeti ente tahkümü beyne ıbâdike fımaa kânu fıhi yahtelifûn ihdinî limahtülife fıhi minelhakkı biiznike inneke tehdî men teşâü ilâ sıratıl müstekıym».

(İbni Müseyyeb) hazretleri der ki: Bundan başka okunub da peşinde düâ edilen, o düânın kabulüne vesile olan hiç bir âyet bilmiyorum «Medârik».

AÇIKLAMA

(Müslim, Salatu'l-Müsafirin : 200)

كان رسول الله صلى الله عليه وسلم ، إذا قام من الليل ، افتتح صلاته

Hız. Rasûlu'llâh salla'llâhu aleyhi ve sellem geceleyin teheccüd kılmak için kalktığında namaza şu dua ile başlıyor:

اللهم! رب جبرائيل وميكائيل وإسرافيل ...

“Ya Rabbi, Ey Cebrail’in, Mikail’in ve İsrail’in Rabbi...”

Bakınız, Hız. Rasûlu'llâh salla'llâhu aleyhi ve sellem burada fazilet olarak kendisinden daha aşağıda olmasına rağmen meleklerin adını zikrederek Allah’a duada / tevessülde bulunuyor. Halbuki bu melekler (Cebrail, Mikail ve İsrail), Peygamberimiz’den faziletçe daha aşağıdadırlar. Bu demektir ki, dua eden kişi Allah Teâlâ katında kendisinden faziletçe daha aşağıda olanla bile tevessülde bulunabilir. Ayrıca şu sonuç da

çıkılmaktadır: Allah katında değeri olan herkesle tevessülde bulunulabilir. İsterse vesile edinilen kişi, dua edenden faziletçe aşağıda olsun veya yukarıda olsun, farketmez. Zaten Hz. Ömer, Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellemden umre yapmak için müsaade istediğinde Peygamber sallâ'llâhu aleyhi ve sellem ona aynen şunu söylemiştir:

لا تنس أخاك من الدعاء

“Kardeşini duadan unutma”.

Peygamber Efendimiz sallâ'llâhu aleyhi ve sellem, Hz. Ömer'den dua istiyor. Bu da ayrıca şahısla tevessülün başka bir örneğidir. Şimdi o iftitah duasında Hz. Rasûlu'llâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem şöyle devam ediyor.

فاطر السماوات والأرض عالم الغيب والشهادة أنت تحكم بين عبادك فيما كانوا فيه يختلفون اهديني لما اختلف فيه من الحق يا ذاك إنك تهدي من تشاء إلى صراط مستقيم

Ya Rabbi, Ey Cebrailin, Mikailin ve İsrailin Rabbi, göklerin ve yerin yaratıcısı Rabbim. Gayb âlemini de, şehadet alemini de (inceden inceye) bilen Rabbim Sen, kullarından hangi konuda ihtilaf ettilerse, aralarında hükmedersin. Öyle ise, Ya Rabbi onların ihtilaf ettikleri, konuda, izinle beni, hakka yönelt. Şüphesiz sen kimi diliyorsan, dosdoğru yola iletensin”.

Kaynak: Prof. Dr. Orhan ÇEKER- Selçuk Üniv. İlahiyat Fakültesi, İslam Hukuku Öğr. Üyesi, TASAVVUFÎ MESELELERE FIKHÎ BAKIŞ, (Tasavvufun Kaynağı, Sayısal Zikir, Rabıta, Tevessül, Şefaati, Gayb, Basiret, ...)sh:87

KONETS VECHNOSTİ (1987) Sonsuzluğun Sonu

137 dk

Yönetmen: Andrei Yermash

Senaryo: Isaac Asimov, Budimir Metalnikov, Andrei Yermash

Ülke: SSCB

Tür: Bilim-Kurgu

Vizyon Tarihi:30 Haziran 1988

Dil: Rusça

Müzik: Eduard Artemev

Kelimeler: casus, aşık olmak, aşk, devamı...

Oyuncular: Oleg Vavilov, Vera Sotnikova, Georgi Zhzhonov, Sergei Yursky, Gediminas Girdvainis

Çeviri: Ümid Gurbanov @umidgurbanov||

Hakkında

Asimov'dan Zamana Bir Dokunuş: Sonsuzluğun Sonu

Dilimize üç farklı yayınevi tarafından çevrilen (Sonsuzluğun Sonu, Cep Kitapları, Evrenin Çanları, Altın Kitaplar, Sonsuzluğun Sonu, MonokL) The End of Eternity, Isaac Asimov'un zaman düzenlemesi ve değişen gerçeklikler üzerine kaleme aldığı nadide eserlerinden biri olarak dikkat çeker. Fakat bu eseri çok daha anlamlı ve önemli kılan özelliği, Vakıf Serisi'nin kurucu kitaplarından birisi olmasıdır. Ancak bu durumu, **"Vakıf Serisi'ne başlanmadan evvel mutlaka okunmalı"** şeklinde de algılamamak gerekiyor. Seri için hayati bir işlevi yoktur; ama Vakıf Serisi'nde anlatılan gerçekliği olanaklı kılan durumlar, bu kitabın ana konusunu oluşturur. Bu nedenle Vakıf Serisi'nden önce okunması her açıdan çok yerinde bir davranış olacaktır. Öte yandan kitabın ortaya çıkış hikayesi de bir hayli ilginçtir. **Asimov 1953 yılında, Time dergisinin Mart 1938 tarihli sayısını karıştırırken, nükleer patlamanın ardından ortaya çıkan bir mantar bulutu fotoğrafı görür. Mantar bulutuna uzun uzun bakar ve o an zaman yolculuğu ile ilgili bir kitap yazma fikrine kapılır.** 7 Aralık 1953'de adını The End of Eternity koyduğu romanını yazmaya başlar ve tarihler 6 Şubat 1954'ü gösterirken romanı bitirir. Ortaya 25.000 kelimelik bir eser çıkmıştır. Ne var ki yazar, bir süre romanı yayınevlerine kabul ettiremez ve kitap ancak 1955 yılında yayımlanır.

Eser, sürükleyici kurgusunun yanı sıra, zamanının bilimsel durumunu gözler önüne seriyor oluşuyla da değerlidir. Kitabın kurgusuna göre zaman yolculuğu, 24. Yüzyılda yaşamış olan

Mallansohn adında bir mucit tarafından icat edilmiştir. İlk icat edildiğinde, kibrit başı büyüklüğündeki bir cismin zamanda sadece iki saniye ileri ya da geri gitmesi sağlanabiliyordu. Çünkü bu işlem hem çok karmaşık ve hem de çok fazla enerji gerektiriyordu. Ama sonraki yüzyıllarda araştırmacılar, saç kılı kalınlığındaki bir zaman alanını, Güneşimizin süpernovaya dönüşüp çevresine muazzam enerji yaydığı bir zaman dilimine kadar ulaştırmışlar ve söz konusu zaman alanını kullanarak buradan enerji çekimi yapmayı başarmışlardır. Yani **Sonsuzluk'un enerjisi kelimenin tam anlamıyla milyarlarca yıl gelecekte alınmaktadır**. Bu gelişmenin sonrasında bir Sonsuzluk Birimi oluşturulmuş ve bu birim tarafından zamana müdahale edilmeye başlanmıştır. Söz konusu müdahaleler, tamamen kontrollü bir şekilde ve ne yaptığını bilen uzman kişilerce yapılmaktadır. Bu kişilere ise Teknisyen adı verilmektedir. Teknisyenlerin ofislerini de barındıran Sonsuzluk Birimi ise, zamanın dışındaki bir alana konumlandırılmıştır. Ancak bu durum, birimde yaşayanları, kendilerine her ne kadar Sonsuzlar denilse de ölümsüz kılmamaktadır. Çünkü biyolojik saatten kaçış yoktur ve her Sonsuz günün birinde emekliye ayrılacağına farkındadır.

Geliştirilen zaman yolculuğu teknolojisi mükemmel işliyor gibi görünse de, bazı sınırların olduğunu da unutmamak gerekir. Örneğin, zamanda en fazla bu teknolojinin icat edildiği 24. yüzyıla kadar geri gitmek mümkündür. Geleceğe yolculuktaysa "Yasak Çağlar" adı verilen bir zaman dilimi dışında herhangi bir sınırlandırma yoktur. Fakat çok fazla ileriye gidildiğinde, üzerinde insanlığın yaşamadığı ölü bir gezegen manzarasıyla karşılaşmaktadır. Dolayısıyla Sonsuzluk Birimi'nin kuruluş amacıyla uyuşmadığı için çok uzak bir geleceğe yolculuk yapmak anlamsızdır. Yasak Çağlar denilen zaman aralığına yolculuk yapılamamasının nedeni ise tam olarak bilinmemektedir. Bu durum, romanın sürükleyiciliğini arttıran bir husus olarak karşımıza çıkar.

Karakterimiz Harlan, kendi zaman çizelgesinden koparılmış bir Sonsuz'dur. Yaptığı başarılı gözlemler ve verdiği yerinde kararlarla, en önemli yöneticilerden birinin gözüne girer ve özel asistanı olur, aynı zamanda teknisyen rütbesi de alır. Teknisyenler gerçeklik değiştirmelerinden sorumlu olan Sonsuzlar'dır. İzole ve duygusuz bir yaşam sürmektedirler. Harlan, elde ettiği her başarısıyla kariyerinin zirvesine doğru emin adımlarla tırmanmaktadır. Ama hiç olmaması gereken bir şey olur: Harlan aşık olur! Bu noktadan sonra okuyucunun kafasını meşgul eden en büyük sorun, Harlan'ın aşkı uğruna ne kadar ileri gidebileceğidir? Artık romanın akışı durdurulamaz bir biçimde hızlanır. Roman tarafından esir alınmış olan okuyucu, romanın kendisini götürdüğü yere doğru sürüklenmeye başlamıştır bile. Bir sayfa daha... Bir sayfa daha... Bu böyle sürüp gider, ta ki son sayfayı da çevirene dek!

Roman, zaman yolculuğu gibi cesur bir konuyu işlerken o bilindik mantık tuzaklarına düşmeden başarıyla ilerleyebilmesi sonucu haklı bir üne kavuşmuştur. Ancak onun bu başarısı, vermek istediği yaşamsal öneme sahip mesajın da gölgede kalmasına neden

olmuştur. Zira, The End of Eternity'nin haykırırcasına verdiği mesaj şudur: Doğal sürece müdahale etmek tehlikeli ve yanlıştır.

Roman, savaşların çıkmadan önlendiği, kıtlıkların durdurulduğu, zaman çizgileri arasında kontrollü bir ithalat ve ihracatın yapıldığı distopik bir evrene sahiptir. Çoğu kişi, "savaşların, kıtlıkların olmadığı bir evren neden distopik olsun ki?" diye iç geçirebilir; ama roman bunun cevabını oldukça sağlam bir şekilde veriyor. Savaşlar, tehlikeli icatlar, kıtlıklar ve daha nice olumsuzluklar, bir uygarlığın doğal süreç içerisinde baş etmesi gereken unsurlardır. Bunlara rağmen varlığını koruyabilen bir uygarlık, aynı zamanda gerekli deneyim ve olgunluğa da vakıf olmuş demektir. Eğer siz, bir uygarlığı bu deneyim ve olgunluktan mahrum bırakırsanız, o uygarlık gerekli ilerlemeyi ve atılımı gerçekleştiremez. Hiçbirimiz savaşları ve onların yarattığı tahribatı elbette onaylayamayız; ama şu da bir gerçektir ki, bu savaşların itici gücü sayesinde pek çok teknolojik ve bilimsel gelişme de yaşanmıştır. Bunu da görmezden gelmemek gerekiyor.

Kısacası bu güzide kitap, bir nevi Asimov'a giriş niteliğindedir ve konuya ilgisi olan herkesin mutlaka okuması gereken bir eserdir.

Roman, 1987 yılında Sovyet yönetmen Andrei Yermash tarafından Konets Vechnosti adıyla sinemaya da uyarlanmıştır. Ayrıca Regency Enterprises'ın, 2008 yılında olası bir film uyarlaması için romanın haklarını satın aldığını hatırlatmakta da yarar var.

Erişim: <http://www.bilimkurgukulubu.com/edebiyat/asimovdan-zamana-bir-dokunus-sonsuzlugun-sonu/>

Alt yazı

Sonsuzluğun Sonu– Isaac Asimov'un romanından uyarlanmıştır.

Bölüm 1

Bunu itiraf etmek beni yaralasa da aramızda vazifelerini unutan insanlar var. Teknisyen'im Stevens'den bahsediyorum. Ne olmuş ona?

Önemli olan o değil, bizi içine soktuğu tehlike. Protokolü açıkça ihlal ederek Teknisyen'im, **Gerçeklik'ten bir kadınla ilişki kurdu.** Üstelik onunla görüşmek için Araç'ı kullandı. Zor olmamıştır. Dr. Twissell'in şahsi Teknisyen'ini durdurmaya kim cesaret edebilir ki?

Bunu gündeme neden getirdiğinizi anlamıyorum, Twissell. Şu Stevens'i kovun gitsin ya da daimi olarak bakım bölümüne aldırın. Bazen geçici yasak aşklara izin verdiğimiz oluyor. Sayın meslektaşım...

Stevens'in bizim koyacağımız ilişki sınırını kabul etmeyeceğini anlamıyor musunuz?

Aynen öyle. **Kimseye bir kadınla kurduğu ilişkiyi bu büyük topluluğun üstünde tutmasına izin veremeyiz.** Sonsuzluk'a hizmet, tam bir bağımlılık gerektirir. Halkımızın davranışları üzerinde fizyolojik, psikolojik ve genetik kontrol sağlamak zorundayız. Bilgisayar Sennor. Lütfen derhal okulu ziyaret edin. Konsey adına, Yarrow'a öğrencilerin evlerine, sevdikleri

kişilere çocukluk yıllarına dair hatıralarını tamamen silmesini bildirin. Okul, tamamen duyguları olmadan çalışabilecekleri mezun etmeli. Bilgisayar Finge, katılıyor musunuz?

Yoksa konuyla ilgili kendi görüşünüz var mı?

Dr. Twissell, burada kimsenin size katılmaması mümkün değildir. Sonsuzluk'a şükürler olsun. Şunu anlayın, Yarrow: Bu, tamamen dostça bir konuşma. Ama başınız epey belada. Twissell, çileden çıkmış durumda. Şahsi Teknisyen'i, sizin eski Çırac'ınız, Stevens Gerçeklik'ten bir kadınla ilişki kurmuş. Bu, kabul edilemez. Bu okulun Baş Eğitimci'i olarak, böyle şeyleri ciddiye almalısınız.

Gerçeklik'ten özenle en yeteneklileri içinden seçtiğimiz çıraclar mezun olur olmaz Sonsuzluk'a hizmet etmelidir.

Sadece Sonsuzluk'a! Anlıyor musunuz?

Uğraşıyorum, elimden gelen her şeyi yapıyorum. Söyleyebileceklerim bu kadar.

Dostlarım bu, vedamızın üzücü ama gurur dolu bir anı. Birlikte on yıl geçirdik. Bugün, çıraclığınız bitti. Sonsuzluk'un farklı bölümlerine gönderileceksiniz ve bir daha görüşür müyüz, bilinmez. Size rütbe vermek büyük bir onurdur. **Zaman'dan kimselerin sadece hayalini kurabilecekleri bir onur. Artık Gözlemci olacaksınız. Teknisyen olacaksınız. Yaşam Şemacısı olacaksınız. Kısacası, Uzman olacaksınız. Ve çok azınız Bilgisayar olacak belki de. Hatta belki Daimi Konsey'in üyeleri olacaksınız.** Sonsuzluk'a hizmet etmek bir ayrıcalık değildir. Sonsuz bir özveri ve yorucu bir çalışma gerektiriyor. Sonsuz olmak için yemin etmeniz gerekiyor. Sonsuzluk'un gücünü asla kendi yararınıza kullanmamaya yemin edeceksiniz. Değişmez tek amacınız Sonsuzluk'u ve insanlığı düzeltmek olacak. Yemin etmeye hazır mısınız?

Hazırız, Eğitimci!

Öyleyse başlayalım. İsim sırasına göre. Bu an, sonsuza dek Sonsuzluk'un arşivinde saklanacak. Gobe. Bilgimi ve yeteneğimi Sonsuzluk'un haklılığını meşrulaştırmaya adayacağıma yemin ederim. Lloyd. Dürüst ve itaatkar olacağıma sorgusuz sualsiz üstlerime saygı duyup itaat edeceğime yemin ederim. Tıpkı sizi saydığım ve size itaat ettiğim gibi, Eğitimci Yarrow. Harlan. Ben, Andrew Harlan Sonsuzluk'a hizmet etmek istiyorum. Bilgimi ve yeteneğimi buna adayacağıma yemin ederim. Tüm düşüncelerim, insanların genel mutluluğunu arttırmaya odaklanacak.

Kaç yıldır Gözlemci olarak buradasınız?

Beş yıldır sizin bölümünüzde 48. Yüzyılı gözlemliyorum. Çalışmanızdan ve raporlarınızın başarısından ötürü sizi kutlarım, Andrew Harlan. Ancak asıl merak ettiğim, gerçekte ne düşündüğünüz. Ne demek istediğinizi anlamıyorum. Yapmayın! İkimiz de gayet iyi anladık. Muhakkak yıllardır burada gördüğünüz bir şeyler sizi rahatsız etmiştir. Raporlarımda rahatsız olduğumu düşündüren bir şeye mi rastladınız?

Soruma cevap verin!

Sosyolojik olarak, yüzyıl çeşitli açılardan aşırı bir hale gelebiliyor. Eninde sonunda müdahale etmek zorunda kalıyoruz. Aşırılıklar sağlıklı değildir. Böylece siz de yüzyılın geçmiş

476 Yazılar

gerçekliklerini kontrol etme zahmetine giriyorsunuz. Bir Gözlemci olarak, tüm ilgili olguları kontrol etmek görevim.

Kıdemli Bilgisayar Twissell ile hiç tanıştınız mı?

Bilgisayar Twissell ile mi?

Hayır. Bana öyle geliyor ki, raporlarınızı da göz önünde bulundurursak İlkel Tarih'i eşsiz bulduğunuz denebilir. Belki Twissell için sizinle tanışmak ilgi çekici olacaktır. Doğru, İlkel Tarih üzerine çalışma yaptım. Okulda bu konuyu çalışan bir tek bendim. Dr. Twissell, bu, Gözlemci Andrew Harlan. Merhabalar. Demek Gözlemci Harlan sensin. Bizi yalnız bırakın, Finge. Özel olarak konuşmak istiyorum. Gerilmen için bir sebep yok, evlat. Raporlarını takdir ediyorum. Sonsuzluk'ta senin için en uygun görevi biliyorum. Sana bir teklifte bulunmaya geldim .

– Beni onurlandırıyor sunuz, efendim .

– Harika. Sana ihtiyacım var. Özel bir konumun olacak. Raporların neden burada sana ihtiyacım olduğunu gösteriyor. Çırak olarak sicilin gayet temiz. Gözlemci olarak çalıştığın bölümler senin hakkında olumlu rapor verdi. Nihayet, Finge'in raporu hepsinden daha değerliydi. Bilgisayar Finge'in raporu olumlu muydu?

Doğrusu evlat, olumlu olduğunu söylemedim. Aslına bakarsan, Finge'in raporu olabildiğince olumsuzdu. Tüm görevlerden alınmanı önerdi. Bakım bölümü dışında hiçbir yerde tutulmanın güvenli olmadığını söyledi. Neden?

Finge, İlkel Tarih'e duyduğu ilginin Zaman'a karşı güçlü bir özlem olduğunu gösterdiğini düşünüyor. Dünya'ya, Dünya'daki yaşama ve tehlikeli bulduğumuz şeylere özlem. Sizi temin ederim, böyle bir şey söz konusu değil. Umarım öyledir. Endişe etme, seni kanatlarım altına alacağım. Bana güvenebilirsin. Aslında, bu hobinin ilginç ve değerli olduğunu düşünüyorum. Belki de ihtiyacım olan budur. Yalnız çalışacaksın. Finge'in yetkisinden alıyorum seni. Benim şahsi Teknisyen'im olacaksın. Bilgisayar Twissell, Teknisyen olarak hiç tecrübem yok. Umursamıyorum bunu. Sana şahsi Teknisyen'im olarak ihtiyacım var, Harlan. Ben, Brinsley Sheridan Cooper. Dr. Twissell'in talimatı gereği, İlkel Tarih çalışmak için geldim. Bir dakika. Gelin. İlkel Tarih öğreteceğim kişi sizsiniz demek. Dr. Twissell öyle dedi. Şimdiye dek ne eğitim gördünüz?

Geçici alanın temel mekanizması.

Geçici mekanikler. Şimdi de İlkel Tarih .

– Garip bir kombinasyon. Buyurun .

– Teşekkürler. Bunları neden öğrenmeniz gerekiyor?

– Bilmiyorum .

– Pekala, başlayalım.

Şimdiki yüzyılımızdan binlerce yıl öncesinin ve sonrasının tarihini biliyoruz. Anlıyor musunuz?

Daha önce hiç tarih çalıştınız mı?

Avrupa'da doğdum, Modern Tarih öğrettiler bize. Modern Tarih mi?

Zaman aşkına, bu, tamamen boşa çaba. Modern Tarih defalarca kez değişti. Özgün ve değişmemiş tek bir tarih var. İlkel Tarih. Sokrates ve Homeros. Shakespeare ve Goethe. Newton ve Einstein.

Bu isimleri duydunuz mu hiç?

Elbette. Einstein, İzafiyet Teorisi'ni geliştirdi. Doğru. Şimdi, Einstein'ın ailesinin kendi zamanlarında hiç tanışmadığını hayal edin. İnsanlık tarihi nasıl gelişirdi?

Belki 20 yıl sonra, teoriyi başka birisi geliştirdi. Peki ya o kişinin doğmasını da engellersek?

Çok isteseydik, İzafiyet'in doğumunu sürekli engelleyebilirdik. Ama İlkel Tarih'e karışmıyoruz. Sonsuzluk'un varlığı için çok tehlikeli olurdu .

– Size bir şey sorabilir miyim?

– Buyurun lütfen .

– Teknisyen olmayı seviyor musunuz?

– Seviyorum. Yaptığım işten gurur duyuyorum çünkü insanlığın yararına olduğunu biliyorum. Başka bir amacımız yok ve olamaz.

Anlatabildim mi?

Evet, efendim. Üzgünüm, sizi incitmek istememiştim. Sadece bu sabah kötü bir ruh halindeydim. Ruh hali Ölümlüler içindir. Sonsuzların ruh hali yoktur. Kendinizi kontrol etmeyi öğrenin, Cooper. Deneyeceğim.

Bugün yine rüyamda karımı gördüm. Ne?

Karınızı mı?

Sonsuzlar evlenemez. İşe alındığınızda kaç yaşındaydınız?

– 42 .

– Öyle mi?

Üç yıldır buradayım. Dr. Yamada. Cooper neden rüyasında karısını görüyor?

Gereksiz tüm anıların silinmesini emretmiştim. Dr. Twissell, onun hafızası üzerinde dikkatle çalıştım. Sanırım gördüğü rüya bilinçaltıyla ilgili bir şey. Subkorteksindeki büyük değiştirmeler zekası üzerine etki edebilirdi. Bahane istemiyorum. Cooper'ın karısını, evini, çocukluğunu unutması lazım. Zihinsel kapasitesine bir zarar gelmesini tolere etmeyeceğim. İşlemi başaramayacaksan, yapabilecek başkaları var. Kıdemli Tabip olarak yerini de alabilirler. Hepsi bu. Cooper, bugünün dersini ertelese de olur mu?

Gerçeklik'e gitmem lazım .

– Sizinle gelebilir miyim?

– Gelmek istiyor musunuz?

Elbette. Beni buraya getirmeleri hariç Araç'ta hiç bulunmadım .

– O zaman da ne olduğunu bilmiyorum .

478 Yazılar

– Gidelim öyleyse, hadi. Bir Teknisyen'in yanında yürüyorsunuz diye utanıyor musunuz, Cooper?

Zamanda değişikliği Teknisyenler yapıyor diye. Hayır, benim hocamsınız. Üstelik, Teknisyenlerin o kadar da kötü olmadığını gösterdiniz. Söylesenize, Cooper. Daha önce Vikkor Mallansohn'a benzediğinizi söyleyen oldu mu?

Hangi Mallansohn?

Sonsuzluk'un yaratıcısı mı?

Evet, geçici alanı keşfeden ve Sonsuzluk'u yaratan kişi. Teknisyen Harlan, acilen Kıdemli Bilgisayar Twissell'in ofisine bekleniyorsunuz. Aklını kaybetmişsin.

Daimi Konsey üyesi misin, evlat?

Cevap ver!

– Dr. Twissell.. .

– Sessiz ol. Şahsi Teknisyen'im olman aklına her eseni yapabileceğin anlamına gelmez .

– Düşündüm ki.. .

– Düşünmüş! Düşünmüş, Zaman aşkına. Düşünebilseydin, Cooper'ı kendinle birlikte Araç'a götürmezdin .

– Görevin neydi?

– Cooper'a İlkel Tarih'i öğretmek. Öyleyse fazlasını yapma. Araç'la seyahat söz konusu olamaz. Başka biri buna cesaret edebilir miydi, bilmiyorum. Ömürlük olarak tesisat tamirine nakledilirlerdi .

– Seni cezalandırmak zorunda olduğumu anlıyor musun?

– Evet, Doktor. 48. Bölüm'e atıyorum seni. Bilgisayar Finge'in emrine gireceksin. Başka bir şey isteyin. Finge'ı sevmiyor musun?

Bir Teknisyen birini sevmesi ya da sevmemesi söz konusu olamaz. Öte yandan Finge, gönderilmende özellikle ısrarcı. Onu geri çeviremem .

– Git .

– Peki, efendim .

– Merhabalar, Teknisyen Harlan .

– Merhabalar, Bilgisayar. Gittiğinizden beri, 48. yüzyılda giderek artan bir kriz baş gösterdi. Oldukça hassas bir durum söz konusu. Neredeyse eşi görülmemiş bir durum. Daha önce hiç ihtiyaç duymadığımız kadar kesin gözlemlere ihtiyacımız var şu an. Benden gözlemlememi mi istiyorsunuz?

Evet, aynen öyle. Bir Teknisyenden gözlemeleme işini yapmasını istemenin onun yeteneğini boşa harcamak olduğunun farkındayım. Ancak şu anki durumda sahip olduğunuz iki yeteneğin birleşimine ihtiyacımız var. Merhaba. Birkaç detaydan bahsedeyim. Öncelikle, rütbenizin Gözlemci'ye indirildiğini düşünmemelisin. Beni dinliyor musunuz?

Dinliyor musunuz?

Evet, dinliyorum. Her halükarda, tüm bunları tutanak şeklinde alacaksınız. Gidebilirsiniz .

– Ne garip bir adam .

– Burada hepimiz garibiz. Korkarım onunla anlaşmak kolay olmayacak. Beni ilk gördüğü andan itibaren benden nefret etti. Bugüne dek gördüğü son kadın annesiydi. Ve bu da oldukça uzun, uzun uzun zaman önceydi. Bilgisayar Finge'in ofisinde bir kadın var. Kim o?

– Ölümlü o. Yeni biri .

– Görevi ne?

Patronun sekreteri .

– Adı, Noys Lambent .

– Yeter bu kadarı. Bilgisayar Finge, Lambent Hanım'ın Zaman'a geri dönmesini öneriyorum. Teknisyen Harlan, beceriksiz mi buldunuz onu?

– Yoksa uygunsuz mu buldunuz?

– Ne beceriksiz ne uygunsuz buldum. Bu, onu nasıl kullandığınıza göre değişir. Ancak bu bölümün maneviyatı için onun kötü olduğunun farkına varmalısınız .

– Bölümün maneviyatını nasıl bozacakmış?

– Yerinizde olsam bunu sormazdım. Noys Lambent, belirli bir amaç için burada. Özel bir işlev görüyor. Geçici bir süreliğine burada. Ona dayanmaya bakın. Üstelik 48. Yüzyılı ziyaret etmeniz ve onun rehberliğinde kesin gözlemler yapmanız gerekiyor. Dr. Twissell'in şahsi Teknisyen'iyim. Öyle mi?

Tabii ki. Ancak hala da sadece bir Teknisyen olduğunuzu hatırlatmalıyım. Bilgisayar'ım ben. Bir emir verirsem, ona uymalısınız. Anlaşıldı mı?

Anlaşıldı, Bilgisayar. Gel. İyi günler, Teknisyen Harlan. Bilgisayar Finge, önceki raporları teslim etmemi söyledi .

– İşinize yarayabilir .

– Teşekkür ederim. Tuhaf fotoğraflar .

– Hangi yüzyıldan?

– İlkel Tarih'ten. Garip bir odanız var. Soğuk, boş duvarlar... Ve hava da... Fark etmemiştim. Yalnız hissetmiyor musunuz?

Burada bir kadının sorularına cevap vermemek kabalık olarak değerlendirilmiyor mu?

Tamam öyleyse. Görüşürüz, Teknisyen Harlan. Teknisyen Harlan, talimatlarınız hazır. Bilgisayar Finge sizi bekliyor. Göreviniz, 48. Yüzyılda, Noys Lambent'in villasında kalmak. Bilgisayar, itiraz ediyorum.

Bir yanlışlık olmalı .

– Bir kadınla aynı evde yaşayamam .

– Nen?

Göreviniz bunu gerektiriyorsa neden olmasın?

480 Yazılar

– Belki de ona karşı hisleriniz var .

– Hisleri olan biri varsa, o ben değilim. Ukalaymışsınız, Teknsiyen. Twissell bahsetmişti bundan. Profesyonel gururunuz izin verirse, gerisini açıklayayım. Lütfen buyurun.

Ölümlüler, Gerçeklik Değişimi yaptığımızı asla bilmemeli. İnsanların geleceğe inancı kaybolursa, korkunç sonuçlar ortaya çıkabilir .

– Bilgisayar, bunu Çıracık iken öğrendim .

– Sabırlı olun. Mevcut durumda, 48. Yüzyılda istenmeyen bir inanç geliştirdi. Bizim için ciddi zorluklar hatta riskler doğurdu. Bu inancı söküp atmak için bir Gerçeklik Değişimi yapmak istiyoruz.

Hazırlık gözlemi yapmak için görevlendirildiniz .

– Bu istenmeyen inancın ne olduğunu sorabilir miyim?

– Soramazsınız. Gözlemlerinizin kesin olabilmesi için hiçbir önyargıya sahip olmamalısınız. Kendiniz bulacaksınız onu. Bulun onu ve raporlayın. Hepsi bu. Hoş geldiniz, Teknisyen Harlan. İlginç bir akşam olacak. Kaç yaşındasın?

Otuz dört. Senden gencim. Çok yazık. Yakından senden yaşlı gözükeceğim. Neden bahsediyorsun?

Sonsuza dek yaşayacaksın. Biz de herkes gibi yaşlanır ve ölürüz. Bu arada, adımları hatırlıyor musun?

Hatırlıyorum. Öyleyse neden bir kerecik olsun adımları seslenmiyorsun?

Yalvarıyorum sana .

– Dizlerimin üstüne çökmemi mi istiyorsun?

– Hayır, yapma .

– Lütfen .

– Adımı söyle .

– Adım! – Noys. Tabii ki Noys. Noys.. .

– Nasıl buldun?

– Gayet iyi. Bu müzik de nereden geliyor?

Buradan .

– Dans eder misin?

– Dans etmeyi bilmem.

Sonsuz olmak istiyorum. Sadece sen beni Sonsuz yapabilirsin .

– Mümkün değil .

– Mümkün. Her şey mümkündür. Sadece biraz cesur olmalısın .

– Lütfen bu raporları Bilgisayar Finge'e yollayın .

– Peki, efendim .

– Cooper .

– Efendim... İki gün önce bu zamana bir ders ayarlamıştık. Evet, evet ayarladık. Hatırlatır mısın acaba bugün ne işlememiz gerekiyordu?

Sanırım... Demiştiniz ki... Reklamlar hakkında?

Tabii ya. Reklamlar. İlkel Tarih'in 19. Yüzyılında yaratılmış bir çeşit sosyal iletişim yolu. Alıcıların ilgisini çekmeye yarıyor. Masanın üzerinde örnekler var. Çok ilkel. Hiçbir satıcı ürününün eksikliğini kabul etmiyor .

– Ürünlerin gerçek kalitesi kesinlikle abartılmış .

– Doğru. Ancak ilginç olan şu: Reklamlar o yüzyılları anlatan bir rehber haline dönüştü. Hiçbir kitap, bir şeylerin fiziksel yapısı hakkında bir reklamın gösterdikleri kadar bilgi vermiyor. Tenis topunun ne olduğunu biliyor musun?

Dönemin kitapları sık sık tenis oyunundan bahseder. Ancak onu hiç açıklamıyorlar. O reklamı incele, oyunu anlayacaksın. Kesinlikle. Apaçık ortada. Sonsuzluk'taki en iyi koleksiyon bende. 20. ve 21. Yüzyıldan hemen hemen her şey var. Cooper, seni yalnız bıraksam sorun olur mu?

Nasıl isterseniz, efendim. Dr. Twissell. Seni seviyorum. Sensiz yaşayamam .

– Ne yaptın bana?

– Neden bahsediyorsun, anlamıyorum. Ne yapacağız?

Farklı zamanlarda yaşıyoruz. Doğru, ben Zaman'da yaşıyorum sense Sonsuzluk'ta yaşıyorsun. Düşün! Bir çözüm bul. Sadece şimdi değil. Harlan... Gerçek gücünün farkına varmalısın. Teknisyen, Sonsuzluk'u yok etme kapasitesine sahipsin. Ne?

Noys! Bir şey mi dedin?

Teknisyen Harlan, görevinizde başarısız oldunuz. Raporunuz tamamlanmamış .

– Gözlemlediğim her şeyi raporladım .

– Her şeyi değil; bazı şeyler yok. Kastettiğinizi anlamıyorum. Noys Lambent'in villasında birkaç gün geçirdin. Ama kişisel meseleler hiç raporlanmamış. Neden?

Sizin meslektaşınızım. Onları kendiniz sorabilirsiniz .

– Birlikte ne yaptınız, ne konuştunuz?

– İtiraz ediyorum!

– Çok geç! Gözlemin konusunun kendiniz olduğunun anlamadınız mı?

– Ben mi?

– Evet, siz! Onu Sonsuz yapmanızı istedi sizden .

– Soruya cevap verin. İstedi mi istemedi mi?

– Evet, öyle bir şeyler dedi. Bilmemiz gereken bu işte. Oturun.

Araştırdığımız istenmeyen inanç bu: Ölümlü bir kadın Sonsuz'la bir gece geçirirse, Sonsuz olacaktır. Böyle bir batıl inanca müdahale etmemiz gerekiyor. Noys Lambent'i de etkileyecek bir Gerçeklik Değişimi yapmak zorundayız. Söyleyeceklerim bu kadar.

Göründüğünüz kadar kalın kafalıysanız, işler sizin için de kötüleşecek.

Bilgisayar.

Bu bölümün başına geçtiğinizden beri Noys Lambent ile ilişki kurmak için izniniz almak istiyordum. Delirmişsiniz. Daha şimdi söyledim.

Bir Gerçeklik Değişimi yapmaya hazırlanıyoruz. Yeni Gerçeklik'te o var olmayabilir. Belki de değişir. Yine de ister miydin?

Fark etmez. İlişki için izin almayı istiyorum. Saçmalık bu. Harika bir kadın o. Öte yandan senin nemrut tipin ve soğuk kişiliğinle bir kadını istemeye hakkın bile olamaz. Saçmalık bu. Gerçeklik Değişimi'ne çoktan.. .

– ...karar verildiğini mi ima ediyorsunuz?

– Sonsuzluk'a şükür! Kavıyorsun. Tabii ki nihai karar bizden yüksek makamdaki kişiler tarafından verilecek. Siz ve ben sadece durumu raporluyoruz. Twissell sizde ne buluyor acaba?

Dahiyane analitik mantığınız olmadığı kesin. Gidebilirsiniz. Pekala Finge, Twissell artık baskıyı hissedecek. Uсталıkla işin üstesinden geldiniz. Harlan'ı durdurmak artık çok güç. Sosyolog değilim. **Planlanan Gerçeklik Değişimi'nin özeti var elimde.** Şöyle bir bakıp acaba bir yerlerde hata var mı diye bakar mısınız acaba?

Mesele bu değildir umarım, Teknisyen. Siz de öyle dersiniz, muhakemenize saygı duyacağım. Gelecek 70 yıl için insanlığın galaksinin sınırlarının ötesine seyahat edememesini Asgari Gerekli Değişiklik olarak önerdin. Her şey yerli yerinde, fakat... Uzayda bir kaza söz konusu ve bir düzine adamın korkunç şekilde ölmesi gerekiyor. Hatırladığım kadarıyla, Sonsuzlar tamamen farklı bir netice tercih ederdi. Gerçeklik Değişimi B-15'in sonuçlarından biri .

– Korkarım, bu, kaçınılmaz .

– Olabilir. Ancak uzay yolculuğunu kontrol etmek söz konusu olduğunda daha kolay bir yol var. Bir bakın. Bu, sorunu asgari müdahale ile çözer. Şu çipi görüyor musunuz?

Tayfanın hayatını kurtarmak için ve Arzulanan Azami Sonuç'a ulaşmak için onu çıkarmak yeterli. Uzay keşfini durdurmamız gerekiyor. Kıdemli Bilgisayar Twissell, insanlık için durumu umutsuz ve yararsız buluyor, değil mi?

Benim fikrim, yanlış değerlendirdiğiniz ayrımı elemenin avantajlarını taşıyor ve bizi doğrudan Arzulanan Azami Sonuç'a ulaştırıyor. Nihai amacımızı bilmenize rağmen bir hata yaptınız, Sosyolog. Bu tespiti, Daimi Konsey'in.. .

– ...yaptığını varsayıyorum .

– Sanmıyorum .

– Öyleyse siz mi keşfettiniz bu hatayı?

- Evet .
- Ve Konsey'e bildirmediğiniz?
- Hayır, bildirmedim .
- Neden?

– Benim için bir yaşam şeması hesaplamanız lazım.

Gerçeklik Değişimi'nin belirli bir kişi üzerindeki etkisini öğrenmek istiyorum. Sizi anladığımı sanmıyorum, Teknisyen. Mutlaka hesaplamayı kendi sektörünüzde yapabildiniz?

– Yapabildim. Ancak bunun herkes tarafından öğrenilmesini istemiyorum. Hesaplamayı kendi bölümümde yapmak benim için hayli zorluklar doğuracaktır. Anlıyorum. Bunu resmi kanallar vasıtasıyla yapmak istemiyorsunuz. Hesaplamanın gizli yapılmasını istiyorsunuz. Evet, oldukça güvenli bir cevaba ihtiyacım var. Bu, protokole aykırı. Böyle bir ihlale dahil olamam. Benim ihlalden de kötü değil ya. Daimi Konsey'e hatanızı bildirmeme ihlali kastediyorum. Buna hiçbir itirazınız olmadı ama. Belgelere bakabilir miyim?

Yaşam Şemacı'larımdan birine vereceğim bunu. Gizli kalacak. Tüm sorumluluğunu üstleneceğim. Ve bunu da yadigar olarak saklayabilirsiniz .

- Sonuca ulaştınız mı?
- Evet, tabii ki. Yaşam Şemacı'm ilgili kişinin adına hayran kaldı. Noys Lambent. Bir kadın, değil mi?
- Evet .
- Korkmuyor musunuz, Teknisyen?

Siz korkmadıkça hayır. Sonuç, bir bakıma, beklenmedik. Hanımefendi yeni Gerçeklik'te yok. Kaybolacak. Aslına bakılırsa, eski Gerçeklik'te nasıl var olduğunu da tam anlamadım. 48. Yüzyılda mevcut değil. 48. Yüzyılda mevcut değil.

Noys! Noys! Noys, dediklerimi yapmak zorundasın!

Sorun mu var?

Hemen şimdi benimle gelmek ister misin?

Sorgusuz sualsiz?

- Gelmeli miyim?
- Gelmelisin, Noys. Çok önemli. **Sonsuzluk'un Saklı Yüzyıllar'ında seni gizlemem gerek.** Geleceğim. Bu kırmızı numaralar da ne?

Saklı Yüzyıllar .

- Saklı da ne demek?
- Sonsuzluk'tan ayrılmış. Sonsuzlar Zaman'ın o bölümlerine geçemezler. Neden?

Bilmiyorum, bir çeşit sır bu. Bilgisayarlar bunun hakkında konuşmayı sevmiyorlar. Sorun ne, Noys?

Hemen böyle yavaşlamamalısın.

Ölümsüzlüğe inanıyor musun?

Onlar inanıyorlar ki kendilerine böyle diyorlar.

Öyleyse sen öyle düşünmüyorsun?

Sonsuzluk'ta bir süre bulunduktan sonra, hayır. Sonsuza dek yaşayan insanlar Sonsuzlar gibi konuşmazlar. ine de o gece benim hiç ölmeyeceğimi söyledin. Kim bilir, diye düşündüm. Bir Ölümlü nasıl Sonsuz olabilir?

– Neden soruyorsun?

– Merakım için. Konuşmamayı yeğlerim .

– Yine de benimle sevişmek istiyorsun ama?

– Evet .

– Neden ben?

– Muzipsin .

– Muzip mi?

– Garip. Bana bakmamak için hep çok uğraştın. Benden nefret etmeye çalıştın. Oysa nefret etmediğini anlayabiliyordum. Peki şimdi benim hakkımda ne düşünüyorsun?

Daimi Konsey'in üyeleri...

Harlan'ın dosyasıyla ilişkisi bulunan materyalleri halihazırda sizlerle paylaştım. Şimdiyse, Konsey'den önce dosyaları incelemeyi öneriyor ve talep ediyorum. Teknisyen Harlan... Bilgisayar Twissell'in şahsi Teknisyen'i olarak sahip olduğu rütbenin koruması altında.. .

– Bilgisayar Finge! Dr. Twissell, bunu duymanın sizin için zor olduğunu anlıyorum. Ancak sıklıkla sizin de dediğiniz gibi: Kişisel beğeni ve hoşnutsuzluklarımız yaptığımız muazzam işi engellememelidir .

– Konsey'in bir üyesi olarak.. .

– Kesin artık, Finge. Dr. Twissell.. .

– Davranışınız kabul edilemez .

– Öyle mi?

Böyle düşünen başkası var mı?

Ben bir suçluyum, Noys. Seni değiştirmek üzere olan Gerçeklik'ten dışarı çıkardım. Değiştirmek mi?

Bu da ne demek?

Sana bunu açıklamam çok daha büyük bir suç olur. Öyleyse söyleme. O kadar vahimse durum.. .

– ...beni geri götürebilir ve unutabilirsin .

– Böyle şeyler söyleme, Noys. Bunu yapmasaydım seni sonsuza dek yitirebilirdim. Anlıyor musun?

– Sırada ne var?

– Bilmiyorum. Hiçbir Sonsuz buna cevap veremez. Böyle bir durumda onlar da güçsüz ve işe yaramazlardır. Bu, Sonsuzların sahiden işe yarar bir şeyler yaptığı anlamına mı geliyor?

Sonsuzluk'un daimi amacı insanlık tarihinin sürekli gelişmesini sağlamaktır. Medeniyeti gelişimin rasyonel yoluna terk etmek değil .

– O yolu biliyor musunuz?

– Zaman'ı en iyi şekilde hesaplayan makinelerimiz var. Hesaplayıcılar. Hesaplayan makineler. Hesaplayıcılar. Makinelere komutları kim veriyor?

Ruhsuz Bilgisayar'lar. Kaderimiz üzerinde yetki sahibi olma hakkını kim veriyor size?

– Amacımız, insanlığı ıslah etmek .

– Islah mı?

İnsanlığı Zaman vasıtasıyla götüğünüz bir koyun sürüsü haline getirdiniz. Ne kadar şanslıyız ki, siz seçin veya seçmeyin, yıldızlara ulaşıyoruz. Neyin insanlığın en büyük yararı olduğunu kim söyleyebilir?

Harlan, bir avuç insanın insanlığın, ama tüm insanlığın geleceğini belirlemesine izin veren Sonsuzluk gibi her sistem kaçınılmaz bir biçimde insanlığın en büyük yararını sıradanlığa dönüştürür. Sıradanlık! Amacınız bu işte. Öyle kolay değil. Anlamadığın çok şey var. Asıl senin anlamadığın çok şey var. Ama bunu kabul etmekten korkuyorsun .

– Bu da ne demek?

– Üzgünüm. Hiçbir anlamı yok. Ne dediğimi bilmiyorum bile. Bizim hakkımızda hiç konuşmadın. Benim için bu daha önemli. Benimle geldiğin için pişman olmanı istemiyorum. Elimden geleni yapacağım. Ama bunu yapmak için seni bir süreliğine burada bırakmalıyım. Öyleyse bekleyeceğim. Ve lütfen seni sevdiğimi unutma.

Bildiğiniz üzere, insanlığın en büyük bilim insanı olan Vikkor Mallansohn 24. Yüzyılda geçici alanı keşfetti. Keşfinin matematiksel temellerini sundu ve buna dayanarak Sonsuzluk'u yarattı. Zaman'da yolculuk etmeyi öğrendik. Hem geçmişe hem de geleceğe doğru. 24. Yüzyıldan başlayarak geleceğe doğru yüzbinlerce yüzyıl gidebiliyoruz. Başarabileceğimiz şeylerin bir sınırı yok gibi görünüyordu. Ancak durum böyle değil. Ulaşamadığımız 800 Yüzyıl var. Saklı Yüzyıllar'da kimler var?

Dostlar mı yoksa düşman mı, bilmiyoruz. Bu yüzden, o yüzyıllarda yaşayanları potansiyel tehdit olarak görme eğilimindeyiz. Bu tehdide karşı harekete geçebilir miyiz?

Konuya dair araştırma yürütüp binlerce farklı şekilde konuyu ele aldım. Hepsini nafile. Ta ki o büyük bilim insanından bize miras kalan Mallansohn'un hatıratıyla karşılaşınca dek. Çok gizli belge olarak arşivlerimizde saklanıyor. Hatırata göre belli bazı kesin kombinasyonlar gerçekleştiğinde zamandaki döngüyü kapatabileceğiz. **Saklı Yüzyılların var olmadığı yeni bir Gerçeklik yaratacağız. Bu yüzyılların üstesinden geleceğiz.** O yüzyılların sakinleri birer işçi robot ihracatçısı haline gelecekler. Böylece ulvi amacımızı geliştirmekte bize yardımcı olacaklar. Bugün çok gizli bir sırrı ortaya çıkaracağım. Mallansohn'un hatıratında bir Kıdemli Bilgisayar ve onun Teknisyen'i yönetiminde geçici alanın temel prensiplerini öğrenen bir adamın Sonsuzluk'ta ortaya çıkışından bahsedilir. İlkel Tarih'i öğrendikten sonra 24. Yüzyıla

gönderilmiştir. Zaman döngüsünü kapatmak ve Sonsuzluk'u gerçekten sonsuz yapmak için. Açık bir zaman döngüsü olduktan sonra Sonsuzluk'un anlamı nedir?

Hatıratı üç isimden bahsediliyor. Kıdemli Bilgisayar Laban Twissell. Onun Teknisyen'i, Andrew Harlan. Dikkat buyuruyor musunuz, Finge?

Bunun için ona ihtiyacım var. Şimdilik. Ve üçüncü bir kişinin adı geçiyor: Vikkor Mallansohn! Cooper, buraya gelin lütfen. Daimi Konsey'in üyeleri... Karşınızda insanlığında en büyük dehası durmakta: Vikkor Mallansohn. Dr. Twissell'i görmem gerek. Bir Sıfırlayıcı. Gerçekten fark etmeyeceğimizi mi düşündünüz, Teknisyen?

Zaman'da o kadar kalmandan sonra nasıl bir Bilgisayar bunun farkına varmazdı ki?

Noys Lambent'i Sonsuzluk'a götürdüğünü biliyorduk. En başından beri biliyorduk. Benden ne istiyorsunuz?

Ateşle oynuyorsunuz, Finge. Sizi yok edeceğim, Bilgisayar. Araç'ın geçiş engelinin kaldırılmasını istiyorum .

– Araç'ın geçiş engeli mi?

– Şaşırmış davranmayın. **Sizi memnuniyetle Sonsuzluk'tan silerim!** Araç'ı ben engellemedim. Sonsuzluk üzerine yemin ederim. İmkansız bu. Böyle bir şeyin yapılabileceğini bile bilmiyordum. Bilgisayar Finge! Belki o pörsümüş aklınız hala olayı kavrayamadı. Neden mi bunu yapıyorum?

Söyleyeyim: Noys Lambent ile yaşayacağım. Ya da hiç yaşamayacağım. Siz de benim gibi Araç'ın bir yolculuğun orta yerinde duramayacağını biliyorsunuz. Güçleri olsun veya olmasın çalışırlar. Kim yaptı bunu?

Araç'ı kim engelledi?

Size olan kişisel nefretime rağmen Harlan bir çift alımlı bacağı **Sonsuzluk Yemini'ne değişmenin bedelini ödeyecek olsanız bile, size acıyorum. Kendiniz hakkında çok yüksek düşünüyorsunuz. Kendinizi bir şey sanıyorsunuz. Bir hiçsiniz! İkimiz de birer hiçiz! Sadece Twissell ilgi duyduğu müddetçe varız biz!**

– Onun birleşiminin parçası olduğumuz müddetçe! – Ne birleşimi?

Sizi ilgilendirmez! Önemli olan Twissell'in Araç'lara engel koymanın bir yolunu bulmuş olması. Ve bir de Noys Lambent ile olan şu küçük entrikanız var.

Yetti artık! Twissell nerede?

Bilmiyorum. Cooper, benim yanımda 8 yıl araştırma ve 3 yıl da yapı üzerine çalıştınız. O büyük an geldi çattı. Sizi İlkel Çağ'a gönderiyoruz. Bu kapsülü göndermek için neredeyse tüm enerjimizi harcıyoruz .

– Şunu aklınızda tutun: Titizlikle çalışın .

– Bilgisayar... Bana ne olduğunu bilmiyorum. Mutluyum ve feci şekilde meraklıyım .

– Ancak biraz da gerginim .

– Sizi suçlamıyorum. Olur öyle. Bilgisayar, peki ya kapsülden çıkacak cesareti toplayamazsam?

Ya geri dönmek istesem?

Bunları düşünmemelisiniz, aziz dostum. **Sonsuzluk'un öncesindeki görevinizi yerine getiriyorsunuz.** Güzel bir şey bu. 24. Yüzyılın en tanınmış ve en zengin bilim insanı olacaksınız. Hiçbir sıkıntınız olmayacak. Yolunuz açık olsun, dostum. Dr. Twissell, sizinle konuşmam gerek. Olur elbette, ancak sonra .

– Bugün, bizim için önemli bir gün .

– Hayır, şimdi konuşmalıyız .

– Bana şimdi ihtiyacınız var .

– Ne?

Tabii, benim şahsi Teknisyen'imisin. Dinliyorum seni, evlat. Matematik üzerine filmlere göz attım. Çeşitli gerçekliklerden kitaplar okudum, matematik değişmiyor. Şablonu fark ettim. Bu, sizi nasıl etkiliyor?

Ve buna ne anlam veriyorsunuz?

Sonsuzluk, aslında sonsuz değil. Zaman döngüsü kapanmış değil. Haklısın, evlat. Ölümlüler de bunun farkına varmaya başladılar. Ama durumu düzeltecek bir yol biliyorum. Sana bu yüzden ihtiyacım var. Cooper'ı Mallansohn'a bu yüzden mi gönderiyorsunuz?

İlkel Tarih derslerinin sebebi bu muydu?

Zaman aşkına, çok ileri gidiyorsun. Bilgisayar olmak kaderinde var. Neredeyse olayı çözmüşsün. Sonsuzluk arşivlerinde yazdığına göre Mallansohn'un zamanına ilk yolculuk Harlan adlı bir Teknisyen tarafından gözlenmiş. Biz de bunu tekrar edeceğiz. Bu sefer, Sonsuzluk kırılmaz bir zaman döngüsüyle bağlanmış olacak. Gidelim, evlat. Boşa harcayacak vaktimiz yok. Hiçbir yere gitmiyorum. Bu da ne demek?

Bir kadın var. İnanılmaz. Birkaç yıl önce, Stevens adlı bir Teknisyen'im vardı. O da bir kadına vurulmuştu. Ona ne oldu biliyor musun?

Ömür boyu Bakım'a nakledildi. Beni korkutmaya çalışmayın, Dr. Twissell. Noys bana geri dönmedikçe küçük projenizde yer almayacağım. Yüce Zaman adına, neden bahsediyorsun?

Mutlak güçle Sonsuzluk'u temin etmeniz eşiğindeyiz. Hepimiz bunun için uğraştık. Her yüzyıldan en iyilerini seçtik, en yeteneklilerini! **Nihayet zaman döngüsünü kapatacağız ve Sonsuzluk gerçekten sonsuz olacak .**

– Saklı Yüzyıllar'ın üstesinden geleceğiz .

– Noys nerede?

Noys'u ve istediğin her şeyi yalnızca bu proje tamamlandıktan sonra elde edeceksin. Düşünsene! Portren Daimi Konsey'in odasında asılacak. Mallansohn'unkinin yanında! Noys'a hiçbir zarar gelmeyeceğinin sözünü verir misiniz bana?

Laban Twissell olarak söz veriyorum. Gidelim. Gidelim, evlat. Buyur. Neler oluyor, Dr. Twissell?

Burada seninkine ek olarak başka bir kontrol paneli var. Artık sana bağlı değil hiçbir şey. Daha sonra sana bazı talimatlar vereceğim. Lütfen onlara uymaya çalış. Sana ve çevirdiğin

488 Yazılar

dalavereye lanet olsun! Teknisyen Harlan, Cooper sana el sallıyor. Dikkat! Fırlatmaya hazırız!

– Menzil 1 .

– Hazır .

– Menzil 2 .

– Hazır .

– Menzil 3 .

– Hazır .

– Menzil 4 .

– Hazır .

– Menzil 5 .

– Hazır .

– Menzil 6 .

– Hazır .

– Menzil 7 .

– Hazır .

– Dr. Twissell, zaman kapsülü hazır .

– Hepimiz hazırız. Yüce Sonsuzluk sana kılavuzluk etsin Brinsley Sheridan Cooper. Ne yaptın sen?

Hayatımı bu projeye adadım ben. Tüm hayatımı! Sen ise her şeyi mahvettin. Vikkor Mallansohn, Zaman bilir nerededir!

Sonsuzluk felaketin eşiğinde.

Ne yaptın?

Harlan. Gerçek gücünün farkına varmalısın. Sonsuzluk'u yok etme kapasitesine sahipsin. Kendiniz hakkında çok yüksek düşünüyorsunuz. Kendinizi bir şey sanıyorsunuz. Bir hiçsiniz! İkimiz de birer hiçiz!

Sadece Twissell ilgi duyduğu müddetçe varız biz! Onun birleşiminin parçası olduğumuz müddetçe! Geçici alanın keşfiyle birlikte Sonsuzluk kuruldu. İnsanoğlu sonsuz refahın hüküm sürdüğü bir çağa girdi. Şimdiyse bizler, Sonsuzlar, bunu sürdürmeliyiz. Bir avuç insanın insanlığın geleceğini belirlemesine izin veren Sonsuzluk gibi her sistem kaçınılmaz bir biçimde insanlığın en büyük yararını sıradanlığa dönüştürür. Sıradanlık! Amacınız bu işte. Sonuç, bir bakıma, beklenmedik. Hanımefendi yeni Gerçeklik'te yok. Kaybolacak. Aslına bakılırsa, eski Gerçeklik'te nasıl var olduğunu da tam anlamadım.

48. Yüzyılda mevcut değil. 48. Yüzyılda mevcut değil.

Seni bu deliliğe ne sürükledi?

Saklı Yüzyıllar'a gizlediğin kadın mı?

– Pekala. Noys sana geri dönecek .

- Size inanmıyorum. Siz bunu isteseniz bile, Konsey buna izin vermez .
- Konsey bu konuda bir şey bilmiyor .
- Nasıl?

Bunu Konsey'den gizlediniz mi?

Hayatınızı Sonsuzluk'a adadıktan sonra mı?

Sonsuzluk tehlikeyi atlattığı zaman, protokolü izlemek zorunda kalacaksınız. Noys'u benden almasanız bile, Finge kesinlikle alacak. Benden nefret ediyor. Finge, Finge. Onu çok yanlış değerlendiriyorsun. Umurunda bile değilsin. Benim yerimde gözü var. Nefret ettiği kişi benim. Bana ulaşmak için seni kullanıyor. Anlıyor musun?

Daimi Konsey'in üyeleri böyle mi yani?

Bizler Sonsuz'uz, kusursuz değil. Deli gibi davranmanın fırlatmadan 6 saniye önce başladığını anlıyor musun?

Bu, dalgaları eritti. Ateşleme devresi zamanından önce devreye girdi. Cooper 24. Yüzyıla değil, 20. Yüzyıl'a gitti. Bu, İlkel Tarih'te felaket bir değişim yaratır. **Artık Sonsuzluk'un ne kadar var olacağını kimse söyleyemez. Bunun feci sonuçları her saniye her an ortaya çıkabilir.** Sonra?

Sonra ne olur?

Ne mi olur?

Sonsuzluk'ta muazzam miktarda enerji vardır. Bu enerji öylece yok olup gidemez. Yani... O miktara eş değer bir yok oluş meydana gelecek. Yok olacağız. Hala anlamış değilim .

– Neden yaptın?

– Noys'u saklamamalıydınız .

– Kimseyi saklamadım .

– Öyle mi?

Araç'a kim engel koydu?

Evlat, neden bahsediyorsun?

İmkânsız bu. Güneş'i ikiye bölmek gibi. İyi de, ona ulaşamadım. Araç, her seferinde 1000. Yüzyıl'da durdu. Defalarca denedim. Araç'ı değiştirdim. Ancak Araç bir türlü o yüzyılı geçemedi. Yani, Saklı Yüzyıllar'a geçemedi... Nasıl olur?

Ciddi bir durum bu. Bunu inceleyeceğiz. Ancak sonra. Şimdi Cooper'ı nasıl.. .

– ...geri getireceğimizi bulmalıyız .

– Umurumda değil. Noys'u geri istiyorum. Sonsuzluk'un varlığı Cooper'ın geri dönüşüne bağlı. Anlıyor musun?

Nasıl olur da bir kadın Sonsuzluk'tan daha önemli olur?

Sonsuzluk yok olursa, Noys da onunla birlikte yok olur. Herkes yok olur. Gidelim, Andrew. Gidelim, Evlat. Hala zaman varken savaşmalıyız. Kapsül geri döndü. Yani bağlam bozulmadı.

490 Yazılar

Dr. Twissell, olayı asla tekrar yaratamayacaksınız. Bu yüzden kapsülü tam olarak aynı yer ve zamana gönderemeyeceksiniz. Aferin, evlat, aferin. Aklın başına geliyor. Cooper kesinlikle yanlış yüzyılda olduğunu anlayacaktır. Peki ne yapacak?

Bu soruya sadece sen cevap verebilirsin. İlkel Tarih'i benden iyi biliyorsun. Bir şey kesin: Bize hatayı bildirecek. Ama nasıl?

Düşün, evlat, düşün! Çok basit, Dr. Twissell. Cooper ile son dersim reklamlar hakkındaydı. Bize bir mesaj iletmenin yolu varsa, o da reklamlardır. İyi de, Dr. Twissell. Şans eseri onu bulmayı beklemiyorsunuz, değil mi?

Yılda 4 albümden bir yüzyılda 400 eder. Her biri bin sayfa. Aklımızı kaçıırız.

"Alüminyum-kromdan oluşan dikenli tel. Tıpkı sonsuz gibi."

Cooper! "Alüminyum-kromdan oluşan dikenli tel."

"Paslanmaz. Güvenilir. Evrensel. Tıpkı sonsuz gibi." Cooper! Münih, Posta Kodu 3252. Cooper. Cooper. Bağışlayın, Dr. Twissell. Kıdemli Bilgisayar üçüncü defadır sizi arıyor. Dr. Twissell, Kıdemli Bilgisayar... Üçüncü seferdir meşgulüm o halde! Bir daha beni rahatsız edersen kendini lağımda bulursun, ahmak herif .

– Özür dilerim .

– Gelişme var mı?

Buldun mu?

Evlat, hallettin mi?

– Bakayım bir .

– Noys .

– Ne?

– Noys'un geri döneceğini söylemiştin. Hemen dönsün. Elbette, elbette. Ver bakayım. Önce Noys'u istiyorum. Demek buldun. Ver bana. Bu da ne?

Dalga mı geçiyorsun?

Ne yaptın?

Cooper'ın reklamını mı yok ettin?

– Onu yaktın mı?

– Sakin olun, Dr. Twissell. Hepsi burada .

– Ezberledin mi?

– Evet. Önce Noys, sonra Cooper. Tüm işçiler ve uzmanlar Araç'ların derhal tam tanısına başlayın. Tekrar ediyorum: Araç'ların derhal tam tanısına başlayın .

– Evlat, korkuyorum .

– Neden korkuyorsunuz?

Sadece bir sezgi. Büyük bir tehlike seziyorum. Araç'lara engel koymak imkansız demiştiniz .

– Evet, ama. .

– Aması ne?

Bizim bilimimizle imkansız. Kimin bilimi Sonsuzluk'tan daha gelişmiştir?

– Sonsuzlara kıyasla daha üstün insanlarınki .

– Hangi insanlar?

– Ölümlüler mi?

– **Saklı Yüzyıllar'ın insanları. Haklarında hiçbir şey bilmiyoruz. Teknolojileri bizimkinden üstündür. Kullandıkları teknik beceriyi hayal edebilir misin?**

– Araç'lara engel koyabilecek biri varsa, onlardır .

– Neden yapsınlar bunu?

Sonsuzluk'a düşmanlar mı?

Kimse bundan bahsetmedi daha önce. Kimse bunu konuşmak istemiyor. Kendilerine bir sınır çektiler.

Saklı Yüzyıllar'daki Zaman'a erişemiyoruz. Anlaşılamazlar onlar. Saklı Yüzyıllar hakkında hiçbir şey bilmiyoruz .

– Belki bir engel yoktu .

– Hayır, bir engel vardı. Noys! Noys! Noys! Andrew, nerelerdeydin?

– Gideli çok oldu, endişelendim .

– İyi misin?

İyiyim. Sana bir şey oldu sandım .

– Sakin ol, Noys .

– Kim bu?

Kıdemli Bilgisayar Laban Twissell. Durumumuzu biliyor. Demek Harlan'ı deliliğe sürükleyen Noys sizsiniz. Şimdi seni anlıyorum evlat. Söylesene tatlım, burada zamanını nasıl geçirdin?

Endişe ettim. Harlan gittiğinden beri.. .

– ...burada başka biri durdu mu?

– Hayır, tek bir kimse bile .

– Neden soruyorsunuz?

– Bir şey yok. Saçma bir varsayım. Bilgisayar, onu burada yalnız bırakamam. Kesinlikle bir engel vardı. O da benimle gelirse Cooper'ı bulmaya giderim. Sorun olur mu?

Çok ilginç, hala kimse ikinci kontrol panelini tamir etmemiş. İlginç bir durum yok. Buraya giriş yasaktı. Konsey bunu onaylamayacak, Dr. Twissell. Konsey'in bir gücü yok, şimdilik. Biz hatamızı düzeltinceye dek beklemek zorundalar. Biz harekete geçmeden önce bana zarar vermezler. Başarılı olursak, bilirsin, galipler yargılanmaz. Başarısız olursak, yargılanacak ve yargılayacak kimse kalmaz .

492 Yazılar

- Umarım bundan Konsey'e bahsetmediniz .
- Endişe etme, evlat. Ne kızıdan ne de senin olaya etkinden bahsettim. Onlara bunun mekanik bir arızanın talihsiz sonucu olduğunu söyledim. Tüm sorumluluğu ben aldı. Hoşça kalın. İyi şanslar, dostlarım. Dikkat! Fırlatmaya hazırız!
- Menzil 1 .
- Hazır .
- Menzil 2 .
- Hazır .
- Menzil 3 .
- Hazır .
- Menzil 4 .
- Hazır .
- Menzil 5 .
- Hazır. Dr. Twissell, zaman kapsülü hazır. Geri dönme niyetin yokmuş gibi davranıyorsun. Neden böyle diyorsun?
- Anlayabiliyorum. Gerçekte kimsin, Noys?
- Seni seven kadını. Kim olabilirim ki?
- Sana inanmıyorum. 48. Yüzyıl'dan değilsin. Saklı Yüzyıllar'dansın. Evet, Saklı Yüzyıllar'danım. Fark eder mi?**
- Birbirimizi seviyoruz. Bana yalan söyledin. Engeli sen koydun. Twissell'in projesini sabote etmemi istedin. Sonsuzluk'tan kurtulmak istedin. Bunun aşkla ne ilgisi var?**
- Doğru, Harlan, ama seni seviyorum. Gerçekten .
- Öyle mi?
- Saklı Yüzyıllar'da bunu da hesapladın mı?
- Hiçbir makine böyle olacağını tahmin edemezdi. Harlan. Harlan, sorun ne... Seni seviyorum. Seni seviyorum, lütfen gitme. Seni seviyorum. Sana inanmıyorum. Harlan!**
- Ne var?
- Benden daha ne istiyorsun?
- Sonsuzluk'u kendi ellerimle yok ettim. Sonsuzluk'tan nefret ediyorum. Senin Saklı Yüzyıllar'ından da nefret ediyorum. Ben bir insanım. Ama sana göre sadece bir piyonmuşum! Bir maşaymışım!**
- Hoşça kal, Noys!

HAZRETİ İSA aleyhisselâma AÇIK MEKTUP

Süleyman Nazif

ÖNSÖZ

Bu satırlar (Vatan) ve (Son Telgraf) gazetelerinde yayınlanırken. Hristiyan gazeteler, büyük gürültüler çıkartarak, yazarlarını savcılığa bile başvuruda bulundurdular. Onların gözünde eleştiri ve küfür yalnız bizim dinimize yakışır ve hedef olabilir. Hristiyanlığa yönelecek küçük bir ima onları saldırganlaştırıyor.

Bu açık mektubu şu sırada Hazret-i İsa'ya niçin yazdığımı söyleyeyim:

Bir sabah, gazeteleri açtığımda, İngilizlerin Birleşmiş Milletler temsilcisi olan Hristiyan, Türkiye'de azınlıkları, yani kendi dinlerini koruma ve Türklerin bunlar hakkındaki uygulamalarını kontrol için geçici veya daimi bir heyet gönderilmesini önermiş olduğunu gördüm. Başka yerlerde azınlıkları değil, büyük çoğunluğu oluşturan Müslümanlara yapılan işkenceleri körlerden daha çok görmeyen bu İngiliz o isteğinin nedeni şüphesiz dini çabası ve Haçlılık fanatizmidir, yine o gün Paris'te yayınlanan bir gazetede bilinen imza ile bir makale okudum. Fas mücahitleri İspanya ordusunu yenerse, Kuzey Afrika'daki Avrupa sömürgelerinin tehlikeye düşeceğini ve Müslümanların bunu örnek alarak, özgürlük talep edeceklerini öne sürerek Abdülkerim'in kuvvetlerini yok etmeye Fransız, İtalyan ve İngiliz devletlerini davet, yani Septe Boğazlından Süveyş Kanalı'na ve Akdeniz'den Atlas Okyanusu ve Hindistan'a kadar bir Haçlı ordusu göndermenin önemine dikkat çekiyordu. İşte o öneri ile bu talep karşısında şiddetle başkaldıran kişiliğim bana bu yazılan yazdırdı. Türk basınının bu konuda gösterdiği ilgi ve saldırganlara karşı birlik cephesi gerçekten teşekküle yakışır ve ümit vericidir. Yalnız dar düşünceli bir dergi ile nankör kişilikli bir gazete birlik cephesini etkili bir şekilde gücendirecek birkaç satırı sahifelerine geçirerek Fenerdeki papazlarla bir süre kucaklaştılar. Birincisi olası, farkında olmadan, İkincisi belki isteyerek ve zevk alarak.

Süleyman Nazif.

HAZRET-İ İSÂ'YA AÇIK MEKTUP

Ya Nebiyallah!

Sana hem duyugum, hem akıl ve bilincimle seslenmek isterim. Kendimi bildiğim...

Özür dilerim ben hiçbir zaman kendimi bilmedim. Aklim olayları anlamaya başladığı zaman seni tanıdım. Çok dindar Müslüman olan annem ve babam, yirmi sekiz peygamberin isimleriyle birlikte, senin adını da duyularıma ve imanıma yerleştirdiler. O zaman duyulanma bugünkü gibi bin bir şüphenin acısı bulaşmamıştı. Ben senin peygamberliğine, yani doğru yoldan ayrılan ve günah işleyen insanları hayır ve iyiliğe yöneltmeye Allah tarafından memur edildiğine uzun seneler namusumla, onurumla, sevgimle iman ettim.

Ama o namus gibi, bu onur ve sevgide şimdi hayal kırıklığına uğratmıştır. Eğer hala imân ediyorsam sebebini sen kendi şahsında arama. Seni onaylamazsam kendi peygamberimi inkar etmiş olacağım. Allahın bu emrini o şerefli peygamber ilk Müslüman atam aracılığı ile bana bildirdi, yoksa yirmi asırdan beri adına yapılan cinayetleri insanlık tarihinden senin kitabın İncil ile, Ruh-ullah olduğunu da, peygamber bulunduğunu da inkar ederdim. Ne yapayım ki Müslüman doğduğum gibi, Müslüman ölmeye karar verdim. Sayısız tehlikelerden kurtardığım dinimiz esaslarından birini, senin dinsizlerine öfkelenerek, ret ve inkar ederek tamamen dinden çıkmak istemem. İşte sana seslenişimin masum duyguları budur.

Şimdi de akıl ve bilincimin soru ve kızgınlığını şahsınıza yönelteyim:

Bilirsin ki, değişik değişik olayların ortaya çıkması karşısında bir gün öfkelenen Hazret-i Mûsâ Cenabı-ı Hakka (Bu ancak senin fitnendir) demişti. Ben de senin yirmi asırdan bu güne fitne ocağı, fesat kaynağı olduğunu yüzüne karşı söylersem saygısızlık etmiş olur muyum?..

Söyle:

Var mısın? yok musun?.. Kimsin, nesin?... yerde mi, göklerde misin?..

Senden beş yüz yetmiş bir sene sonra doğmuş olan Allah'ın Resûlü... Benim peygamberim, Allah'ın Meryem'e üflediği rûhtan senin vücut bulmuş olduğunu söylüyor. Üstelik seni çarmıha gererek öldürdüklerini söylemeye gönlü razı olmadığından o sevgi dolu peygamberimiz, dipdiri göğe çıktığını Muhbir-i Sâdık-Sâdık Haberci sıfatıyla haber vermiştir.

O halde sen sağsın. Ve bulunduğun yerden Dünya denilen bu yerdeki öfkeli kalabalığı görüyor, buradan yükselen duâları işitiyorsun demektir.

Roma İmparatorlarından (Neron) , senin dinine ilk inananları topluca öldürttü. Onun başka günahlarını bilmem; Ama bu kusurumu Allah af... Hayır af yeterli değil, sevap kazanmış kalp ile Neron'a cennette... Ve senin yanında bir yer versin.

Sözüme kızma:

Biraz sonra imparator lakabını Papa unvanı ile değiştirerek onun makamına senin yetkilerinle geçen herifler, eziyette, cinayette, rezillikte Neron'u kat kat geçtiler, Neron yalnız on dört sene Roma'da hükümet ve bu arada biraz da eziyet etmişti. Eğer yaptığı işlere hayran olan bu davranışlarına eziyet demek yerinde ise... Ve günah değilse...

Oysa sana şahitsiz inanan, dininin insanları bin sekiz yüz seneden beri, dünyanın her yanında aralıksız kan döküyor ve dökülen kanlarda hep sessiz, ezilmiş suçsuz damarlardan fışkırıyor. Neron'un kutsal satırı çekilir çekilmez senin dininin insanları tecavüze başladı. İnsanlar o zamandan beri huzurdan yoksundurlar.

(Cristoforo Colombo) adlı, İtalyan mı. İspanyol mu Allah'ın ne belası olduğunu bilmediğim serserinin aklına bir gün eserek yaptığı uzun yolculuğu sırasında, o zamana kadar bilinmeyen bir kıta buldu.

Senin zamanında bilinmeyen bu yeni dünyanın adına dört yüz seneden bu güne Amerika diyorlar, yaratılıştan bu güne rahat yaşamış ve seninkilerin kötülüklerinden bin dört yüz seneden fazla güvende, sakın ve korunmalı kalmış olan bir halka. İtalyan serserisi, İspanyol gemisiyle yok oluş ve ölüm götürüyordu.

Gerçekten, çok geçmeden oradaki yerli halk yok edilerek yerlerine seninkiler geçip kuruldular.

Senin -sözde- şahadetinin sembolü olan kanlı haçı şimdi Amerika'dan da dünyanın Hristiyan olmayanların yaşadığı bölgelere de fesat, baştan çıkarma, karışıklık, değişik yerlerde toplu ölüm ve sadaka dağıtıyor.

Ah!... Kaç senedir, kaç asırdır bu uğursuz haç, katil sürülere hem öncülük, hem artçılık etmekte!.. Müslüman Afrika'ya İngiliz. Fransız. İtalyan, İspanyol. Portekiz, Hollanda, Belçika ve daha bilmem kimler sataşmış.

Misyonerlerin ellerinde haç, her tarafa, her kabileye, her eve ateş ve ölüm saçıyorlar.

Endülüs'te* (Got-Goth)s adlı yarı vahşi bir kavim ve devlet vardı. Gothlar senin dinine bağlı oldukları için ben onlara doğrudan tam vahşi diyebilirdim. Ama tarihe ve tarafsızlığa saygım olduğu için, oradaki sosyal yapılaşmayı da dikkate alarak yarı vahşi dedim. Müslümanlar Endülüs'e bin iki yüz sene önce uygarlık ve ilim götürdüler. Senin dininin insanlarını, bir gün dünyanın başına bela olacak kadar güçlü donatılmış bilginin tohumlarını ikinci kez. Bu Endülüs Müslümanları Avrupa'nın toprağına saçmışlardı, yunan ve Latin uygarlıkları putperest idi. Bizimkiler onu (o uygarlığı) İslamiyet'e kabul, seninkiler gâvur ettiler. Bu uygarlığı ve tüm dünyayı zehriyle boğan katile, patlaması bir dağı bir dakikada havaya uçuran, parçalarını uzayın derinliklerine ulaştıran, bulutların üstünden denizlerin dibine kadar her yeri yakıp yıkacak bir varlık ve yetenek verdiler.

Bu uygarlık Hristiyan olmadan, yani Müslüman iken, onda ahlak ve adaletin yasalarına uyulan kutsal kitabı vardı. Seninkiler tümünü kovup doğruluk yerine kuvveti getirdiler. Şeytanın Hristiyan uygarlığındaki yeri senin makamından çok yüksek ve seçkindir. Rûh-ullah olan sen bunu görmüyor ve sezinlemiyor musun?

Söyle!., yoksa kafir şüphelere düşerim!..

Seninkiler yalnız bize ve kendilerinden olmayan toplumlara kötülük etmekle yetinmediler; Sende onların haksızlığına uğradın, birkaçını ben haber vereyim.

Sana Allah'ın oğlu dediler; sıkılmadın, hatırın için Allah'ı üç parça ettiler; titremedin. Adına İncil adı ile birbirine zıt kitaplar yazdılar; utanmadın. İbadet yerinden kötü düşünceleri uzaklaştırmak için çabalarken, dünyada yaşamın tehlikeye girmişti. Kiliselerin minber ve mihrabına kadar Hristiyanlık dünyasının her yanı kumarhanelerden, ayıp, aşağılık yerlere döndü; **Sen ortakları gibi susuyorsun.**

Dininin dünyayı istila ettiği yeterli değilmiş gibi, Roma'daki vekilin öbür dünyada cennetler ve cennetlerde yer satıyor; sen bir tapu memuru hoşgörüsü ile bu alım-satımı uysal suskunluğun ile onaylattırmamasın. **Ayıp değil mi?.. Ve sen peygamber değil misin?**

Saf olan bizimkiler senin bu dünyanın son gününde yeryüzüne inerek, insanları yanıltan kurtaracağına inanıyorlar. Seninkiler onları yıkıp-bozarken bile çaresizler. Gelecek Mesih'e içtenlikle inanıp seni uyarıyorlar. Eğer gerçekten dünyayı kötülüklerden kurtarmak için geleceksen vakti çoktan geldi ve geçiyor. **Şam'daki minareye mi nereye ineceksen acele et. Artık insanlığın sabrı ve seninkilere katlanacak gücü kalmadı.**

Ey Meryem'in oğlu, Adem oğullarını özellikle seninkilerin kötülük ve eziyetlerinden kurtarmak için sana inananların kesimevlerine çevirdiği bu dünyaya ya hemen gel; veya iki elini utançla iki yüzüne tutarak, hangi katında olduğunu bilmediğim göklerden kendini cehenneme at!..

HAZRET-İ İSÂ'NIN YANITI

Güçsüz omuzlarımda tam yirmi yüz yılın acı yükünü taşıyorum. İnsanlar arasına karıştığım dakikadan beri huzursuzum. Âdemoğullarının kötü bakışı, vücudumdan temiz ve bakir anneme utanç odası yaptı ve başına konulmadan işkencelerle sorgulandım.

Yeryüzündeki otuz üç senelik yaşamımın, bir dakikası işkencesiz geçmedi. Göğçe çıkarıldıktan sonra da, bir an huzur bulamadım. Sonsuzluğun dikenli yollarında, çıplak ayaklarla yürüyen varlığımdan aralıksız kan akıyor. **Bu sonsuz yaşam değil, sonsuz işkencedir.**

Her peygamber inananların üzüntü ve sevinç duygularını paylaşır. yeryüzünün birer köşesinden öteki dünyaya gitmeyi bekleyen peygamber cesetleri, dünyanın iyisine kötüsüne kayıtsız mutluluklarla dolu bir duygusuzluk içinde cennetlik bir yaşam sürüyorlar. Hüzünleri yok ki cennette sonlansın. Öteki dünyanın zevkleri, o mutlu cesetlerin dünya zevklerinde yalnız devam edecek.

Bense böyle değilim, ölmemiş olduğum için duygularım da ruhumla birlikte çaresizdir, yüzyıllarca artan, sonsuz, kat kat ve tekrar tekrar çoğalan bir eziyet... Ya Rabbi! Ölmek ne büyük Felaket imiş!..

Adıma şahitsiz inanan hayırsız insanların yaptığı işlerden beni azarlamak ve sorumlu tutmak doğru değildir. Ben onları hiç kabul etmedim. Her zaman geri çevirdim, inkâr ettim, çirkin gördüm ve lanetledim. Buna gökteki meleklerle, peygamberlerin rûhları ve Cenabı Allah şahittir.

Sözde dinimin kitabı olan İncilleri yazarlar ne yüzümü görmüş ne de sesimi işitmişlerdi. Hristiyanlık kimi delilerin elinde alay konusu oldu.

"Hatırın için Allah'ı üç parça ettiler; Titremedin." diyorsun.

Senin o zaman altmışıncı, yetmişinci atan daha doğmamıştı. Üzgün olup olmadığımı nereden bileceksin?..

Titremedim mi?.. Titreyen yalnız ben değilim; Göklerde benimle birlikte titredi. Ve ben göklerle birlikte hâlâ titriyorum.

İstanbul'un yanı başında sularını Marmara Denizi'ne döken bir göl vardır. Adına (İznik)' derler. Bilirsin zamanında bu gölün göz alıcı bir kıyısında büyük ve kusursuz bir kent vardı. Ve ismini göle

vermişti: İznik kenti baba, oğul ve kutsal ruh gülünçlüğü, baba, oğul ve kutsal ruh inançsızlığı (küfürü) Hristiyanlığın bu lanetler ülkesinde ilkeleri ilan edildiği için Allah o şehri sonsuza kadar o gölün sularına gömdü. Nefrete bundan açık şahit mi istersin?.. İznik kentini kendi adını taşıyan gölün ortasında boğan güçlü eli benim beddualarım hareket ettirdi. İnsanlar görecekler: Bir gün (Tiber)'s nehri coşarak, her biri başka bir canavarın pençesine dönüşen dalgalarıyla Roma'yı boğacaktır. Oradaki büyük kilisenin çanı, gürültülerini göklere ulaştırdıkça ben onlara lanet yağdırırım. **Sabırsız olma ey ölümlü. Bir gün mutlaka Allah'ın sabır ve uysallığı Öfkeli ve yok edici olur.**

Roma put-perest iken dünyanın en kusursuz beldesi idi. Roma birkaç yüzyıl dünyanın hakimi oldu. Akdeniz, Karadeniz onun yönetiminde ayaklan zincirli birer köle gibi Roma'nın her isteğine uyar ve her baskısına katlanırdı. Hristiyanlık, Roma'ya o yasak dünyaya, önce tamamını küllerle dolduran bir yangın, sonra da ikiyüzlülük, hile, yalan, arabozuculuk, dolandırıcılık götürdü. Şimdiki Roma'da oluşturulan misyoner olayları, eski Romalıların "Lejyon'larından daha yalancılardır. O lejyonlar toprak işgal etmeye giderlerdi. Bu misyonerler ise duygu avlamaya çalışıyor, Afrika'daki Büyük Sahra'dan, Asya'daki (Tibet) yaylaları'na kadar, dünyanın medeni, vahşi bir yeri yoktur ki misyonerlerin uğursuz ayaklarıyla çiğnenmiş olmasın...

Adı Hristiyan, Nasrânî, İsevî ne olursa olsun, yeryüzünü huzursuz eden din, bana ait değildir. Ben Mûsâ'nın dinini devam ile Muhammed sallâ'llâhu aleyhi ve selleme ulaştırmaya memur idim. Muhammed sallâ'llâhu aleyhi ve sellemenin gönderilmesinden sonra benim görevim yani dinim sona ermiştir.

Zaten, Hristiyanlık istediğim gibi temelleşmedi. Daha ilk döneminde aslı esası olmayan boş inanışlar Nasraniyyete akın akın yerleşmişti. Böyle olmasa bile, yine İseviliğin altı yüz seneden fazla yaşam hakkı yoktu. Çünkü ben Müsevîliği sınırlandırıp devam etmeye memur idim. Tamamlamaya mebus Muhammed sallâ'llâhu aleyhi ve sellem idi. Allah kendi dinini onun zamanında tamamladı ve onun inananlarına armağan edip çoğalttı.

Bu böyle iken Roma'da bana yöneltilen suçlama ile makamına tanrısal bir yükseliş ölçüsü vermek isteyen papalık, Müslümanlığın en büyük düşmanı oldu. Haçlı sürüleriyle dünyanın her yanını bin seneye yakın zamandan bu yana Müslüman kanına boyamaktadır.

Benim doğup dolaştığım yerleri -ki her dince kutsal topraklardandır- acımasız insanların ayaklarına çiğnetmekten çekinmedi.

Birinci dünya savaşında İngiliz ordusu Kudüs'e girerken, papalık kendi köşesinde Allah'a şükür duaları ile Allah'ın gazabından korunmaya çalıştığını ben de duydum. Şaşkın yaratık!.. İngiliz Başbakanı ve Allah'ın... Hayır Allah ne şekilde olursa olsun karıştırılmaz... Şeytanın lanetli kulu (Lloyd George" tarafından kutsal bölgenin Yahudi bankerlerine vaat edilmiş olduğundan habersiz, kendisi gibi Allah'ı da kandırmaya çalışıyordu.

Bana seslenerek yayınladığın sitemlerinden memnun oldum. Hristiyan yazarların dinli, dinsiz, büyük, küçük her biri, ilahi ve kutsal kardeşim Muhammed sallâ'llâhu aleyhi ve selleme aralıksız yazıları ile saldırmaktan utanmıyorlar. **İnan bana: Muhammed sallâ'llâhu aleyhi ve selleme atılan her iftira kalbimi deliyor. Burada çektiğim acıların çoğu o utanmazların yazdıkları yüzündendir.**

Ah!.. Bana nasip olmadı: Ama Muhammed sallâ'llâhu aleyhi ve selleme kutlu olsun. Allah'ın birliğine inanmayı o mutlu peygamber temelleştirdi. Unutmamışındır: On beş sene önce Bağdat'tan. Basra'ya dönüyordun. Dicle Nehrinin Şatt-ül Arab'a yakın bir sahilinde gömülü. İsrail peygamberlerinden (Uzeyr)'in türbesini ziyaret ettin. Orada önce bir haham Tevrat'tan, sonra bir papaz İncil'den, sonunda bir imam Kur'an'dan birer sure okudular. Sen bu tevhidin-ilahi vahdeti karşısında şaşkın, duygulu ağlamıştın.

İşte, Allah'ın istediği ve benim başaramadığım şey bu idi. Onu Allah Muhammed sallâ'llâhu aleyhi ve selleme takdir ve nasip etmiş. Adını bir kere daha kutsar ve salavat ederim.

Hristiyanlık denilen cehennem cezası olmasaydı, dünyanın her yeri Üzeyir'in türbesine dönecekti. Hiçbir yerde bu tartışmalı dinden... Bu "büyük kötülüğün kaynağı"ndan felaket fırtınaları çıkmayacaktı.

Yirmi yüz yıllık yaramı, bir kerede sen kaleminle açtın, önemli değil, ben sana dúa ve senin dininin insanlarına iyilikler dilerim. Burada acılarım çok büyük. Yeryüzünde en şeytanca cinayetler işlenir ve dünyada yangınlar çıkarılırken benim adım kutsanıyordu, bu nedenle...

Hayır, haç senin göstermek istediğin gibi, benim varlığımın sembolü değil. Onların cinayetlerini yansıtan, bir nefret silahıdır. O ağaca dünyada çekemedikleri cismimi, gökte her gün, her dakika rûhumla birlikte asıyorlar.

İnananlarının soyu bitmiş peygamberler ne kadar mutludurlar!.. Onları burada üzecek olaylar, yüzyıllardır dünyada işitilmiyor. Hepsi ölümsüzlüğün rahatına şimdiden ulaşmış ebediliği her zevkiyle yaşıyorlar.

Sonsuzluğun dikenli yollarında, çıplak ayaklarla yürüyen varlığım, inananlarının soyu bitmiş peygamberlere özeniyor. Allah'ın izni ile ben de yakında inananlarının soyu bitmiş bir peygamber olurum.

(Aslına Uygundur)

Sh:93-104

ZORUNLU BİR YANIT

"Hazret-i İsa'ya açık mektup" sorunu isterdim ki tümüyle kapansın, çünkü halka da bana da bıkkınlık verecek kadar uzadı. Ermenice, Rumca, Fransızca gazeteler, bundan uzun uzun söz ettikleri gibi, ecnebi meclisleri de-ilgisiz kalmadıklarını ima edip duruyorlar. Bu durum kuşkusuz; "Sebilürreşad"ın son sayısındaki bir sayfayı haddini aşan ve imzasız hücum, akıldan da önce başa geldi. Hazret-i İsa'nın yanıtını bekleyip, bir hafta daha sessiz kalsa idi, o ağır başlı dergi, zayi ettiği bu sayfayı daha anlamlı bir konuda kullanabilir idi.

Ben. her şeyi bilmiyorum, ama dinimin emirlerini ve inanç kurallarını bilirim. İmân ile imansızlık arasındaki farkın topografyası. En korkunç uçurumlarıyla ve her an gözümün önündedir. O tehlikeli geçitlerin tümüne bin defa girdim, çıktım. Bu gezilerimde kanıtım, yıllarca karanlıklar ve mezarlıkları korkutacak kadar derin, gittikçe artan sessizlikler oldu. Çektiğim acıları Allah'tan başka kimse bilmez. İçinde beni aydınlığa çıkaracak ferahlatacak bir ışık görmediğim ateşler beni uzun seneler yaktı kavurdu. Allah, beni topraktan yaratıp bir özellik vermişti. Oysa ben külden yaratılmış gibiyim. Mahşerden önce cehennemi gördüm ve cehennem hayatı yaşadım. Şimdi gönlüm çok rahat. Çünkü sonunda aradığımı buldum. İmânın da. inançsızlığın da her aşamasını, aydınlığını ve karanlığını biliyorum. Beni eleştiren ve adını bilmediğim bey, bu ilahi boşluğa atılıp düşse idi acaba nasıl bir şaşkınlıkta kalırdı?

Hazret-i İsa'ya olan açık mektubumda onun peygamberliğini-hâşâ-ret ve bu konuda açığa çıkarılacak küçük bir kuşku bile yoktur. Ret ve kuşku şöyle dursun her satırında coşkun bir onay açıkça görünür. Bu nedenle "Sebilürreşad" (Hristiyanlık dünyasını küçük düşüreyim derken, peygamberi küçük düşürür) sözü, yüce Kur'an-ın çirkin saydığı (büyük yalan) türündendir.

Bu imzasız makaleyi okumadan önce İsa'ya inananlar-Ümmet-i İsa-hakkında dini ve tarihi bilgilerimi, yine Hazret-i İsa'nın dili ile açıklamıştım. Makalem "Vatan" gazetesinde yayınlanmış olduğundan herkes "Sebilürreşad"daki iftiraya yanıt sanabilir.

Doğrusu, bizim görüşümüze göre yerleşmiş bir inanç ve bunu kabul eden birleştirici bir İsevîlik bugün yoktur; Ama ısrarla bağlı, yani kendini doğrudan doğruya ona inanan, onu kabul eden büyük topluluğu dünyada kim inkar edebilir?.. Hatta din ile ilgisi olmayan kimi Avrupalı tarihçiler, Hazret-i İsa'nın yaşamadığını söylerler. Sözde, sonradan yaşadığı varsayımı ile Hristiyanlık ona dayanak olmuş.

Bununla birlikte o kafir tarihçiler İsevîliğin varlığını ret ederken ansızın yanıldıklarını kabul ediyorlar. Hatta bana karşı çıkan efendi bile iftiralarında Hristiyan sözcüğünü defalarca yazarak, İsa'nın varlığını defalarca ve ayırdında olmaksızın onaylamıştır. Hâlâ bu konuda duyarsız ise, şaşılır. Çünkü Hazret-i İsa'nın adı onlarca Hristos dur ve Hristiyan Hristos'a yani Hazret-i İsa'ya bağlıdır. Bize Muhammedi denildiği gibi. Dinimizin imâmları ile büyük küçük tüm İslâm bilginleri bu güne değin İsevî sıfatını kullanmışlar ve bunda bir sakınca görmemişlerdir. Musevîlik için de böyle.

İsteyen istediği kadar kabul etmesin. Ortada İsa'ya bağlı ona inanan bir topluluk vardır; Doğru yoldan ayrılması o bağlılığı yok edemez. İslâmiyet'teki ayrılıkçaları dışlayabiliyor muyuz?

Ölmüş olan peygamberlerin ruhlarından yardım istemek uygun ve sakıncasız ve hatta hoş görülsün de, inancımızca sağ ve sonsuza kadar yaşayacak olan Hazret-i İsa'dan yardım istemek neden inançsızlık ve günah olsun?.. Bilirim: Bana karşı çıkan, efendi mantığının tüm yönlerini en küçük ayrıntısına değin açıklamalarıyla birlikte, kendi belleğinin ceplerinde uyutuyor. O mantık şayet uyanıp ta bu iddiayı, bu karmakarışık sorunu görürse ne der?.. Veya ne demez?..

Hazret-i İsa'nın sonunda yeryüzüne gelerek, dünyayı düzene sokacağı hakkında, yedi yaşından yetmiş yaşına kadar, her Müslüman'ca bir söylence ve hatta büyük çoğunluğunca bir kanı vardır. Ben bu söylenceye inanır veya inanmış görünürsem dinden mi çıkmış olurum?.. Görüyorum ki bana olağanüstü biri imişim gibi alaylı bir şekilde iftira eden bu efendinin şu itirazı sıradan bile değildir.

(Mektup yazmak doğru ise Allah'a yazmak gerekir) diyor.

Mektup yazmak niçin doğru olmasın?

Herkesin dileklerini yerine getiren Allah'a sözlü ve yazılı her zaman başvurmuyor muyuz? Tevhîdler, münâcâtlar Allah'a ve naa'tlar peygambere birer mektuptan başka şeyler midir?

Örneğin ben şimdi fahr-i kâinat efendimize açıkça yalvarışımı yazarak,

- Ya Resûl-ullah! Tramvayların perdesinden başka bir çok perdeler daha yırtılır. Tesettür şimdilik giyinme ile sınırlı kalsın: Geleceği Allah bilir. Balolar, barlar, meyhaneler senin mübarek ruhunu incitecek ayıpları güpegündüz yapıyorlar. Ortada, Ebüzziya-zâde Velid Bey'in' gazetesinden başka bu durumu çirkin bulan yok. Ama o da hem çok yalnız, hem mahkeme mahkeme sürünmekten gözünü açmaya vakit bulamıyor. Sen imdada yetiş Ya Resûl-ullah!

Desem peygambere saygısızlık ve dindaşlarıma hakaret mi etmiş olurum?..

Hem benim Cenâb-ı Hakka da mektup yazacağımı bana taş atan efendi nerden anlamış? yazacağım... Ona da... Evet, Allah'a da yazacağım.

Beni elde dilekçe kapı kapı dolaştıran nedeni de açıklayayım: Bosna ve Hersek' in ansızın katılımı ile başlayan son haksız ayrılışa kadar, bende birçok saf insan gibi, sanıyordum ki uygar insan toplumlarında doğruluk ve adalete uyulan kutsal ilkeleri ve yöntemleri var. yazık çok yazık!..

Avrupa denilen, süslü kaba ve karanlık kıtaya bir çok haklı başvuruda bulundum. Benimle dalga geçtiler ve İncil'in bozulmadan saklanmış en kusursuz ayetlerine dayanarak saygı ile başlarını eğerek,

- Salibin girdiği yere hâlel giremez

Alem-i İslâm'dan yardım istedim. Dindaşlarım gerçekten koşup geldiler; Ama İngiliz askerleri İle birlikte vatanımın kutsal topraklarını çiğnemek ve kirletmek için...

İnsanların duygularına seslendim; Gördüm ki o da bencil ve kindar...

Her yerde hak ve adaletin düzen ve devamını gözeten türlü mahkemeler vardır. Ben yeryüzündeki şu üç mahkemeden yararlanamadığımı görünce düzenlediğim mahkeme sıralamasında dördüncü gelen ve -sayıların ne şaşılabacak rastlantısı- dördüncü kat gökte bulunan Hazret-i İsa'ya o mektubu yazdım. Bu gerçekte mektup değil, dilekçe idi. Düyûn-ı umumiye pul parası vermemek için mektup dedim. Yerde aradığın adaleti dördüncü kat gökte de bulamazsan işte o zaman Allah'ın adalet kapısını bağıra

bağıra yumruklayıp, açılıncaya veya kırılıncaya kadar çalacağım. Ve sonrada mahkemenin mübaşirliğini özellikle ben yapacağım..

Dest-i feryâd ile açdım yine bâb-ı arşı

Buyur ey ümmet-i mazlûme, Huzûr-u Hakka!.,

diye seslenip, Müslüman cemaati oraya dolduracağım. Bu son mahkemedir. Umarım ki İslâm davasını yitirmez. Buradaki ummak sözcüğü kötüye kullanılmasın; Allah'ın mahşerde her hakkı yerine getireceğine yalnız umut değil, imanım da var. Ama ben adaleti yeryüzünde de görmek isterim. İslâm'ı kederli dağınık halde bırakıp. bu dünyadan yenilmiş, umutsuz gittikten sonra, mahşer divanı da, cennet ve cehennem de dünyanın başına yıkılsın!..

Şayet son yüce mahkemede de hakkımı almaktan yoksun ve Hazret-i tevhîd kıyımına uğrarsa, yine başvurumdan vazgeçmeyecek!

Yalnız başvurumun şeklini değiştirecek ve cehenneme ineceğim ve İblîsi bularak, ona diyeceğim ki;

- Bana bak!.. Galiba sen bunadın. Eski zekâ ve şeytanlığın dört beş yüzyıldır görünmüyor. İsâ'nın gâvurcukları yeryüzünde seni kat kat geçtiler.

Bu gidişle Hristiyan olmayan diğer uluslar gibi sizin kabileye de bu dünyada ekmek kalmayacak.

Hızırı bekledin...

Mehdiyi bekledin...

Mesih'i bekledin:

Hiçbiri gelmedi.

Hatta bizi Hristiyan istilâsına karşı avutacak Ye'cûc-Mecuc'lere' de razıyız. Bunlarda gâvurların korkusundan, Kaf dağlarının ortasında birer deliğe gizlenmişler. İnsanlığı hiç olmazsa çektiği işkencelerden kurtaracak bir Deccâl. bir Dabbet-ül arz bile yok.

Bari sen gel. Hristiyan eziyetlerini gördükten sonra, biz senden daha az nefret ediyoruz, sana daha az lanet okuyoruz.

Şeriatımızda kötülüğünün, az olanı tercih edilir. Şimdi zaten gâvurlara oranla kötülüğün gizlidir. Sen yalnız zayıf imânlara yönelip onları küçük düşürmekle yetinirsin. Ardılların ve senden üstün olan rakiplerin İsevîler -senin oğullarından daha lanet- propagandalardan başka, göklerin üstünden, denizlerin dibine kadar, her yerde ölüm saçıyorlar.

İmdat ey İblis, imdat!..

İşte ben cennetten kovulan İblisi bu şekilde uyandırıp, harekete geçireceğim. Büyük, ortak düşmana karşı, küçük düşmanlar doğal olarak birleşirler. Hristiyanların sekiz yüz seneden bu güne İslâm'a ettikleri zulüm ve ihaneti, Allah'ın bin bir ismine bin bir defa yemin ederim ki biz şeytânlardan görmedik.

Bilimsel tıpta zorunlu uygulamalar vardır. Örneğin: akciğer yangısında buz ile rahatlatma gibi. İblîsi dinin daha zararlı düşmanlarına karşı kullanmakta bir tür zorunlu uygulama ve bu nedenle hepimize borçtur.

Ben açık mektubuma başka yerlerden karşılık beklerken "Sebilürreşad" gibi din ve imana hizmet etmeyi amaçlamış olduğunu duyuran bir derginin haksız çıkışmaları duygularımı çok incitti. Bu özgürlük devrinde ve ne yazık ki bir kısım halkın dinsizliği moda tekeline sokarak, onunla övünmek utanmazlığını bir zeka üstünlüğü ve incelik kabul etmeye yönelindiği bir zamanda, hiçbir yetki sahibi ve başkalarının beni etkilemelerine izin vermeden, yalnızca kalp ve vicdanımın derinliklerinden gelen imânımla ve samimiyetimle duyururum ki ben dinin kurallarına uyan, dini bütün bir Müslüman'ım. İnkâr ve nefretim boş inançlar ve asılsız şeylerdir. Kimlerin aracılığıyla İslamiyet'e karıştırılmış olursa olsun. Dar düşünceler ve gereksiz fanatiklik, dine dışarıdan gelecek hücumlardan fazla zarara neden olur. Bu kaleyi içeriden ele geçirilecek hale sebeptir. Bundan sakınmalıyız. Bir adamın kaba sûflüğü, hatta iyi niyetle bile olsa, benim akla yakın, nurlu dinime karanlık gibi çekmek isterse, benim gözümde düşmanlardan hiçbir farkı yok, belki daha da zararlıdır.

500 Yazılar

İmânımı, güçlendirebilmek için, yirmi beş sene inkâr ve inançsızlık geçitlerinde dolaşım. Bu gerçeği arama döneminde kimi zayıf imânlı ve hasta kişiliklerle mücadele ettim, hâlâ içinde çırpındıkları uçurumlara, o zayıf ve kişiliksiz yaratıkları yuvarlamakla, kimi ikiyüzlülüklerden ismimi temize çıkarmayı başardım.

Hazâ min fadli rabbî (Bu Allah'ın keremindendir)

Bu yirmi beş sene içinde işittiğim ve okuduğum şeyleri benim gibi zor sınava girmemiş olan zühhd ve takvâ sahipleri görselerdi, kim bilir belki yüzde sekseni bugün hüzünlü, başboş bilinçsiz bir inançla yaşardı. İslâm'ın çektiği sızılar ile için için kaynayan gönlümden, kara kitaplarla tekke yakınlarında oturup, bir köşede ibadet edenler ne istiyorlar?

Evet, tam yirmi beş sene!.. Sırlarla dolu, şüphenin demir pençesi yakamda, kararsızlığın zehirli oku vicdanımda, elimde imânın demir asası ile. ayağımda çaresizce arayışımın demir çarığı ile sar'adan daha şiddetli duygularla çırpınarak, benden önce bu yoldan geçmek istemiş sayısız insanların, kanlar sızan cesetlerine basa basa, tam yirmi beş sene durmadan, dinlenmeden aştığım dikenli, uçurumlu yollar, sonunu göremediğim göklerden daha yüksek bir vahaya ulaştırdı. Şimdi burada, büyük bir İslâm şairinin dediği gibi -Harabi bağrına basmış- bir topluluğun arasına karışmış, yeniden doğacağım günü bekliyorum.

Beni eleştirenler bu yüce imân ve gönül rahatlığında benden niçin gizleniyorlar? Ve ne zaman gelecekler?.. Çok uzaklarda, şüphe ve yanılsamaların geceler kadar yoğun bulutları altında kımıldanır insanlar görüyorum. Elllerinde yalancı sabahlardan daha yalancı bir şey. hepsi iki büklüm olmuş... Nihayet tanıyabildim: Ellerindeki Aristoteles (Aristo) mantığı... Ve Aristoteles (Aristo)'nun mantığı ile ilm-i kelâm sokaklarında, yorgun argın Allah'ı arıyorlar.

Beyler, buraya... Benim yanıma geliniz. İlm-i kelâm sokaklarında Aristoteles (Aristo) mantığı ile aradığınız Allah benim gönlümdedir. Sizin kara kaplı kitaplarınızın küf kokan sayfelerinde yitirdiğim Allah'ı ben kendi gönlümde buldum.

Sh: 105-112

Kaynak: Süleyman Nazif, HAZRETİ İSA'YA AÇIK MEKTUP, Osmanlıcadan Çeviren ve Sadeleştiren:Tahir Aday, LAMURE, 1. Baskı: Kasım 2006, İstanbul

